

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΠΕΤΗΡΙΣ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ
ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ,
ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΤΟΜ. ΚΓ'
(ΕΤΗ 1973-1974)

ΑΘΗΝΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
1976

ACADÉMIE D'ATHÈNES

ANNUAIRE DU CENTRE DE RECHERCHES
DU FOLKLORE HELLENIQUE

DIRECTEUR: DR STEPHANOS IMELLOS

TOM. XXIII (1973-1974)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ATHÈNES 1976

ΑΘΗΝΩΝ

Adresse :

Centre de Recherches du Folklore Hellénique,
rue Anagnostopoulou 14
Athènes (136), Grèce

ΘΡΑΚΙΚΟΝ ΠΑΣΧΑΛΙΝΟΝ ΕΘΙΜΟΝ ΜΑΓΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ *

ΥΠΟ
ΣΤΕΦ. Δ. ΗΜΕΛΛΟΥ

Διὰ τῆς ἀνακοινώσεώς μου προτίθεμαι νὰ ἐξετάσω λαϊκὴν συνήθειαν χρησιμοποίησεως τῶν ἐρυθροβαφῶν ἄβγῶν τοῦ Πάσχα εἰς μίαν μόνον εἰδικὴν περίπτωσιν ἐκ τῶν πολλῶν αἱ ὁποῖαι ὑπάρχουν. Πρόκειται περὶ τῆς συνηθείας χρησιμοποίησεως τῶν ἄβγῶν τούτων ὡς μέσων προφυλάξεως ἀπὸ ἀποβολῶν τῶν ἐγκύων γυναικῶν.

Πρὶν ἢ ὅμως προχωρήσω εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ θέματος τούτου, θεωρῶ ἀναγκαῖον νὰ ὑπενθυμίσω μόνον ὅτι περὶ τῆς ἀσκήσεως τοῦ γνωστοῦ, γενικωτέρου, ἐθίμου τῆς βαφῆς καὶ διανομῆς τῶν ἄβγῶν κατὰ τὸ Πάσχα ἔχουν ἐξενεχθῇ μέχρι τοῦδε πολλαὶ καὶ ἀξιόλογοι ἀπόψεις τόσον ὑπὸ ἰδιῶν μας ὅσον καὶ ὑπὸ ξένων ἐρευνητῶν. Αἱ ἀπόψεις αὗται διαφέρουν ἐν πολλοῖς μεταξὺ των, ἄλλων ὑποστηριζάντων ὅτι τὸ ἔθιμον εἶναι χριστιανικὸν καὶ ἄλλων ὅτι ἡ χρῆσις τῶν ἄβγῶν ὑπὸ τοῦ λαοῦ εἰς τὴν λατρείαν τῶν ἐορτῶν τῶν παθῶν καὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ ἀποτελεῖ πιθανῶς ἐπιβίωσιν λατρείας προχριστιανικῶν θεῶν καὶ μάλιστα τῆς λατρείας τοῦ Ἄττιος, τελουμένης κατὰ τὰ τέλη Μαρτίου, ὡς δηλ. συμβαίνει καὶ μὲ τὸ χριστιανικὸν Πάσχα περίπου¹.

Ὡς γράφει ὁ Καλλισθένης Χουρμουζιάδης, εἰς τὴν ἐπαρχίαν Μετρῶν καὶ Ἀθύρων τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης οἱ κρατητῆρες ἦσαν τὸ συνηθέστερον φυλακτήριον τῶν ἐγκύων. Ἐν εἶδος κρατητῆρων ἐγίνετο, ὡς ἀναφέρει, «ἀπὸ τὸ πρῶτον βαμμένον ἄβγόν τῆς Μεγάλης ἢ Κόκκινης Πέμπτης. Διὰ νὰ ἐπιτύχῃ ὁ κρατητῆρας αὐτὸς ἔπρεπε νὰ εἶναι ἄβγόν μαύρης ὄρνιθος. Τοῦτο ἐφυλάσσετο ἐπὶ ἑπταετίαν εἰς τὸ εἰκονοστάσιον τῆς οἰκογενείας, ὁπότε τὸ ἐσωτερικόν του ἀπεξηραίνετο καὶ τὸ ἄβγόν σειόμενον διὰ τῆς χειρὸς «ἐκουδούνιζε». Τότε λοιπὸν τὸ περιετύλισσαν ἐντὸς τεμαχίου ὑφάσματος,

* Ἀνακοίνωσις γενομένη κατὰ τὸ Α' Συμπόσιον Λαογραφίας τοῦ Βορειοελλαδικοῦ χώρου (18 - 20 Ἀπριλ. 1974, Θεσσαλονίκη).

1. Ἰδὲ σχετικῶς Σ τ ί λ π ω ν ο ς Π. Κ υ ρ ι α κ ί δ ο υ, Τὰ κόκκινα ἄβγά τοῦ Πάσχα, Πεπραγμένα τοῦ Θ' Διεθνοῦς Βυζαντιν. Συνεδρίου (Θεσσαλονίκη, 12 - 19 Ἀπριλίου 1953) 3, Ἀθῆναι 1958, σ. 7 - 13. Ἡ τελευταία ὡς ἄνω ἄποψις περὶ πιθανῆς σχέσεως τοῦ ἀναφερομένου ἐθίμου πρὸς τὴν λατρείαν τοῦ Ἄττιος ὑποστηρίζεται ὑπὸ τοῦ Κυριακίδου αὐτόθι, ἰδίᾳ ἐν σ. 12.

προσέδεναν εἰς αὐτὸ κλωστήν καὶ τὸ ἐφόρουν ὡς περίαπτον, κρεμάμενον ἀπὸ τοῦ τραχήλου»¹.

Περισσότερας λεπτομερείας τοῦ τρόπου καὶ τῶν συνθηκῶν ὑπὸ τὰς ὁποίας τὸ κόκκινο ἄβγὸ μετεβάλλετο εἰς κρατητῆρα παρέχει ἡ γνωστὴ συλλογεὺς θρακικοῦ λαογραφικοῦ ὕλικου Ἑλπινίκη Σαραντῆ-Σταμούλη, ἡ ὁποία εἰς δημοσιεύματά της εἰς τὰ περιοδικὰ «Θρακικὰ» καὶ «Λαογραφία» ἀναφέρεται κατ' ἐπανάληψιν εἰς τὸ θέμα.

Ὡς γράφει ἡ Σαραντῆ, «τὰ ἄβγὰ ποὺ (γεννοῦν) οἱ ὄρνιθες τὴν Μεγάλῃ Πέμπτῃ τὰ βάφουν, τὸ βράδυ τὰ βάζουν σὲ μαντήλι, τὰ πηγαίνουν στὴν ἐκκλησίᾳ καὶ τὰ ἀφίνουν κάτω ἀπὸ τὸ δισκέλι ποὺ διαβάζονται τὰ δώδεκα Εὐαγγέλια. Ἀφοῦ διαβασθοῦν τὰ παίρνουν καὶ τὸ ἓνα ἀφίνουν στὸ εἰκόνισμα τοῦ σπιτιοῦ. Ἐὰν αὐτὸ τὸ γέννησε μαύρη ὄρνιθα, στὰ ἑπτὰ χρόνια γίνεται κρατητῆρα. Τὸ ἄβγὸ ραγίζει, ἀπὸ μέσα, μαζεύεται, ξεραίνεται καὶ γίνεται σὰν πέτρα. Τὸ δίνει στὸν κουγμουτζῆ νὰ κάνῃ μιὰ τρῦπα στὴ μέση, περνᾷς κλωστὴ κόκκινη καὶ τὸ φορεῖ»² ἢ ἔγκυος.

Ὡς συνηθίζετο ἐπίσης εἰς τὴν Τζετῶ, κατὰ τὴν αὐτὴν συλλογέα, τὸ ἄβγὸ τὸ ὁποῖον ἐγεννᾶτο τὴν Μ. Πέμπτῃ ἀπὸ μαύρην ὄρνιθα «πρῶτα τὸ ἔβαφαν. Μ' αὐτὸ ἡ νοικοκερὰ σταύρωνε ὅλων τὰ πρόσωπα, ποὺ ἦτανε σπίτι, κ' ἔλεγε 'πὸ τρεῖς φορές: Κόκκινα ἄβγὰ / κόκκινα μάγουλα. Ὕστερα τὸ ἄφηνε στὸ εἰκονοστάσι γιὰ τὸ χαλάζι ἢ γιὰ κρατητῆρα, ποὺ γίνονται, ἂν ἔμνισκε ἑπτὰ χρόνια»³. Τὸ ἄβγὸ τοῦτο τὸ «εἶχαν σὰν τὸ τιμιόξυλο»⁴.

Γεννᾶται τώρα τὸ ἐρώτημα, ἂν ἡ συνήθεια χρησιμοποίησεως τοῦ κόκκινου ἄβγοῦ ὡς φυλακτηρίου, ὡς ἐξετέθη ἀνωτέρω, ἀπαντᾷ τοπικῶς περιορισμένη εἰς τὴν Θράκην.

Ἐκ τῆς ἐρεῦνης τὴν ὁποίαν διενήργησα διεπίστωσα ὅτι συναφεῖς ἀντιλήψεις περὶ τοῦ ἄβγοῦ τούτου ἔχουν καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Λέσβου καὶ τῆς Λήμνου. Κατὰ τοὺς Λεσβίους δηλ. «ἅμα κρατήγος' ἀνιστ' μένα κότσ'να ἄβγὰ ἑπτὰ χρόνια, γινόντιν κρατητῆρις. Ἐρχόντιν τσι πιτραδγιένιν τσ' οὔλου τοῦ μέσα τ' ἄβγοῦ γένιτι μιὰ τόσην' ψήφα. Αὐτὴν τ' ψήφα ἄλλ' φουρά, ἅμα κάναμι δαχτ'λίδια μαλαματένια, τ' βάλαμι

1. Κ α λ λ. Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ι ᾶ δ ο υ, Τὸ παιδίον εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐπαρχίαν Μετρῶν καὶ Ἀθύρων τῆς Ἀνατολ. Θράκης, Ἀρχ. Θρακ. Λαογρ. Γλωσσ. Θεσαυροῦ 7 (1940 - 41), σ. 68.

2. Ἑ λ π ι ν. Σ α ρ α ν τ ῆ - Σ τ α μ ο ῦ λ η, Ἀπὸ τὰ θρακικὰ ἔθιμα, Θρακικὰ 1 (1928), σ. 127.

3. Ἑ λ π ι ν. Σ α ρ α ν τ ῆ - Σ τ α μ ο ῦ λ η, Προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίες τῆς Θράκης, Λαογρ. 13 (1951), σ. 209.

4. Ἐνθ' ἀνωτ. 14 (1952), σ. 181, ἀρ. 364. Πρβλ. καὶ Δ η μ. Β. Ο ἰ κ ο ν ο μ ῖ δ ο υ, Δημῶδης ἱατρικὴ ἐν Θράκῃ, Ἀρχ. Θρακ. Λαογρ. Γλωσσ. Θεσαυροῦ 16 (1951), σ. 214.

καταμισί»¹. Κατὰ τὴν πίστιν τῶν χωρικῶν τῆς Λήμνου «ἅμα εἶναι τριῶν χρόνων (κόκκινο) ἄβγὸ στὸ εἰκονοστάσι, γίνεται κρατητήρα, δηλ. μιὰ πέτρα, ποὺ ἅμα τῇ βάλης ἀπάνω σὲ ἔγκυα γυναῖκα, εἴτε σὲ ζῶο ἔγκυο, ἔχουν τὴν ἰδέα ὅτι κρατεῖ»². Σχετικὴν εἶδησιν χωρὶς λεπτομερείας ἔχομεν καὶ ἐκ τῆς Ὑδρας. Ὡς ἐπὶ λέξει ἀναφέρεται «τὸ πρῶτο ἄβγὸ, ποὺ θὰ βάψουνε, τὸ βάζουνε στὸ εἰκονοστάσι καὶ τὸ φυλᾷνε ἵσαμε τοῦ χρόνου. Εἶναι τῆς Παναγίας. Γίνεται δὲ κρατητήρας»³.

Εἰς πολλὰ ἐξ ἄλλου μέρη τοῦ ἐλληνισμοῦ πιστεύεται ὅτι ὁ κρόκος τοῦ κόκκινου ἄβγοῦ, ἰδίως δὲ τοῦ γεννηθέντος ἀπὸ μαύρην ὄρνιθα τὴν Μεγάλην Πέμπτην, ὁπότε λαμβάνει χώραν ἡ βαφή τῶν ἄβγῶν, μετὰ παραμονὴν του εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἐπὶ πολλὰ συνήθως ἔτη, μάλιστα δὲ ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη, γίνεται «κεχριμπάρι» (Κύζικος⁴, Βιθυνία⁵, Λατσίδα Κρήτης⁶, Κορώνη Πυλίας⁷, Ἰκαρία⁸, Μῆλος⁹), «μαργαριτάρι» (Ἀγία Ἄννα Εὐβοίας)¹⁰, «δαχτυλιδόπετρα» (Κρήτη)¹¹, «καμμιά φορὰ» μάλιστα «γίνεται μέσα στ' ἄβγὸ σταυρούλης, τὸ σποῦνε καὶ τὸ βρίσκουνε» (Σπάρτη)¹², ἀλλ' οὐδέποτε ἀναφέρεται ὅτι τὸ κεχριμπάρι, τὸ μαργαριτάρι, ἡ δαχτυλιδόπετρα ἢ ὁ σταυρὸς χρησιμοποιοῦνται ὡς κρατητήρες.

Βεβαίως πλὴν τῶν ἐντύπων αἱ συλλογαὶ λαογραφικῆς ὕλης τοῦ Κέντρου Λαογραφίας, τὰς ὁποίας κυρίως ἔλαβον ὑπ' ὄψιν μου, εἶναι κατὰ πλεῖστον γενικαί, ἐκ τοῦ λόγου δὲ τούτου ἔρευνα δι' εἰδικοῦ ἐρωτηματολογίου θὰ ἠδύνατο ἐνδεχομένως νὰ διαφωτίσῃ καλύτερον τὸ θέμα τῆς γεωγραφικῆς διαδόσεως τοῦ ἐθίμου.

Ὅπωςδὴποτε ἐκ τοῦ μέχρι τοῦδε γνωστοῦ, εἰς ἐμὲ τοῦλάχιστον, ὕλικοῦ προκύπτει ὅτι, ἂν τὰ περὶ τῆς χρησιμοποιήσεως τοῦ κόκκινου ἄβγοῦ ὡς περιάπτου δὲν εἶναι μόνον θρακικά, δεδομένου ὅτι σχετικὰς εἰδήσεις ἔχομεν καὶ ἐκ τῶν νήσων

1. ΚΛ, χφ. 3787, σ. 13.

2. Γ. Α. Μέγα, Ἑλληνικαὶ ἐορταὶ καὶ ἔθιμα τῆς λαϊκῆς λατρείας, Ἀθῆναι 1957, σ. 153.

3. Νικ. Γ. Χαλιόρη, Ὑδρέϊκα λαογραφικά, Πειραιεὺς 1931, σ. 110, ἀρ. 14.

4. Κέντρον Ἑρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (ἐφεξῆς ΚΛ), χφ. 340, σ. 110.

5. ΚΛ, χφ. 1148, σ. 97.

6. ΚΛ, χφ. 1131, σ. 15.

7. ΚΛ, χφ. 1159 Α', σ. 92.

8. ΚΛ, χφ. 2449, σ. 286.

9. ΚΛ, χφ. 2339, σ. 161 - 162.

10. ΚΛ, χφ. 1479 Η', σ. 72.

11. Εὐαγγ. Κ. Φραγκάκι, Συμβολὴ στὰ λαογραφικά τῆς Κρήτης, Ἀθῆναι 1949, σ. 29.

12. ΚΛ, χφ. 1372, σ. 154.

Λέσβου, Λήμνου καὶ Ὑδρας, ἀπαντοῦν ὅμως εὐρέως διαδεδομένα εἰς τὴν Θράκην, πάντοτε μάλιστα μετὰ τὰς ἀναγκαίας λεπτομερείας, αἱ ὁποῖαι καὶ ἐπιτρέπουν νὰ σχηματίσωμεν ὅπωςδήποτε πλήρη εἰκόνα αὐτῶν.

Κατὰ τὰς παρατεθείσας εἰδήσεις ἡ δοξασία περὶ τῆς ιδιότητος τοῦ κόκκινου ἄβγοῦ νὰ προφυλάσῃ τὰς ἐγκύους ἀπὸ ἐνδεχομένων ἀποβολῶν φαίνεται ἐκ πρώτης τοῦλάχιστον ὥς ὅτι στηρίζεται μόνον εἰς τὴν θρησκευτικὴν πίστιν ὅτι τόσον τὸ ἄβγὸ τοῦτο, ὅσον καὶ ἄλλα σύμβολα λατρείας καὶ μάλιστα ἐξαιρέτων ἡμερῶν, ὕψωμα, θυμίαμα Μεγάλης Πέμπτης κλπ., ἔχουν ἐξαιρέτους ἐπίσης ιδιότητας. Τὸ ὅτι, ὡς παραδίδεται εἰς τὴν Θράκην, τὸ ἄβγὸ τοῦτο γεννᾶται ἐνίοτε τὴν Μεγάλῃ Πέμπτῃ, ὅπερ ἔχει εὐλογηθῇ ἐντὸς τῆς ὄρνιθος ἀκόμη εὐρισκόμενον, ὅτι τοποθετεῖται καὶ παραμένει ἐπὶ πολλὰ ἔτη εἰς τὸ εἰκονοστάσιον, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάρχει ἀκοίμητος κανδήλα κλπ., ἐνισχύει τὴν πίστιν ταύτην. Εἰς τὰς εἰδήσεις ὅμως ἐκ Θράκης ἀναφέρεται ἔτι ὅτι διὰ νὰ ἐπιτύχῃ ὁ κρατητὴρας πρέπει τὸ ἄβγὸ νὰ γεννηθῇ καὶ ἀπὸ μαύρην ὄρνιθα. Ἡ προϋπόθεσις μάλιστα αὕτη ἀπαιτεῖται ἐνίοτε καὶ διὰ τὸ κόκκινον ἄβγὸ τοῦ Πάσχα, τὸ ὁποῖον εἰδικώτερον κατὰ διαδεδομένην συνήθειαν ὄχι μόνον εἰς τὴν Θράκην ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν λοιπὸν ἐλληνικὸν χῶρον καὶ πέρα τούτου εἰς τὸν εὐρωπαϊκόν, καταθάπτεται εἰς τοὺς ἀμπελῶνας ἢ ρίπτεται εἰς αὐτοὺς ἢ ἄλλως πως χρησιμοποιεῖται πρὸς προστασίαν τῶν καὶ γενικώτερον πρὸς προστασίαν τῶν καλλιτεργειῶν ἀπὸ προσβολῆς χαλάζης, προξενούσης ὡς γνωστόν, μεγάλης καταστροφῆς¹. Ἐξ ἄλλου, ὡς ἐλέχθη ἤδη, ὁ κρατητὴρας ἐφέρετο εἰς τὴν Θράκην ὡς περιάπτον προσδεδεμένος καὶ μετὰ κόκκινην κλωστήν. Τὸ γεγονὸς ὅτι τόσον τὸ μαῦρον χρῶμα, ὅσον καὶ τὸ κόκκινον, θεωρούμενα ὡς ἀποτρεπτικὰ δαιμονικῆς ἐπηρείας καὶ ἄλλων κακῶν, ἔχουν ἰδιαιτέραν σημασίαν εἰς τὴν μαγείαν, τὰς προλήψεις καὶ τὰς δεισιδαιμονίας τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ², ἀλλὰ καὶ ἄλλων λαῶν³, σημαίνει ὅτι εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ἔχομεν ἀνάμειξιν θρησκευτικῆς πίστεως καὶ λαϊκῶν δεισιδαιμόνων καὶ μαγικῶν δοξασιῶν μετὰ μακροχρόνιον ἀσφαλῶς παράδοσιν.

Πέρα ὅμως τῆς διαπιστώσεως ταύτης, ἡ ὁποία εἶναι κάπως ἀόριστος, νομίζω ὅτι δὲν εἶναι ἀπίθανον ἡ ἐξεταζομένη συνήθεια παρὰ τὸν σημερινὸν ἐντόνως θρησκευτικὸν χαρακτῆρα τῆς νὰ εἶναι μαγικῆς ἀρχῆς καὶ συγκεκριμένως ὅτι ἡ χρησιμοποίησις τοῦ ἄβγοῦ τῆς Μεγάλης Πέμπτης ὡς περιάπτου πρὸς προστασίαν τῶν

1. Ἰδὲ Ἐλπιν. Σαραντῆ - Σταμούλη, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 212, ἀρ. 103, E c k s t e i n, Ei, ἐν Handwörterbuch des Deutschen Aberglaubens (ἐφεξῆς HDA) 2 (1929 - 30), στ. 609.

2. Ἰδὲ προχείρως Λαογρ. 23 (1970) Εὔρετ., λ. μαῦρος καὶ κόκκινος.

3. Ἰδὲ M e n g i s, Schwarz, ἐν HDA 7 (1935 - 36), στ. 1440, τοῦ αὐτοῦ, Rot, αὐτόθι, στ. 800 - 801.

ἐγκύων ἀπὸ ἀποβολῶν ἐγένετο πιθανῶς ἐπὶ τῇ βάσει ὠρισμένου παλαιότερου προτύπου μαγικοῦ περιεχομένου.

Τὸ πρότυπον τοῦτο εἶναι, ὡς πιστεύω, ἡ χρησιμοποίησις πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν τοῦ ἀετίτου λίθου. Οἱ Ἀρχαῖοι ἐπίστευον ὅτι τὸν λίθον τοῦτον μετέφερον καὶ ἔθετον ἐντὸς τῆς φωλεᾶς των οἱ ἀετοὶ «ὅσπερ οὖν ἐξ αὐτῶν ἀετίτης κέκληται» κατὰ τὸν Αἰλιανόν, ὁ ὁποῖος ἐπιλέγει: «λέγεται δὲ οὗτος ὁ λίθος καὶ γυναιξὶ κνύσαις ἀγαθὸν εἶναι, ταῖς ἀμβλώσεσι πολέμιος ὢν»¹.

Λεπτομερείας περὶ τῆς φύσεως τοῦ ἀετίτου λίθου καὶ περὶ τῆς θαυμαστῆς δραστηότητός του ὡς περιάπτου παρέχει μεταξὺ ἄλλων πηγῶν τῆς ἀρχαίας γραμματείας, καὶ μάλιστα τῆς μεταγενεστέρας, ὁ Διονύσιος εἰς τὸ ἱερευτικόν του. Ὁ Διονύσιος ἀναφέρει: «ἦν δὲ ἀποτεκεῖν δέη (ἐνν. οἱ ἀετοί), κομίσαντές τινα λίθον ταῖς κοίλαις ἐντιθέασιν καλιαῖς, ἵνα ἐν καιρῷ τίκτωσι, καὶ μὴ τὸ τικτόμενον πρὸ τῆς ὥρας ἀτέλεστον ὠθοῖτο ὑπ' ἰσχύος. οὐ μὴν ἔστι τι σαφὲς περὶ τοῦ λίθου τούτου γινώσκειν, ἀλλ' οἱ μὲν αὐτὸν ἀπὸ τῶν καυκασίων ὁρῶν, οἱ δὲ ἀπὸ τῆς τοῦ ὠκεανοῦ φασιν ὄχθης κομίζεσθαι, λευκὸν ὑπερφυῶς ὄντα καὶ μεστὸν ἐνδοθεν πνεύματος, ὡς καὶ ἦχον ἀποτελεῖν, εἰ κινοῖτο. τικτούσῃ δ' εἴ τις αὐτὸν περιώψειν, ὀλισθαίνειν διακωλύσει τὸ βρέφος...»². Ὁ Νεπουάλιος³ καὶ αἱ Κοιρανίδες⁴ ἀναφέρουν «λίθον ἔγκνον», ὁ Δημόκριτος «ἐγκύμονα λίθον»⁵, εἰς τὸν Φυσιολόγον ἀποκαλεῖται «κευτόκιος λίθος»⁶, εἰς δὲ τὸν ἱατρὸν Ἀέτιον ἀναγράφεται: «Ἀετίτης λίθος ὁ ἐν τῷ κινεῖσθαι ἦχον ἀποτελῶν, ὡς ἐτέρου ἐγκύμων λίθου ὑπάρχων, κατόχιον ἐμβρύων ἐστίν, ὅταν ὀλισθηραὶ ὦσιν αἱ μήτραι, περιαιπτόμενος ἀριστερῷ βραχίονι»⁷. Κατὰ παραλλαγὴν τοῦ Φυσιολόγου «ὁ λίθος ἔχει κατὰ τὸ κάρυνον τὴν περιφέρειαν»⁸, κατὰ τὸν Εὐστάθιον «ἔστι δὲ ὁ λίθος περιφερὴς ὡς κάρυνον»⁹, τοῦτο δ' ἐπαναλαμβάνει καὶ ὁ βυζαντινὸς χρονογράφος Μιχαὴλ Γλυκᾶς¹⁰.

Ἐχει ἤδη παρατηρηθῇ ὅτι ἡ περίεργος φύσις τοῦ λίθου ἀπετέλεσε τὴν ἀφορμὴν νὰ ἀποδοθοῦν εἰς αὐτὸν τοιαῦται θαυμασταὶ ιδιότητες. Ἐπειδὴ δηλ. ὁ ἀετίτης περιέχει κατὰ τὰς λαϊκὰς δοξασίας ἐντὸς αὐτοῦ ἕτερον λίθον, ὥστε κινούμενος νὰ παράγῃ

1. Αἰλ., Περὶ ζώων ιδιότ. 1, 35 (Loeb).

2. Διονύσ., Ἱερευτ. 1, 3 (Garzya, Teubn.).

3. Νεπουάλ., σ. 2, ἀρ. 49 (Gemoll).

4. Κοιρ. πρώτη, στοιχ. Α, ἀρ. 1, σ. 6 (Mely-Ruelle).

5. Δημόκρ., σ. 4, ἀρ. 2 (Gemoll).

6. Φυσιολ., ἀρ. 19.

7. Ἀέτ. 2, 32. Ἐκ τοῦ περὶ λίθων Δημοσθένους (Olivieri, Teubn.).

8. Φυσιολ., ἀρ. 19 (Lauchert).

9. Migne, PG 18, στ. 732.

10. Μιχ. Γλυκᾶς, Βίβλ. χρον., σ. 82 (Bonn.).

ἤχον, ὁμοιάζει πρὸς ἔγκυον γυναῖκα (ἔγκυος λίθος), ἐξ οὗ καὶ ἀπετέλεσεν οὗτος κατὰ τὴν ἀρχὴν «τὸ ὅμοιον διὰ τοῦ ὁμοίου» (*similia similibus*) φυλακτήριον ἀποτελεσματικὸν τῶν ἐγκύων γυναικῶν. Κατόπιν ἀπεδόθησαν εἰς αὐτὸν καὶ ἄλλαι ποικίλαι θαυμασταὶ ιδιότητες.

Αἱ δοξασίαι αὗται περὶ τοῦ ἀετίτου λίθου, τὰς ὁποίας ἀναφέρουν πολλοὶ συγγραφεῖς τοῦ Μεσαίωνος Ἑλληνες καὶ Λατῖνοι, βιβλία ἱατρικά, περιγραφικὰ διαφόρων λίθων καὶ βιβλία φυσικοῦ περιεχομένου, ὡς ὁ μνημονευθεὶς Φυσιολόγος -ἡ βραχεῖα δηλ. ἐκείνη συγγραφή ἀσημάντου κατὰ τὰ ἄλλα περιεχομένου, ἡ ὁποία λόγῳ τῶν συμβολισμῶν τοὺς ὁποίους περιέχει καὶ τῆς ἀποδοχῆς της ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀπέκτησε μεγίστην σπουδαιότητα, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ διαδοθῇ ὅσον ὀλίγα βιβλία-εἶναι γνωστὰ εἰς πολλοὺς εὐρωπαϊκοὺς λαοὺς μέχρι τῶν νεωτέρων χρόνων.

Εἰς τοὺς νεωτέρους Ἑλλήνας ὁ ἀετίτης λίθος χρησιμοποιεῖται ἰδίως πρὸς παρεμπόδισιν προώρων τοκετῶν μέχρι τῶν νεωτέρων χρόνων ἀλλ' εἰς περιορισμένην ἑκτασιν. Ὡς καὶ τὸ ἀβγὸ τοῦ Πάσχα καλεῖται οὗτος κρατητήρα. Οὕτως εἰς Παχτούριον Τρικάλων «για νὰ μὴ πάθῃ ἡ γυναῖκα ἀποβολὴ τῆς ἑδιναν καὶ κρατοῦσε τὴν κρατ' -τήρα. Εἶναι ἓνα εἶδος μικροῦ σφαιριδίου (βώλου), τὸ ὁποῖο εἶχαν τὴν γνώμην ὅτι τὸ ἔφερνε ἀπὸ τῆ θάλασσης ὁ σταυραῖτος στὴ φωλιά του»¹. Κρατητήρα ἐπίσης καλεῖται εἰς Κῶ λίθος περιεπτόμενος εἰς τὸν λαιμὸν τῶν ἐγκύων αἰγῶν καὶ προβάτων πρὸς τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω σκοπόν, εἶναι δὲ οὗτος πιθανῶς ὁ ἀετίτης². Ὁ λίθος λέγεται ἄλλοι «ἀετόπετρα»³. Εἰς Ὀχθονίαν Εὐβοίας «ἡ πέτρα τοῦ ἀετοῦ» ἐθεωρεῖτο «κειμήλιο, φυλαχτὸ στὸ σπῖτι»⁴. Ὑπὸ τὸ ἰταλικὸν ὄνομα ἀκουιλίνα ἀναφέρεται ὁ ἀετίτης εἰς τὸ Γεωπονικὸν τοῦ Ἀγαπίου Λάνδου⁵, «ἀετίτην οὐχὶ τὸν ὠκυτόκιον» ἀναφέρει μαγικὸν κείμενον⁶, τέλος δὲ περὶ λίθου ἀετίτου γίνεται λόγος καὶ εἰς νεώτερον ἀστρολογικὸν κώδικα⁷.

Ὡς εἶναι εὐνόητον, τὸ ἀβγὸ ὡς κυοφορούμενον καὶ ἰδίως ὡς κύον ἦτο κατάλληλον διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς κρατητήρας κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἀξίωμα «τὸ ὅμοιον διὰ τοῦ ὁμοίου». Τὰ μυθεύματα δὲ περὶ τοῦ ἀετίτου, ὁ ὁποῖος κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους

1. Ἱστορία - λαογραφία τῆς περιφέρειας τοῦ νομοῦ Τρικάλων, τευχ. 2, 1962, σ. 43.

2. Ἰδὲ Ἀναστ. Μ. Καραναστάση, Ποιμενικὰ τῆς Κῶ, Λαογρ. 16 (1956 - 57), σ. 99.

3. Ἱστ. Λεξ. Ἀκαδ. Ἀθην. ἐν λ.

4. ΚΑ, χφ. 3530, σ. 148 - 149.

5. Ἀγαπίου, Γεωπονικόν⁶, Βενετία 1884, σ. 146 § 156.

6. Arm. Delatte, Anecd. Athen. 1, σ. 492.

7. Cat. Cod. Astr. Graec. 8, 3, σ. 14. Ἰδὲ πλείονα περὶ τοῦ ἀετίτου Στεφ. Δ. Ἡμέλλου, Τὸ περὶ ζώων ιδιότητος ἔργον τοῦ Αἰλιανοῦ ὡς πηγὴ εἰδήσεων περὶ μαγικῶν καὶ δεισιδαιμόνων δοξασιῶν καὶ συνηθειῶν, ἐν Ἀθήναις 1972, σ. 43 - 44.

καλεῖται ἐπίσης κρατητήρας, ἦτο εὐκόλον νὰ ἀποδοθοῦν καὶ εἰς τὸ ἄβγό, ἔχον ἐπὶ πλέον, ὡς εἶδομεν, τὸ αὐτὸ χρῶμα πρὸς τὸν ἀετίτην, «λευκὸν ὑπερφυῶς ὄντα» κατὰ τὸν Διονύσιον, ὡς καὶ τὸ αὐτὸ περίπου μέγεθος, ἦτοι τὸ μέγεθος καρύου, ὡς ὁ ἀετίτης εἶχε «κατὰ τὸ κάρυον τὴν περιφέρειαν» κατὰ τὸν Φυσιολόγον καὶ τοὺς ἄλλους ἀνωτέρω μνημονευθέντας συγγραφεῖς. Ἀναφέρω προσέτι ὡς ἐνδεικτικὴν μόνον, διότι δυνατὸν νὰ εἶναι καὶ ἐντελῶς συμπτωματικὴ, τὴν παρὰ Χουρμουζιάδη λεπτομέρειαν ὅτι τὸ πασχαλινὸν ἄβγό μετὰ τὴν παραμονὴν τοῦ ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη εἰς τὸ εἰκονοστάσιον καὶ τὴν ἀποξήρανσιν τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ «σειόμενον διὰ τῆς χειρὸς ἐκουδούνιζε», τὸ ὁποῖον παρουσιάζει ἀναλογίαν πρὸς τὸ πιστευόμενον περὶ τοῦ ἀετίτου, ὅτι ἐξέπεμπεν ἦχον «εἰ κινοῖτο» κατὰ τὸν Διονύσιον, ἢ ὅτι κατὰ τὸν Ἀέτιον «ὁ ἐν τῷ κινεῖσθαι ἦχον ἀποτελῶν, ὡς ἑτέρου ἐγκύμων λίθου ὑπάρχων» κ.ἄ. Ἐν κατακλείδι θὰ ἐπεθύμουν νὰ παρατηρήσω ὅτι δὲν ἀναφέρεται βεβαίως χρησιμοποίησις ὀλοκλήρου τοῦ ἄβγοῦ ὡς φυλακτηρίου, ὡς συμβαίνει μὲ τὸν ἀετίτην, ὁ ὁποῖος κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δὲν ἔπαυε νὰ ὁμοιάζῃ πρὸς ἔγκυον γυναῖκα, ἀλλὰ τοῦτο προκειμένου περὶ τοῦ πρώτου θὰ ἦτο ἴσως πρακτικῶς ἀδύνατον, λόγῳ προφανῶς τοῦ κινδύνου εὐκόλου διαρρήξεως τοῦ κελύφους τοῦ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

RÉSUMÉ

ΑΘΗΝΩΝ

Coutume de Pâques de Thrace au contenu magique

par Steph. D. Imellos

Il s'agit de la coutume selon laquelle les oeufs rouges du Jeudi Saint sont un moyen de protéger les femmes enceintes contre les fausses-couches. Cette coutume se rencontre surtout en Thrace.

Nous croyons que la puissance attribuée par le peuple à cet oeuf ne s'appuie pas seulement sur la foi religieuse en général qui veut que les symboles de culte des jours extraordinaires, à l'exemple de l'oeuf cité ci-dessus, aient des qualités signifiantes. Par contre l'utilisation de l'oeuf comme talisman s'est effectuée probablement sous l'influence de modèles plus anciens, c'est-à-dire de la pierre dite de l'aigle (aétite). L'oeuf en tant qu'objet porté par la poule et objet de gestation se prête à son utilisation comme talisman en vertu de l'axiome «similia similibus»; c'est également le cas de la pierre d'aigle qui présente des ressemblances avec l'oeuf.

On doit noter que les croyances des anciens relatives à la pierre d'aigle sont retenues jusqu'aujourd'hui.

DIE ERNTEGERÄTE IN GRIECHENLAND *

VON
STEPH. D. IMELLOS

Das Thema «Die Erntegeräte», wie es im griechischen Raum vorkommt, wird in dieser Arbeit, möglichst kurz gefasst, behandelt. Es stützt sich auf das Material, das im Zentrum für Volkskunde der Athener Akademie (nachstehend: ΚΑ) aus ganz Griechenland gesammelt ist, sowie aus Zypern, Nord-Epirus und den griechischen Flüchtlingen aus Pontos (am Schwarzen Meer), Kappadokien und überhaupt aus Kleinasien, die jetzt in verschiedenen Gegenden Griechenlands, hauptsächlich aber in West-Thrazien und Mazedonien angesiedelt sind.

Zuerst ganz kurz über die Arbeitsorganisation. In einigen Gegenden sind die Schnitter ausschliesslich Frauen, obwohl es sich um eine anerkannt harte Arbeit handelt. Gewöhnlich aber wird die Arbeit von Männern und Frauen gemacht. Die erwachsenen Glieder jeder Bauernfamilie nämlich, Männer wie Frauen, ernten ihre Felder ab. Wenn die Ernteflächen sehr ausgedehnt sind, helfen sich die Familien untereinander. Manchmal werden bezahlte Schnitter angestellt¹.

Die Schnitter fangen immer sehr früh, vor der Morgendämmerung, mit der Arbeit an. Denn in Griechenland ist der Sommer bekanntlich sehr heiss -die Ernte findet gewöhnlich im Juni² statt- und die Arbeit am frühen

* Diese Arbeit ist ein Teil meines Korreferates auf der 5. Arbeitstagung des Ethnologischen Atlasses Europas in Visegrad /Ungarn (23. - 28. September 1974). Über diese Arbeitstagung s. Στέφ. " Ημελλος, Λαογραφία 29 (1974), SS. 371 - 373.

1. S. Δημ. Λουκόπουλος, Γεωργικά τῆς Ρούμελης, Athen 1938, S. 237 u. 245, Γ. Ι. Σαλβάνας, Λαογραφικά σύλλεκτα ἐξ Ἀργυράδων Κερκύρας, Λαογραφία 10 (1929 - 32), S. 156, Ἀναστ. Γ. Βρόντης, Οἱ ζευγᾶδες τῆς Ρόδου, Λαογραφία 12 (1938 - 48), S. 117 u. a.

2. Im Volksmund trägt der Monat Juni auch den Namen "der Schnitter" in verschiedenen Gegenden Griechenlands (s. Ἀθαν. Χ. Μπούτορας, Τὰ ὀνόματα τῶν μηνῶν ἐν τῇ νεοελληνικῇ, Athen 1910, SS. 23 - 24 u. 40, Δ. Μ. Σάρρος, Λαογραφία 2, 1910 - 11, S. 698). Sehr selten nur wird auch der Monat Juli so bezeichnet. (s. Μπούτορας, a. a. O., S. 33, Λαογραφία 6, 1917 - 18, S. 143).

Morgen ist sehr lohnend. Ausserdem brauchen die Schnitter eine längere Mittagspause, um sich von der schweren Arbeit in der prallen Sonne zu erholen. Da wiederholt sich bei den heutigen Griechen das, was Hesiod im 8. Jahrhundert vor Chr. ihren Vorfahren empfahl:

ὄρθρου ἀνιστάμενος, ἵνα τοι βίος ἄρκιος εἴη.
ἥως γὰρ ἔργοιο τρίτην ἀπομείρεται αἶσαν¹

(vor der Morgendämmerung musst du das Getreide mähen. Denn ein Drittel des Arbeitstages verliert wer die Tageshelle erst abwartet).

Das einzige Erntegerät, sowohl in der Ebene als auch im Bergland, vor dem Einsetzen der Erntemaschinen (etwa 1920) war die Sichel, die heute noch im Bergland und in anderen nicht sehr reichen Gegenden benutzt wird, da dort die maschinelle Ernte in einer unebenen und beschränkten Landoberfläche unmöglich und unrentabel ist.

Wir haben zwei Arten Sichel: die eigentliche Sichel, die in ganz Griechenland benutzt wird (δρεπάνι)² (Abb. 1) und das seiner Form nach sogenannte Leleki (Storch), das neben der Sichel hauptsächlich in Nord- und Mittelgriechenland benutzt wird, während es im Süden und in den Inseln nur selten vorkommt, mit Ausnahme vielleicht von Kreta und einigen nordöstlichen Inseln (s. Karte). Die Storch-Sichel ist ihrem Namen nach in der Form verschieden; sie ist gewöhnlich grösser und immer mit glatter Schneide (Abb. 2), im Gegensatz zu der Sichel, die gewöhnlich gezähnt und seltener ungezähnt ist.

Man kann nicht mit Sicherheit sagen, ob die eine Art eine Entwicklung der anderen darstellt. Wir haben nur einige Hinweise. So erntete man in einigen Gegenden Thessaliens bis 1915 mit einer gezähnten Sichel, danach wird die Storch-Sichel benutzt³. Eine andere Quelle berichtet, dass, bis 1923, in Mazedonien gezähnte Sichel in Brauch waren; in der Folge trat die Storch-Sichel in Erscheinung⁴. Andere behaupten, die Flüchtlingen aus Kleinasien

1. Werke u. Tage 577 - 578 (Rzach). Manchmal wird auch nachts und zwar beim Mondschein geerntet (s. Λουκόπουλος, a. a. O., SS. 244 - 245).

2. Daher nennt man den Juni (den Ernte - Monat) auch Sichel - Monat - Δραπανιάρης (Κέντρον Συντάξεως τοῦ Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, Ms. 646, S. 23, Peloponnes) u. Διρπανῶς (ebenda, Ms. 803, S. 142, Sterea Hellas).

3. ΚΑ, Frageb. Thess. IV, 50, 1970 (Kerasia/Bolos).

4. ΚΑ, Frageb. Mazed. IX, 44, 1970 (Modi Lagadas/Thessaloniki).

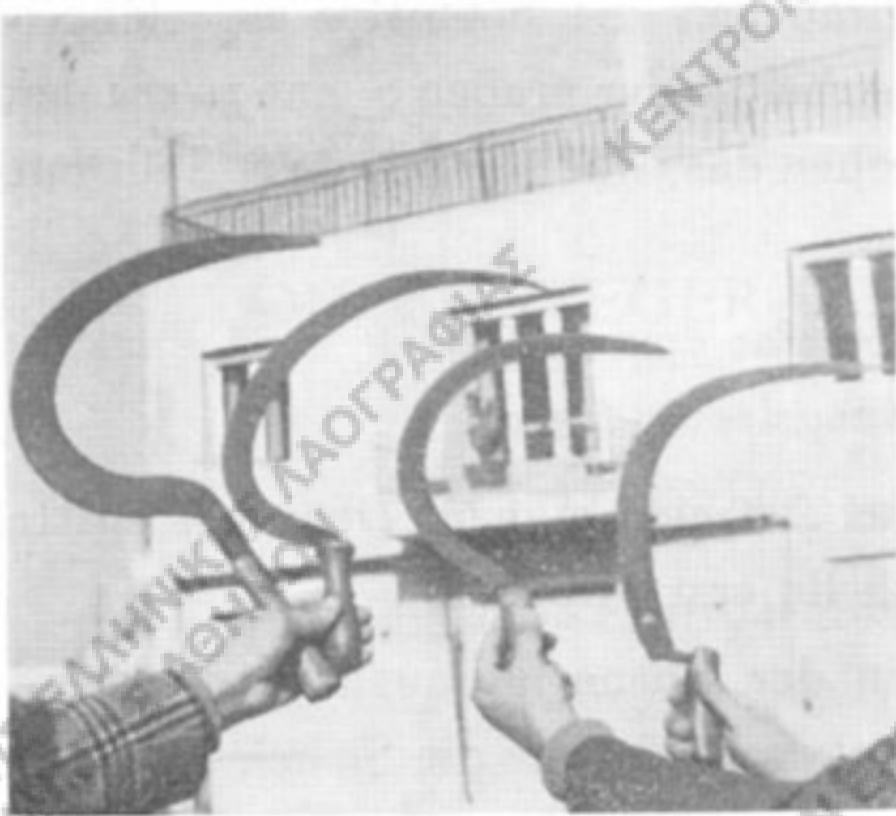

Abb. 1. Sichel

Abb. 2. Storch - Sichel

hätten die Storch-Sichel nach 1920 in Griechenland eingeführt;¹ eine andere Nachricht setzt den beschränkten Gebrauch der Storch-Sichel auf das Jahr 1913 zurück², während eine andere wiederum behauptet, die Storch-Sichel sei die ältere der beiden³. Schliesslich besagt eine andere Kunde, dass beide Arten nebeneinander bestanden bis zur Erscheinung der Erntemaschinen⁴. Nun ist es ja schwer genaue Angaben und Daten zu haben, denn für die Bauern sind das Einzelheiten, auf die sie sich oft nicht genau erinnern können. Es scheint, dass die Schnitter mit der grösseren Storch-Sichel schneller vorankamen; ihr Gebrauch setzte aber eine gewisse Gewandheit voraus. Sollte man nach der Verbreitung des Gebrauchs der Sichel urteilen, dürfte sie das ältere Werkzeug sein.

Was die Sichel, ob gezähnt oder ungezähnt, betrifft, so ist zu bemerken, dass die gezähnte den Schnitt erleichtert und aus diesem Grunde im Vergleich zu der ungezähnten bevorzugt wird; das Schleifen aber der gezähnten muss von einem Fachmann gemacht werden, während es bei der glatten Schneide leichter und ohne fachmännisches Können geht. So betrachtet, ist die ungezähnte Sichel praktischer.

Einige Auskünfte aus Mazedonien und Kreta setzen den Gebrauch der Sichel mit der glatten Schneide vor 1920, danach wird sie von der gezähnten

1. KA, Frageb. Mazed. VI, 35, 1970 (Kabochori/Emathia).

2. KA, Frageb. Mazed. XIII, 4, 1970 (Lakkobikia/Pagaion).

3. KA, Frageb. Mazed. VIII, 7, 1970 (Sebasto/Kilkis).

4. KA, Frageb. Mazed. IV, 2, 1970 (Germa/Kastoria).

verdrängt¹. Diese Auskünfte haben aber wahrscheinlich nur örtlichen Wert, denn Hesiod erwähnt «ἄρπην...καρχαρόδοντα»² (eine Sichel mit scharfen Zähnen), die von den alten Griechen bei der Ernte benutzt wurde³.

In den Dörfern stellte der Schmied die Sichel her. Später war es die Industrie und die Bauern bekamen sie im Handel. Manchmal bestand eine Auswahl, z. B. etwas kleinere Sicheln für die Frauen und grössere für die Männer⁴. Früher schmückte man sie zudem verschiedentlich. Aus Zypern berichtet 1913 Ohnefalsch-Richter, dass die Sichel «am Ende mit Lederquasten und Glöckchen verziert sind und beim Hantieren fortwährend ertönen. Das Geklingel soll die Giftschlangen verscheuchen»⁵.

Ein anderes Gerät, das in fast ganz Griechenland benutzt wird, ist die Sense (Abb. 3), das in Griechenland die letzten Jahrzehnte eingeführt wurde. Die Sense wird aber nicht bei der Getreideernte benutzt, da das Korn

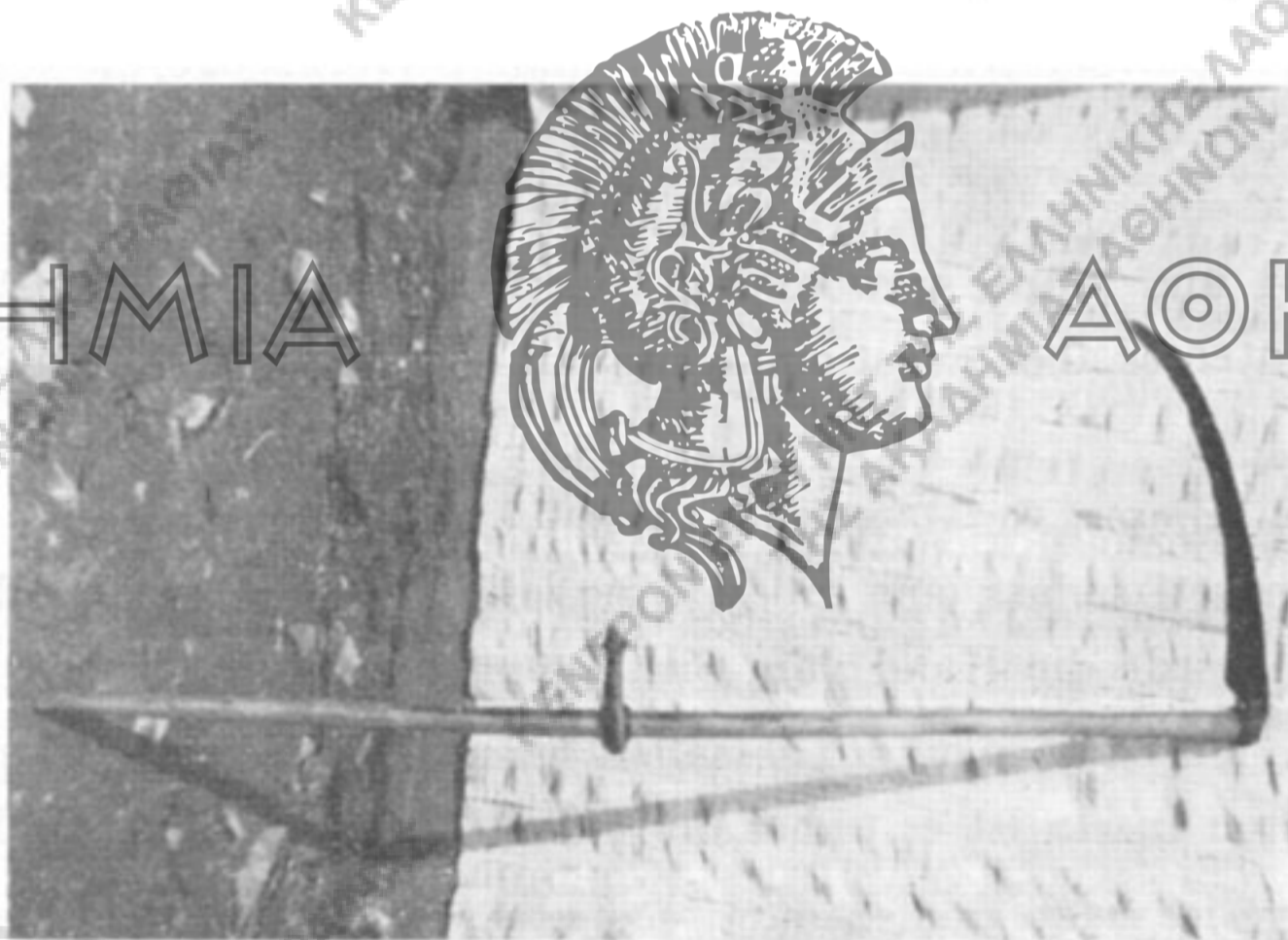

Abb. 3. Sense

1. KA, Frageb. Mazed. I, 43, 1970 (Litochoron/Pieria), Frageb. Kreta I, 59, 1970, S. 21 (Batolakkos/Kydonia).

2. Theog. 179 - 180.

3. Werke u. Tage 573.

4. Vgl. die Wörter δρεπανάκι (kleine Sichel), δρεπανάρα (grosse Sichel) und M a g d a H. Ohnefalsch - Richter, Griechische Sitten und Gebräuche auf Cypern, Berlin 1913, S. 111.

5. S. Ohnefalsch - Richter, a. a. O., S. 112. In den Volksliedern wird die Sichel verschiedenartig erwähnt: δίκοπο κι άτσαλένιο (zweischneidig und aus Stahl) (Φιλολογικός Σύλλογος Κωνσταντινουπόλεως 8, 1873 - 74, S. 410, Nr. 26, Z. 2, Leukas, vgl. II. Ἄρ α -

durch den Sensenschnitt zerstreut wird. Man benutzt sie gewöhnlich bei dem Grasschnitt. Ausnahmsweise wird der Sensenschnitt in Thrazien und Mazedonien bei der Getreideernte benutzt, besonders wenn aus verschiedenen Gründen das Getreide nicht hochgewachsen ist und es sich mit der Sichel schwer schneiden lässt¹ (s. Karte). Jedenfalls bei niedrigem Wuchs des Getreides -ein Fall der, besonders früher, nicht selten war, sei es aus Mangel an Düngemittel, sei es bei Trockenheit, oder auch aus beiden Gründen- erntete man in seltenen Fällen auch mit den Händen; dabei wurden die Ähren mit der Wurzel herausgezogen und die Wurzel mit der Sichel abgeschnitten². Schliesslich gebraucht man seit Anfang des 20. Jahrhunderts auf Korfu, Kephalonien und vielleicht anderen Inseln des Ionischen Meeres die sogenannte κοπίδα oder τρουτσέτα oder φαρτσέτα (=Schneide oder Klinge) (Abb. 4), parallel wird aber die Sichel gebraucht³.

Bei der Getreideernte gibt es noch andere Werkzeuge, die dem Schnitter behilflich sind. Das wichtigste unter diesen ist die sogenannte παλαμαριά. Dieses Werkzeug aus Holz hat drei Löcher für die drei letzten Finger der linken Hand und wurde gewöhnlich vom Tischler angefertigt (Abb. 5). Die Bauern konnten es aber selbst einfacher mit einem ausgehöhlten Stück Holz machen⁴.

Durch dieses Gerät wurde zweierlei erreicht; einerseits wurde die Hand verlängert, sodass eine grössere Anzahl Ähren gefasst werden konnte, andererseits wurde die Hand vom Sichelschnitt geschützt. Dieses Gerät wird in Thrazien, Mazedonien und Thessalien benutzt. In Epirus, Peloponnes und in den meisten Inseln ist es unbekannt; dort bedeckte man die linke Hand

βαντινός, Συλλογή δημωδῶν ᾠμάτων τῆς Ἑπείρου, Athen 1880, S. 176, Nr. 270, Z. 3, S. 182, Nr. 281, Z. 2), ἀπὸ φλωρί (aus Münzengold) (Ἡμερολόγιον Δυτικῆς Μακεδονίας 1, 1932, S. 107, Nr. 3, Z. 2), ὁλόχρυσο (ganz aus Gold), ΚΑ, Ὑλη 1253 (Korfu).

1. ΚΑ, Frageb. Thraz. II, 16, 1970 (Megalon Kranoboukion), Frageb. Mazed. IX, 32, 1970 (Hagios Basileios/Lagadas).

2. ΚΑ, Frageb. Thraz. Inseln I, 6, 1970 (Lemnos), Μ. Γ. Μιχαηλίδης - Νουάρο, Λαογραφικά σύμμεικτα Καρπάθου 2, Athen 1934, S. 29, Λουκόπουλος, a. a. O., S. 238, Θαν. Κωστάκης, Ἡ Ἀνακού, Athen 1963, S. 358.

3. S. Σαλβάνας, a. a. O., ΚΑ, Frageb. Ion. Inseln I, 2, III, 23, III, 25, III, 28, III, 29, 1970.

4. In den Volksliedern wird παλαμαριά erwähnt: ἀσημένια (aus Silber) (s. Ἀραβαντινός, a. a. O., Ἡμερολόγιον Δυτικῆς Μακεδονίας, a. a. O.).

Abb. 4. Κοπίδα

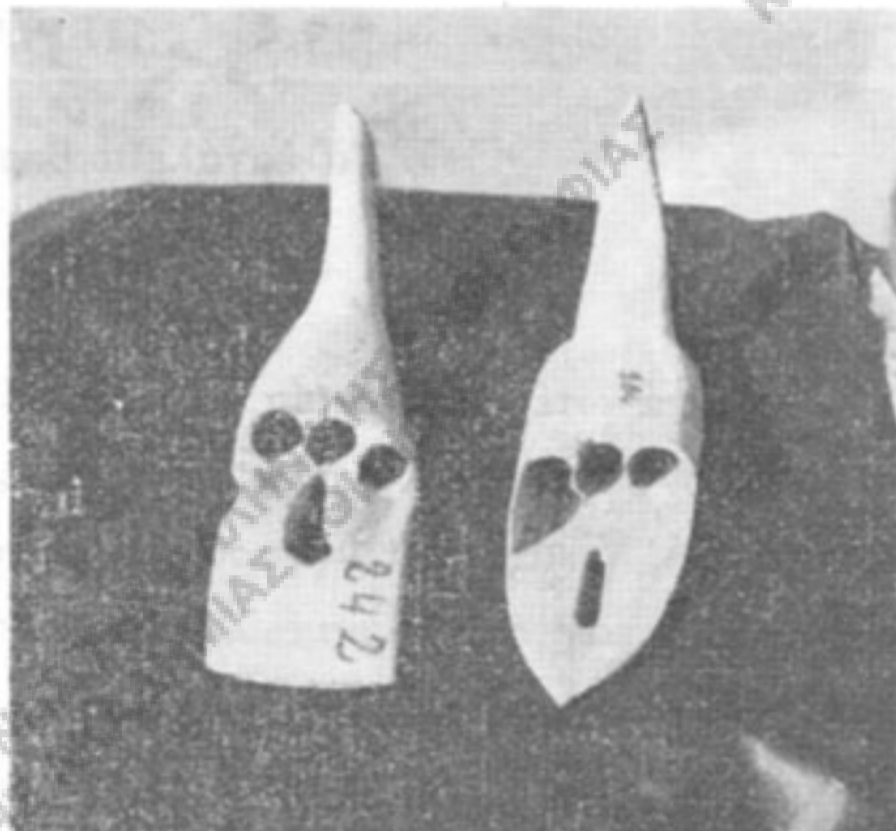

Abb. 5. Παλαμαριά

mit einem alten Strumpf oder mit Stoff oder Leder, um sie vor den Stacheln zu schützen, wie es auch in der byzantinischen Zeit geschah¹.

Wie schon erwähnt, werden ab 1920 Mähmaschinen benutzt -in letzter Zeit sogar Mäh- und Dreschmaschinen. Diese aber können nur in weiten Ebenen eingesetzt werden, wie z. B. in Thessalien. In den weniger ebenen Gegenden wird heute die Ernte mit den alten traditionellen Werkzeugen gemacht. Es muss aber gesagt werden, dass, nach 1950 etwa, eine grosse Anzahl Felder unbebaut bleiben aus Mangel an Bauern. Ausserdem ist diese Landarbeit jetzt unrentabel, da Mehl im Handel billig gekauft wird; es bestehen auch noch andere Gründe. Aus alledem wird der Gebrauch der erwähnten Geräte eingeschränkt und die traditionelle mühselige Lebensweise der Bauern tritt vor einer leichteren zurück.

Einige andere Werkzeuge werden in einzelnen oder seltenen Fällen benutzt. Beim Gebrauch der Sense in den erwähnten Fällen sammelte man die geschnittenen Ähren mit einer vierzähligen hölzernen Harke. Man benutzte dann eine andere hölzerne Harke mit 24 Zähnen, um die übriggebliebenen Ähren im ganzen Feld zu sammeln (Thrazien). Diese Ähren wurden mit den Händen gebündelt.

Ein kleines Stück Holz etwa 20 cm lang half beim Zusammenbinden, während ein anderes 70-80 cm lang half beim Zusammentragen der Ähren zum Bündeln.

1. Σ. Φαίδων Κουκουλές, Βυζαντινῶν βίος καὶ πολιτισμὸς 5, Athen 1952, S. 260.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Τὰ ἐργαλεῖα θερισμοῦ ἐν Ἑλλάδι

ὑπὸ Στεφ. Δ. Ἡμέλλου

Ἡ ἀνωτέρω ἐργασία, ἀποτελοῦσα μέρος συνεισηγήσεώς μου κατὰ τὴν 5ην σύνοδον διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ Ἑθνολογικοῦ Ἀτλαντος τῆς Εὐρώπης (23-28 Σεπτ. 1974, Visegrad Ούγγαρίας) ἐπὶ τοῦ θέματος «δυνατότητες καὶ προβλήματα χαρτογράφησης τοῦ θερισμοῦ ἐν Εὐρώπῃ», στηρίζεται ἐπὶ πλουσιωτάτου ὕλικου προερχομένου ἐκ πάσης σχεδὸν γωνίας τοῦ ἐλληνικοῦ χώρου, τὸ ὅποιον συλλεχθὲν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀπόκειται εἰς τὸ Κέντρον Λαογραφίας.

Ἀφοῦ ἐπισημαίνεται ὅτι ὁ θερισμὸς γίνεται ἐν Ἑλλάδι σήμερον ὡς καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἡσιόδου, δίδεται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀνωτέρω ὕλικου ἀκριβῆς εἰκὼν τοῦ τρόπου χρήσεως καὶ τῆς γεωγραφικῆς διαδόσεως δύο τύπων δρεπάνου, ἥτοι τοῦ πανελληνίως γνωστοῦ δρεπανιοῦ καὶ τοῦ καλουμένου λελεκιοῦ, χρησιμοποιουμένου κυρίως ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς Κεντρικῆς καὶ Βορείου Ἑλλάδος. Ἐν συνεχείᾳ γίνεται λόγος περὶ ἐτέρου θεριστικοῦ ἐργαλείου, τῆς κόσας, ὡς καὶ περὶ ἄλλων ἐργαλείων, ὡς τῆς καλουμένης παλαμαριᾶς, τὰ ὅποια διευκολύνουν τὸν θεριστὴν εἰς τὸ ἔργον του.

Ο ΕΠΤΑΣΗΜΟΣ ΡΥΘΜΟΣ ΕΙΣ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΥΠΟ
ΣΠΥΡ. Δ. ΠΕΡΙΣΤΕΡΗ

Ὡς εἶναι γνωστόν, οἱ ρυθμοὶ τῶν ἑλληνικῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν εἶναι ποικίλοι καὶ πολυάριθμοι. Ἐκ τῶν ρυθμῶν τούτων ὁ ἐπτάσημος¹ κυριαρχεῖ ἐπὶ τοῦ μεγαλυτέρου ἴσως ποσοστοῦ τραγουδιῶν. Συγκεκριμένως μάλιστα ἅπαντ' αὗτος περισσότερον διαδεδομένος εἰς τὰ ἐκ τῆς ἡπειρωτικῆς Ἑλλάδος ἢ εἰς τὰ ἐκ τῆς νησιωτικῆς προερχόμενα τραγούδια.

Ὁ ἑτερογενὴς ὅμως αὗτος ρυθμὸς εἶναι γνωστὸς εὐρύτερον καὶ εἰς ἄλλους λαοὺς τῆς νοτιοανατολικῆς Εὐρώπης, περαιτέρω δὲ εἰς τραγούδια Ἀραβικῶν λαῶν, λαῶν τοῦ Ἀβγανιστάν καὶ τῶν Ἰνδιῶν², καὶ μάλιστα μετὰ τὰς ἰδίαις περίπου ρυθμικὰς μορφάς, αἱ ὁποῖαι ἅπαντοῦν εἰς τὰ ἑλληνικὰ δημοτικά τραγούδια.

Ἀπὸ ἀπόψεως περιεχομένου τὰ εἰς τὸν ρυθμὸν τούτον προσηρμοσμένα ἑλληνικὰ δημοτικά τραγούδια ἀνήκουν εἰς διαφόρους κατηγορίας, κυρίως ὅμως εἶναι ἐρωτικά, ἀπὸ ἀπόψεως δὲ μουσικῆς παρουσιάζουν μεγάλην ποικιλίαν μελωδιῶν, αἱ ὁποῖαι ἀνήκουν τόσον εἰς τὸ διατονικὸν ὅσον καὶ εἰς τὸ χρωματικὸν μουσικὸν γένος, ὡς καὶ εἰς διαφόρους μουσικοὺς τρόπους (κλίμακας).

Τὰ τραγούδια ἄδονται πρὸς διαφόρους χοροὺς καὶ ἰδίως πρὸς τὸν πανελλήνιον γνωστὸν συρτὸν Καλαματιανόν³.

Ἡ ὀνομασία τοῦ ρυθμοῦ ἐπτάσημος προῆλθε προφανῶς ἐκ τῶν λέξεων ἐπτά

1. Ρυθμὸς, κατὰ τὸν Ἀριστόξενον, εἶναι τὸ ὅλον τῆς μουσικῆς δημιουργίας καὶ μέρη αὐτοῦ τὰ μουσικὰ μέτρα ἢ οἱ μετρικοὶ πόδες. Κατὰ δὲ τὸν Ἀριστείδην Κοῖντιλιανόν, ρυθμὸς εἶναι μόνον τὸ μέτρον ἢ ὁ πούς (βλ. Δ η μ. Σ ε μ ι τ έ λ ο υ, Ἑλληνικὴ μετρική, Ἀθήνησι 1894, σ. 24, 96 καὶ Χ ρ υ σ ά ν θ ο υ, Θεωρητικὸν μέγα τῆς μουσικῆς, ἐν Τεργέστη 1832, σ. 69). Ὡς ἐκ τούτου εἰς τὴν παροῦσαν μελέτην θά ᾔτο ἴσως προτιμότερος ὁ τίτλος «Τὸ μέτρον τῶν ἐπτά χρόνων εἰς τὰ ἑλληνικὰ δημοτικά τραγούδια». Σήμερον οἱ ρυθμικοὶ ὅροι «μέτρον ἐπτά χρόνων» καὶ «ρυθμὸς ἐπτάσημος» θεωροῦνται ταυτόσημοι.

2. Δίσκους μετὰ τραγούδια τοῦ ρυθμοῦ τούτου ἐκ τοῦ Ἀβγανιστάν καὶ τῶν Ἰνδιῶν μοῦ παρεχώρησεν ὁ ἑλληνοαμερικανὸς χορογράφος καὶ μελετητὴς εἰδικώτερον τῶν ἑλληνικῶν χορῶν Θεόδ. Πετρίδης, τὸν ὁποῖον εὐχαριστῶ καὶ ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης.

3. Ἐκ τῶν λοιπῶν χορῶν μνημονευτέοι ἐνδεικτικῶς ἐνταῦθα: ὁ χορὸς τῆς νύφης εἰς Σιάτισταν Μακεδονίας, ὁ δεύτερος χορὸς τῶν ἀνδρικῶν καὶ γυναικείων καρσιλαμάδων, ὁ χορὸς τοῦ κρεββατιοῦ, τῆς προίικης καὶ ὁ χορὸς Μάνδρα τῆς Κύπρου, ὁ συρτὸς χορὸς τῆς Ρόδου, ὁ συρτὸς χορὸς Βελβενδοῦ Κοζάνης, τὸ Χειμαρριώτικο, ὁ Μανδηλαῖος τῆς Θράκης, οἱ χοροὶ Σερενίτσα, Τρομαχτὸν καὶ Κοτσαγκέλ' τοῦ Πόντου.

καὶ σημεῖον. Σημεῖον δὲ ἡ πρῶτον χρόνον ὠνόμαζον, ὡς γνωστόν, οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες μουσικοὶ καὶ ρυθμικοὶ τὴν ἐλαχίστην ἀπὸ ἀπόψεως χρονικῆς διαρκείας μονάδα, ἡ ὁποία ἐχρησίμευε διὰ τὴν δημιουργίαν τῶν διαφόρων ρυθμικῶν συστημάτων καὶ τῶν διαφόρων ρυθμικῶν γενῶν, ἀποτελουμένων ἐκ τῶν πολλαπλασίων αὐτῆς.

Περὶ τῆς χρονικῆς ταύτης μονάδος ὁ Ἀριστόξενος εἰς τὸ περὶ ρυθμικῶν στοιχείων (B, 280) λέγει: «Καλείσθω δὲ πρῶτος χρόνος ὁ ὑπὸ μηδενὸς τῶν ρυθμιζομένων δυνατὸς ὢν διαιρεθῆναι, δίσημος δὲ ὁ δις τούτῳ καταμετρούμενος, τρίσημος δὲ ὁ τρίς, τετράσημος δὲ ὁ τετράκις. Κατὰ ταῦτα δὲ καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν μεγεθῶν τὰ ὀνόματα ἔξει». Ὁ δὲ Ἀριστείδης Κοϊντιλιανὸς (XIV, σ. 21) ἀναφέρει τὰ ἑξῆς: «Πρῶτος μὲν οὖν ἐστὶ χρόνος ἄτομος καὶ ἐλάχιστος, ὃς καὶ σημεῖον καλεῖται... σημεῖον δὲ καλεῖται διὰ τὸ ἀμερὲς εἶναι... Θεωρεῖται γὰρ ἐν μὲν λέξει περὶ συλλαβήν, ἐν δὲ μέλει περὶ φθόγγον, ἐν δὲ κινήσει σώματος περὶ ἐν σχῆμα, λέγεται δὲ οὗτος πρῶτος ὡς πρὸς τὴν τῶν λοιπῶν φθόγγων σύγκρισιν».

Κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὁ πρῶτος οὗτος χρόνος δὲν διηρεῖτο εἰς μικρότερα μέρη. Τὸ μέγεθος τούτου ἀντεστοίχει πρὸς τὸν χρόνον τῆς βραχείας συλλαβῆς.

Ἡ ὀνομασία τοῦ ρυθμοῦ τούτου καθιερώθη ὑπὸ τῶν παλαιότερων Ἑλλήνων μουσικῶν ἐκ τῆς ἀντιλήψεως ὅτι τὰ ἀποτελοῦντα αὐτὸν μουσικὰ μέτρα περιέχουν ἑπτὰ πρῶτους χρόνους ἕκαστον. Ἐκ τῆς ἐσωτερικῆς δὲ διαρθρώσεως τῶν χρόνων καὶ τῆς σχέσεως μεταξὺ των ὡς $3+4$, $2+1+2+2$ ἢ $4+3$, $2+2+2+1$ κλπ. ὠνομάσθη εἰδικώτερον ἐπίτριτος, πρῶτος ἢ δεύτερος ἢ τρίτος ἢ τέταρτος.

Αἱ ὀνομασίαι αὗται καὶ ἰδίᾳ ὁ τρόπος μουσικῆς καταγραφῆς τῶν εἰς τὸν ρυθμὸν τοῦτον προσηρμοσμένων τραγουδιῶν προεκάλεσαν ἀντιγνωμίας τόσον εἰς τοὺς παλαιότερους μουσικοὺς ὅσον καὶ εἰς νεωτέρους μουσικολόγους.

Ἐκ τῶν παλαιότερων ὁ Δημ. Περιστερῆς εἰς πραγματείας του περὶ τοῦ ρυθμοῦ τούτου¹ διετύπωσε τὴν γνώμην ὅτι εἶναι ὀρθότερον ὁ ἐπτάσημος ρυθμὸς νὰ καταγράφεται εἰς τρεῖς καὶ ἥμισυν χρόνους ($1\frac{1}{2}+1+1$) καὶ ὄχι εἰς ἑπτὰ. Ἡ δὲ καταμέτρησις τῶν χρόνων διὰ κινήσεων τῆς χειρὸς δέον νὰ γίνεται εἰς τρεῖς τοιαύτας, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ πρώτη νὰ διαρκῇ ἥμισυν ἐπὶ πλέον χρόνον τῶν ἄλλων, ὡς τοῦτο ἀκριβῶς συμβαίνει εἰς τοὺς κτύπους τῶν βημάτων τοῦ συρτοῦ Καλαματιανοῦ χοροῦ. Οὕτως ἀποδίδεται, κατ' αὐτόν, τελειότερον ὁ χαρακτήρ καὶ τὸ ἦθος τῶν ὑπαγομένων ᾠσμάτων εἰς τὸν ρυθμὸν τοῦτον, ἀποτελούμενον ἀπὸ τρεῖς καὶ ἥμισυν χρόνους.

Περαιτέρω ὑπεστήριξεν ὅτι ἡ ρυθμικὴ αὕτη μορφή δὲν εἶναι ἄλλο τι παρὰ ἡ ἀρχαία ρυθμικὴ μορφή τοῦ τρισήμου χορείου ἀλόγου ἢ ἰάμβου, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ πρῶτος χρόνος ἢ ὁ τρίτος εἶναι ἐπιμηκέστερος κατὰ τὸ ἥμισυ.

Ὁ Ἰωάννης Σακελλαρίδης εἰς πραγματείαν του «Περὶ τοῦ ἀρχαίου ρυθμικοῦ γένους τοῦ καλουμένου ἐπιτρίτου ἢ ἐπτασήμου, σφωζομένου δὲ ἐν τῇ ἑλληνικῇ δημοτικῇ μουσικῇ»² γράφει: «Τὸ παρ' ἀρχαίοις σπάνιον ἐπίτριτον γένος συνέκειτο ἐκ

1. Βλ. «Φόρμιγξ», Μουσικὴ ἐφημερὶς 1 (1902), ἀρ. 11, σ. 33 «Περὶ τοῦ πῶς κανονιστέον δημῶδεις μελωδίας συναδούσας τῷ β' ἐπιτρίτῳ τῶν ἀρχαίων ρυθμῶν». Αὐτόθι, περ. Β', ἀρ. 14, σ. 1 - 2 «Ἐπιστημονικαὶ διατριβαί. Ρυθμικά».

2. Βλ. «Φόρμιγξ» 1 (1902), ἀρ. 9, σ. 1 - 2.

ποδὸς περικλείοντος τρεῖς μὲν χρόνους μακροὺς ἓνα δὲ βραχύν, οὗτινος ἡ διάφορος θέσις ποιεῖ τὰ τέσσαρα διάφορα εἶδη». Καὶ κατωτέρω: «Ἄλλ' ὁ ἐπίτριτος 7 /σημος εἶναι ὁ αὐτὸς τῷ χορείῳ ἀλόγῳ, σὺν τῇ διαφορᾷ ὅτι ἐν τῇ ποιήσῃ ὁ μὲν ἐπτάσημος σύγκειται οὐχὶ ἐξ ὀλιγωτέρων τῶν τεσσάρων συλλαβῶν, ὧν αἱ τρεῖς μακραὶ καὶ ἡ μία βραχεῖα (— υ — —), ὁ δὲ χορεῖος ἄλογος ἐκ δύο συλλαβῶν, ὧν ἡ μία μακρὰ καὶ ἡ ἄλλη βραχεῖα σὺν τῷ ἡμίσει αὐτῆς (— υ + $\frac{1}{2}$)».

Περὶ τοῦ ἐπιτρίτου μετρικοῦ ποδὸς ὁ Ἑμμαν. Παντελάκης γράφει: «Ἐν τῇ μετρικῇ τῶν παλαιῶν ἐπίτριτος πούς ἢ ἀπλῶς ἐπίτριτος ἐκαλεῖτο ὁ τετρασύλλαβος πούς, ὅστις ἀπετελεῖτο ἐξ ἑνὸς τετρασήμου (σπονδείου) καὶ ἑνὸς τρισήμου (τροχαίου ἢ ἰάμβου) ἐχόντων λόγον 4:3 ἢ 3:4. Ἀναλόγως τῆς θέσεως τῆς βραχείας συλλαβῆς διέκρινον τέσσαρα εἶδη ποδῶν ἐπιτρίτων, ἥτοι τὸν ἐπίτριτον πρῶτον (υ — — —), τὸν ἐπίτριτον δεύτερον (— υ — —), τὸν ἐπίτριτον τρίτον (— — υ —) καὶ τὸν ἐπίτριτον τέταρτον (— — — υ)»¹.

Ὁ Κ. Ψάχος παραδέχεται τὴν ὑπαρξιν τοῦ ρυθμοῦ τούτου ὡς ἐπτάσήμου ἐπιτρίτου, ἔχων τὴν γνώμην «ὅτι οὐδεὶς ρυθμὸς εἶναι δυνατὸν νὰ περιέχῃ χρόνους ἡμίσεις, διότι ἡμισυς χρόνος οὐδέποτε δύναται νὰ καθέξῃ θέσιν ἑνὸς ἐκ τῶν πλήρων χρόνων τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ ρυθμοῦ...»². Μὲ βάσιν τὴν ἀποψίν του ταύτην κατέγραψε τὰ δημοτικὰ τραγούδια³.

Ὁ Ἕλληνας πρ. καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου Θρασύβουλος Γεωργιάδης δὲν παραδέχεται τὴν ὑπαρξιν τοῦ ρυθμοῦ τούτου ὡς ἐπτάσήμου μετὰ τὰς εἰδικὰς ὡς ἀνωτέρω ὀνομασίας πρῶτου ἐπιτρίτου ἢ δευτέρου κλπ., ἀλλὰ πιστεύει ὅτι πρόκειται περὶ ρυθμοῦ (μέτρου) περιέχοντος τρεῖς καὶ ἡμισὺν χρόνους καὶ ὅτι ὁ ρυθμὸς οὗτος εἶναι προτιμότερον νὰ καταγράφεται διὰ τῶν κλασματικῶν ἀριθμῶν $\frac{3}{8} + \frac{2}{4}$ ἢ καλύτερον $1\frac{1}{2} + \frac{2}{4}$ ἢ $\frac{3 + \frac{1}{2}}{4}$. Παραλληλίζει δὲ τὴν ρυθμικὴν ταύτην μορφήν πρὸς τὸν ἄλογον δάκτυλον τῆς ἀρχαίας μετρικῆς, τοῦ ὁποίου ἡ μακρὰ συλλαβὴ δὲν ἰσοδυναμεῖ μετὰ τὴν διάρκειαν δύο βραχέων χρόνων, ἀλλὰ ἑνὸς βραχέος καὶ τοῦ ἡμίσεος αὐτοῦ, δηλ. ἑνὸς ἀλόγου χρόνου. Τὸν ρυθμὸν τοῦτον ἀνευρίσκει σωζόμενον εἰς τὸν ρυθμὸν τοῦ συγχρόνου συρτοῦ Καλαματιανοῦ χοροῦ. Τὴν ἀποψιν δὲ ταύτην ὁ Γεωργιάδης βασίζει εἰς διάφορα χωρία ἀρχαίων Ἑλλήνων μουσικῶν συγγραφέων, ὡς τοῦ Ἀριστοξένου, Ἀριστείδου Κοϊντιλιανοῦ, Βακχείου τοῦ Γέροντος, Ἀλικαρνασσέως κ. ἄ., τὰ ὁποῖα καὶ παραθέτει εἰς τὴν μελέτην του⁴.

Ὁ Ρουμάνος μουσικολόγος Nicolae Radulescu δέχεται τὴν ὑπαρξιν τοῦ ρυθμοῦ τούτου ὑπὸ ἀμφοτέρας τὰς μορφάς. Ὑπὸ τὴν μορφήν τριῶν χρόνων μετὰ τὸν πρῶτον ἐπιμηκυνόμενον κατὰ τὸ ἡμισὺ ταυτίζει αὐτὸν μετὰ τὸν χορεῖον ἄλογον τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς μετρικῆς. Τὸν ρυθμὸν κατὰ τὸν ὁποῖον ἐπιμηκύνεται ὁ τρίτος χρόνος ταυτίζει

1. Βλ. Μεγ. Ἑλλ. Ἑγκ. 11 (1929), σ. 447.

2. Βλ. Κ. Ψάχου, Περὶ τοῦ ἑννεασήμου ρυθμοῦ ἐν τῇ ἀσιατικῇ μουσικῇ, «Φόρμιγξ», περ. Β', 2 (1906), ἀρ. 6, σ. 1.

3. Βλ. Κ. Ψάχου, Δημῶδη ἄσματα Γορτυνίας, Ἀθῆναι 1923, σ. 45, 57, 59, 61, 67 κ. ἄ.

4. Βλ. Thrasylb. Georgiades, Der griechische Rhythmus. Musik, Reigen, Vers und Sprache, Hamburg 1949, σ. 98 - 121.

πρὸς τὸν ἱαμβὸν ἄλογον. Τὰς δύο ταύτας μορφὰς δικαιολογεῖ μόνον διὰ τὰς περιπτώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας οἱ χοροὶ ἐκτελοῦνται διὰ ταχείας χρονικῆς ἀγωγῆς. Ἐνῶ διὰ τὸν ρυθμὸν εἰς τοὺς χορούς, ὡς ὁ Καλαματιανὸς καὶ οἱ λοιποὶ συρτοί, ὁ ὁποῖος ἐξελίσσεται μὲ ἀπόλυτον συλλαβικὸν σύστημα, φρονεῖ ὅτι πρόκειται περὶ μέτρου ἑπτὰ χρόνων, δηλ. περὶ ρυθμοῦ ἑπτασήμου¹.

Ἐκ τῆς μελέτης τοῦ εἰς τὸ Κέντρον Λαογραφίας μέχρι τοῦδε ἀποθησαυρισθέντος ὕλικου ᾠσμάτων, τὰ ὁποῖα προσαρμόζονται εἰς τὸν ἐν λόγῳ ρυθμὸν, πιστεύω ὅτι ὁ ρυθμὸς οὗτος ἔχει τὴν προέλευσίν του ἐκ τῶν ἀρχαίων ἐλληνικῶν ρυθμικῶν καὶ μετρικῶν μορφῶν, τοῦθ' ὅπερ συμβαίνει καὶ μὲ ἄλλους ρυθμούς, ὡς ὁ τρίσημος ἱαμβικῆς ἢ τροχαϊκῆς μορφῆς², ὁ τετράσημος μὲ τὰς πέντε ρυθμικὰς μορφὰς, ἀντιστοιχοῦσας πρὸς τοὺς ἀρχαίους μετρικοὺς πόδας σπονδεῖον, δάκτυλον, ἀνάπαιστον, ἀμφίβραχυν³ καὶ προκελευσματικόν. Ἐπίσης ὁ πεντάσημος⁴ μὲ τὰς διαφόρους αὐτοῦ μορφὰς, ὅστις ἀνήκει εἰς τὸ ἀρχαῖον παιωνικὸν ρυθμικὸν γένος καὶ ὁ ἐξάσημος χοριαμβικῆς ἢ ἀντισπαστικῆς μορφῆς⁵.

Ἐν τῇ ἐξελίξει ὅμως τῆς ποιητικῆς καὶ μουσικῆς τέχνης καὶ τῆς μεταπτώσεως ἀπὸ τῆς προσωδιακῆς ἀπαγγελίας εἰς τὴν ταντακὴν ρυθμοποιίαν, προελθοῦσαν ἐπιπροσθέτως ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς προσαρμογῆς ὅχι μόνον εἰς τὸν ρυθμὸν τοῦτον ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλους ρυθμούς τῶν δημιουργηθεῖσων ποικίλων καὶ νεωτέρων μελωδιῶν, τῶν διαφόρου στιχουργικῆς μορφῆς ποιητικῶν κειμένων καθὼς καὶ τῶν παρεμβαλλομένων εἰς αὐτὰ ποικίλων τσακισμάτων πρὸς κάλυψιν φθόγγων τῆς μελωδίας καὶ χρόνων τοῦ ρυθμοῦ, διεμορφώθη ὁ ρυθμὸς οὗτος κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ δικαιολογῆται ἢ ὑπαρξίς καὶ ἡ ὀνομασία του ὡς ἑπτασήμου ρυθμικοῦ μέτρου, τὸ ὁποῖον περιέχει ἑπτὰ αὐτοτελεῖς χρονικὰς μονάδας ἢ ἑπτὰ πρώτους χρόνους κατὰ τὴν ἀρχαίαν μουσικὴν ὀρολογίαν.

Ἄλλωστε αἱ νεώτεραι αὗται ρυθμικαὶ μορφαὶ δὲν εἶναι ἄλλο τι παρὰ ἀνάλυσις ἢ μᾶλλον διαίρεσις τῶν χρονικῶν ἀξιῶν τῶν παλαιῶν μορφῶν εἰς μικροτέρας ἰσαξίας χρονικὰς μονάδας αὐτοτελεῖς. Ἐν τούτοις αἱ παλαιαὶ ρυθμικαὶ μορφαὶ διατηροῦνται αὐτούσαι εἰς δύο περιπτώσεις: α') Εἰς τὴν διὰ κινήσεων τῆς χειρὸς καταμέτρησιν τοῦ ρυθμοῦ τῶν ᾠσμάτων καὶ β') εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν βημάτων καὶ τὴν χρονικὴν διάρκειαν ἑνὸς ἐκάστου. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν ἡ καταμέτρησις τοῦ ρυθμοῦ τούτου γίνεται διὰ τριῶν κινήσεων τῆς χειρὸς, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ πρώτη διαρκεῖ ἡμισυν ἐπὶ

1. Βλ. Nic. Radulescu, Choreios alogos [Χορεῖος ἄλογος], Ἐπετ. Κέντρ. Λαογρ. 20 - 21 (1967 - 68), σ. 171 - 184.

2. Βλ. Samuel Baud - Bovy, Equivalances metriques dans la musique vocale grecque antique et moderne, Revue de musicologie LIV (1968), ἀρ. 1 σ. 3-15, Κ. Ψάχου, Οἱ ἀρχαῖοι ἐλληνικοὶ ρυθμοὶ καὶ τὰ δημοτικὰ τραγούδια, «Φόρμιγξ», περ. Β', 4 (1908), ἀρ. 4 - 5 - 6.

3. Ἡ μετρικὴ μορφή τοῦ ἀμφιβράχεος ἀπαντᾷ ὀλιγώτερον ἀπὸ τὰς ἄλλας μορφὰς τοῦ 4/σῆμου εἰς τὰ δημοτικὰ τραγούδια, ἐνῶ πολὺ συχνότερον ἀπαντᾷ αὕτη εἰς τὴν βυζαντινὴν ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν καὶ ἰδίως εἰς διαφόρους εἰρμούς τῶν κανόνων.

4. Βλ. Κ. Ψάχου, Περὶ πεντασήμου ρυθμοῦ. «Φόρμιγξ», περ. Β', 1 (1905), ἀρ. 11 - 12 καὶ Thrasyb. Georgiadis, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 21.

5. Βλ. Σπ. Δ. Περίστερη, Ὁ ἐξάσημος ρυθμὸς εἰς τὰ Ἑλληνικὰ δημοτικὰ τραγούδια, Ἐπετ. Λαογρ. Ἀρχ. 15 - 16 (1964), σ. 201 - 229.

πλέον χρόνον τῶν δύο ἄλλων. Ὑπάρχουν σπάνιαι ἐξαιρέσεις, κατὰ τὰς ὁποίας ἄσματα ἐκτελούμενα μὲ βραδεῖαν χρονικὴν ἀγωγὴν ἐκτελοῦνται εἰς ἑπτὰ ἰσοχρόνους κινήσεις. Εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν εἶναι γνωστὸν ὅτι κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ συρτοῦ Καλαματιανοῦ χοροῦ ἀπαιτοῦνται τρεῖς βηματισμοὶ εἰς ἕκαστον μέτρον. Ἐκ τούτων ὁ πρῶτος διαρκεῖ ἡμίσειαν ἐπὶ πλέον χρονικὴν διάρκειαν τῶν δύο ἄλλων. Τοῦτο γίνεται εὐκολώτερον ἀντιληπτὸν κατὰ τὴν κροῦσιν τῶν ποδῶν ἐπὶ τοῦ δαπέδου.

Αἱ βασικαὶ μορφαὶ τοῦ ρυθμοῦ τούτου, ὡς αὗται ἀπαντοῦν εἰς τὰ ἑλληνικὰ δημοτικά τραγούδια εἶναι αἱ ἑξῆς¹:

Ἐκάστη ἐξ αὐτῶν περιλαμβάνει ἑπτὰ χρονικὰς μονάδας ὅχι κεχωρισμένας, ἀλλὰ συνεπτυγμένας κυρίως ἀνὰ δύο. Ὁ μόνος δὲ ἀριθμὸς τοῦ συνόλου τῶν χρονικῶν μονάδων καὶ αἱ ἐσωτερικαὶ ἀναλογίαι μεταξὺ τῶν χρόνων εἰς ἕκαστον μέτρον δημιουργοῦν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι πρόκειται περὶ ρυθμικῆς μορφῆς συνθέτου, ἀποτελουμένης ἐξ ἑνὸς τρισήμου τροχαϊκῆς ἢ ἱαμβικῆς μορφῆς (— υῖ ἢ υ —) καὶ ἑνὸς τετρασήμου μὲ τὴν μορφήν σπονδείου (— —).

Ἡ θέσις τοῦ τρισήμου ἐν ἀρχῇ πρὸ τοῦ τετρασήμου ἢ μετ' αὐτὸν ἐδημιούργησε τὰς εἰδικὰς μορφὰς καὶ ὀνομασίας, περὶ τῶν ὁποίων ἀνεφέραμεν ἀνωτέρω, δηλ. τοῦ πρώτου, δευτέρου, τρίτου καὶ τετάρτου ἐπιτρίτου.

Ρυθμικὴν μορφήν καθ' ἣν ὁ τρίσημος εὐρίσκεται εἰς τὸ μέσον τοῦ τετρασήμου $2 + 3 + 2$ δὲν ἀνεῦρον μέχρι σήμερον εἰς ἑλληνικὰ δημοτικά τραγούδια.

Αἱ χρονικαὶ μονάδες τῶν βασικῶν τούτων μορφῶν, αἵτινες ἀποτελοῦν καὶ τὰ μέρη ἐκάστου μέτρου τῶν ἁσμάτων παρίστανται εἰς τὴν μουσικὴν γραφὴν διὰ τῶν

1. Τὰ χρονικὰ σημεῖα υ — τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς μετρικῆς καὶ μουσικῆς, τὸ πρῶτον διαρκείας ἑνὸς πρώτου χρόνου, εἰς τὸ ὁποῖον ἀντεστοίχει μία μόνον βραχεῖα συλλαβή, τὸ δεύτερον διπλασίας διαρκείας, εἰς τὸ ὁποῖον ἀντεστοίχει μία μακρὰ συλλαβή, ἐτοποθέτησα ὑπεράνω τῶν φθογοσήμων μόνον διὰ τὴν ἀντίστοιχον καὶ ἴσην χρονικὴν διάρκειαν πρὸς αὐτὰ καὶ ὅχι διὰ τὴν χρονικὴν σχέσιν πρὸς τὰς συλλαβὰς τοῦ κειμένου μακράς ἢ βραχείας, δοθέντος ὅτι τὸ ἀρχαῖον μετρικὸν σύστημα βασιζέται, ὡς γνωστὸν, εἰς τὸν προσωδιακὸν ρυθμὸν, τὸ δὲ νεώτερον εἰς τὸν τόνικόν. Τοῦτο δὲ πρὸς εὐχερεστέραν ὁπτικὴν σύγκρισιν τῶν νεωτέρων ρυθμικῶν μορφῶν πρὸς τὰς ἀρχαίας. Τὰ αὐτὰ σημεῖα τοποθετῶ καὶ εἰς τοὺς φθόγγους, οἵτινες δὲν ἔχουν κάτωθεν συλλαβήν. Οὗτοι ἀποτελοῦν μελισματικάς προεκτάσεις τῆς ἰδίας συλλαβῆς καὶ εἶναι χρονικαὶ μονάδες τοῦ μέτρου εὐδιάκριτοι. Σημειωτέον ὅτι ἂν ἡ διάρκεια ἑνὸς φθόγγου εἰς τὴν ἀρχαίαν μουσικὴν ἦτο μεγαλυτέρα τῶν δύο πρώτων χρόνων, οἱ ἀρχαῖοι μουσικοὶ ἐτοποθέτουσαν τὰ σημεῖα $\sqcup$ ἢ L , $\sqcup$, $\sqcup$, τὸ πρῶτον διαρκείας τριῶν χρόνων, τὸ δεύτερον διαρκείας τεσσάρων χρόνων καὶ τὸ τρίτον διαρκείας πέντε χρόνων, π. χ. $\overset{\cdot}{F}$ ἢ $\overset{\cdot}{F}$. Τὸ σημεῖον $\overset{\cdot}{F}$ παριστᾷ φθόγγον τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς μουσικῆς γραφῆς.

ἀριθμῶν 4 ἢ 8 ἢ 16, οἵτινες ἀντιπροσωπεύουν, ὡς γνωστόν, τὰ φθογγόσημα τέταρτον, ὀγδοὸν καὶ δέκατον ἕκτον.

Ἡ χρησιμοποίησις τῶν ἀνωτέρω ἀξιῶν τῶν φθογγοσήμων πρὸς καταγραφὴν τῶν ἀσμάτων ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς χρονικῆς ἀγωγῆς αὐτῶν ἢ τῶν χορῶν ὑπὸ ὀργάνων μόνον ἐκτελουμένων. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι διὰ τὰ τραγούδια, τῶν ὁποίων ἡ χρονικὴ ἀγωγή εἶναι βραδεῖα, δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ τὸ φθογγόσημον τέταρτον. Διὰ τὰ τραγούδια, τῶν ὁποίων ἡ χρονικὴ ἀγωγή εἶναι γοργή, θὰ πρέπει νὰ χρησιμοποιῇται τὸ ὀγδοὸν φθογγόσημον. Διὰ τοὺς ὀργανικοὺς χορούς, τῶν ὁποίων ἡ χρονικὴ ἀγωγή εἶναι ταχεῖα τὸ δέκατον ἕκτον φθογγόσημον.

Ἡ τοιαύτη ἄλλωστε ἀνάλογος χρῆσις τῶν φθογγοσήμων ἀνταποκρίνεται τόσον πρὸς τὴν ὀπτικὴν εἰκόνα τῆς μουσικῆς καταγραφῆς, ὅσον καὶ πρὸς τὴν ὀρθὴν ἀπόδοσιν τοῦ χαρακτῆρος καὶ τοῦ ἥθους τῶν ἀσμάτων.

α) ρ · ρ ρ " δ) ρ ρ ρ ρ " γ) ρ ρ ρ ρ "

δ) ρ ρ ρ ρ " ε) ρ ρ ρ ρ "

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

α) ρ̄ · ρ̄ ρ̄ " δ) ρ̄ ρ̄ ρ̄ ρ̄ " γ) ρ̄ ρ̄ ρ̄ ρ̄ "

δ) ρ̄ ρ̄ ρ̄ ρ̄ " ε) ρ̄ ρ̄ ρ̄ ρ̄ "

α) ρ̄ · ρ̄ ρ̄ " δ) ρ̄ ρ̄ ρ̄ ρ̄ " γ) ρ̄ ρ̄ ρ̄ ρ̄ "

δ) ρ̄ ρ̄ ρ̄ ρ̄ " ε) ρ̄ ρ̄ ρ̄ ρ̄ "

Ἐπειδὴ τὰ περισσότερα σχεδὸν τῶν ἐλληνικῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν τοῦ ρυθμοῦ τούτου ἐκτελοῦνται εἰς μετρίαν πρὸς ταχεῖαν χρονικὴν ἀγωγήν, ἐνδείκνυται ἡ χρῆσις τοῦ φθογγοσήμου ὀγδόου ὡς μονάδος χρονικῆς. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ περιπτώσεις ἀργῆς χρονικῆς ἀγωγῆς ἢ καὶ ταχείας, ὅποτε γίνεται καὶ ἡ ἀνάλογος χρῆσις τῶν φθογγοσήμων (ὡς ἀνωτέρω).

Διὰ νὰ παραστήσωμεν τὰς ἄλλας περιπτώσεις, δυνάμεθα νὰ ἀντικαταστήσωμεν τὸν παρονομαστὴν τοῦ κλάσματος διὰ τοῦ ἀριθμ. 4 ἢ διὰ τοῦ ἀριθμ. 16.

Παραθέτω ἐν παράδειγμα ἀπὸ ἐκάστην βασικὴν ρυθμικὴν μορφήν μετὰ τῶν

προσαρμοζομένων συλλαβῶν, ὡς αὐται ἀπαντοῦν εἰς τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν δημοτικῶν ᾠσμάτων¹.

α)
Μιὰ προ - στα - γή με - - γά - λη, με - γά - λη — . . .

β)
Μέ - σα στὸν ἀ - πά - νω πύρ - γο Μά - ρω κά - θον - ταν . . .

γ)
Ἄι - ντε, μά - τια μ', ἄι - ντε, φῶς μου, σὺ - ρε στὸ κα - λό — . . .

Αἱ τετάρτη καὶ πέμπτη ρυθμικαὶ μορφαὶ ἀπαντοῦν σπανίως. Ταύτας ἀνευρίσκομεν εἰς ὀργανικὰς μελωδίας, αἵτινες συνοδεύουν διαφόρους χοροὺς ἐκτὸς τοῦ συρτοῦ Καλαματιανοῦ, ὡς π. χ. εἰς τὸν χορὸν Μαντηλατῶν τῆς Θράκης, εἰς τὸν χορὸν Μάνδρα τῆς Κύπρου καὶ τὸν Κερασουντέικον τοῦ Πόντου. (Βλ. εἰς τὸ τέλος τῆς παρούσης μελέτης μουσικὰ παραδείγματα).

Αἱ βασικαὶ αὗται ρυθμικαὶ μορφαὶ οὐδέποτε διατηροῦνται σταθεραὶ εἰς ὅλα τὰ μέτρα τῶν ᾠσμάτων. Μεταβάλλονται ποικιλοτρόπως διὰ τῆς ἀναλύσεως ἢ συμπτώξεως τῶν χρόνων εἰς τοὺς φθόγγους τῆς μελωδίας, δημιουργοῦσαι οὕτω μίαν μεγάλην ποικιλίαν ρυθμικῶν μορφῶν, ἐναλλασσομένων.

Αἱ μεταβολαὶ αὗται τῶν ρυθμικῶν μορφῶν προέκυψαν ἐκ τῆς ἀνάγκης προσαρμογῆς τῶν διαφόρου στιχουργικῆς μορφῆς νεωτέρων ποιητικῶν κειμένων εἰς τὰς ποικίλας νεωτέρας μελωδίας, ἐπίσης δὲ καὶ ἐκ τῆς παρεμβολῆς εἰς τὰ διάφορα σημεῖα τῶν κειμένων καὶ τῆς μελωδίας τῶν ποικίλων τσακισμάτων, τὰ ὅποια σκοπὸν ἴσως ἔχουν νὰ συμπληρῶνουν φθόγγους τῆς μελωδίας καὶ χρόνους τοῦ ὅλου ρυθμοῦ καὶ τὰ ὅποια διαμορφώνουν τὴν ὅλην στροφικὴν μορφήν τῶν ᾠσμάτων. Σημειωτέον ὅτι εἰς πολλὰ ἐκ τῶν ἐλληνικῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν παρεμβάλλονται τσακίσματα. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ ᾠσματα, τὰ ὅποια δὲν ἔχουν τσακίσματα. Τοῦτο θεωρῶ ὅτι ἐνέχει σημασίαν διὰ τὴν παλαιότεραν προέλευσιν τῶν ἐν λόγῳ ᾠσμάτων, τὰ ὅποια χρῆζον ἰδιαιτέρας μελέτης.

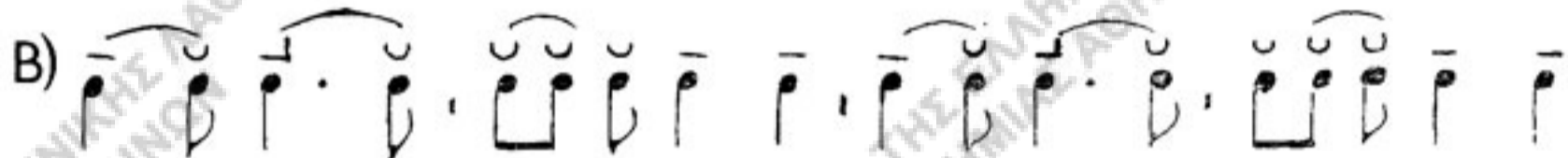
Τὰ παρατιθέμενα ἐλάχιστα παραδείγματα ἐν σχέσει μὲ τὸ ὑπάρχον πλούσιον μουσικὸν ὕλικόν εἰς τὸ Κέντρον Λαογραφίας παρέχουν ἀμυδρὰν μόνον εἰκόνα τῆς ποικιλίας τῶν ρυθμικῶν ἐναλλαγῶν καθὼς καὶ τῆς τεχνικῆς, ἡ ὁποία διέπει τὴν προσαρμογὴν τῶν διαφόρου στιχουργικῆς μορφῆς ποιητικῶν κειμένων, ὡς 15/συλλάβων, 13/συλλάβων, — 9/σύλλαβοι στίχοι δὲν ἀπαντοῦν — 8/συλλάβων, 7/συλλάβων καὶ μεικτῶν μορφῶν. Ἐπίσης δίδουν τὸν τρόπον τῆς παρεμβολῆς καὶ προσαρμογῆς τῶν ποικίλων τσακισμάτων εἰς τοὺς φθόγγους τῆς μελωδίας καὶ τοὺς χρόνους τοῦ ρυθμοῦ τούτου.

1. Ἡ κάτωθεν τῶν φθόγγων καμπύλη εἶναι διαρκείας καὶ ἡ ἄνωθεν προσφθίας.

15 / σύλλαβοι

1^{ον})

Α. γου ρος πέ - τρα πε - λε κάει — , ἀ - λήθεια κι ὁ - χι - ψέ - μα - τα —

μέ — τό - να του τό χέ - ρι , χει - μῶ - να κα - λο - καί - ρι .

(Βλ. Σπυρ. Δ. Περίστερη, Δημοτικά τραγούδια Ἡπείρου καὶ Μωρηᾶ, Ἀθῆναι 1951, σ. 102, περ. Αἰγίου).

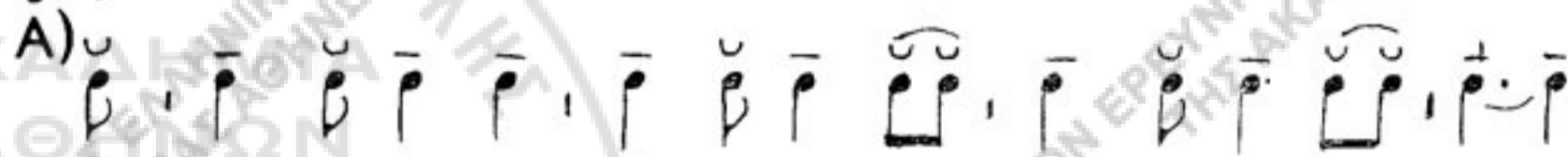
2^{ον})

Αἰ, ὁ Μί - λιος ὁ — νο πρῶ - μα - τευ - τῆς —

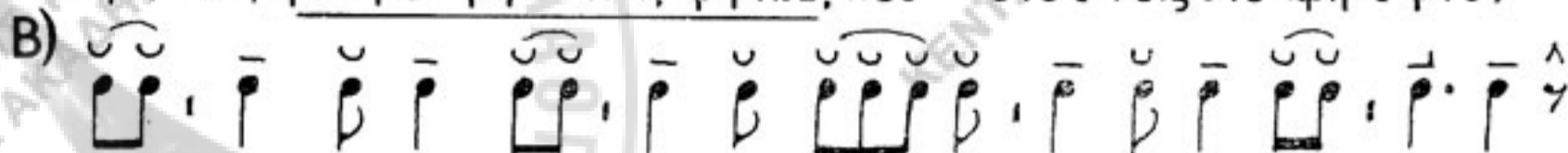

μῶρ, ὁ Μί - λιος ὁ δια - βά - της, μῶρ' Μά - ρω , Μαρια - ρή — .
Γιωρ. γά - κη μ' κι ἀδερ. φέ — .

(Βλ. ΚΛ, ἀρ. ταιν. 1177Α₃, Σισάνιον Κοζάνης).

3^{ον})

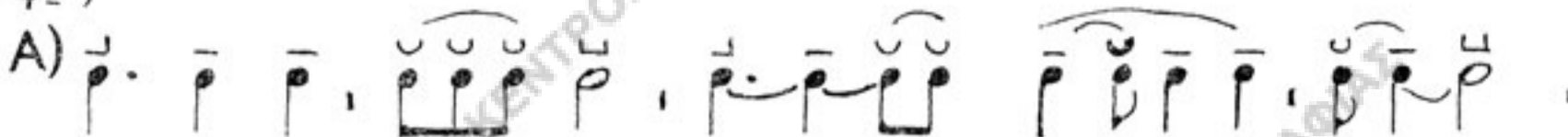
Μη - λιά, μω - ρέ μη - λιά, μη λιά, πού στέ - κεις στὸ κρη - μνό ,

μη - λιά πού στέ - κεις στὸ κρη - μνό τὰ μῆ - λα φορ - τω - μέ - νη .

(Βλ. Sam. Baud - Bony, Τραγούδια Δωδεκανήσων, τόμ. Α', Ἀθῆναι 1935, σ. 99).

4ον)

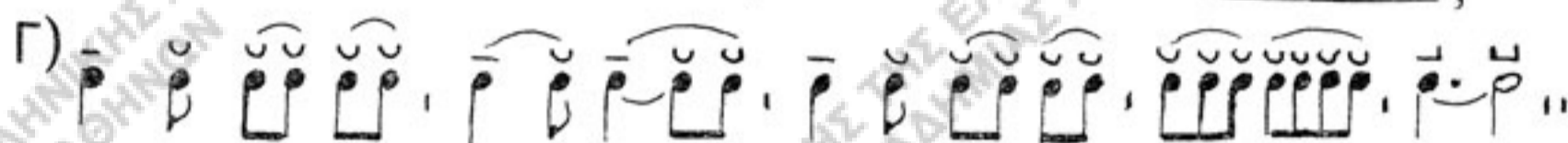

Σα - ράν.τα κλέ - φτες ἥ - - - μα - - - σταν —

B)

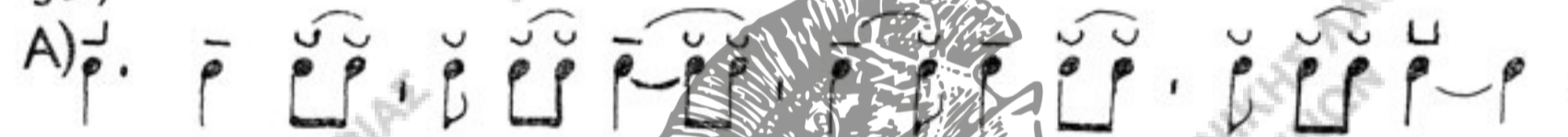
σα - ράν.τα - δυὸ — νο - - - μά - - - τοι, παι - διά μ',

Γ)

ἄι.ντι βρέ παι - διά μ', με - - - γά λον ὄρ-κον κά - να - με —.

(Βλ. Γ. Κ. Σπυριδάκη, Σπ. Δ. Περιστέρη, 'Ελληνικά δημοτικά τραγούδια Γ' (Μουσική έκλογή), ἐν Ἀθήναις 1968, σ. 88, Παγγαῖον).

5ον)

ν.ὸ βά - τος — ἔ.ν.ὸ βά - - - τος — ἔ - χει — τὴν ὄρ - γή — ,

B)

μάν.να μου, γλυ - κειά μου μάν.να, χλω - ρός, ξε - ρός μπερδεύ.ει .

(ΚΛ, ἀρ. ταιν. 109Α₂₀, "Ἅγιος Πέτρος Κυνουρίας).

Εἰς τὸ πρῶτον παράδειγμα παρατηροῦμεν τὰ ἐξῆς: Ἡ ὅλη μουσικὴ στροφὴ τοῦ ᾄσματος ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο μέρη, δηλ. δύο μελωδικὰς φράσεις τοῦ τύπου Αα+Ββ. Ἐκαστον μέρος περιλαμβάνει τέσσαρα μέτρα, ἥτοι σύνολον ὀκτὼ μέτρων. Ἐκαστον μέτρον περιλαμβάνει ἑπτὰ πρῶτους χρόνους, ἥτοι σύνολον χρόνων εἰς ἀμφοτέρω τὰ μέρη πεντήκοντα ἕξ.

Εἰς τὸ πλαίσιον τοῦτο τῶν πεντήκοντα ἕξ χρόνων τοῦ ὅλου ρυθμοῦ τοῦ ᾄσματος, κατανεμομένων εἰς ὀκτὼ μέτρα μὲ ἑπτὰ χρόνους ἕκαστον, εἶναι προσηρμοσμένοι διαφοροτρόπως ἐν συμπτύξει ἢ ἀναλύσει οἱ τεσσαράκοντα τρεῖς φθόγγοι τῆς μελωδίας, εἰκοσιπέντε εἰς τὸ Α' μέρος καὶ δεκαοκτὼ εἰς τὸ Β' μέρος, καθὼς καὶ αἱ συλλαβαὶ τοῦ κειμένου καὶ τῶν τσακισμάτων δώδεκα εἰς τὸ Α' μέρος καὶ δεκαπέντε εἰς τὸ Β' μέρος καὶ οἱ δώδεκα βηματισμοὶ τοῦ χοροῦ.

Λεπτομερεστέρας ρυθμικὰς παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ πρώτου παραδείγματος, τὰς ὁποίας ἡμποροῦμεν νὰ κάμωμεν, εἶναι αἱ ἐξῆς:

"Ολοὶ οἱ χρόνοι τοῦ πρώτου μέρους, πλὴν τῶν τεσσάρων τοῦ τελευταίου μέτρου, εἶναι ἀναλελυμένοι καὶ αὐτοτελεῖς, ἀνεξαρτήτως ἂν εἰς ὅλους τοὺς χρόνους δὲν ἔχη προσαρμοσθῇ συλλαβὴ τοῦ κειμένου. Ἄλλωστε δὲν παρατηρεῖται εἰς ὅλους τοὺς χρό-

νους ἑνὸς μέτρου ὅχι μόνον τοῦ ρυθμοῦ τούτου ἀλλὰ καὶ ἄλλων ρυθμῶν νὰ τίθενται συλλαβαί, πλὴν ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, ὡς ἡ κατωτέρω ἐπὶ δόξ:

^υ Περ-	^υ βο-	^υ λα-	^υ ριά	^υ μου	^υ περ-	^υ βο-	/	— λά-	^υ ρι-	 σα
1	2	3	4	5	6	7		1	2	3
^υ μέσ'	^υ στήν	^υ καρ-	^υ διά	^υ μου	^υ σὲ	^υ ζω-	/	— γρά-	^υ φι-	⌋ Λ σα.

(Βλ. ΚΛ, ταιν. 1387 Β₁, Σίφνος).

Εἰς τοὺς τρεῖς πρώτους χρόνους τοῦ πρώτου μέτρου, εἰς τοὺς ὁποίους ἀντιστοιχοῦν τρεῖς φθόγγοι τῆς μελωδίας, ἔχουν προσαρμοσθῇ τρεῖς συλλαβαί. Εἰς τοὺς τέσσαρας ὑπολοίπους τοῦ ἰδίου μέτρου δύο συλλαβαί, ἡ μία εἰς τοὺς τέταρτον καὶ πέμπτον χρόνους καὶ εἰς δύο διαφόρου ὀξύτητος φθόγγους καὶ ἡ ἄλλη εἰς τοὺς ἕκτον καὶ ἑβδομον χρόνους, ἀντιστοιχοῦντας εἰς δύο πάλιν φθόγγους. Ἡ προσαρμογὴ πέντε συλλαβῶν εἰς τὸ μέτρον τοῦτο ἀποτελεῖ ἐνταῦθα ἐξαιρέσιν τοῦ κανόνος, διότι οὐδέποτε, ὡς ἔχομεν παρατηρήσει, προσαρμόζονται περισσότεραι τῶν τεσσάρων συλλαβῶν εἰς οἷονδῆποτε ἐκ τῶν μέτρων τῶν ἁσμάτων τοῦ ρυθμοῦ τούτου, οἷα σδῆποτε στιχουργικῆς μορφῆς καὶ ἂν εἶναι τὸ ποιητικὸν κείμενον.

Εἰς τοὺς ἑπτὰ χρόνους τοῦ δευτέρου μέτρου προσαρμόζονται τρεῖς συλλαβαί, ἡτοι αἱ δύο εἰς τοὺς τρεῖς πρώτους χρόνους καὶ εἰς τρεῖς μουσικοὺς φθόγγους καὶ ἡ ἄλλη εἰς τὸν τρίτον χρόνον καὶ εἰς ἕνα φθόγγον: 2 + 1.

Εἰς τοὺς τέσσαρας ὑπολοίπους χρόνους προσαρμόζεται μία μόνον συλλαβή, ἥτις ἐπεκτείνεται εἰς τέσσαρας φθόγγους τῆς μελωδίας διαφόρου ὀξύτητος: 2 + 1 + 4.

Εἰς τὰ δύο ὑπολειπόμενα μέτρα τοῦ Α' μέρους προσαρμόζεται κατὰ τὸν αὐτὸν ἀκριβῶς τρόπον τὸ παρεμβαλλόμενον ἰσοσύλλαβον πρὸς τὸ πρῶτον ἡμιστίχον τσάκισμα, διὰ νὰ καλυφθοῦν οἱ χρόνοι καὶ οἱ φθόγγοι τῆς μελωδίας καὶ τὸ σύνολον τῶν τεσσάρων μέτρων, ἐκ τῶν ὁποίων ἀποτελεῖται τὸ Α' μέρος τοῦ ἁσματος. Εἰς τὸ Β' μέρος τοῦ ἁσματος προσαρμόζεται τὸ δεύτερον 7/σύλλαβον ἡμιστίχον καὶ τὸ ἰσοσύλλαβον τσάκισμά του ὡς ἐξῆς: Εἰς τὸ πρῶτον μέτρον τρεῖς συλλαβαί τοῦ δευτέρου 7/συλλάβου ἡμιστίχου. Ἡ πρώτη εἰς τοὺς τρεῖς πρώτους χρόνους καὶ εἰς δύο διαφορετικοὺς φθόγγους, ἡ δευτέρα εἰς τρεῖς χρόνους καὶ εἰς ἕνα φθόγγον καὶ ἡ τρίτη εἰς τὸν ἑβδομον χρόνον τοῦ μέτρου καὶ εἰς ἕνα φθόγγον: 2 + 1 + 3 + 1. Εἰς τὸ δεύτερον μέτρον προσαρμόζονται αἱ ὑπόλοιποι τέσσαρες συλλαβαί τοῦ δευτέρου ἑπτασύλλαβου ἡμιστίχου καὶ ἡ μὲν πρώτη εἰς δύο χρόνους καὶ δύο φθόγγους διαφορετικούς, ἡ δευτέρα εἰς τὸν τρίτον χρόνον καὶ ἕνα φθόγγον, ἡ τρίτη εἰς τοὺς τέταρτον καὶ πέμπτον χρόνους ἐν συμπύξει καὶ εἰς ἕνα φθόγγον καὶ ἡ τετάρτη εἰς τοὺς ἕκτον καὶ ἑβδομον χρόνους καὶ εἰς ἕνα φθόγγον: 2 + 1 + 2 + 2. Εἰς τὰ δύο τελευταῖα μέτρα προσαρμόζεται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τὸ ἑπτασύλλαβον ἱαμβικὸν καταληκτικὸν τσάκισμα: «χειμῶνα καλοκαίρι».

Οὕτως ἡ ὅλη μουσικὴ στροφὴ τοῦ ἁσματος μετὰ τῶν περιλαμβανομένων τσακισμάτων καλύπτει τέσσαρα ἡμιστίχα· δύο 8/σύλλαβα ἱαμβικὰ ἀκατάληκτα εἰς τὸ Α'

μέρος και δύο 7 /σύλλαβα ιαμβικά καταληκτικά εἰς τὸ Β' μέρος, αἱ συλλαβαὶ τῶν ὁποίων εἶναι προσηρμοσμένοι εἰς τὸ ρυθμικὸν πλαίσιον ἀποτελούμενον ἐκ πεντήκοντα ἑξ χρόνων καὶ ὀκτὼ μέτρων. Τὸ σύνολον δὲ τῶν φθόγγων τῆς μελωδίας, προσηρμοσμένων διαφοτρόπως εἰς τοὺς ἀνωτέρω χρόνους, ἀνέρχεται εἰς τεσσαράκοντα τρεῖς, ἥτοι εἰκοσιπέντε περιλαμβάνει τὸ Α' μέρος καὶ δεκαοκτὼ τὸ Β'.

Ἀναφέρω τὸ σύνολον τῶν φθόγγων τῆς μελωδίας, διότι ὁ μεγαλύτερος ἢ μικρότερος ἀριθμὸς τῶν φθόγγων τῶν ἀποτελούντων τὰς μελωδίας τῶν ᾄσμάτων εἶναι δεῖγμα τῆς παλαιότητος τῶν μελωδιῶν. Ὅσον οἱ φθόγγοι τῆς μελωδίας εἶναι ὀλιγώτεροι καὶ ἡ προσαρμογὴ τῶν γίνεται εἰς τὰς ἀρχικὰς βασικὰς ρυθμικὰς μορφάς, τόσον καὶ ἡ μελωδία τοῦ ᾄσματος ἡμπορεῖ νὰ θεωρηθῇ ὡς παλαιότερα, καὶ τὸ ἀντίθετον.

Εἰς τὸ δεύτερον παράδειγμα, τὸ ὁποῖον ἀνήκει εἰς τὴν δευτέραν ρυθμικὴν βασικὴν μορφήν τοῦ πρώτου ἐπιτρίτου, ὁ τρόπος τῆς προσαρμογῆς τοῦ στίχου τῆς ἰδίας μετρικῆς διαφέρει.

Εἰς τοὺς ἑπτὰ χρόνους καὶ ἑξ φθόγγους τοῦ πρώτου μέτρου εἶναι προσηρμοσμέναι τέσσαρες συλλαβαί, αἱ τρεῖς τοῦ πρώτου ἡμιστίχου καὶ ἡ εὐφωνικὴ συλλαβὴ εἰς τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ. Τοὺς ἑπτὰ χρόνους καὶ ἑξ πάλιν φθόγγους τοῦ δευτέρου μέτρου καλύπτει μία μόνον συλλαβή, ἥτις ἐπεκτείνεται εἰς ὅλους τοὺς φθόγγους καὶ χρόνους τοῦ μέτρου. Εἰς τοὺς ἑπτὰ χρόνους καὶ ἑπτὰ φθόγγους τοῦ τρίτου μέτρου εἶναι προσηρμοσμέναι τέσσαρες συλλαβαί καὶ εἰς τοὺς ἑπτὰ χρόνους ἐν συμπτύξει εἰς ἓνα φθόγγον τοῦ τετάρτου μέτρου ἡ τελευταία συλλαβὴ τοῦ 8 /συλλάβου ἡμιστίχου.

Εἰς τὸ δεύτερον μέρος τῆς μελωδίας καὶ εἰς τὰ δύο πρῶτα μέτρα ἔχουν προσαρμοσθῇ αἱ ἑξ συλλαβαὶ τοῦ δευτέρου ἑπτασύλλαβου ἡμιστίχου καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τὸ μονοσύλλαβον τσάκισμα «μῶρ'» διὰ ρυθμικοῦς λόγους. Τέσσαρες συλλαβαὶ εἰς τὸ πρῶτον μέτρον καὶ τρεῖς εἰς τὸ δεύτερον, εἰς διαφόρους χρόνους καὶ φθόγγους.

Εἰς τὰ δύο ὑπολειπόμενα μέτρα ἔχουν προσαρμοσθῇ ἡ τελευταία συλλαβὴ τοῦ πρώτου ἡμιστίχου «τῆς» καὶ τὸ ἑξασύλλαβον τσάκισμα «μῶρ' Μάρω, Μαριαρῇ» πρὸς κάλυψιν οὕτω τῶν τεσσάρων ἀπαιτουμένων μέτρων διὰ τὴν μουσικὴν φράσιν τοῦ Β' μέρους τῶν 28 φθόγγων τῆς μελωδίας καὶ τῶν 56 χρόνων τοῦ ὅλου ρυθμοῦ.

Εἰς τὸ τρίτον παράδειγμα, τὸ ὁποῖον ἀνήκει εἰς τὴν τρίτην βασικὴν ρυθμικὴν μορφήν τοῦ δευτέρου ἐπιτρίτου, ἡ ὁποία εἶναι καὶ ἡ πλέον συνήθης μορφή εἰς τὰ ἑλληνικὰ δημοτικὰ τραγούδια, ἡ προσαρμογὴ τοῦ στίχου γίνεται ὡς ἑξῆς:

Εἰς τὸ πρῶτον μέρος τῆς μελωδίας με 4 μέτρα, 28 χρόνους καὶ 16 φθόγγους, προσαρμόζεται τὸ πρῶτον 8 /σύλλαβον ιαμβικὸν ἀκατάληκτον ἡμιστίχον. Ἐπειδὴ ὅμως αἱ συλλαβαὶ δὲν ἐπαρκοῦν διὰ νὰ καλυφθοῦν οἱ φθόγγοι τῆς μελωδίας καὶ οἱ χρόνοι τοῦ ρυθμοῦ, τὸ ἡμιστίχον τσακίζεται διὰ τοῦ παρεμβαλλομένου δισυσλλάβου τσακίσματος «μωρὲ» καὶ τῶν ἐπαναλήψεων τῆς πρώτης λέξεως τοῦ στίχου «μηλιά».

Κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον αὐξάνονται αἱ συλλαβαὶ ἀπὸ ὀκτὼ εἰς δεκατέσσaras, διὰ τὸν λόγον ποῦ ἀνέφερα ἀνωτέρω, τῆς ἀνάγκης δηλ. τῆς καλύψεως τῶν εἰκοσιπέντε φθόγγων τῆς μελωδίας καὶ τῶν πεντήκοντα ἑξ χρόνων τοῦ ὅλου ρυθμοῦ.

Εἰς ἕκαστον μέτρον ἔχουν προσαρμοσθῇ τέσσαρες συλλαβαί, πλὴν τοῦ τελευταίου εἰς τὸ ὁποῖον ἔχει προσαρμοσθῇ μία μόνον συλλαβή, ἡ τελευταία τοῦ ἡμιστίχου, εἰς ἓνα φθόγγον καὶ εἰς πέντε χρόνους ἐν συμπτύξει.

Εἰς τὸ Β' μέρος τῆς μελωδίας μετὰ τὴν ἰδίαν ρυθμικὴν μορφήν προσαρμόζεται ὅλος ὁ 15 /σύλλαβος στίχος χωρὶς τσακίσματα καὶ μετὰ τὸν ἴδιον ἀριθμὸν συλλαβῶν εἰς ἕκαστον μέτρον, πλὴν τοῦ τελευταίου (μετὰ δύο συλλαβάς).

Ὁ τρόπος οὗτος τῆς προσαρμογῆς τοῦ κειμένου εἰς τὴν μελωδίαν καὶ τὰν ἀπάλιν εἶναι ὁ πλέον συνήθης καὶ ἀπαντᾷ καὶ εἰς ἄλλους ρυθμούς καὶ μελωδίας τῶν ἐλληνικῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν, τόσον τῆς νησιωτικῆς ὅσον καὶ τῆς ἡπειρωτικῆς Ἑλλάδος.

Εἰς τὸ τέταρτον παράδειγμα παρατηροῦμεν ἓνα ἐντελῶς διαφορετικὸν καὶ ἰδιότυπον τρόπον προσαρμογῆς τῶν συλλαβῶν τοῦ κειμένου εἰς τὴν μελωδίαν καὶ τὸν ρυθμόν. Τὸ ᾄσμα ἀποτελεῖται ἀπὸ τρία μέρη ἢ τρεῖς μελωδικὰς φράσεις ἐντελῶς διαφορετικὰς μεταξὺ των, Α + Β + Γ. Ἐκάστη φράσις περιλαμβάνει πέντε μέτρα ἀντὶ τῶν τεσσάρων μετὰ σύνολον τριάκοντα πέντε χρόνων. Τοῦτο ἀποτελεῖ ἐξαιρέσιν τοῦ κανόνος. Εἰς τὴν πρώτην φράσιν ἔχει προσαρμοσθῇ τὸ πρῶτον 8 /σύλλαβον ἱαμβικὸν ἀκατάληκτον ἡμιστίχον κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον:

Εἰς τὸ πρῶτον μέτρον εἶναι προσηρμοσμένοι τρεῖς συλλαβαὶ εἰς τρεῖς φθόγγους. Ὁ πρῶτος καλύπτει τρεῖς χρόνους, ὁ δεύτερος δύο καὶ ὁ τρίτος δύο. Ἔχομεν ἐνταῦθα ἀκριβῶς τὴν πρώτην βασικὴν μορφήν τοῦ ἐπτασήμεου ρυθμοῦ.

Εἰς τὸ δεύτερον μέτρον ἀλλάζει ἐντελῶς ἡ δομὴ του· εἶναι προσηρμοσμένοι δύο μόνον συλλαβαὶ εἰς τέσσαρας φθόγγους. Ἡ πρώτη συλλαβὴ καλύπτει τοὺς τρεῖς χρόνους εἰς τρεῖς διαφορετικοὺς φθόγγους. Ἡ δευτέρα συλλαβὴ καλύπτει τὸν ἓνα φθόγγον μετὰ τοὺς τέσσαρας ὑπολοίπους ἐν συμπτώξει χρόνους τοῦ μέτρου.

Εἰς τὸ τρίτον μέτρον εἶναι προσηρμοσμένη μία μόνον συλλαβή, ἡ ἔκτῃ τοῦ στίχου, εἰς δύο μόνον διαφορετικοὺς φθόγγους, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ πρῶτος καλύπτει τοὺς ἐξ ἐν συμπτώξει χρόνους τοῦ μέτρου καὶ ὁ δεύτερος φθόγγος τὸν ἑβδομον χρόνον τοῦ μέτρου.

Εἰς τὸ τέταρτον μέτρον ἔχει προσαρμοσθῇ μία συλλαβή, ἡ ἑβδόμη τοῦ ἡμιστίχου εἰς τέσσαρας φθόγγους, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ πρῶτος καλύπτει δύο χρόνους τοῦ μέτρου οἱ δὲ ὑπόλοιποι τρεῖς φθόγγοι, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν ἐπέκτασιν μελισματικὴν τῆς ἰδίας συλλαβῆς, καλύπτουν τοὺς ὑπολοίπους χρόνους τοῦ μέτρου μετὰ τὴν ἀναλογίαν χρόνων εἰς ὅλον τὸ μέτρον $2 + 1 + 2 + 2$.

Εἰς τὸ πέμπτον μέτρον ἔχει προσαρμοσθῇ μία μόνον συλλαβή, ἡ ὁποία ἐπεκτείνεται εἰς τρεῖς φθόγγους καὶ καλύπτει ὅλους τοὺς χρόνους τοῦ μέτρου μετὰ ἀναλογία χρόνων $1 + 2 + 4$.

Εἰς τὸ Β' μέρος τῆς μελωδίας ἔχει προσαρμοσθῇ τὸ δεύτερον 7 /σύλλαβον ἡμιστίχον, μετὰ ἓνα δισύλλαβον τσακίσμα «παιδιά μ'» εἰς τὸ τέλος, διὰ νὰ καλυφθοῦν ὡρισμένοι φθόγγοι τῆς μελωδίας καὶ χρόνοι τοῦ ρυθμοῦ.

Εἰς τὸ πρῶτον μέτρον τρεῖς συλλαβαί, εἰς τρεῖς φθόγγους καὶ μετὰ ἀναλογία χρόνων $3 + 2 + 2$.

Εἰς τὸ δεύτερον μέτρον δύο συλλαβαὶ εἰς πέντε φθόγγους καὶ μετὰ ἀναλογία χρόνων $2 + 1$ διὰ τὴν πρώτην συλλαβὴν καὶ 4 διὰ τὴν δευτέραν συλλαβήν: $2 + 1 + 4$.

Εἰς τὸ τρίτον μέτρον μία μόνον συλλαβὴ εἰς πέντε φθόγγους, μετὰ ἀναλογία χρόνων $1 + 2 + 1 + 1 + 2$.

Εἰς τὸ τέταρτον μέτρον δύο συλλαβαί, ἡ μία, ἡ τελευταία τοῦ στίχου, καὶ ἡ ἄλλη τοῦ δισυλλάβου τσακίσματος, εἰς φθόγγους τρεῖς διὰ τὴν πρώτην συλλαβὴν μετὰ σύν

λον πέντε χρόνων, $2 + 1 + 2$, καὶ δύο φθόγγους διὰ τὴν δευτέραν συλλαβὴν με τοὺς τελευταίους δύο χρόνους τοῦ μέτρου $2 + 1 + 2 + 2$.

Εἰς τὸ τελευταῖον μέτρον μία συλλαβὴ εἰς δύο φθόγγους καὶ με ἀναλογίαν χρόνων $3 + 4$.

Εἰς τὸ τρίτον μέρος τῆς μελωδίας εἶναι προσηρμοσμένον τὸ 5 /σύλλαβον τσάκισμα «ἄνι ε βρέ παιδιά μ'» καὶ τὸ πρῶτον 8 /σύλλαβον ἡμιστίχον τοῦ δευτέρου στίχου ὡς ἑξῆς:

Εἰς τὸ πρῶτον μέτρον καὶ εἰς τοὺς ἑπτὰ χρόνους καὶ ἕξ φθόγγους εἶναι προσηρμοσμένοι αἱ τέσσαρες συλλαβαὶ τοῦ τσάκισματος με τὴν ἀναλογίαν $2 + 1 + 2 + 2$.

Εἰς τὸ δεύτερον μέτρον δύο συλλαβαί, ἡ τελευταία τοῦ 5 /συλλάβου τσάκισματος καὶ ἡ πρώτη συλλαβὴ τοῦ 8 /συλλάβου ἡμιστίχου τοῦ δευτέρου στίχου με ἀναλογίαν χρόνων καὶ φθόγγων $2 + 1 + 3 + 1$.

Εἰς τὸ τρίτον μέτρον τέσσαρες συλλαβαὶ εἰς ἕξ φθόγγους καὶ με ἀναλογίαν χρόνων $2 + 1 + 2 + 2$.

Εἰς τὸ τέταρτον μέτρον δύο συλλαβαὶ εἰς ἑπτὰ φθόγγους προσαρμοζόμεναι με ἀναλογίαν χρόνων $3 + 4$ καὶ εἰς ἀναλελυμένην μορφήν.

Εἰς τὸ πέμπτον μέτρον μία μόνον συλλαβὴ εἰς ἓνα μόνον φθόγγον, ὁ ὁποῖος περιλαμβάνει καὶ τοὺς ἑπτὰ χρόνους τοῦ μέτρου. Εἰς τὸ πλαίσιον τοῦ ὅλου ρυθμοῦ τοῦ ᾄσματος, ἀποτελουμένου ἐξ ἑκατὸν πέντε χρόνων ($A' = 35$, $B' = 35$, $\Gamma' = 35$) κατανοημένων εἰς δεκαπέντε μέτρα ($A' = 5$, $B' = 5$, $\Gamma' = 5$)¹ εἶναι προσηρμοσμένοι ἑξήκοντα δύο φθόγγοι ($A' = 17$, $B' = 21$, $\Gamma' = 24$) διαφόρου χρονικῆς διάρκειας. Εἰς τοὺς εἶναι τοποθετημένοι τριάκοντα συλλαβαὶ τοῦ κειμένου μετὰ τῶν παρεμβαλλομένων τσάκισμάτων ($A' = 8$, $B' = 9$, $\Gamma' = 13$). Οὕτως ἡ ὅλη μουσικὴ στροφή ἐκτὸς τῶν τσάκισμάτων καλύπτει ἓνα καὶ ἡμισυν στίχον, ὅπως ἀκριβῶς τοῦτο συμπίπτει με τὴν στροφικὴν μορφήν τῶν κλέφτικων τραγουδιῶν, ἐκ τῆς ὁποίας πιθανὸν νὰ εἶναι ἐπηρεασμένον καὶ τὸ ἀνωτέρω ᾄσμα.

Εἰς τὸ πέμπτον παράδειγμα ἐναλλάσσονται ἡ πρώτη καὶ δευτέρα βασικὴ ρυθμικὴ μορφή. Εἰς τὸ πρῶτον μέρος τοῦ ᾄσματος ἔχει προσαρμοσθῇ τὸ πρῶτον 8 /σύλλαβον ἡμιστίχον, τὸ ὁποῖον τσακίζεται εἰς τὸ δεύτερον μέτρον διὰ τῆς ἐπαναλήψεως τῶν τεσσάρων πρώτων συλλαβῶν τοῦ 8 /συλλάβου ἡμιστίχου πρὸς κάλυψιν ὠρισμένων φθόγγων τῆς μελωδίας καὶ πλήρωσιν τῶν χρόνων τῶν τεσσάρων μέτρων τοῦ ρυθμοῦ.

Εἰς τὸ δεύτερον μέρος παρατηροῦμεν τὸ ἑξῆς χαρακτηριστικόν: Προτάσσεται ἐν 8 /σύλλαβον τσάκισμα, ἐνῶ συνήθως εἰς τὸ δεύτερον μέρος τῆς μελωδίας ἐπαναλαμβάνεται ὁλόκληρος ὁ στίχος, προσαρμοζόμενον εἰς τοὺς δεκαεπτὰ φθόγγους τῆς μελω-

1. Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε παρατηρήσεών μου ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μέτρων, τὰ ὁποῖα ἀπαρτίζουν ὄχι μόνον τὰ εἰς τὸν ρυθμὸν τοῦτον ὑπαγόμενα ᾄσματα ἀλλὰ καὶ τὰ εἰς τοὺς ἄλλους ρυθμούς, ὡς ὁ 6 /σημος, 4 /σημος κλπ., δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι ἡ ἐκ τεσσάρων μέτρων σύστασις ἐκάστου μέρους τοῦ ᾄσματος ἀποτελεῖ γενικὸν καὶ βασικὸν κανόνα τῆς μετρικῆς δομῆς ὅλων τῶν εἰς περιοδικὸν ρυθμὸν ὑπαγομένων ἐλληνικῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν. Ὑπάρχουν καὶ ἐξαιρέσεις ὀφειλόμεναι εἰς διαφόρους λόγους, οἱ ὁποῖοι ἀφοροῦν τὴν σύστασιν τῶν μουσικῶν στοιχείων, περὶ τῶν ὁποίων γίνεται λόγος κατωτέρω.

δίας και δεκαεπτά χρόνους τοῦ ρυθμοῦ εἰς τὰ δύο πρῶτα μέτρα. Ἀκολουθεῖ τὸ δεύτερον 7/σύλλαβον ἡμίστιχον, προσαρμοζόμενον εἰς τοὺς δέκα φθόγγους τῆς μελωδίας καὶ τοὺς δεκατέσσαρας χρόνους τῶν δύο τελευταίων μέτρων τοῦ ρυθμοῦ. Οὕτως ἡ ὅλη στροφή τοῦ ᾄσματος καλύπτει ἓνα στίχον 15/σύλλαβον καὶ ἓνα 8/σύλλαβον τσάκισμα.

Τὸν τρόπον τῆς ἀλληλοπροσαρμογῆς τῶν μουσικῶν στοιχείων τοῦ ἀνωτέρω ᾄσματος καὶ γενικώτερον ὅλων τῶν ᾄσμάτων, καθὼς καὶ τὰς προκυπτούσας σχέσεις καὶ ἀναλογίας μεταξὺ των κατὰ τὴν σύνθεσιν, δυνάμεθα νὰ παραστήσωμεν δι' ἀριθμητικῶν διαγραμμάτων, πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς εὐχερεστερας ὀπτικῆς παρακολουθήσεως τῆς τεχνικῆς, ἡ ὁποία διέπει τὴν ἀλληλοπροσαρμογὴν τῶν στοιχείων τοῦ ᾄσματος¹.

Παράδειγμα 5ον

Α' Μέρος					Σύνολον
Μέτρα	1	2	3	4	4
Φθόγγοι	1+1+1+1=4	1+1+1+1+1=5	1+1+1+1+1=5	1+1+1+1=4	18
Χρόνοι	3+2+1+1=7	1+1+1+3+1=7	2+1+2+1+1=7	1+1+1+4=7	28
Σύλλαβαι	1+1+1=3	1+1+1=3	1+1+1=3	1+1+1=3	12
Βήματα χοροῦ	1+1+1=3	1+1+1=3	1+1+1=3	1+1+1=3	12

Β' Μέρος					Σύνολον
Μέτρα	1	2	3	4	4
Φθόγγοι	1+1+1+1+1+1+1=7	1+1+1+1+1+1+1=7	1+1+1+1+1+1=6	1+1+1+1=4	24
Χρόνοι	1+1+1+1+1+1+1=7	1+1+1+1+1+1+1=7	2+1+1+1+1+1=7	1+2+2+2=7	28
Συλλ.	1+1+1+1=4	1+1+1+1=4	1+1+1=3	1+1+1+1=4	15
Βήματα χοροῦ ²	1+1+1=3	1+1+1=3	1+1+1=3	1+1+1=3	12

1. Ἡ ὑπὸ τοὺς ἀριθμοὺς μικρὰ καμπύλη σημαίνει ὅτι οἱ δύο διαφορετικοὶ φθόγγοι τῆς μελωδίας καὶ οἱ δύο χρόνοι τοῦ ρυθμοῦ ἀνήκουν εἰς μίαν συλλαβήν.

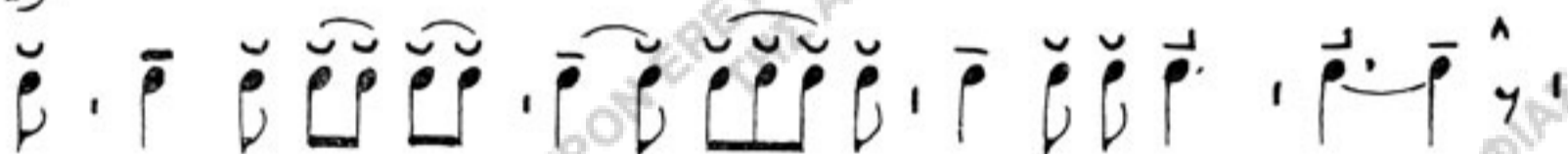
2. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνωτέρω βημάτων ἰσχύει μόνον διὰ τὸν συρτὸν Καλαματιανὸν χορὸν καὶ ὄχι διὰ τοὺς ὑπολοίπους χορούς, οἵτινες χορεύονται εἰς τὸν αὐτὸν μὲν ρυθμὸν ἀλλὰ μὲ διαφορετικὸν ἀριθμὸν βημάτων καὶ κινήσεων. Σημειωτέον ὅτι ἐκ τῶν τριῶν βημάτων τοῦ συρτοῦ Καλαματιανοῦ εἰς ἕκαστον μουσικὸν μέτρον τὸ πρῶτον διαρκεῖ τρεῖς χρόνους καὶ τὰ ὑπόλοιπα δύο ἀνὰ δύο χρόνου ἕκαστον.

13 /σύλλαβοι

Τὰ τρία κατωτέρω παραδείγματα ἀναφέρονται εἰς τὸν τρόπον προσαρμογῆς 13 /συλλάβων στίχων ἱαμβικῆς καὶ τροχαϊκῆς μορφῆς. Ὁ στίχος οὗτος παρουσιάζει μίαν ἰδιοτυπίαν ἀπὸ μετρικῆς ἀπόψεως. Ὅσάκις ἔχει ἱαμβικὴν μορφήν, υ—, ἡ τομὴ γίνεται εἰς τὴν ἐβδόμην συλλαβὴν καὶ τὸ ἐπτασύλλαβον ἡμίστιχον εἶναι καταληκτικόν, τὸ δὲ δεύτερον ἐξασύλλαβον ἡμίστιχον ἀκατάληκτον, π. χ. :

υ — υ — υ — υ υ — υ — υ —
πα- ρα- πο- νιά- ρι- κό- μου, Λ¹ τί ἔ- χεις- κι ὄ- λο κλαῖς

Δὲ σοῦ ῥι- ρνα, Νι- τρού- ζιμ', καὶ σὺ Βα- θύ- λακ- κε
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

1ον)
Α)

Δὲν σοῦ ῥιρνα, Νι - τρού - ζι μ' καὶ σὺ Βαθύ-λακ - κε —,

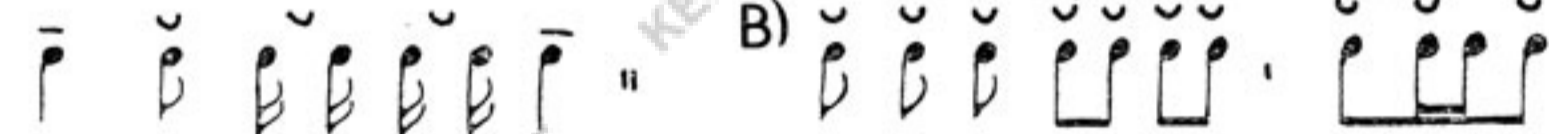
Β)

μὲ τίς πολ-λές ρα - χοῦ - λές, πολ-λά σιλλώ-μα - τα —.

(Βλ. ΚΛ, ἀρ. ταιν. 72Α, Γρεβενά).

2ον)
Α)

Πα-ρα-πο-νιά - - ρι - κό — μου —, τί ἔ-χεις κι ὄ λο —

Β)

κλαῖς, ἄ - μάν ἄ-μάν ἄ-μάν, καὶ τὸ πα-ρά - πο - - νό —

σου — σὲ μέ-να δὲν — τὸ — λές, ἄ-μάν ἄ-μάν ἄ-μάν.

(Βλ. S. Baud-Bovy, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 326).

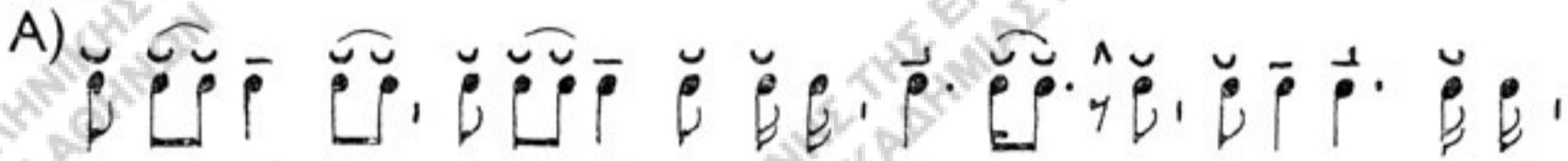
1. Τὸ σημεῖον Λ εἶναι τὸ γράμμα τοῦ ἀλφαβήτου λάβδα καὶ συντομογραφία τῆς λέξεως λείμμα. Τοῦτο ἐχρησιμοποιεῖτο εἰς τὴν ἀρχαίαν μετρικὴν ὡς παῦσις ἑνὸς πρώτου χρόνου («Λεῖμμα δὲ ἐν ρυθμῷ χρόνος κενὸς ἐλάχιστος» (Ἀριστείδης Κοϊντιλιανός, σ. 61), «κενὸς μὲν οὖν ἐστὶ χρόνος ἄνευ φθόγγου πρὸς ἀναπλήρωσιν τοῦ ρυθμοῦ» (ὁ αὐτός), καὶ «Κενὸς βραχὺς Λ κενὸς μακρὸς δίσημος Λ κενὸς μακρὸς τρίσημος Λ κενὸς μακρὸς τετράσημος Λ». (Ἀνώνυμος βλ. Δημ. Σεμιτέλου, Ἑλληνικὴ μετρική, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 180).

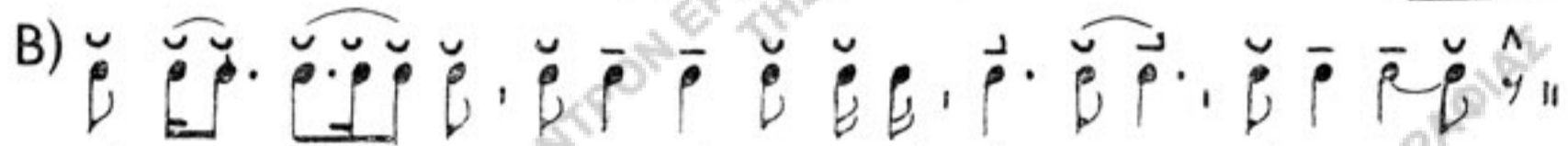
“Όταν ό στίχος ἔχη τροχαϊκὴν μορφήν,— υ, ἡ τομὴ γίνεται εἰς τὴν ὀγδόην συλλαβὴν, ὁπότε τὸ δεύτερον ἡμίστιχον τοῦ στίχου εἶναι πεντασύλλαβον καταληκτικὸν π. χ.:

“Αι- ντε, μά- τια μ', αἰ - ντε, φῶς μου, σῦ-ρε στὸ κα - λὸ

—	υ	—	υ	—	υ	—	υ	—	υ	—	υ	—
Μέ-	σα	στὸν	ἄ-	πά-	νω	πύρ-	γο	Μά-	ρω	κά-	θον-	ταν
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

3^{ον})

A)
Μέ-σα στὸν ἄ - πά-νω πύρ-γο, μω-ρέ, Μά-ρω — ω κά-θον-ταν, μω-ρέ.

B)
καὶ στὸν ἄλ - λον πα-ρα-κά-τω, μω-ρέ, Γιάν-νης — κά-θον-ταν —.

(ΚΛ, ἀρ. ταν. 72Λ, Γρεβενά).

Ἡ προσαρμογὴ τῶν στίχων εἰς τὸν ἐν λόγῳ ρυθμὸν καὶ τὰς διαφόρους μελωδίας τῶν ᾠσμάτων γίνεται πάντοτε ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἰδίων ἀρχῶν καὶ κανόνων, οἱ ποῖοι διετυπώθησαν εἰς τὰ ἀνωτέρω παραδείγματα τῶν 15 συλλαβῶν στίχων.

Εἰς τὸ πρῶτον παράδειγμα καὶ εἰς τὸ Α' μέρος τοῦ ᾠσματος ἡ προσαρμογὴ τῶν 13 /συλλαβῶν γίνεται εἰς τὰ αὐτὰ μέτρα καὶ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, οἵτινες συμπτύσσονται ἢ ἀναλύονται ἀναλόγως τῶν φθόγγων τῆς μελωδίας. Οὕτως, εἰς τὸν ἕνα χρόνον καὶ ἕνα φθόγγον τῆς ᾠσεως, ἥτις ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν ἱαμβικὴν μορφοῦ τοῦ στίχου, προσαρμόζεται ἡ πρώτη συλλαβή.

Εἰς τὸ πρῶτον μέτρον αἱ τέσσαρες ἐν συνεχείᾳ συλλαβαὶ τοῦ στίχου εἶναι προσηρμοσμέναι εἰς ἕξ φθόγγους καὶ εἰς ἑπτὰ χρόνους, ἕξ ὧν οἱ δύο πρῶτοι συνεπτυγμέναι εἰς τὸν πρῶτον φθόγγον: 2 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1.

Εἰς τὸ δεύτερον μέτρον αἱ τρεῖς ἐν συνεχείᾳ συλλαβαὶ εἰς τοὺς αὐτοὺς χρόνους καὶ φθόγγους, μετὰ τὴν διαφορὰν ὅτι ἡ δευτέρα συλλαβὴ εἶναι προσηρμοσμένη εἰς τρεῖς χρόνους καὶ φθόγγους καὶ ἡ τρίτη εἰς τὸν τελευταῖον χρόνον καὶ φθόγγον τοῦ μέτρου.

Εἰς τὸ τρίτον μέτρον αἱ τέσσαρες ἐν συνεχείᾳ συλλαβαὶ τοῦ στίχου μετὰ ἄλλαν χρονικὴν καὶ φθογγικὴν διάταξιν. Τὸ χαρακτηριστικὸν ἐν προκειμένῳ εἶναι ὅτι προτελευταία συλλαβὴ εἶναι τοποθετημένη εἰς ἕνα φθόγγον μετὰ τρεῖς χρόνους, ὡς μορφήν συγκοπῆς. Ἐπίσης χαρακτηριστικὸν εἰς τὸ ἐν λόγῳ ᾠσμα εἶναι ὅτι δὲν ὑπάρχουν καθόλου τσακίσματα.

Εἰς τὸ τέταρτον μέτρον μία συλλαβὴ ὡς συνήθως εἰς πέντε χρόνους, εἰς ἕνα φθόγγον μόνον ἐκτελουμένη.

Εἰς τὸ Β' μέρος τῆς μελωδίας αἱ συλλαβαὶ τοῦ δευτέρου στίχου εἶναι προσηρμοσμέναι κατὰ τὸν ἴδιον ἀκριβῶς τρόπον πλὴν τοῦ πρώτου μέτρου, εἰς τὸ ὁποῖον ἄλλαν ἢ μορφήν τοῦ τρισήμου.

Εἰς τὸ δεύτερον παράδειγμα ὁ στίχος τῆς ἰδίας μετρικῆς μορφῆς προσαρμόζεται διαφόρως εἰς τοὺς φθόγγους τῆς μελωδίας καὶ τοὺς χρόνους, ἰδίως εἰς τὸ πρῶτον μέτρον, τὸ ὁποῖον ἀρχίζει μὲ θέσιν καὶ ὄχι μὲ ἄρσιν, ὡς θὰ ἔπρεπε.

Εἰς τὸ πρῶτον μέτρον εἶναι προσηρμοσμένοι πέντε συλλαβαί, κατ' ἐξαίρεσιν τοῦ κανόνος, εἰς τοὺς τρεῖς πρώτους φθόγγους καὶ χρόνους αἱ τρεῖς συλλαβαὶ ἀνὰ μία εἰς ἕκαστον φθόγγον καὶ χρόνον. Εἰς τοὺς τέσσαρας ἐπομένους φθόγγους καὶ χρόνους αἱ δύο συλλαβαί, ἡ μία εἰς τοὺς τρεῖς χρόνους καὶ ἡ ἄλλη εἰς τὸν ἑβδομον φθόγγον καὶ χρόνον.

Εἰς τὸ δεύτερον μέτρον δύο μόνον συλλαβαί, ἡ μία εἰς τοὺς τέσσαρας φθόγγους καὶ εἰς τρεῖς χρόνους καὶ ἡ δευτέρα εἰς τὸν ἕνα φθόγγον περιλαμβάνοντα τρεῖς χρόνους. Ὁ ἑβδομος χρόνος ἀντιστοιχεῖ εἰς παῦσιν.

Εἰς τὸ τρίτον μέτρον ἔχουν προσαρμοσθῇ πέντε συλλαβαί, καὶ ἐδῶ ἔχομεν πάλιν ἐξαίρεσιν. Αἱ τρεῖς πρῶται συλλαβαὶ προσηρμόσθησαν εἰς τοὺς τρεῖς πρώτους φθόγγους καὶ τρεῖς χρόνους τοῦ μέτρου καὶ αἱ δύο ἄλλαι συλλαβαὶ εἰς τοὺς πέντε φθόγγους καὶ τέσσαρας ὑπολοίπους χρόνους τοῦ μέτρου, ἀνὰ μία εἰς τοὺς δύο χρόνους.

Εἰς τὸ τέταρτον μέτρον μία μόνον συλλαβή, ἡ τελευταία τοῦ στίχου, εἰς ἕνα φθόγγον, ὅστις περιέχει τοὺς δύο χρόνους τοῦ μέτρου. Οἱ ὑπόλοιποι φθόγγοι καὶ χρόνοι τοῦ μέτρου καλύπτονται ἀπὸ τὸ δισύλλαβον τσάκισμα «ἀμάν», ἐπαναλαμβανόμενον τρεῖς φορές, διὰ νὰ καλυφθοῦν οἱ χρόνοι τοῦ μέτρου καὶ οἱ φθόγγοι τῆς μελωδίας.

Εἰς τὸ Β' μέρος τοῦ ἄσματος ἔχει προσαρμοσθῇ ὁ δεύτερος στίχος κατὰ τὸν ἴδιον ἀκριβῶς τρόπον. Οὕτω δὲ ἡ ὅλη μουσικὴ στροφή τοῦ ἄσματος καλύπτει δύο 15/συντάβους στίχους.

Εἰς τὸ τρίτον παράδειγμα ὁ προσαρμοσθεὶς 13/σύλλαβος στίχος εἶναι τροχαϊκῆς μορφῆς καταληκτικός, μὲ τομὴν εἰς τὴν 8ην συλλαβὴν $8 + 5$ συλλαβαί. Τὴν προσαρμογὴν του εἰς τοὺς χρόνους τοῦ ρυθμοῦ καὶ τοὺς φθόγγους τῆς μελωδίας μὲ τὰς διαφορὰς παραλλαγὰς του δυνάμεθα νὰ παρατηρήσωμεν ἀκολουθοῦντες τὸν αὐτὸν τρόπον ὡς εἰς τὰ προηγούμενα παραδείγματα.

12 /σύλλαβοι

Τὰ τρία κατωτέρω παραδείγματα ἀναφέρονται εἰς τὴν προσαρμογὴν δωδεκασυλλάβων στίχων ἀκαταλήκτων ἱαμβικῆς μορφῆς μὲ τομὴν εἰς τὴν ἑβδόμην συλλαβὴν, ἥτοι δύο ἡμίστιχα μὲ $7 + 5$ συλλαβάς. Οἱ στίχοι εἶναι προσηρμοσμένοι εἰς τὰς τρεῖς πρώτας βασικὰς ρυθμικὰς μορφάς, αἵτινες ἐναλλάσσονται ὡς συνήθως διὰ τῆς συμπύξεως ἢ ἀναλύσεως τῶν χρόνων τοῦ ρυθμοῦ καὶ τῶν μελωδιῶν εἰς τοὺς ὁποίους ἔχουν προσαρμοσθῇ οἱ διάφοροι φθόγγοι.

1ον)

A)

Κά - τω στήν ἄ - σπρη — πέ - τρα, μω - ρέ —, πέ - τρα —

B)

κά - να - του στο - για - λό, δέν κλαίς Γιαν - νά, Γιαννά - και - να —.

(Βλ. Σπυρ. Δ. Περίστερη, Δημοτικά τραγούδια Ἡπείρου καὶ Μωρηᾶ, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 51, Πρέβεζα).

2ον)

A)

Ἄχ, φ - ὄν - τα ἴ - μουν παλ - λη — — κά - παλ - λη — κά - ρι —

B)

δε - νε - κο - χτώ χρο - νών —.

(Βλ. Μουσικὸν παράρτημα Φόρμιγγος, περ. Β', ἔτ. Στ', τευχ. Α', σ. 5-6).

3ον)

A)

Ἄι - ντε Μά - ρω μί - νά πα - με ἄι - ντε Μά - ρω μί - νά πα - με γι' ἅ - γιο.

B)

λού - λου - ου - δα — γι' ἅ - γιο - λού - λου - δα —.

(Βλ. Γ. Κ. Σπυριδάκης, Σπυρ. Δ. Περίστερη, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 129, Χαλκιδική).

Εἰς τὸ πρῶτον παράδειγμα παρατηροῦμεν ὅτι τὸ πρῶτον μέρος τῆς μελωδίας, ἀποτελούμενον ἀπὸ δεκαεξ φθόγγους προσηρμοσμένους εἰς εἰκοσιοκτὼ χρόνους, καλύπτει τὸ πρῶτον ἑπτασύλλαβον ἡμίστιχον καὶ τὸ τετρασύλλαβον τσάκισμα «μωρέ, πέτρα» πρὸς τὸ τέλος τῆς μελωδίας.

Εἰς τὸ δεύτερον μέρος τῆς μελωδίας εἶναι προσηρμοσμένον τὸ δεύτερον πεντα-

σύλλαβον ἡμιστίχον, με μίαν εὐφωνικὴν συλλαβὴν ἐπὶ πλέον καὶ τὸ ὀκτασύλλαβον τσάκισμα, τὸ ὁποῖον ἀναγκάζει εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῆς μελωδίας καὶ τῶν μέτρων ἀπὸ τεσσάρων εἰς πέντε, διὰ τὴν ἀποτελέσῃ ἢ περίπτωσιν αὕτη ἐξαίρεσιν τοῦ κανόνος περὶ τῶν μέτρων τοῦ ρυθμοῦ.

Οὕτως ἡ ὅλη μουσικὴ στροφὴ τοῦ ᾄσματος καλύπτει ἓνα μόνον στίχον καὶ τὰ ὡς ἀνωτέρω παρεμβαλλόμενα τσάκισμα.

Εἰς τὸ δεῦτερον παράδειγμα τὸ Α' μέρος τῆς μελωδίας, ἀποτελούμενον ἀπὸ δεκαεπτὰ φθόγγους προσηρμοσμένους εἰς εἰκοσιοκτὼ χρόνους τοῦ ρυθμοῦ, καλύπτει τὸ πρῶτον ἑπτασύλλαβον ἡμιστίχον, τὸ προτασσόμενον μονοσύλλαβον ἐπιφώνημα «ἄχ» καὶ τὸ τετρασύλλαβον τσάκισμα, εἰς τὸ τέλος, προερχόμενον ἐκ τῆς ἐπαναλήψεως συλλαβῶν τοῦ κειμένου, διὰ τὴν καλυφθοῦν οἱ ὑπόλοιποι φθόγγοι καὶ χρόνοι τοῦ ρυθμοῦ.

Τὸ δεῦτερον μέρος τῆς μελωδίας καλύπτει τὸ δεῦτερον πεντασύλλαβον ἡμιστίχον χωρὶς τσάκισμα, μετὰ τὴν παρεμβολὴν μόνον μιᾶς εὐφωνικῆς συλλαβῆς εἰς τὸ πρῶτον μέτρον, μετὰ τὴν πρώτην συλλαβὴν τοῦ ἡμιστίχου.

Τὸ χαρακτηριστικὸν ἐν προκειμένῳ εἶναι ὅτι τὸ δεῦτερον μέρος τοῦ ᾄσματος ἀποτελεῖται ἀπὸ τρία μέτρα κατ' ἐξαίρεσιν τοῦ κανόνος, καὶ εἰς τοὺς δέκα φθόγγους τῆς μελωδίας καὶ εἰκοσιένα χρόνους τοῦ ρυθμοῦ προσηρμόσθησαν αἱ πέντε συλλαβαὶ τοῦ δευτέρου ἡμιστίχου.

Εἰς τὸ τρίτον παράδειγμα ἡ προσαρμογὴ τοῦ στίχου εἰς τοὺς φθόγγους τῆς μελωδίας καὶ τοὺς χρόνους τοῦ ρυθμοῦ παρουσιάζει μίαν ἰδιάζουσαν πρωτοτυπίαν, ἣτις ἔμπορεῖ νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς σπανία περίπτωσις εἰς τὰ ἑλληνικὰ δημοτικὰ τραγούδια τοῦ ρυθμοῦ τούτου. Εἰς τὸ πρῶτον μέρος τοῦ ᾄσματος, τὸ ὁποῖον βασίζεται εἰς τὴν δευτέραν ρυθμικὴν μορφήν τοῦ δευτέρου ἐπιτρίτου καὶ τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο μελωδικὰς φράσεις ὁμοίας περίπου τεχνικῆς, προσαρμόζεται τὸ πρῶτον ἑπτασύλλαβον ἡμιστίχον, τὸ ὁποῖον ἐπαναλαμβάνεται εἰς τὴν δευτέραν μελωδικὴν φράσιν. Αἱ δύο πρῶται συλλαβαὶ τοῦ ἡμιστίχου «ἄιντε», ἐνῶ συνήθως τίθενται ὡς τσάκισμα εἰς τὰ ἐνδιάμεσα τῶν στίχων ἢ καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ ὡς εἰς τὰ κλέφτικα τραγούδια τῆς τάβλας, εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ᾄσματος τούτου ἐπέχουν ὀργανικὴν θέσιν, ὡς συλλαβαὶ τοῦ στίχου. Εἰς τοὺς ὑπολοίπους στίχους τοῦ ᾄσματος τοῦτο δὲν ἐπαναλαμβάνεται, π. χ. ὁ δεῦτερος στίχος ἔχει ὡς ἑξῆς:

για ἴντσα για λουλούδια για τριαντάφυλλα.

Ἐκτὸς τῆς προσαρμογῆς τοῦ ἑπτασυνλλάβου ἡμιστίχου, εἰς τὸ τέταρτον μέτρον τοῦ Α' μέρους καὶ εἰς τοὺς τέσσαρας τελευταίους χρόνους ἔχουν προσαρμοσθῇ αἱ δύο πρῶται συλλαβαὶ τοῦ δευτέρου 5 /συνλλάβου ἡμιστίχου.

Εἰς τὸ Β' μέρος τοῦ ᾄσματος εἰς τοὺς ἕξ πρώτους φθόγγους τῆς μελωδίας καὶ εἰς τοὺς δέκα χρόνους τοῦ ρυθμοῦ ἄλλοτε συνεπτυγμένους καὶ ἄλλοτε ἀναλελυμένους εἶναι προσηρμοσμένοι αἱ τρεῖς τελευταῖαι συλλαβαὶ τοῦ 5 /συνλλάβου ἡμιστίχου, διὰ τὴν καλυφθοῦν δὲ οἱ ὑπόλοιποι φθόγγοι τῆς μελωδίας καὶ οἱ χρόνοι τοῦ ρυθμοῦ ἐπαναλαμβάνεται ὅλον τὸ ἡμιστίχον.

τὸν τρίτον χρόνον καὶ εἰς ἓνα φθόγγον, ἢ τρίτη εἰς τοὺς τρεῖς ἀκολουθοῦντας χρόνους καὶ εἰς τέσσαρας φθόγγους μὲ τὸ μέλισμα, διότι ὁ πρῶτος ἐξ αὐτῶν εἶναι διηρημένος εἰς δύο μικροτέρας χρονικὰς ἀξίας, καὶ ἡ τετάρτη εἰς τὸν ἑβδομον χρόνον καὶ εἰς ἓνα φθόγγον.

Εἰς τὸ δεύτερον μέτρον εἶναι προσηρμοσμένοι τέσσαρες συλλαβαί. Ἡ πρώτη συλλαβὴ καλύπτει ἓνα φθόγγον διαρκείας δύο χρόνων, ἡ δευτέρα δύο φθόγγους διαρκείας ἑνὸς χρόνου, διότι εἶναι διηρημένος εἰς δύο μικροτέρας χρονικὰς ἀξίας διὰ νὰ καλυφθοῦν οἱ δύο φθόγγοι, ἢ τρίτη εἰς ἓνα φθόγγον μὲ δύο χρόνους καὶ ἡ τετάρτη εἰς ἓνα φθόγγον μὲ δύο χρόνους.

Εἰς τὸ τρίτον μέτρον εἶναι προσηρμοσμένοι δύο συλλαβαὶ τοῦ τσακίσματος, καὶ ἡ μὲν πρώτη εἰς τέσσαρας φθόγγους διαρκείας τριῶν χρόνων — πρόκειται περὶ τετραήχου — καὶ ἡ δευτέρα εἰς τέσσαρας φθόγγους διαρκείας τεσσάρων χρόνων πρὸς συμπλήρωσιν τῶν χρόνων τοῦ μέτρου.

Εἰς τὸ τέταρτον μέτρον μία μόνον συλλαβὴ, ἡ ἑνδεκάτη τοῦ στίχου, εἰς ἓνα μόνον φθόγγον διαρκείας ἑπτὰ χρόνων, ὡς ἀπαιτεῖ τὸ μέτρον.

Εἰς τὸ δεύτερον μέρος τῆς μελωδίας εἶναι προσηρμοσμένος ὁλόκληρος ὁ στίχος χωρὶς τσακίσματα κατὰ τὸν ἴδιον σχεδὸν τρόπον ὡς καὶ εἰς τὸ πρῶτον μέρος. Οὕτως ἡ ὅλη μουσικὴ στροφή καλύπτει ἓνα μόνον στίχον καὶ τὸ ἑξασύλλαβον τσάκισμα. Αὐτὸς ὁ τρόπος τῆς προσαρμογῆς τῶν στίχων εἶναι ὁ πλέον συνήθης εἰς τὰ ἑλληνικὰ δημοτικὰ τραγούδια τὰ προσηρμοσμένα ὅχι μόνον εἰς τὸν ἐν λόγῳ ρυθμὸν ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλους ρυθμούς.

Εἰς τὸ δεύτερον παράδειγμα παρατηροῦμεν μίαν διαφορετικὴν δομὴν τῶν μουσικῶν φράσεων τοῦ ᾄσματος καὶ τῆς προσαρμογῆς τῶν συλλαβῶν τοῦ κειμένου εἰς αὐτάς. Οὕτως ἡ ὅλη μουσικὴ στροφή τοῦ ᾄσματος καλύπτει δύο ἑνδεκασυλλάβους στίχους καταληκτικούς τροχαϊκῆς μετρικῆς μορφῆς. Οὗτοι εἶναι προσηρμοσμένοι εἰς τὴν δευτέραν ρυθμικὴν μορφήν τοῦ δευτέρου ἐπιτρίτου. Τὸ ᾄσμα ἀποτελεῖται ἀπὸ τέσσαρας μελωδικὰς φράσεις τῆς μορφῆς $A + Aa$, $B + Ba$. Εἰς τὴν A' μελωδικὴν φράσιν ἔχει προσαρμοσθῇ τὸ πρῶτον ἑξασύλλαβον ἡμιστίχον, τὸ ὁποῖον ἐπαναλαμβάνεται πρὸς κάλυψιν τῶν χρόνων τοῦ ρυθμοῦ, τῶν φθόγγων τῆς μελωδίας καὶ τῶν ἀπαιτούμενων διὰ τὴν φράσιν τεσσάρων μέτρων. Εἰς τὴν Aa μελωδικὴν φράσιν ἔχει προσαρμοσθῇ ὁλόκληρος ὁ στίχος. Εἰς τὴν B' μελωδικὴν φράσιν ἔχει προσαρμοσθῇ πάλιν ὁλόκληρος ὁ στίχος καὶ εἰς τὴν Ba ὁ δεύτερος στίχος. Τὸν τρόπον τῆς τοποθετήσεως τῶν συλλαβῶν εἰς τοὺς χρόνους τοῦ ρυθμοῦ καὶ τοὺς φθόγγους τῆς μελωδίας εἶναι εὐκόλον νὰ παρακολουθήσωμεν ἀκολουθοῦντες τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ εἰς τὰ ἀνωτέρω παραδείγματα. Ἀξίον παρατηρήσεως εἰς τὸ παράδειγμα τοῦτο εἶναι ὅτι τσακίσματα ἐκ συλλαβῶν τοῦ ἐπαναλαμβανομένου ἡμιστίχου δὲν ὑπάρχουν. Ἡ ρυθμικὴ μορφή καὶ εἰς τὰς τέσσαρας μουσικὰς φράσεις διατηρεῖται ἡ αὐτὴ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους. Οἱ φθόγγοι τῆς μελωδίας εἶναι ἀπολύτως προσηρμοσμένοι εἰς τοὺς χρόνους τοῦ ρυθμοῦ. Εἰς ὅλας τὰς μουσικὰς φράσεις ἡ τοποθέτησις τῶν συλλαβῶν τοῦ κειμένου εἰς τοὺς φθόγγους τῆς μελωδίας καὶ τοὺς χρόνους τοῦ ρυθμοῦ εἰς ἕκαστον μέτρον εἶναι ἡ αὐτή, πλὴν τῆς A , ἡ ὁποία εἰς τὸ τέταρτον μέτρον ἔχει μίαν

ἐπὶ πλεόν συλλαβὴν λόγῳ τῆς ἐπαναλήψεως τοῦ ἑξασυλλάβου ἡμιστίχου. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μουσικῶν φράσεων, τῶν μέτρων, τῶν χρόνων τοῦ ρυθμοῦ καὶ τῶν φθόγγων τῆς μελωδίας εἶναι διπλάσιος τοῦ συνήθως ἀπαντῶντος εἰς τὰ ᾄσματα τοῦ ρυθμοῦ τούτου. Πρόκειται περὶ μιᾶς ἰδιοτύπου περιπτώσεως προσαρμογῆς τῶν μουσικῶν στοιχείων, ἁξίας ἰδιαίτερας μελέτης.

10 /σύλλαβοι

Τὸ κατωτέρω παράδειγμα ἀναφέρεται εἰς τὸν τρόπον προσαρμογῆς 10 /συλλάβου στίχου εἰς τὸν ἐπτάσημον ρυθμόν. Ὁ στίχος οὗτος σπανίως ἀπαντᾷ εἰς χορευτικὰ ἑλληνικὰ δημοτικὰ τραγούδια. Συνήθως ἀνευρίσκεται εἰς κάλαντα, π.χ. τῶν Φώτων («Σήμερὰ 'ν' τὰ Φῶτα κ' ἡ φωτισμός...»)¹ καὶ παρουσιάζει τὴν αὐτὴν μετρικὴν ἰδιοτυπίαν μὲ τὴν τοῦ 13 /συλλάβου στίχου ἱαμβικῆς μορφῆς, περὶ τοῦ ὁποίου ἐγένετο ἄνωτέρω λόγος. Ὁ στίχος οὗτος ἀποτελεῖται ἐκ δύο ἡμιστίχων, ἑξ ἑνὸς ἑξασυλλάβου ἀκαταλήκτου τροχαϊκῆς μορφῆς, τοῦ ὁποίου τονίζεται ἡ πέμπτη συλλαβή, καὶ ἐνὸς τετρασυλλάβου ἱαμβικῆς μορφῆς. Ἡ ἐναλλαγὴ αὕτη μετρικῶν μορφῶν εἰς τὸν ἴδιον στίχον δὲν παρατηρεῖται εἰς ἄλλα εἶδη στίχων πλὴν τοῦ 13 /συλλάβου ἱαμβικῆς μορφῆς καὶ τοῦ 10 /συλλάβου τροχαϊκῆς μορφῆς. Δημιουργεῖται δὲ μίᾳ εὐλόγῳ ἀπορίᾳ ὥς πρὸς τὸν τρόπον τῆς συστάσεως τοῦ στίχου τούτου.

Κατὰ τὴν μετρικὴν ἀπαγγελίαν, ὡς συνήθίζεται, αἱ τέσσαρες συλλαβαὶ τοῦ δευτέρου ἡμιστίχου γίνονται παράτονοι καὶ ἐνθυμίζουν τρόπον προσωδιακῆς ἀπαγγελίας:

1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	
—	υ	—	υ	—	υ	—	υ	—	υ	= 10
ὀ-	λα	τὰ	που-	λά-	κία	ζύ-	γα	ζύ-	γα	
τὰ	χε-	λι	δο-	νά-	κία	ζεύ-	γα-	ρώ	τα	= 10

Ἡ ἀποκατάστασις τῆς μετρικῆς μορφῆς δύναται νὰ γίνῃ διὰ τῆς προσθήκης μιᾶς μακρᾶς παύσεως μετὰ τὴν τομὴν τῆς ἑκτῆς συλλαβῆς, ὡς καὶ εἰς τὸν 13 /σύλλαβον στίχον μετὰ τὴν ἐβδόμην συλλαβὴν, ὡς ἐξῆς:

—	υ	—	υ	—	υ	Λ	υ	—	υ	—
Ο-	λα	τα	που	λα	κία		ζυ	γα	ζυ	γα
τα	χε	λι	δο	να	κία		ζευ	γα	ρω	τα

Αἱ παύσεις ἄλλωστε ἐνὸς χρόνου Λ δύο χρόνων Λ̄ καὶ τριῶν χρόνων Λ̄ κλπ.,

1. Βλ. Γ. Κ. Σπυριδάκη, Σπ. Δ. Περίστερη, Ἑλληνικὰ δημοτικὰ τραγούδια, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 172.

ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ εἰς τὴν ἀρχαίαν μετρικὴν πρὸς συμπλήρωσιν χρόνων τοῦ μέτρου.

Κατὰ τὸν τρόπον δὲ τοῦτον ὁ δεκασύλλαβος στίχος γίνεται καταληκτικὸς τροχαϊκῆς μορφῆς. Καὶ ἄλλως δύναται νὰ γίνη ἡ ἀποκατάστασις, ἂν εἰς τὴν τονιζομένην συλλαβὴν -λα προσθέσωμεν ἓνα πρῶτον χρόνον καθὼς καὶ εἰς τὴν συλλαβὴν -κια ἄλλον χρόνον, ὡς ἐξῆς:

—	υ	—	υ	┘	—	υ	—	υ	—
Ο	λα	τα	που	λά	κια	ζυ	γα	ζυ	γα
τα	χε	λι	δο	να	κια	ζευ	γα	ρω	τα

Κατὰ τὴν προσαρμογὴν ὅμως τοῦ στίχου εἰς τὴν μελωδίαν καὶ τὸν ρυθμὸν ἡ μετρικὴ αὕτη ἀνωμαλία οὐδόλως γίνεται αἰσθητή, διότι ἡ μελωδία διὰ τῶν ἀναλόγων χρόνων ἀποκαθιστᾷ πλήρως τὸν τονικὸν ρυθμὸν.

A)
 "Ο_ λα τα που _ λά - κια βρά - μάν - ἀ - μάν — ,

B)
 ὄ_ λα τα που _ λά - κια ζυ - γά - ζυ - γά ,

Γ)
 ὄ_ λα τα που _ λά - κια ζυ - γά ζυ - γά — ,

Δ)
 τα χε _ λι _ δο _ νά - κια ζευ - γα - ρω_τά — .

(Βλ. Γ. Κ. Σπυριδάκης, Σπ. Δ. Περιστέρη, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 259, Αἰγιάλεια).

Τὸ ᾄσμα ἀποτελεῖται ἀπὸ τέσσαρας μελωδικὰς φράσεις A + B + Γ + Δ. Ἐκάστη περιλαμβάνει τρία μέτρα τοῦ ρυθμοῦ ἀντὶ τῶν τεσσάρων συνήθων, τοῦτο δὲ ἀποτελεῖ καὶ τὸ ἰδιάζον χαρακτηριστικὸν εἰς τὸ ᾄσμα τοῦτο. Εἰς τὰς μελωδικὰς τούτου φράσεις ἐναλλάσσονται αἱ τρεῖς πρῶται βασικαὶ μορφαὶ τοῦ ρυθμοῦ. Εἰς τὴν πρώτην φράσιν ἔχει προσαρμοσθῇ τὸ πρῶτον ἐξασύλλαβον τροχαϊκὸν ἡμίστιχον καὶ τὸ τετρασύλλαβον τσάκισμα ὡς ἐξῆς:

Τὸ πρῶτον μέτρον περιλαμβάνει τέσσαρας φθόγγους, εἰς τοὺς ὁποίους εἶναι προσηρμοσμένοι αἱ τέσσαρες συλλαβαὶ τοῦ στίχου εἰς τοὺς ἐπτὰ χρόνους τοῦ μέτρου 1 + 2 + 2 + 2.

Τὸ δεύτερον μέτρον περιλαμβάνει τρεῖς φθόγγους, τρεῖς συλλαβάς, πέμπτην καὶ

ἕκτην τοῦ στίχου καὶ τὴν μίαν συλλαβὴν τοῦ τσακίσματος, εἰς τοὺς ἑπτὰ χρόνους $3 + 2 + 2$.

Τὸ τρίτον μέτρον περιλαμβάνει πέντε φθόγγους μὲ τρεῖς συλλαβὰς τοῦ τσακίσματος εἰς τοὺς ἑπτὰ χρόνους τοῦ μέτρου: $1 + 1 + 1 + 3 + 1$.

Εἰς τὴν δευτέραν φράσιν ἔχει προσαρμοσθῇ ὁλόκληρος ὁ πρῶτος στίχος τοῦ κειμένου κατὰ τὸν αὐτὸν σχεδὸν τρόπον. Εἰς τὴν τρίτην φράσιν ἐπαναλαμβάνεται ὁ στίχος καὶ εἰς τὴν τετάρτην προσαρμόζεται ὁ δεύτερος 10 /σύλλαβος στίχος τοῦ ᾄσματος. Εἶναι ἀκριβῶς ἡ περίπτωσις τῆς προσαρμογῆς τοῦ δευτέρου παραδείγματος τῶν 11 /συλλάβων στίχων.

Οὕτως ἡ ὅλη μουσικὴ στροφή τοῦ ᾄσματος καλύπτει δύο 10 /συλλάβους στίχους.

8 /σύλλαβοι

Ἰδιοτυπίας παρουσιάζει καὶ ἡ προσαρμογὴ εἰς τὸν ἑπτάσημον ρυθμὸν τῶν 8 /συλλάβων στίχων, τροχαϊκῆς ἢ ἱαμβικῆς μορφῆς ἀκαταλήκτων ἢ καταληκτικῶν, ἰδίως εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν μέτρων τοῦ ᾄσματος.

Εἰς τὸ πρῶτον παράδειγμα ὁ 8 /σύλλαβος ἀκατάληκτος τροχαϊκῆς μετρικῆς μορφῆς στίχος εἶναι προσηρμοσμένος εἰς τὰς δύο βασικὰς ρυθμικὰς μορφὰς πρώτην καὶ τρίτην, αἵτινες ἐναλλάσσονται. Τὸ ᾄσμα ἀποτελεῖται ἀπὸ τρία μελωδικὰ μέρη. Τὸ Α' μέρος τῆς μελωδίας ἀποτελεῖται ἀπὸ τέσσαρα μέτρα καὶ τὰ ἄλλα δύο ἀπὸ τρία μέτρα ἕκαστον, ἥτοι σύνολον δέκα μέτρων. Τοῦτο ἀποτελεῖ ἐξαίρεσιν ἐν προκειμένῳ τοῦ γενικοῦ βασικοῦ κανόνος τῆς μετρικῆς συστάσεως τῶν ἐλληνικῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν.

1ον)

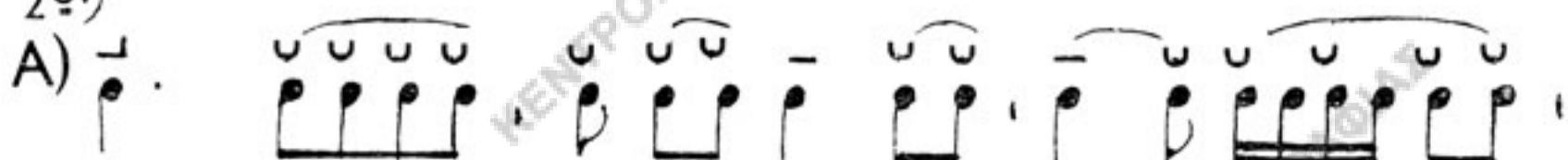
A)
Τρία, καλέ, τρία που λάκια τὰ καημένα

B)
τρία που λάκια τὰ καημένα,

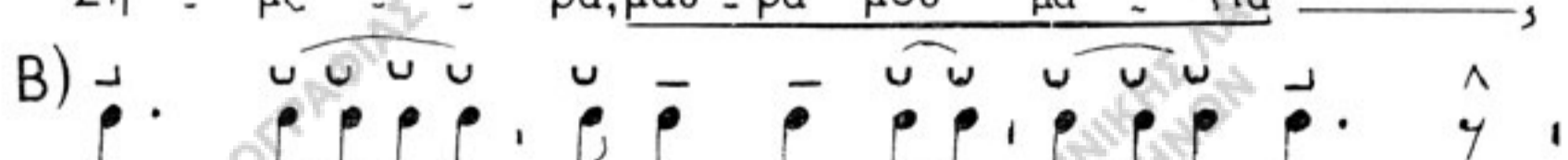
Γ)
πᾶνε κέρχονται γιὰ μένα.

(Βλ. Κ. Ψάχου, Δημῶδη ᾄσματα Γορτυνίας, Ἀθῆναι 1923, σ. 112).

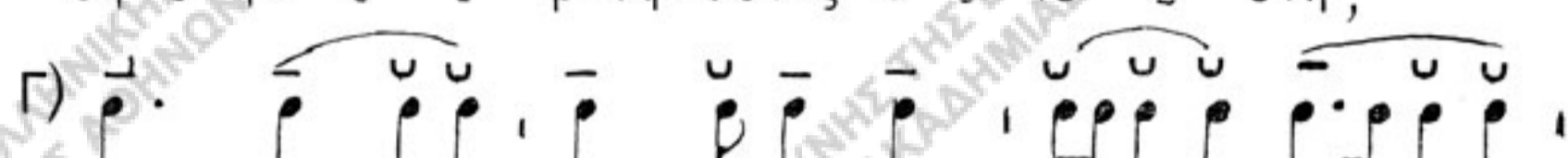
2^{ον})

A)

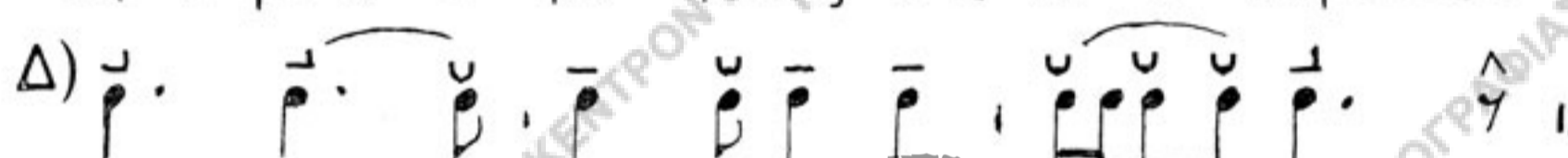
Σή - με - - ρα, μαῦ - ρα μου μά - τια — ,

B)

σή - με - - ρα Χρι - στὸς ἄ - νέ - στη ,

Γ)

σή - με - - ρα Χριστὸς ἄ - νέ - στη —

Δ)

εἰς τοὺς — οὐ - ραν οὐς εὐ - ρέ - θη .

(Βλ. Γ. Κ. Σπυριδάκη, Σπ. Δ. Περιστέρη, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 198, Ἀρκαδία).

3^{ον})

A)

Σέ - πε - , ἁ - μάν, σέ - πε - , σέ - πε - ρι - βό - λι θέ νὰ μπῶ — ,

B)

σέ - πε - ρι - - βό - λι θέ - νὰ μπῶ — ,

Γ)

για - νὰ — μα - - ζέ - ψω'πω - ρι - κά — .

(Βλ. Γ. Κ. Σπυριδάκη, Σπ. Δ. Περιστέρη, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 217, Κορινθία).

4^{ον})

A)

Σέ, μω ρέ - , σέ - θαυ - μά - ζομαι, μι - κρού - λα — ,

B)

σέ θαυ - μά - ζο - μαι, μικρούλα, πῶς κοι - μᾶ - σαι μο - ναχού - λα .

(Ἐξ ἀνεκδότου μουσικῆς συλλογῆς Δημ. Περιστέρη, περιοχῆς Αἰγιαλείας).

Εἰς τὸ πρῶτον μέτρον εἶναι προσηρμοσμένοι τρεῖς συλλαβαί. Ἡ πρώτη τοῦ στίχου εἰς ἓνα φθόγγον τρίχρονον καὶ τὸ παρεμβαλλόμενον δισύλλαβον τσάκισμα «καλέ», προσηρμοσμένον εἰς τρεῖς φθόγγους, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ πρῶτος περιλαμβάνει δύο χρόνους καὶ τὴν μίαν συλλαβὴν καὶ οἱ δύο ὑπόλοιποι τὴν δευτέραν συλλαβὴν.

Εἰς τὸ δεύτερον μέτρον εἶναι προσηρμοσμένοι δύο συλλαβαί, ἡ πρώτη καὶ ἡ δευτέρα τοῦ στίχου εἰς δύο φθόγγους, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ πρῶτος εἶναι τρίχρονος καὶ ὁ δεύτερος τετράχρονος.

Εἰς τὸ τρίτον μέτρον τέσσαρες συλλαβαί, τρίτη, τετάρτη, πέμπτη καὶ ἕκτη εἰς ἕξ φθόγγους καὶ εἰς τοὺς ἑπτὰ χρόνους ὡς ἑξῆς: $2 + 1 + 2 + 2$.

Εἰς τὸ τέταρτον μέτρον δύο συλλαβαί, ἑβδόμη καὶ ὀγδόη εἰς δύο φθόγγους καὶ εἰς $3 + 4$ χρόνους.

Τὸ δεύτερον μέρος τῆς μελωδίας ἀποτελεῖται ἀπὸ τρία μέτρα, εἰς τὰ ὁποῖα ἔχει προσαρμοσθῇ ἐπαναλαμβανόμενος ὁ πρῶτος στίχος χωρὶς τὸ τσάκισμα, εἰς τοῦτο δὲ ἴσως ὀφείλεται τὸ ὀλιγώτερον τῶν μέτρων.

Ἡ προσαρμογὴ τῶν συλλαβῶν εἰς τὰ μέτρα διαφέρει τοῦ πρώτου μέρους. Τέσσαρες συλλαβαί εἰς τὸ πρῶτον μέτρον, εἰς πέντε φθόγγους καὶ ἑπτὰ χρόνους, ἦτοι $2 + 1 + 2 + 1 + 1$ (χρόνοι ἑπτὰ), $1 + 1 + 1 + 1 + 1$ (συλλαβαί τέσσαρες).

Εἰς τὸ δεύτερον μέτρον δύο συλλαβαί εἰς δύο φθόγγους καὶ ἑπτὰ χρόνους, ἦτοι $3 + 4$ (χρόνοι ἑπτὰ), $1 + 1$ (συλλαβαί δύο) καὶ δύο εἰς τὸ τρίτον μέτρον εἰς τρεῖς φθόγγους καὶ ἑπτὰ χρόνους, ἦτοι $3 + 2 + 1 + 1$ (χρόνοι ἕξ καὶ εἰς χρόνος παῦσις), $1 + 1$ (συλλαβαί δύο). Σύνολον φθόγγων τῆς μελωδίας ἑνδεκα καὶ χρόνων τοῦ ρυθμοῦ εἰκοσιένα.

Εἰς τὸ τρίτον μέρος τῆς μελωδίας, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖται ἐκ τριῶν ὡσαύτως μέτρων, ἔχει προσαρμοσθῇ ὁ δεύτερος στίχος τοῦ τραγουδιοῦ εἰς τοὺς φθόγγους τῆς μελωδίας καὶ τοὺς χρόνους τοῦ ρυθμοῦ κατὰ τὸν αὐτὸν περίπου τρόπον μὲ τὸ δεύτερον μέρος. Οὕτως ὁλοκληρῶνεται ἡ στροφικὴ μορφή τοῦ ᾄσματος, καλύπτουσα δύο στίχους ὀκτασυσλάβους μὲ τὸ εἰς τὸ πρῶτον μέρος παρεμβαλλόμενον τσάκισμα καὶ τὴν ἐπανάληψιν τοῦ πρώτου στίχου.

Εἰς τὸ δεύτερον παράδειγμα τῆς ἰδίας μετρικῆς μορφῆς ὁ στίχος προσαρμόζεται διαφοροτρόπως εἰς τοὺς χρόνους καὶ φθόγγους τῆς μελωδίας. Εἰς ἑκάστην ἐκ τῶν τεσσάρων μελωδικῶν φράσεων τοῦ ᾄσματος, αἵτινες περιλαμβάνουν τρία μέτρα ἑκάστη κατὰ παρέκκλισιν τοῦ συνήθους κανόνος εἶναι προσηρμοσμένοι ὀκτὼ συλλαβαί. Εἰς τὴν Α' αἱ τρεῖς συλλαβαί τοῦ πρώτου στίχου μὲ τὸ δ /σύλλαβον τσάκισμα εἰς ἀναλόγους φθόγγους τῆς μελωδίας καὶ χρόνους τοῦ ρυθμοῦ. Εἰς τὴν Β' προσαρμόζεται ὁ πρῶτος στίχος, ὅστις ἐπαναλαμβάνεται χωρὶς τσάκισμα. Εἰς τὴν Γ' ὁ αὐτὸς στίχος μὲ μικροδιαφορὰς ὡς πρὸς τοὺς φθόγγους τῆς μελωδίας καὶ τοὺς χρόνους τοῦ ρυθμοῦ. Καὶ εἰς τὴν Δ' ὁ δεύτερος στίχος τοῦ τραγουδιοῦ χωρὶς τσάκισμα, κατὰ τὸν αὐτὸν περίπου τρόπον προσαρμογῆς εἰς τοὺς φθόγγους καὶ χρόνους πρὸς τὰς προηγουμένας μελωδικὰς φράσεις. Οὕτως ὁλοκληρῶνεται ἡ μουσικὴ στροφικὴ μορφή τοῦ ᾄσματος,

ἥτις ἐνῶ οὐσιαστικῶς καλύπτει δύο στίχους φαίνεται καλύπτουσα μὲ τὸ τσάκισμα καὶ τὰς ἐπαναλήψεις τέσσαρας 8 /συνλλάβους στίχους:

- Α' Σήμερα, μαῦρα μου μάτια
Β' σήμερα Χριστὸς ἀνέστη
Γ' σήμερα Χριστὸς ἀνέστη
Δ' εἰς τοὺς οὐρανούς εὐρέθη.

Εἰς τὸ τρίτον παράδειγμα ἡ προσαρμογὴ τοῦ ἱαμβικοῦ ἀκαταλήκτου 8 /συνλλάβου στίχου ὁμοιάζει μὲ τὴν τοῦ πρώτου παραδείγματος. Τὸ Α' μέρος τῆς μελωδίας ἐκτείνεται εἰς τέσσερα μέτρα, τὸ Β' εἰς τρία καὶ τὸ Γ' εἰς τρία. Διαφέρει μόνον ὡς πρὸς τὴν ἄρσιν, λόγῳ τῆς ἱαμβικῆς μετρικῆς μορφῆς τοῦ στίχου.

Ἡ διαφορὰ αὕτη τῶν μέτρων ἀπὸ τὴν συνήθως ἀπαντῶσαν μορφήν εἰς τὰ ἄσματα τοῦ 7 /σήμου ρυθμοῦ εἰς ὅλον τὸν ἐλληνικὸν χῶρον παρατηρεῖται μόνον εἰς τὴν προσαρμογὴν τῶν 8 /συνλλάβων στίχων. Ὑπάρχουν βεβαίως καὶ ἐξαιρέσεις 8 /συνλλάβων, αἵτινες εἶναι προσηρμοσμένοι εἰς τὴν συνήθη μορφήν τοῦ ρυθμοῦ τούτου, ὅπως τοῦτο καταφαίνεται εἰς τὸ τέταρτον παράδειγμα, εἰς τὸ ὁποῖον ἕκαστον μέρος τῆς μελωδίας περιλαμβάνει τέσσερα μέτρα.

Τὸ Α' μέρος τῆς μελωδίας καλύπτει τὸν ἑνῶ στίχον καὶ τὸ δισύλλαβον τσάκισμα «μωρε» μὲ δεκαεννέα φθόγγους τῆς μελωδίας καὶ εἰκοσιοκτὼ χρόνους τοῦ ὅλου ρυθμοῦ καὶ τὸ Β' μέρος καλύπτει δύο στίχους, τὸν πρῶτον, ὅστις ἐπαναλαμβάνεται, καὶ τὸν δεύτερον ἄνευ τσάκισματος.

7 /σύλλαβοι

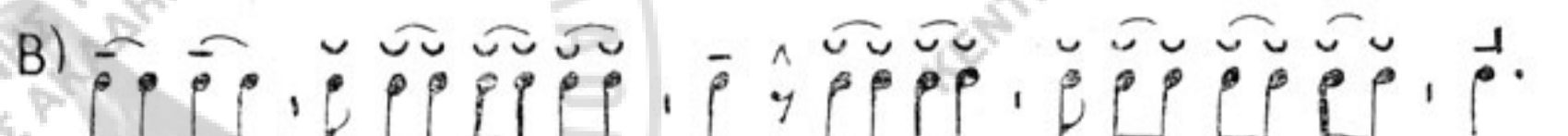
Ποιητικὰ κείμενα εἰς ἑπτασυνλλάβους στίχους, προσηρμοσμένα εἰς τὸν περὶ οὗ πρόκειται ρυθμὸν ἀπαντοῦν εἰς μικρότερον πᾶσιπτον ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἄλλα εἶδη τῶν στίχων. Συνήθως οἱ ἑπτασύλλαβοι στίχοι εἶναι καταληκτικοὶ τροχαϊκῆς μετρικῆς μορφῆς. Ἡ προσαρμογὴ τῶν στίχων τούτων γίνεται ἐντὸς τῶν πλαισίων τῶν ὡς ἄνω ἀναφερομένων βασικῶν ρυθμικῶν μορφῶν μὲ τὰς σχετικὰς ἐναλλαγὰς.

Αἱ μελωδικαὶ φράσεις τῶν ἁσμάτων εἶναι διμερεῖς, ἕκαστη δὲ ἀποτελεῖται ἐκ τεσσάρων μέτρων, ὅπως συμβαίνει καὶ εἰς τὰ περισσότερα τῶν εἰς τὸν ρυθμὸν τοῦτον προσηρμοσμένων ἁσμάτων.

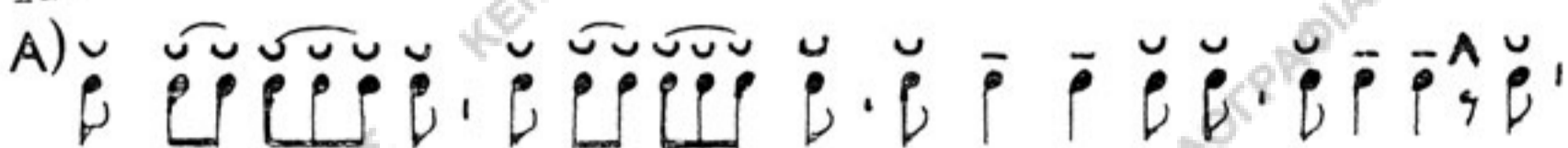
Εἰς τὰ τρία κατωτέρω παραδείγματα καταφαίνεται ὁ τρόπος τῆς προσαρμογῆς τῶν συνλλάβων εἰς τοὺς χρόνους τοῦ ρυθμοῦ, καὶ εἰς τοὺς φθόγγους τῶν μελωδιῶν.

10ν)

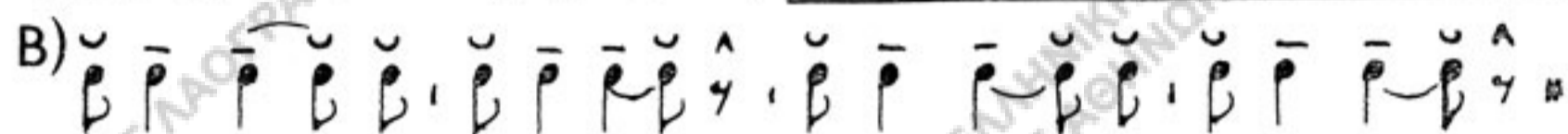
A)
Πέν . τε δέ . βράμάν ὡχ . ἀ - μάν . - πέν . τε δέ . κα πα . πα - διές

B)
πέν . τε δέ . κα πα . πα - διές κι ἄλ . λες τό . σες κα - λο - γριές .

(Βλ. Sotirios (Sam) Ghianis, Folk songs of Mantinea. University of California. Press Berkley and Los Angeles, 1965, σ. 70).

2^{ον})

Στοὺν ἄ - πά - νου μα-χα-λά , τ' ἄ - κοῦς κου-μπά βρέκουμπά-ρα μου, βρέ ,

ἔ-χω μιὰ — 'γα - πη-τι-κιὰ — κουμπα-ρού - λα μου γλυ-κειά —.

(Βλ. ΚΛ, ἄρ. ταιν. 69Α₅, Γρεβενά).

3^{ον})

Στὴν ἄ - πά - κιὰ - μάν ἄ-μάν —, στὴν ἄ - πά - νω - γει-το-νιά —,

στὴν ἄ - πά - νω - γει - το - νιά — στὴν κρυ-ό - βρυ - ση κοντά.

(Βλ. Σ π. Δ. Π ε ρ ι σ τ έ ρ η, Δημοτικά τραγούδια Ἡπείρου καὶ Μωρηᾶ, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 53).

Τὸ πρῶτον παράδειγμα θὰ ἡδυνάμεθα νὰ κατατάξωμεν εἰς τὴν πέμπτην ρυθμικὴν μορφήν τοῦ τετάρτου ἐπιτρίτου, ἂν τὸ τετράσημον εἰς τὴν ἀρχὴν δὲν τὸ θεωρήσωμεν ὡς ἄρσιν τοῦ μέτρου λόγῳ τοῦ τονισμοῦ τῶν συλλαβῶν ἀλλ' ὡς θέσιν. Εἶναι ἀκριβῶς ἡ μορφή, ἡ ὁποία ἀπαντᾷ εἰς τοὺς χοροὺς Μαντηλαῖον καὶ Μάντρα, εἰς τοὺς ὁποίους οἱ βηματισμοὶ ἀπὸ ἀπόψεως χρόνων εἶναι προσηρμοσμένοι εἰς αὐτὴν τὴν μορφήν. (Βλ. τὰ ἐν σ. 47 - 48 σχετικὰ παραδείγματα).

Μεικταὶ μορφαὶ ποιητικῶν κειμένων

Ἐκτὸς τῶν ποιητικῶν κειμένων διαφόρου στιχουργικῆς μορφῆς, περὶ τῶν ὁποίων ἐγένετο λόγος ἄνωτέρω, ἀπαντοῦν ἄσματα εἰς ἐπτάσημον ρυθμόν, εἰς τὰ ὁποῖα εἶναι προσηρμοσμένοι δύο διαφόρου στιχουργικῆς μορφῆς ποιητικὰ κείμενα.

Τὰ δύο κατωτέρω παραδείγματα ἀναφέρονται εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας.

1ον)

A) Τὴν ἀ-γά-πη μου, μωρ', τὴν ἀ - γά - πη μου
 τὴν ἀ-γά-πη μου τὴν ἐ-πε-θύ - μη - σα

B) τσ' ἔ-σται - λα τσ' ἔσται - λα νὰ ῥθῃ τὸ - βρά-δυ
 καὶ δὲ - - - μου, καὶ δὲ μου κα - με - τὴ - χά - ρη.

(Βλ. Σ π. Δ. Περιστέρη, Δημοτικά τραγούδια Ἡπείρου καὶ Μωρηᾶ, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 111).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

2ον)

A) Λε - μο - νιάς - - - ζη - τῶ λε - μό - νι ἔ - να - κι αὐ -

B) τὴ μου ἔ - λε - γε - - - τὰ - ῥχει ἄλ-λος με - τρη - μέ - να.

Γ) Λε - μο - νιά - - - , λε - μο - νιά με τὰ λε - μό - νια

Δ) καὶ με - - - τὰ - - - με - τὰ χρυ-σᾶ - σου κλώ - νια - - -

(Βλ. Σ π. Δ. Περιστέρη, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 115).

Εἰς τὸ πρῶτον παράδειγμα παρατηροῦμεν ὅτι ἐκάστη μουσικὴ στροφὴ τοῦ ὅσματος καλύπτει τρεῖς στίχους, ἥτοι ἓνα 11 /σύλλαβον καταληκτικὸν τροχαϊκῆς μορφῆς καὶ δύο 8 /συλλάβους τροχαϊκῆς ἐπίσης μορφῆς.

Εἰς τὸ Α' μέρος τῆς μελωδίας εἶναι προσηρμοσμένα ἑνδεκα συλλαβαί, αἱ πέντε πρῶται τοῦ στίχου, τὸ μονοσύλλαβον τσάκισμα «μωρ'», τὸ ὁποῖον ἐπέχει ἐνταῦθα θέσιν

ὀργανικῆς συλλαβῆς τοῦ στίχου καὶ αἱ αὐταὶ συλλαβαὶ τοῦ στίχου, ἐπαναλαμβανόμεναι ὡς τσάκισμα πρὸς κάλυψιν τῶν χρόνων τοῦ ὅλου ρυθμοῦ καὶ τῶν φθόγγων τῆς μελωδίας. Οὕτω τὸ Α' μέρος περιλαμβάνει τέσσαρα μέτρα, εἰκοσιοκτὼ χρόνους συνεπτυγμένους διαφοροτρόπως εἰς τοὺς δεκαεπτὰ φθόγγους τῆς μελωδίας. Εἰς τοὺς χρόνους τούτους εἶναι προσηρμοσμένοι ἑνδεκα συλλαβαί, μὲ διαφορετικοὺς χρόνους ἐκάστη καὶ μὲ τὴν ἐξῆς ἀναλογίαν συλλαβῶν δι' ἕκαστον μέτρον: $4 + 4 + 2 + 1$.

Εἰς τὸ Β' μέρος τῆς μελωδίας εἶναι προσηρμοσμένοι αἱ ἑνδεκα συλλαβαὶ τοῦ ἰδίου στίχου εἰς τὰ αὐτὰ μέτρα καὶ τοὺς αὐτοὺς χρόνους καὶ φθόγγους ἄνευ τσακίσματος.

Εἰς τὰ Γ' καὶ Δ' μέρη τῆς μελωδίας τοῦ ᾠσματος εἶναι προσηρμοσμένοι δύο 8 /σύλλαβοι στίχοι τροχαϊκῆς μορφῆς ἀκατάληκτοι μὲ παρεμβαλλόμενα τσακίσματα, προερχόμενα ἐξ ἐπαναλήψεων συλλαβῶν τοῦ ἰδίου στίχου διὰ τὸν ὡς ἄνω ἀναφερόμενον λόγον καλύψεως χρόνων τοῦ ρυθμοῦ καὶ φθόγγων τῆς μελωδίας ὡς ἐξῆς:

Τὸ Γ' μέρος περιλαμβάνει τέσσαρα μέτρα, εἰκοσιοκτὼ χρόνους συνεπτυγμένους εἰς εἴκοσι φθόγγους, εἰς τοὺς ὁποίους εἶναι προσηρμοσμένοι ἑνδεκα συλλαβαὶ μετὰ τοῦ τσακίσματος κατὰ τὴν ἐξῆς ἀναλογίαν συλλαβῶν εἰς ἕκαστον μέτρον: $2 + 3 + 4 + 2$. Οὕτως ἡ ὅλη μουσικὴ στροφή τοῦ ᾠσματος φαίνεται ὡς νὰ καλύπτῃ τέσσαρας 11 /συλλάβους στίχους λόγῳ τῆς παρεμβολῆς τῶν τσακισμάτων.

Τὴν ἀγάπη μου, μωρ', τὴν ἀγάπη μου
τὴν ἀγάπη μου τὴν ἐπεθύμησα
τὸ ἔστειλα, τὸ ἔστειλα νὰ ῥθῇ τὸ βράδυ
καὶ δὲ μοῦ, καὶ δὲ μοῦ ἔκαμε τὴ χάση

= συλλαβαὶ 11
= » 11
= » 11
= » 11

Εἰς τὸ δεύτερον παράδειγμα παρατηροῦμεν ὅτι ἡ ὅλη μουσικὴ στροφή τοῦ ᾠσματος καλύπτει τέσσαρας στίχους. Ὁ πρῶτος εἶναι 10 /σύλλαβος τροχαϊκῆς μορφῆς ἀκατάληκτος. Ὁ δεύτερος εἶναι 13 /σύλλαβος καταληκτικὸς ἱαμβικῆς μορφῆς, ὁ τρίτος καὶ ὁ τέταρτος, οἱ ὁποῖοι ἐπέχουν θέσιν ἐπώδου (γυρίσματος), εἶναι 8 /σύλλαβοι τροχαϊκῆς μορφῆς ἀκατάληκτοι. Ἡ προσαρμογὴ τῶν εἰς τὰ τέσσαρα μέρη τῆς μελωδίας ἔχει γίνῃ κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον:

Εἰς τὸ Α' μέρος ἔχει προσαρμοσθῇ ὁ πρῶτος 10 /σύλλαβος στίχος καὶ ἡ πρώτη συλλαβὴ τοῦ δευτέρου 13 /συλλάβου στίχου, ἡ ὁποία ἔχει προσαρμοσθῇ εἰς τὸν τελευταῖον φθόγγον καὶ χρόνον τοῦ τετάρτου μέτρου, καὶ τοῦτο διότι ὁ ἀκολουθῶν 13 /σύλλαβος στίχος εἶναι ἱαμβικῆς μορφῆς καὶ ἡ πρώτη συλλαβὴ θὰ πρέπει νὰ ληφθῇ ὡς ἄρσις εἰς τὸ Β' μέρος τῆς μελωδίας.

Εἰς τὸ πρῶτον μέτρον εἶναι προσηρμοσμένοι δύο συλλαβαὶ εἰς δύο μόνον φθόγγους μὲ ἀναλογίαν χρόνων $3 + 4$.

Εἰς τὸ δεύτερον μέτρον δύο πάλιν συλλαβαὶ εἰς τέσσαρας φθόγγους μὲ ἀναλογίαν χρόνων $6 + 1$.

Εἰς τὸ τρίτον μέτρον τέσσαρες συλλαβαὶ εἰς πέντε φθόγγους μὲ ἀναλογίαν χρόνων $2 + 1 + 3 + 1$.

Εἰς τὸ τέταρτον μέτρον τρεῖς συλλαβαὶ εἰς τέσσαρας φθόγγους μὲ ἀναλογίαν χρόνων $3 + 3 + 1$. Σύνολον χρόνων 28, φθόγγων 16, συλλαβῶν 11.

Τὸ Β' μέρος τῆς μελωδίας καλύπτει τὰς δεκατρεῖς συλλαβὰς τοῦ δευτέρου στίχου, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ πρώτη προσαρμόζεται εἰς τὸν τελευταῖον φθόγγον καὶ τελευταῖον χρόνον τοῦ προηγουμένου μέρους ὡς ἄρσις διὰ τὸ Β' μέρος, λόγῳ τῆς ἱαμβικῆς μορφῆς τοῦ στίχου καὶ κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον:

Τὸ πρῶτον μέτρον καλύπτει τὰς τέσσαρας συλλαβὰς δευτέραν, τρίτην, τετάρτην καὶ πέμπτην εἰς ἑπτὰ φθόγγους καὶ με ἀναλογίαν χρόνων $2 + 1 + 3 + 1$.

Τὸ δεύτερον μέτρον δύο συλλαβὰς εἰς τρεῖς φθόγγους με ἀναλογίας χρόνων $5 + 1 + 1$.

Τὸ τρίτον μέτρον τέσσαρας συλλαβὰς εἰς ἕξ φθόγγους καὶ εἰς ἀναλογίαν χρόνων $2 + 1 + 3 + 1$ καὶ τὸ τέταρτον μέτρον τὰς δύο ὑπολοίπους συλλαβὰς τοῦ στίχου εἰς τέσσαρας φθόγγους καὶ εἰς ἀναλογίαν χρόνων $3 + 4$.

Τὸ Γ' καὶ Δ' μέρος τῆς μελωδίας καλύπτουν οἱ δύο 8/σύνλλαβοι στίχοι, εἰς τοὺς ὁποίους παρεμβάλλονται τρισύλλαβα τσακίσματα προερχόμενα ἀπὸ ἐπαναλήψεις λέξεων τῶν ἰδίων στίχων. Οὕτως αἱ προσαρμοζόμεναι συλλαβαὶ αὐξάνουν εἰς ἑνδεκα δι' ἕκαστον στίχον, αἵτινες ταυτίζονται πρὸς τὰς φθόγγους τῆς μελωδίας καὶ εἰς τοὺς ὑπὸ τοῦ ρυθμοῦ ἀπαιτούμενους χρόνους.

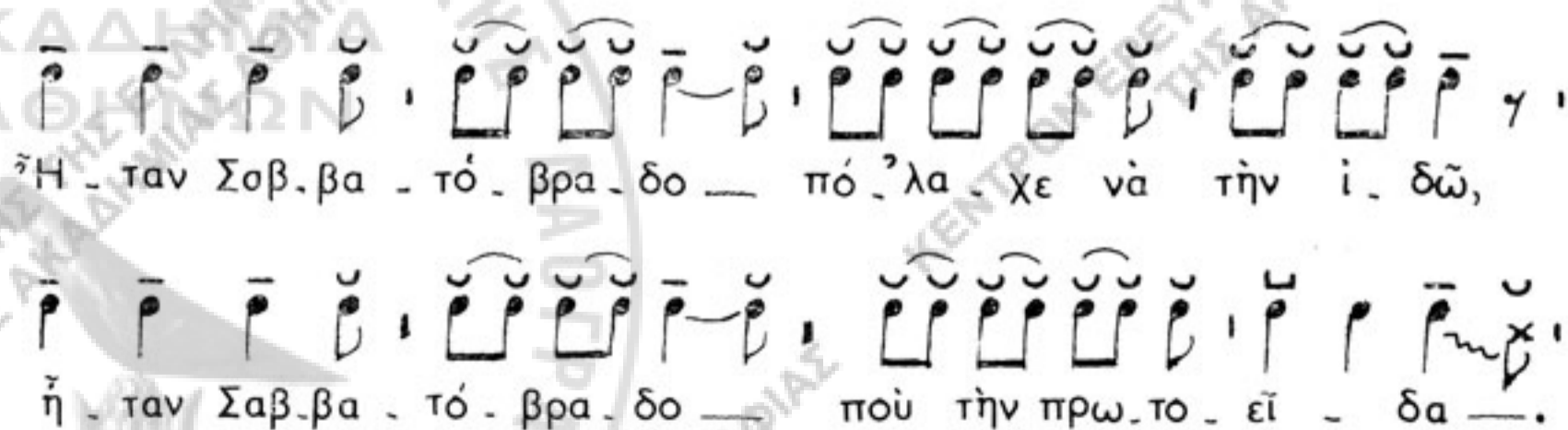
Εἰς τὸ πρῶτον μέτρον τοῦ Γ' μέρους εἶναι προσηρμοσμένοι δύο συλλαβαὶ εἰς ἕξ φθόγγους με ἀναλογίαν χρόνων $2 + 1 + 2 + 2$.

Εἰς τὸ δεύτερον μέτρον τρεῖς συλλαβαὶ εἰς τρεῖς φθόγγους με ἀναλογίαν χρόνων $5 + 1 + 1$.

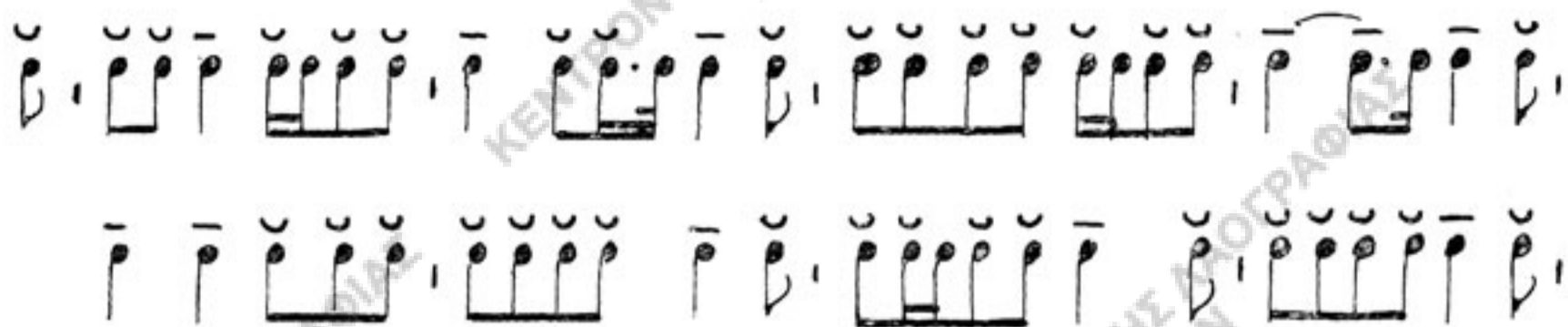
Εἰς τὸ τρίτον μέτρον τέσσαρες συλλαβαὶ με ἀναλογίαν χρόνων $2 + 1 + 2 + 2$ καὶ εἰς τὸ τέταρτον μέτρον δύο συλλαβαὶ εἰς ἑπτὰ φθόγγους με ἀναλογίαν χρόνων $3 + 4$.

Εἰς τὸ Δ' μέρος αἱ συλλαβαὶ τοῦ τετάρτου 8/συνλλάβου στίχου ἔχουν προσαρμοσθῇ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν ὡς εἰς τὸ Γ' μέρος.

Τὰ τρία κατωτέρω παραδείγματα ἀνήκουν εἰς τὴν βασικὴν ρυθμικὴν μορφήν τοῦ τετάρτου ἐπιτρίτου. Ἡ μορφή αὕτη ἀπαντᾷ εἰς ἐλάχιστον ποσοστὸν ἁσμάτων. Ἀνευρίσκεται δὲ εἰς σκοποὺς κυρίως ὀργανικοὺς εἰς τοὺς ὁποίους εἶναι προσηρμοσμένοι διάφοροι χοροὶ τῶν περιοχῶν Μακεδονίας, Θράκης, Πόντου καὶ Κύπρου. Παραδείγματα:

(Χορὸς Μαντηλαῖτος Θράκης. Καταγραφή ἐκ φωνογραφικοῦ δίσκου).

(Βλ. Γ. Ἀβέρωφ, Κυπριακοὶ χοροί. Λευκωσία 1956, σ. 176).

(Βλ. Μουσικὰ κείμενα δημοτικῶν τραγουδιῶν Θράκης, τόμ. Α', σ. 111, Ἀναστενάρικος χορευτικὸς σκοπὸς τοῦ δρόμου. [Ἀρχ. Θρακ. Θησ. 21 (1956), Ἐπίμετρον]).

Εἰς τὸ πρῶτον παράδειγμα εἶναι προσηρμοσμένος ὁ χορὸς Μαντηλαῖος περιοχῆς Θράκης¹. Εἰς τὸ δεύτερον παράδειγμα εἶναι προσηρμοσμένος ὁ κυπριακὸς χορὸς Μάντρα². Εἰς τὸ τρίτον δὲ παράδειγμα ὁ χορὸς τοῦ δρόμου τῶν Ἀναστενάρηδων³.

Ἐκ τῶν ὀλίγων παρατεθέντων παραδειγμάτων καταδεικνύεται ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ὁ τρόπος τῆς ἀλληλοπροσαρμογῆς τῶν τριῶν μουσικῶν στοιχείων, ρυθμοῦ, μελωδίας καὶ κειμένου τῶν ᾠσμάτων, τὰ ὅποια ἀνήκουν εἰς τὸν ἐπτάσημον ρυθμόν. Ἡ σύνθεσις ὅμως αὕτη τοῦ ἀνωτέρω τριπτύχου εἶναι ἐλλιπής. Διὰ τοῦτο εἶναι ἀπαραίτητον νὰ προστεθῇ καὶ μελετηθῇ ἡ σχέσις καὶ ὁ τρόπος τῆς προσαρμογῆς πρὸς αὐτὰ καὶ τοῦ τετάρτου στοιχείου, δηλαδὴ τοῦ χοροῦ, μὲ τὸν ὅποιον εἶναι ἀλληλένδετα καὶ ὁ ὅποιος, ὡς γνωστόν, ἀποτελεῖ μίαν ἀπὸ τὰς πρωταρχικὰς καλλιτεχνικὰς ἐκδηλώσεις εἰς τὴν κοινωνικὴν ζωὴν ἐνὸς λαοῦ. Οὕτως ὁλοκληροῦται ἡ εἰκὼν τῆς καλλιτεχνικῆς ταύτης λαϊκῆς δημιουργίας. Οἱ διάφοροι τρόποι ἁρμογῆς τῶν χειρῶν τῶν χορευτῶν, οἱ ποικίλοι βηματισμοὶ των, αἱ τεχνικαὶ κινήσεις τοῦ σώματος των, αἱ ὅποια ἐκφράζουν τὸν συναισθηματικὸν των κόσμον, καθὼς καὶ οἱ σχηματισμοὶ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν, οἱ ὅποιοι ἐρμηνεύουν τὴν σημασίαν ἐκάστου εἴδους χοροῦ, ἀποτελοῦν ἐπὶ μέρους στοιχεῖα, τὰ ὅποια ἔχουν σχέσιν καὶ εἶναι ἀντιστοίχως προσηρμοσμένα πρὸς τὰ στοιχεῖα τοῦ ρυθμοῦ τῆς μελωδίας καὶ τῶν διαφόρου περιεχομένου καὶ στιχουργικῆς μορφῆς ποιητικῶν κειμένων.

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω ἀνακύπτουν διάφορα ἐρωτήματα. Ποῖον ἐκ τῶν ὡς ἄνω

1. Ἡ καταγραφή τοῦ ρυθμοῦ ἐγένετο ἐπὶ δίσκου μὲ λαϊκοὺς ἐκτελεστὰς καταγομένους ἐκ Θράκης.

2. Βλ. Γ. Ἀβέρωφ, Κυπριακοὶ χοροί, Λευκωσία 1956, σ. 176. (Μάντρα: ἀνδρικός χορός).

3. Βλ. Μουσικὰ κείμενα δημοτικῶν τραγουδιῶν Θράκης, Α', σ. 111 (Ἀρχ. Θρακ. Θησ. 21 (1956), [ἐπίμετρον]).

στοιχείων διαδραματίζει τὸν πρωτεύοντα ρόλον κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς συνθέσεως τῆς καλλιτεχνικῆς ταύτης λαϊκῆς δημιουργίας; Ποία τεχνικὴ διέπει τὴν ἀλληλοπροσαρμογὴν των; Ποία ἡ ἀρχικὴ προέλευσίς των; Ποῖαι αἱ σχέσεις των πρὸς παλαιότερας μορφὰς τόσον τῆς βυζαντινῆς περιόδου ὅσον καὶ τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς; Ποῖαι ἐν συνεχείᾳ αἱ σχέσεις των πρὸς τὰ ἀντίστοιχα τῶν γειτονικῶν μας λαῶν ἢ καὶ ἄλλων λαῶν καὶ ποῖαι αἱ πιθαναὶ ἀλληλεπιδράσεις κατὰ τὴν διαδρομὴν τοῦ χρόνου;

Ἡ ἀπάντησις εἰς τὰ ἐρωτήματα ταῦτα θὰ πρέπει νὰ προέλθῃ κυρίως ἀπὸ τὸ Κέντρον Λαογραφίας τῆς Ἀκαδημίας. Εἰς τὸ Κέντρον τοῦτο ἔχει ἀποθησαυρισθῇ πλούσιον ὕλικόν, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὴν ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν καὶ διὰ τὴν ἐπισημονικὴν ἐργασίαν τοῦ εἵδους τούτου. Διὰ τὴν ἐπιτυχίαν ὅμως τοῦ ὡς ἄνω σκοποῦ ἀπαιτεῖται συνεργασία εἰδικῶν φιλόλογων, μουσικολόγων, λαογράφων καὶ χορογράφων.

RÉSUMÉ

La mesure de sept temps (Eptassimos) dans les chansons populaires grecques

par Spyr. Peristeris

Le rythme à sept temps domine sur la plupart peut-être des chansons populaires grecques, en particulier dans les chansons en plus répandues en Grèce continentale. Ces chansons sont pour la plupart des chansons d'amour. Elles accompagnent des danses diverses et surtout le syrtos Kalamatianos répandu dans toute la Grèce.

Le rythme à sept temps est appelé *epitritos* (ἐπίτριτος) à cause de la structure intérieure des temps et du rapport entre eux (3 + 4, 2 + 1 + 2 + 2 ou 4 + 3, 2 + 2 + 2 + 1). Il provient probablement, selon l'auteur, des formes rythmiques et métriques de l'antiquité grecque.

À la suite l'auteur de l'étude, en s'appuyant sur le matériel musical du Centre de Recherches du Folklore Hellénique essaie de donner une image de la diversité de l'alternative rythmique ainsi que de l'adaptation technique des textes poétiques à versification variée, notamment à vers à 15 syllabes, 13 syllabes, 12 syllabes, 11 syllabes, 10 syllabes, 8 syllabes, 7 syllabes et des textes poétiques de forme mixte.

D'après les exemples est évidente la manière d'adaptation des trois éléments musicaux, c'est à dire du rythme, de la mélodie et du texte des chansons qui appartiennent au rythme à sept temps. On doit cependant étudier le rapport et la façon d'adaptation aux éléments cités ci-dessus, du quatrième élément qui est la danse, pour avoir une idée complète de cette création artistique populaire.

ΔΗΜΩΔΕΙΣ ΔΟΞΑΣΙΑΙ ΠΕΡΙ ΧΑΛΑΖΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΙ ΠΡΟΣ ΑΠΟΤΡΟΠΗΝ Η ΚΑΤΑΠΑΥΣΙΝ ΤΗΣ

ΥΠΟ
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ ΠΟΛΥΜΕΡΟΥ

Αἱ καταστροφαι τὰς ὁποίας προκαλεῖ εἰς τὴν γεωργικὴν παραγωγὴν ἡ πτῶσις τῆς χαλάζης εἶναι, ὡς γνωστόν, μεγάλαι. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονός ὅτι αὕτη πλήττει τὴν ἄμπελον, τὰ σιτηρὰ καὶ πολλὰ ἄλλα φυτὰ συνήθως κατὰ τὴν κρίσιμον περίοδον τῆς ἀνθήσεως τῶν καὶ τῆς ὀριμάνσεως τῶν καρπῶν τῶν. Ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἡ πτῶσις τῆς χαλάζης θεωρεῖται ὑπὸ τῶν γεωργῶν κατάρα καὶ θεομηνία, ὡς ἡμπορεῖ εὐκόλως νὰ συμπεράνῃ κανεὶς ἐκ τῆς εὐρέως διαδεδομένης παροιμίας «στὸν καταραμένο τόπο τὸ Μάη μῆνα χαλάζει ῥέγνεται καὶ ἐξ ἄλλων συναφῶν πρὸς αὐτὴν παροιμιῶν καὶ λαϊκῶν ἀποφθεγμάτων»².

Κατὰ τὰς δεισιδαίμονας δοξασίας τοῦ λαοῦ σήμερον, αἱ ὁποῖαι ἀπηχοῦν προφανῶς τὴν παναρχαίαν πίστιν τῶν πρωτογόνων ὅτι ὅπῃθεν παντὸς φαινομένου κρύπτεται κάποιος θεός³, ἡ πτῶσις τῆς καταστρεπτικῆς χαλάζης προκαλεῖται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἢ κάποιου ἁγίου καὶ ἀποτελεῖ εἶδος τιμωρίας ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι ὑποπίπτουν εἰς διάφορα ἁμαρτήματα⁴.

Συνήθη ἁμαρτήματα, ὡς τουλάχιστον προκύπτει ἐκ τοῦ περισυναχθέντος ὑλικοῦ, εἶναι κατὰ τὰς λαϊκὰς ἀντιλήψεις:

α') Ἡ ταφὴ ἡ γεννηθέντος νόθου τέκνου. Εἰς τὰς χαλαζοπλήκτους περιοχὰς εἰδικώτερον ἢ θανάτωσις ἢ ἔκθεσις καὶ ταφὴ νόθου τέκνου ὑπὸ τῆς μητρός του ἐπισύρει τὴν τιμωρίαν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὀλοκλήρου τῆς περιοχῆς, πάντων τῶν κατοίκων αὐτῆς θεωρουμένων συνυπευθύνων, ἐπειδὴ δὲν ἔχουν καταγγεῖλει τὸ ἀνο-

1. ΚΛ, χφ. 2327, σ. 13 (Σταυρὸς Ἡμαθίας, 1962), χφ. 2859, σ. 41 (Βάρβαρον Ἡρακλείου Κρήτης, 1964), χφ. 3666 Γ', σ. 467 (Πήλιον, 1973). Πρβλ. καὶ Ἡμερολόγιον Μεγάλης Ἑλλάδος (ἐφεξῆς ΗΜΕ) 1 (1922), σ. 34.

2. Βλ. π.χ. τὰς παροιμίας: «ἀντὰ ῥεπε δὲν ἔβρεχε κι ὁ Μάης χαλαζώνει» (Μακεδονικὸν Ἡμερολόγιον 6 [1913], σ. 94. Πρβλ. ΗΜΕ, ἐνθ' ἄνωτ.), «ἀπὸ βροντὲς κι ἀπ' ἀστραπὲς κι ἀπὸ χαλάζ' κι ἀπὸ χιόνι κι ἀπὸ τ' ἀρβανιταίικα ὁ Θεὸς νὰ σὲ γλυτώνῃ» (ΙΑ, χφ. 830, σ. 233 [Παξοὶ-Ἀντιπαξοί]).

3. Βλ. M. N i l s s o n, Geschichte der griech. Religion I, München 1955, σ. 391.

4. Κατὰ τὰς δοξασίας τῶν Βυζαντινῶν ἀκατὰ τινα δαιμόνων ἢ καὶ ἀγγέλων οὐκ ἀγαθῶν ὁργὴν φιλεῖν γίνεσθαι» (Κ λ ή μ. Ἀ λ ε ξ., Στρωμ. 6, 3, 31 (Stählin-Früchtel). Βλ. σχετικῶς Φ. Κ ο υ κ ο υ λ έ, ΒΒΠ 1, 2, 1948, σ. 223, ὅπου καὶ παραπομπαὶ εἰς τοὺς συγγραφεῖς.

σιούργημα¹. Ἡ διὰ τῆς πτώσεως τῆς χαλάζης ἐκδηλουμένη ὀργή τοῦ Θεοῦ δὲν ὑποχωρεῖ, ἐὰν δὲν «ξεπαραχώσῃ τὸ κοπέλι», τὸ ὅποῖον σημειωτέον θάπτεται συνήθως εἰς ἔρημον τοποθεσίαν τοῦ χωρίου² ἢ εἰς τὸ ὄριον αὐτοῦ³. Ἡ διάρκεια δηλαδὴ τῆς πτώσεως τῆς χαλάζης ὑποδηλώνει ὅτι τὸ νόθον εἶναι βαθιὰ παραχωμένο καὶ «ὁ Θεὸς χαλαζώνει, ὥσπου νὰ τὸ ξεπαραχώσῃ»⁴. Ἡ θύελλα μάλιστα, ἡ ὁποία ἐνίοτε συνοδεύεται ὑπὸ πλημμύρας, καθαρίζει τὴν γῆν ἀπὸ τὸ μίasma τοῦ ἐκτεθέντος παιδίου⁵. Συναφεῖς δοξασίαι ἀπαντοῦν καὶ εἰς τοὺς εὐρωπαϊκοὺς λαοὺς⁶.

β') Ἡ ἀπόπειρα συνάψεως ἐρωτικῶν σχέσεων μεταξὺ μητρὸς καὶ υἱοῦ, κατὰ τὴν ὁποίαν, ὅπως ἀναφέρεται εἰς τὸ δημοτικὸν τραγούδι:

τρία συννεφούδια φάνηκαν ἀπ' Ἀγίου φῶς τοῦ μέρους,
τό 'να βρέχει κρού νερὸ κὶ τ' ἄλλον βρέχ' χαλάζι,
τοῦ τρίτου τοῦ φαρμακιρὸ βρέχει καθάριον αἷμα⁷.

Ἐπίσης προκειμένου νὰ προληφθῇ ἀνόσιος ἐρωτικὴ μεῖζις ἀδελφῶν, ἀγνοούντων τὴν ἐξ αἵματος συγγένειάν των, πίπτει χάλαζα ὡς προδηλωτικὸν σημεῖον. Ἔτσι εἰς τὸ γνωστὸν δημοτικὸν τραγούδι τοῦ «Κοντοῦ» ὁ ἀδελφός, ὁ ὅποιος εἶχεν ἀγοράσει ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ τὴν ἀδελφήν του ἀπὸ τὸν σύζυγόν της, ἐτοιμάζεται νὰ συνέλθῃ μετ' αὐτῆς, ὁπότε:

κι ἀρχίζει νὰ τήνε τζιμπά κι ἀρχίζ' ὁ Θεὸς νὰ βρέχῃ
κι ἀρχίζει νὰ τήνε φιλῇ καὶ πέφτ' ἀντὶν χαλάζι⁸.

γ') Ἡ ἐξωμοσία χριστιανοῦ. Ἔτσι π.χ. εἰς Ἀνακοῦ Καππαδοκίας ὅταν γινόταν χαλάζι, ἀέρας — προπαντὸς τὴν Μ. Σαρακοστή — ἔλεγαν «... κάποιος

1. ΚΛ, χφ. 1980, σ. 3 (Μαγούλα Ἐλασσόνος, 1952). Πέρα τούτου πιστεύεται ὅτι καὶ μόνη ἡ γέννησις νόθου τέκνου ἐπισύρει τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία ὁμοίως ἐκδηλώνεται διὰ καταστρεπτικῆς χαλάζης (ΚΛ, χφ. 2494, σ. 36 [Ὁμαλὴ Βοῖου Κοζάνης, 1962], χφ. 1982, σ. 7 [Κονιατσὴ Ἐλασσόνος, 1952]). ΚΛ, χφ. 1975, σ. 23 καὶ χφ. 1974, σ. 15 (περ. Ἐλασσόνος, 1953), χφ. 1970, σ. 9 (Βλαχόγιαννη Ἐλασσόνος, 1953).

2. ΚΛ, χφ. 1975, σ. 23 (Λυκούδι Ἐλασσόνος, 1953): «Τὸ νόθο ὅταν τὸ πνίξουν, τὸ παραχώνουν μακριὰ ἀπὸ τὸ χωρίο, γιὰ νὰ μὴ γίνῃ μεγάλη ζημιὰ. Ρίχνει χονδρὸ χαλάζι, ἐὰν εἶναι βαθιὰ παραχωμένο, καὶ δὲν παύει, ἐὰν δὲν τὸ ξεπαραχώσῃ τὸ κοπέλι».

3. ΚΛ, χφ. 2442, σ. 13 (Δαμασκηνέα Βοῖου, 1962).

4. ΚΛ, χφ. 1973, σ. 4 (Γαλανόβρυση Ἐλασσόνος, 1952).

5. ΚΛ, χφ. 419, σ. 80 (Σχωρίτσαινα Ἡπείρου), χφ. 2459, σ. 26 (Νεστόριον Καστορίας, 1962).

6. Εἰς Gussenstadt τῆς Γερμανίας π.χ. ἐὰν νόθον φονευθὲν δὲν ταφῇ, πίπτει χάλαζα (HDA, II [1929], στ. 1310).

7. Μακεδονικὸν Ἡμερολόγιον 4 (1911), σ. 240. Πρβλ. Α. Γουσίου, Τὰ τραγούδια τῆς πατρίδος μου, Ἀθῆναι 1901, σ. 85-86 (Παγγαῖον).

8. Ἑλληνικὰ Δημοτικὰ Τραγούδια (Ἐκλογή), Δημοσιεύματα τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ἀρ. 7, 1 (1962), σ. 390. Πρβλ. καὶ Γερ. Δ. Δρακίδου, Ροδιακά, Ἀθῆναι 1937, σ. 113.

τούρκεψε, γι' αὐτὸ γινόταν ἡ ταραχή. Πήγαιναν τότε στὴν ἐκκλησία κ' ἔκαναν παράκληση»¹.

δ') Ἡ φθορὰ μοναστηριακῆς περιουσίας καὶ πιθανώτατα καὶ ἄλλα συναφῆ ἁμαρτήματα. Συγκεκριμένως κατὰ παράδοσιν ἐκ Καρυδέας Πρεβέζης, ὅταν οἱ κάτοικοι τοῦ Μονολιθίου ἠθέλησαν νὰ ἐκδιώξουν ἀπὸ εὐφορον περιοχὴν τὰ «γιδοπρόβατα» μοναστηρίου, διὰ νὰ οἰκαιοποιηθοῦν αὐτήν, καὶ ἐλιθοβόλησαν τοὺς ὑπηρέτας μοναχούς, ὁ ἡγούμενος πληροφορηθεὶς τὸ γεγονὸς ἔλαβεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ τὴν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου καί, ἀφοῦ ἐξῆλθεν εἰς τὴν αὐλὴν ἔναντι τῆς θέσεως Πλάκα, εἶπε: «Βλέπεις ποὺ σοῦ κυνηγοῦν τὸ βιός σου; Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ οὐρανὸς ἀνοιξε καὶ ἄρχισε νὰ πέφτῃ χαλάζι καὶ βροχή»².

ε') Σοβαρώτατον ἁμάρτημα θεωρεῖται ὅμως ἡ παραβίασις τῆς ἀργίας κατὰ τὴν ἐορτὴν ἁγίου, θεωρουμένου ἰδίως προστάτου ἀπὸ τὸ χαλάζι ἢ τῆς ἀργίας ἐορτῶν ἄλλων ἁγίων. Κατ' ἀκολουθίαν ὁ λαὸς ἀποδίδει, ὡς εἶναι φυσικόν, μεγάλην σημασίαν εἰς τὴν τήρησιν ὀρισμένων ἀργιῶν καὶ τὴν ἐπίκλησιν τῆς βοηθείας τῶν ἁγίων διὰ τὴν προστασίαν τοῦ ἀπὸ τῶν ἐκ τῆς πτώσεως τῆς χαλάζης καταστροφῶν.

Ὡς ἡμέραι τοιαύτης ἀργίας θεωροῦνται συνήθως ἡ Μ. Πέμπτη, ἡ Πέμπτη τῆς Διακαινησίμου, καλουμένη ἄλλως «ἄσπροπέφτ», ὡς καὶ ὁλόκληρος ἡ ἐβδομάς τῆς Διακαινησίμου (αὐτ' ἄσπροβδόμαδο)³. Τὴν «ἄσπροπέφτη» οἱ χωρικοὶ δὲν εἰσέρχονται εἰς τὰ ἀμπέλια⁴, αἱ δὲ γυναῖκες τῶν δὲν γνέθων⁵ φοβοῦμεναι τὴν πτώσιν τῆς χαλάζης.

Εἰς Ἀργιθέαν Καρδίτσης «τὴν ἄσπροπέφτ» δὲν βγάζουν ὕνι οὔτε σκάβουν, γιὰ νὰ μὴ πέφτ' χαλάζ»⁶. Εἰς τὴν Αἰτωλίαν «αὐτ' ἄσπροβδόμαδο δὲν κύν' νὰ δ'λεῦνιν»⁷, «τοῦ φυλᾶν γιὰ τοῦ χαλάζ» καὶ «ἄσπρη ρόκα δὲν πρέπει νὰ φανῇ πουθενά»⁸. Εἰς τὴν Μακεδονίαν κατὰ τὴν Μ. Πέμπτην καὶ κατὰ τὰς Πέμπτας τῶν δύο ἐπομένων ἐβδομάδων δὲν πλύνουν, δὲν λούζονται καὶ δὲν πηγαίνουν εἰς τὸ ἀμπέλι, διὰ νὰ μὴ προκα-

1. Θ. Κωστάκης, Ἡ Ἀνακού, Ἀθήνα 1963, σ. 316.

2. ΚΑ, χφ. 3007, σ. 77-78 (περ. Πρεβέζης, 1966). Πρβλ. καὶ χφ. 2431, σ. 18 (Κύπρος, 1961).

3. Δ. Λουκόπουλου, Γεωργικὰ τῆς Ρούμελης, Ἀθήνα 1938, σ. 165. Πρβλ. καὶ Ἰστ. Λεξ. Ἀκαδ. Ἀθηνῶν λ. ἄσπροβδόμαδο.

4. Περ. Προμηθεὺς 9 (1898), σ. 237 (Βόλος).

5. Βλ. Δ. Λουκόπουλον, ἐνθ' ἄνωτ.

6. Ἀννης Παπαμιχαήλ, Τὰ μέταλλα εἰς τὰς μαγικὰς καὶ δεισιδαίμονας ἐνεργείας, ΕΛΑ 17 (1964), σ. 92.

7. Γ. Α. Μέγα, ΖΕΛ, ΕΛΑ 5 (1945-49), σ. 113.

8. Βλ. Δ. Λουκόπουλον, ἐνθ' ἄνωτ. Πρβλ. καὶ Δ. Σ. Λουκάτου, Ἀργίαι καὶ ἅγιοι τιμωροί, ΕΚΑ 20-21 (1967-68), σ. 73. Εἰς περιοχὴν τῆς Κοζάνης δὲν γνέθουν τὴν Τετάρτην τῆς Λαμπρῆς (ΚΑ. χφ. 1815, σ. 98, Σέρβια, 1953). Σημειωτέον ὅτι εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Γρεβενῶν «βάζουν μιὰν ἡλικιωμένην γυναῖκα νὰ κερᾷ τὴ νύφη (ὅταν περάσῃ τὸ ψῖκι ἀπὸ βρύση ἢ ἄλλο χωριὸ) καὶ νὰ τὴν ξεσκεπάσῃ (δηλ. νὰ ἀφαιρέσῃ τὸ ἄσπρον πέπλον, ποὺ φέρει εἰς τὴν κεφαλὴν). Ἄν δὲν ξεσκεπαστῇ ἡ νύφη, πιστεύουν ὅτι σίγουρα θὰ πέσῃ χαλάζι σ' αὐτὸ τὸ χωριὸ» (Γ. Α. Μέγα, ΖΕΛ, ΕΛΑ 3-4 [1941-42], σ. 81).

λέσουν χαλαζόπτωσιν¹. Εἰς τὴν Δωδώνην Ἡπείρου ἐξ ἄλλου δὲν ἐπιτρέπεται γενικῶς νὰ «κοπανίζουν πλυμένα ροῦχα»² καθ' ἡμέραν Πέμπτην καὶ κατὰ τὸ διάστημα ἀπὸ τοῦ Πάσχα μέχρι τῆς Πεντηκοστῆς. Εἰς τὴν Θεσσαλίαν τηρεῖται πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἡ ἀργία τῆς Πεντηκοστῆς καὶ τῆς Ἀναλήψεως³, ἐνῶ εἰς τὴν Στενήμαχον τῆς Θράκης ἐτήρουν εὐλαβικῶς «τὶς πέντε Πέφτες ἀπὸ τῆς Μ. Ἑβδομάδα ὡς τῆς Ἀναλήψεως. Τὶς φ' ἡμέρα γιὰ τοῦ χαλάζι». Κάθι Τιτάρτ' ἤθελα βγῆ οὐ ντιλάλ'ς νὰ γυρίσ' στοὺς μαχαλάδισ κι νὰ φουνάζ': Ταχιά, χριστιανοί, μὴ βγαίνειτι στ' ἀμπέλια. Θ' μνηθῆτι, μὴ κάμιτι τ'ν ἁμαρτία κι ρίξ' οὐ Θιὸς τοῦ χαλάζι τ' κι μᾶς τὰ χαλάσ'. Ὅσου δὲν τελέψ' τοῦ Χ' στοῦς Ἀνέστη μὴ βγαίνειτι»⁴. Εἰς ἄλλας περιοχὰς τηρεῖται πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἡ ἀργία τῆς Ὑπαπαντῆς⁵, ἢ ἄλλως τῆς «ἁγία Ἱεροσαλῆς»⁶.

Περαιτέρω εἰς διάφορα μέρη τηροῦνται αἱ ἀργίαι ἁγίων προστατῶν τῶν γεωργῶν πρὸς ἀποφυγὴν γενικώτερον παντὸς κακοῦ καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ τῆς χαλαζοπτώσεως ἢ λαμβάνουν χώραν κατὰ τὰς ἐορτὰς τῶν ἁγίων τούτων διάφορα θρησκευτικὰ νόμιμα, ὡς ἁγιασμός, λιτανεῖαι κλπ.⁷

Ἔτσι εἰς τὴν Θράκην πιστεύεται ὅτι «ἡ ἁγία Ἐλένη φυλάει ἀπὸ τὸ χαλάζι, τὸ σηκώνει μέσα στὸ μανίκι της»⁸, ὅπως καὶ ὁ ἅγιος Βαρθολομαῖος (11 Ἰουνίου), ὁ ὁποῖος θεωρεῖται προστάτης τῶν ἀμπέλων⁹.

Εἰς τὴν Σωζόπολιν τῆς ΒΑ Θράκης τῆς ἁγίας Βλαχέρνας (2 Ἰουλίου) «δὲν ἐκάνανε καμμιὰ δουλειά, γτήνε χιορτάζανε πολὺ, γιὰ νὰ τοὺς φυλάξῃ πὲ τὸ χαλάζι. Φαίνεται πὺ τὰ παλιά χρόνια αὐτὴ τὴ γιορτὴ ἔπεςε στὴ Σόπολι πολὺ χαλάζι καὶ κατὰστρεψε τ' ἀμπέλια, τὰ μποστάνια κλπ. καὶ πὲ τότε φαίνεται χιρίσανε νὰ ντήνε γιορτάζουνε γιὰ τὸ χαλάζι, γιὰτὶ ὅποιος δούλευε κείν' ντὴν ἡμέρα, ἔχανε τ' ἀμπέλια ντου καὶ τὰ χωράφια ντου»¹⁰.

Εἰς τὴν περιοχὴν Πέλλης γίνεται ἁγιασμός εἰς τὸ ἐξωκκλήσιον τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου κατὰ τὴν τρίτην ἡμέραν τοῦ Πάσχα¹¹ καὶ τηρεῖται ἡ ἀργία τοῦ προφήτου

1. ΚΛ, χφ. 3654, σ. 156 (Ἅγιος Βασίλειος Λαγκαδᾶ, 1973) καὶ χφ. 3683, σ. 82 (Ἅγιον Πνεῦμα Σερρών, 1973), χφ. 2394, σ. 231 (Σαρακηνοὶ Πέλλης, 1961).

2. ΚΛ, χφ. 2025, σ. 8 (Ἀλποχώριον Ἡπείρου, 1954). Τὸ αὐτὸ καὶ εἰς τὴν Πελοπόννησον. ΚΛ, χφ. 2136, σ. 1 (Βασιλικὸν Κορινθίας, 1954). ΚΛ, χφ. 1887, σ. 6 (Τεμένη Ἀχαΐας, 1953).

3. ΚΛ, χφ. 1976, σ. 54 (Τρίκαλα, 1952).

4. Ἀρχ. Θρακ. Θησ. 12 (1943-1946), σ. 12.

5. Γ. Α. Μ έ γ α, ΖΕΛ, ΕΛΑ 5 (1945-1949), σ. 62 (Αἶνος).

6. ΚΛ, χφ. 2135, σ. 84 (περ. Ἀργολίδος, 1954).

7. Δ. Σ. Λ ο υ κ ᾱ τ ο υ, Ἀργίαι καὶ ἅγιοι τιμωροί, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 79 κέξ. Οὕτως ὁ ἅγιος Τρύφων, προστάτης τῆς βλαστήσεως, προστατεύει τοὺς γεωργοὺς καὶ ἀπὸ τὸ χαλάζι (ΚΛ, χφ. 3718, σ. 154 [περ. Καλαβρύτων, 1973]).

8. ΚΛ, χφ. 2066, σ. 40 (Μαγκριώτισσα Θράκης, 1954).

9. Ἀρχ. Θρ. Θησ. 12, σ. 163. Πρβλ. Δ. Σ. Λ ο υ κ ᾱ τ ο υ, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 82.

10. Β. Β α φ ε ι ᾱ δ ο υ, Ἡθὴ καὶ ἔθιμα Σωζοπόλεως, Λαογρ. 29 (1974), σ. 82.

11. ΚΛ, χφ. 2394, σ. 76 (Καρυδιὰ Πέλλης, 1961). Εἰς τὴν αὐτὴν περιοχὴν κατὰ τὴν παραμονὴν τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἀνάπτουν μέχρι σήμερον εἰς τρία ὠρισμένα σημεῖα τῶν συνόρων τοῦ χωρίου, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ φαίνωνται μεταξύ των, ἀπὸ ἓνα κερὶ διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν.

Ἡλία «για νὰ μὴ πέσῃ χαλάζι»¹. Εἰς τὴν Γορτυνίαν ἐπικρατεῖ ἡ ἀντίληψις ὅτι «ἡ ἁγία Τριάδα βαστάει τὸ χαλάζι στὴν ποδιά της»², ἐνῶ εἰς τὸ Μανιάκι Πυλίας καὶ ἄλλοῦ τηρεῖται ἡ ἐορτὴ τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου³ (17 Ἰανουαρίου) πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπόν.

Εἰς τὴν κεντρικὴν Ἑλλάδα τηρεῖται ὡς ἀργία ἡ ἐορτὴ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου (8 Μαΐου), ἐπειδὴ πιστεύεται ὅτι ὁ ἅγιος «στέλνει τὸ χαλάζι καὶ καταστρέφει τὰ σπαρτὰ» ἐξ οὗ καὶ ἀποκαλεῖται «Χαλαζιάς»⁴. Τέλος εἰς τὴν Ἡπειρον τὴν αὐτὴν ἡμέραν (8 Μαΐου) ἐορτάζεται πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου Ἀρσενίου καὶ τηρεῖται ἡ ἀργία του⁵.

Πέρα τῶν μεμονωμένων ὁμως, καθ' ὅσον γνωρίζω, περιπτώσεων τῶν ἀναφερομένων εἰς ἁγίους⁶ ἀπαντᾷ μὲ εὐρεῖαν διάδοσιν εἰς τὸν βόρειον ἐλληνικὸν χῶρον ἡ λατρεία τοῦ ἁγίου Χριστοφόρου (9 Μαΐου) ὡς προστάτου ἀπὸ τὸ χαλάζι. Ἡ διάδοσις αὕτη ἔχει προφανῶς σχέσιν μὲ τὰ εἰς τὸ συναξάριον τοῦ ἁγίου (11ος αἰ.) ἀναφερόμενα, κατὰ τὰ ὅποια ὁ ἅγιος παρακαλεῖ τὸν Θεόν: «Κύριε, δὸς χάριν τῷ σώματί μου, ἵνα πᾶς ὁ ἔχων βραχύ τι λείψανόν μου φανερῶς δύναται ἀπελαύνειν τοὺς δαίμονας, ἀλλὰ καὶ ἐπειδὴ πολλοὶ ζητοῦσί με εἰς πόλιν ἢ χωρὴν ἢ ἀγρὸν ἢ ἐν οἰωδήποτε τόπῳ μὴ ἐπέλθῃ αὐτοῖς ἐκεῖ, Δέσποτα, χάλαζα, μηδὲ θυμὸς μηδὲ ἀφορία ἀμπέλου». Ὡς ἀναφέρεται περαιτέρω εἰς τὸ κείμενον ἡ παράκλησις τοῦ ἁγίου εἰσακούεται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ: «...κατὰ τὸ αἴτημά σου ἔσται καὶ οὐ μὴ λυπήσω σε ἕως τοῦ αἰῶνος· καὶ ἐν τούτῳ θαυματοθήσει»⁷.

Ἦλθον ὁμως τῆς τηρήσεως τῆς ἀργίας κατὰ τὰς ὡς ἄνω ἐορτάς καὶ τῆς ἐπικλήσεως τῶν ἁγίων ὁ γεωργὸς καταφεύγει προληπτικῶς καὶ εἰς ἄλλα μέσα, διὰ νὰ προστατεύσῃ τὴν παραγωγὴν του ἀπὸ τὴν χάλαζαν. Προφανῶς ταῦτα ἔχουν τὴν προέλευσίν των εἰς τὴν πρωτόγονον κοινωνίαν, περιεβλήθησαν ὁμως σὺν τῷ χρόνῳ μὲ

1. ΚΛ, χφ. 2394, σ. 283 (Σωσάνδρα Πέλλης). Πρβλ. Φώτῃ Δ. Παπανικολάου, Λαογραφικὰ Δυτ. Μακεδονίας 1, Θεσ/νίκη 1962, σ. 182. Εἰς τὴν περιοχὴν Γρεβενῶν διὰ νὰ ἀπομακρύνουν τὸ χαλάζι στρέφονται πρὸς τὸν προφήτην Ἡλίαν καὶ λέγουν ἐπωδὴν (ΚΛ, χφ. 3802, σ. 82, Κνίδη, 1975).

2. Ν. Γ. Πολίτου, Παροιμίες 1 (1899), σ. 213.

3. ΚΛ, χφ. 1508, σ. 10 (Μανιάκι Πυλίας, 1944). Πρβλ. Γ. Α. Μέγα, ΖΕΛ, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 61, ΚΛ, χφ. 2383, σ. 91 (Καλομοῖρα Καλαμπάκας, 1961) καὶ ΙΑ, χφ. 913, σ. 43 (Πελοπόννησος).

4. Δ. Λουκοπούλου, Γεωργικὰ τῆς Ρούμελης, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 167. Πρβλ. Γ. Α. Μέγα, ΖΕΛ, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 127. Βλ. καὶ ΚΛ, χφ. 1965, σ. 13 (περ. Ἐλασσόνας, 1953).

5. Βασ. Β. Παυλίδης, Λαογραφικὰ Παραμυθιάς, Ἡπειρωτικὴ Ἑστία 19 (1970), σ. 465, ἀρ. 157.

6. Εἰς μεσαιωνικὰ μαγικὰ κείμενα ἀναφέρεται «Μιχαὴλ ἀρχιστράτηγος ὁ τὸ χαλάζιν βαστάζων» καὶ «ἄγγελος τῆς βροντῆς καὶ τῆς χαλάζης» (Arm. Delatte, Anecdota Atheniensia 1 (1927), σ. 286, 10 καὶ 112, 21, E. Legrand, Bibliotheque Greque Vulgaire 2 (1881), σ. XXI: «Δεῖξόν μοι τὸν ἄγγελον τῆς βροντῆς καὶ τῆς χαλάζης... Τὸ ὄνομα αὐτοῦ Φλογοθεὴλ καλεῖται· ὅταν βροντᾷ καὶ ἀστραπῇ καὶ χαλαζώνῃ, ἐπικαλοῦ αὐτὸν καὶ σώζει σε»).

7. Analecta Bollandiana 5, 1 (1882), σ. 146. Περὶ τῆς τοιαύτης λατρείας τοῦ ἁγίου Χριστοφόρου εἰδικώτερον βλ. εἰς τὴν ἀνακοίνωσίν μου εἰς τὸ Β' Συμπόσιον Λαογραφίας τοῦ Βορειοελλαδικοῦ χώρου, ἡ ὁποία θὰ δημοσιευθῇ εἰς τὰ Πρακτικὰ αὐτοῦ.

θησκευτικὸν ἔνδυμα καὶ ἀποσκοποῦν γενικώτερον εἰς τὴν ἀποτροπὴν παντὸς κακοῦ. Ἔτσι ἡ δημιουργία μαγικοῦ κύκλου πρὸς προστασίαν, ὡς γνωστόν, τοῦ ἀγροῦ ἀπὸ κάθε ζημίαν ἔχει ὡς σκοπὸν καὶ τὴν προφύλαξιν τοῦ ἀπὸ τὴν χάλαζαν.

Ἡ δημιουργία τοιοῦτου κύκλου θεωρεῖται ὅτι ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς περιφορᾶς εἰκόνων κατὰ τὴν ἐορτὴν ἑνὸς ἁγίου, διὰ περισχοινισμού ἢ περιαρόσεως, διὰ καταθάψεως ἀβγῶν τοῦ Πάσχα εἰς τέσσαρα ἐκ διαμέτρου ἀντίθετα σημεῖα τοῦ ἀγροῦ κ.ἄ.

Συγκεκριμένως εἰς τὸ Ν. Σούλι Σερρῶν κατὰ τὴν ἐορτὴν τοῦ ἁγίου Γεωργίου λαμβάνει χώραν λιτανευτικὴ πομπὴ διὰ τῶν ἀγροτικῶν ὁρίων τοῦ χωρίου μὲ «ὑψωσιν» ἄρτου εἰς τὰ δένδρα. Ἡ λιτάνευσις τῶν εἰκόνων κυκλικῶς ἀποσκοπεῖ, συμφῶνως πρὸς τὴν πίστιν τοῦ λαοῦ, εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς, ἀποσπομένου διὰ τῆς ἐνεργείας ταύτης τοῦ κινδύνου τῆς πτώσεως χαλάζης¹. Οἱ γεωργοὶ τῆς περιοχῆς Πέλλης κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐορτῆς τοῦ ἁγίου Χριστοφόρου, διὰ νὰ μὴ «πέφτῃ χαλάζι καὶ καταστρέφῃ τὰ σπαρτά, τὰ δέντρα, ἀκόμα καὶ τὰ ζῶα σκοτώνει.... [ζεύουν] δυὸ δίδυμα βόδια καὶ τὰ ἀκολουθοῦν δυὸ δίδυμα παιδιὰ καὶ μὲ τὸ ἀλέτρι χαράζουν γύρω-γύρω ὅλο τὸ σύνορο τοῦ χωρίου»².

Εἰς τὴν περιοχὴν Διδυμοτείχου «αὐτοὶ ποὺ 'νι παλιοὶ τὴμ Πάσκα, τὴ δεύτερη μέρα, πααίνουν κόκκιν' ἀβγά 'ς τ' ἀμπέλια καὶ τὰ παραχών'νι 'ς τὶς τέσσερεις ἄκριες»³. Καὶ εἰς τὴν Αἰτωλίαν «ἅμα ἓνα ἀμπέλι τὸ βαρὴ καθε χρόνο τὸ χαλάζι, πρέπει νὰ χώνῃ κανένας σὲς τέσσερεις ἀγκωνές τοῦ κτήματος ἀπὸ ἓνα κόκκινο ἀβγὸ τῆς Λαμπρῆς. Ἔτσι τὸ χαλάζι δὲν ξανατοβαρεῖ»⁴.

Ἡ χρησιμοποίησις τῶν κόκκινων ἀβγῶν τοῦ Πάσχα ἀποσκοπεῖ εὐρύτερον εἰς τὴν προστασίαν τοῦ ἀγροῦ καὶ τοῦ οἴκου ὡς καὶ τῶν καρπῶν τῆς γῆς ἀπὸ παντὸς κακοῦ. Τὰ ἀβγά αὐτὰ λέγονται καὶ «εὐαγγελισμένα»⁵ ἢ «τοῦ Βατζελιοῦ τ' ὀβγά»⁶, «μεγαλοπεφτιάτικα»⁷, «τῆς Παναίτσας» καὶ «ἀνεστημένα»⁸ καὶ ἔχουν τὴν δύναμιν, κατὰ τὴν λαϊκὴν πίστιν, διὰ τῆς καταθάψεώς των εἰς τὸν ἀ-

1. Βλ. Γ. Ν. Αἰκατερινίδου, 'Ο ἐορτασμός τοῦ ἁγίου Γεωργίου εἰς τὸ Ν. Σούλι Σερρῶν, Σερραϊκὰ Χρονικὰ 5 (1969), σ. 138-139. Εἰς τὴν αὐτὴν περιοχὴν γίνεται περιφορὰ τῶν εἰκόνων καὶ εἰς τὸν προφήτην Ἡλίαν «τὰ 'κονίσματα τὰ γυρίζουνε γιὰ τὴ γῆς. Νὰ μᾶς φυλάγῃ ὁ Θεὸς ἀπὸ τὸ χαλάζι» (ΚΛ, χφ. 2946, σ. 89-90, 1965).

2. ΚΛ, χφ. 2394, σ. 75 καὶ 76 (περ. Πέλλης, 1961). 'Ὡς ἀναφέρεται εἰς τὰ Γεωπονικὰ (1, 14, 6, Beckh) «εἰ καὶ κλειδιά πολλὰ διαφόρων οἰκημάτων κύκλῳ τοῦ χωρίου ἐν σχοινίοις ἀπαρτίσεις, παρελεύσεται ἡ χάλαζα». Κατὰ τὴν αὐτὴν πηγὴν (1, 14, 12) «καὶ ἵππου ποταμίου τῆς δορᾶς ἀποστήματα καθ' ἐκάστου τῶν τερμόνων τεθέντα, τὴν τῆς χαλάζης ἴστησιν ἀπειλὴν.

3. Γ. Α. Μέγα, Παραδόσεις περὶ ἀσθενειῶν, Λαογρ. 7 (1923), σ. 496. Βλ. καὶ Δ. Πετροπούλου, Λαογραφικὰ Σαμοκοβίου Ἀν. Θράκης, Ἀρχ. Θρ. Θησ. 7 (1940-41), σ. 164.

4. Δ. Πετροπούλου, Σύμμεικτα λαογραφικὰ ἐξ Αἰτωλίας, Λαογρ. 12 (1938-48), σ. 15.

5. Γ. Α. Μέγα, Ἑλληνικαὶ ἐορταί, Ἀθῆναι 1963, σ. 153. Βλ. καὶ ΚΛ, χφ. 1141, σ. 24 (Σινώπη, 1938).

6. ΚΛ, χφ. 326, σ. 19 (Καππαδοκία).

7. ΚΛ, χφ. 767, σ. 349 (Φαλαισία Ἀρκαδίας). Βλ. καὶ Δ. Πετροπούλου, Λαογραφικὰ Σαμοκοβίου, ἐνθ' ἄνωτ., ΚΛ, χφ. 3769, σ. 83 (Παλλαδάριον Προύσσης Μ. Ἀσίας, 1973).

8. ΚΛ, χφ. 1141, σ. 24 (Σινώπη, 1938).

γρόν ἢ τὸ ἀμπέλι νὰ ἐξασφαλίζουν «τὸ δέσιμο τῶν καρπῶν»¹ καὶ τὴν ἐν γένει εὐφορίαν² τοῦ κτήματος, διὰ τῆς ἀποτροπῆς τῆς βασκανίας³, τῆς ἐξουδετερώσεως τῶν ἐπιβλαβῶν ἐντόμων⁴ καὶ πάσης ἀσθενείας⁵ καὶ διὰ τῆς καταδέσεως τῆς χαλάζης⁶.

Διὰ τοῦτο τὴν Μ. Πέμπτῃν βάφουν τρία ἀβγά καὶ τὰ τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσιον τοῦ σπιτιοῦ, διὰ νὰ μείνουν ἐκεῖ μέχρι τῆς Μ. Πέμπτῃς τοῦ ἐπομένου ἔτους. Τὰ ἀβγά αὐτὰ δὲν χαλοῦν, καθὼς πιστεύουν. Τὴν ἐπομένην Μ. Πέμπτῃν τὰ χώνουν εἰς τὸ ἀμπέλι «γιά νὰ μὴ τὸ βαρῇ τὸ χαλάζι»⁷. Ὑψημένην ἀποτρεπτικὴν δύναμιν ἔχουν τὰ ἀβγά, τὰ ὅποια γεννῶνται τὴν Μ. Πέμπτῃν, καὶ μάλιστα τὸ πρῶτον, ἰδιαίτερος δὲ τῆς μαύρης ὄρνιθος⁸.

Εἰς Ναίμονα τῆς Ἀν. Θράκης «τὸ Πάσχα ἔκαμναν μιὰ κουλούρα μὲ σταυρὸν — ἄλῳν' τὸ λέγανε — ἔβαναν καὶ πέντε ἀβγά, ἓνα ἄσπρο στὴ μέσ' καὶ τέσσερα κόκκινα στὶς ἄκρες καὶ τὰ πάλαιναν στ' ἀμπέλ' καὶ τὰ ἔρωγαν καὶ παράχωναν τὰ τσέφλια στ' ἀμπέλ' γιά τὸ χαλάζι»⁹. Τὴν αὐτὴν συνήθειαν εὐρίσκομεν καὶ εἰς τὰς Ἀλπεῖς¹⁰.

Ἡ διὰ τῆς καταθάψεως τῶν ἀβγῶν ἀποτροπὴ τῆς πτώσεως τῆς χαλάζης ἀποτελεῖ πιθανῶς μαγικὴν πράξιν ἐξουδετερώσεως τοῦ κακοῦ διὰ τῆς δεσμεύσεως τοῦ ὁμοιοσχήμου. Ἐὰν τοῦτο ἰσχύῃ, τὸ θρησκευτικὸν περιεχόμενον τῆς πράξεως ἐνισχύει ἀπλῶς τὸν ἀποτρεπτικὸν τῆς σκοπῶν¹¹. Τὴν ἀπόψιν ὅτι ἡ χρησιμοποίησις τοῦ ἀβγοῦ ἐν προκειμένῳ ὀφείλεται εἰς τὴν ὁμοιότητα τοῦ σχήματος καὶ τοῦ χρώματός του πρὸς τὴν χάλαζαν καὶ ὄχι μόνον εἰς τὴν πίστιν ὅτι ἐνυπάρχει θεία δύναμις εἰς τὰ ἀβγαγελισμένα ἀβγά, ἐνισχύει, ὡς νομίζω, τὸ γεγονός ὅτι εἰς Βαμβακοῦ τῆς Λακωνίας δένουν τὴν χάλαζαν διὰ τῆς καταθάψεως ἀπλῶς ἀβγῶν¹² καὶ ὄχι κόκκινων ἀβγῶν. Εἰς τὴν αὐτὴν περιοχὴν διὰ τὴν ἀποτροπὴν τῆς χαλάζης ἔθετον «κλούβια ἀβγά»¹³ εἰς τὸ ἀμπέλι.

1. Γ. Α. Μέγα, Ἑλληνικαὶ ἐορταί, ἐνθ' ἄνωτ.

2. ΚΑ, χφ. 1980, σ. 29 (Μαγούλα Ἑλασσόνης, 1952). Βλ. καὶ χφ. 3769, ἐνθ' ἄνωτ.

3. ΚΑ, χφ. 2060, σ. 6 (Μεγαλοχώριον Σιντικῆς Σερρών, 1954).

4. Λαογρ. 5 (1913), σ. 657.

5. Δ. Λουκοπούλου, Σύμμεικτα λαογρ. Μακεδονίας, Λαογρ. 6 (1917-18), σ. 133.

6. ΚΑ, χφ. 767, σ. 349 (Ἀρκαδία). Βλ. καὶ HDA II (1929), στ. 610.

7. Δ. Α. Πετροπούλου, Λαογραφικὰ Σκοπέλου-Πέτρας Ἀν. Θράκης, Ἀρχ. Θρακ. Θησ. 7 (1940-41), σ. 150.

8. Βλ. σχετικῶς Στεφ. Δ. Ἡμέλλου, Θρακικὸν πασχαλινὸν ἔθιμον μαγικοῦ περιεχομένου, σ. 3 κέξ. τοῦ παρόντος τόμου.

9. Γ. Α. Μέγα, ΖΕΛ, ΕΛΑ 5 (1945-49), σ. 109, 6. Εἰδικῶς περὶ τῶν κελυφῶν τῶν ἀβγῶν εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν πίστιν καὶ τὰ ἔθιμα βλ. Robert Wildhaber, Die Eierschalen in europäischen Glauben und Brauch, Acta Ethnographica Academiae Scientiarum Hungaricae 19 (1970), σ. 435-457.

10. HDA, ἐνθ' ἄνωτ., στ. 609.

11. Βλ. Στίλπ. Κυριακίδου, Τὰ κόκκινα ἀβγά τοῦ Πάσχα, Πεπραγμένα τοῦ Θ' Διεθνοῦς Βυζ. Συνεδρίου (1953) 3, Ἀθῆναι 1968, σ. 5-13.

12. Φ. Κουκουλέ, Μεσαιωνικοὶ καὶ νεοελληνικοὶ κατάδεσμοι, Λαογρ. 9 (1926), σ. 501.

13. Φ. Κουκουλέ, Οἰνουντιακά, ἐν Χανίοις 1908, σ. 131.

Εἰς ἄλλας περιοχὰς τοποθετοῦν λευκὰ ἢ κόκκινα κελύφη ἀβγῶν, ἀδιαφόρως, εἰς τὰ φυτὰ καὶ τὰ ἄνθη, διὰ νὰ τὰ προστατεύσουν ἀπὸ τὴν πτώσιν τῆς χαλάζης¹. Τοῦτο δὲ γίνεται, διὰ «νὰ πέσῃ ἐλαφρὰ ἢ χάλαζα, ὥς ἐκεῖνα»².

Σημειωτέον ὅτι καὶ οἱ ἀρχαῖοι Ρωμαῖοι, ὥς ἀναφέρει ὁ Ἰουβενάλης, προσέφερον θυσίαν ἀβγῶν, διὰ νὰ καθαρίσουν τὸν ἀέρα καὶ νὰ ἀπομακρύνουν τὰς θυέλλας γενικώτερον³. Ὡς δὲ ἀναφέρεται εἰς τὰ Γεωπονικά, οἱ γεωργοὶ κατέφευγον εἰς σειρὰν καὶ ἄλλων προληπτικῶν μέτρων κατὰ τῆς καταστρεπτικῆς χαλαζοπτώσεως, ὅπως ἡ περιφορὰ εἰς τὸ ἀμπέλι καὶ ἡ ταφή εἰς τὸ μέσον του χελώνης ἢ ράκους παρθένου, ἡ περιφορὰ εἰς τὸ χωρίον καὶ ἀνάρτησις εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας δέρματος ὑαίνης ἢ κροκοδείλου ἢ φώκης, ἡ σπορὰ διὰ κοσκίνου ἐκ δέρματος φώκης, ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀμπέλι πίνακος μὲ τὴν εἰκόνα σταφυλῆς κ.ἄ.⁴

Ὅταν μὲ τὰ προληπτικῶς λαμβανόμενα μέτρα δὲν καθίσταται δυνατόν νὰ ἀποσοβηθῇ ἡ χαλαζόπτωσης, ὁ γεωργὸς καταφεύγει εἰς σειρὰν ἄλλων μέτρων, διὰ νὰ «σταματήσῃ τὸ κακὸν»⁵ ἢ «νὰ γυρίσῃ πίσω τὸ χαλάζι»⁶, ὅπως λέγεται. Μεταξὺ τῶν μέτρων τούτων εὐρεῖαν διάδοσιν εἰς τὸν ἐλληνικὸν χῶρον ἔχει ἡ ρῖψις τῆς «πυροστιᾶς» εἰς τὴν αὐλὴν καὶ μάλιστα «ἀνάποδα» καὶ ἡ ταυτόχρονος τοποθέτησις εἰς τὸ μέσον αὐτῆς κοκκίνου ἀβγοῦ τῆς Μ. Πέμπτης.

Ἔτσι εἰς τὴν περιοχὴν Ἰωαννίνων «τὴν πυροστιὰ πετοῦμι ὅζω τ' ἀνάποδα, γιὰ νὰ σταματήσ' τὸ χαλάζ'»⁷. Εἰς Ἀκριτοχώριον Σιντικῆς Σερραῶν «ἔταν πέφτη χαλάζι, ρίχνουν τὴν πυροστιὰ ἀπὸ τὴν πόρτα ἔξω καὶ ἂν πέσῃ ἀνάποδα σταματᾷ τὸ χαλάζι, ἂν ὅμως ὀρθία συνεχίζεται»⁸. Εἰς Σῦρον ἐξ ἄλλου «ἅμα ρίχτη χαλάζι, πετᾷς ἀνάποδα τὴ σχάρα νὰ σβύσῃ στὴ βροχὴ καὶ σταματᾷ τὸ κακὸν»⁹. Εἰς τὴν Θράκην «τῇ πρὸς νῆς τῇ πασκαλιᾶς τ' ἀβγὸ τοῦ ἔχουν οὐλ' ντοῦ χρόνου, κὶ ὕστρα ντὴ Μιγάλ' βδουμάδα τοῦ παίρνουν 'ς ντὴν ἀγκλησιὰ κὶ διαβάζιντι, κὶ τοῦ Πάσχα τοῦ στρίβουν τρεῖς φουρὲς καταγῆς κὶ τοῦ σπάζουν, τοῦ βρίσκουν μέσα καλό... Κὶ ἅμα χαλαζών', τότες βγάζουν αὐτὸ τῇ Πασκαλιᾶς τ' ἀβγὸ κὶ ντὴ μπουρουσιὰ 'ς ντὴν αὐλή, γιὰ νὰ παύσ' τοῦ χαλάζ'»¹⁰. Εἰς τὴν Θράκην ἐπίσης εἰς περίπτωσιν χαλαζοπτώσεως ἔβγαζαν ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ τὴν πυροστιὰ καὶ τὴν ἄφηναν

1. ΚΛ, χφ. 3806, σ. 605 (Γέρμα Καστοριᾶς, 1974), χφ. 3666 Α', σ. 185 (Πήλιον, 1973).

2. Φ. Κ ο υ κ ο υ λ έ, Οἶνουντικὰ, ἐνθ' ἄνωτ.

3. I u v., Sat. 5, 517-518.

4. Γεωπονικά Ι, 14 καὶ 15.

5. ΚΛ, χφ. 2747, σ. 33 (Παλαιοχώριον Σιράκου Ἡπείρου, 1963).

6. ΚΛ, χφ. 1982, σ. 9 (Κονιατσὴ Ἐλασσόνας, 1952).

7. ΚΛ, χφ. 2382, σ. 189 (Καλέντζιον Ἰωαννίνων, 1961). Βλ. καὶ χφ. 2389, σ. 37 (Τσαμουριά Θεσπρωτίας, 1961), 2442, σ. 143 (Βόιον Κοζάνης, 1962), 1823, σ. 2 (Παλατίτσια Βεροίας, 1953), 2394, σ. 109 (Καρυδιὰ Πέλλης 1961), 2171, σ. 38 (Ἐφύρα Ἡλείας, 1955).

8. ΚΛ, χφ. 2059, σ. 10 (1954).

9. Λογογρ. 8 (1921-25), σ. 227.

10. Σ τ έ λ π. Κ υ ρ ι α κ έ δ ο υ, Δεισιδαιμονίαι καὶ δεισιδαίμονες συνήθειαι (ἐκ Γκιουμουλτζίνας Θράκης), Λογογρ. 2 (1910), σ. 406, ἀρ. 13 καὶ 416. Βλ. καὶ Δ. Ι. Κ α μ π α σ α κ α λ ή, Ἱστορία τῆς Μπάλτζας, Θεσ/νίκη 1974, σ. 233.

ανάποδα. Ἐπάνω εἰς τὴν πυροστιὰ ἔβαζαν μιὰ σκούπα, ἔπαιρναν ἀπὸ τὸ εἰκονοστάσι τὸ λαμπροκέρι καὶ τὸ κόκκινο ἄβγό, σταύρωναν τρεῖς φορές τὴν πυροστιὰ καὶ ἔλεγαν ἐπωδὴν¹. Εἰς τὴν περιοχὴν Σιατίστης «τοῦ πρώτου τ' ἄβγό τοῦ βάζουμε στοὺ καντήλ', γιὰ νὰ τὸ 'χουμε ἅμα κλώθιτι οὐ κιρὸς γιὰ χαλάζ' νὰ τοῦ βγάλουμε ὄξου νὰ σταματήσ'. Μαζὶ μ' αὐτὸ βγάζουμε κι μιὰ εἰκόνα κι τὴν πυροστιὰ τὴν ρίχνουμε τ' ἀνάσκ' λα γιὰ νὰ σταματήσ' τοῦ χαλάζ'»². Εἰς τὸ Λυκούδι Ἐλασσόνος τοποθετοῦν πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν «τὴν πυροστιὰ ἀνάποδα στὴν ἀστρέχα καὶ ἀνάμεσά της τὸ πρῶτο κόκκινο ἄβγό τῆς Μ. Πέμπτης ποὺ βάφεται ξέχωρα καὶ τὸ κρατοῦν στὸ εἰκονοστάσι ὅλη τὴ χρονιά»³. Τέλος εἰς τὴν περιοχὴν Πατρῶν «τὸ ἄβγό τῆς πρωτόγεννης κόττας εἶναι πιὸ γερὸ καὶ τὸ βάφουν καὶ ὅταν πιάνη χαλάζι βάζουν τὴν πυροστιὰ ἀνάποδα καὶ τ' ἄβγό στὴ μέση νὰ φύγῃ τὸ κακὸ μακρυὰ»⁴.

Τὴν ἀνατροπὴν τῆς πυροστιᾶς συνοδεύει ἐνίοτε ἡ ρῖψις ἄλατος ἐπ' αὐτῆς ἢ εἰς τὴν πυράν. Ἔτσι εἰς τὴν Θράκην «ὅταν ἔρχεται σύννεφο ἀπὸ χαλάζι... ρίχνουν ἀνάσκελα τὴν πυροστιὰ καὶ μερικὰ σπειριὰ ἀλάτι»⁵, ἐνῶ εἰς Σιάτισταν «ρίχνουν ἀλάτι στὴ φωτιά»⁶.

Ἡ δοξασία περὶ τῆς ἀποτρεπτικῆς δυνάμεως τῆς πυροστιᾶς στηρίζεται προφανῶς εἰς τὴν εὐρύτεραν πίστιν περὶ τῆς ἀποτρεπτικῆς δυνάμεως τῶν μετάλλων καὶ εἰδικώτερον τοῦ σιδήρου. Ἡ δύναμις τοῦ μετάλλου ἐνισχύεται εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν λόγῳ τῆς σχέσεώς του πρὸς τὴν πυράν. Ἐξ ἄλλου ἡ ρῖψις τῆς πυροστιᾶς ἀνάποδα ἀποσκοπεῖ εἰς τὸ νὰ στρέψῃ ἐπίστω τὴν χαλάζην.

Εὐρύτατα χρησιμοποιεῖται πρὸς τὸν ὡς ἄνω σκοπὸν τὸ μαυρομάνικο μαχαίρι⁷, διὰ τοῦ ὁποίου «κόβουν», ὡς λέγουν, ἢ «καρφώνουν» τὸ χαλάζι. Εἰς τὴν Θράκην, ὅπου χρησιμοποιεῖται πλῆθος μαγικῶν μέσων πρὸς ἀποτροπὴν τῆς χαλάζης, «ὅταν τὸ σύννεφο φαίνονταν ὅτι θὰ ἔπεφτε χαλάζι, ἔπαιρναν μαυρομάνικο μαχαίρι, ἀνέβαιναν πάνω στὸ σπίτι καὶ ἀπὸ τὸ παράθυρο σταύρωναν τὸ σύννεφο, νὰ μὴ πέσῃ τὸ χαλάζι»⁸. Εἰς τὴν Μακεδονίαν «οἱ γριεὲς βγάζουν τὸν δεμένο σουγιά ἀπὸ τὴν τσέ-

1. Ἐ λ π. Σ α ρ α ν τ ῆ, Προλήψεις Θράκης, Λαογρ. 13 (1950), σ. 212, ἀρ. 103.

2. ΚΛ, χφ. 1369, σ. 19 (Πελεκάνος Σιατίστης, 1939). Βλ. καὶ Κ. Α. Ρ ω μ α ί ο υ, Μικρὰ μελετήματα, Παράρτ. περ. «Ἑλληνικά» 7 (1955), σ. 93 καὶ Μακεδον. Ἡμερολόγιον, ἔτ. 1934, σ. 115, ΚΛ, χφ. 3646, σ. 126 (Ἅγιος Γεώργιος Γρεβενῶν, 1973), χφ. 3333, σ. 121 (Ζώνη Βοῖου Κοζάνης, 1968).

3. ΚΛ, χφ. 1975, σ. 70 (1953).

4. ΚΛ, χφ. 1968, σ. 42 (Ξηροχώριον, 1953).

5. ΚΛ, σ. 3047, σ. 5 (Ἀβδέλλα Διδυμοτείχου, 1966). Βλ. καὶ Ἐ λ π. Σ α ρ α ν τ ῆ, Προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίαι τῆς Θράκης, Λαογρ. 15 (1953-54), σ. 429, 495. ΚΛ, χφ. 1103 Α', σ. 31 (Δαμασκηνέα Κοζάνης, 1937).

6. Κ. Α. Ρ ω μ α ί ο υ, ἔνθ' ἄνωτ., σ. 115 καὶ 120. Εἰς τὴν περιοχὴν Τριχωνίδος τὸ χαλάζι σταματᾷ «ἂν τὸ σταυρώσουν τρεῖς φορές μὲ ἀλάτι» (ΚΛ, χφ. 3658, σ. 23 [Ψηλόβραχον Τριχωνίδος] 1973).

7. Α. Α. Π α π α δ ο π ο ὕ λ ο υ, Νεφοδιώκται, ΗΜΕ, 1927, σ. 276.

8. Ἐ λ π. Σ α ρ α ν τ ῆ, Προλήψεις Θράκης, Λαογρ. 13 (1950), σ. 212-213.

πη τους καὶ σταυρώνουν τρεῖς φορές τὸν οὐρανόν, γιὰ νὰ σταματήσῃ τὸ χαλάζι»¹, ἐνῶ εἰς τὴν Ἑπειρον ἡ πρᾶξις αὕτῃ συνοδεύεται καὶ ὑπὸ ἐπωδῆς².

Ἡ χρῆσις μαυρομάνικου μαχαιριοῦ διὰ τὴν ἀποτροπὴν τῆς χαλάζης εἶναι γνωστή, καθ' ὅσον τοῦλάχιστον γνωρίζω, ἀπὸ τοὺς βυζαντινοὺς χρόνους. Εἰς τὸ Ἱατροσόφιον τοῦ Σταφιδᾶ (1384) συνιστᾶται νὰ γράφουν εἰς περίπτωσιν χαλάζης τοὺς ψαλμοὺς 102, 103 καὶ νὰ τοὺς «θέτῃ τις εἰς τὸ κύτος τοῦ καραβίου καὶ κρατῶν μαυρομάνικο μαχαίριον νὰ λέγῃ "ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος..."»³. Περαιτέρω εἰς Νομοκάνονα τοῦ ΙΖ' αἰ. ἀναφέρεται ὅτι «ἀποδένουσι τὴν χάλαζαν μὲ μαυρομάνικο μαχαίρι»⁴ καὶ εἰς χειρόγραφον τοῦ ΙΗ' αἰ.: «ὅταν ἰδῇς ὁποῦ ἀρχίζει νὰ πέφτῃ χαλάζιν· τῆς ὥρας νὰ ἔχῃς μαυρομάνικον μαχαίριον ἢ ξύλινα ἢ κοκκαλένια τὰ μανίκια, νὰ τὸ πάρῃς εἰς τὸ χέρι σου τὸ δεξιόν, νὰ σταματήσῃς τὰ νέφη καθὼς εἶναι...»⁵.

Ἄλλοτε τὴν θέσιν τοῦ μαχαιριοῦ λαμβάνει τὸ δρεπάνι, διὰ τοῦ ὁποίου «σταυρώνουν»⁶ τὸν ἀέρα διὰ νὰ ἀλλάξῃ πορείαν ἢ θύελλα ἢ νὰ «γυρίσῃ πίσω»⁷. Εἰς Ἑπειρον «ἅμα πέφτῃ δυνατὸ χαλάζι ἢ βροχὴ μὲ συχνοὺς κεραυνούς. . . τότε ξορκίζομε τὸ κακὸ πετῶντας ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ τὴν κρεμαστάλα, κάπτετε δὲ μαζὶ καὶ τὴν πυροστιὰ καὶ τὸ σιδερένιο φτυάρι τῆς γωνιάς»⁸. Τέλος εἰς τὴν Μακεδονίαν «ἐρριχταν ἔξω τὴν πυροστιὰ, τὴ μαχιά, τὸ δρεπάνι καὶ ἄλλα σιδερένια ἀντικείμενα»⁹.

Χρῆσις μετάλλων γενικῶς πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν μαρτυρεῖται καὶ εἰς δημῶδη μεσαιωνικὰ κείμενα. Ἔτσι εἰς τὸν προαναφερθέντα Νομοκάνονα (ΙΖ' αἰ.) ἀναφέρεται ὅτι «ὅταν ἐπιπτῇ χάλαζα, ἔροιστον ἔξω σίδηρον δι' ἐμπόδιον»¹⁰, εἰς ἄλλο δὲ κείμενον λέγεται: «γράφον ἐν χαλκῷ πινάκι παλαιότερον ἐξόρκιον κατὰ χαλάζης...»¹¹.

Ἄλλος τρόπος, διὰ τοῦ ὁποίου πιστεύεται ὅτι ἀπομακρύνεται ἡ χάλαζα, εἶναι ὁ διὰ πυροβολισμοῦ, «γιὰ νὰ σκορπίσῃ τὸ σύννεφον»¹² ἢ «γιὰ νὰ σταματήσῃ τὸ κα-

1. ΚΛ, χφ. 2169, σ. 2 (Ἀγία Παρασκευὴ Κοζάνης, 1955).

2. ΚΛ, χφ. 2302, σ. 114 (Χουλιαράδες Ἰωαννίνων, 1959).

3. Ἱω. Σταφιδᾶ, Ἱατροσόφιον, ἐν Legrand, Bibl. Gr. Vulg. 2, 22.

4. Ν. Γ. Πολίτου, Ἐν κεφάλαιον νομοκάνονος, Λαογρ. 3 (1911-12), σ. 386. Πρβλ. Φ. Κουκουλέ, ΒΒΠ 6, ἐν Ἀθήναις 1957, σ. 185.

5. G. Abbott, Makedonian Folklore, 1903, σ. 363. Πρβλ. καὶ Λαογρ. 8 (1921), σ. 323.

6. ΚΛ, χφ. 1982, σ. 9 (Κονιατσὴ Ἐλασσόνας, 1952). Βλ. καὶ χφ. 2394, σ. 401 (Ἰδα Πέλλης, 1961).

7. ΚΛ, χφ. 1982, σ. 9.

8. Βλ. Βασιλ. Παυλίδην, εἰς Ἑπειρωτικὴν Ἑστίαν 19 (1970), σ. 467, ἀρ. 165. Βλ. αὐτ., σ. 318. Ὁμοίως εἰς τὴν περιοχὴν Θεσπρωτίας «ὅταν ἀστράφτῃ... ἢ ρίχνῃ χαλάζι, ρίχνομε ἓνα σίδερο ἢ κάρβουνα ἔξ' ἀπὸ τὴν ἐγκωνή» (ΚΛ, χφ. 2277 Δ', σ. 11, 1958).

9. ΚΛ, χφ. 2389, σ. 37 (Σωσάνδρα Πέλλης, 1961).

10. Ν. Γ. Πολίτου, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 387.

11. Froehner, Kritische Analekten, ἐν Philologus Suppl. 5, 45. Βλ. παρὰ Φ. Κουκουλέ, ΒΒΠ 6, σ. 227.

12. Παν. Γρίσπου, Μαγικὰ καὶ δεισιδαίμονες συνήθειαι Χαλκιδικῆς, Λαογρ. 11 (1934), σ. 273.

κὸν»¹ καὶ διὰ κρούσεως τῶν κωδῶνων τῶν ἐκκλησιῶν «για νὰ φύγη τὸ χαλάζι»² ἢ «για νὰ στρίψη ἡ θεομηνία»³ καὶ «νὰ διαλυθῇ, για νὰ μὴ χτυπήσῃ τ' ἀμπέλια»⁴. Εἰς τὴν περιοχὴν Διδυμοτείχου «ἂν ὑπάρχῃ ὄπλο, πυροβολοῦν στὸν ἀέρα για νὰ σκιαχτῇ καὶ νὰ διαλυθῇ τὸ σύννεφο ἢ χτυποῦν ἄδειο τενεκέ»⁵.

Κατ' ἄλλην εὐρέως διαδεδομένην ἀντίληψιν, διὰ νὰ σπάσῃ ἡ θεομηνία, ἐξέρχεται τὸ πρωτότοκον καὶ ἀμφιθαλές⁶ τέκνον τῆς οἰκογενείας εἰς τὴν αὐλήν, λαμβάνει «τρία σπειριά» χαλάζης καὶ τὰ θραύει μὲ τὰ δόντια του⁷. Εἰς Καρυδέαν Πρεβέζης «για νὰ πάψῃ τὸ χαλάζι οἱ πρωτότοκοι ἄντρες τρῶνε τρία σπειριά χαλάζι»⁸. Εἰς Ἡπειρον καὶ Θεσσαλίαν πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἀποτελεσματικωτέρα θεωρεῖται ἡ ἔξοδος ἐκ τῆς οἰκίας πρωτοτόκου κόρης, καὶ μάλιστα Μαρίας ὀνομαζομένης⁹, ἡ ὁποία ἀρπάζει λίγο χαλάζι καὶ τὸ τρώγει¹⁰. Εἰς Μακεδονίαν ἐπίσης προτρέπουν τὸ τελευταῖον τέκνον, «τὸ σουγκάσι», νὰ φάγῃ χάλαζον, διὰ νὰ σταματήσῃ ἡ πτώσις της¹¹.

Ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἀρχαιότητά της παρουσιάζει ἡ συνήθεια εἰς τὴν Ἡπειρον νὰ καταφεύγουν οἱ κηπουροί, διὰ νὰ σταματήσουν τὴν χαλαζόπτωσιν, εἰς εἰδικὴν μάγισσαν. Ἡ μάγισσα αὐτὴ «ἀφοῦ ἡ παρθένα τῆς ἔστεινε σημάδι, ξέπλεκε τὰ ἄσπρα τῆς μαλλιά, γύριζε τὴ φούστα τῆς ἀνάποδα, ἀρπάζε μιὰ σκουριασμένη τρίποδον πυροστιᾶ, τὴν ἔστηνε στὴν μέση τῆς αὐλῆς καὶ καθίζε ἐπάνω». Κάποιος «ἔκοβε τὴ φλέβα τοῦ χεριοῦ του . . . ἀκατάληπτα μυστηριακὰ λόγια ὑψώνονταν πρὸς τὸ ἄπειρον.»¹² Πρόκειται ἐδῶ περὶ μαγικῆς πράξεως ἐνισχυομένης διὰ προσφορᾶς κίματός. Συναφῶς παραδίδει ὁ Πausanias: «εἶδον (ἐνν. εἰς Μέθαναν) χάλαζαν μεθυσίαις καὶ ἐπωδαῖς ἀνθρώπους ἀποτρέποντας»¹³. Περαιτέρω ὁ Πλούταρχος ὁμιλεῖ περὶ

1. ΚΛ, χφ. 2747, σ. 33 (Παλαιοχώριον Σιράκου, 1963).

2. Βλ. Ἀν. Μητρόπουλον, εἰς «Λαογραφία Κεράσιᾶς Ἀρκαδίας», Ἀθῆναι 1966, σ. 202.

3. ΚΛ, χφ. 2175, σ. 36 (Κεραμιδιὰ Ἡλείας, 1955). Βλ. καὶ Δ. Λουκοπούλου, Σύμμεικτα λαογραφικὰ ἐξ Αἰτωλίας, Λαογρ. 12, σ. 21, Παν. Γρίσπου, ἔνθ' ἄνωτ., ΙΛ, χφ. 821, σ. 79 (Φθιώτις-Φωκίς), ΚΛ, χφ. 2031, σ. 33 (Μ. Γότιστα Ἡπείρου, 1953), χφ. 2169, σ. 2 (Ἀγία Παρασκευὴ Κοζάνης, 1955).

4. Ν. Φλούδα, Βυζικιώτικα 3, Ἀθῆναι 1963, σ. 39.

5. ΚΛ, χφ. 3047, σ. 5 (Ἀβδέλλα Διδυμοτείχου, 1966). Περὶ τῆς ἀποτρεπτικῆς δυνάμεως τοῦ μεταλλικοῦ θορύβου κατὰ τῶν δαιμονικῶν ὄντων γενικώτερον βλ. HDA 5 (1932), στ. 938 κέξ.

6. Ἀρχ. Θρ. Θησ. 12 (1945-46), σ. 162.

7. ΚΛ, χφ. 2169, σ. 2 (Ἀγία Παρασκευὴ Κοζάνης, 1955). Τὴν αὐτὴν συνήθειαν εὐρίσκομεν καὶ εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν καὶ Ἡπειρον. Βλ. χφ. 3769, σ. 286 (Παλλαδάριον Προύσσης Μ. Ἀσίας, 1973), χφ. 1908 Γ', σ. 118 (Κόνιτσα 1953).

8. ΚΛ, χφ. 3007, σ. 105, 1966.

9. ΚΛ, χφ. 2031, σ. 33 (Μ. Γότιστα Ἡπείρου, 1953).

10. ΚΛ, χφ. 1571, σ. 184 (Ζαγόριον, 1940). Πρβλ. χφ. 1969, σ. 9 (Σαραντάπορον Ἐλασσόνοιο, 1953).

11. ΚΛ, χφ. 2494, σ. 36 (Ὀμαλὴ Βοῖου Κοζάνης, 1962). Βλ. καὶ χφ. 2394, σ. 401 (Ἰδα Πέλλης, 1961).

12. Χρυσάνθης Ζιτσαῖα, Ἡ κυρὰ Λένκω ἡ μάγισσα, Ἡπειρωτικὴ Ἑστία 3 (1954), σ. 411.

13. Πaus. 2, 34, 3.

χαλαζοφυλάκων, ἐχόντων ὡς ἔργον νὰ ἀποτρέπουν τὴν χάλαζαν «διὰ τινων παραδόξων τελετῶν» καὶ «αἵματι σπάλακος ἢ ρακίοις γυναικείοις»¹. Εἰς τὰ νόθα ἐξ ἄλλου συγγράμματα Ἰουστίνου τοῦ μάρτυρος γίνεται λόγος περὶ «νεφοδιωκτῶν», οἱ ὅποιοι δύνανται νὰ ἀποτρέπουν τὴν χάλαζαν, καὶ εἰς νομοκάνονα τοῦ Φωτίου ἀναφέρονται οἱ διὰ μαγικῶν πράξεων τὴν χάλαζαν ἐπίσης ἀποτρέποντες².

Αἱ ἐπωδαὶ αἱ ὅποια συνοδεύουν τὴν μαγικὴν πρᾶξιν πρὸς κατάπαυσιν τῆς χαλάζης κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους παρουσιάζουν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ποικιλίαν των. Ἔτσι εἰς τὴν περιοχὴν Κορινθίας «καρφώνουν» τὴν χάλαζαν μὲ μαυρομάνικο μαχαίρι, τὸ ὅποιον ἐμπηγνύουν εἰς τὸ ἔδαφος λέγοντες τὰ ἑξῆς: «Μάνα καὶ θυγατέρα πηγαῖναν στὴν ἀκροπελαγιά κι ἀπαντῆσαν τὸ Χριστὸ καὶ τὴν Παναγιά· στάθηκαν· ἔτσι νὰ σταθῇ καὶ τὸ χαλάζι ὅξω ἀπὸ τὰ ὄρη, ὅξω ἀπὸ τὸν τόπο· νὰ πάη στ' ἄγρια βουνά, ὅπου πετεινὸς δὲ λαλεῖ, σκυλλὶ δὲ βαβίζει, παπᾶς δὲ λειτουργεῖ. Στῶμεν καλῶς»³. Εἰς τὴν Ἡπειρον ἐπίσης «σταύρωναν πρὸς τὸ μέρος ποῦ ἔρχεται τὸ χαλάζι μὲ μαυρομάνικο μαχαίρι λέγοντας: «ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος» καρφώνοντας τὸ μαχαίρι στὴ γῆ»⁴.

Περὶ τῆς συνηθείας ταύτης ἔχομεν μάλιστα μαρτυρίας εἰς δημώδη μεσαιωνικὰ κείμενα⁵. Εἰς τὸ ἀναφερθὲν χρονον τοῦ ΙΗ' αἰ. ἀναφέρεται: «ὅταν ἰδῇς ὁποῦ ἀρχίζει νὰ πέφτῃ χαλάζιν· τῆς ὥρας νὰ ἔχῃς μαυρομάνικον μαχαίριν ἢ ξύλινα ἢ κοκκαλένια τὰ μανίκια, νὰ τὸ πάρῃς εἰς τὸ χέριν σου τὸ δεξιόν, νὰ σταματήσῃς τὰ νέφη καθὼς εἶναι, ἥγουν νὰ τὰ στρώσῃς εἰς τὸν οὐρανόν, ἀπ' οὗ οἰκτεροῦν τὴν βροχὴν καὶ τὸ χαλάζιν, νὰ εἰπῇς ἔτσι: ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος, καὶ καθὼς τὸ εἶπῃς παρευθὺς νὰ καρφώσῃς τὸ μαχαίριν εἰς τάβλαν ἢ εἰς τὴν γῆν καὶ τῆς ὥρας στέκεται τὸ χαλάζιν»⁶.

Τέλος εἰς Σαραντάπορον Ἐλασσόνος τὴν ἐναγροπὴν τῆς πυροστιᾶς καὶ τὸ «σταύρωμα» τοῦ νέφους μὲ δρεπάνι ἀκολουθεῖ ἡ ἑξῆς ἐπωδὴ: «Πίσω κούρβα στὰ βουνά, στὸν ἔρημο τὸν τόπο, ποῦ ψένει ὁ ἥλιος τὸ ψωμί καὶ κουριά δὲν πιάνει, ποῦ δὲ λαλάει κόκοτας καὶ δὲ λαλοῦν τ' ἀρνίθια, περὶ δὲ γίνονται νύφες καὶ γαμπροί»⁷.

Εἰς τὴν Θεσσαλίαν ὁ ἱερεὺς συμμετέχων εἰς τὴν προσπάθειαν καταπαύσεως τῆς χαλάζης «σταυρώνει μὲ τὸ σταυρό του τὸ σύννεφο ποῦ ἔχει χαλάζι καὶ λέγει: «ὁρκί-

1. Π λ ο υ τ., Συμποσιακῶν 7, 2, 2· S e n e c., Quaest. Nat. 4, 6. Ὁ Διόδωρος Σικελιώτης ἀναφέρει περὶ τῶν Τελχίνων τῆς Ρόδου πλὴν ἄλλων ὅτι ἦταν γόητες, οἱ ὅποιοι ἠδύναντο νὰ προκαλοῦν βροχάς, χαλάζας καὶ χιόνιας, ὅπου ἤθελον (Βιβλ. 5, 55). Πρβλ. Κ λ ή μ. Ἀ λ ε ξ., ἐνθ' ἄνωτ. καὶ Γεωπονικά 1, 14: «Γυνὴ ἔμμηρος δειξάτω τὰ αἰδοῖα αὐτῆς χαλάζῃ καὶ ἀποστρέφει»

2. Βλ. Φ. Κ ο υ κ ο υ λ έ, Μνεία δεισιδαιμονιῶν τινων καὶ μαγικῶν συνηθειῶν εἰς Νομοκάνονας, «Εὐχαριστήριον», τιμητικὸς τόμος Ἀμίλκα Ἀλιβιζάτου, Ἀθῆναι 1958, σ. 230-231 καὶ Α. Α. Π α π α δ ο π ο ὗ λ ο υ, Νεφοδιώκται, ἐνθ' ἄνωτ., ὅπου καὶ αἱ παραπομπαὶ εἰς τὰ κείμενα.

3. Λογογρ. 8 (1921), σ. 336. Πρβλ. Φ. Κ ο υ κ ο υ λ έ, ΒΒΠ 6, σ. 198.

4. ΚΑ, χφ. 2302, σ. 114 (Χουλιανράδες Ἡπείρου, 1959).

5. Ἰ ω. Σ τ α φ ι δ ᾶ, Ἱατροσόφιον, ἐνθ' ἄνωτ., 2, σ. 22. F r o e h n e r, ἐνθ' ἄνωτ. 5, σ. 185, 5, 45.

6. G. A b b o t t, Makedonian Folklore, 1903, σ. 363. Βλ. καὶ ἄνωτ., σ. 59. Πρβλ. Φ. Κ ο υ κ ο υ λ έ, ΒΒΠ 6, σ. 185 καὶ Λογογρ. 8 (1921), σ. 323.

7. ΚΑ, χφ. 1969, σ. 9 (1953). Πρβλ. χφ. 1975, σ. 70 (Λυκούδι Ἐλασσόνος, 1953).

ζω σε σύννεφον»¹, ἐνῶ εἰς τὴν Ἑπειρόν «βγαίνει ἔξω μὲ τὸ ἀρτοφόριον καὶ ἀπαγγέλλει στίχους τῆς Ἀναστάσεως καὶ σκορπίζεται τὸ σύννεφο ἀμέσως»². Εἰς τὴν Θράκην σταυρώνουν τὸν οὐρανὸν διὰ τοῦ κηρίου τῆς Ἀναστάσεως καὶ λέγουν: «Τὸ χαλάζι νὰ πάη στ' ἄγρια βουνὰ καὶ στ' ἄκαρπα τὰ δέντρα, ἄνθρωπος ποὺ δὲν πατεῖ καὶ πετεινὸς ποὺ δὲ λαλεῖ». Ἀπὸ τὴν ἰδίαν περιοχὴν προέρχεται τέλος καὶ ἡ μεμονωμένη, καθ' ὅσον γνωρίζω, περίπτωση τῆς προσπαθείας καταπαύσεως τῆς χαλάζης διὰ τῆς χρησιμοποίησεως τῶν κολλύβων τοῦ ἁγίου Θεοδώρου³.

Αὕτη εἶναι συναφὴς πρὸς μαρτυρίαν εἰς τὸν νομοκάνονα τοῦ ΙΖ' αἰ., κατὰ τὴν ὁποίαν τὴν Μ. Πέμπτην ἐμοίραζον κόλλυβα καὶ «συνεχώρουν τὴν χάλαζαν νὰ μὴν πέσῃ»⁴.

RÉSUMÉ

Croyances populaires concernant la grêle et les moyens utilisés pour l'éviter ou l'arrêter

par Aikaterini Polymerou

Il est connu que la chute de grêle cause parfois des dégâts importants dans la production agricole de façon qu'elle soit considérée comme le fléau de Dieu pour les hommes qui commettent des péchés, tels que:

a) la naissance d'enfant naturel, b) les liaisons amoureuses profanes, c) la conversion d'un chrétien à la religion d'Islam, d) la destruction des biens d'un monastère, e) la violation du repos pendant la fête d'un saint.

Les hommes recourent à la puissance de la divinité pour se protéger de son courroux en s'abstenant surtout de tout travail en période de fête d'un saint etc.

A part les moyens religieux le laboureur recourt aussi à une série de moyens magiques: tracer un cercle magique autour du champ, enterrer des oeufs de Pâques dans le vignoble, jeter à la cour de la maison des oeufs de Pâques ou un trépied ou d'autre sorte d'objets métalliques, utiliser de couteau à manche noir pour exorciser les nuages en recitant une incantation. Enfin on a recours à des magiciens.

Les moyens magiques étaient aussi utilisés pendant l'antiquité (cf. Paus. 2,34,3, Plut. Συμποσιακῶν 7,2,2). A l'époque byzantine et aux temps modernes certains de ces moyens ont été vêtus de l'esprit chrétien.

1. ΚΑ, χφ. 1975, σ. 70 (Λυκούδι Ἑλασσόνος, 1953).

2. ΚΑ, χφ. 2739, σ. 63 (Ἀσσοῦ Πρεβέζης, 1963).

3. Ἑλ.π. Σαράντη, Προλήψεις καὶ δεισιδαιμονία Θράκης, Λογογρ. 13 (1950), σ. 212 ἄρ. 103.

4. Ν. Γ. Πολίτου, Ἐν κεφάλαιον νομοκάνονος, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 387.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ ΤΩΝ ΕΤΩΝ 1800 - 1906

ὑπὸ
ΔΗΜ. Β. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Ἡ καταχωριζομένη ἐνταῦθα βιβλιογραφία τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας, συνταχθεῖσα κατόπιν ἐπιμόχθου προσπάθειας ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Δ. Β. Οἰκονομίδου, θὰ ἀποτελέσῃ ἀσφαλῶς τὴν ἀφιετηρίαν συστηματικωτέρας ἐρεῦνης τοῦ λαϊκοῦ πολιτισμοῦ τῆς περιόδου 1800 - 1906, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρεται. Δοθέντος δ' ὅτι ἡ ἐν λόγω περίοδος μᾶς ἐνδιαφέρει μεγάλως καὶ ἀπὸ λαογραφικῆς ἀπόψεως, εἶναι πρόδηλος ἡ ἀξία τῆς βιβλιογραφίας ταύτης, ἡ ὁποία καλύπτει πρᾶγματι μέγα κενόν.

ΣΤΕΦ. Δ. ΗΜΕΛΛΟΣ

Τὴν κατωτέρω δημοσιευομένην βιβλιογραφίαν τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας τῶν ἐτῶν 1800 - 1906 συνέταξα ἐργαζόμενος κατὰ τὰς ἀπογευματινὰς κυρίως ὥρας εἰς τὰς δημοσίας βιβλιοθήκας τῶν Ἀθηνῶν ἀπὸ τῆς ἀνοίξεως τοῦ 1957 μέχρι τοῦ θέρους τοῦ 1966.

Μελετῶν εἰς τὰς ἐν λόγω βιβλιοθήκας λαογραφικὰ δημοσιεύματα αὐτοτελῶς ἐκδοθέντα ἢ περιλαμβανόμενα εἰς περιοδικὰ καὶ ἡμερολόγια τῆς ὥς ἄνω περιόδου, ὡς καὶ βιβλιοκρισίας ἢ βιβλιογραφικὰς ἀναλύσεις περὶ τινων ἐκ τῶν δημοσιευμάτων τούτων, ἐκράτουν σχετικὰ δελτία, τὰ ὁποῖα ἐσκέφθην ὅτι εἶναι χρήσιμον διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν ἐρευναν νὰ ταξινομήσω καὶ παρουσιάσω βραδύτερον διὰ τῆς «Ἐπετηρίδος τοῦ Κέντρου Ἑρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν», εἰς τόμους τῆς ὁποίας ἔχω ἤδη δημοσιεύσει μόνος ἢ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν πρ. Διευθυντῶν τοῦ Κέντρου Γ. Α. Μέγα καὶ Γ. Κ. Σπυριδάκη βιβλιογραφίας τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας τῶν ἐτῶν 1921 - 1938, 1948 - 1953, 1954 - 1958, 1959 καὶ 1960 - 1962, συμφώνως πρὸς τὸ ἐν τῷ ὥς ἄνω Κέντρῳ ἀκολουθούμενον σύστημα κατατάξεως.

Σημειωτέον ὅτι ἔχει ἤδη συμπληρωθῇ καὶ δημοσιευθῇ εἰς τοὺς τόμους τῆς Ἐπετηρίδος τοῦ Κέντρου ἢ ἀπὸ τοῦ 1921 μέχρι τοῦδε βιβλιογραφία τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας.

Ἐξ ἄλλου ὁ Ν. Γ. Πολίτης εἰς τὴν συνταχθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἐκδοθεῖσαν γενικὴν βιβλιογραφίαν τῶν ἐλληνικῶν δημοσιευμάτων ἀπὸ τοῦ 1907 μέχρι καὶ τοῦ 1920 περιέλαβεν εἰς ἴδια κεφάλαια καὶ τὰ λαογραφικὰ καὶ τὰ περὶ τῆς δημώδους μουσικῆς δημοσιεύματα.

Ἡ παροῦσα βιβλιογραφία, ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ 1800 καὶ λήγουσα ἀκριβῶς εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς περιόδου, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐγκαινιάζεται ὑπὸ τοῦ Ν. Γ. Πολίτου ἡ δημοσίευσις τῆς βιβλιογραφίας τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας, ἔρχεται νὰ πληρώσῃ κατὰ τὸ δυνατόν μέγα κενὸν εἰς τὴν ἀναληφθεῖσαν προσπάθειαν.

Κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτῆς συνεβουλεύθημεν ὀρισμένα βοηθήματα, τὰ ὁποῖα παραθέτομεν ἐν ὑποσημειώσει¹.

Εἰς τὰ ὅφ' ἡμῶν βιβλιογραφηθέντα σπάνια σήμερον περιοδικὰ καὶ ἡμερολόγια ἐσημειώσαμεν δι' εὐνοήτους λόγους καὶ τὰς ἐνδείξεις τῶν βιβλιοθηκῶν, εἰς τὰς ὁποίας ταῦτα ἀπόκεινται.

ΔΗΜ. Β. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

1. Βαγιακάκος Δ. Β., Σχεδιάσμα περὶ τῶν τοπωνυμικῶν καὶ ἀνθρωπωνυμικῶν σπουδῶν ἐν Ἑλλάδι, 1833 - 1962. Ἀθηνᾶ 67 (1963 - 64) 145 - 369. - Βιβλιογραφία ἔργων Ν. Γ. Πολίτου κατὰ χρονολογικὴν σειράν. Λαογρ. 7 (1923) κ' - να'. - Γκίνης Δ. Σ. - Μέξας Β. Γ., Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία 1800 - 1863. Τόμ. Α', 1800 - 1839, ἐν Ἀθήναις 1939, 8ον μέγα, σελ. XX + 476, τόμ. Β', 1840 - 1855, αὐτόθι, 1941, 8ον μέγα, σελ. XII + 500, τόμ. Γ', 1856 - 1863, αὐτόθι, 1957, 8ον μέγα, σελ. IX + 625. - Γκίνης Δ. Σ., Κατάλογος ἐλληνικῶν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν 1811 - 1863. Ἀθῆναι 1957, β' ἐκδ., 8ον, σελ. 340. - Ζώης Α. εὐν., Ἀναγραφὴ δημοσιευμάτων 1885 - 1930. Ἐν Ἀθήναις, 1930, 8ον, σελ. 24. - Ἡλιόπουλος Κ. Ν., Βιβλιογραφία τῆς Πελοποννησιακῆς λαογραφίας καὶ γλωσσολογίας ἀπὸ τοῦ ἔτους 1830. Ἐν Ἀθήναις 1937, 8ον, σελ. 84. - Μάργαρης Δημ., Ἀπὸ τὴν ἱστορίαν τῶν ἐλληνικῶν περιοδικῶν: «Πανδώρα», Ἡμερ. Μεγ. Ἑλλάδος, 1931, σ. 479 - 490. «Εὐτέρπη», αὐτόθι, 1932, σ. 263 - 282. «Χρυσυλλίς», αὐτόθι, 1933, σ. 345 - 362. - Τοῦ αὐτοῦ, Τὰ παλαιὰ περιοδικά. Ἡ ἱστορία τους καὶ ἡ ἐποχὴ τους. Ἀθῆναι [1954], 8ον, σελ. 228. - Μπουμπουλίδης Φαίδ., Συμβολὴ εἰς τὴν βιβλιογραφίαν τῶν δημοδῶν ᾠδῶν (Συλλογαί). Ἑλληνικὴ Δημιουργία, ἔτ. Γ', τόμ. 5 (1950), σ. 369 - 374. - Τοῦ αὐτοῦ, Αἱ συλλογαὶ δημοδῶν ᾠδῶν. Συμπληρωματικὸς βιβλιογραφικὸς πίναξ. αὐτόθι, τόμ. 6 (1950), σ. 139 - 143. - Μυρίδης Χρυσ., Συμβολὴ εἰς τὴν Βιβλιογραφίαν τοῦ Πόντου. Ἀρχ. Πόντου 10 (1940) 3 - 197. - Παγώνη Χριστίνα, Ἡ συλλογὴ δημ. τραγουδιῶν τοῦ Α. Μανούσου. Βιβλιογραφικὲς παρατηρήσεις. Ἑρμηνιστὴς Γ' (1965) 277 - 281. - Πετρόπουλος Δ. Α., Συμβολὴ εἰς τὴν βιβλιογραφίαν τῶν ἐλληνικῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν (1771 - 1850). Ἑπετ. Λαογρ. Ἀρχ. 8 (1953 - 54) 54 - 109. - Σαχίνης Ἀπόστ., Συμβολὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Πανδώρας καὶ τῶν ἄλλων περιοδικῶν. Ἀθῆναι 1964, 8ον, σελ. 184. - Swanson Donald C., Modern Greek Studies in the West. A Critical Bibliography of Studies on Modern Greek Linguistics Philology and Folklore, in Languages other than Greek by—. New York 1960, 8ον, σελ. 93. (Ἐν σ. 44 - 48: Modern Popular Literature καὶ Modern Greek Folklore, ἀρ. 170 - 247). - Σπυριδάκης Γ. Κ., Βιβλιογραφία Κρητικῆς λαογραφίας καὶ γλωσσολογίας (συγχρόνου γλώσσης). Μύσων Γ' (1934) 30 - 73, Ζ' (1939) 97 - 128. - Τοῦ αὐτοῦ, Περὶ τὸν καταρτισμὸν τῶν συλλογῶν δημοδῶν ᾠδῶν Th. Kind (1833) καὶ Γ. Χ. Χασιώτου (1866). Ἑπετ. Λαογρ. Ἀρχ. 8 (1953 - 54) 110 - 123. - Steinmetz A., Untersuchungen zu den Kleptenliedern von. Λαογρ. 10 (1929-32) 305 - 380. - Τωμαδάκης Ν. Β., Ἀναίρεσις καὶ συμπλήρωσις βιβλιογραφίας. Νεοελληνικὸν Ἀρχεῖον Α', Χανιά, 1934, σ. 102 - 124. - Χατζηϊωάννου Κ. Π., Βιβλιογραφία τῆς Κυπριακῆς λαογραφίας καὶ γλωσσολογίας (σύγχρονης γλώσσης). Λευκωσία 1933, 8ον, σελ. γ' + 37.

**ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΗΘΕΝΤΑ
ΔΙΑ ΤΗΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΝ ΚΑΙ ΒΡΑΧΥΓΡΑΦΙΑΙ ΑΥΤΩΝ**

- ΑΗ** Ἀττικὸν Ἡμερολόγιον ὑπὸ Εἰρηναίου Ἀσωπίου. Ἀθήνησι, ἔτ. 1867 - 1869, 1871-1872, 1874 - 1876, 1878 - 1890, 1896. [ΕΒΕ περιοδ. 1101].
- Ἀθηνᾶ** Σύγγραμμα περιοδικὸν τῆς ἐν Ἀθήναις Ἐπιστημονικῆς Ἑταιρείας. Ἀθήνησιν, τόμ. 1 (1889) - 18 (1906).
- Ἀθηνᾶ ἐν Ναυπλίῳ** Ἀθηνᾶ, ἥτοι ἀνάλεκτα γεωγραφικά, φιλολογικά, ἱστορικά, οἰκονομικά καὶ περὶ ἐφευρέσεων. Ἐν Ναυπλίῳ (Ἰανουάριος - Ἀπρίλιος) 1831. Ἐν τῇ ἐθνικῇ τυπογραφίᾳ διευθυνομένη ὑπὸ Παύλου Πατρικίου. [ΕΒΕ περιοδ. 431].
- Ἀθήναιον** Σύγγραμμα περιοδικὸν κατὰ διμηνίαν ἐκδιδόμενον συμπράξει πολλῶν λογίων. Ἀθήνησιν, τόμ. 1 (1872) - 10 (1881). [ΕΒΕ περιοδ. 436].
- Αἱ Μοῦσαι** Δεκαπενθήμερον περιοδικὸν ἀνάγνωσμα τῇ εὐγενεῖ συμπράξει διαφόρων λογίων διευθυνόμενον ὑπὸ Λεωνίδου Χ. Ζώη. Ἐν Ζακύνθῳ, ἔτ. Β' (1893-1894) - ΙΕ' (1906-1907). [ΕΒΕ περιοδ. 1670].
- Αἰγ' Ἡμ** Ἀργυρίου Δρακοπούλου, Αἰγυπτιακὸν Ἡμερολόγιον τοῦ ἔτους 1904. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. [Βιβλ. Βουλῆς].
- Ἀκρίτας** Δεκαπενθήμερος Ἐπιθεώρησις. Ἀθήναι, τόμ. Α' (1904) - Δ' (1905). [ΕΒΕ περιοδ. 80].
- Ἀνατολ' Ἐπιθεώρ** Ἀνατολικὴ Ἐπιθεώρησις. Σύγγραμμα περιοδικὸν ἐκδιδόμενον δις τοῦ μηνὸς ὑπὸ Θεοφάνους Γ. Παράσχου τῇ συμπράξει πολλῶν ἐν Ἀθήναις Ἑλλήνων λογίων. Ἐν Σμύρνῃ, ἔτ. Α' (1872 - 1873) - Β' (1873 - 1874). [ΕΒΕ περιοδ. 930].
- Annuaire** Annuaire de l'Association pour l'encouragement des Études Grecques. Années 1 (1867) - 21 (1887). [Βιβλ. Ἀκαδ. Ἀθηνῶν].
- ΑΟΔΟ** Ἀπ' ὅλα δι' ὅλους. Ἰδιοκτήτης Β. Γαβριηλίδης. Ἀθήναι 1903 - 1904, ἀρ. 1 - 39. [ΕΒΕ περιοδ. 299].
- Ἀποθήκη ὠφελ γνῶσ** Ἀποθήκη τῶν ὠφελίμων γνώσεων. Σμύρνη 1837 - 1838. [Βιβλ. Ἀκαδ. Ἀθηνῶν].
- Ἀπόλλων** Μηνιαῖον περιοδικὸν σύγγραμμα τῇ εὐγενεῖ συμπράξει τῶν παρ' ἡμῖν λογίων, ὑπὸ Δ. Κ. Σακελλαροπούλου. Ἐν Πειραιεῖ, ἔτ. Α' (1883-1884) - Η' (1892). [ΕΒΕ περιοδ. 302].
- Ἀργολ' Ἡμερ** Χρήστου Καραγιάννη, Ἀργολικὸν Ἡμερολόγιον τοῦ ἔτους 1900, ἔτος πρῶτον, τῇ συμπράξει διαφόρων λογίων. Ἐκδότης Ἀνάργυρος Κ. Τημελῆς. Ἐν Ἀργεῖ 1900. [ΕΒΕ περιοδ. 1098 M].
- Ἀρκαδ' Ἐπ** Τάκη Χ. Κανδηλώρου, Ἀρκαδικὴ Ἐπετηρίς, τεύχη Α' (1903) - Β' (1906). Ἐν Ἀθήναις.
- Ἀρμονία** Ἐπιστημονικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα. Ἐν Ἀθήναις, τόμ. Α' (1900) - Γ' (1902). [ΕΒΕ περιοδ. 1069 S].

- Ἀστὴρ τοῦ Πόντου** Περιοδικὸν σύγγραμμα ἐκδιδόμενον καθ' ἑβδομάδα ἀδείχ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ὑπὸ Θ. Γραμματικοπούλου. Ἐν Τραπεζοῦντι. Ἔτ. Α' (1885) - Β' (1886). [ΕΒΕ περιόδ. 423].
- Βυζ. Ἡμ** Βυζαντινὸν Ἡμερολόγιον τοῦ δισέκτου ἔτους 1888. Θ. Κ. Μαγκάκης ἐκδότης, ἔτος πρῶτον. Κωνσταντινούπολις - Ἀθήναι 1887. [ΕΒΕ περιόδ. 1101 G].
- Βυζαντ Χρονικά** Βυζαντινὰ Χρονικά. Bizantiickii Bremennik. Sanktpeterburg, τόμ. I (1894) - XIII (1906). [Βιβλ. Ἀκαδ. Ἀθηνῶν].
- Βύρων** Μηνιαῖον περιοδικὸν σύγγραμμα ἐκδιδόμενον ὑπὸ τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου Βύρωνος τῇ ἐπιστάσει ἐπταμελοῦς ἐπιτροπῆς. Ἀθήνησιν, τόμ. Α' (1874) - Δ' (1879). [ΕΒΕ περιόδ. 655].
- BZ** Byzantinische Zeitschrift... herausgegeben von Karl Krumbacher. Leipzig 1 (1892) - 15 (1906).
- Deffn Arch** Mich. Deffner, Archiv für Mittel- und neugriechische Philologie. Bd. I, Heft 1 - 2, Athen 1880.
- ΔΙΕΕ** Δελτίον τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρίας τῆς Ἑλλάδος. Ἐν Ἀθήναις, τόμ. Α' (1883 - 1884) - ΣΤ' (1902 - 1906).
- Δωδώνη** Εἰκονογραφημένον Ἡπειρωτικὸν Ἡμερολόγιον ὑπὸ Γ. Κ. Γάγαρη. Ἐν Ἀθήναις, ἔτ. Α' (1896) - Β' (1899). [ΕΒΕ περιόδ. 795].
- Ἑβδομάς** Σύγγραμμα ἐκδιδόμενον κατὰ Κυριακὴν ὑπὸ Δημητρίου Γρ. Καμπουρογλου. Ἀθήνησι, ἔτ. Α' (1884) - Γ' (1886). - Ἐπιθεώρησις [κοινωνικὴ καὶ φιλολογικὴ ἐκδιδόμενη κατὰ Σάββατον μετὰ δελτίου Διευθυντῆς: Ἰωάννης Μ. Δαμβέρτης. Ἀθήνησι, ἔτ. Δ' (1887) - Θ' (1892). [ΕΒΕ περιόδ. 1072].
- Echos d'Orient** Revue bimestrielle d'histoire de géographie et de liturgie orientales. Paris, τόμ. 1 (1897) - 9 (1906). [Γεννάδ. Βιβλ.].
- Ἑθν Ἀγωγή** Ἑθνικὴ Ἀγωγή. Διευθυντῆς - ἐκδότης Γεώργιος Δροσίνης. Ἐν Ἀθήναις, ἔτ. Α' (1888) - ΣΤ' (1903). [ΕΒΕ περιόδ. 69].
- Ἑθν Βιβλ** Ἡ Ἑθνικὴ Βιβλιοθήκη. Σύγγραμμα περιοδικὸν δι' ὅλους ἐκδιδόμενον κατὰ Σάββατον ὑπὸ Α. Βάμπα. Ἐν Ἀθήναις, ἔτ. Α' (1865 - 1866) - Β' (1866 - 1867), Δ' (1868 - 1869) - Ζ' (1872 - 1873). [ΕΒΕ περιόδ. 540].
- Ἑθν Ἡμ** Ἑθνικὸν Ἡμερολόγιον μετ' εἰκονογραφιῶν. Ἐκδίδεται παρὰ Μ. Π. Βρετοῦ. Ἐν Ἀθήναις - Παρισίοις, ἔτ. 1 (1861) - 11 (1871). [ΕΒΕ περιόδ. 1109].
- Ἑλλ Ἡμ** Ἑλληνικὸν Ἡμερολόγιον, ἔτος 1901, London, σ. 18 - 34. [Βιβλ. Βουλῆς].
- Ἑλλ Ἡμερ** Ἑλληνικὸν Ἡμερολόγιον τοῦ ἔτους 1871 ἐκδοθὲν ὑπὸ Ι. Κ. Χούμη. Ἐν Ἐρμουπόλει Σύρου 1870. [ΕΒΕ περιόδ. 1112].
- Ἑλλ Χρονολ** Τοῦ 1901 Ἑλληνικὸν Χρονολόγιον «Ὁ Ἡπειρώτης». Ἐκδότης Χρ. Ἀθανασίου. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1900. [Βιβλ. Βουλῆς].
- Ἑλληνομνήμων** Ἑλληνομνήμων ἢ σύμμικτα ἑλληνικά. [Ἐν Ἀθήναις] 1843 - 1847, ἀρ. 1 - 10.
- Ἐπ Ἐπ Παν** Ἑθνικὸν Πανεπιστήμιον. Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρίς. Ἐν Ἀθήναις [Α'] 1902 - 1903, [Β'] 1905 - 1906.
- Ἐπετ Παρν** Φιλολογικὸς Σύλλογος Παρνασσός. Ἐπετηρίς. Ἐν Ἀθήναις, ἔτ. Α' (1897) - Θ' (1906).
- Ἐπτάλοφ** Ἐπτάλοφος. Σύγγραμμα περιοδικὸν ἐκδιδόμενον τρεῖς τοῦ μηνὸς ὑπὸ Ἰωάννου Μ. Ραπτάρχου. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τόμ. Α' (1862 - 1863) - Β' (1863 - 1864). [ΕΒΕ περιόδ. 1146].

- Ἐπτάλοφος** Μηνιαῖον Ἀπάνθισμα τῶν ἐκλεκτοτέρων τῆς φιλολογίας, τῆς ἱστορίας καὶ τῶν ἐπιστημῶν. Ἐκδίδεται ὑπὸ Δημητρίου Νικολαΐδου τῇ συμπράξει διαφόρων λογίων. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἔτ. Α' (1869), τεύχ. α', β', γ'. [ΕΒΕ περιόδ. 1146 D].
- Ἑστία** Σύγγραμμα περιοδικόν. Ἀθήνησι, τόμ. 1 (1876) - 28 (1889). - Ἑστία εἰκονογραφημένη. Ἐν Ἀθήναις 1890-1895.
- Εὐρωπ** Ἐραν Εὐρωπαϊκὸς Ἐραμιστής. Ἐν Ἀθήναις, τόμ. Α' καὶ Β' (1840). [Βιβλ. Ἀκαδ. Ἀθηνῶν].
- Εὐτέρπη** Ἡ Εὐτέρπη. Σύγγραμμα περιοδικόν με εἰκονογραφίας. Ἐν Ἀθήναις, τόμ. Α' (1847 - 1848) - Η' (1854 - 1855).
- Ἐφημ Μαθητῶν** Ἐφημερίς τῶν Μαθητῶν. Βλ. Ἐφημερίς τῶν Φιλομαθῶν.
- Ἐφημ Φιλομαθῶν** Ἐφημερίς τῶν Φιλομαθῶν. Φιλολογικὴ καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως. Ἐν Ἀθήναις, ἔτ. Α' (1852-1858) - ΚΔ' (1876-1877). (Ἀρχικῶς ἕως τοῦ Γ' τόμ., ἀρ. 117, σ. 469, 24 Μαΐου 1855, ὑπὸ τὸν τίτλον: Ἐφημερίς τῶν Μαθητῶν).
- Ἐφημερίς Ἀρχαιολογικὴ** Ἀθήνησι, 1837 - 1906.
- ΕΦΣΚ** Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος. Σύγγραμμα περιοδικόν ἐκδιδόμενον κατὰ διμηνίαν. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τόμ. 1 (1863) - 28 (1904).
- ΖΑ** Ζωγράφειος Ἀγών, ἥτοι Μνημεῖα τῆς Ἑλλ. Ἀρχαιότητος ζῶντα ἐν τῷ νῦν ἑλληνικῷ λαῷ. Τόμος Α' ἐκδιδόμενος τῇ γενναίᾳ χορηγίᾳ τοῦ ἀγωνοθέτου καὶ μεγάλου τοῦ Συλλόγου εὐεργέτου Χρηστάκη ἐφέντη Ζωγράφου. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1891. (Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος). - Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος. Δελτίον τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς (Γλωσσικὴ ὕλη τοῦ Ζωγράφειου Ἀγῶνος). Ζωγράφειος Ἀγών. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1896.
- Ζακ Ἡμερ** Ζακύνθιον Ἡμερολόγιον τοῦ ἔτους 1890. Ἐν Ζακύνθῳ 1889. [ΕΒΕ περιόδ. 1138 δ].
- Ζευγ Ἡμ** Τάσου Μ. Ζευγώλη, Κυκλαδικὸν Ἡμερολόγιον 1907. Ἐν Ἐρμουπόλει Σύρου. [ΕΒΕ περ. 1119 G].
- ΗΓΣΚ** Ἡμερολόγιον Γυμναστικοῦ Συλλόγου Κυμαίων 1899 [Ἀθῆναι]. [ΕΒΕ περιόδ. 1111 P].
- ΗΕΚ** Ἡμερολόγιον τῆς Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν. Ἐτ. Β' (1889), Θ' (1896). [ΕΒΕ περιόδ. 1107].
- Ἡμ Ἑστ** Εἰκονογραφημένον Ἡμερολόγιον τῆς Ἑστίας. Ἐν Ἀθήναις 1890. [ΕΒΕ 1114].
- Ἡμ Κυρ** Ἡμερολόγιον Κυριῶν... ὑπὸ Εἰρήνης Ἀσωπίου, ἔτ. Γ' (1890). [Βιβλ. Βουλῆς].
- Ἡμερολ Ἀνατολ** Ἡμερολόγιον τῆς Ἀνατολῆς. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἔτ. Α' (1879) ὑπὸ Π. Θωμᾶ καὶ Ἀθ. Παλαιολόγου, ἔτ. Β' (1883) - ΣΤ' (1887) ὑπὸ Ἀθ. Παλαιολόγου. [ΕΒΕ περιόδ. 1097].
- Ἡμερολ Δουκάκη** Ἡμερολόγιον τοῦ ἔτους 1888, ἐπιστάσις Σπ. Δ. Δουκάκη. Ἐν Ἐρμουπόλει 1887. [Βιβλ. Βουλῆς].
- Ἡμερολ Σύρου** Ἡμερολόγιον τῆς Σύρου, ἔτ. 1. Ἐν Σύρῳ 1902. [ΕΒΕ περιόδ. 1137 T].
- Ἡμερολόγ** Ἡμερολόγιον τοῦ ἔτους 1905. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1904. (Ἐθνικὰ Φιλανθρ. Καταστ. ἐν Κωνσταντινουπόλει). [Βιβλ. Βουλῆς].
- ΗΦΑ** Ἡμερολόγιον ὁ Φάρος τῆς Ἀνατολῆς. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1902. [Βιβλ. Βουλῆς].
- Ἡχ Πόντ** Ἡχὼ τοῦ Πόντου. Εἰκονογραφημένον Ἡμερολόγιον. Ἐν Ἀθήναις 1901. [Βιβλ. Βουλῆς].

- Θρ Έπετ** Θρακική Έπετηρίς. Έτήσιον δημοσίευμα τῆς ἐν Ἀθήναις Θρακικῆς Ἀδελφότητος. Ἐν Ἀθήναις, ἔτος πρῶτον 1897.
- Ίλισσός** Σύγγραμμα περιοδικὸν ἅπαξ τοῦ μηνὸς ἐκδιδόμενον ὑπὸ Θαλ. Ἀντωνιάδου, διδάκτορος τὰ νομικά. Τῇ εὐγενεῖ συνεργασίᾳ πολλῶν φιλομούσων λογίων. Ἀθήνησι, ἔτ. Α' (1868 - 1869) - Δ' (1871 - 1872). (Ἐκ τοῦ Β' ἔτ. ἐκδίδ. ὑπὸ Θ. Ἀντωνιάδου καὶ Ι. Χ., ἐκ τοῦ Γ' ἔτ. ἐκδίδ. μόνον ὑπὸ Ι. Χ. Κουρτέλη). [ΕΒΕ περιοδ. 1267].
- Ίόνιος Ἀνθολογία** Κερκύρα. Ἰανουάριος, ΑΩΛΔ' [1834] Φάκελ. ἀριθ. 1ος. Ἀπρίλιος, ΑΩΛΔ' [1834] Φάκελ. ἀριθμ. 2ος. Ἰούλιος, ΑΩΛΔ' [1834] Φάκελ. 3ος. Ὀκτώβριος, ΑΩΛΔ' [1834] Φάκελ. 4ος. Ἰανουάριος, ΑΩΛΕ' [1835] Φάκελ. 5ος. [Βιβλ. Ἀκαδ. Ἀθηνῶν].
- Κασταλία** Ἡ Κασταλία. Σύγγραμμα περιοδικὸν συντασσόμενον ὑπὸ Θ. Ζ. Ζωγράφου καὶ ἐκδιδόμενον κατὰ μῆνα. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τόμ. Α', ἔτ. Α' (1861). [Βιβλ. Βουλῆς].
- Κρ Ἀστήρ** Ἀστήρ Κρητικός. Ὅργανον ἐκπαιδευτικόν, ἐπιστημονικόν, φιλολογικὸν καὶ κοινωνικὸν ἐκδιδόμενον δις τοῦ μηνός. Ὑπεύθυνος Γεώργιος Λελεδάκης, δ. φ. καθηγητῆς. Συντάκτης Ἰωάννης Τσολινᾶς. Ἐτ. Α', ἐν Χανίοις 1906. [ΕΒΕ περιοδ. 420 Ρ].
- Κρ Ἡμερ** Κρητικὸν Ἡμερολόγιον 1899 ἔτος τῆς ἐλευθερίας Α'. Ἐν Ἀθήναις (1899). [ΕΒΕ περιοδ. 1119].
- Κυψέλη** Μηνιαῖον περιοδικὸν διευθύνοντος καὶ ἐκδιδόντος Ὁθωνος Ρέντζου. Ἐν Ζακύνθῳ, ἔτ. Α' (1884) - Δ' (1887). [ΕΒΕ περιοδ. 1431].
- Μακεδ Ἡμερ** Μακεδονικὸν Ἡμερολόγιον τοῦ ἔτους 1897. Ἐν Ἀθήναις. [ΕΒΕ περιοδ. 1120].
- Μνημοσύνη** Σύγγραμμα περιοδικὸν ἐκδιδόμενον δις τοῦ μηνός. Διευθυντῆς Ι. Ν. Λεβαθεύς. Ἐν Ἀθήναις, τόμ. Α' (1852 - 1853) - Β' (1853 - 1855). [ΕΒΕ περιοδ. 1643].
- Μουσικὸν Παράρτημα** Παράρτημα τῆς μουσικῆς ἐφημερίδος «Φόρμιγξ». Βλ. Φόρμιγξ.
- ΝΕ** Νέος Ἑλληνομνήμων. Τριμηνιαῖον περιοδικὸν σύγγραμμα συντασσόμενον καὶ ἐκδιδόμενον ὑπὸ Σπυρ. Π. Λάμπρου, καθηγητοῦ τῆς Ἱστορίας ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ. Ἀθήνησιν, τόμ. Α' (1904) - Γ' (1906).
- Νέα Ἑλλάς** Ἐθνικὸν ἡμερολόγιον εἰκονογραφημένον 1896, Γ. Δρισίνη καὶ Γ. Κασδόνη, ἔτ. Β' (1896), ἐν Ἀθήναις. [Βιβλ. Βουλῆς].
- Νεοελλ Ἀνάλ** Νεοελληνικὰ Ἀνάλεκτα περιοδικῶς ἐκδιδόμενα ὑπὸ τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου «Παρνασσοῦ» ἐπιστάσις πενταμελοῦς ἐπιτροπῆς. Ἐν Ἀθήναις, τόμ. Α' (1870-1871) - Β' (1874).
- Νουμάς** Ὁ Νουμάς. Ἐφημερίς πολιτικὴ - κοινωνικὴ - φιλολογικὴ ἐκδιδομένη κατὰ Πέμπτην καὶ Κυριακὴν. Διευθυντῆς Δ. Π. Ταγκόπουλος. Ἀθῆναι, ἔτ. Α' (1903) - Δ' (1906). [ΕΒΕ περιοδ. 1730].
- Ξενοφάνης** Σύγγραμμα περιοδικὸν τοῦ Συλλόγου τῶν Μικρασιατικῶν «Ἀνατολή». Ἀθήνησιν, τόμ. Α' (1904) - Δ' (1906). [ΕΒΕ περιοδ. 2488α].
- Ὀλύμπια** Τὰ Ὀλύμπια. Ἑβδομαδιαία Ἀθηναϊκὴ Ἐπιθεώρησις εἰκονογραφημένη. Διευθυντῆς Γ. Μαλανδρινός. Ἀθῆναι, ἔτ. Α' (1895 - 1896). [ΕΒΕ περιοδ. 1749].
- Παναθήναια** Δεκαπενθήμερον εἰκονογραφημένον περιοδικόν. Διευθυντῆς καὶ ιδιοκτήτης Κίμων Μιχαηλίδης. Ἀθῆναι, τόμ. Α' (1900 - 1901) - ΙΓ' (1906 - 1907). [ΕΒΕ περιοδ. 1774].
- Πανδώρα** Σύγγραμμα περιοδικὸν ἐκδιδόμενον δις τοῦ μηνός. Συντάκται Α. Ρ. Ραγκαβῆς, Κ. Παπαρρηγόπουλος, Ν. Δραγούμης κλπ. Ἐν Ἀθήναις, τόμ. Α' (1850-1851) - ΚΒ' (1871-1872). [ΕΒΕ περιοδ. 1776].
- Παπαδ Κρ Ἡμ** Ἰω. Γ. Παπαδάκη, Κρητικὸν Ἡμερολόγιον. Ἐν Χανίοις 1902. [ΕΒΕ περιοδ. 1119 D].

Παράρτημα Φόρμιγγος Μουσικόν. Βλ. Φόρμιγξ.

Παρθενών Σύγγραμμα περιοδικόν. Ἀθήναι, τόμ. Α' (1871 -1872) - Γ' (1873).

Παρνασσός Σύγγραμμα περιοδικόν κατὰ μῆνα ἐκδιδόμενον. Ἐν Ἀθήναις, τόμ. 1 (1877)-17 (1894).

Πινακοθήκη Μηνιαῖον καλλιτεχνικόν περιοδικόν τῆς «Ἑταιρείας τῶν Φιλοτέχνων». Διευθυντῆς Δ. Ι. Καλογερόπουλος. Ἀθήναι, ἔτ. Α' (1901)- ΣΤ' (1906 - 1907). [ΕΒΕ περιοδ. 1865].

Πλάτων Ἐν Ἀθήναις, ἔτ. Α' (1878-1879)- ΙΒ' (1890). [ΕΒΕ περιοδ. 1871].

Ποικίλη Στοά Ἐτήσιον Ἡμερολόγιον ὑπὸ Ἰωάννου Ἀ. Ἀρσένη. Ἐν Ἀθήναις, ἔτ. Α' (1881) - ΙΓ' (1898), περίοδ. Β', ἔτ. ΙΔ' (1899). [ΕΒΕ περιοδ. 2307].

Προπύλ Προπύλαια. Γ. Βλαχογιάννης, τόμος πρῶτος, Ἀθήνα 1900 - 1908.

Rev Ét Gr Revue des études grecques, publication trimestrielle de l'Association pour l'encouragement des études grecques. Paris, τόμ. Ι (1888)- XIX (1906).

Σαμ Ἡμερ Ἰω. Δ. Βακιρτζῆ, Σαμιακόν Ἡμερολόγιον, χρονογραφικόν καὶ φιλολογικόν τοῦ ἔτους 1904. Ἐν Σάμῳ 1903.

Σκ Ἡμ Κωνστ. Φ. Σκόκου, Ἐθνικόν Ἡμερολόγιον. Ἐν Ἀθήναις, ἔτ. 1886 - 1906. [ΕΒΕ περιοδ. 1110].

Σπ Ἡμ Σπαρτιατικόν Ἡμερολόγιον. Σπάρτη, ἔτ. 1 (1900), 3 (1902) - 7 (1906).

Φ-Συν Φιλολογικὸς Συνέκδημος. Σύγγραμμα περιοδικόν ὑπὸ λογίων ἀνδρῶν συντασσόμενον. Ἐκδίδεται ὑπὸ Ν. Ἀργυριάδου. Ἐν Ἀθήναις 1848-1849. [ΕΒΕ περιοδ. 2336].

Φιλίστωρ Σύγγραμμα φιλολογικόν καὶ παιδαγωγικόν κατὰ μῆνα ἐκδιδόμενον ὑπὸ Σ. Α. Κουμανούδου, Κ. Σ. Ξανθοπούλου, Δ. Ι. Μαυροφρύδου, συνεργούντων καὶ ἄλλων λογίων ἀνδρῶν. Ἐν Ἀθήναις, τόμ. Α' (1861)- Δ' (1863). [ΕΒΕ περιοδ. 1829].

Φιλόστ μήτηρ Ἡ Φιλόστοργος μήτηρ. Σύγγραμμα περιοδικόν ἐκδιδόμενον κατὰ Πέμπτην ὑπὸ Μάρκου Σ. Σακκορράφου. Ἀθήνησι 1862. [ΕΒΕ περιοδ. 1609].

Φόρμιγξ Δεκαπενθήμερος μουσικὴ ἑφημερίς. Ἐκδίδεται ἐπιμελείᾳ τῶν Γερμανοῦ Κυριαζῆ, Ἰωάννου Θ. Τσώκλη καὶ Παν. Τζαννέα. Ἀθήναι, ἔτ. Α' (1901-1902) - Β' (1903-1904). Περίοδ. Β', ἔτ. Α' (1905) - Β' (1906). - Μουσικόν Παράρτημα τῆς μουσικῆς ἑφημερίδος «Φόρμιγξ» περιέχον ἐκλεκτὰ ἀνέκδοτα μουσικὰ μαθήματα ἐσπερινοῦ, ὁρθοῦ καὶ λειτουργίας, τῶν δοκιμωτέρων ἀρχαίων τε καὶ νεωτέρων μουσικοδιδασκάλων, ἔτι δὲ καὶ δημώδη ᾄσματα. Ἐκδίδεται ἐπιμελείᾳ τῶν κ. κ. Γερμανοῦ Κυριαζῆ, Ἰωάννου Θ. Τσώκλη καὶ Παναγ. Τζαννέα. Ἐν Ἀθήναις, ἔτ. Α' (1901), τεύχη 12, ἔτ. Β' (1903), τεύχη 12. - Παράρτημα Φόρμιγγος Μουσικόν, περίοδος Β', ἔτ. Α' - Β' (1905 - 1906).

Χρόνος Ἡμερολόγιον ὑπὸ Γ. Βαφείδου. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἔτ. 6 (1867), 7 (1868). [Βιβλ. Βουλῆς].

Χρυσάλλις Σύγγραμμα περιοδικῶς ἐκδιδόμενον δις τοῦ μηνός. Ἐν Ἀθήναις, ἔτ. Α', τόμ. Α' (1863). - Σύγγραμμα περιοδικόν ἐκδιδόμενον δις τοῦ μηνός ὑπὸ Θ. Νικολαΐδου Φιλαδέλφους καὶ Ν. Δ. Πασχαλίδου. Τόμ. Β' (1864) - Δ' (1866). [ΕΒΕ περιοδ. 706].

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ

- Όβελος εις τὴν ἀρχὴν βιβλιογραφικῆς σημειώσεως σημαίνει ἐπανάληψιν τοῦ ἐν τῷ προηγούμενῳ ἄρθρῳ ὀνόματος τοῦ συγγραφέως.
- * Ἀστερίσκος πρὸ τοῦ βιβλιογραφουμένου λήμματος δηλοῖ ὅτι τοῦτο παρελήφθη ἐξ ἄλλου βιβλίου.
- (....) Ἐντὸς παρενθέσεως: α') ἀναπτύσσεται τὸ ἐν βραχυγραφίᾳ ὄνομα τοῦ συγγραφέως, παρατίθεται ἐπὶ ψευδωνύμου τὸ πραγματικὸν ὄνομα, περικλείεται τὸ ὄνομα τοῦ κριτοῦ ἐπὶ κρινομένων ἄρθρων, ἐπὶ ἀνωνύμου δὲ δημοσιεύματος τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως, ἐφ' ὅσον τοῦτο εἶναι γνωστόν, β') ἀναγράφεται ἡ χρονολογία καὶ ὁ τόπος ἐκδόσεως ἐπὶ αὐτοτελῶν δημοσιευμάτων, ὅταν τὰ στοιχεῖα ταῦτα δὲν περιέχονται ἐν τῇ ἐπιγραφῇ, ἀλλὰ λαμβάνονται ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἀναγγραφομένου βιβλίου.
- [...] Ἐντὸς ἀγκυλῶν τίθενται προσθήκαι τοῦ βιβλιογράφου ἐντὸς ἢ ἐν συνεχείᾳ τοῦ ἁρθρου σχετικαὶ μὲ τὸ βιβλιογραφούμενον δημοσίευμα.
Ἐν ἰδιαιτέρᾳ παραγράφῳ καὶ μὲ μικρότερα στοιχεῖα (τῶν 8 στιγμῶν) γίνεται λόγος περὶ τῆς περιεχομένης ὕλης ἢ παρέχονται ἄλλαι σχετικαὶ πληροφορίες.
- : Πρὸς δῆλωσιν τοῦ ψευδωνύμου τίθενται πρὸ αὐτοῦ δύο στιγμαί.

Α' ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Βιβλιογραφία. Νεοελληνικά 'Ανάλεκτα. Τόμ. Α', φυλλάδιον Α'. Δημώδη παραμύθια. 'Εθν Βιβλ Ε' (1869 - 70) 212.
2. **Πολίτης] Ν. Γ.** Βραχεῖα σημείωσις περὶ τῶν προγενεστέρων συλλογῶν 'Ελληνικῶν δημοτικῶν ᾠσμάτων. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Β', σ. 65 - 69.
3. ——— Κατάλογος συγγραφῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν Μέσσην καὶ Νεωτέραν ἑλληνικὴν ἱστορίαν καὶ φιλολογίαν, ἐκδοθεισῶν δὲ κατὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 169 - 180, 731 - 752.

Ἐν σ. 180: Νεοελληνικὴ ἐθιμογραφία καὶ μυθολογία. Ἐν σ. 750: Ἑλληνικὴ λαογραφία.

Β' ΓΕΝΙΚΑ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ

α') Γενικά.

4. **Καλούτσης Σοφοκλῆς Ν.** 'Αποικίαι Ἑλλήνων καὶ Ἀλβανῶν ἐν Ἰταλίᾳ Πανδώρα Ξ' (1856 - 57) 77 - 83.
Γενικά περὶ τῶν κατοίκων, τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῶν ἐθίμων αὐτῶν.
5. * **Bourguelot M.** Huit jours dans l'île de Candie en 1861. Paris 1861, 8ον, σελ. 68. (Moeurs et paysages).
6. **Cartain T.A.B. Spratt R.N.C.B.F.R. S.** Travels and Researches in Crete. Vol. I - II. London 1865, 8ον, σελ. XIV + 387, XII + 435.
Γενικά περὶ λαϊκῆς ἐνδυμασίας, ἐθίμων κτλ.
7. **Β[ρετὸς] Μ. Π.** Οἱ Βλάχοι τῆς Πίνδου καὶ οἱ Ἀλβανοί. 'Εθν Ἡμ 6 (1866) 206 - 209.
8. **Μαυροφρύδης Δ. Ι.** Πρὸς τοὺς διδασκάλους τοὺς συλλέγοντας γλωσσικὴν ὕλην κτλ. 'Εφημ Φιλομαθῶν ΙΔ' (1866) 1087 - 1088.
9. **Μ. Γ.** Περὶ Καραγκούνιδων. [Ἀναδημοσίευσις ἐκ τῆς ἐφημερ. «Ἀθηνᾶ» τῆς 4 Δεκεμβρίου 1856]. Πανδώρα ΙΗ' (1867 - 68) 140 - 142.
Γενικά περὶ τοῦ χαρακτῆρος αὐτῶν.
10. **Θ. Π.** Μονογραφία περὶ Βλάχων ἢ Κουτσοβλάχων. Πανδώρα ΙΘ' (1868 - 69) 441 - 445, Κ' (1869 - 70) 11 - 15, 41 - 45, 94 - 96, 110 - 112.

11. Νεκρολογία [εἰς Ἀριστείδην Ταταράκην]. Νεοελλ Ἀνάλ Α' (1870), φυλλάδ. Ε', σ. 313 - 318.
Ἐνδιαφέρει καὶ ὑπὸ λαογραφικὴν ἔποψιν.
12. Πρόγραμμα τῶν διαγωνισμάτων [τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλλην. Φιλολογικοῦ Συλλόγου]. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΗ' (1870) 2261. [Ὑπογράφουν οἱ Ἀριστάρχης, μέγας λογοθέτης, ὡς Πρόεδρος, καὶ Γ. Χασιώτης, ὡς Γεν. Γραμματεὺς].
Τὰ διαγωνίσματα ἀφοροῦν εἰς λαογραφικὰ θέματα.
13. Θεοδωρόπουλος Ἰ. Γ. Ἀγγελίαι [Περὶ δημῳδῶν συλλέκτων, ἥτοι ἡθῶν καὶ ἐθίμων, δημοτικῶν τραγουδιῶν, παροιμιῶν, αἰνιγμάτων, δοξασιῶν κτλ.]. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΘ' (1871) 2383 - 2384.
14. Πανταζῆς Μ. Ἐκθεσις τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς περὶ τοῦ Ζωγραφείου περὶ Ἡπείρου διαγωνίσματος. ΕΦΣΚ 6 (1873) 178 - 186.
Ἐν σ. 181 - 186 γίνεται λόγος περὶ δημοτικῶν ᾠμάτων, γλωσσαρίου καὶ ἐθιμογραφίας τῆς Ἡπείρου.
15. Χασιώτης Γ. Ἐκθεσις τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ συλλογῆς ζώντων μνημείων ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ Ζωγραφείου διαγωνίσματος. ΕΦΣΚ 8 (1874) 269 - 282.
Γίνεται λόγος περὶ ὀνομάτων, παραμυθίων, ἐθίμων γενεῶν, γάμου, τελευτῆς, παιδιῶν, ᾠμάτων, παροιμιῶν, μαγ. καὶ δεισιδ. συνηθειῶν. Ἐν σ. 274, 275 - 276, 278 - 279, ᾠματα 5.
16. Χατζηχρήστος Χ. Ἐκθεσις τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ συλλογῆς ζώντων μνημείων ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ Ζωγραφείου διαγωνίσματος. ΕΦΣΚ 7 (1874) 220 - 233.
Γίνεται λόγος περὶ παροιμ., αἰνιγμ., ᾠματ., παραδόσ., λαϊκ. λατρ. κτλ. Ἐν σ. 224, 225 καὶ 231 δημοσ. ᾠσμ. 4, δίστ. 1.
17. Ἀσώπιος Εἰρ. Νικόλαος Θωμασαῖος. ΑΗ ἔτ. 1875, σ. 315 - 330.
18. Χατζηχρήστος Χρ. Ἐκθεσις τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ συλλογῆς ζώντων μνημείων ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ Ζωγραφείου διαγωνίσματος. ΕΦΣΚ 9 (1875) 193 - 198.
Ἐν σ. 194 - 196: ᾠσμ. 6. Ἐν γένει γίνεται λόγος περὶ παροιμιῶν καὶ γαμηλ. ἐθίμων.
19. Μαλιάκας Ἀβρ. Ἐκθεσις τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς. ΕΦΣΚ 13 (1880) 122 - 127.
Γίνεται λόγος περὶ παιδιῶν, παραμυθίων, παροιμ., γάμου, τελευτῆς.
20. Πολίτης Ν. Γ. Λόγος εἰσιτήριος εἰς τὸ μάθημα τῆς ἐλληνικῆς μυθολογίας ὑπὸ —, ὑφηγητοῦ. Ἐν Ἀθήναις 1882, 8ον, σελ. 24.
21. Παπαδόπουλος - Κεραμεὺς Ἀ. Ἐκθεσις τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς. ΕΦΣΚ 16 (1884) 310 - 320.
Ἐν σ. 315 δημοσ. 1 ἐπὶ ᾧ, ἐν σ. 317 γίνεται λόγος περὶ παραμυθίων ἐκ Θράκης συλλ. ὑπὸ Συμ. Μανασσείδου, ἐν σ. 319 - 320 περὶ τῆς πραγματείας τοῦ Ν. Γ. Πολίτου: Ὁ ἥλιος κατὰ τοὺς δημῳδοὺς μύθους.

22. **Ξανθόπουλος Κ.** Ἐκθεσις τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς. ΕΦΣΚ 15 (1884) 116-120.
Ἐνδιαφέρει καὶ τὴν λαογραφικὴν ἔρευναν.
23. **Πολίτης Ν. Γ.** Ἀγγελία. Μελέται περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς γλώσσης τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1885, 8ον, σελ. 16.
Περιλαμβάνει καὶ ἀποσπάσματα κρίσεων περὶ τῶν μελετῶν τοῦ Ν. Γ. Πολίτου.
24. **Κοντόπουλος Κων.** Ἐκθεσις τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς. ΕΦΣΚ 17 (1886) 117 - 130.
Γίνεται λόγος περὶ παραμυθ., διστίχ., παραδ., ᾠσμάτων, δεισιδαιμονιῶν, ὀνομάτων, εὐχῶν, ἁρῶν, ὅρκων.
25. **Πετρίδης Ἀθ.** Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος καὶ αἱ ἐπιστημονικαὶ αὐτοῦ ἐργασίαι. Ἀπόλλων Δ' (1886 - 87) 684 - 686.
Ἐν σ. 685 περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Συλλόγου περισυλλογῆς ζώντων μνημείων ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ.
26. **Κεραμεὺς - Π[απαδόπουλος] Ἀ.** Συλλογὴ ζώντων μνημείων τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσης ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ λαοῦ. ΕΦΣΚ 19 (1888) 135 - 159.
Δημοσ. γενικὰ περὶ ᾠσμάτων τῶν συλλογῶν, εἰδήσ. ἀναφερ. εἰς τὴν γένν. καὶ τελευτήν, περὶ παρωνυμ., παραμυθ., ἀνεκδ., περὶ τοῦ ἑσπ. τοῦ νεκροῦ ἀδελφοῦ κ.ἄ.
27. **Παρχαρίδης Ἰ.** Συλλογὴ ζώντων μνημείων τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσης ἐν Ὄφει. ΕΦΣΚ 18 (1888) 120 - 178.
28. Συλλογὴ ζώντων μνημείων τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσης ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ λαοῦ. Πρόγραμμα. ΕΦΣΚ 19 (1888) 188 - 189.
29. ***Ἡρειώτης Π.** Συμβολὴ εἰς τὰ τοῦ βίου τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων. Ἀθήναι 1890.
30. **Κρυστάλλης Κ. Δ.** Καραγκοῦναι. Ἐπιστολὴ πρὸς διεύθυνσιν ὑπὸ —. Ἑβδομάς Η' (1891), ἀρ. 11, σ. 10 - 11.
31. **Πολίτης Ν. Γ.** Λόγος εἰσιτήριος εἰς τὸ μάθημα τῆς ἐλληνικῆς ἀρχαιολογίας ὑπὸ —, καθηγητοῦ. Ἐν Ἀθήναις 1891, 8ον, σελ. 22.
Ἀνατρέχει καὶ εἰς νεώτερα ἔθιμα.
32. **(Σαλτέλης Θεμ.)** [Περὶ τῆς συλλογῆς ζώντων μνημείων]. ΕΦΣΚ 21 (1891) 251 - 252. — Ἐκθεσις. Αὐτόθι 22 (1891) 52 - 61.
33. **Τάγης Φ.** Ἐκθεσις. ΕΦΣΚ 21 (1891) 265 - 273.
Πλὴν τῶν ἄλλων λαογραφικῶν εἰδήσ. δημοσ. καὶ ἐν σ. 267 - 268 χελιδόνισμα, ἐν σ. 269 δίστ. 2, ἐν σ. 270 μοιρολόι καὶ ἐν σ. 271 δίστιχα 3.
34. **Χρηστοβασίλης Χρ.** Καραγκοῦνιδες. Ἐπιστολὴ πρὸς διεύθυνσιν ὑπὸ —. Ἑβδομάς Η' (1891), ἀρ. 10, σ. 11.
35. **Rodd Rennell** The Customs and Lore of Modern Greece. London 1892, 8ον, σελ. XVI + 294 + 7 εἰκ.

36. **(Ζώης Λ. Χ.)** Ἡλίας Τσιτσέλης. Αἱ Μοῦσαι Γ' (1894 - 95) 370 - 371.
Ἐνδιαφέρει καὶ ἀπὸ λαογρ. ἀπόψεως.
37. **Αὐθεντόπουλος Μ.** Κρίσις τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν ὑποβληθέντων εἰς τὸν Ζωγράφειον ἀγῶνα ζώντων μνημείων. ΕΦΣΚ 24 (1895) 86 - 92.
38. **Μοστράτος Δημ.** Κρίσις τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν ὑποβληθεισῶν εἰς τὸν Ζωγράφειον ἀγῶνα συλλογῶν γλωσσικῆς ὕλης. ΕΦΣΚ 25 (1895) 102 - 108.
39. **Garnett Lucy Mary Jane** New Folk - lore Researches. Greek Folk - Poesy: Annotated translations, from the whole cycle of Romaic Folk-verse and Folk-prose by —. Edited with essays on the Science of folk-lore, Greek folk-speech, and the survival of Paganism, by —. Vol. I. Folk-Verse. London 1896, 8ον, σελ. XLVIII + 478.
Vol. I: Γενικὴ εἰσαγωγή περὶ τῶν νεωτέρων λαογραφ. ἐρευνῶν, εἰσαγωγή εἰς τὴν λαογραφικὴν ἐπιστήμην, αἱ νέαι μέθοδοι τῆς λαογρ. ἐρεύνης κ. ἄ.
40. **Οἰκονομίδης Δημοσθ.** Ἡ. Κρίσις τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν ὑποβληθεισῶν εἰς τὸν Ζωγράφειον ἀγῶνα συλλογῶν γλωσσικῆς ὕλης. ΕΦΣΚ 26 (1896) 112-120.
41. **Παναγιωτίδης Δ.** Ἀ. Λαογραφικά. Οἱ Τσιτάμιδες (Θεσπρωτοί). Δωδώνη Α' (1896) 73 - 79.
42. ***Hauttcoeur Henri.** Le folklore de l'île de Keos. Bruxelles 1896.
43. ***Ζώης Λεων. Χ.** Περὶ τῶν ἐν Ζακύνθῳ ἔθων καὶ ἐθίμων. Ἐφημ. Ζακύνθου «Δίκαιον», ἔτ. Ε' (1896-97), ἀρ. 17.
44. ***Metcalf W.** Modern Greek Folk-Lore. The Scottish Review 29 (April 1897), σ. 276 - 295.
45. **Hauttcoeur Henri,** Le folklore de l'île de Kythnos. Brussels, Havermans 1898, 8ον, σελ. 40.
Κρίσις: Folk-Lore IX (1898) 341 - 342 (A n o n.).
46. **Ἀγγελόπουλος Γεώργ.** Ἰ. Περὶ τῆς ἐννοίας λαοῦ καὶ ἔθνους ἐν τῇ ἐλληνικῇ νομοθεσίᾳ καὶ ἱστορίᾳ. Ἐπετ Παρν Γ' (1899) 182 - 192.
47. **Γεωργιάδης - Προκοπιεὺς Γεώργ.** Κρίσις Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς περὶ τοῦ Ζωγραφείου ἀγῶνος ὑπὸ —. Συλλογαὶ γλωσσικῆς ὕλης. ΕΦΣΚ 27 (1900) 145 - 160.
Ἐνδιαφέρει καὶ τὴν λαογραφικὴν ἐρευναν.
48. [Ἀγγελία περὶ τοῦ ἔργου τοῦ Ν. Γ. Πολίτου]. Μελέται περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς γλώσσης τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ. Σκ' Ἡμ ἔτ. 1903, σ. 84 - 85.
49. **Ὁ Ἄραμις (=Περ. Ἀραβαντινός)** Ὁ τροβαδοῦρος τῶν δημοτικῶν ᾠσμάτων [βιογραφία]. Σκ' Ἡμ ἔτ. 1904, σ. 209 - 211.

50. Σς Τὸ ἔργον τοῦ Ν. Πολίτου. Ἀκρίτας Β' (1904) 351 - 352.
 51. Ἀ. Δ. [Περὶ Κουτσοβλάχων]. Παναθήναια ΙΑ' (1905 - 1906) 187.

β') Σύμμεικτα.

52. **Bartholdy J. L. S.** Voyage en Grèce fait dans les années 1803 et 1804 par —, traduit de l'allemand par A du C***. Deuxième partie. Paris 1807, 8ον, σελ. 296 + 1 χάρτ.

Μεταξὺ τῶν σ. 74 - 75, εἰς 2 φύλλα δημοσ. 2 χοροὶ (συρτός) εἰς εὐρωπ. μουσ. γραφήν, ἐν σ. 139 - 144 δημοσ. εἰς γαλλ. μετάφρ. «Ὁ Μαυριανὸς καὶ ἡ ἀδελφὴ του» καὶ ἐν σ. 146 - 155 παροιμίαι 67.

53. **Κ(ρεμμύδης) Γ.** Διατριβὴ ἐπὶ τῆς καταστάσεως τῆς ἐνεστώσης κοινῆς ἡμῶν γλώσσης προτροπῇ ἐλλογίμων καὶ φιλογενῶν ἀνδρῶν, τύποις αὐτὴν ἐκδοθῆναι συγκαταθεμένου... Ἐν Μόσχᾳ 1808, 8ον, σελ. 362.

Σποράδην δημοσ. παροιμίαι καὶ εἰδήσ. ἀναφερ. εἰς τὴν τελευτήν, τὰς δεισ. δοξ., τὸ παιδίον, τὸν γάμον, τὴν οἰκίαν, τὰ ἐπαγγέλματα κ.ά.

54. **(Παλιουρίτης Γρηγόριος)** Ἀρχαιολογία Ἑλληνικὴ ἥτοι φιλολογικὴ ἱστορία περιέχουσα τοὺς Νόμους, τὴν Πολιτείαν, τὰ ἔθιμα τῆς Θρησκείας, τῶν ἑορτῶν, τῶν Γάμων, καὶ Ἐπισηδεύων, τὰ δημόσια καὶ τὰ κατὰ μέρος Παιγνίδια τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων, ἐξαιρέτως δὲ τῶν Ἀθηναίων. Συνεραμισθεῖσα ἐκ διαφόρων συγγραφέων παρὰ Γρηγορίου Ἱερομονάχου Παλιουρίτου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων Διδασκάλου τοῦ ἐν Λιβόρνῳ Ἑλληνομουσείου, τὸν γ' Τόμον ἀποπληροῦσα τῆς αὐτοῦ Ἑλληνικῆς ἱστορίας. Τόμος Α'. Ἐπιστάσις καὶ διορθώσει Σ[πυρίδωνος] Β[λαντῆ]. Ἐν Βενετίᾳ παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων, 1815, 8ον, σελ. κ' + 256. [Τῷ αὐτῷ ἔτει: τόμ. Β', σελ. 346]. [ΕΒΕ Ἀρχ. 1941].

Ἀναφέρεται καὶ εἰς νεοελληνικὰς λαϊκὰς δοξασίας καὶ ἔθιμα.

55. **Pouqueville F. C. H. L.** Voyage dans la Grèce, comprenant la description ancienne et moderne d'Épire, de l'Illyrie grecque, de la Macédoine Cisaxienne, d'une partie de la Triballie, de la Thessalie, de l'Acarmanie, de l'Étolie ancienne et Épictète, de la Locride Hespérienne, de la Doride, et du Péloponnèse, avec les considérations sur l'archéologie, la numismatique, les mœurs, les arts, l'industrie et le commerce des habitants de ces provinces par —. Tom. Ier, A Paris, chez Firmin Didot, père et fils, 1820, 8ον, σελ. XLVII + 510 + 2 ἄ. ἄ., tom. IIème, αὐτόθι 1820, 8ον, σελ. 624 + 2 ἄ. ἄ. + 1 χάρτ., tom. IIIème, αὐτόθι 1820, 8ον, σελ. 576 + 2 ἄ. ἄ., tom. IVème, αὐτόθι 1820, 8ον, σελ. 462 + 2 ἄ. ἄ., tom. Vème, αὐτόθι 1821, 8ον, σελ. 3 + 630 + 3 χάρτ., tom. VIème, 2α ἐκδ., αὐτόθι 1827, 8ον, σελ. 481.

Σποράδην δημοσ. ὀνόμ., τοπων., ἔθιμα κοιν. ὄργ., λαϊκ. δικαίου, λαϊκῆς λατρείας, γάμου κ. ἄ. Ἐν σ. 384 τοῦ α' τόμου δημοσ. γαμήλ. ἄσμα ἐν γαλλ. μετάφρ. Ἐν σ. 164 τοῦ β' τόμου δίδονται πληροφορίες περὶ ἄσματος. Ἐν σ. 16 τοῦ γ' τόμου γίνεται λόγος περὶ τοῦ ἄσμ. τοῦ Μπουκουβάλα.

56. **Vreto Papadopulo Andrea** Memoria su di alcuni costumi degli antichi greci tuttora esistenti nell' isola di Leucade nel mare Ionio di —... Seconda edizione... Napoli 1825, 8ον, σελ. 64.

Ἐν σ. 20 - 26 δημοσ. εἰδήσεις περὶ λ. λατρ., σ. 26 - 39: γάμ., σ. 39 - 49: τελευτῆς, σ. 49 - 59: δεισ. δοξ., μαγ.

57. **Leake William M.** Travels in the Morea with a Map and Plans by —. Vol. I, London 1830, 8ον, σελ. XVII + 513 + 6 χάρτ. Vol. II, αὐτόθι 1830, σελ. VIII + 534 + 2 ἄ. ἄ. + 7 πίν. Vol. III, αὐτόθι 1830, σελ. VII + 476.

Ἐν σ. 12 - 21 τοῦ I τόμ. δημοσ. γεωργικοὶ καὶ ποιμεν. ὄροι, ἐν σ. 334 - 339 λαϊκὸν στιχουργημὰ ἐκ 314 στίχ., ἐν σ. 349 - 351 ἔθιμα λαϊκ. λατρείας, ἐν σ. 148 - 149 τοῦ III τόμ. ἡ λαϊκὴ παράδοσις «Τὰ δυὸ στοιχεῖα» κ. ἄ.

58. **Αἰνιὰν Γεώργ.** Περὶ γλώσσης. Ἡ Ἀθηνᾶ, ἦτοι Ἀνάλεκτα γεωγραφικά, φιλολογικά, ἱστορικά, οἰκονομικά καὶ περὶ ἐφευρέσεων. Ἐν Ναυπλίῳ 1831, σ. 13 - 16, 48, 64, 78 - 80, 95 - 96, 108 - 111.

Δημοσ. νεοελληνικαὶ λέξεις καὶ αἱ σημασίαι αὐτῶν καὶ εἰδήσεις ἀναφερόμεναι εἰς δεισιδαίμ. δοξασ., τὴν λαϊκ. οἰκίαν, τὰ σκεύη, τὴν μετρίαν, τὴν τελευτήν καὶ τὴν δημ. λατρικὴν.

59. Ἱστορικὸν δοκίμιον τῆς νήσου Κεφαλληνίας. Ἰόνιος Ἀνθολογία 3 (1834) 483 - 521.

Δημοσ. καὶ εἰδήσεις ἀφορῶσαι εἰς τὴν κοινὴν δογμ., τὴν τελευτήν κ. ἄ.

60. **Maurer G. Ludw.** Das griechische Volk in öffentlicher, kirchlicher und privatrechtlicher Beziehung vor und nach dem Freiheitskampfe bis zum 31. Juli 1834. Heidelberg 1835, Bd. I, 8ον, σελ. XXXII + 596, Bd. II, αὐτόθι 1835, 8ον, σελ. XII + 540, Bd. III, αὐτόθι 1835, σελ. VI + 850.

Ἐν τῷ III τόμῳ, σ. 1 - 13, δημοσ. λαϊκὸν στιχουργημὰ ἀωνόμου τινὸς ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἱστορία τῆς Μάνης ὅλης, ἡθῶν, χωρίων καὶ ἱντράδων αὐτῆς, διὰ στίχων πολιτικῶν». Ἐπίσης ἐν II καὶ III τόμ. σποράδην εἰδήσεις περὶ λαϊκοῦ δικαίου.

61. **Bybilakis E.** Neugriechisches Leben verglichen mit dem Altgriechischen, zur Erläuterung beider. Berlin 1840, 12ον, σελ. XIV + 74. [Γενν. Βιβλ. M.G.L. 943].

Ἔθιμα γεννήσεως, ἀνατρ., γάμου, λαϊκῆς λατρείας, στίχοι ᾠμάτων καὶ δίστιχα.

62. **Ross Ludwig** Reisen auf den griechischen Inseln des ägäischen Meeres von Dr. —. Erster Band. Stuttgart und Tübingen 1840, 8ον, σελ. XVI + 208, Bd. II, αὐτόθι 1843, 8ον, σελ. XII + 195, Bd. III, αὐτόθι 1845, 8ον, σελ. XVI + 192.

Εἰς τὸν Α' τόμ. σ. 111: «Τὸ Κάστρο τῆς Ὠριᾶς», σ. 191 - 194: ἀπόσπασμα λαϊκ. στιχουργ. περὶ τοῦ σεισμοῦ τῆς Θήρας τοῦ 1650. Εἰς τὸν Β' τόμον σ. 174 - 178 δημοσ. 24 παροιμ., εἰς τὸν Γ' τόμ. σ. 45, 66, 67, 119, 186 δημοσ. 5 δημ. ᾠσμ. μετ' ἀντιστ. γερμ. μετ., σ. 48, 176 - 177: ἐρωτ. τινὰ δίστιχα.

63. **Χουρμούζης Βυζάντιος M.** Κρητικὰ συνταχθέντα καὶ ἐκδοθέντα ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1842, 8ον, σελ. στ' + 128.

Δημοσ. τοπων., χαιρετισμοί, ὕβρεις, βλασφημίαι, ὅρκοι, ἐπώνυμα, γλωσσάριον καὶ εἰδήσεις περὶ ἐνδυμασίας, γάμου, μουσικῆς, χορῶν, μέτρων καὶ τροφῶν.

64. **Γεωργιάδης - Λευκίας Ἀναστ.** Ἀνατροπὴ τῶν δοξασάντων, γραψάντων καὶ τύποις κοινωσάντων, ὅτι οὐδεὶς τῶν νῦν τὴν Ἑλλάδα οἰκούντων ἀπόγονος τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἐστίν, ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1843, 8ον μικρ., σελ. 8 ἄ. ἄ. + 112.

Ὁ συγγρ. ἀναφέρει παραδείγμ. ἐκ τῆς νεοελλ. λαογραφίας, δι' ὧν καταφαίνεται ἡ συνέχεια τοῦ ἑλλήν. βίου. Τὰ παραδ. ταῦτα εἶναι σχετικὰ μὲ τὰς δεισ. δοξ., τὸ παιδίον, τὴν λατρ., τὴν δημ. λατρ., τὸν γάμ., τὴν τελευτήν, τὴν μαντ. ἐν σ. 26 - 28 δημοσ. 2 χελιδονίσματα, σποράδην παροιμίαι τινὲς κ. ἄ.

65. **Sanders Daniel H.** Das Volksleben der Neugriechen dargestellt und erklärt aus Liedern, Sprichwörtern, Kunstgedichten, nebst einem Anhang vom Musikbeilagen und zwei kritischen Abhandlungen. Mannheim 1844, 8ον, σελ. XII + 358.

Ἄσμ. δημ. 33 (σ. 2 - 38, 104 - 141), πλαστὰ 36 (σ. 40 - 101), δίστ. 264 μετὰ μεταφρ. εἰς τὴν γερμαν. γλῶσσαν (σ. 144 - 218), παροιμίαι 146, ἀινίγμ. 20 (σ. 220 - 243), κριτικὸν παράρτ. (σ. 299 - 330), παρατηρήσεις (σ. 331 - 350) καὶ μουσικαὶ σημειώσεις (σ. 351 - 358).

66. **Καλαποθάκης Μ.** Περὶ τῶν ἡθῶν καὶ ἔθιμων τῶν νεωτέρων Λακωνίων (Μανιατῶν). Εὐτέρπη Δ' (1850 - 51) 476 - 477.

Εἰδήσεις κοινων. ὀργανώσεως καὶ γάμου.

67. **Ἰωαννίδης Ἐμμ.** Ἀμοργός. Πανδώρα Γ' (1852 - 53) 157 - 159.
Ἐν σ. 157 εἰκὼν Ἀμοργίων γυναικῶν μὲ ἀρχαίαν ἐνδυμασίαν, ἐν σ. 158: τοπωνύμια 15.

68. **Σακελλάριος Ἀθανάσιος Α.** Κύπριαί τινες ἡέξεις. Ἐφημ Μαθητῶν Β' (1853 - 54) 266 - 267.

Παροιμίαι τινὲς καὶ εἰδήσεις περὶ λαϊκῆς λατρείας.

69. **Ἀ(ραβαντινὸς) Π.** Χρονογραφία τῆς Ἡπείρου... Ἐν Ἀθήναις 1856, τόμ. Α', 8ον, σελ. ιστ' + 416, τ. Β', σελ. 428.

Ἐν τ. Α', σ. 256 κέξ., δημοσιεύονται στίχοι ἐξ ᾄσμάτων καὶ ᾄσματα ἀναφερόμ. εἰς τοὺς κλέφτας, ὡς καὶ εἰδήσεις περὶ τῆς κλεφτουριᾶς. Ἐν τ. Β', σ. 1 - 180, δημοσιεύεται πλῆθος τοπωνυμίων, σ. 119 καὶ 204 - 205: ᾄσμ. 2, σ. 251 - 253: περὶ ἐπιτηδεύμ. καὶ τεχνῶν (ἐν Ἰωαννίνοις), σ. 254 κέξ. ἔθιμα κοινων. ὀργαν., λαϊκοῦ δικαίου καὶ ὀνόματα βαπτιστικὰ καὶ ἐπώνυμα.

70. **Vréto Marino P.** Mélanges Néohelléniques. Athènes 1856, 8ον μικρ., σελ. 160.

Σελ. 27 - 37: ἔθιμα τελευτῆς, σ. 39 - 42: ὁ χάρος εἰς τοὺς νεωτ. Ἑλλ., σ. 43 - 46: παροιμ. 33, σ. 47 - 51: δεισ. συνήθ.

71. * **Ἐλευθεριάδης Ρίζος** Καππαδοκικά. Κωνσταντινούπολις 1856.

Περιέχει καὶ ποικίλην λαογραφικὴν ὕλην ἀναφερομ. εἰς ἔθιμα γάμου, παιδ. βίου, τελευτῆς, λαϊκ. λατρείας κ. ἄ.

72. **[Λασκαρᾶτος Ἀνδρ.]** Τὰ μυστήρια τῆς Κεφαλονιάς. 8ον, σελ. 258

Δημοσ. καὶ εἰδήσεις περὶ γάμου, λ. δικ., κοιν. ὀργαν., λ. λατρείας, παροιμίαι τινὲς κ. ἄ.

Κρίσις: Πανδώρα Ξ' (1856 - 57) 257 - 259, 514 - 518 (Π. Χιώτης).

73. **Ἀθανασιάδης Σπ.** Φιλολογικαὶ σημειώσεις [ἐκ Λειβαρτζίου]. Ἐφημ. Φιλομαθῶν Ε' (1857 - 58) 257 - 260, 268 - 269.

Γλωσσικὴ ὕλη περιέχουσα εἰδήσεις περὶ λαϊκῶν σκευῶν, βίων, γάμου κτλ.

74. **Σακελλάριος Ἀθαν.** Ἀ. Ἄσμα Κυπριακόν, παροιμίαι [14] καὶ αἰνίγματα [5]. Ἐφημ. Φιλομαθῶν Ε' (1857 - 58) 41 - 43.

75. **Σιμόπουλος Ἰω. Χ.** [Λέξεις καὶ φράσεις ἐκ Κύμης τῆς Καρυστίας]. Ἐφημ. Φιλομαθῶν Ε' (1857 - 58) 146 - 149.

Ποικίλαι εἰδήσεις περὶ λαϊκ. οἰκίας, βίων καὶ λατρείας.

76. **Σκορδίλης Βλάσιος Γ.** [Λέξεις καὶ φράσεις Στενημάχου]. Ἐφημ. Φιλομαθῶν Ε' (1857 - 58) 288 - 290, 296 - 297.

Εἰδήσ. περὶ βίων, οἰκίας καὶ λαϊκ. λατρείας.

77. **Ζανούβιος Ν.** Συνέχεια τῶν ἐν Κρήτῃ σωζομένων λέξεων. Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΣΤ' (1858) 446 - 448.

Λέξεις καὶ φράσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὴν οἰκοδομίαν, ἐλαιοτριβίαν, εἰς τὰ γυναικεῖα ἔργα, τὸν γάμον κ.ά.

78. **Καρπάθιος Ἐμμ.** Φιλολογικαὶ σημειώσεις [Λέξεις καὶ φράσεις ἐκ Τήνου]. Ἐφημ. Φιλομαθῶν Ε' (1857 - 58) 302 - 303, ΣΤ' (1858) 391 - 393, 400 - 401.

Παροιμιώδεις ἐκφράσεις καὶ λέξεις ἀναφερόμεναι εἰς τὴν λαϊκὴν λατρείαν, τοὺς βίους τοῦ λαοῦ κ.ά.

79. **Αἰνιάν Γ.** Φιλολογικαὶ σημειώσεις [ἐκ τῆς φιλολογ. Ἀθηνᾶς τοῦ 1831]. Ἐφημ. Φιλομαθῶν Ζ' (1859) 987 - 988, 993 - 995, 1009 - 1011, 1018 - 1019.

Δημοσ. καὶ ποικίλαι λαογρ. εἰδήσεις.

80. **Σιμόπουλος Ἰω. Χ.** Φιλολογικαὶ σημειώσεις [ἐξ Ἀμφίσσης]. Ἐφημ. Φιλομαθῶν Ζ (1859) 1026 - 1028, 1034 - 1037, 1042.

Πλὴν τῆς γλωσσ. ὕλης δημοσ. καὶ εἰδήσεις περὶ βίων τοῦ λαοῦ, κατοικ., τροφῶν, λαϊκ. λατρ., μετεωρολογίας κ.ά.

81. **Βενετοκλῆς Π.** Πίναξ ἀλφαβητικὸς λέξεων τινῶν τῆς καθομιλουμένης ἐλληνικῆς γλώσσης μετὰ τῆς παραγωγῆς αὐτῶν. Πρὸς δὲ καὶ ἐπὶ κρισις τινῶν ἐκ τῶν ἐν τοῖς Ἀτάκτοις τοῦ σοφοῦ Κοραῆ. Ἐφημ. Φιλομαθῶν Η' (1860) 1239 - 1241, 1247 - 1250, 1255 - 1258, 1265, 1271 - 1273, 1279 - 1281, 1287 - 1288.

Πλὴν τῆς γλωσσ. ὕλης δημοσ. καὶ εἰδήσεις σχετικαὶ μὲ τοὺς βίους τοῦ λαοῦ, τὴν μετεωρολ., τὴν λαϊκ. λατρείαν κ.ά.

82. **Κριεζῆς Γ. Δ.** Ἱστορία τῆς νήσου Ὑδρας πρὸ τῆς (ἐλληνικῆς) ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 ὑπὸ —. Ἐν Πάτραις 1860, 8ον, σελ. ι' + 238.

Σελ. 65 - 71: ναυτ. βίος, σ. 197 - 200: γαμήλια ἔθιμα.

83. **Σκορδέλης Βλάσιος Γ.** 'Ανέκδοτά τινα περὶ τῆς ἐπαρχίας Φιλιππουπόλεως. Πανδώρα ΙΑ' (1860 - 61) 447 - 453, 470 - 476.
Ἔθιμα κατὰ τὴν γέννησιν, τὸν γάμον, τὴν τελευτὴν, λατρευτικά, μῦθοι 2, παιδιαὶ 6, ἄσματα παιδικὰ 6, αἰνίγματα 7 καὶ γλωσσάριον.
84. **Βάλληνδας Ἀντ.** Κυθνιακὸν γλωσσάριον. Ἐφημ Φιλομαθῶν Θ' (1861) 1826 - 1828, 1833 - 1835, 1841 - 1844, 1849 - 1851, 1857 - 1859, 1865 - 1867, 1873 - 1876, 1880 - 1882.
Δημοσ. καὶ εἰδήσεις περὶ λαϊκῆς οἰκίας, βίων, τροφῶν, μαντ., λαϊκ. λατρείας κτλ.
85. **Σκορδέλης Βλάσιος Γ.** Λεξιλόγιον [ἐκ Στενημάχου]. Ἐφημ Φιλομαθῶν Θ' (1861) 1554 - 1558. (Ἀπόσπ. ἐκ τῆς Πανδώρας).
Δημοσ. πλὴν τῆς γλωσσ. ὕλης καὶ εἰδήσεις περὶ λαϊκ. λατρείας, γάμου, τελευτ., τροφῶν κτλ.
86. **Βάλληνδας Ἀντ.** Κυθνιακὸν γλωσσάριον. Ἐφημ Φιλομαθῶν Ι' (1862) 1892 - 1894, 1896 - 1898, 1924 - 1926, 1931 - 1932, 1946 - 1948, 1954 - 1955.
Δημοσ. προλήψεις (σ. 1893), εἰδήσ. λαϊκῆς λατρείας (σ. 1925), περὶ βίων τοῦ λαοῦ (σ. 1932) καὶ περὶ παιδίου (σ. 1946).
87. **Dora d'Istria** Excursions en Roumélie et en Morée par —. Premier volume, Zürich - Paris 1863, 8ον, σελ. XII + 584 + 2 ἄ. ἄ. Second volume, αὐτόθι, 1863, 8ον, σελ. 668.
Δημοσ. ποικίλαι εἰδήσεις περὶ κοινων. ὀργάν., λαϊκοῦ δικαίου, γάμου, λατρ. κτλ.
Κρῖσις: Πανδώρα ΙΔ' (1863 - 64) 128 - 131, ΙΕ' (1864 - 65) 143 - 127 (Γ. Γ. Παπαδόπουλος).
88. **Ross L.** Erinnerungen und Mittheilungen aus Griechenland von —. Mit einem Vorwort von Otto Jahn. Berlin 1863, 8ον μικρ., σελ. XXXII + 314.
Σποράδ. δημοσ. καὶ εἰδήσεις περὶ λαϊκῆς λατρείας, παιδίου, γάμου, τελευτῆς.
89. **Wachsmuth Curt** Das alte Griechenland im neuen von —. Mit einem Anhang über Sitten und Aberglauben der Neugriechen bei Geburt, Hochzeit und Tod. Bonn. Verlag von Max Cohen u. Sohn, 1864, 8ον μικρ., σελ. 128.
Ἐν σ. 69 - 125: ἔθιμα σχετ. μὲ γέννησιν, γάμον, τελευτὴν, δεισ. δοξ., μαντ., λ. λατρείαν, σ. 20 - 21: ἄσμα, σ. 35 - 37: χειιδονίσματα.
90. **Κριτοβουλίδης Κ.** Λέξεις, φράσεις, παροιμίαι, τραγούδια καὶ ἥθη Κρητῶν. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΒ' (1864) 473 - 477, 490 - 493, 502 - 504, 510 - 512.
Παροιμίαι, ἄσματα καὶ ἔθιμα λαϊκῆς λατρείας.
91. **Σταματιάδης Ἐπαμ.** Περὶ Ψαρῶν καὶ τῶν ἡθῶν καὶ ἐθίμων αὐτῶν. Χρυσάλλης Β' (1864) 261 - 264.
Εἰδήσεις σχετικαὶ μὲ τὸν δημόσιον βίον, τὴν κοινων. ὀργάν., τὸν γάμον, τὰς παιδιας, τὴν τελευτὴν, τὴν ἐνδυμασίαν.
92. **Β[ρετὸς] Μ. Π.** Δεισιδαιμονίαι καὶ ὅρκοι. Ἐθν Ἡμ 6 (1866) 219 - 221.
Δεισιδ. καὶ μαντικαὶ συνήθειαι καὶ ὅρκοι τινές.

93. **Πρωτόδικος Ίω.** Ἰδιωτικά τῆς νεωτέρας ἐλληνικῆς γλώσσης ὑπὸ —. Ἐν Σμύρνῃ, ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῆς Ἀμαλθείας, 1866, 8ον, σελ. 96.

Πλὴν τῆς γλώσσ. ὕλης δημοσ. καὶ εἰδήσ. περὶ χοροῦ, περὶ γάμου, παροιμίαι τινές, δίστιχά τινα, ἀστρολ. δοξασ., περὶ μέτρων (νάπος), οἰκίας ὡς καὶ ἄσματα 2.

94. **Σάθας Κ.** Περιγραφή τῆς ἐπιθαλασσίου Ἑλλάδος κατὰ τὸν Μεσαιῶνα. Χρυσάλλης Δ' (1866) 331 - 335, 376 - 379.

Ἐν σ. 332 - 333 δημοσ. δημῶδες ἄσμα καὶ ἱκανὰ τοπωνύμια σποράδην.

95. **Χασιώτης Γ. Χρ.** Περὶ Ζαγορίου. Χρυσάλλης Γ' (1865) 706 - 710, 728 - 732, Δ' (1866) 13 - 20, 42 - 46.

Ἐν σ. 730 τοῦ Γ' τόμου (1865) γίνεται λόγος περὶ κοινων. ὁργανώσεως καὶ ἐνδυμασίας τῶν Ζαγορισίων. Ἐν σ. 14 κέξ. τοῦ Δ' τόμου (1866) δημοσ. εἰδήσεις περὶ γάμου καὶ τελευτῆς. Σποράδην ἀπαντοῦν καὶ τοπωνύμια.

96. **Ἀριστάρχης Σ.** Ἐκθεσις ἐπὶ τῶν διαγωνισμάτων Θεσσαλίας καὶ Ἡπείρου. ΕΦΣΚ 3 (1867) 19 - 32.

Ἐν σ. 24 γίνεται λόγος περὶ τινων ἁσμάτων καὶ 350 παροιμιῶν ἐξ Ἡπείρου περιλαμβανομένων ἐν τῇ εἰς τὸν Φιλ. Σύλλογον ἀποσταλείσῃ πρὸς κρίσιν συλλογῇ ὑπὸ τὸν τίτλον: «Ἡπειρωτικῶν Συλλογῇ». Ἐν σ. 30 - 31 δημοσ. ἐκ τῆς ἐν λόγῳ συλλογῆς 3 ἄσματα, ἐν σ. 31 γίνεται λόγος περὶ παραμυθίων.

97. **Βίρετος Μ. Π.** Ταξείδια (Πόρος - Τροιζήν - Σῦρος - Ναύπλιον - Ἰδρυαί - Ἰόνιοι νῆσοι - Ἡ Θεσσαλία - Τὸ Πάσχα εἰς τὰς Ἀθήνας - Τελετὴ γάμου εἰς τὰς Ἀθήνας). Ἐθν Ἡμ 7 (1867) 90 - 108.

Εἰδήσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὴν κοινων. ὁργάν., τὸν γάμον, τὴν τελευτήν, τὴν λαϊκὴν λατρείαν κ. ἄ.

98. ——— Δημοτικά τραγούδια καὶ παραμύθια. Ἐθν Ἡμ 7 (1867) 120 - 144.

Λογοτεχν. διασκευὴ εἰς τὸ πεζὸν θεμάτων ἁσμάτων καὶ παραμυθίων.

99. **Λουκᾶς Γ.** [Συλλογὴ Κυπριακῶν λέξεων]. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΓ' (1865) 705 - 708, 747 - 750, 758 - 760, ΙΔ' (1866) 997 - 998, 1005 - 1008, 1011 - 1012, ΙΕ' (1867) 1253 - 1254, 1262 - 1263, 1269 - 1271.

Δημοσ. καὶ εἰδήσεις περὶ ἐπίπλων καὶ σκευῶν, τροφῶν, βίων, ἐνδυμασι., κοιν. ὁργαν., λαϊκ. λατρείας κ. ἄ.

100. **Πολίτης Ν. Γ.** Νεοελληνικά ἀνάμικτα. Δεισιδαιμονίαι. Πανδώρα ΙΗ' (1867 - 68) 157 - 159, 177 - 179.

Δεισιδαίμονες συνήθειαι, εἰδήσ. περὶ μαντικῆς καὶ λ. λατρ.

101. **Ἀντωνιάδης Ἀντ. Ίω.** Κρητῆς, ἦτοι ὁ Λακκιώτης Δράκος καὶ τῆς Κρήτης οἱ ὄρεινοί, ἔπος ποιηθὲν μὲν ὑπὸ —, τυχὸν δὲ τοῦ πρώτου ἐπαίνου εἰς τὸν ποιητικὸν διαγωνισμὸν τοῦ φιλογενοῦς Κ. Βουτσινᾶ, τῇ 7 Μαΐου 1867. Ἐν Ἀθήναις 1868, 8ον, σελ. η' + 374.

Ποικίλαι εἰδήσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὴν κοινων. ὁργάν., τὴν γέννησιν, τὸν γάμον, τὴν τελευτήν, τὰς δεισιδαίμονας συνηθείας καὶ ἄλλα ἔθιμα τοῦ λαοῦ.

102. **Λελέκος Μιχ. Σ.** Δημοτική Ἀνθολογία ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1868, 8ον, σελ. 224.
Ἄσμ. 234, δίστιχα 164, νανουρ. 30, μοιρολ. 8, μῦθοι 8, παροιμ. 33, αἰνίγμ. 75, γρίφοι 4, λογοπ. 16, χοροὶ 4.
103. **Παπαδόπουλος Φ.** Περὶ καταγωγῆς καὶ διαλέκτου τῶν κατοίκων τῆς κώμης Ἀρτοτίνης τῆς Δωρίδος. Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΙΣΤ' (1868) 1628 - 1630, 1637 - 1640, 1673 - 1675.
Πλὴν τῆς τοπογραφίας, δημοσ. εἰδήσεις περὶ προϊόντων, ἱματισμοῦ, ὑφαντικῆς, παροιμίαι 49, αἰνίγματα 29, ἄσματα 3.
104. **Wachsmuth C.** Ἡ ἀρχαία Ἑλλάς ἐν τῇ νέᾳ. Ἔργον πονηθὲν ὑπὸ Κουρτίου Βαξμούθου (—), καθηγητοῦ τῆς Φιλολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Μαρβούργης καὶ μεταφρασθὲν ὑπὸ Ἑμμ. Γαλανοῦ δ.φ. Ἐν Κεφαλληνίᾳ. 1868, 8ον, σελ. 34 (=Ἐπτάλοφος Α' (1869), τεῦχ. β', ἀρ. 4, σ. 433 - 458).
Σελ. 12: γενικὰ περὶ παραμυθ., σ. 14: ἄσμα, σ. 23 - 26: παράδ., σ. 30 - 33: χελιδονίσματα 2. Ἡ σελίδωσις τῶν λαογραφ. στοιχείων ἐν τῇ Ἐπταλόφῳ ἔχει ὡς ἐξῆς: σ. 444: ἄσμα, σ. 446: παράδ., σ. 447-48: λατρ. ἔθ., σ. 452: παράδ., σ. 453: μελέτη παραδόσεων, σ. 453 - 455: δεισ. συνήθ., σ. 456-458: ἄσμ. 2.
105. **Σακελλαρίου Ἀθ. Ἀ.** Τὰ Κυπριακὰ, ἥτοι γεωγραφία, ἱστορία καὶ γλῶσσα τῆς νήσου Κύπρου ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερον ὑπὸ —. Τόμ. Α', ἐν Ἀθήναις 1890, 8ον, σελ. κδ' + 844. Τόμ. Β', αὐτόθι 1891, 8ον, σελ. ιε' + 896. Τόμ. Γ', αὐτόθι 1868, 8ον, σελ. νστ' + 432.
Τόμ. Α': Τοπωνύμια, ὀνόμ. φυτ., ἐν σ. 691 κέξ. εἰδήσεις περὶ κοιν. ὀργ., λατρ., μαγ., παιδ., χορῶν, τελευτῆς, δεισ. συνήθ., μαντ., ἀστρολ., γάμ., ἄσματά τινα, ἐνδυμ., βιοτέχν., τέχνης τοῦ λαοῦ, βίων. — Τόμ. Β': ἄσμ. 78, δίστ. 459, νανουρ. 4, παίγν. 74, καθαρογλωσσ. 27, παροιμ. 200, αἰνίγμ. 144, παραμύθ. 16, λεξιλόγιον. — Τόμ. Γ': Γραμματ. Κυπρ. γλώσσ., ἄσμ. 33, δίστ. 287, νανουρ. 4, παίγν. 12, καθαρογλωσσ. 10, παροιμ. 94, παραμ. 8.
Κρίσεις: [Τοῦ Β' τόμ.] ΒΖ 1 (1892) 171. [Τοῦ Γ' τόμου] Πανδώρα ΙΘ' (1868 - 69) 115 - 117.
106. **Κωνσταντινίδης Μιχ.** Βραχέα τινὰ περὶ τῆς νήσου Σκύρου. Ἰλισσὸς Α' (1868 - 69) 84 - 87.
Ἐν σ. 86 - 87: ὀλίγα περὶ κοινων. ὀργανώσεως, γλώσσης, ἁσμάτων.
107. **Πετρίδης Ἀθ.** Λακωνικά. Πανδώρα ΙΘ' (1868 - 69) 277 - 278, 303 - 304, 395 - 396, 438 - 439.
Παροιμ. 22, ἄσμ. 5.
108. — Παροιμίαι [4], ἄσμα [1] καὶ μυρολόγια Μάνης [1]. Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΙΖ' (1869) 1741 - 1742.
109. **Πολίτης Ν. Γ.** Γλωσσογραφικαὶ σημειώσεις. Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΙΣΤ' (1868) 1455 - 1456, ΙΖ' (1869) 1718 - 1720, 1764 - 1766.
Δημοσ. καὶ εἰδήσεις περὶ λαϊκ. λατρείας, βίων τοῦ λαοῦ κ. ἄ. Παρατηρήσεις τινὲς περὶ τῶν σημειώσεων αὐτόθι ΙΖ' (1869) 1836 - 1838 (Ἀθ. Πετρίδης).

110. * **Tozer**, Researches in the highlands of Turkey. With notes on the ballads, tales and classical superstitions of the modern Greeks. London 1869, 2 τόμοι.

Πλήν τῆς ἄλλης ὕλης, περιλαμβάνονται καὶ εἰδήσεις περὶ βρικολάκων, δημ. ἄσμ., παραμυθ., μύθων κ. ἄ.

111. **Πετρίδης Ἀθ.** Λακωνικά. Πανδώρα Κ' (1869 - 70) 39 - 40, 79 - 80, 112, 196 - 197, 219 - 220, 262 - 263, 382 - 383.

Δημοσ. ἄσματα 8, παροιμῖαι 42.

112. [**Deffner Mich.**] Ἐπίλογος [ἦτοι γλωσσικαὶ παρατηρήσεις εἰς τὸ Γλωσσάριον Λέσβου]. Νεοελλ Ἀνάλ Α' (1870), φυλλάδ. Ζ', σ. 430 - 462.

Δημοσ. ἄσματα, παραμύθια, δίστιχα κ. ἄ.

113. [**Δραγούμης Ν.**] Γλωσσάριον Λέσβιον. Νεοελλ Ἀνάλ Α' (1870), φυλλάδ. Ζ', σ. 385 - 429.

Δημοσ. καὶ εἰδήσεις περὶ λαϊκῆς οἰκίας, ἐνδυμ., τροφῶν, μαντικῆς, δεισιδ. συνηθειῶν λαϊκ. λατρείας κ. ἄ.

114. **Δρακιώτης Ἰω. Κ.** Ὁ κώνωψ Ὀλύμπου καὶ Μακεδονίας, ἦτοι περιγραφή Λιτοχώρου καὶ χωρίων τινῶν τῆς Κασσάνδρας, ἡ θέσις καὶ τὸ κλίμα, ὁ πληθυσμὸς καὶ χαρακτήρ τῶν κατοίκων, ἡ πρὸς τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα τάσις των, καὶ τὰ ἐπικρατοῦντα ἥθη καὶ ἔθιμα. Συντεθείς δι' ὁμοιοκαταληκτῶν στίχων ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1870, 8ον, σελ. 172.

Δημοσ. καὶ ποικίλαι εἰδήσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὴν λαϊκὴν λατρείαν, τὸν γάμον, τοὺς βίους τοῦ λαοῦ κτλ.

115. Ἰδιωτικὰ Ἐξοχῆς Κερκύρας. Ἀσματα ἐκ χωρίων Κερκύρας. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΗ' (1870) 2245 - 2248.

Λέξεις, ὀνόματα ἐργαλείων τοῦ νερομύλου καὶ τοῦ ἐλαιοτριβείου, παροιμῖαι 13, δίστιχα 22, ἄσμα 1.

116. **Ἰωαννίδης Σάβ.** Ἱστορία καὶ στατιστικὴ Τραπεζοῦντος καὶ τῆς περὶ ταύτην χώρας ὡς καὶ τὰ περὶ τῆς ἐνταῦθα ἐλληνικῆς γλώσσης ὑπὸ —. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1870, 8ον, σελ. ζ' + 296 + μη'.

Σελ. 167 - 178: προϊόντα, βιομηχανία, ἐμπόριον, ἥθη καὶ ἔθιμα. Γενικά περὶ κοιν. ὀργ., λ. λατρ., χορῶν, ἐνδυμ., σ. 264-267: μύθοι ζώων 7, σ. 268 - 270: παροιμ. 85, σ. 271-272: αἰνίγμ. 21, σ. 272-296: ἄσματα 27, σ. α' - λζ': λεξιλόγια.

117. **Morosi G.** Studi sui dialetti greci della terra d'Otranto. Lecce 1870, 4ον, σελ. VIII + 214.

Ἀσματα 177, διηγήσεις 5, παροιμ. 62, αἰνίγμ. 7, γραμματ., γλωσσάριον.

118. Νεοελληνικὰ Ἀνάλεκτα περιοδικῶς ἐκδιδόμενα ὑπὸ τοῦ φιλολογικοῦ συλλόγου «Παρνασσοῦ», ἐπιστάσις πενταμελοῦς ἐπιτροπῆς. Ἐν Ἀθήναις 1870, 8ον.

Δημοσ. ἄσματα, παροιμῖαι, παραδ., αἰνίγμ., εὐχαί, ἀραί, ὕβρεις, ποικίλα ἔθιμα καὶ διαφοροὶ δοξασίαι τοῦ λαοῦ.

Κρίσεις: Παρθενῶν Β' (1872 - 73) 1015 - 18 [ἄλλοδαπῶν κρίσεις].

119. **Πούλιος Χαρ.** Περὶ τῆς καταγωγῆς τοῦ γένους τῶν νῦν Ἑλλήνων καὶ τινων ἠθῶν καὶ ἔθῶν αὐτῶν μετὰ παραλληλισμοῦ πρὸς τὰ τῶν ἀρχαίων ὑπὸ —. Ἐν Λειψία 1870, 8ον, σελ. 64.
Ἐν σ. 25 - 30: ἔθιμα τελευτῆς, σ. 31 - 36: γαμήλ. ἔθιμα (= Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΙΗ', 1870, σ. 2060 - 62), σ. 36 - 43: παιδιαί, λ. λατρ., μαντ., σ. 43 - 53: δεισιδ. καὶ μαγι- καὶ συνήθειαι, σ. 53 - 56: μαντική.
120. **Χασιώτης Χ.** Περὶ τῶν ἐν τῇ Ἀπουλίᾳ ἐλληνικῶν ἀποικιῶν. Χρόνος (περί- οδος δευτέρα). Ἐπετηρὶς Νεολόγου τοῦ ἔτους 1871. Ἔτος Α'. Ἐν Κωνσταν- τινουπόλει 1870, σ. 86 - 90.
Ἐν σ. 88 δημοσ. 2 ἄσμ. ἐκ Μαρτάνου καὶ Σολέτου. Ἐν σ. 89 - 90 γαμήλ. καὶ νεκρ. ἔθιμα.
121. **Βενετοκλῆς Π.** Βραχεῖαι τινές οἰκειώσεις εἰς τὰ Κυπριακὰ τοῦ καθηγητοῦ κυρίου Ἀθαν. Α. Σακελλαρίου. Πανδώρα Κ' (1869 - 70) 396 - 398, 412 - 414, 450 - 452, ΚΑ' (1870 - 71), 13 - 14, 85 - 87, 234 - 236, 257 - 259.
Αἱ σημειώσεις ἀναφέρονται εἰς τοπωνύμια, φυτωνύμια, ἄσματα, παροιμίας, παραμύθια καὶ εἰδήσεις κοινων. ὀργαν., λαϊκ. δικαίου, λαϊκ. λατρείας κ.ά.
122. **Schmidt Bernhard** Das Volksleben der Neugriechen und das hellenische Alterthum von —. Erster Theil. Leipzig 1871, 8ον, σελ. VIII + 252.
Εἰσαγωγή μετὰ μελέτης νεοελλ. παραδ., λαϊκ. λατρείας καὶ δεισιδ. δοξασιῶν.
123. **Βενιζέλος Θεοδόσ. Β.** Περὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων πρὸς ὃν παραβάλλεται ἑνιαχοῦ καὶ ὁ τῶν Νεωτέρων ὑπὸ τοῦ διδάκτορος τῆς φι- λοσοφίας —. Ἐν Ἀθήναις 1873, 8ον, σελ. 23 + 325 + πίν. ΙΔ'.
Δημοσ. καὶ εἰδήσεις περὶ οἰκίας, σκευῶν, γάμου, παιδίου, λαϊκ. λατρείας, ἐνδυμασίας, τροφῶν καὶ τελευτῆς τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων.
124. **Μέλαινα Ἑλπίς** Κρητικὴ Μέλισσα ἐκδοθεῖσα ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1873, 16ον, σελ. 63 (= **Melena Elpis**, Kreta-Biene, München 1874, 8ον μικρ., σελ. 56). [Γενν. Βιβλ. M.G.L. 528. 529. 530].
Ἄσματα 5, μοιρολ. 5, δίστιχα 77, παροιμ. 11 καὶ περαιτέρω γνωμικά τινα, ἄσματα 2, γαμήλ. ἔθιμα.
125. **Σακελλαρίου Γ.** Φιλολογικὰ περίεργα ἐκ τῆς Μανιάτικης διαλέκτου. Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΚΑ' (1873) 2665 - 2668.
Εἰδήσ. περὶ ὕφαντ., τοπων. τινὰ κ. ἄ.
126. **Πολίτης Ν. Γ.** Ἡ Ἀγία Σοφία ἐν ταῖς παραδόσεσι τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ. Ἀνατολ. Ἐπιθεώρ Β' (1873 - 74) 129 - 132.
127. — Γλωσσολογικὴ συμβολή. ΕΦΣΚ 8 (1874) 496 - 526.
Ἐν σ. 496 - 511 δημοσ. ἄσμ. 50, δίστιχα 24 καὶ ἐν σ. 511 - 512 σημειώσ. τοῦ συγγρ., ἐν σ. 513 - 525 αἰνίγμ. 69, παραμ. 1, δίστιχα τινα. Ἐν σ. 525 - 526 βιβλιογρ. συλλογ. αἰνίγμ., ἐν. σ. 526 περὶ καθαρογλωσσημάτων.
128. Ἡθῇ καὶ ἔθιμα ἄλλων νήσων καὶ τόπων. ΕΦΣΚ 8 (1874) 495 - 496.
Εἰδήσ. ἀναφ. εἰς τὴν κοινων. ὀργ., τὸν ἄλιευτ. βίον, τὴν τελευτήν, τὸν γάμον καὶ τοπων. 2.

129. **Λουκάς Γ.** Φιλολογικαὶ ἐπισκέψεις τῶν ἐν τῷ βίῳ τῶν νεωτέρων Κυπρίων μνημείων τῶν ἀρχαίων ὑπὸ —. Τόμ. Α', Μέρ. Α': Μυθολογία τῶν Κυπρίων. Μέρ. Β': Ἦθη, ἔθιμα καὶ δοξασίαι αὐτῶν. Ἐν Ἀθήναις 1874, 8ον μικρ., σελ. κ' + 200.

Παραδόσεις 14, ἄσμ. 3, ἐπωδ. 10, εἰδ. λ. λατρ., ἔθιμα σχετ. μετὰ τὸ παιδίον, νανουρ. 4, εἰδ. σχετ. μετὰ τὸν γάμ., γαμήλια δίστ., ἄσμα τοῦ θερισμοῦ, ἄσματα γαμήλια, περὶ τελευτῆς, παιδιαὶ (σ. 99-124), μετεωρ. καὶ ἀστρολ. εἰδήσεις, εὐχαί, ἀραί, ὅρκοι, μαντεῖαι, παροιμ. καὶ γνωμικά, αἰνίγμ. 117, καθαρογλωσσ. 26, περὶ πανηγ., χορῶν καὶ ἄσμ. (σ. 163 - 183), λεξιλόγιον.

Κρίσις: Annuaire 9 (1875) 395 - 405 (Paul d'Estournelles de Constant).

130. **Μανασσείδης Σ. Ἀ.** Διάλεκτος Αἰνίου, Ἰμβρου καὶ Τενέδου. ΕΦΣΚ 8 (1874) 526 - 579.

Ἐν σ. 531 - 536 δημοσ. 112 παροιμ. ἐξ Αἰνίου, ἐν σ. 536 - 547 ἄσμ. 21 καὶ ἡ μους. 2 ἐξ αὐτῶν εἰς βυζαντ. παρασημαντ., ἐν σ. 547 ἔθιμα ἀναφερ. εἰς τὸ βρέφος καὶ τὴν λεχὼ ἐκ Φερρῶν Θράκης, ἐν σ. 547 - 550 ἔθιμ. γάμου καὶ τελευτ., μαγ. καὶ δεισιδ. συνηθ., ἐν σ. 550 - 579 παιδιαὶ 45 καὶ 1 λατρ. ἔθιμον.

131. **Μαραγγός Γ. Χ.** Γλωσσάριον [ἐκ τῆς ἐν Λευκάδι κώμης Κωμηλιό]. ΕΦΣΚ 8 (1874) 455 - 464.

Ἐν σ. 461 δημοσ. ὅρκοι 15, εὐχαί 12, ὕβρεις - ἀπειλαί - βλασφημίαι 14, ἐν σ. 462 παροιμ. φράσ. 23, παροιμ. 21, ἐν σ. 462 - 463 ὀνόματα κύρια, πατρωνυμικά, οἰκογεν., τοπων., ἐν σ. 463 αἰνίγμ. 3, ἐν σ. 464 ἐν ἄσμα.

132. **Μιαούλης Ἀντ. Ἀ.** Ἱστορία τῆς νήσου Ἰδρας ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1874, 8ον, σελ. 140.

Ἐν σ. 98 - 115 περιέχονται καὶ εἰδήσ. ἀναφερόμεναι εἰς τὸ λαϊκ. δίκαιον, τὴν κοινωνικὴν ὁργάν. καὶ τὸν γάμον.

133. **Morosi Gius.** I dialetti romaiici del mandamento di Bova in Calabria, ἐν Archivio glottologico italiano, τ. IV (1874), σ. 1 - 116.

Ἐν σ. 79 - 89 ἄσμ. 39, σ. 89 - 95 παροιμ. 132, σ. 96 - 98 παροιμ. φράσ. 36, σ. 98 - 99 παρομοιώσ. 18, ἐν σ. 116 ἄσμα 1 καὶ 2 παροιμ.

134. **Παγούνης Ἰω.** Ἡπειρωτικὴ διάλεκτος. ΕΦΣΚ 8 (1874) 580 - 608.

Ἐν σ. 594 - 595: ὀνόμ. γυναικῶν, 595 - 598: ἄσμ. 17, 598 - 603: μοιρολ. 20, 603 - 608: λογοπαίγν. 23.

135. **Perrot G.** Quelques croyances et superstitions populaires des Grecs modernes. Notes recueillies en Grèce par —. Annuaire 8 (1874) 373 - 406.

Δημοσ. εἰδήσ. περὶ μοιρολογ., παραδ. περὶ θησαυρ., μαντικῆς κ.ἄ.

136. **(Σταματέλος Ἰ. Ν.)** Ζῶντα μνημεῖα. ΕΦΣΚ 8 (1874) 363 - 428.

Δημοσ. γλωσσάριον τῆς Λευκάδος (σ. 363 - 395) ἐνδιαφέρον καὶ λαογραφικῶς, παροιμ. φράσ. 46 (σ. 395 - 397), παροιμ. 56 (σ. 397 - 399), αἰνίγμ. 10 (σ. 399 - 400), λογοπαίγνια 10 (σ. 400 - 401), ἄσματα 54 (σ. 401 - 417), δίστιχα 172 (σ. 416 καὶ 417 - 424), μοιρολ. 24 (σ. 424 - 428).

137. Συνοπτική περιγραφή τῆς Θεσσαλίας καί τινων παρὰ τοῖς Θεσσαλοῖς ἐθίμων. Σμύρνη, τυπογραφεῖον ὁ «Μελῆς», 1874, 8ον, σελ. δ' + 74.
Πλὴν τῶν τοπωνυμ., δημοσ. καὶ ἔθιμα σχετ. μὲ τὸ παιδ., τὸν γάμ., τὴν λαϊκ. λατρ. καὶ τὴν τελευτήν.
138. **Τσιτσέλης Ἡλίας** Γλωσσάριον Κεφαλληνίας. Νεοελλ 'Ανάλ Β' (1874), φυλλάδ. Γ', Δ' καὶ Ε', σ. 139 - 368.
Δημοσ. καὶ εἰδήσεις περὶ λαϊκῆς οἰκίας, σκευῶν, βίων, τροφῶν, ἐνδυμάτων καὶ ποικίλων ἐθίμων.
139. **Χαβιαρᾶς Δημοσθ.** Συμαϊκὴ διάλεκτος. ΕΦΣΚ 8 (1874) 464 - 490.
'Εν σ. 482 - 489 δημοσ. 180 παροιμ., ἐν σ. 489 - 490 αἰνίγμ. 18.
140. Χιακὴ διάλεκτος. ΕΦΣΚ 8 (1874) 490 - 495.
'Εν σ. 494 αἰνίγμ. 5 καὶ λατρ. ἔθιμον, ἐν σ. 494 - 495 ὄνόμ. 2.
141. **Χουρμούζης Μ.** Συνοπτικὸς παραλληλισμὸς τῶν ἡθῶν καὶ ἐθίμων ὡς καὶ τινων περιέργων τῶν ἐπὶ Ὀμήρου Ἀχαιῶν πρὸς τινὰ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων. ΕΦΣΚ 8 (1874) 126 - 146.
Κυρίως γίνεται λόγος περὶ φιλοξενίας, ὀρκῶν, εὐχῶν, ἁρῶν, δεισιδαιμονιῶν, ἀστρολογίας, μαντικῆς, τελευτῆς, τροφῶν, πανηγύρεων, ἐνδυμασιῶν κτλ. 'Εν σ. 134 ἐν ᾄσμα καὶ ἐν σ. 141 ἐν δίστ.
142. **Κ(ρητικίδης) Ε. Ἰ.** Σαμιακὰ ἔθιμα ὑπὸ —. 'Εν Ἑρμουπόλει, τύποις Ρενιέρη Πρίντεζη, 1875, 8ον, σελ. 104. [Γενν. Μ.Γ.Λ. 961].
'Εθιμα ἀναφερ. εἰς τὸ παιδίον, τὸν γάμον, τὴν τελευτήν, τὴν λαϊκ. λατρ. 'Εν σ. 14 - 15: νανουρ. 9, σ. 21: δίστ. 9, σ. 24 - 32: δίστ. γαμήλ. 8, ᾄσμ. γαμήλ. 3, σ. 49 - 51: ᾄσμ. κχλάνδων, σ. 70 - 76: δεισ. δοξ. καὶ μαντ., σ. 76 - 77: φιλοξενία, σ. 77 - 80: παιδιαί, σ. 80 - 86: αἰνίγμ. 103, σ. 87 - 88: λογοπαίγνια 23.
143. **Μανασσείδης Σ. Ἀ.** Ποικίλη ὕλη συλλεχθεῖσα ἐξ Αἰνίου, Ἰμβρου καὶ τῶν περιχώρων. ΕΦΣΚ 9 (1875) 335 - 372.
Σελ. 335 - 347: ᾄσμ. 23, ἔθιμα λατρ., γάμ., τελευτ., σ. 347 - 349: παραδ. 3, σ. 349 - 350: δεισ. συνήθ., μαντ., παροιμ. 18, σ. 350 - 351: αἰνίγμ. 17, σ. 351 - 354: λεξιλόγιον, σ. 354 - 361: ᾄσμ. 13, σ. 361: ὄνόμ., σ. 363 - 372: παραμ. 1, σ. 335 - 336, 356: μουσ. καταγραφαί 3 εἰς βυζαντ. παρασημαντικήν.
144. **Jeannarakis Anton** Ἀσματα Κρητικὰ μετὰ διστίχων καὶ παροιμιῶν. Kretas Volkslieder nebst Distichen und Sprichwörtern. In der Ursprache mit Glossar, herausgegeben von —. Leipzig 1876, 8ον, σελ. XII + 388.
'Ἀσμ. 309 ἐπῳδαί 6, εὐτρ. διήγησις, δίστιχα 255, παροιμ. 201.
145. **Παπαζαφειρόπουλος Π.** Γλωσσάριον. Βύρων Α' (1874) 571 - 575, 848 - 858, Β' (1876) 6 - 8, 154 - 156, 331 - 333.
Περιέχει ἐνδιαφερούσας εἰδήσεις ἀναφερομένας εἰς τὴν λαϊκὴν λατρείαν, δίστιχα τινὰ καὶ ἄλλα λαογραφικά.

146. **Πεταλᾶς Ν. Γ.** Θηραϊκῆς γλωσσικῆς ὕλης, τεύχ. Α'. Ἰδιωτικὸν τῆς Θηραϊκῆς γλώσσης ὑπὸ —. Ἀθήνησι 1876, 8ον, σελ. η' + 152.

Περιλαμβάνει σποράδην καὶ εἰδήσεις ἀναφερομένας εἰς τὴν γέννησιν, τὸν γάμ., τὴν τελευτ., νανουρίσματά τινα, δίστιχα, παροιμ. περὶ τροφῶν, στίχ. ἄσμ., ὀνόματα, εἰδήσεις περὶ ἐπαγγελμάτων καὶ λαϊκῆς λατρείας.

147. **Γρηγορόπουλος Μιχ. Σ.** Ἡ νῆσος Σύμη. Πραγματεία ὑπὸ γεωγραφικὴν, ἱστορικὴν καὶ στατιστικὴν ἔποψιν μετὰ εἰκονογραφιῶν καὶ τῶν ἐπικρατεστέρων ἐθίμων, οἷς προσετέθησαν βραχέα τινὰ περὶ προλήψεων καὶ τῆς διαλέκτου τῶν Συμαίων, ὑπὸ —. Ἐκδοσις δευτέρα ἐπηυξημένη. Ἀθήνησιν 1877, 8ον, σελ. 88.

Σελ. 62 κέξ. εἰδήσεις περὶ γάμ., σ. 66 κέξ. περὶ παιδ., σ. 68 κέξ. περὶ τελευτῆς, σ. 69 κέξ. λατρ. ἔθιμα, σ. 79 κέξ. λεξιλόγιον.

148. **Schmidt Bernhard** Griechische Märchen, Sagen und Volkslieder gesammelt, übersetzt und erläutert von —. Leipzig 1877, 8ον, σελ. 286.

Σελ. 1 - 62: πρόλογος, σ. 63 - 127: παραμ. 25, σ. 131 - 148: παραδ. 14, σ. 151 - 217: ἄσμ. καὶ δίστ. 70, σ. 221 - 283: σημειώσ. εἰς τὰ παραμ., τὰ παραδ., τὰ ἄσμ. καὶ τὰ δίστιχα.

149. **Σκορδέλης Βλάσιος Γ.** *Meditationes Thraeicae*. Θρακικαὶ μελέται. Ἐν Λειψίᾳ 1877, 8ον, σελ. 46.

Δημοσ. καὶ εἰδήσεις περὶ λαϊκῶν δεισιδ. καὶ λατρειῶν. ἔθιμων.

150. **(Τσέτσης Ἰω.)** Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ συλλογῆς ζώντων μνημείων ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ Ζωγραφείου διαγωνίσματος. ΕΦΣΚ 10 (1877) 200 - 209.

Νανουρίσμ. 5, αἰνίγμ. 4, ἄσμ. 7.

151. **Wescher C. - Μανωλακάκης Ἐμμ.** Δωρικὸν ψήφισμα Καρπάθου ὑπὸ C. Wescher μεταφρασθὲν ἐκ τῆς Γαλλικῆς μετὰ γενικῆς περιγραφῆς τῆς νήσου ὑπὸ Ἐμμανουὴλ Μανωλακάκη Καρπαθίου. Ἀθήνησιν 1878, 8ον, σελ. 112.

Σελ. 49 κέξ. δημοσ. εἰδήσεις περὶ κοινων. ὀργ., λατρ., δεισιδ. δοξασ., γάμ., δικ., σ. 65 κέξ. ἄσμ. 51, νανούρισμα, αἰνίγμ. 24, παροιμ. 32.

152. **Dossius Nicol.** Der Aberglaube bei den heutigen Griechen (seinem Ursprunge nach). Ein Sendschreiben an Karl Foy in Leipzig von —. Freiburg i. B. 1878, 8ον, σελ. 16. [Γεν. Βιβλ. M.G.L. 960].

Μελέτη περὶ δεισιδαιμόν. δοξασ., μαντ. καὶ μαγείας τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων.

153. **Λαναρᾶς Κωνστ.** Σύντομος περιγραφὴ τῆς κατὰ τὸν Εὐξείνιον Πόντον Σινώπης... Βύρων Γ' (1878) 554 - 560, 603 - 606.

Ἐν σ. 557 - 558: ἦθη καὶ ἔθιμα σχετικὰ μὲ τὴν κοινων. ὀργάν., τὸν γάμον καὶ τὴν τελευτήν.

154. **Νοννότης Αἰμ.** Ἐκθεσις τοῦ περὶ συλλογῆς ζώντων μνημείων ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ λαοῦ Ζωγραφείου διαγωνίσματος. ΕΦΣΚ 11 (1878) 222 - 231.

Ὄνομ. τῶν μηνῶν, δεισ. συν., λατρ. ἔθ., ἐν σ. 226 νανουρ. 5 κ. ἄ.

155. **Ἐλευθεριάδης Ρίζος** Συνασός, ἤτοι μελέτη ἐπὶ τῶν ἡθῶν καὶ ἐθίμων αὐ-
τῆς. Ἐν Ἀθήναις 1879, 8ον, σελ. 112.

Σελ. 15 - 18: ἄσμη, σ. 21 - 22: ἄσμα, σ. 67 - 87: γαμήλ. ἔθιμα μετὰ 3 ἄσμ., σ. 89 - 102: γλωσσάριον.

156. **Μιχαήλ Ἰω.** Μακεδονικά, ἤτοι νεώτερα ἑλληνικά ἥθη ἐν Μακεδονίᾳ, ἐν
σχέσει πρὸς τὰ ἀρχαῖα ὑπὸ —. Ἐν Ἑρμουπόλει Σύρου 1879, 8ον, σελ. η' + 42.

Ἐν σ. 1 - 17 δημοσ. εἰδήσ. περὶ γάμου, 17 - 22 περὶ τελευτῆς, 22-24 περὶ μαντικῆς, 24 - 32 παρὰδ. 2, ἐν σ. 32 - 35 εἰδήσεις περὶ μαγείας καὶ ἐν σ. 36-41 παρὰδ. 2.

157. **Πρωτόδικος Ἰω.** Ἰδιωτικὰ τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς γλώσσης. Ἀθήναιον 8
(1879) 273 - 287.

Εἰδήσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὴν λαϊκὴν μετεωρολογίαν τῶν Παρίων, τὸν ναυτικὸν βίον, τὴν δημόδην ἰατρικὴν καὶ τὴν λαϊκὴν λατρείαν.

158. **Φρυδάς Ν.** Ἐκθεσις τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ συλλογῆς
ζώντων μνημείων ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ λαοῦ Ζωγραφεῖου διαγωνίσματος.
ΕΦΣΚ 12 (1879) 101 - 107.

Τοπων. (σ. 103), παροιμ. 5 (σ. 103), ἄσμα (σ. 104), ἀνιγμα (σ. 104), παράδ. (σ. 106).

159. **Deffner Μ.** Ἀρχεῖον τῆς μεσαιωνικῆς καὶ νέας ἑλληνικῆς φιλολογίας
ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1880, 8ον, σελ. 304.

Κρίσεις: Ἀθήναιον 10 (1881) 411 - 486 (Γ. Ν. Χατζιδάκις).

160. **Κατραμῆς Νικ.** Φιλολογικὰ Ἀνάλεκτα Ζακύνθου ὑπὸ —. Ἐν Ζακύνθῳ
1880, 8ον, σελ. 488.

Ἐν σ. 466 - 469 γίνεται λόγος περὶ συντεχνιῶν καὶ ἐν σ. 469 - 479 δημοσ. ἄσμ. 11 καὶ νανουρ. 2.

161. **Pellegrini A.** Il dialetto greco-calabro di Bova. Volume primo. Torino
e Roma 1880, 8ον, σελ. LI + 270.

Σελ. 1 - 71: ἄσμ. 75, σ. 80 - 82: 10 παροιμ., σ. 127 - 170: λεξιλόγιον μετὰ ποικίλων λαογραφικῶν εἰδήσεων.

162. **Θεοδωρόπουλος Ἰ. Γ.** Νεοελληνικά ἥθη καὶ ἔθιμα παρ' Ἀλαγονίοις. Πλάτων
Γ' (1880 - 81) 286 - 288, 345 - 348.

Γέννησις, βάπτισις, ναναρίσματα 3, κανακίσματα 3.

163. **Κολοκοτρώνης Θ. Γενν.** Ἀρβανιτοβλάχων ἥθη καὶ ἔθιμα. Ἑστία 11 - 12
(1881) 276 - 281.

Ἔθιμα σχετικὰ μὲ τὸ παιδίον, τὸν γάμον, τὴν λ. λατρείαν κ. ἄ.

164. **Χατζιδάκις Ἰωσ.** Περιηγήσεις εἰς Κρήτην. Ἐν Ἑρμουπόλει 1881, 8ον,
σελ. 116.

Γενικά περὶ τοπωνυμίων, λαϊκῆς ἐνδυμασίας, ἐθίμων κτλ.

165. **Βάλληνδας Ἀντ.** Κυθνιακά, ἤτοι τῆς νήσου Κύθνου χωρογραφία καὶ ἱστορία μετὰ τοῦ βίου τῶν συγχρόνων Κυθνίων ἐν ᾧ ἤθη καὶ ἔθη καὶ γλῶσσα καὶ γένη κλπ. ὑπὸ —. Ἐν Ἑρμουπόλει Σύρου 1882, 8ον, σελ. ζ' + 162.

Σελ. 106 - 150: ἔθιμα σχετ. μετὰ τὴν κοιν. ὀργ., οἰκίαν, παιδίον, γάμον, τελευτήν, λατρείαν, ἀστρολ., μετεωρ., γεωργ. βίον, ἔτι δὲ παραδόσεις, ἐπωδαί, παροιμίαι, γλωσσάρ., τοπωνύμια.

166. ——— Κυθνιακά ἔθιμα. Ἑστία 13 - 14 (1882) 295 - 299.

Ἀναδημ. ἐκ τοῦ βιβλίου τοῦ συγγραφέως περὶ Κύθνου: ἔθιμα ἀναφερόμενα εἰς τὴν κοιν. ὀργάνωσιν, τὸ παιδίον, τὸν γάμον καὶ τὴν τελευτήν.

167. **Δροσίνης Γ.** Ἀγροτικαὶ ἐπιστολαί. Ἑστία 13 - 14 (1882) 425 - 427, 486 - 490, 501 - 505, 531 - 536, 563 - 567, 600 - 604, 630 - 634, 658 - 661.

Δημοσ. εἰδήσεις ἀναφερ. εἰς τὴν λαϊκὴν τέχνην, τὰ ἐνδύματα, τὸ παιδίον, τὸν γάμον, τὴν λ. λατρείαν, τὰ γεωργ. ἔθιμα, τὴν δημ. ἰατρικὴν ὡς καὶ τινες παραδόσεις καὶ ᾄσματα.

168. **Κάρμας Ἀθ.** Περὶ τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων τοῦ χωρίου Σεβεδίκου τῆς ἐπαρχίας Δωρίδος. Ἐπιθεώρ. πολιτικὴ καὶ φιλολογικὴ, Ἀθῆναι, τ. Γ' (1882), σ. 125 - 128.

Ἔθιμα κοινων. ὀργάν., γάμου, τελευτ., λαϊκ. λατρείας.

169. **Δροσίνης Γ.** Τρεῖς ἡμέραι ἐν Τήνῳ. Ἑστία 15 - 16 (1883) 232 - 236, 247 - 251, 263 - 265, 277 - 282.

Δημοσ. εἰδήσεις περὶ οἰκιῶν, λαϊκῆς λατρείας καὶ 1 παράδοσις.

170. **Λελέκος Μιχ.** Ὀλίγα ἐκ τοῦ ἀνεκδότου λεξιλογίου. ΑΗ ἔτ. 1883, σ. 203 - 210.

Παροιμ. 5, δίστ. 1, εἰδήσεις περὶ τροφῶν.

171. * **Φραντζεσκάκης Ἐμμ. Δ.** Ἡ Ἀριάδνη, ἤτοι συλλογὴ Κρητικῶν ᾠμάτων καὶ παροιμιῶν διατεταγμένων κατ' ἀλφάβητον, συλλεγόντων καὶ ἐκδοθέντων ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1883.

Πλὴν τῶν ᾠμάτων δημοσ. ἐν σ. 105 - 117 καὶ 341 παροιμ.

172. **Μηλιαράκης Ἀντ.** Ἀμοργός. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 569 - 656.

Δημοσ. ἐπώνυμα, τοπων. καὶ εἰδήσεις περὶ προϊόντων, κτηνοτροφ., βιομηχ., ἐπαγγελμ., τροφῶν, οἰκιῶν, λ. λατρ., ἐνδυμασ. ὡς καὶ 1 στιχοῦργημα (156 στίχ.), 5 ἔγγρ., ᾄσματα 3.

173. **Βαλαβάνης Ἰω.** Νέα συλλογὴ ζώντων μνημείων τῆς ἰδιωτικῆς τοῦ Πόντου. ΕΦΣΚ 14 (1884) 278 - 291.

Ἐν σ. 278 - 289: λεξιλόγ., σ. 290 - 291: λογοπαίγν. 8, μῦθοι ζώων 6.

174. **Λασκαράτος Ἀ.** Ἀνάγνωσμα: Τὰ μυστήρια τῆς Κεφαλονιάς. Παρνασσός 8 (1884) 226 - 232.

Εἰδήσεις περὶ κοιν. ὀργ., λαϊκ. λατρείας κ. ἄ.

175. **Λελέκος Μιχ.** Μάρτιος. Παρνασσός 8 (1884) 250 - 252.

Λατρευτικὸν ἔθιμον, παράδοσις, ᾄσματα 3 καὶ παροιμίαι 5 διὰ τὸν Μάρτιον.

176. **Παγούνης Ί. Κ.** Συλλογή ζώντων μνημείων τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσης ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ λαοῦ. Προλήψεις, δεισιδαιμονίαι καὶ παιδιαὶ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων μετὰ παραλληλισμοῦ πρὸς τὰς τῶν ἀρχαίων. ΕΦΣΚ 15 (1884) 124 - 141.

Προλήψ. καὶ δεισιδ. 45 (σ. 124 - 129) καὶ παιδιαὶ 43 (σ. 129 - 141).

177. **Πούσιος Θ.** Συλλογὴ λέξεων, παραμυθίων, ᾠσμάτων κτλ. τοῦ ἐν Ζαγορίῳ τῆς Ἡπείρου ἐλληνικοῦ λαοῦ ὑπὸ —. ΕΦΣΚ 14 (1884) 205 - 277.

Σελ. 205 - 248: λεξιλόγιον, σ. 248 - 249: ὄρκοι 13, σ. 249 - 250: εὐχαὶ 16, σ. 250 - 252: κατάραι 96, σ. 252 - 255: κύρια ὀνόμ. ἀνδρ., γυναικ., τοπωνύμια, σ. 255 - 261: παραμύθ. 6, σ. 261: αἰνίγμ. 9, σ. 261 - 266: μοιρολόγ. 25, σ. 266 - 273: ᾠσμ. 29, σ. 273 - 277: δίστιχα 90.

178. **Σεραφεῖμ τοῦ Βυζαντίου** Μητροπολίτου Ἀρτης, Δοκίμιον ἱστορικῆς τινος περιλήψεως τῆς ποτε ἀρχαίας καὶ ἐγκρίτου ἡπειρωτικῆς πόλεως Ἀρτης καὶ τῆς ὡσαύτως νεωτέρας πόλεως Πρεβέζης συλλεγὲν καὶ συνταχθὲν χάριν τῶν φιλομούσων καὶ φιλαρχαιολόγων ὁμογενῶν ὑπὸ τοῦ —. Ἐν Ἀθήναις 1884, 8ον, σελ. ιστ' + 422.

Πλὴν τῆς ἄλλης ὕλης δημοσ. καὶ ᾠσμ. 4, εἰδήσεις περὶ τροφῶν, ἐπιτηδεύμ. καὶ τεχνῶν, κοιν. ὄργ., παιδ., γάμ., τελευτ., λ. δίκ., λατρ., ἐτ. δέ πλῆθ. τοπων., παραδόσεις τινές καὶ 1 προικοσύμφ.

179. **Γαβαλᾶς Ζαφείριος** Περὶ τῆς νήσου Σικίνου πραγματεία ὑπὸ ἀρχαιολογικὴν, ἱστορικὴν καὶ στατιστικὴν ἐποψίν (μετὰ εἰκόνας) ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1885, 16ον, σελ. 62.

Ἐν σ. 39 κέξ. περιλαμβάνονται καὶ εἰδήσεις περὶ ἐνδυμ., γάμ., τελευτ., δεισ. δοξ., ἐπαγγεσμ., λαϊκ. λατρ. καὶ 20 παροιμίαι.

180. **Καρολίδης Π.** Γλωσσάριον συγκριτικὸν ἐλληνοκαππαδοκικῶν λέξεων, ἥτοι ἢ ἐν Καππαδοκίᾳ λαλουμένη ἐλληνικὴ διάλεκτος καὶ τὰ ἐν αὐτῇ σωζόμενα ἔχνη τῆς ἀρχαίας καππαδοκικῆς γλώσσης ὑπὸ —. Ἐν Σμύρνῃ, ἐκ τοῦ τυπογραφείου «Ὁ τύπος», 1885, 8ον, σελ. 224. (Μουσεῖον καὶ Βιβλιοθήκη Εὐαγγελικῆς Σχολῆς).

Σποράδην δημοσ. εἰδήσ. ἀναφερόμεναι εἰς τοὺς βίους, τὰ ἐπαγγέλματα, τὴν κοινων. ὀργάν. καὶ τὴν λαϊκ. λατρείαν.

181. **Γαβαλᾶς Ζαφείριος** Ἡ νῆσος Φολέγανδρος ὑπὸ —. Ἀπόσπ. ἐκ τοῦ ΔΙΕΕ. Ἐν Ἀθήναις 1886, 8ον, σελ. 44 + 1 χάρτ.

Τοπων. καὶ εἰδήσεις περὶ ἐνδυμ., λατρ., δεισ. δοξ. καὶ ἐπώνυμα.

182. **Χρυσανθόπουλος (Φωτάκος) Φώτιος** Ἀνέκδοτα - Μῦθοι - Παροιμίαι συλλεγόντες ὑπὸ —, τὸ πρῶτον ἤδη ἐκδιδόμενα. Ἑβδομάς Γ' (1886), ἀρ. 102 σ. 66, ἀρ. 103 σ. 80, ἀρ. 104 σ. 89 - 90, ἀρ. 105 σ. 102, ἀρ. 106 σ. 113 - 114, ἀρ. 107 σ. 127 - 128, ἀρ. 108 σ. 137, ἀρ. 109 σ. 154 - 155, ἀρ. 110 σ. 166-167, ἀρ. 111 σ. 173 - 174, ἀρ. 112 σ. 190, ἀρ. 115 σ. 227, ἀρ. 117 σ. 251 - 252, ἀρ. 118 σ. 262 - 263, ἀρ. 120 σ. 285 - 286, ἀρ. 121 σ. 299, ἀρ. 123 σ. 323, ἀρ. 124 σ. 336. [Μῦθοι καὶ παροιμίαι].

183. **Παπαζαφειρόπουλος Π.** Περισυναγωγή γλωσσικῆς ὕλης καὶ ἐθίμων τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἰδίᾳ δὲ τοῦ τῆς Πελοποννήσου, παραβαλλομένων ἐν πολλοῖς πρὸς τὰ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ὑπὸ —. Ἐν Πάτραις 1887, 8ον μικρ., σελ. 542.

Πρόλογος, γαμήλια ἔθιμα μετὰ γαμηλ. ᾠσμάτων, ᾠσματα 153, παιδίον, ὀνόματα, τελευτή, μοιρολ. 46, παροιμίαι 1196, αἰνίγμ. 50, λογοπαίγν. 20, εὐχαὶ 22, ἀραί 46, χαιρετ. 17, δεισιδ. συνήθ. καὶ προλήψ. 52, μετεωρ. μετὰ τινων παροιμ., μῦθοι 8, γρίφοι 4, γλωσσάριον.

Κρίσεις: Ἑβδομάς Δ' (1887), ἀρ. 19, σ. 8.

184. **Σταματιάδης Ἐπ.** Σαμιακά, ἥτοι ἱστορία τῆς νήσου Σάμου ἀπὸ τῶν παναρχαίων χρόνων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς, ὑπὸ —. Τόμ. Α', ἐν Σάμῳ 1881, 8ον, σελ. 346. Τόμ. Β', αὐτόθι 1881, 8ον, σελ. 620. Τόμ. Γ', αὐτόθι 1882, 8ον, σελ. 550. Τόμ. Δ', αὐτόθι 1886, 8ον, σελ. 652. Τόμ. Ε', αὐτόθι 1887, 8ον, σελ. 794.

Τόμ. Δ', σ. 104 κέξ.: κοιν. ὄργ., σ. 396 κέξ.: γεωργ., κτηνοτρ. βίος, σ. 477 κέξ.: ναυτιλ. βίος, σ. 609 κέξ.: δημ. ἱατρ. — Τόμ. Ε': σ. 31 - 22: διάλεκτος Σαμίων, σ. 23 - 100: λέξεις, φράσεις, εὐχαί, ἀραί, ὕβρεις, σ. 100 - 190: παροιμίαι, σ. 190 - 262: εἰδ. περὶ οἰκίας, τροφ., οἰκ. σκευῶν καὶ ἐπίπλ., ποτῶν, παιδ., ναυσοῖσμ. εἰς βυζ. παρασημ., παιδιαὶ Σαμίων, σ. 262 - 267: προσευχαὶ καὶ ἄλλα ἑστιάτια, σ. 267 - 300: γαμ. ἔθιμα μετ' ᾠσμ. καὶ τῆς μουσ. αὐτ., γαμ. δίστ., σ. 300 - 329: ἔθιμα τελευτ., μοιρολόγ. μετὰ μουσ., μοιρολ. δίστιχα, σ. 329 - 392: κητεία καὶ λατρ. ᾠσμ., σ. 392 - 401: παραδόσεις, σ. 421 - 422: δεισιδουζ., σ. 422 - 424: μαντ., σ. 429 - 517: χοροί, ᾠσματα καὶ δίστιχα, σ. 517 - 612: παραμῦθια 31, σ. 612 - 636: σεισμολόγιον.

185. **Ἀνδριωτάκης Ν. Χ.** Ἡθὴ καὶ ἔθιμα ἐν Νισύρῳ. Πλάτων ΙΑ' (1888) 78 - 87.

Κοιν. ὀργάνωσις, παιδίον, γάμος.

186. **Ζηκίδης Γ.** Νεοελληνικὰ ἡπειρωτικὰ ἀνάλεκτα. ΕΦΣΚ 18 (1888) 179 - 227.

Δημοσ. παροιμ. 198 (ἐν σ. 179 - 194), δεισιδ. συνήθ. καὶ προλήψεις (σ. 195-218), μοιρολ. 8 (σ. 218 - 219), αἰνίγμ. 26 (σ. 219 - 221), ὀνόμ. καὶ ἔθιμα γαμήλια (221 - 227), ἐπιδῆ (σ. 222).

187. **Λαμπρίδης Ἰω.** Ἡπειρωτικὰ μελετήματα. Τεῦχος τρίτον. Κουρεντιακά καὶ Τσαρκοβιστιακά. Ἐν Ἀθήναις 1888, 8ον μικρ., σελ. 80.

Ἐν σ. 48 - 58 δημοσ. εἰδήσεις περὶ λαϊκῆς λατρ. καὶ οἰκίας, ἐν σ. 72 - 75: περὶ λαϊκοῦ δικαίου.

188. ——— Ἡπειρωτικὰ μελετήματα. Τεῦχος τέταρτον. Μαλακασιακά. Μέρους πρῶτον. Περιγραφὴ τῶν Κατσανοχωρίων. Ἐν Ἀθήναις 1888, 8ον μικρ., σελ. 64.

Δημοσ. τοπωνύμ., ᾠσμα (σ. 53 - 54) καὶ ἄλλαι ποικίλαι εἰδήσεις.

189. ——— Ἡπειρωτικὰ μελετήματα. Τεῦχος πέμπτον. Μαλακασιακά. Μέρους δεύτερον. Μέτσοβον καὶ Σεράκου. Ἐν Ἀθήναις 1888, 8ον μικρ., σελ. 72.

Σελ. 32 - 33: ᾠσμα, σ. 38: ᾠσμα, σ. 48 - 57: ἐπαγγέλμ., σ. 61: ᾠσμα.

190. **Λελέκος Μιχ.** Ἐπιδόρπιον. Τόμ. Α', ἐν Ἀθήναις 1888, 8ον, σελ. 318. Τόμ. Α', μέρ. Β', αὐτόθι 1888, 8ον, σελ. 88.

Τόμ. Α': ἄσμ. 348, δίστ. 94, παιδιαὶ 12, λογοπ. 21, αἰνίγμ. 12, προβλ. 3, γνωμικὰ 104, παροιμίαι 102, βακχικὰ ἄσμ. καὶ δίστ. 49, μοιρολ. 69, ἐπιδ. 9, εὐχαὶ 12, ἀραὶ 40, ὅρκοι 13, παροιμ. φρ. 236, παραμύθ. καὶ εὐτρ. διήγ. 38. Τόμ. Α', μέρ. Β': μῦθοι παλαιοὶ καὶ νέοι εἰς γλῶσσαν λογίαν.

191. **Μακρῆς Π. Γ.** Βιθυνικαὶ σκιαγραφαί. Τὸ Κατιρλί καὶ αἱ πέριξ αὐτοῦ κῶμαι... Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1888, 8ον, σελ. 128.

Δημοσ. τοπων. καὶ εἰδήσεις περὶ ἐπιτηδ. καὶ οἰκίας (σ. 79 - 82), ἄσμα: ὁ νεκρὸς ἀδελφὸς (σ. 82 - 84), δίστ. 27 (σ. 84 - 87), παροιμ. 21 (σ. 89 - 101), χαρακτ. τῶν κατοίκων, περὶ ἐνδυμασ., γάμ. με 6 γαμήλ. δίστ. (σ. 98 - 99), περὶ βαπτίσεως καὶ τελευτῆς (σ. 99 - 101).

192. **: Μέλαινα Ἑλπίς** Κρητικὴ Μέλισσα ἐκδοθεῖσα ὑπὸ —. Ἐκδοσις δευτέρα. Ἐν Ἀθήναις 1888, 8ον μικρ., σελ. 40. [Βλ. ἀν. λ. ἀρ. 124].

193. **Οἰκονομόπουλος Διον. Τ.** Λεριακὰ ἦτοι χωρογραφία τῆς νήσου Λέρου συνταχθέντα μὲν κατὰ παραγγελίαν τῆς ἐν Καίρῳ Ἐπιτροπῆς τῆς Ἀδελφότητος τῶν ἐν Αἰγύπτῳ Λερίων ἐκδιδόμενα δὲ φιλοτίμῳ δαπάνῃ τοῦ διαπρεποῦς Λερίου κυρίου Νικολάου Γ. Τσιγγαδᾶ. Ἐν Ἀθήναις 1888, 8ον, σελ. 6 ἄ.ἄ. + 212 + 1 χάρτ.

Τοπων., ὀνόματα, γλῶσσαι (σ. 1 - 72), οἰκία, ἐνδυμασ., βίαι, κοιν. ὄργ., γάμ., 33 γαμ. δίστ., μοιρολ. δίστ. 25, δίστ. κλήδ. 7, λαϊκὴ λατρεία, δίστ. σκωπτ. 32, ἄσμ. 2, παροιμ. 8, λατρ. δίκαιον (σ. 72 - 100), κοινων. ὄργαν. (σ. 101 - 108), γεωργ. βίος (σ. 25 - 129), ὀνόμ. δένδρων - φυτῶν (σ. 129 - 136), ποιμν. βίος (σ. 136 - 140), ναυτ. βίος (σ. 140 - 142).

194. **Παπαδοπετράκης Γρηγόρ.** Ἱστορία τῶν Σαρακηνῶν ἦτοι μέρος τῆς Κρητικῆς ἱστορίας διηρημένη εἰς δύο βιβλία κυρίως. Τὸ πρῶτον περιλαμβάνει τὴν περιγραφὴν τῆς χώρας τῶν κατοίκων, τῶν ἠθῶν καὶ τῶν ἐθίμων αὐτῶν καὶ ἐν γένει τὴν ἀγωγὴν, τὸν χαρακτῆρα καὶ τὸ γλωσσικὸν ἰδίωμα. Τὸ δὲ δεύτερον τὸ ἱστορικὸν μέρος ἀπὸ τῆς τῶν Σαρακηνῶν ἐπιδρομῆς ἄχρι τῶν καθ' ἡμᾶς. Ὑποδιαίρεται δὲ καὶ τοῦτο εἰς ἑπτὰ μέρη ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1888, 8ον, σελ. 580.

Τοπων., ὀνόμ., σ. 26 ἄσμα, σ. 49 - 52 ὀπλασκία καὶ γενναιότης, σ. 52 - 58 δίκαια καὶ ἐπιτηδεύματα, σ. 58 - 68 γαμ. ἔθιμα μετὰ 2 ἄσμ., σ. 69 - 74 λατρ. ἔθιμα καὶ δεισ. δοξ., σ. 118 ἄσμα, σ. 156 ἄσμα, σ. 229 δίστιχον, σ. 261 ἄσμα, σ. 325 στίχ. ἄσμ.

195. **Φαρδὺς Ν. Β.** Ὑλὴ καὶ σκαρίφημα ἱστορίας τῆς ἐν Κορσικῇ ἐλληνικῆς ἀποικίας μετὰ συλλογῆς Καρυατικῶν τραγουδιῶν καὶ συλλογῆς Καρυατικῶν λέξεων ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1888, 8ον μικρ., σελ. νστ' + 204 + β'.

Σελ. 98 - 104: περὶ τελευτῆς, γάμου, λαϊκ. λατρ., ἐνδυμ., σ. 166 - 186: ἄσμ. 9, δίστιχα 55.

196. **Χαρίλαος Ἀλκιβιάδης** Ἡ νῆσος Φολέγανδρος ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1888, 8ον, σελ. 68.

Σελ. 36: εἰδήσ. περὶ κοσμημάτων γυναικῶν, σ. 37: παράδοσις, σ. 38 - 41: εἰδήσ. λαϊκ. λατρ., σ. 40 - 41: γαμ. ἔθ. μετὰ 4 δίστ., σ. 44 - 45: ἔθ. τελευτ., σ. 45 - 47: ἔθ. λατρ., σ. 57 - 59: 1 ρίμα.

197. **Γαβαλάς Ζαφείριος Δ.** Φολέγανδρος. ΔΙΕΕ Β' (1885 - 89) 475 - 515.
Δημοσ. καὶ τοπωνύμια, ἐπώνυμα, προλήψεις, εἰδήσεις περὶ κατοικίας, προϊόντων, βίων, κοιν. ὄργαν., τροφῆς, ἐνδυμασίας καὶ λ. λατρείας.
198. **Καλαϊσάκης Γ. Ἰακ.** Κρητικαὶ προλήψεις. ΔΙΕΕ Β' (1885 - 89) 121 - 132.
Παραδόσεις 8 καὶ εἰδήσεις περὶ βασκανίας καὶ ἐξορκισμῶν.
199. ——— Κρητικαὶ προλήψεις. ΔΙΕΕ Β' (1885 - 89) 329 - 339.
Περὶ τοῦ ἀνθρωπίνου ἐν γένει σώματος, τῶν νεανίδων. Γαμήλια ἔθιμα, δεσίματα, κλήδονες, ὄνειρα, πταρμός, περὶ τῶν καιρῶν, προλήψεις περὶ ἐμφύχων καὶ ἀψύχων.
200. **Carnoy E. H. et Nicolaides J.** Traditions de l'Asie Mineure par —. Paris 1889, 16ον, σελ. ἄ. ἄ. VIII + 370. (Les Littératures populaires de toutes les nations, t. XXVIII).
Παραμύθια 17, θρησκευτ. παραδ. 13, μῦθοι ζώων 5, διάφοροι παραδ. 6, ἄσμ. 10, αἰνίγμ. 39, παροιμίαι 50, εἰδήσεις περὶ λαϊκῆς λατρείας, παιδίου, γάμου, τελευτῆς, παιδικαὶ 8 καὶ δεισιδαίμονες δοξασίαι.
201. **Καμπούρογλους Δ.** Ἱστορία τῶν Ἀθηναίων. Τουρκοκρατία. Περίοδος πρώτη 1458 - 1687. Τόμος πρῶτος, ἐν Ἀθήναις 1889, 8ον, σελ. 416.
Σελ. 46 - 47: ἄσμα, σ. 48: παράδ., σ. 52 - 55: ἄσμα, σ. 70 - 71: ἄσμα, σ. 124: ἄσμα, σ. 165 - 170: εἰδήσεις λαϊκ. δικ., σ. 197 - 346: ἔθιμα λατρ., κοιν. ὄργ., παιδ., γάμ., τελευτ., προλ. καὶ δεισιδ., παραδόσ. 42, ἄσματα 40, νανουρ. 4, παιδικὰ 35, καθαρογλωσ. 3, σατιρικά 11, ἀποκριάτικα 6, δίστιχα 97, πρόσφων. τινές, ἐπῶδαί 13, ἄσματα 8, παραμύθ. 28, αἰνίγμ. 4, παροιμ. καὶ παροιμ. φράσ. 19, εὐχαὶ - ἀραὶ κ. ἄ.
202. **Κανελλίδης Πέτρ.** Ἡθῆ καὶ ἔθιμα ἐν Μάνῃ. Σκ Ἡμ ἔτ. 1889, σ. 299-311.
Ἔθιμα κοιν. ὄργ., γάμου καὶ τελευτῆς.
203. **Κορύλλος Χ. Π.** Πεζοπορία ἀπὸ Πατρῶν εἰς Σπάρτην. Ἀπὸ Πατρῶν διὰ θαλάσσης εἰς Γύθειον καὶ ἐκεῖθεν διὰ Σπάρτης εἰς Ταύγετον. Ἐπάνοδος εἰς Πάτρας διὰ Ναυπλίου καὶ Κορίνθου ὑπὸ—. Ἐν Πάτραις 1889, 16ον, σελ. 116.
Δημοσ. ἐν σ. 24 παράδοσις, ἐν σ. 45 - 46 ἄσμα, ἐν σ. 68 κέξ. εἰδήσ. περὶ λαϊκοῦ δικαίου, ἐν σ. 79 - 84 περὶ λαϊκ. λατρ. καὶ τροφῶν, ἐν σ. 86 - 87 ἄσμα καὶ σποράδην τοπωνύμια.
204. **Κρινόπουλος Σωκρ.** Τὰ Φερτάκαινα ὑπὸ ἐθνολογικὴν καὶ φιλολογικὴν ἔποψιν ἐξεταζόμενα. Μονογραφία ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1889, 16ον, σελ. 76.
Ἐν σ. 22 - 69 δημοσ. τοπωνύμια, δίστιχα 6, γραμματικὴ τοῦ ἰδιώματος, γλωσσάριον καὶ εἰδήσεις περὶ κοινῶν. ὄργαν., γάμου, παιδίου μετὰ 4 παιγν., λαϊκ. λατρείας καὶ δεισιδαιμ. δοξασίων.
205. **Λαμπρίδης Ἰω.** Ἡπειρωτικὰ μελετήματα. Τεῦχος ἑβδομον. Πογωνιακά. Ἐν Ἀθήναις 1889, 8ον μικρ., σελ. 88.
Ἐν σ. 22 - 28: γαμήλια ἔθιμα μετ' ἁσμάτων, σ. 51 - 57: περὶ ἐπαγγελμάτων.
206. ——— Ἡπειρωτικὰ μελετήματα. Τεῦχος ὀγδοον. Ζαγοριακά. Μέρος πρῶτον. Ἐν Ἀθήναις 1889, 8ον μικρ., σελ. 86. [Ἐν σ. 26 - 27: ἄσμα, σ. 30 - 31: ἄσμα, σ. 72 - 83: περὶ ἐπαγγελμ. μετὰ 3 ἁσμ.]. — Ἡπειρωτικὰ μελετήματα. Τεῦχος ἑνατον. Ζαγοριακά. Μέρος δεύτερον. Ἐν Ἀθήναις 1889, 8ον μικρ., σελ. 88. [Ἐν σ. 23, 24 - 25 καὶ 62 δημοσ. 5 ἄσματα].

207. **Οικονόμου Π. Π.** Αἱ ἐντυπώσεις μου ἐν τῷ χωρίῳ. Σκ 'Ημ ἔτ. 1889, σ. 347 - 353.

Γενικά περὶ τῶν ἐν Ζυγοβιστίῳ Γορτυνίας χαιρετισμῶν, κοιν. ὄργ., προφῶν, τελευτῆς, οἰκιῶν καὶ ἄσμάτων.

208. **Παπαχριστόπουλος 'Αθ.** Τρικολωνικά. 'Εν 'Αθήναις 1889, 16ον, σελ. 80.

Γενικά περὶ ἐθίμων λατρείας καὶ γάμου.

209. **Κανελλάκης Κ. Ν.** Χιακά 'Ανάλεκτα, ἦτοι συλλογὴ ἡθῶν, ἐθίμων, παροιμιῶν, δημωδῶν ἄσμάτων, αἰνιγμάτων, λεξιλογίου, ἱστορικῶν καὶ ἄλλων χειρογράφων, χρυσοβούλλων, σιγιλλίων κλπ. 'Εν 'Αθήναις 1890, 8ον, σελ. η' + 592.

Δημοσ. ἄσματα 97, γαμήλ. ἄσμ. τῶν ποιμένων 17 ἐξ ὧν πολλὰ δίστιχα, γαμήλ. ἔθ., δίστ. 161, αἰνίγμ. 130, λατρ. ἔθ., νανουρίσμ. 11, παροιμ. 793, δίστ. τοῦ κλήδονα 32, ἔμμετροι προσευχαὶ 8, ἔθιμα τελευτῆς, μοιρολ. 30, δεισιδ. δοξ., παραδόσεις, λατρ. ἄσμ. 3, ἔγγρ. λαϊκ. δικ. καὶ ἔθιμα κοιν. ὄργ.

Κρίσις: Rev Ét Gr V (1892) 466 (Philhellen).

210. **Καρκαβίτσας 'Ανδρ.** Κράβαρα ('Οδοιπορικὰ σημειώσεις). 'Εστία, 'Ιούλ.-Δεκ. 1890, σ. 225 - 228, 241 - 244, 257 - 259, 291 - 293, 309 - 311, 325 - 327, 341 - 343, 357 - 358, 380 - 382, 392 - 395, 401 - 402.

Σποράδην δημοσ. τοπωνύμια, εἰδήσεις περὶ γάμου, ἄσματα 12.

211. **Κορύλλος Χ. Π.** 'Η ἐθνογραφία τῆς Πελοποννήσου ὑπὸ -. Ἀπάντησις εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Α. Philippson γραφέντα. ('Ανατύπωσις ἐκ τοῦ «Προμηθέως»). 'Εν Πάτραις 1890, 16ον, σελ. 63.

Δημοσ. τοπων. σποράδην ἐν σ. 58 - 59, ὀνόματα παιδιῶν ἐν σ. 59 - 60, δεισιδ. δοξ. καὶ παραδόσεις.

212. **Φραγκοῦδης Γ. Σ.** Κύπρις. 'Η Κύπρος τῆς σήμερον. 'Ιστορία τῆς Κύπρου ἀπὸ τῶν μυθολογικῶν χρόνων μέχρι σήμερον. Τοπογραφία Κύπρου ἡ περιήγησις ἀνὰ τὴν νῆσον. 'Εν 'Αθήναις 1890, 8ον, σελ. ιστ' + 516 + 1 χάρτ.

'Εν σ. 58 - 81: εἰδήσεις περὶ κοιν. ὄργ., ἄσμ., δίστ., ποιητάρηδων, γαμηλ. ἐθίμων, παιδιῶν, λατρ., παραδ., σ. 81 - 84: περὶ οἰκίας, σ. 356 - 359: περὶ κοιν. ὄργ., σποράδην πλῆθος τοπωνυμίων.

213. **Μαλανδράκης Μ. Η.** 'Ηθῆ καὶ ἔθιμα ἐν Πάτμῳ. ΔΙΕΕ Γ' (1890 - 91) 331-354.

Εἰδήσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὸν γάμον, τὴν γέννησιν, τὴν τελευτὴν, τὴν λατρείαν, ἄσματα 5, δίστιχα 57.

214. **Βαλαβάνης 'Ιωακείμ** Μικρασιατικά. 'Αθήνησι 1891, 8ον μικρ., σελ. 256.

'Εν σ. 15 - 23: γλωσσάριον ἐνδιαφέρον καὶ λογογραφικῶς, σ. 24 - 26 ὀνόμ. ἄρρ. καὶ θηλ., σ. 30 - 31: δεισ. δοξ., σ. 88 - 95: ἄρραβὼν καὶ γάμος ἐν 'Ικονίῳ, σ. 101 - 103: παραδόσεις, σ. 140 - 159: Νασρεδδὶν Χώτζας.

215. **Βαρζώκας Κωνστ.** Συλλογὴ [ἐξ 'Ηπείρου]. ΖΑ Α' (1891) 1 - 25.

Λέξεις μετὰ τῶν οἰκείων φράσεων, ἄσμ. 15, δίστ. 55, μαντ., μαγ., παιδιαὶ 11, αἰνίγμ. 21, παροιμ. 25, ἀπειλαὶ 19, ἕτερον λεξιλόγιον.

216. **Βενέτης Νικ.** Λέξεις, φράσεις, παροιμίες, δεισιδαιμονίες και παραμύθια. ΖΑ Α' (1891) 191 - 197.

Παροιμ. 74, δεισ. δοξ. 26, λέξ. ύβρ. και καταραστικά 12, όνόμ. άνδρ. και γυναικ., όνόμ. πτηνών, ύφεων, φυτών, θάμνων και ποών παραμύθια 4.

217. **Γεωργίτσης Άλ.** Ήθη, έθιμα κλπ. Χιμαραίων. ΖΑ Α' (1891) 202 - 210.

Οίκ., κοιν. όργ., παιδ., γάμ., τελευτή, λ. δίκ., παραδόσ. 3.

218. **Γονιός Ά.** Ήπειρωτικόν λεξιλόγιον και δημοτικά άσματα. ΖΑ Α' (1891) 175 - 190.

Έν σ. 175 - 181: λεξιλ., σ. 181 - 188: άσμ. 31, σ. 189 - 190: δίστ. 19, σ. 190: αινίγμ. 4 και όνόμ. κύρια.

219. **Δαμιράλης Κωνστ. Ν.** Συλλογή λέξεων ιδιαιζουσών έν τή Νάξω και άλλαις νήσοις τοῦ Αιγαίου πελάγους. ΖΑ Α' (1891) 433 - 445.

Ένδιαφ. και λαογραφικώς διά τās είδήσ. περί οίκιακ. σκευών, γεωργ. και ποιμ. βίου.

220. **Διαμαντάρας Άχιλλ.** Γλωσσική ύλη τής νήσου Μεγίστης (Καστελλορίζου). ΕΦΣΚ 21 (1891) 315 - 366.

Παροιμ. 554, κανακίσματα 55, νανουρίσμ. 25, δίστ. 159, μοιρολόγ. δίστ. 229, γαμήλ. δίστ. 63, άσμ. 29, αινίγμ. 31.

221. **Κρυστάλλης Κ. Δ.** Οί Βλάχοι τής Πίνδου. Έβδομός Η' (1891), άρ. 4 σ. 1 - 3, άρ. 5 σ. 2 - 4, άρ. 7 σ. 4 - 7, άρ. 8 σ. 6 - 8, άρ. 9 σ. 6 - 9, άρ. 11 σ. 3 - 5, άρ. 12 σ. 4 - 6, άρ. 15 σ. 4 - 6, άρ. 16 σ. 3 - 6, άρ. 17 σ. 2 - 5, άρ. 18 σ. 5 - 6, άρ. 19 σ. 3 - 7, άρ. 20 σ. 7 - 8, άρ. 21 σ. 7 - 8, άρ. 22 σ. 4 - 7, άρ. 23 σ. 6 - 7, άρ. 24 σ. 2 - 4, άρ. 25 σ. 4 - 7, άρ. 26 σ. 6 - 8, άρ. 27 σ. 5 - 7, άρ. 28 σ. 7 - 9, άρ. 29 σ. 6 - 7, άρ. 30 σ. 8 - 10, άρ. 31 σ. 8 - 9 (=Κ. Κρυστάλλης, Άπαντα, έπιμ. Μ. Περάνθη, Άθήνα [1952], σ. 307 - 503).

Γενικά περί τών κατοίκων τής Πίνδου, τοῦ χαρακτηρός των, τοῦ βίου των, τών έθίμων των σχετικώς μέ τὸ παιδίον, τόν γάμον, τήν λαϊκήν λατρείαν, τὰ άσματα κ. ά.

222. **Λελέκος Μιχ.** Άποσπάσματα έκ τών λαϊκῶν έθίμων, μύθων και λοιπών. Έν Άθήναις 1891, 8ον, σελ. 16.

Έν σ. 3 - 11: είδήσεις περί λαϊκής λατρείας, μῦθοι 6, έν σ. 13 - 16: δεισιδαίμονες δοξασίαι και παραδόσεις τινές.

223. **Λέξεις, φράσεις και παροιμίες.** ΖΑ Α' (1891) 198 - 202.

Παροιμίες 138, όνόμ. τοποθ., όρέων, λίμνης και πεδιάδος.

224. **Μανωλακάκης Έμμ.** Γλωσσική ύλη τής νήσου Καρπάθου. ΖΑ Α' (1891) 318 - 342.

Γεωργ. και ποιμ. βίος. παροιμ. φράσ. 72, άσμ. 7, δίστ. 32.

225. **Μανωλακάκης Ίω.** Παροιμίες, φρασεολογίαι, αινίγματα και δημοτικά άσματα τής νήσου Καρπάθου. ΖΑ Α' (1891) 343 - 380.

Παροιμ. 544, παροιμ. φράσεις 18, άραι 14, εύχαι 3, φρασεολογίαι επί λεμβοδρομίας 27, αινίγμ. 43, άσμ. 26.

226. **Παπαδόπουλος Γεώργ.** Γλωσσική ύλη τῆς νήσου Νισύρου. ΖΑ Α' (1891) 381 - 427.

Γλωσσάρ., ἄσμ. 26, δίστ. 89, μοιρολ. δίστ. 22, μοιρολ. 1, παροιμ. 78, αἰνίγμ. 51, λογοπαίγν. 8, ὄνόμ. τοποθ., παραμύθ. 11.

227. **Πουλάκης Δημ.** Λεξιλόγιον Ἰκαρίας, Κρήνης κλπ. ΖΑ Α' (1891) 428 - 433.

Δημοσ. λεξιλ., μῦθος ἔμμ., εἰδήσ. περὶ παιδίου καὶ 2 λογοπαίγνια.

228. **Thumb Albert** Μελέτη περὶ τῆς σημερινῆς ἐν Αἰγίνῃ λαλουμένης διαλέκτου. Ἀθηνᾶ 3 (1891) 95 - 128.

Ἐν σ. 95 - 99 δημοσ. 1 ἄσμα καὶ 1 παραμύθι.

229. **Χαβιαρᾶς Δημοσθ.** Συμαϊκά. ΖΑ Α' (1891) 211 - 265.

Γένν., γάμ., λατρ., δεισ. δοξ., ἀστρολ., τελευτή, ὅρκοι εὐχαί, ἀραί, ὄνόμ. κύρια, ἀνδρ. καὶ γυναικ., παραμύθ. 6.

230. ——— Ἔθιμα κατὰ τοὺς γάμους, γαμήλια δίστιχα καὶ δημῶδη ἄσματα τῆς νήσου Τήλου. ΖΑ Α' (1891) 265 - 270.

Γάμ., γαμ. δίστ. 26, δημῶδη ἄσμ. 3.

231. **Βαλαβάνης Ἰω. Γ.** Ζῶντα μνημεῖα τῆς ἀνὰ τὸν Πόντον ἰδιωτικῆς ὑπὸ —. Ἀθήνησιν 1892, 8ον, σελ. 242. (Ἀρχεῖα τῆς Νεωτέρας ἐλληνικῆς γλώσσης, ἐκδιδόμενα ὑπὸ τοῦ Συλλόγου ἀΚοράκη, Γ').

Πλὴν τῆς γλώσσ. ὕλης, δημοσ. σποράδην παροιμίαι τινές, στίχοι ἐξ ἄσμάτων καὶ εἰδήσ. ἀναφερόμεναι εἰς τὸν οἶκον, τὴν λατρείαν κ.ά.

232. **Edmonds E. M.** Quaint Customs of rural Greece. Eastern and Western Review, London, vol. II - No. 2, July 1892, σ. 115 - 122.

Δημοσ. εἰδήσεις περὶ χορῶν καὶ λατρείας ἐκ Μεγάρων καὶ γαμήλια ἔθιμα ἐκ Κάσου.

233. **Καμπούρογλους Δ. Γρ.** Μνημεῖα τῆς ἱστορίας τῶν Ἀθηναίων περιοδικῶς δημοσιευόμενα ὑπὸ —. Τόμ. Α', ἐν Ἀθήναις 1890, 8ον, σελ. 444. Τόμ. Β', αὐτόθι 1890, 8ον, σελ. 392. Τόμ. Γ', αὐτόθι, 1892, 8ον, σελ. 332.

Τόμ. Α', σ. 131: Θρῆνος ἐπὶ τῷ θανάτῳ Λινάρδου Καπετανάκη (1789;), σ. 179 - 185: ἔγγραφα διαφόρων συναλλαγῶν [13], σ. 237 - 240: πρᾶξις ἐκλογῆς δραγάτμπαση, διαθήκη χωρικοῦ, πωλητήριον, προικοσύμφωνον, σ. 263 - 271: προικοσύμφ., διανομή, πωλητήρια, 5, προγαμ. δωρεά, σ. 292 - 293: χοτζέτι, σ. 293-301: ὀνόματα, σ. 319-326: χοτζέτια 7, σ. 327 - 330: ἔγγρ. λαϊκ. δικ. 6, σ. 346 - 351: χοτζέτια 5, σ. 353 - 354: ταπί, σ. 354: ἡ ἐν Δαφνίῳ ἐπιγρ. τοῦ ρουφετίου (συντεχνίας) τῶν μπακάληδων, σ. 373: 8 ταπιά, 7 χοτζέτια, σ. 378: ἀγοραπωλησίῳ, σ. 379 - 381: ταπιά 2, χοτζέτι 1, σ. 381 - 384: ταπιά 3, σ. 399 - 411: ταπιά 17, χοτζέτι 1, σ. 411 - 417: χοτζέτια 6, σ. 417: ἀγοραπωλησία, σ. 418 - 427: χοτζέτια 10, σ. 427: πωλητήριον, σ. 428 - 429: χοτζέτι, σ. 429 - 430: πωλητήριον. — Τόμ. Β': ὀνόματα, τοπων., σ. 99 - 116: λ. δίκ., σ. 378 - 380: περὶ τραχώματος καὶ οἰκογεν. ἔγγρ. Νερούτσου. — Τόμ. Γ', σ. 5 - 18: ἐπωδ. 4, περὶ παιδ., δίστιχα, ἄσμ. 5, αἰνίγμ. 21, τινές παροιμίαι, παράδοσις, σ. 19 - 27: τινὰ περὶ νοταρίων, σ. 27 - 117 προικοσύμφ. 62, σ. 123-124: Κτηματολ. Καισαριανῆς, σ. 137 - 140: ἄσματα 3, δίστ. 4, ἐπίθετα, εἰδήσ. περὶ ἐνδυμ., σ. 154 - 155: διανομή ἰδιωτικῆ, σ. 157 - 160: 7 ἔγγρ. λαϊκ. δικ., σ. 164 - 224: πλῆθος ἔγγρ. λαϊκοῦ δικ., σ. 229 - 234: γαμ. ἔθ. ἐν Ἀμαρουσίῳ, σ. 235 - 236: δωρητήριον, σ. 245-246: ἄσμα, σποράδην ὀνόματα, τοπων., σ. 269-272: ἔγγρ. λαϊκ. δικ. 4.

234. **Καράλης 'Αλέξ.** Χίος καὶ Χῖοι. Παρνασσός 15 (1892) 561 - 577.
 'Εν. σ. 564, 565, 566 καὶ 567 δίστιχα 3, ᾠσμα 1, παροιμῖαι 2.
235. **Κρέμος Γεώργ. Π.** Νάξος. 'Απόλλων Ζ' (1891) 81 - 88, 97 - 102, 114 - 118, 131 - 135, 145 - 152, 161 - 166, 188 - 190, Η' (1892) 17 - 21, 33 - 35, 49 - 52, 65 - 69, 81 - 84, 97 - 102.
 'Εν σ. 163 - 166 τοῦ Ζ' τόμ. (1891) γίνεται λόγος περὶ κατοικιῶν καὶ ἀναγράφονται τοπωνύμια. 'Εν σ. 83 - 84 τοῦ Η' τόμ. (1892) εἰδήσ. περὶ κοιν. ὀργ., ἐν σ. 97 - 102 εἰδ. περὶ γάμου, ἀμπελουργ., γεωργ. καὶ ποιμ. βίου.
236. **Μ. Β. Α.** Καππαδοκικά. Παρνασσός 15 (1892) 368 - 379, 445 - 458, 600-615.
 Δημοσ. σποράδην τοπωνύμια τινὰ καὶ εἰδήσεις περὶ γεωργίας καὶ κτηνοτροφίας.
237. **Μπουντώνας Εὐθ.** Μελέτη περὶ τοῦ γλωσσικοῦ ἰδιώματος Βελβεντοῦ καὶ τῶν περιοχῶν αὐτοῦ ὑπὸ —. 'Εν 'Αθήναις 1892, 8ον, σελ. 122.
 'Ονόματα, γαμήλια ἔθιμα, δίστιχα, ᾠσματα 33, ἐν παραμύθιον.
238. **Πολυλᾶς 'Ιάκ.** 'Η φιλολογικὴ μας γλῶσσα. Σκέψεις. 'Εν 'Αθήναις 1892, 8ον μικρ., σελ. 100.
 'Εν σ. 68 - 70: ἐκλογή 32 παροιμ. προσκοσμομένων εἰς διαφόρους συλλογὰς, ἐν σ. 70 - 74: ᾠσματα 5.
239. **Τσικόπουλος 'Ιω.** Μελέτη περὶ λεξικοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς δημώδους γλώσσης ὑπὸ —. 'Εν 'Αθήναις 1892, 8ον, σελ. 50.
 Τοπωνύμια, ὅροι λαϊκ. οἰκοδομίας, ὀνόματα κ.ά.
240. **'Αδρακτᾶς Γεώργ.** Βίος καὶ ἔργα ἐπὶ τοῦ Πηλίου. Αἱ πανηγύρεις. Σκ 'Ημ ἔτ. 1893, σ. 365 - 371.
 Εἰδήσ. περὶ κοινων. ὁργανώσεως καὶ ἐνδύματος.
241. **Βλαστὸς Παῦλ. Γ.** 'Ο γάμος ἐν Κρήτῃ. 'Ηθῃ καὶ ἔθιμα Κρητῶν συλλεχθέντα ὑπὸ —. 'Εν 'Αθήναις 1893, 8ον, σελ. 184.
 Πλὴν τῆς περὶ γάμου ὕλης, δημοσ. ᾠσματα 80 ἐν σ. 20 - 21, 24 - 25, 28 - 29, 34, 59 - 61, 68 - 88, 90, 93 - 94, 97, 99 - 112, 112 - 127, 132 - 137, 141 - 142, δίστιχα ἐν σ. 31 - 34, 40 - 42, 51, 89 - 90, 95 - 97, 137 - 139, προπόσεις ἐν τῷ γάμῳ ἐν σ. 127 - 132 κ. ἄ.
 Κρίσεις: 'Εστία, 'Ιουλ. - Δεκέμ. 1893, σ. 334 ('Α. Μ.).
242. **Σταματιάδης 'Επ. 'Ι.** 'Ικαριακά, ἥτοι ἱστορία καὶ περιγραφή τῆς νήσου 'Ικαρίας ὑπὸ —. 'Εν Σάμῳ 1893, 8ον, σελ. 162.
 Σελ. 36 - 37: ῥίμα ἱστορικὴ, τοπων., σ. 95: δίστιχον, σ. 106 κέξ. εἰδήσ. περὶ λατρ., παιδ., γάμ. μετὰ γαμ. διστίχων, τελευτῆς, λεξιλόγ., ὀνόματα, ὀλίγα αἰνίγμ. καὶ παροιμ.. ᾠσματα 6, παιδιὰ 6 καὶ 11 ἔγγρ. λαϊκ. δικαίου.
 Κρίσεις: 'Αθηνᾶ 6 (1894) 442 - 461 (Ι. Ν. Πουλιανός). BZ 4 (1875) 153 - 154 (Gustav Meyer).
243. **Τσιτσέλης 'Ηλίας Α.** 'Ο Αὔγουστος καὶ ἡ συγκομιδὴ. Αἱ Μοῦσαι Β' (1893 - 94) 186 - 187.
 Εἰδήσεις ἀμπελουργικοῦ βίου καὶ λαϊκῆς λατρείας.

244. **Weigand Gustav** Die Aromunen. Ethnographisch-philologisch-historische Untersuchungen über das Volk der sogenannten Macedo-romanen oder Zinzaten von —. Erster Band. Leipzig 1895, 8ον, σελ. XII + 334 + 1 χάρτ. Zweiter Band. Volkslitteratur der Aromunen... Leipzig 1894, 8ον, σελ. XVIII + 384.
 Τόμ. Β': ἄσμ. 113, εἰδ. περὶ γάμ., τελευτῆς, λαϊκ. λατρ., παραδ. τινές, παραμ. 9, αἰνίγμ. 32, παροιμίαι 34, παιδιαὶ 10, γλωσσάριον.
245. **Georgeakis G. et Pineau L.** Le folk-lore de Lesbos. Paris 1894, 16ον, σελ. XX + 374. (Les littératures populaires de toutes les nations, t. XXXI).
 Δημοσ. παραμύθια 13, μῦθοι ζώων 4, αἰνίγμ., παραμ. 3, εὐτρ. διηγ. 5, διάφ. διηγ. 6, ἄσμ. 75, παροιμ. 60, αἰνίγμ. 30, ἔθ. λατρ., γάμ., τελευτῆς, λ. δικ., δεισ. δοξ., παιδ., ἀστρολ. καὶ μετεωρ.
 Κρίσεις: Academy XLVII (1895) 396 - 397 (H. F. Tozer). Revue critique d'histoire et le littérature, Paris, I (1895), 403 - 404 (H. Pernot). Folk-Lore V (1894) 329 - 330 (E. S. Hartland). Folk-Lore VI (1895) 94, 199 (W. R. Paton). Revue des traditions populaires, Paris, IX (1894) 595 - 596 (P. S.). Ἑστία εἰκονογραφημένη, ἄρ. 3, 15 Ἰανουαρ. 1895, σ. 19-21, 28 - 29 (N. Γ. Πολίτης).
246. **Μαλλιαράκης Μ.** Ἐπίτομος περιγραφή τῆς νήσου Κάσου ὑπὸ —. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ 1894, 8ον, σελ. 72.
 Δημοσ. τοπων. καὶ εἰδήσεις περὶ ἐπαγγελμ., λαϊκ. δικ., κοιν. ὀργ., παιδ., γάμ., τελευτῆς, ὀνόματα κ.ά.
247. **Νικολάου Ἰω.** Ἡ Ὀδησσὸς (Βάρνα) ὑπ' ἀρχαιολογικὴν καὶ ἱστορικὴν ἐποψιν ὑπὸ —. Ἐν Βάρνῃ 1894, 8ον, σελ. 336.
 Ἐν σ. 217 - 272 δημοσ. εἰδήσεις περὶ μνηστειώσεως, περὶ τῆς πανηγύρ. τῶν ἁγ. Κωνσταντίνου, Δημητρίου, Ἀθανασίου, περὶ τοῦ κλειδώματος, δίστ. 10, ἡ θέσις τοῦ «ἰτσμέ σου-γιοῦ» (=πινομένου ὕδατος ἀπὸ τοὺς λάκκους, λατρ.), ὁ θάνατος, δεισιδ. δοξ. περὶ καλλικαντζάρων, στοιχειωμένοι τόποι, ἡ χάρις τοῦ ἁγ. Ἀθανασίου, παραμύθ. 2 διεσκευασμένα, σ. 309 - 318 ἄσματα 9.
248. **Ἀραβαντινὸς Σπ. Π.** Ἱστορία Ἀλῆ πασᾶ τοῦ Τεπελενλῆ συγγραφεῖσα ἐπὶ τῇ βάσει ἀνεκδότου ἔργου τοῦ Παναγιώτου Ἀραβαντινοῦ. Ἐν Ἀθήναις 1895, 8ον, σελ. ξδ' + 616 + 3 χάρτ. ἐκτὸς κειμένου + 14 εἰκ.
 Ἐν σ. 264-265: ἄσματα 2, σ. 383: στίχοι ἄσμ., σ. 451: δίστιχον, σ. 601-610: τοπωνύμια.
249. **Καπετανάκου Εὐαγγελία** Λακωνικὰ περίεργα. Ἐν Ἀθήναις 1895, 16ον, σελ. 96.
 Ἐν σ. 57 - 67: ἔθιμά τινα περὶ κοινων. ὀργανώσ., ἐν σ. 79 - 94 μοιρολόγια.
250. **Παπασταύρου Ἀμαλία** Ἡ Ζίτσα. Γεωγραφικὴ καὶ ἱστορικὴ περιγραφή τῆς κωμοπόλεως ταύτης τῆς Ἡπείρου ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1895, 8ον, σελ. 60. Σελ. 44 κέξ. εἰδήσ. περὶ λαϊκ. λατρ., χοροῦ, ἔθ. θερισμοῦ, τρυγητοῦ, ἄσμα 1.
251. **Φαρασόπουλος Συμ. Σ.** Τὰ Σύλατα. Μελέτη τοῦ νομοῦ Ἰκονίου ὑπὸ γεωγραφικὴν, φιλολογικὴν καὶ ἐθνολογικὴν ἐποψιν ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1895, 8ον μικρ., σελ. 136.
 Τοπων., εἰδήσεις περὶ γάμ., σ. 103 - 111: ἄσμ. 6, σ. 115 - 126: λεξιλόγιον.

252. **Παλοῦμπος Βίτος Δ.** Περὶ τῆς ἐν Ἰταλίᾳ Ἑλληνοσαλεντικῆς ἀποικίας. Ὀλύμπια Α' (1895 - 96), ἀρ. 29, σ. 228 - 230.

Εἰδήσ. περὶ ἄσμ., τελευτῆς κ. ἄ.

253. **Garnett Lucy Mary Jane** New Folk-lore Researches. Greek Folk Poesy: Annotated translations, from the whole cycle of Romaic Folkverse and Folk-Prose, by —. Edited with essays on the Science of Folklore, Greek folk - speech, and the Survival of Paganism, by J. S. Stuart - Glennie, M. A. Vol. I. Folk-Verse. London 1896, 8ον, σελ. XLVIII + 478. Vol. II. Folk-Prose. Αὐτόθι 1896, 8ον, σελ. X + 542. [Γεννάδ. M.G. L. 969].

Τόμ. I: Γεν. εἰσαγ. περὶ τῶν νεωτ. λαογρ. ἐρευν., περὶ τῆς ἑλλην. δημ. ποιήσ., εἰσαγωγή εἰς τὴν λαογραφ. ἐπιστήμην, αἱ νέαι μέθοδοι τῆς λαογρ. ἐρευν., ἄσμ. 258, σημειώσεις. Τόμ. II: παραμύθια 45, μῦθοι 7, εὐτρ. διηγ. 7, παραδόσ. 9, σημειώσεις, βιβλιογραφία.

254. **Γλυκᾶς Νίκηφ.** Λεξιλόγιον Ἰμβρου. ΖΑ Β' (1896) 15 - 19.

Δημ. ἱατρ., ἐνδυμ., παράδ., ἀστρολ., γεωργ. βίος κ. ἄ.

255. Ἐπὶ ὁρχία Δελβίου. Ἱστορικὴ καὶ γεωγραφικὴ περιγραφή. Παραδόσεις, ἥθη καὶ ἔθιμα. Δωδώνη Α' (1896) 115 - 133. — Τμῆμα Πωγωνιανῆς. Αὐτόθι, σ. 153 - 156.

Τοπωνύμια, γαμήλ. ἔθιμα, γαμ. ἄσμ. 7, μαντική.

256. **Ζωγραφάκης Ἰω. Ν.** Δημοτικὰ ἀνάλεκτα τοῦ χωρίου Ρωγδιάς τῆς Κρήτης. ΖΑ Β' (1896) 53 - 85.

Παραμ. καὶ εὐτρ. διηγ. 10, παραδόσ. 21, ἄσμ. 29, λογοπαίγν. 3, δίστ. 28, αἰνίγμ. 18, λεξιλόγιον.

257. **Καμπούρογλους Δημ. Γρ.** Ἱστορία τῶν Ἀθηναίων. Τουρκοκρατία. Περίοδος πρώτη 1458 - 1687. Τόμ. Β', ἐν Ἀθήναις 1890, 8ον, σελ. 332. Τόμ. Γ', αὐτόθι 1896, 8ον, σελ. 336 + εἰκ. 6.

Ἐν Β' τόμῳ, πλὴν τῆς ἱστορικῆς ὕλης, δημοσιεύονται καὶ εἰδήσεις ἀναφερ. εἰς τὴν κοιν. ὀργ. καὶ πλῆθος τοπωνυμίων. Ἐν Γ' τόμῳ περὶ λ. οἰκίας, κοιν. ὀργ., μαγ., γάμ., παιδίου. Ἐπίσης δημοσ. γαμήλ. καὶ παιδικὰ ἄσματ., εἰδ. περὶ λαϊκοῦ δικαίου, τελευτῆς, παροιμ., δεισ. συνήθ., ἔθ. λατρ., ἐπὶ ὠδαί, εὐχαί, ἀραί, ὕβρεις, ἐπαγγέλματα, παραδόσεις, ἄσματα, παραμύθια, μουσικαὶ καταγρ. ἄσμ., δίστιχα, αἰνίγμ., εἰκόνες οἰκ. καὶ ἐνδυμ. κ. ἄ.

258. **Λιλιμπάκης Ἑμμ.** Συλλογὴ ἐκ Σιτείας τῆς Κρήτης. ΖΑ 1896, σ. 30 - 48. Αἰνίγμ. 13, παραδ. 15, ἀστρολ., δίστιχα 145, παροιμ. καὶ παροιμ. φράσεις 118.

259. **Μανωλακάκης Ἑμμ.** Καρπαθιακὰ περιέχοντα τὴν τοπογραφίαν, ἱστορίαν, περιγραφὴν, ἀρχαιολογίαν, φυσικὴν κατάστασιν, στατιστικὴν, τοπωνυμίας τῆς νήσου, ἥθη καὶ ἔθιμα, ἰδιώματα τῆς γλώσσης, λεξιλόγιον, δημοτικὰ ἄσματα καὶ δημῶδεις παροιμίας τῶν κατοίκων αὐτῆς ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1896, 8ον, σελ. 304.

Δημοσ. ἔθιμα σχετ. μὲ τὸ παιδ., γάμ., τελευτ., κοιν. ὀργ., λαϊκ. δίκ., μετεωρολ., δεισ. συνηθείας. Ἐπίσης παραδόσεις τινές, παροιμ. 341, ἐπὶ ὠδαί τινες, πλῆθος τοπων. καὶ ἄσμ. 95.

Κρίσεις: Βυζαντ Χρονικά IV (1897) 733 - 735 (Ἀ. Παπαδόπουλος - Κεραμεύς).

260. Παραμύθια [5] καὶ ἄσματα [5] Λεσβιάδος διαλέκτου. ΖΑ 1896, σ. 20 - 30.

261. **Πουλάκης Δ.** Λεξικὸν ἰδίᾳ τῆς Σικίνου καὶ τινῶν ἄλλων τόπων. ΖΑ 1896, σ. 7-15.

Ἐνδιαφ. καὶ λαογρ. διὰ τὰς εἰδήσ. τὰς ἀναφερ. εἰς τὸ παιδίον, τὰς τροφάς, τὰ οἰκ. σκεύη, τὰ ὄνόμ. φυτ., τὸν γεωργ. βίον, τὰ μέτρα κτλ.

262. **Buondelmonti Christ.** Description des Iles de l'Archipel. Version grecque par un anonyme, publiée d'après le manuscrit du Sérail, avec une traduction française et un commentaire par Émile Legrand. 1ère partie. Paris 1897, 8ον, σ. XL + 259.

Περιγράφονται ποικίλα ἔθνη καὶ ἔθιμα τῶν νησιωτῶν τῆς Ἑλλάδος ἀναφερόμενα εἰς τὴν κατοικίαν, τοὺς βίους, τὴν ἐνδυμασίαν κ. ἄ.

Κρίσις: ΒΖ 10 (1901) 230 - 233 (L. Büchner).

263. **Χατζόπουλος Κωνστ.** Ἡ ἐπαρχία 40 Ἐκκλησιῶν (πληθυσμός, ἔθνη, ἔθιμα καὶ γλωσσικὰ ἰδιώματα). Θρ Ἐπ Α' (1897) 181 - 203.

Εἰδήσεις σχετικαὶ μὲ τὴν κοινων. ὀργάνωσιν, τὰς δεισιδαιμονίας καὶ προλήψεις, περὶ γαμηλίων ἑθίμων, λατρείας, παιδιῶν, αἰνίγματα 8, παροιμίαι 12, εὐχαὶ 4, κατάραι 11, ἄσματα 2, παραμύθι 1.

264. **Ἀρχέλαος Σαραντίδης Ἰ.** Ἡ Σινασός, ἡτοὶ ὅσοις, ἱστορία, ἔθνη καὶ διαπονητικὴ κατὰστασις, ἔθνη, ἔθιμα καὶ γλώσσα τῆς ἐν Καππαδοκίᾳ κωμοπόλεως Σινασοῦ. Ἐν ἐπιμέτρῳ δὲ καὶ σύντομος περιγραφή τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Καισαρείας καὶ Ἰκονίου ἐλληνικῶν κεινοτήτων ὡς καὶ τῶν ἐν αὐταῖς σωζομένων ἐλληνικῶν διαλέκτων ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐν Σινασῶ λαλουμένην. Ἐν Ἀθήναις 1899, 8ον, σελ. 284.

Δημοσιεύονται εἰδήσεις περὶ βίων, δεισιδαιμόνων συνηθειῶν, κοινωνικῆς ὀργανώσεως, παιδίου, χορῶν, μουσικῆς, λατρείας, γάμου (σ. 63 - 95). Ἐπίσης τοπων., παροιμ. φράσεις σποράδην, ἄσματα 12 (σ. 155 - 171), παροιμίαι 357 (σ. 171 - 188), παιδικὰ αἰνίγματα 15 (σ. 188 - 189), παιδικὰ ἄσματα 10 (σ. 189 - 192), νανούρισμα (σ. 192), μοιρολόγια 5 (σ. 192 - 194), παιδιὰ 10 (σ. 194 - 198), εὐχαὶ καὶ κατάραι (σ. 198 - 199), ὀνόματα (σ. 199 - 201), παραμύθια 2 (σ. 201 - 216), λεξιλόγιον (σ. 216 - 280).

265. Τὸ τμήμα «Ρίζης» ἐν τῇ διοικήσει Ἀργυροκάστρου. [Τοπωνύμια]. Ἄσματα ἀδόμενα ἐν τῷ τμήματι Ρίζης [7 γαμήλια]. Δωδώνη Β' (1899) 127 - 132.

266. **Δασσαρήτης Ἡλ.** Περὶ τῆς Κοριτσᾶς. ΔΙΕΕ Ε' (1896 - 1900) 123 - 158.

Τοπωνύμια, παιδιὰ, μουσική, χορός, ἐπίθετα.

267. **Ζώης Λέων. Χ.** Λεξικὸν φιλολογικὸν καὶ ἱστορικὸν Ζακύνθου ὑπὸ —. Τόμ. Α', Α - Γ. Ἐν Ζακύνθῳ 1898, 8ον, σελ. η' + 2 ἄ. ἄ. + 208. Τόμ. Β', Δ - Μ, αὐτόθι 1901, 8ον, σελ. 209 - 703.

Δημοσ. πλὴν τῆς γλωσσ. ὕλης καὶ ποικίλαι εἰδήσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὴν λαϊκὴν οἰκίαν, τὸ δίκαιον, τὴν κοινων. ὀργάν., τὸν γάμον, τὴν λατρείαν κτλ.

268. **Κωνσταντινίδης Μ. Γ.** Ἡ νῆσος Σκυῖρος. Ἱστορικὸν δοκίμιον ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1901, 8ον, σελ. 190.

Δημοσ. ἐν σ. 128 - 133: εἰδήσεις περὶ οἰκίας, ἐν σ. 142 - 148: περὶ κοιν. ὄργ., ἐν σ. 152 - 153: δίστ. 7, ἐν σ. 157: δίστ. 7, ἐν σ. 158: χορός, ἐν σ. 163 - 166: γαμήλια ἔθιμα, ἐν σ. 166 - 175: περὶ λαϊκῆς λατρ., ἐν σ. 175 - 181: περὶ ἐνδυμασίας.

269. **Ζερλέντης Π. Γ.** Ναξία νῆσος καὶ πόλις. BZ 11 (1902) 491 - 499.

Τοπωνύμια, περιπαίγματα, ἄσμα, δίστιχον.

270. **Κοσμῆς Ἀγγ.** Τὸ εὐμετάβολον τοῦ Μαρτίου. (Λαϊκαὶ παραδόσεις τῶν Σιφνίων). Ἀρμονία Γ' (1902) 197 - 199.

Παραδόσεις 3, παροιμίαι 6.

271. **Abbott G. F.** Macedonian Folklore. Cambridge 1903, 8ον, σελ. X + 372. [Φωτομηχανικὴ ἀνατύπωσις, Chicago 1969, Institute for Balkan Studies, Publ. No. 110].

Ἄσματα, παροιμίαι, δίστιχα, ἐπῳδαί, εἰδήσεις περὶ παιδίου, γάμου, τελευτῆς, δεισ. συνηθ., δημ. λατρ., παραδόσεις, αἰνίγμ. καὶ παραμύθια.

Κρίσεις: The Athenaeum nr. 3960 (19 Σεπτ. 1903) 376 κέξ. Lit. Centralblatt 54 (1903), ἀρ. 41, σ. 1377 (K. Dietrich). Orientalistische Literaturzeitung 6 (1903), ἀρ. 11, 462 - 468 (J. v. Nöel). Folk-Lore 14 (1903) 446 - 448 (W.H. D.R.). The Classical Review 17 (1903), ἀρ. 9, σ. 472 κέξ. (W.H.D. Rouse). Revue de l'histoire des religions 48 (1903) 121 κέξ. (A. van Gennep). Échos d'Orient 7 (1904) 58 (S. Petridés).

272. **Ἀναγνώστου Σπ.** Λεσβιακά, ἥτοι συλλογὴ λαογραφικῶν περὶ Λέσβου πραγματειῶν. Ἐν Ἀθήναις 1903, 8ον, σελ. ιζ' + 272.

Σελ. α' - ιζ': Προλεγόμενα· σ. 1 - 48: Γραμματικὴ τῆς ἐν Λέσβῳ λαλουμένης γλώσσης· σ. 49 - 160: γλωσσάριον Λέσβιον, ἐνθα ποικίλαι λαογραφικαὶ εἰδήσ. ἀναφερόμ. εἰς τὴν λατρ., τὰς τροφάς, τὰς δεισιδ., τὰς παραδ., τὴν τελευτ., τὴν κοιν. ὄργ., τὴν οἰκίαν, τὰ σκεύη καὶ ἐργαλεῖα, σποράδην δὲ παροιμίαι, δίστιχα, εὐχαί, ἀραί, ὕβρεις κτλ.· σ. 161 - 262: παραμύθια 5, αἰνίγμ. 48, ἄσματα 47, δίστιχα 85.

273. **Λουλουδόπουλος Μιλτιάδης. Ἀ.** Ἀνέκδοτος συλλογὴ ἠθῶν, ἐθίμων, δημ. ἄσμάτων, προλήψεων, δεισιδαιμονιῶν, παροιμιῶν, αἰνιγμάτων κτλ. τῶν Καρυῶν (ἐπαρχίας Καβακλῆ). Ἐν Βάρνῃ 1903, 8ον μικρ., σελ. 208.

Ἄσμ. 111, δίστ. 66, αἰνίγμ. 48, παροιμ. 116, εἰδήσ. περὶ δεισιδ. δοξ., μαντ., λατρείας, ὀνόματα, περὶ ἐνδυμ. κτλ.

274. **Pernot Hubert** En pays turc. L'île de Chios par —. Avec 17 melodies populaires et 118 simili-gravures exécutées d'après les clichés de l'auteur. Paris 1903, 8ον, σελ. 284.

Ἐν σ. 82 - 84: παράδ. 1, σ. 96 - 104: νανουρίσματα, μοιρολόγια, εἰδ. περὶ τελευτῆς, σ. 104 - 112 δεισιδ. δοξ., σ. 146 - 153: πετροπόλεμος, σ. 154 - 161: ἐνδυμασία γυναικῶν, σ. 185 - 188: ἐνδυμασία ἀνδρική, σ. 188 - 192: ἄσματα εἰς γαλλ. μετάφρ. καὶ δίστιχα, σ. 192 - 197: γαμήλια ἔθιμα. Σποράδην πολλαὶ φωτογραφίαι χωρικῶν. Ἐν σ. 229 - 246: μελωδ. δημ. ἄσμ. 17 εἰς εὐρωπ. μουσικὴν γραφὴν.

Κρίσεις: Échos d'Orient (1904) 120 (J. Pargoire).

275. **Βασιλειάδης Σ.** Συλλογή λέξεων λαϊκῶν ἐν Ζήλῃ Ἰκονίου τῆς Μ. Ἀσίας. Ξενοφάνης Α' (1904) 190 - 192, 285 - 288, 382 - 384, 430 - 432, 479 - 480. Ἐνδιαφέρει καὶ ἀπὸ λαογρ. ἀπόψεως διὰ τὰ ὀνόμ. σκευῶν, τοπωνύμια κ.ἄ.
276. **Γούναρης Κώστ.** Ἀπὸ τὴν ἐλληνικὴν πατρίδα. Νουμᾶς Β' (1904), ἀρ. 108 σ. 3 - 4, ἀρ. 109 σ. 2 - 3, ἀρ. 110 σ. 2 - 3, ἀρ. 111 σ. 3, ἀρ. 112 σ. 6 - 8, ἀρ. 113 σ. 3 - 4, ἀρ. 114 σ. 7, ἀρ. 115 σ. 4, ἀρ. 116 σ. 6 - 8, ἀρ. 117 σ. 11, ἀρ. 118 σ. 9 - 10, ἀρ. 119 σ. 10, ἀρ. 120 σ. 10, ἀρ. 121 σ. 9, ἀρ. 122 σ. 7 - 10.
Ἄσμ. 7, νκνούρ. 1, δίστ. 1, γεωργ. καὶ ποιμ. βίος, λατρ., γάμος.
277. **Θ[εοδωρόπουλος] Μ. Ἰ.** Ἡθῃ - ἔθιμα - προλήψεις. Σπ Ἡμ 5 (1904) 70 - 72. Εἰδήσεις περὶ παιδίου, τελευτῆς, μαγείας, γάμου καὶ 1 παροιμία.
278. **Κοκκίνης Γ. Π.** Λαϊκὰ ἥθη, ἔθιμα, παραδόσεις, θρύλοι, μῦθοι. ΑΟΔΟ, ἀρ. 38, 25 Ἰουλίου 1904, σ. 624 - 625.
1 ἀνέκδ., 2 παραδόσ., μαγ., λατρ.
279. **Περὶ Κυδωνιῶν.** Ξενοφάνης Α' (1904) 241 - 250.
Εἰδήσεις περὶ ἐνδυμ., λ. λατρ., γάμ., παροιμία 3, δίστιχον.
280. **Σπυράντης Κ.** Περὶ τῆς παρὰ τὴν Τραπεζοῦντα κειμένης κωμοπόλεως Σάντας. Ξενοφάνης Α' (1904) 446 - 453.
Δημοσ. καὶ εἰδήσ. περὶ ἐπαγγ. ἀσχολ. τῶν κατοίκων καὶ περὶ τῆς κοιν. αὐτῶν ὁργανώσεως.
281. **Τὰ ἥθη καὶ τὰ ἔθιμα, τὸ ἐπάγγελμα, ἡ ἐνδυμασία τῶν ἐν ἀποκέντροις Καισαρείας Καππαδοκίας οἰκούντων Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν.** Ξενοφάνης Α' (1904) 265 - 382.
Ζητήματα ἀφορῶντα εἰς τὴν κοινων. ὀργ., λατρείαν, γάμον, οἰκίαν καὶ ἐνδυμασίαν.
282. **Χαριτάκης Κ.** Κρητικὰ ἥθη καὶ ἔθιμα. ΑΟΔΟ, ἀρ. 37, 18 Ἰουλ. 1904, σ. 608.
Μαντική, μαγεία, 2 παραδόσεις.
283. **:Ψελλίδης** Κερκυραϊκαὶ ἰδέαι περὶ φαντασμάτων. ΑΟΔΟ, ἀρ. 37, 18 Ἰουλ. 1904, σ. 608.
3 παραδ., μαγικαὶ συνήθειαι, παιδίον.
284. **Kretschmer Paul** Der heutige lesbische Dialekt verglichen mit den übrigen nord-griechischen Mundarten von —. Mit einer Karte. Wien 1905, 4ον, σελ. XII + 614. (Keiserliche Akademie der Wissenschaften. Schriften der Balkankommission, Linguistische Abteilung III. Neugriechische Dialekt-studien. Heft I).
Παρωνύμια, ὀνόματα, παραμύθ. 30, ἄσμ. 2, δίστ. 19, παροιμ. 274.
285. **Μονογραφικὴ Ἱστορία Ζήλης ἢ Σύλατας.** Ξενοφάνης Β' (1905) 284 - 288, 322 - 327, 342 - 344.
Γαμ. ἔθιμα, ἄσματα 6, περὶ οἰωνῶν καὶ δεισιδαιμονιῶν.

286. **Πετρίδης Μιχ. Γ.** 'Η ζωή στὸ Καστελλόριζο. 'Η νυχτιὰ τῆς Μεταμόρφωσης. 'Ο Γάμος. Νουμᾶς Γ' (1905), ἀρ. 148, σ. 9 - 11.
Δημοσ. εἰδήσεις περὶ λαϊκῆς λατρείας, γάμου καὶ τινὰ γαμ. ἄσματα.
287. ——— 'Η ζωή στὸ Καστελλόριζο. Τὸ νησάκι μας. Νουμᾶς Γ' (1905), ἀρ. 150, σ. 12, ἀρ. 153, σ. 6 - 7.
Δημοσ. ἄσματα 3 καὶ εἰδήσεις περὶ ναυτικοῦ βίου καὶ λαϊκῆς λατρείας.
288. **Ψάλτης Σταμ. Β.** Θρακικὰ ἢ μελέτη περὶ τοῦ γλωσσικοῦ ιδιώματος τῆς πόλεως Σαράντα Ἐκκλησιῶν. Ἐν Ἀθήναις 1905, 8ον, σελ. 238.
Πλὴν τῆς γλωσσ. ὕλης δημοσ. ὀνόματα (σ. 140 - 168), λεξιλόγιον (σ. 169 - 212) καὶ 4 παραμύθια (σ. 213 - 223).
289. **Μηλιαράκης Ἀντ.** Κίμωλος. ΔΙΕΞ. ΣΤ' (1902 - 1906) 3 - 48, μετὰ γεωγραφικοῦ χάρτου μεταξὺ τῶν σελ. 48 καὶ 49.
Τοπωνύμια, ἐπώνυμα, κοινωνικὴ ὁργάνωσις.
290. **Ἰατρίδης Κλ.** Μονογραφία Βουρλῶν. Ξενοφάνης Γ' (1905 - 1906) 492 - 524, 539 - 550.
'Ονομασία πόλεως, ἀσχολίαι κατοίκων, ὀνόματα, κοιν. ὁργάνωσις.
291. **Λάσκαρης Ν. Γ.** 'Η Λάστα καὶ τὰ μνημεῖά τῆς ὑπὸ —. Μέρος Α'. Ἐν Πύργῳ 1902, 8ον μικρ., σελ. β' + 58 + β'. Μέρ. Β', σελ. 58 - 115 + 6 ἄ. ἄ. Μέρ. Γ', αὐτόθι 1906, 8ον μικρ., σελ. 116 - 286 + 4 ἄ. ἄ.
Μέρ. Α': παιδιαὶ 59, μῦθοι 13, παραδ. 25, ἀνέγμ. καὶ λογοπ. 20. Μέρ. Β': περὶ Λάσσης, ὀνόμ. κύρια, γαμήλ. ἔθιμα καὶ ἄσματα 30, δεῖσ. δοξ. Μέρ. Γ': παροιμίαι 1800, παραμύθια 5 καὶ εἰδήσεις σχετ. μετὰ τὸ παιδίον.
292. **Ἐλευθερίου Παρασκευᾶς** Πραγματεία περὶ τῶν ἡθῶν καὶ ἐθίμων τῆς κωμοπόλεως Λιβισίου κατὰ τοὺς παλαιούς χρόνους. Ξενοφάνης Δ' (1906) 177 - 180, 231 - 240.
Εἰδήσ. ἀναφ. εἰς τὴν βάπτ., γάμ., τελευτ., λατρ., ἐνδυμασίαν.
293. **Ζαρράφτης Γ. Ε.** Θαλύσια τῆς Κῶ, ἥτοι παράφρασις τοῦ Ζ' εἰδυλλίου τοῦ Θεοκρίτου καὶ μελέτη αὐτοῦ ὑπὸ —. Ἐν Σάμῳ 1906, 8ον, σελ. 40.
Ἐν σ. 36 - 37 μελετῶνται ἔθιμα ἀναφερόμενα εἰς τὰς δεῖσιδαίμ. συνηθείας, τὸν γεωργικὸν βίον καὶ τὴν λαϊκὴν λατρείαν.
294. **Κανδηλῶρος Τ. Χ.** Τὰ Γορτυνιακά. Λαογραφικὴ καὶ γλωσσολογικὴ μελέτη. Ἀρκαδ' Ἐπετ Β' (1906) 225 - 291.
Γενικὰ περὶ ἔθν. κοιν. ὁργαν. καὶ λαϊκῆς λατρείας.
295. **Μακρόας Δ. (Μακρόπουλος Δ.)** 'Η Μαλακοπή. Ξενοφάνης Δ' (1906) 409 - 431, 518 - 535.
Ἐν σ. 422 - 431: εἰδήσ. περὶ ἐνδυμασίας, κοιν. ὁργαν., βαπτίσ., γάμου.
296. **Μανωλακάκης Παπᾶ - Μιχαήλ** Γλωσσικὴ ὕλη τῆς νήσου Καρπάθου. Ἐπετ Παρν Θ' (1906) 29 - 42.
Ἐνδιαφέρουσα καὶ λαογραφικῶς διὰ τὰ τοπωνύμια καὶ τὰς εἰδήσεις περὶ λαϊκ. οἰκίας, ἐπίπλων καὶ σκευῶν, τροφῶν, ἐνδυμασ. καὶ ποικίλων ἐθίμων καὶ δὴ τῆς λαϊκῆς λατρείας.

297. **Παπαδόπουλος Γ.** 'Αρκαδικὰ ἥθη καὶ ἔθιμα. 'Αρκαδ 'Επ Β' (1906) 308-311.
Παραδόσεις τινές, δεισιδ. δοξασίαι καὶ λατρευτ. ἔθιμα.
298. **Schweinitz Hans - Hermann Graf von** In Kleinasien. Ein Reitausflug durch das Innere Kleinasiens im Jahre 1905 von —, ... Berlin 1906, 8ον, σελ. XVI + 204 + 1 χάρτ.
Δημοσ. τοπωνύμια, εἰκόνες καὶ σχέδια ἐντὸς κειμένου ἐκ τοῦ βίου καὶ ποικίλαι εἰδήσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὴν λατρ., τὰς δεισιδαιμονίας κτλ.
299. **Γιγάντες Δημ.** 'Η μαγεία καὶ ἡ ἀστρολογία. Αἱ Μοῦσαι ΙΕ' (1906-1907), φ. 329, σ. 1 - 3.

Γ' ΥΛΙΚΟΣ ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

1. Συνοικισμός, οἰκία καὶ αὐλή. 'Επιπλα καὶ σκεύη.

- [Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 53. 57. 72. 74. 75. 79. 83. 92. 98. 113. 123. 138. 165. 169. 172. 184. 187. 191. 193. 197. 207. 212. 217. 219. 231. 235. 239. 257. 261. 262. 267. 268. 272. 275. 281. 296]
300. **'Αντωνιάδης 'Α. Ι.** Παλαιὰ χειρομύλη ἐν Πειραιεῖ. 'Εφημ. Φιλομαθῶν ΣΤ' (1858) 597 - 599.
301. **Mommsen August** Griechische Jahreszeiten, herausgegeben von —. Heft. I. Inhalt: Neugriechische Bauernregeln, geordnet nach Monaten alten Stils. Vom herausgeber. Schleswig 1873, 8ον, σελ. 95.
302. **'Αλεκτορίδης 'Αναστ.** Λεξιλόγιον τοῦ ἐν Φερτακαίνοις τῆς Καππαδοκίας γλωσσικοῦ ἰδιώματος. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 480 - 508.
'Ενδιαφέρει καὶ λαογραφικῶς διὰ τὰ ἀναφερόμενα σκεύη, τὰ ὀνόματα μερῶν τοῦ οἴκου κτλ.
303. **Πρωτόδικος 'Ιω.** 'Η νησιωτικὴ κατοικία. 'Αρμονία Α' (1900) 164 - 166.
304. **Ξενόπουλος Γρηγ.** 'Ελληνικαὶ πόλεις. Ζάκυνθος. Παναθήναια ΙΓ' (1906 - 1907) 133 - 138.
Δημοσ. καὶ εἰδήσ. περὶ λαϊκῆς οἰκίας.

2. 'Ενδύματα.

- [Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 6. 62. 66. 90. 94. 98. 102. 105. 113. 116. 123. 138. 141. 164. 167. 172. 179. 181. 191. 193. 195. 196. 197. 233. 240. 254. 257. 262. 268. 273. 274. 279. 281. 292. 295. 296]
305. Βλάχοι - Βλάχισσαι. Πανδώρα Γ' (1852 - 53) 282 - 283 [εἰκὼν ἐν σ. 282].
— Γυναῖκες Μήλια [εἰκὼν]. Αὐτόθι, σ. 215.
306. **Δ[ραγούμης] Ν.** 'Ολίγα τινὰ περὶ Πάρου καὶ 'Αντιπάρου. Πανδώρα Γ' (1852 - 53) 59 - 62.
'Εν σ. 61: εἰκὼν Ναξίων γυναικῶν μὲ παλαιὰν ἀμφίεσιν.

307. **Ραγκαβῆς Ἰ. Ρ.** "Ἄνδρος. "Ιος. Πανδώρα Γ' (1852 - 53) 81 - 85.
 'Εν σ. 82 - 84: δύο εἰκόνες γυναικὸς τῆς "Ἀνδρου καὶ γυναικῶν τῆς Χίου μὲ ἀρχαιοτέραν ἐνδυμασίαν.
308. **Δ[ραγούμης] Ν.** 'Απόσπασμα ὑπομνημάτων ἀνεκδότων. Πανδώρα Δ' (1853 - 54) 483 - 488.
 Δημοσ. καὶ εἰκὼν Μυκονίων ἐνδεδυμένων παλαιὰς ἐνδυμασίας.
309. "Ἐνδυμα τῶν γυναικῶν τῆς "Υδρας [μετ' εἰκόνας]. Πανδώρα Ζ' (1856 - 57) 259 - 260. — "Ἐνδυμα γυναικεῖον ἐν Καλάμαις [μετ' εἰκόνας]. Αὐτόθι, σ. 284. — "Ἐνδυμα Πελοποννησίων [μετ' εἰκόνας]. Αὐτόθι, σ. 304. — "Ἐνδύματα ἑλληνικὰ [μετ' εἰκόνας]. Αὐτόθι, σ. 349 - 350.
310. **Δε-Κιγάλλας Ἰ.** Περὶ ἐνδύματος τῶν "Ανατολικῶν καὶ Δυτικῶν κληρικῶν. Πανδώρα ΙΒ' (1861 - 62) 204 - 205 [μετὰ 2 εἰκόνων].
311. 'Ελληνοβλάχα [εἰκὼν]. 'Εθν Ἡμ 3 (1863) 266.
312. **Πασπάτης Ἀ. Γ.** Βραχεῖαι σημειώσεις περὶ ὑποδημάτων. ΔΙΕΕ Β' (1885 - 89) 325 - 329.
313. **Μηλιαράκης Ἀ.** Περὶ φεσίου. 'Εστία, 'Ιουλ. - Δεκ. 1893, σ. 113 - 115, 141 - 142, 145 - 148.
314. Νεῶνις Κυμαία ἐν ἑορτασίμῳ στολῇ [εἰκὼν]. ΗΓΣΚ 1899, σ. 73.
315. **Φιλαδέλφους Ἀλ.** Τὸ γυναικεῖον ἐνδυμα. Παναθήναια Α' (1900 - 1901) 455 - 456.
316. **Λουκάς Ν.** Τύποι ἀμφιέσεως καὶ πανοπλίας Κρωμναίων. 'Η Αὐγὴ τοῦ Πόντου 1905, σ. 129. — 'Αμφιέσεις χωρικῶν Γρατσεζούντος. Αὐτόθι, σ. 163.
317. **Βερναρδάκης Ἀ. Ν.** Περὶ ἀμφιέσεως. 'Ανατύπωσις ἐκ τῆς «'Ημερησίας». 'Εν 'Αθήναις 1906, 8ον, σελ. 285.
 Γίνεται λόγος περὶ ἀμφιέσεως εἰς τοὺς ἀρχαίους, βυζαντινοὺς καὶ νεωτέρους "Ελλήνας, ὡς καὶ εἰς ἄλλους λαοὺς "Ανατολῆς καὶ Δύσεως.
318. **Καλαϊσάκης Γ. Ἰακ.** Κρητικὴ κόμμωσις. Κρ 'Ἀστὴρ Α' (1906) 20.

3. Τροφαὶ καὶ ποτά.

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 62. 79. 83. 84. 98. 113. 123. 138. 141. 146. 170. 172. 178. 184. 194. 197. 203. 207. 261. 272. 296]

319. **Μηλιαράκης Σ.** Τί τρώγει ὁ Ρωμιός. 'Εστία, 'Ιουλ. - Δεκ. 1873, σ. 257 - 259.
320. **Πολίτης Ν. Γ.** Χαβιάρι. 'Εστίας εἰκονογραφημένης δελτίον, ἀρ. 32 (1890) (= Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 117 - 119).

4. Βίοι.

(Γεωργικός, ποιμενικός, ναυτικός, ἀλιευτικός κλπ.)

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 7. 9. 10. 30. 34. 51. 57. 74. 75. 77. 79. 80. 81. 83. 85. 98. 105. 109. 114. 115. 128. 157. 165. 167. 172. 180. 184. 193. 197. 219. 221. 224. 235. 236. 243. 250. 254. 261. 262. 264. 272. 276. 287. 293. 298]

321. **Ἀθανασιάδης Σπ.** Περὶ τῆς ὀνομασίας τῶν ἐργαλείων, τοῦ συστήματος, τῆς ἀναλογίας, τῆς κανονικῆς χρήσεως τοῦ ἐν χρήσει ἀρότρου, τῆς σπορᾶς καὶ λοιπῶν ἐργασιῶν ἐν γένει μέχρι τῆς ἐντελοῦς συγκομιδῆς τῶν καρπῶν... Ἐφημ Φιλομαθῶν Ε' (1857 - 58) 241 - 242.
322. **Παπαζαφειρόπουλος Π.** Φιλολογικαὶ σημειώσεις. [Λέξεις καὶ φράσεις ἐκ Βυτίνης]. Ἐφημ Φιλομαθῶν Ε' (1857 - 58) 217 - 220.
Εἰδήσ. τινὲς περὶ γεωργ. βίου.
323. **Ψαυράτης Ν.** Φιλολογικαὶ σημειώσεις [ἐκ Σίφνου]. Ἐφημ Φιλομαθῶν Ε' (1857 - 58) 338 - 339, 343 - 345.
Λέξεις καὶ φράσεις ἐκ τοῦ γεωργικοῦ βίου, τῆς κεραμικῆς, ὑφαντικῆς, ἀρτοποιίας κτλ.
324. **Σωτηρόπουλος Σ.** Τριάκοντα ἔξ ἡμερῶν αἰχμαλωσία καὶ συμβίωσις μετὰ ληστῶν ὑπὸ —. Ἔκδοσις 2α. Ἀθήνησι 1867, 8ον μικρ., σελ. στ' + 186.
Δημοσ. ἐνδιαφέρουσαι εἰδήσεις περὶ τοῦ ληστρικοῦ βίου.
325. **Deffner M.** Die Bienenzucht in Odis und die Fatalitaet der Zehntausend in den kolchischen Doerfern. Deffn Arch. I (1880) 227 - 234.
326. **Πρωτόδικος Ἰω.** Συγκριτικὸν ὀνοματολόγιον τῆς μελισσοουργίας. Deffn Arch. I (1880) 225 - 226.
327. **Παρλαπᾶς Γ. Χ.** Ἡ ἀλιεία ἐν Μεσολογγίῳ. Ἐστία 27 (1889) 321 - 323.
328. **Ἀδρακτᾶς Γ.** Βίος καὶ ἔργα ἐπὶ τοῦ Παλίου. Ἐβδομάς Θ' (1892), ἀρ. 26, σ. 5 - 7.
Δημοσ. εἰδήσεις ἐκ τοῦ γεωργικοῦ, ποιμενικοῦ καὶ ἄλλων βίων τοῦ λαοῦ.
329. **Κρυστάλλης Κ.** Γραμμενοχώρια. Ἐστία 1894, σ. 212 - 215.
Τοπωνύμια τινὰ καὶ εἰδήσεις περὶ τῶν ἀσχολιῶν τῶν κατοίκων.
330. **Μ[ινῶτος]** Ὁ τρύγος τῆς σταφίδος ἐν Ζακύνθῳ. Αἱ Μοῦσαι Γ' (1894 - 95) 205-206.
331. — Γλωσσικά. Αἱ Μοῦσαι Γ' (1894 - 95) 244 - 245, 272.
Ἀλώνι, προστήχι, σέμπρος, πικρήδι, ξυλόκοτα, πλεζωνιά.
332. **Φ. Δ. Θ.** Λαγωνικὸ σκυλί. Αἱ Μοῦσαι Γ' (1894 - 95) 336.
333. **Ἀδρακτᾶς Γ.** Ἀγροτικαὶ εἰκόνες ἐν Θεσσαλίᾳ. Σκ Ἡμ ἔτ. 1899, σ. 358 - 362.
334. **Πρωτόδικος Ἰω.** Πόθεν τὸ ὄνομα «βάρκα». Ἀρμονία Β' (1901) 213.
335. **Δραγάτσης Ἰάκ. Δ.** Ἡ ἀλιεία τῶν σκάρων ἐν Σίφνῳ καὶ ὁ Αἰλιανός. Σκ Ἡμ ἔτ. 1905, σ. 411 - 415.

5. Βιοτεχνία καὶ λαϊκὴ τέχνη.

(Ἀρχιτεκτονική, χειροτεχνία, ὑφαντική, κεντητική, ξυλογλυπτική, ἀγγειοπλαστική, μεταλλουργική, λαϊκὰ ἐπιτηδεύματα)

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 53. 68. 76. 102. 105. 125. 167. 172. 178. 179. 180. 189. 191. 194. 205. 206. 246. 257. 280]

336. * **Stackelberg O. M. Baron von Trachten und Gebräuche der Neugriechen.** Berlin 1831.

337. **Παπαζαφειρόπουλος Π.** Φιλολογικαὶ σημειώσεις [ἐκ Βυτίνης]. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΣΤ' (1858) 512 - 514.

Λέξεις καὶ φράσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὴν ὑφαντικὴν.

338. **Σακκελίων Ἰ.** Περὶ τῆς Ναξίας πέτρας εἶτε ἀκόνης. Πανδώρα Ι' (1859 - 60) 289 - 293 (=Ἐφημ Φιλομαθῶν Ζ' [1859] 1087 - 1089, 1095 - 1097).

339. **(Πύρλας Ἰ. Π.)** Περὶ τοῦ τρόπου τῆς κατασκευῆς τῶν ἐνδυμάτων παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ νεωτέροις. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΒ' (1864) 300 - 301.

Ἡ σ. 300 τίθεται ἀντὶ τῆς 308.

340. **Λάμπρος Μ. Π.** Περὶ ἡπειρωτικῶν ἐνεπιγράφων μαστραπάδων. Παρνασσός 7 (1883) 269 - 273, 873 - 874.

341. **Δε Βιάζης Σπυρ.** Ἡ χρυσοχοικὴ τέχνη ἐν Ζακύνθῳ. Πινακοθήκη Δ' (1904 - 1905) 54 - 55.

342. **Λοβέρδος Σ.** Τὸ ἐλληνικὸν κέντημα. Παναθήναια Θ' (1904 - 1905) 1 - 4.

343. **Λάμπρος Σπ. Π.** Τορνευτὸν ἀγγεῖον Καλαρρυτιωτικῆς τέχνης. ΝΕ Γ' (1906) 440 - 446.

344. * **Lambros M. P.** Vasi epirotici iscritti, traduzione di G. Durutti (La Rass. ellen. ἀρ. 9.10).

Δ' ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΒΙΟΣ

1. Λαϊκὴ πίστις.

α') **Θρησκευτικαὶ καὶ δεισιδαίμονες συνήθειαι τοῦ λαοῦ.**

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 15. 53. 56. 57. 63. 69. 85. 88. 90. 99. 100. 105. 113. 119. 122. 130. 142. 143. 151. 152. 154. 176. 179. 181. 183. 184. 186. 194. 197. 199. 200. 201. 204. 209. 211. 214. 216. 222. 229. 245. 247. 257. 259. 263. 264. 271. 272. 274. 283. 285. 291. 293. 297. 298. 1215. 1808. 1933. 1943]

345. **Δεισιδαιμονίαι τῶν Κεφαλλήνων.** Ἀποθήκη ὠφελ γνῶσ ἀρ. 13 (1838), σ. 14 - 15. [Ἀναδημ. ἐκ τῆς Ἰονίου Ἀνθολογίας].

346. **Λεβαδεὺς Ἰ. Ν.** Προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίαι. Μνημοσύνη Α' (1852 - 53) 409 - 415.

347. **Ἀπρίλιος καὶ Μάιος.** Ἐπτάλοφ Α' (1862 - 63) 378 - 379.

Ἑρμηνεία τοῦ «πρωταπριλιάτικου» ψεύδους καὶ δεισιδ. σχετικαὶ μετὰ τὸν Μάιον.

348. **Βαλαβάνης Ἰ. Γ.** Ἔθιμα καὶ δεισιδαιμονίαι ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Πανδώρα ΙΙ' (1862 - 63) 504 - 505.

349. **Εὐθυμιάδης Κ. Γ.** Οἰωνοί, δεισιδαιμονίαι καὶ προλήψεις. Ἐπτάλοφ Α' (1862-63) 166 - 168. [Μελέτη].
350. **Κλεόβουλος Εὐστ.** Δεισιδαιμονιῶν ἀντίδοτον. Ἐθν Ἡμ 3 (1863) 35 - 66.
351. **Πανταζῆς Δ.** [Περὶ τοῦ μηνὸς Μαΐου]. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΕ' (1867) 1233 - 1234.
352. **Οὐάδδινγκτων Κ.** Περὶ δημοτικῶν προλήψεων. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΣΤ' (1868) 1562 - 1563, 1573 - 1576, 1579 - 1581.
353. **Φέρμπος Δημ.** Ἰ. Προλήψεις. Νεοελλ Ἀνάλ Α' (1870), φυλλάδ. ΣΤ', σ. 336.
354. **Χούμης Ἀ. Κ.** [Προλήψεις]. Νεοελλ Ἀνάλ Α' (1870), φυλλάδ. ΣΤ', σ. 336 - 337.
355. **Καραγιάννης Ἀ.** Δεισιδαιμονίας δοκίμιον ὑπὸ —. Τόμος πρῶτος. Ἐν Σμύρνῃ, τύποις «Σμύρνης», 1872, 8ον, σελ. η' + 272. [ΕΒΕ Φιλολ. 1160].
 Δημοσ.: Α' Θεοί, Β' Δαίμονες τῆς εἰδωλολατρίας καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ, Γ' Εἰμαρμένη, Μοῖραι, Τύχη, Πρόνοια εἰδωλολατρίας καὶ Χριστιανισμοῦ, Δ' Φυσικὴ μαντεία, Χρηστήρια, Θεομαντεία, Ε' Τεχνικὴ μαντεία: ὄνειρομαντεία, κληρομαντεία, ἱερομαντεία, Διοσημεία, ΣΤ' Μαγεία: γοητεία καὶ ἐπωδή, φαρμακεία, νεκυρομαντεία, ἀγυρτεία, λεκανομαντεία ἢ ὕδρομαντεία, κοσκινομαντεία καὶ κλειδομαντεία, σιδηρομαντεία, ἀερομαντεία, ὕδρομαντεία, κατοπτρομαντεία, ἀστραγαλομαντεία, τεφρομαντεία, ραβδομαντεία, ἀστρολογία, θαυματουργὸς μαγεία, ἀληθὴς μαγεία, περίεργα ἢ φυλακτήρια, νοσημάτων ἀπαλλαγὴ, ἀποκάλυψις θησαυρῶν, θοικόλακες, Στοιχεῖα, Νεραίδες, Τελώνια, Διάβολος, βασκανία, Καλικάντζарοι, ἐξίλασμός καὶ ἀποδιοπόμπησις, δεισιδαιμονίαι.
356. Περὶ δημοτικῶν προλήψεων. Ἐστία 5 - 6 (1878) 211 - 216, 229 - 232.
357. Ἀρχαῖαι καὶ νέαι προλήψεις. Ἐστία 7 - 8 (1879) 190.
358. **Γεννάδης Θεόδωτ. Γ.** Προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίαι παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ νεωτέροις Ἑλλήσι. Βύρων Δ' (1879) 354 - 357.
359. **Σαχίνης Ἀντ.** Προλήψεις παρὰ τῷ λαῷ τῆς Παρνασσίδος, ἀναγραφεῖσαι ὑπὸ —. Πλάτων Β' (1879 - 80) 366 - 367.
360. **Λελέκος Μ.** Προλήψεις τοῦ λαοῦ περὶ ζώων. Deffn Arch I (1880) 235 - 238.
361. **D' Estournelles P.** The Superstitions of modern Greece. The Nineteenth Century, London, No. 62, April 1882, σ. 586 - 605.
362. * **Dorsa V.** La tradizione greco-latina negli usi e nelle credenze popolari della Calabria citeriore. Archivio per le tradizioni popolari, 1883, τευχ. 2.4.
363. **Λάμπρος Σπ. Π.** Ἀνέκδοτος λόγος Παχωμίου τοῦ Ρουσάνου περὶ δεισιδαιμονιῶν καὶ προλήψεων κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 101-112.
364. **Ζωγραφάκης Ἰω. Κ.** Δημῶδεις προλήψεις Κρήτης. Παρνασσός 8 (1884) 412 - 414.
- 7 δεισιδαίμονες δοξασίαι.

365. **Π. Γ.** 'Ο ἐκ τῶν προλήψεων καὶ τῆς ἀγραμματισμοσύνης τῶν γυναικῶν κίνδυνος. 'Αστὴρ τοῦ Πόντου Α' (1885) 627 - 632.
366. **Χ.** Τὸ πτύσμα καὶ αἱ προλήψεις. 'Εθν. 'Αγωγή Β' (1889) 255.
367. **Μαρκόπολις Μιχ. 'Ιακ.** Ναξίων Δεισιδαιμονίαι. 'Εστία, 'Ιαν. - 'Ιούν. 1891, σ. 314 - 315.
368. **Νεόφυτος 'Αριστ. Γ.** Περὶ τῶν ἐν Κερασοῦντι δεισιδαιμονιῶν καὶ προλήψεων. ΕΦΣΚ 22 (1891) 146 - 151.
369. **Carnoy H. et Nicolaïdes J.** Traditions populaires de Constantinople et de ses environs. Contributions au Folklore des Turcs, Chrétiens, Arméniens, etc. par —. Première série. Paris 1892, 8ον, σελ. 39.
Δεισιδαιμ. δοξ. καὶ πίστεις: Τούρκων (σ. 7 - 16), Χριστιανῶν 'Ελλήνων (σ. 17 - 30).
Le roi Salomon et les démons (σ. 30 - 39).
370. **Edmonds E. M.** Superstitions in Greece. Eastern and Western Review, London, vol. II (1892), σ. 521 - 527.
371. **Τσιτσέλης 'Ηλ. Α.** Προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίαι ἐν Κεφαλληνίᾳ. Παρνασσός 17 (1894) 429 - 443.
372. **Μαρκόπολις Μιχ. 'Ιακ.** Ναξιακαὶ προλήψεις. 'Εστία 1895, σ. 79.
373. **Πολίτης Ν. Γ.** 'Ιστορία καὶ ἐξήγησις τῶν δεισιδαιμονιῶν. ΑΗ ἔτ. 1896, σ. 157 - 177 (= Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 29 - 40).
374. **Μπάρτ Γουλιέλμος** 'Αρχαιολογικά ζητήματα. 1. Τὸ ταύρειον αἶμα. 'Αρμονία Α' (1900) 6 - 18.
'Η μελέτη ἐνδιαφέρει καὶ ἀπὸ λαογραφικῆς ἀπόψεως διὰ τὰς μνείας νεωτέρων περὶ σαλαμάνδρας, σαύρας καὶ ταύρου προλήψεων τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.
375. **Schmitt John** Ριζικὸν - risico. Miscellanea linguistica in onore di Graziadio Ascoli. Torino 1901, 8ον, σελ. 14.
Κρίσις: BZ 11 (1902) 225 (K. K[rum]bacher).
376. **Ζ(ώης) Α.** 'Εκ τῶν ἡθῶν καὶ ἐθίμων Ζακύνθου. Αἱ Μοῦσαι ΙΑ' (1902 - 1903) φ. 242, σ. 4 - 5.
Δεισιδ. δοξασίαι σχετικαὶ μὲ τὸν Μάιον.
377. **Πολίτης Ν. Γ.** Δεισιδαιμονία. 'Εγκυκλ. Λεξικ. Μπάρτ Χίρστ (Συμπλήρωμα), τ. Ζ', σ. 214 (= Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 41).

β') Μαγεία. 'Επωδαί.

Ι. Μαγεία.

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 56. 57. 105. 152. 156. 198. 199. 215. 257. 277. 278. 281. 299. 355]

378. **Βασκανία.** 'Εφημ. Μαθητῶν Α' (1852 - 53) 41 - 42.

379. **Λάνδερερ Ξ.** Περὶ τῆς σημασίας τῶν φυλακτηρίων. Πανδώρα Ζ' (1856-57) 324.
380. Περὶ Μάγων καθόλου καὶ ἰδίως τῶν εἰς Βηθλεὲμ παραγενομένων. Ἐφημ Φιλομαθῶν Ε' (1857 - 58) 301 - 302.
381. Περὶ τῶν Μάγων. Ἐφημ Φιλομαθῶν Ζ' (1859) 975 - 978.
382. : **Ἀσταρῶθ** Ἐπιστολαὶ περὶ μαγείας. Χρυσάλλης Α' (1863) 156 - 157, 191 - 192, 216 - 217.
383. Περὶ μαγείας καὶ ὑπερφυσικῶν φαινομένων. Χρυσάλλης Α' (1863) 673 - 679.
384. Περὶ μάγων καὶ μαγ[ε]ίας. Ἰλισσὸς Β' (1869 - 70) 62 - 66. (Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).
385. **Πολίτης Ν. Γ.** Μαγεία - Φίλτρα. Νεοελλ Ἀνάλ Α' (1870), φυλλάδ. ΣΤ', σ. 338 - 349.
386. ——— Περπεροῦνα [μετὰ 3 ἄσμάτων]. Νεοελλ Ἀνάλ Α' (1870), φυλλάδ. ΣΤ', σ. 368 - 374.
387. **Λεβίδης Ν. Δ.** Ἱστορία τῆς μαγείας. Πανδώρα ΚΑ' (1870 - 71) 60 - 64.
388. **Πολίτης Ν. Γ.** Προλήψεις καὶ δοξασίαι τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ. Βασκανία. Ἀνατολ Ἐπιθεώρ Α' (1872 - 73) 536 - 540, 569 - 576.
389. **Dossius Nikol.** Der Aberglaube bei den heutigen Griechen (seinem Ursprunge nach). Ein Sendschreiben an Karl Foy in Leipzig von —. Freiburg i. B. 1878, 8ον, σ. 16. (Δευτέρα ἐκδοσις: Galati 1894, 8ον, σελ. 24).
390. **Καμπούρογλους Δημ. Γρ.** Τὸ Κολωνάκι. Ποικίλη Στοὰ Γ' (1883) 355 - 357. Μαγ. ἐνέργ. πρὸς ἀποτροπὴν ἐπιδημ. νόσων.
391. **Ω. Ί.** Περὶ τῆς πολυθρυλλήτου Σολομωνικῆς καὶ τοῦ κατὰ Τωβίαν διηγήματος. Ἀστὴρ τοῦ Πόντου Β' (1886) 513 - 516.
392. **Δ.** Χρῆσις τοῦ ἐλαίου ἐν τρικυμῇ. Ἐστία 23 - 24 (1887) 31 - 32.
393. **Μάνεσης Γ. Δ.** Αἱ δύο ἑορταί. Ζακ Ἡμερ 1890, σ. 67 - 72. Εἰδήσεις διὰ τὸ ἀμίλητο νερό.
394. **Πολίτης Ν. Γ.** Παλαιογραφικὴ σταχυολογία ἐκ τῶν Μαγικῶν Βιβλίων. Παρνασσὸς 15 (1892) 174 - 190 (= BZ 1, 1892, 555 - 571 = Λαογρ. Σύμμ. Γ', σ. 163 - 178).
395. **Τραυλαντώνης Ἀ.** Φίλτρα, ἐπωδαὶ καὶ φαρμακεῖαι. Παρνασσὸς 15 (1892) 813 - 820.
396. **Grünwald M.** Zu den Zauberbüchern. BZ 2 (1893) 291 - 293.
397. **Τσιτσέλης Ἡλ.** Πεντάλφα. Αἱ Μοῦσαι Γ' (189-495) 315 - 316.

398. **Fournier A.** Sur une formule magique de guérison. Mémoires de la Société de Linguistique 9 (1896) 399 - 405.
399. : **Συλλέκτης** Διαβολομάζευμα. Μακεδ. Ἡμερ 1897, σ. 101 - 103. [Μαγικὰ καὶ δοξασ.].
400. **Βαρδουνιώτης Δ. Κ.** Μονοημεριάτικον πανί. Σκ. Ἡμ 13 (1898) 88 - 91.
401. ***Pridik E.** Griechische Verfluchtungen und Amulette aus dem südlichen Russland. Journal des Minist der Volksaufkl. Bd. 326, 1899, Dezemberheft, Abteil. für klass. Phil., σ. 115 - 124.
402. **Perdrizet Paul** Σφραγὶς Σολομῶντος. Rev Ét Gr XVI (1903) 42 - 61.
403. Μάγοι καὶ Ἀστρολόγοι. Αἱ Μοῦσαι IB' (1903 - 4), φ. 257, σ. 1 - 2.
404. **Pétridès S.** Amulette Judéo-grecque. Echos d'Orient 8 (1905) 88 - 90.
405. **Germer - Durand J.** Amulette contre le mauvais oeil. Echos d'Orient 9 (1906) 129 - 130.

II. Ἐπωδαί.

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 21, 129, 144, 165, 186, 201, 233, 257, 259, 271, 355]

406. **Βελεφάντης Κ.** Κυπριανάρια, περιέχον προσευχὰς καὶ ἐξορκισμοὺς διὰ πᾶσαν ἀσθένειαν καὶ πειρασμὸν δαίμονος. Ἀντιγραφὴν ἐξ ἀρχαίου χειρογράφου μεμβράνης ἐν Κύπρῳ. ὑπὸ —, Ἐν Ἐρμουπόλει 1858, 8ον, σελ. 48.
407. **Ταταράκης Ἀριστ. Μ.** Αἱ δι' ἐπωδῶν θεραπείαι. Νεοελλ. Ἀνάλ Α' (1870), φυλλάδ. ΣΤ', σ. 330 - 332.
408. **Χούμης Ἀνδρ. Κ.** Περὶ ὀρνιθοσκουντούφλας. Νεοελλ. Ἀνάλ Α' (1870), φυλλάδ. ΣΤ', σ. 332 - 333.
409. **Λελέκος Μ.** Ἀστεία ἐπωδή. Deffen Arch I (1880) 75.
410. : **Συλλέκτης** Ἐθνογραφικά [Ἀθῆναι]. Ξόρκια Ἀθηνῶν: Γιά τὸ μάτιασμα. Διὰ πληγῆν. Ἐβδομάς Α' (1884), ἀρ. 10, σ. 80.
411. ——— Ἐθνογραφικά. Ξόρκια. Ἐβδομάς Α' (1884), ἀρ. 11, σ. 88.
Ἐπωδαί διὰ τὸ ἀνεμοπύρωμα, διὰ τὰ ἄλογα, διὰ τὸν πονόματον καὶ διὰ τὸν πόνο τῆς κοιλιᾶς.
412. **Μαρούλης Ἀνδρέας** Ξόρκια [8]. Παρνασσός 15 (1892) 556 - 558.
413. **Μαρκόπολις Μιχ. Ἰακ.** Ἐξορκισμὸς τοῦ νίχτουρα [ἐν Νάξῳ]. Ἐστία, Ἰαν. - Ἰούν. 1893, σ. 205 - 206.
414. **Κοσμῆς Ἀγγελ.** Λαογραφικά Σίφνου. Ἐξορκισμοὶ [10]. Ἀρμονία Γ' (1902) 601 - 604.
415. «Ψελλίδης» Κερκυραϊκὰ ζώρκια [4]. ΑΟΔΟ ἀρ. 37, 18 Ἰουλ. 1904, σ. 608.

416. **Σπίγγος Δ.** Κορφιάτικα ξόρκια: Για τὸ φεγγάρισμα. Νουμᾶς Γ' (1905), ἀρ. 158, σ. 12.

γ') Μαντική.

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 63. 83. 88. 90. 99. 105. 113. 119. 129. 135. 141. 142. 143. 152. 156. 184. 199. 209. 215. 247. 255. 259. 273. 281. 285. 349. 355. 1776. 1811]

417. **Μυλωνᾶς Κ. Δ.** Περὶ Κληδόνων. Ἐφημ. Φιλομαθῶν Γ' (1855 - 56) 504 - 505.
418. Ὀνειροκρίτης... ἐκδοθεὶς ὑπὸ Κ. Λ. Ψ. Ἐκδόσεις 2α... Ἐν Ἑρμουπόλει 1857, 16ον, σελ. στ' + 96. Ἐκδ. 3η... Αὐτόθι 1860, 16ον, σελ. 96.
419. **Σπαθάκης Ἀριστείδης Κ.** Ἐναίσιμος διατριβή. Περὶ μαντικῆς. Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΙΑ' (1863) 177 - 181.
420. Θεομαντεία. Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΙΒ' (1864) 358 - 359.
421. **Σάθας Κ.** Ὁ ψευδομεσσίας. Χρυσάλλης Δ' (1866) 166 - 168.
422. Κληδὼν - Κλήδονας. Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΙΖ' (1869) 1852 - 1853. — Σεισμολόγιον. Αὐτόθι ΙΗ' (1870) 2150 - 2152.
423. **Ταταράκης Ἀρ. Μ.** Οἱ Κληδονισμοί. Νεσελλ. Ἀνάλ. Α' (1870), φυλλάδ. ΣΤ', σ. 333 - 335.
424. **Ἀσώπιος Εἰρ.** Θεοκρίσιαι. ΑΗ ἔτ. 1871, σ. 304 - 359.
425. **Πολίτης Ν. Γ.** Κλήδονες. Παρθενῶν Α' (1871-72) 224 - 227, 377 - 382.
Ἀναδημοσιεύεται ἐκ τοῦ ἔργου τοῦ συγγρ. «Μελέτη ἐπὶ τοῦ βίου τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων», βραβευθέντος εἰς τὸν Ροδοκανάκειον διαγωνισμόν.
426. Ἐφεύρεσις τύχης, διὰ τῆς ὁποίας, εἰς στίχους, διηρημένους μὲ ἀριθμητικὸν τρόπον, δύναται ἕκαστος νὰ δοκιμάσῃ τὸ ροιζικόν του, μὲ τὸ μέσον τῆς σφαίρας. Ἀποκρίνεται δὲ καταλεπτῶς εἰς τὸ ζήτημά του, μαντεύουσα πολλὰ συμβεβηκότα τῆς ζωῆς. Βιβλιάριον πάνυ περίεργον, μὲ τὸ ὁποῖον κάθε τιμημένη συναναστροφή καὶ φαμηλία δύναται, παίζωντας, καὶ γελῶντας, νὰ ἀπεράσῃ τὸν καιρόν. Βενετία. Ἐκ τοῦ Ἑλλην. τυπογραφ. ὁ Φοῖνιξ, 1872, 16ον, σελ. η' + 24.
427. **Πολίτης Ν. Γ.** Ἡ μαγεία παρὰ τοῖς νεωτέροις Ἑλλησιν (ἀποσπάσματα) [Ὡμοπλατοσκοπία. Οἰωνοσκοπική. Οἰωνοί]. Παρθενῶν Β' (1872 - 73) 1093 - 1105.
428. **Ξένος Κ. Γ.** Περὶ χρησμῶν. Βύρων Α' (1874) 14 - 21, 98 - 103, 189 - 194, 284 - 295.
429. **Π(ολίτης) Ν. Γ.** Ὡμοπλατοσκοπία. Ἐστία 1 (1876) 221 - 222 (= Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 77 - 79).
430. **Μηλιαράκης Α.** Τὸ ἐν Ἀμοργῷ μαντεῖον τοῦ Ἀγίου Γεωργίου τοῦ Βαλσαμίτου. Ἐστία 15 - 16 (1883) 717 - 721.

431. **Καραβίτης Σ. Ν.** Μαντικά δεισιδαιμονία προγάμιοι ἐν Τριφυλία. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 679 - 680.
432. **Κιαρκαβίτσας] Ἄνδρ Δ.** Τὰ ριζικάρια. Ἑβδομάς Β' (1885), ἀρ. 72, σ. 327-328.
433. **Πουρνάρας Γ. Π.** Ἡ τελετὴ τῆς κληδομαντείας καὶ ἡ ἐν Θεραπείαις πανήγυρις αὐτῆς. Ἡμερολ' Ἀνατολ Δ' (1885) 43 - 56.
434. **Ἀνδρεάδης Νικόλ. Θ.** Περὶ τῶν προφητικῶν ἡμερολογίων. Ἀπόλλων Δ' (1886 - 87) 586 - 589, 605 - 606.
435. **Χρηστοβασίλης Χ.** Ἡθῆ καὶ ἔθιμα Θεσσαλικά. (Ἀπόσπασμα ἀνεκδότου συλλογῆς). Τὰ Κλήδωνα. Ἡμ Κυρ Γ' (1890) 37 - 42.
436. **Riess E.** Volkstümliches bei Artemidoros. Rhein. Mus. 45 (1894) 177 - 193.
437. **Σκορδέλης Βλ.** Ὁ Κληδονισμὸς ἐν Στεννημάχῳ. ΔΙΕΕ Δ' (1892 - 95) 722 - 722α.
438. **Φιλαδελφεὺς Θ. Ν.** Μαντεῖαι, προφητεῖαι. Σκ Ἡμ ἔτ. 1895, σ. 307 - 312.
439. **Καμπούρογλους Δ. Γρ.** Αἱ μαγείαι τῆς Ἀθηναίας κόρης ἐπὶ τουρκοκρατίας. ΑΗ ἔτ. 1896, σ. 327 - 329.
Τὸ «ἀρμυροκούλουρον» καὶ «τὸ σπέρσιμο τῶν κουρακίων» κατὰ τὴν παραμονὴν τῆς ἑορτῆς τῶν ἁγίων Θεοδώρων.
440. **Κουρτίδης Κωνστ. Γ.** Ὁ Κλήδονας ἐν Ἀδριανουπόλει. Θρ Ἐπ Α' (1897) 169 - 172.
441. **Καραγιάννης Χρῆστ.** Δημῶδεις προλήψεις. Τὸ ἀποκρηάτικο μακαρόνι. Ἀργολ Ἡμερ 1900, σ. 24 - 28.
Μαντική διὰ τοῦ ἀποκρηάτικου μακαρονιοῦ πρὸς πρόγνωσιν τῆς μελλούσης τύχης τῶν ἀγάμων. Λογοτεχνικὴ διασκευή.
442. **Δόσιος Ν.** Ἐκ τοῦ κόσμου τῶν ὀνείρων. Ἀθῆναι 1903, 12ον, σελ. 68.
443. **Εὐθύφρων** Τὰ ἔθιμα τοῦ Κλήδονα. Αἱ Μοῦσαι ΙΓ' (1904-1905), φ. 295, σ. 2.
444. **Λάμπρος Σπ. Π.** Ἡ πρόρρησις τοῦ Ἀνδριτζοπούλου. ΝΕ Γ' (1906) 474-476.

2. Λαϊκὴ κοσμοθεωρία καὶ ἐπιστήμη.

α') Κοσμογονικοὶ καὶ ἀστρολογικοὶ μῦθοι. – Μετεωρολογία.

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 79. 80. 92. 105. 129. 141. 154. 157. 165. 183. 184. 199. 229. 245. 254. 258. 259. 299. 403. 1097]

445. **Θ. Δ.** Ἀμολγὸς (νυκτὸς ἀμολγῶ). Ἐφημ Μαθητῶν (1855 - 56) 428 - 429, 432 - 433.
Ἀστρολογ. δοξασία.
446. **Ἀθανασιάδης Σπυρ.** Φιλολογικαὶ σημειώσεις [ἐκ Μεσσηνίας]. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΣΤ' (1858) 573 - 575.
Δοξασίαι ἀναφερόμεναι εἰς τὴν ἀστρολογίαν.

447. Προγνωστικά ἐκ τῆς ὄψεως τοῦ 'Ηλίου. Φιλόστ μήτηρ Α' (1862), ἀρ. 47, σ. 751 - 752.
448. Πρόγνωσις καιροῦ [διὰ τῶν ζώων]. 'Εφημ Φιλομαθῶν ΙΒ' (1864) 509 - 510.
449. **Ταταράκης 'Αρ. Μ.** 'Η Δρύμεις. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. ΣΤ', σ. 325 - 326.
450. Προγνωστικὸν τοῦ καιροῦ. 'Εφημ Φιλομαθῶν ΚΓ' (1875) 2915 - 2916.
Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ἀστέρων καὶ ἐπὶ τῶν ζώων.
451. Παρασκευὴ [ὡς ἡμέρα ἀποφράς]. 'Εστία 7 - 8 (1879) 109 - 110.
452. **Πολίτης Ν. Γ.** Περὶ τοῦ ἐν Μακεδονίᾳ λιμοῦ ἐν ἔτει 1740. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 266 - 273.
'Εκ τοῦ δημοσιευομένου στιχουργήματος τοῦ Μιχαήλ τοῦ Γκόρας πλὴν τῶν λεπτομερειῶν περὶ τοῦ ἐν λόγῳ λιμοῦ, μανθάνομεν καὶ τὰς ἐπικρατούσας παρὰ τῷ λαῷ δοξασίας περὶ τοῦ ἐπιφανέντος κατὰ τὸ 1737 κομήτου.
453. **Ροῖδης 'Εμμ.** 'Αποφράδες ἡμέραι. 'Απόλλων Α' (1883 - 84) 51 - 53.
454. **Καλέμης Δ.** 'Ο ἀριθμὸς 7 ἐν τῇ 'Αγίᾳ Γραφῇ. 'Ημερολ 'Ανατολ Γ' (1884) 215 - 216.
455. * **Πολίτης Ν. Γ.** L'arc-en-ciel en Grèce. Melusine, ἀρ. 2, 5 Μαΐου 1884.
456. 'Ελληνικοὶ μῆνες [δημῶδη ὀνόματα τῶν μηνῶν]. 'Εβδομάς Γ' (1886), ἀρ. 102, σ. 72.
457. **Καλαϊσάκης Γ. 'Ιακ.** Παντοτεινὸν Καλαντάριον, βροντολόγιον καὶ σεισμολόγιον. Παρνασσὸς 15 (1892) 315 - 319, 795 - 800.
458. **Πολίτης Ν. Γ.** Διατί ἡ Τρίτη θεωρεῖται ἀποφράς ἡμέρα. Σκ 'Ημ ἔτ. 1897, σ. 343 - 349 (= Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 42 - 47).
459. **Σβορώνος Ι. Ν.** 'Αττικὸν λαϊκὸν ἡμερολόγιον. 'Η ζωοφόρος τοῦ 'Αγ. 'Ελευθερίου. 'Αρμονία Α' (1900) 65 - 82, 137 - 163.
'Αναγωγὴ καὶ εἰς τὰ νεώτερα.

β') Δημῶδης ἱατρική.

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 57. 63. 157. 167. 184. 254. 271]

460. Τὸ νηπενθές. Εὐτέρπη Ε' (1851 - 52) 65 - 66.
461. **Λελέκος Μ. Σ.** [Λαϊκὴ θεραπεία κήλης]. Πανδώρα Δ' (1853-54) 284 [σημ.].
462. (**Ἀγάπιος Μοναχὸς**) Γεωπονικόν... συντεθὲν παρὰ —. "Εκδοσις Β', ἐν Βενετίᾳ 1856, 8ον μικρ., σελ. 152.
463. **'Αθανασιάδης Σπυρ.** Περὶ ὀνομασιῶν τῶν νοσημάτων τῶν ζώων ἐν γένει, ἐν μέρει δὲ καὶ περὶ τῆς θεραπείας τούτων παρὰ τοῖς χωρικοῖς τῆς Πελοποννήσου. 'Εφημ Φιλομαθῶν ΣΤ' (1858) 437 - 440.

464. (Αγάπιος Μοναχός) Γεωπονικόν... συντεθέν παρὰ —. Ἐν Βενετία 1863, 8ον μικρ., σελ. 152.
465. Λιβαθηνόπουλος Α. Προλήψεις τοῦ λαοῦ περὶ τὴν ἰατρικὴν. Ἰλισσὸς Γ' (1870 - 71) 601 - 603.
466. Πολίτης Ν. Γ. Εὐλογία. Ἐστία 15 - 16 (1883) 31 - 32 (= Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 70 - 71).
467. (Αγάπιος Μοναχός) Γεωπονικόν... συντεθέν παρὰ —. Ἐκδοσις ἕκτη. Βενετία 1884, 8ον μικρ., σελ. 168.
468. Lang Andrew Medical superstition in Cyprus. Folk-Lore, τ. XI (1900), σ. 120.
469. Ζώης Λεων. Χ. Θεραπεία ὀφροδηκτῶν. Συνταγὴ τοῦ 1519. Ροδών, ἔτ. Α' (1906), ἀρ. 4, 8, 9.

3. Δημώδης φιλολογία καὶ γλῶσσα.

α') Ἄσματα.

Ι. Συλλογαί.

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 1. 13. 14. 15. 16. 24. 26. 33. 52. 55. 57. 59. 60. 61. 63. 64. 68. 73. 82. 88. 89. 92. 93. 95. 97. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 110. 144. 112. 115. 116. 117. 118. 120. 121. 124. 127. 129. 130. 131. 133. 134. 135. 136. 141. 142. 143. 144. 146. 148. 150. 151. 152. 155. 158. 160. 161. 164. 167. 171. 172. 175. 177. 178. 183. 184. 186. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 200. 201. 203. 205. 206. 207. 209. 210. 212. 213. 215. 218. 220. 221. 223. 225. 226. 228. 230. 231. 233. 237. 238. 241. 242. 245. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 255. 256. 257. 259. 260. 263. 264. 265. 269. 271. 272. 273. 274. 276. 284. 285. 286. 287. 291. 879. 883. 884. 887. 890. 893. 895. 896. 897. 908. 923. 987. 1206. 1227. 1348. 1403. 1601. 1602. 1603. 1605. 1608. 1610. 1611. 1615. 1617. 1623. 1624. 1625. 1626. 1628. 1638. 1639. 1641. 1644. 1651. 1654. 1655. 1657. 1658. 1659. 1660. 1661. 1664. 1667. 1671. 1672. 1673. 1674. 1675. 1676. 1677. 1678. 1679. 1680. 1686. 1687. 1690. 1708. 1715. 1745. 1748. 1771. 1774. 1777. 1786. 1794. 1804. 1807. 1812. 1858]

470. Stephanopoli Dimo et Nicolo Voyage de — en Grèce pendant les années V et VI (1797 et 1798 v. St.). D'après deux missions dont l'une du gouvernement français et l'autre du général en chef Bonaparte. Rédigé par un des professeurs du Prytanée, avec figures, plans et vues levés sur les lieux. t. second. A Paris, de l'imprimerie Guilleminet. An VIII [1800], 8ον, σελ. XVI + 319

Ἐν σ. 34 δημοσ. στίχ. μοιρολογίου, ἐν σ. 73 στίχ. δημ. ἄσμ., ἐν σ. 90 ἐρωτ. δίστ. 2.

471. Bartholdy J. L. S. Bruchstücke zur näheren Kenntniss des heutigen Griechenlands, gesammelt auf einer Reise von — im Jahre 1803 - 1804. Erster Theil. Berlin 1805, 8ον, σελ. XII + 518.

Ἐν σ. 434 δημοσ. ἐν γερμανικῇ μεταφράσει ἡ παραλογή «Ὁ Μαυριανὸς καὶ ἡ ἀδελφή του».

472. **Hughes Thos. - Smart Rev.** Travels in Sicily, Greece and Albania by the —, late fellow of Saint John's and now fellow of Emmanuel College Cambridge. Illustrated with engravings of maps scenery plans etc. in two volumes. II. London 1820, 4ον, σελ. VIII + 393.
Έν σ. 170 δημοσ. ἐν ᾧσμα, ἐν δὲ τῇ σ. 385 - 387 ῥίμα ἐκ στίχ. 64.
473. **Soutzo Al.** Histoire de la révolution grecque. Paris 1821, 8ον, σελ. 466.
Έν σ. 129, σημ. 1: στίχοι ᾧσμ. ἐν γαλλικῇ μεταφρ., ἐν σ. 158: δίστιχον, ἐν σ. 217, σημ. 1, 262, σημ. 1, καὶ 337 δημοσ. εἰσέτι 3 ᾧσματα.
474. **Lemercier Népomucène** Chants héroïques des montagnards et matelots grecs. Traduits en vers français par —, de l'Institut royal de France (Académie Française). Paris. Urbain Canel, Librairie, rue Saint - André-des Arts No 30. Audin, Quai des Augustins No. 25. 1824, 8ον, σελ. 180 + III. [Βλ. καὶ κατωτ. λ. ἀρ. 477]
475. **Γκνέντις Ν.** Δημοτικὰ τραγούδια τῶν σημερινῶν Ἑλλήνων, ἐκδιδόμενα εἰς τὸ πρωτότυπον καὶ ἐν μεταφράσει εἰς στίχους μὲ προσθήκην εἰσαγωγῆς, συγκρίσεως τῶν μὲ ρωσικὰ δημοτικὰ τραγούδια καὶ παρατηρήσεις ὑπὸ —. Τυπογραφεῖον Νικολάου Γκρέτσια, Πέτρούπολις (ρωσιστὶ) 1825, 8ον, σελ. XL + 47 ᾧ. ᾧ.
476. **Kurze vergleichende Grammatik der neu- und altgriechischen Sprache. Zunächst für Gymnasien und Akademien und Kenner des Altgriechischen, nebst einer geschichtlichen Einleitung über den Ursprung des Neugriechischen und verschiedenen gegenüberstehenden Sprachproben beider Mundarten aus Aesop, Xenophon, Demosthenes, Korai u. α.** Mit einem Anhang der vorzüglichsten neugriechischen Volkslieder. Braunschweig bei Ludwig Lucius, 1825, 8ον, σελ. IV + 72.
Περιλαμβ. 7 ἑλλην. ᾧσμ. ἐκ τῆς συλλογ. Fauriel μετὰ μεταφρ. εἰς γερμ. γλῶσσαν καὶ ἀποδόσεως εἰς ἀρχαίαν ἑλληνικὴν.
477. **Lemercier Népomucène** Chants héroïques des montagnards et matelots grecs. Traduits en vers français par — (membre de l'Académie). Bruxelles. Librairie de H. Tarlier, rue de l'empereur, No 815, 1825, 8ον μικρ. σελ. 79 + III.
Ἡ ἐκδ. αὕτη ἔχει τὸ αὐτὸ περιεχ. πρὸς τὴν κατὰ τὸ 1824 Παρισ. ἐκδοσιν τοῦ αὐτοῦ.
478. — Suite des chants héroïques et populaires des soldats et matelots grecs, traduits en vers français par M.— de l'Institut royal de France (Académie Française). Paris. Urbain Canel. Librairie, rue Saint-André des Arts, No 30. Audin, Quai des Augustins No 25. 1825, 8ον, σελ. 140.
Δημοσ. 20 κείμ. ᾧσμ. μετὰ σημειώσ. καὶ κριτικῶν παρατηρήσ., L'hymne guerrier τοῦ Ρήγα, τὸ ὑπὸ τοῦ Κανέλλου ᾧσμα τοῦ Κολοκοτρώνη καὶ μετάφρ. ἑλλην. παραμυθιοῦ.
479. **Lüdermann W. v.** Der Suliotenkrieg nebst den darauf bezüglichen Volksgesängen. Ein Beitrag zur Geschichte des griechischen Freiheitskampfes von —. Leipzig 1825, 8ον μικρ., σελ. 91.
Έν σ. 65 - 90 δημοσ. ᾧσματα Σουλιώτικα ἐκ τῆς Συλλογῆς Fauriel.

480. Mittheilungen aus der Geschichte und Dichtung der Neugriechen. Erster Band. Coblenz. (Bei Jacob Hölscher) 1825, 8ον, σελ. [VI] + 218. (Historische Volksgesänge der Neu-Griechen nach C. Fauriel. Erste Abtheilung: Fauriel's Einleitung zur Geschichte der Neu-Griechischen Volkspoesie aus dem französischen). Mittheilungen aus der Geschichte und Dichtung der Neugriechen. Zweiter Band. Coblenz. (Bei Jacob Hölscher) 1825, 8ον, σελ. 313 + V. (Historische Volksgesänge der Neu-Griechen nach C. Fauriel. Zweite Abtheilung. Kleptische und andere historische Gesänge, dann Lieder vom Sulioten Krieg. (Mit Fauriel's Einleitungen) (Σελ. I - V. Nachschrift des Übersetzers).

481. Neugriechische Volkslieder. 1825, 8ον μικρ., σελ. 48 ἄ. ἄ. [ᾠσμ. 28].

482. **Fauriel C.** Chants populaires de la Grèce moderne, recueillis et publiés, avec une traduction française, des éclaircissements et des notes, par —. Tome Ier, A Paris, chez Firmin Didot, père et fils, 1824, 8ον, σελ. CXLIV + 306. Tome II, 1825, 8ον, σελ. 492.

483. **Fauriel C. - Müller W.** Τραγούδια ρωμικά, συλλεχθέντα καὶ ἐκδοθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Φωριέλου, μεταφρασθέντα εἰς τὰ Γερμανικά καὶ ἐξηγηθέντα διὰ τῶν τοῦ ἐκδότου Φραντζέζου καὶ τῶν ἐδικῶν του σημειωμάτων ὑπὸ τοῦ Βιλέλμου Μυλλέρου. Τόμος πρῶτος. Ἱστορικά τραγούδια. Ἐν Λειψία 1825 παρὰ τὸν Α. Βόσσιον. [Εἰς τὸ β' ἐξώφυλλον ἐπιγραφή γερμανική.] Neugriechische Volkslieder. Gesammelt und herausgegeben von C. Fauriel, übersetzt und mit des französischen Herausgebers und eigenen Erläuterung versehen von Wilhelm Müller. Erster Theil. Geschichtliche Lieder. Leipzig 1825, bei Leopold Voss, 8ον, σελ. LXXII + 120. Τόμος δεύτερος, αὐτόθι 1825, 8ον, σελ. II + 222.

Ὁ β' τόμος περιλαμβάν. ᾠσμ. «πλαστὰ καὶ οἰκιακά μετὰ τὴν προσθήκην» (romantische und häusliche Lieder, nebst Anhang).

484. **Fauriel C. - Sheridan Charles Brinsley** The Songs of Greece, from the romaic text, edited by —, with additions. Translated into english verse by —. The profits of this volume are given to the Society for the Promotion of Education in Greece. London 1825, 8ον, σελ. LXIX + 313.

485. **Belloc Louise Sw.** Bonaparte et les Grecs par Madame —, suivi d'un tableau de la Grèce en 1825, pour le comte Pecchio. Paris 1826, 8ον μικρ., σελ. 420.

Περιλαμβάν. 12 ᾠσμ. ἐκ τῆς συλλογῆς Fauriel εἰς γαλλ. μετάφρ. Ἐν σ. 250: ᾠσμα Σουλιώτικο ἐξ ἰδίας τῆς συγγρ. συλλογῆς. Ἐν σ. 252: μετάφρ. στίχων ᾠσμ. φέροντος τὸν τίτλον «Lambros».

486. **Voutier** Lettres sur la Grèce. Notes et chants populaires. Extraits du portefeuille du Colonel —. Au profit des Grecs. Paris 1826, 8ον, σελ. XXXI + 224.

Δημοσ. καὶ 5 δημώδη ᾠσματα.

487. **Joss Paul Maria Leopold** Specimens of romaic lyric poetry: with a translation into english to which is prefixed a concise treatise on music by —. London 1826, 8ον, σελ. XVI + 144.
Δημοσ. παραλλαγαὶ 3 ἑλλην. ᾠσμάτων.
488. **Lüdemann W. v.** Lehrbuch der neugriechischen Sprache von —. Leipzig 1826, 8ον, σελ. XX + 200.
Πλὴν τῆς γλώσσ. καὶ διδακτ. ὕλης ἀναδημοσ. 32 ᾠσμ. καὶ 10 δίστιχα ἐκ τῆς συλλογῆς Fauriel.
489. **Stackelberg O. M. Baron von** Der Apollotempel zu Bassae in Arcadien und die daselbst aus gegrabenen Bildwerke, dargestellt und erläutert durch —. Rom 1826. Frankfurt am Main, gedruckt mit andreäischen Schriften, 4ον, σελ. 147 + παράρτ. εἰκόν.
Ἐν σ. 113 - 120 δημοσ. ᾠσματὰ τινὰ μετὰ μουσ. καταγρ. καὶ γερμ. μεταφρ., 1 τουρκ. ᾠσμα καὶ εἰδῆσ. περὶ χορῶν.
490. **(Theotokys B.)** Détails sur Corfou. A Corfou 1826, 8ον μέγα, σελ. VII + 147.
Ἐν σ. 81, ὑπόσημ. 105, δημοσ. στίχοι ἑλλην. ᾠσματος μετὰ φρ. εἰς τὴν γαλλ. γλῶσσον, ἐν δὲ τῇ σ. 49 - 50 παροιμίαι 5.
491. **Iken Carl** Eunomia. Darstellungen und Fragmente neugriechischen Poesie und Prosa in originalen Uebersetzungen aus englischen und französischen Werken und aus dem Munde geborenen Griechen entlehnt. Mit Beiträgen von verschiedenen Verfassern für Gelehrte und Nichtgelehrte gesammelt von —. Grimma 1827, 12ον, σελ. XL + 281 + 2 ᾠ. ᾠ.
Ἐν σ. 114 δημοσ. στίχοι τοῦ ᾠσμ. «τῆς Ἀγίας Σοφίας» καὶ ἐν σ. 117 στίχοι τοῦ ᾠσματος τοῦ Φώτου Τζαβέλλα.
492. **Kind Karl Theodor** Neugriechische Volkslieder im Originale und mit deutscher Uebersetzung, nebst Sach- und Worterklärungen, herausgegeben von —, in Leipzig. Grimma 1827. [Εἰς τὸ β' φύλλον ὁ τίτλος:] Τραγούδια τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων, συλλεχθέντα καὶ μεταφρασθέντα εἰς τὰ Γερμανικὰ καὶ ἐξηγηθέντα διὰ σημειώσεων ὑπὸ Καρόλου Θεοδώρου Κίνδ. Neugriechische Volkslieder, gesammelt und mit deutscher Uebersetzung nebst Sach- und Worterklärungen herausgegeben von Karl Theodor Kind in Leipzig. Grimma bei Carl Friedrich Göschen Beyer (Eunomia, Dritter Band), 1827, 8ον μικρόν, σελ. XXXII + 148 + 2 ᾠ. ᾠ.
Ἐν σ. 2 - 28: ᾠσμ. 13, ἐν σ. 48 - 58 ἀναδημοσ. 5 ᾠσμ. ἐκ τῆς συλλογ. Stackelberg, ἐν σ. 62 - 82: σημειώσ. περὶ τῶν ᾠσμ., ἐν σ. 83 - 142: γλωσσάρ., ἐν σ. 143 - 146: ἀντίγρ. τῆς παρὰ Stackelberg μουσ. καταγρ. κειμέν.
493. * **Schmidt - Fhiseldeck E. F. von** Auswahl Neugriechischer Volkspoesien in Deutsche Dichtungen ungebildet —, königl Dänischen Staatsrathe, Ritter... Braunschweig. bei Friedrich Vieweg, 1827.
Βλ. περὶ τοῦ βιβλ. τούτου εἰς τὴν μελέτην τοῦ Ν. Ἀ. Βέη (B e e s), Τὰ μαλώματα τῶν

βουνῶν εἰς τὰ Νεοελληνικὰ γράμματα καὶ ὁ Βερολιναῖος πάπυρος 284. Νέα Ἑστία 35 (1944), σ. 339.

494. **Γαζής Γεώργ.** Βιογραφία τῶν ἡρώων Μάρκου Μπότσαρη καὶ Καραϊσκάκη, συνοπτικῶς συγγραφεῖσα καὶ τύποις ἐκδοθεῖσα ὑπὸ —, τοῦ ἐκ Δελβινακίου τῆς Ἡπείρου, πρῶην γραμματέως, μυστικοῦ συμβούλου καὶ χιλιάρχου τοῦ στρατηγοῦ Καραϊσκάκη, ἀφιερωθεῖσα δὲ παρὰ τοῦ ἰδίου τῷ σεβαστῷ Κυβερνήτῃ τῆς Ἑλλάδος. Ἐν Αἰγίνῃ, ἐν τῇ ἐθνικῇ τυπογραφίᾳ, διευθυνομένη παρὰ Γ. Ἀποστολίδου Κοσμητοῦ, 1828, 8ον, σελ. 35 + 1.

Ἐν σ. 32 δημοσ. στίχοι ἡπειρωτικοῦ μοιρολογίου.

495. **Βελλεγάρδος Δοριέντης - Δελγαῦος Ἰωάνν.** L'interprète du Français en Grèce. Ὁ ἐρμηνεὺς τοῦ Γάλλου ἐν Ἑλλάδι ἢ μέθοδος τοῦ νὰ μάθῃ τις νὰ ὁμιλῇ τὴν νεωτέραν ἐλληνικὴν γλῶσσαν χωρὶς διδασκάλου, ὑπὸ —, μέλους τῆς ἐν Παρισίοις Ἑλληνικῆς Ἑταιρείας κτλ. καὶ ὑπὸ —. Διὰ τῆς ἐπιστασίας τοῦ ἱερωτάτου Ἰωαννικίου, ἐξάρχου τῆς Κύπρου. [Καὶ εἰς τὸ ἐσώφυλλον:] L'interprète du Français en Grèce ou méthode pour parler la langue grecque moderne sans l'avoir apprise, par D'Orient de Bellegarde, membre de la société hellénique etc. et J. B. Delgay; sous la direction de Mgr Ioannikios exarque de l'île de Chypre. Paris 1829, 8ον, σελ. XXIV + 151.

Ἐν σ. 146 - 147: ᾠσμα.

496. **Quinet Edgar** De la Grèce moderne et de ses rapports avec l'antiquité par —, membre de la commission envoyée par le Gouvernement en Morée. A Paris 1830, 8ον, σελ. XII + 445.

Ἐν σ. 138 - 139 δημοσ. ᾠσμα ἐν γαλλ. μεταφρ., τοῦ ὁποίου τὸ ἐλλήν. κείμεν. ἐν σ. 443. (Βλ. καὶ Edgar Quinet, Marnix de Sainte-Aldegonde. La Grèce moderne et ses rapports avec l'antiquité, Paris, τ. 5, 1857, σ. 254 (γαλλ. μετ.), σ. 387 τὸ ἐλλ. κείμεν.).

497. Δημῶδες τραγούδιον. Ἡ πιστὴ σύζυγος. Ἀθηνᾶ ἐν Ναυπλίῳ 1831, σ. 80. — Ἡ ξενιτεία. Αὐτόθι, σ. 112. — Ἡ λυγερὴ εἰς τὸν Ἀδην. Αὐτόθι, σ. 128.

498. Ὁ Κατσαντώνης. — Ὁ Λεπενιώτης. Ἀθηνᾶ ἐν Ναυπλίῳ 1831, σ. 127.

499. **Κινδ Θεόδωρ.** Τραγῳδία τῆς νέας Ἑλλάδος ἐθνικὰ καὶ ἄλλα, τὰ μὲν τυπωμένα πρότερον, τὰ δ' ἀτύπωτα. Μὲ προλεγόμενα καὶ σημειώσεις ἐκδοθέντα ὑπὸ —. Neugriechische Poesien ungedruckte und gedruckte mit Einleitung und sowohl Sach- als Worterklärungen, herausgegeben von Dr. Theodor Kind, Leipzig in der Dyk'schen Buchhandlung, 1833, 8ον μικρ., σελ. XXVI + 1 ᾠ. ᾠ. + 94 + 2 ᾠ. ᾠ.

Σελ. III - IV: «Πρὸς τοὺς Ἕλληνας» (πρόλογος), σ. V - XXVI: Vorwort, σ. (α): Inhalt, σ. 1 - 18: 10 ἀνέκδοτα ᾠσματα. Ungedruckte Volkslieder, σ. 19 - 45: Ἀσματα λογίων, σ. 46 - 65: Σημειώσεις, σ. 66 - 94: Γλωσσάριον, σ. 95 - 96: Πίναξ διαφορῶν βιβλίων.

Βλ. εὐρ. ἀνάλ. ὑπὸ Γ. Κ. Σπυριδάκη, ἐν Ἑπετ. Λαογρ. Ἀρχ. 8 (1953-54) 110 κέξ.

500. *—— Νέα ἐλληνικὰ τραγούδια καὶ ἄλλα. Λειψία 1833.

501. **Οἰκονόμος Κων/τῖνος πρεσβύτερος** ὁ ἐξ **Οἰκονόμων** Λόγοι ἐκκλησιαστικοί, ἐκφωνηθέντες ἐν τῇ γραιικῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Ὁδησοῦ κατὰ τὸ ,ΑΩΚΑ' - ,ΑΩΚΒ' ἔτος ὑπὸ — γενεαλογουμένου. Ἐτυπώθησαν φιλοτίμῳ δαπάνῃ Ἰωάννου Π. Βόζου. Ἐν Βερολίνῳ, ἐκ τῆς τυπογραφίας τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν, ΑΩΛΓ' [1833], 8ον, σελ. 316.

Ἐν σ. 273 δημοσ. δίστιχον καὶ 2 ἄσμ.

502. **Canzoni Popolari**: Δημοτικὸν τραγούδιον: «Σωφροσύνη» [ἐξ Ἐπισκέψεως Κερκύρας] καὶ «Τὸ φίλημα» [ἐκ τοῦ χωρίου Γαστουριοῦ]. Ἰόνιος Ἀνθολογία 1 (1834) 147 - 149. — Ὁ φθόνος τῆς πενθερᾶς [δημῶδες ἐξ Ἐπισκέψεως Κερκύρας]. Αὐτόθι 2 (1834) 400 - 401.

503. **Σουρμελῆς Διονύς**. Ἱστορία Ἀθηνῶν κατὰ τὸν ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγῶνα, ἀρχομένη ἀπὸ τῆς ἐπαναστάσεως μέχρι τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν πραγμάτων. Διηρημένη μὲν εἰς βιβλία τρία, συγγραφεῖσα δὲ ὑπὸ —. Ἐν Αἰγίνῃ, ἐκ τῆς τυπογραφίας Ἀνδρέου Κορομηλᾶ, 1834, 8ον, σελ. 349.

Ἐν σ. 8 δημοσ. δημῶδες ἄσμα.

504. Τὸ στοιχιδὸν τῆς γεφύρας [δημῶδες ἄσμα]. Ἰόνιος Ἀνθολογία 3 (1834) 591.

505. Ἀνθολογία ἢ συλλογὴ ᾠμάτων ἡρωικῶν καὶ ἐρωτικῶν. Μέρος πρῶτον. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τῆς τυπογραφίας Ἀνδρέου Κορομηλᾶ, 1835, 8ον μικρ. εἰς δύο μέρη, σελ. 1 - 56 καὶ σελ. 1 - 76.

Εἰς τὸ α' μέρος δημοσ. 11 ἄσμ. καὶ 2 ρίμες. Εἰς τὸ β' μέρος 31 ἄσμ. Ἀντίγραφα τῶν δημῶδων τούτων ᾠμάτων βλ. ἐν χ/φ τοῦ Κέντρου Λαογραφίας ὑπ' ἀριθμ. 1055.

506. **Ἀ[ργυριάδης] Ν.** Νεώτατα τῆς Ἑλλάδος κατὰ τῆς Ἀσίας τρόπαια. Ἡτοι βιογραφίαι τῶν νεωτάτων Ἑλλήνων Ἡρώων τῶν ἐν τῷ ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἱερῷ ἀγῶνι διαπρεψάντων. Τμῆμα α' περιέχον τὴν βιογραφίαν τοῦ Κ. Κανάρη ὑπὸ Ν[ικολάου] Ἀ[ργυριάδου] τοῦ Μαραθωνίου, καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ Ἡρώος. Ἐν Λειψίᾳ τῆς Σαξωνίας 1835, 12ον, σελ. VIII + 51 + 4 ἄ. ἄ. + 24 + 11 ἄ. ἄ.

Ἐν ἐπιμέτρῳ ᾠματὰ τινὰ τοῦ ἀγῶνος τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας.

507. Ἀσματα διαφόρων ποιητῶν, τοῦ τε ἀειμνήστου Ρήγα καὶ ἄλλων φιλελευθέρων Ἑλλήνων, οἷς προσετέθησαν καὶ εὐτράπελα ἐξ ἀντιγράφων ὡς οἷόν τε ἐξηκριβωμένων. Δαπάνη τῶν τυπογράφων. Ἐν Ναυπλίῳ, ἐκ τῆς τυπογραφίας Κωνσταντίνου Τόμπρα, Κυδωνιέως καὶ Κωνσταντίνου Ἰωαννίδου Σμυρναίου, 1835, 8ον μικρ., σελ. 128 (+ πίναξ τῆς ἀρχῆς τῶν περιεχομένων ᾠμάτων ἐκ σελ. 4).

Πλὴν τῆς ἄλλης ὕλης δημοσ. 15 δημ. ἄσμ.

508. **Kind Theodor** Neugriechische Chrestomathie, mit grammatischen Erläuterungen und einem Wörterbuche, herausgegeben von Dr. —. Prosa und Poesie. Leipzig 1835, 12ον, σελ. XXIV + 260.

Ἀναδημοσιεύονται καὶ 16 δημῶδη ἄσματα.

509. **Leake William M.** Travels in Northern Greece by —. Vol. I, London 1835, 8ον, σελ. XII + 527 + 2 χάρτ. + pl. III, vol. II, London 1835, 8ον, σελ. VII + 643 + 1 + 4 χάρτ. + pl. XXIII.

Ἐν σ. 463 - 527 τοῦ I τόμου δημοσ. λαϊκὸν στιχοῦργημα ἀναφερόμενον εἰς τοὺς ἀγῶνας τῶν Σουλιωτῶν μετὰ πολλῶν ὀνομάτων βαπτιστικῶν, ἐπωνύμων καὶ τοπωνυμίων.

510. Neugriechische Gespräche mit einem Anhang von neugriechischen Volksliedern und der 'Ιστορία τοῦ Ἰωσήφ aus dem alten Testamente, in Prosa. Ein Hilfsbuch für alle diejenigen, welche ohne Lehrer die neugriechische Sprache erlernen, besonders aber für solche, die nach Griechenland gehen wollen. Von Dr. Max Fuchs, kgl. Oberlehrer bei St. Stephan. Augsburg, 1835. Verlag der Karl Kollmann'schen Buchhandlung, 8ον, σελ. IV + 152.

Ἀπὸ σ. 79 - 114 δημοσ. ἀρκετὰ νεοελληνικά ᾄσματα μετὰ σχολίων.

511. **Σοῦτσος Ἀλέξ.** Ἑλληνικὴ πλάστιγξ ἥ ποιήσεις καὶ λογογραφικαὶ διατριβαὶ ἐπικρίνουσαι τὰ κατὰ τὴν Ἑλλάδα ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τῆς τυπογραφίας Κ. Ράλλη, 1836, 8ον, σελ. β' + 275.

Ἐν σ. 54 γίνεται λόγος περὶ τῆς ἀξίας τῶν ἑλλήν. δημοδῶν ᾄσμ. καὶ καταχωρίζονται 2 ᾄσμ.

512. **Pashley Rob.** Travels in Crete by —. Vol. I - II, Cambridge - London 1837, 8ον, σελ. XII + 321, XII + 326.

Δημοσ. εἰς μὲν τὸν πρῶτον τόμον 3 ρίμες, 2 ᾄσματα καὶ ἀρκετὰ μαντινάδες, εἰς δὲ τὸν δεῦτερον 2 ρίμες, 3 ᾄσμ. καὶ ἀποσπασμ. στίχοι ᾄσμάτων.

513. **Τσοπανάκος Παναγ.** ᾄσματα πολεμιστήρια τοῦ ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος ἀγῶνος, στιχοῦργηθέντα ὑπὸ τοῦ Παναγιώτου Τσοπανάκου Δημητσανίτου, καὶ ἐκδοθέντα ὑπὸ τοῦ τυπογράφου Ν. Παπαδοπούλου τοῦ ἐκ Τριπόλεως. Ἐν Ἀθήναις 1838, 16ον, σελ. ε' + 99.

Σελ. α' - ε': Πρόλογος. Βίος τοῦ Τσοπανάκου. Σελ. 1 - 80: 30 ποιήμ. τοῦ ἰδίου μὲ ἱστορικὴν σημείωσιν περὶ τοῦ ἀφανισμοῦ τοῦ στρατεύματος τοῦ Δράμαλης. Ἐν σ. 81 - 91: 11 δημ. ᾄσμ. Ἀκολουθεῖ λόγιον ποίημα «Θρῆνος εἰς τὸν Μᾶρκον Μπότσαρην» καὶ ἐν σ. 93 ρίμα ἀναφερομ. εἰς τὴν ναυμαχίαν τῆς Σάμου τοῦ 1823.

514. **Χριστοφίδης Ἡ.** Στίχοι ἥρωικοὶ καὶ ἐρωτικοὶ διὰ τὴν ἀνθοῦσαν νεολαίαν τῆς Ἑλλάδος, εἰς τύπον συνερανισθέντες καὶ ἐκδοθέντες ὑπὸ —. Β' ἔκδοσις. Ἐν Ἀθήναις, παρὰ τῷ βιβλιοπώλῳ Β. Ρίτς, 1838, 16ον, σελ. 128.

Ἐν σ. 49 - 66 ᾄσματα 5, ρίμες 2, ἐν σ. 80 μοιρολόι 1.

515. **Bagnolo di Coriolano** Romanze popolari dei Greci moderni. Tradotte dal Conte — Torino 1839, 8ον μικρ., σελ. 132.

Ἰταλικὴ μετάφρ. 50 δημ. ᾄσμ.

516. **Ulrichs H. N.** Reisen und Forschungen in Griechenland von —. Erster Theil. Reise über Delphi durch Phocis und Boeotien bis Theben mit zwei Plänen. Bremen 1840, 8ον, σελ. VIII + 264.

Ἐν σ. 132 καὶ 135 γερμ. μετάφρασ. 2 ἑλλήν. ᾄσμ. τῶν ὁποίων τὰ κείμε. δημοσ. ἐν σ. 142.

517. **Firmenich J. M.** Τραγούδια ρωμαίικα. Neugriechische Volksgesänge. Original und Uebersetzung in Zusammenstellung mit den uns aufbewahrten altgriechischen Volksliedern von Dr —. Berlin 1840. Verlag von Carl Heymann, 8ον μικρ., φ. 2 ἄ. ἄ. + σελ. 164.

Ἐν τῇ εἰσαγωγῇ περὶ τῆς ζωῆς τῶν κλεφτῶν καὶ ἀρματολῶν. Ἐν σ. 1 - 108 δημοσ. 34 ἄσμ. καὶ 10 δίστ. ἐκ τῆς συλλογῆς Fauriel μετὰ γερμ. μεταφρ. Ἐν σ. 156 - 164 γίνεται λόγος περὶ Βλάχων καὶ Μολδαβῶν καὶ δημοσ. 2 ποιήμ. ρουμανιστὶ μετὰ γερμ. μεταφρ. Ἀξιοσημεῖωτα τὰ συνοδεύοντα ἕκαστον ἄσμα σχόλια.

518. * Τραγῳδία, ἥτοι διάφορα ἄσματα ἥρωικά, κλέφτικα καὶ ἐρωτικά. Συλλεχθέντα ἐκ διαφόρων βιβλίων τε καὶ ἀντιγράφων πρὸς τέρψιν καὶ διασκέδασιν τῶν ἀνθρώπων. Ἐν Ἀθήναις 1841, 16ον, σελ. 224. [Ἀπόκειται εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἰνστιτούτου Βενετίας: KE 14/D 555].

519. **Tommaseo N.** Canti popolari Toscani Corsi Illirici Greci, raccolti e illustrati da —, con opuscolo originale del medesimo autore. Vol. III, Venezia 1842, 8ον, σελ. 472.

Ἄσμ. 241. Ἐκ τούτων 129 ἑλλην. κείμε. με ἰταλ. μεταφρ. Ἐπίσης 112 μόνον ἐν ἰταλ. μεταφρ. Δίστ. 670, ἐξ ὧν τὰ 22 ἐν ἰταλ. μόνον μεταφράσει. Μεταξὺ τῶν δημοδῶν ἄσμάτων τινὰ εἶναι λογίας προελεύσεως.

520. **Εὐλάμπιος Γεώργ.** Ὁ Ἀμάραντος. ἥτοι τὰ ρόδα τῆς ἀναγεννηθείσης Ἑλλάδος. Δημοτικά ποιήματα τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων, συλλεχθέντα, ρωσιστὶ μεθερμηνευθέντα καὶ διὰ φιλολογικῶν καὶ ιστορικῶν σημειώσεων ἐξηγηθέντα ὑπὸ —. Ἐν Περουπόλει, ἐν τῇ τυπογραφίᾳ τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν, ΑΩΜΓ' [1843], 8ον, σελ. 12 ἄ. ἄ. + XXIX + 5 ἄ. ἄ. + 136 + 10.

Ἡ α' ἐκδ. ἑλλην. τραγ. γενομ. ὑπὸ Ἑλλήνος εὐρισκομένου ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος. Περιέχει 29 ἄσμ. μέχρι τῆς σ. 75 καὶ 1 παραμῦθι: «Τὸ ἀθάνατο νερό», σ. 75 - 136. Ἐκ τῶν ἄσμ. τινὰ ἐλήφθησαν ἐκ τῆς συλλογῆς Fauriel, δύο δ' ἐκ τούτων εἶναι λόγια.

Κρίσις: Εὐτέρπη ΣΤ' (1853) 385 - 389.

521. Τραγῳδία, ἥτοι διάφορα ἄσματα ἥρωικά κλεπτικά καὶ ἐρωτικά. Συλλεχθέντα ἐκ διαφόρων βιβλίων τε καὶ ἀντιγράφων πρὸς τέρψιν καὶ διασκέδασιν τῶν ἀνθρώπων. Ἐν Ἀθήναις 1843, 8ον μικρ., σελ. 60.

522. **Kind Theodor** Neugriechische Anthologie. Original und Uebersetzung herausgegeben von Dr —. Erstes Bändchen. Leipzig, Verlag von F.A. Leo, 1844, 8ον μικρ., φ. 2 ἄ. ἄ. + σελ. XVI + 182. [65 ἄσματα].

523. **Ellissen Adolf** Versuch einer Polyglotte der europäischen Poesie in drei Bänden mit einer Völker- und Sprachenkarte Europa's. Erster Band: Poesie der Kantabrer, Kelten, Kymren und Griechen. Leipzig 1846, 8ον, σελ. VIII + 434 + 2 ἄ. ἄ.

Δημοσ. ἐν σ. 13 τὸ ἐπίγραμμα τοῦ σπαθιοῦ τοῦ Κοντογιάννη, σ. 261 ἐξ στίχοι τοῦ ἄσματος τῆς Ἀδριανουπόλεως (ἐκ τῆς συλλογῆς Pashley), σ. 277 ἐν ὑποσημειώσει τὸ ἄσμα: Ὁ Χάρος καὶ αἱ ψυχαί, μετὰ τῆς γερμ. μεταφρ. τοῦ Goethe, σ. 278 καὶ 303 2 δίστιχα καὶ ἐν σ. 359 - 388 15 διάφορα ἄλλα ἄσματα ἐκ τῆς Συλλογῆς τοῦ Fauriel καὶ τῆς Νεοελληνικῆς Ἀνθολογίας τοῦ Kind.

524. 'Η 'Λιογέννητη [δημῶδες]. Εὐτέρπη Β' (1848 - 49) 263 - 264.

525. **Kind Theodor** Μνημόσυνον. Neugriechische Volkslieder, in der Originalen und mit deutscher Uebersetzung, herausgegeben von Justizrath Dr. —. Leipzig 1849, 8ον, σελ. VII + 1 ἄ. ἄ. + 29. [Ῥ. σμ. 18].

Βλ. καὶ Ἐπετ. Λαογρ. Ῥ. Αρχ. 8 (1953 - 54) 102.

526. **Μανοῦσος Ἀντ.** Τραγούδια ἔθνικὰ, συνταγμένα καὶ διασαφηνισμένα ὑπὸ —. Φυλλάδιον Α'. Ἐν Κερκύρα, τυπογραφεῖον Ἑρμῆς, Χ. Νικολαΐδου Φιλαδελφείως, 1850, 8ον, σελ. 32.

Δημοσ. «Πρὶν τοῦ προοιμίου» (διάλογος μεταξὺ ἀνθρώπου τοῦ λαοῦ, Ἐκδότου, Φίλου καὶ Πρησκολογᾶ, κατ' ἀπομίμησιν τοῦ γνωστοῦ διαλόγου τοῦ Διον. Σολωμοῦ πρὸς ὑποστήρ. τῆς δημ. γλώσσ.), «Ἡ ἀπατημένη κόρη» (ἄσμα) καὶ ἡ ὑπόθ. τοῦ ἄσμ.: «Τὸ στοιχειὸ τῆς γέφυρας». Βλ. καὶ Δημ. Πετροπούλου, Βιβλιογρ. ἑλλην. δημοτ. τραγουδ. (1771 - 1850), Ἐπετ. Λαογρ. Ῥ. Αρχ. 8 (1953-54) 102 - 103.

527. — Τραγούδια ἔθνικὰ συναγμένα καὶ διασαφηνισμένα ὑπὸ —. Εἰς Κέρκυραν, τυπογραφεῖον Ἑρμῆς, Χ. Νικολαΐδου Φιλαδελφείως 1850, 8ον, σελ. 208 [μὲ πρόλ. Ι. Πολυλά].

Τὸ βιβλ. τοῦτο ἀποτελεῖ τὸ Α' Μέρος Τραγούδια κλέφτικα [111]. Ἄς σημειωθῇ ὅμως ὅτι δὲν εἶναι ὅλα κλέφτικα, ἀλλὰ καὶ ἱστορικά (σ. 176 κέξ.), παραλογαί (σ. 182 - 98) καὶ τῆς ξενιτειᾶς (σ. 194). Βλ. καὶ Δ. Γκίνη - Β. Μέξα, Ἑλλην. Βιβλιογρ., τ. Β', ἐν Ἀθήναις 1941, σ. 289, ἄρ. 5336. Βλ. καὶ Δ. Πετροπούλου, Βιβλιογρ. ἑλλην. δημοτ. τραγουδ. (1771 - 1850), Ἐπετ. Λαογρ. Ῥ. Αρχ. 8 (1953 - 54) 103.

528. — Τραγούδια ἔθνικὰ συναγμένα καὶ διασαφηνισμένα ὑπὸ —. Εἰς Κέρκυραν, τυπογραφεῖον Ἑρμῆς. 1850, 8ον, σελ. 120.

Τοῦτο ἀποτελεῖ τὸ Β' Μέρος τῆς ἀνωτέρω συλλογῆς (λ. 527), ὑπὸ τὸν τίτλον: Τραγούδια ἱστορικά, ἐρωτικά καὶ οἰκιακά [78]. Μεταξὺ τούτων περιλαμβ. καὶ τινες παραλογαί. Βλ. καὶ Δ. Γκίνη - Β. Μέξα, Ἑλλην. Βιβλ., τ. Β', ἐν Ἀθήναις 1941, σ. 289, ἄρ. 5337. Βλ. καὶ Δ. Πετροπούλου, Βιβλιογρ. ἑλλην. δημοτ. τραγουδ. (1771 - 1850), Ἐπετ. Λαογρ. Ῥ. Αρχ. 8 (1953 - 54) 103.

529. **M. de Marcellus** Chants du peuple en Grèce. Tome premier. Paris 1851, 8ον, σελ. 2 ἄ. ἄ. + XIX + 428.

Ἐν σ. Ι - XIX: Preface, σ. 1 - 84: Introduction (scolies et chantsantiques), σ. 87 - 231: Chants historiques, σ. 233 - 326: Chants clephtes [34], σ. 327 - 389: Légendes [13], σ. 391 - 424: Chants funebres[8], σ. 425 - 428: περιεχόμενα.

530. — Chants du peuple en Grèce. Tome second. Paris 1851, 8ον, σελ. 2 ἄ. ἄ. + 496.

Ἐν σ. 1 - 36: Complaintes, σ. 77 - 156: Romances, σ. 157 - 206: Fêtes de l'année, σ. 207 - 318: Chants divers, σ. 319 - 388: Chants Babins, σ. 389 - 488: Distiques (ἠθικά, ἐρωτικά, κοινά, ναυτικά), σ. 489 - 496: περιεχόμενα.

531. **Ross L.** Wanderungen in Griechenland im Gefolge des Königs Otto und der Königin Amalie. Mit besonderer Rücksicht auf Topographie und Geschichte aufgezeichnet von —. Neue wohlseilere Ausgabe der

Griech. Königs - Reisen. Erster Band, Halle 1851, 8ον, σελ. XIX + 256.
Bd. II, Halle 1851, 8ον, σελ. VIII + 256.

Ἐν τόμ. Α' σ. 50 - 51, 53, 54 δημοσ. 2 ᾠσμ. καὶ 10 στίχ. ᾠσμ. Ἐν σ. 58 - 59 ᾠσμα μετὰ μεταφρ. εἰς τὴν γερμανικὴν. Ἐν σ. 87 σημ. 13 ἀναγρ. στίχος ᾠσμ. Εἰς τὸν Β' τόμ. σ. 190 δημοσ. 8 στίχ. ᾠσμ., ἐν δὲ τῇ σ. 208, σημ. 9, γερμαν. μετάφρ. τοῦ «Κάστρου τῆς Ὠριᾶς».

532. Δημοτικὸν ᾠσμα. Εὐτέρπη Ε' (1851 - 52) 454.

533. Λελέκος Μ. [Δημῶδες ᾠσμα]. Εὐτέρπη Ε' (1851 - 52) 524 - 525.

534. Ζαμπέλιος Σπυρ. ᾠσματα δημοτικὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἐκδοθέντα μετὰ μελέτης ἱστορικῆς περὶ μεσαιωνικοῦ ἑλληνισμοῦ ὑπὸ —. Κερκύρα, τυπογραφεῖον Ἑρμῆς, Α. Τερζάκη καὶ Θ. Ρωμαίου, 1852, 8ον, σελ. 766 + 1 εἰκ. Ἐκ τῶν 196 ᾠσμ. τῆς συλλογῆς Ζαμπελίου τὰ 5 εἶναι ἔργα γνωστῶν ποιητῶν καὶ 3 δημοτικοφανῆ. Τὰ ὑπολειπόμενα εἶναι 187, ἐξ ὧν τὰ περισσότερα ἐλήφθησαν ἐκ παλαιότερων συλλογ., ὡς τῶν Fauriel, Tommaseo, Μανούσου καὶ τῆς ἀνεκδ. συλλογ. τοῦ Παύλου Λάμπρου.

Κρίσις: Πανδώρα Γ' (1852 - 53) 397 - 403, Βιβλιογραφικὴ παρατήρησις ἐπὶ τοῦ συγγράμματος τοῦ Σ. Ζαμπελίου, ᾠσματα δημοτικὰ, αὐτόθι, 403 - 404.

535. — ᾠσματα δημοτικὰ τῆς Ἑλλάδος ἐκδοθέντα ὑπὸ —. Κερκύρα, τυπογραφεῖον Ἑρμῆς... 1852, 8ον, σελ. 174 + 2 εἰκ. ᾠ.

Πρόκειται περὶ ἰδιαίτερας ἀνατυπώσεως μόνον τῶν 196 ᾠμάτων τῆς προηγουμένης (ἀρ. λ. 534) ἐκδόσεως.

536. * Λελέκος Μ. Ε. Δημοτικὴ Ἀνθολογία. Ἐν Ἀθήναις 1852, 8ον.

ᾠσματα 60, δίστιχα 18.

Κρίσις (καὶ ᾠσματα ἐξ αὐτῆς): Εὐτέρπη Ε' (1852) 429, 454, 525.

537. [Pouqueville] Ἐκ τῆς περιηγήσεως τοῦ Πουκεβίλλ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Θεσσαλικά. Μετάφρ. Ὁθ. Ἀ. Ἀ. Μνημοσύνη Α' (1852-53) 501 - 507, 524-531. Ἐν σ. 505: 2 ᾠσματα, τοῦ Μπουκουβάλα καὶ τοῦ Χρήστου Μηλιώνη.

538. Ἡ Λακωνικὴ χωρογραφία ὑπὸ Νικήτα Νήφου Λάκωνος. Μετὰ Λακωνικῆς δημῶδους ἀνθολογίας τῶν περιεργότερων μοιρολογίων... Ἐν Ἀθήναις 1853, 8ον, σελ. ιδ' + 55. (Βλ. καὶ Νικήτα Νηφάκη, Μανιάτικα ἱστορικὰ στιχουργήματα ἐκδιδόμενα ἐκ χειρογράφων κωδίκων μὲ προλεγόμενα καὶ σημειώσεις ὑπὸ Σωκρ. Β. Κουγέα, Ἀθήναι 1964, 8ον, σελ. ιβ' + 240 + 2 φωτ.).

539. Σταματάκης Ἑμμ. Γ. Ἡ Τερψιχόρη ἢ ἀπάνθισμα ᾠμάτων κλεπτικῶν, ἥρωικῶν, ἐρωτικῶν, δυστίχων καὶ ὁθωμανικῶν συλλεχθέντα ἐκ διαφόρων βιβλίων καὶ χειρογράφων ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1853, 12ον, σελ. λβ' + 192. Σελ. γ' - λβ': ᾠσμ. 20, σ. 3 - 23: ᾠσμ. 10, σ. 45 - 50: ᾠσμα δημοτικοφανές, σ. 86: ᾠσμα, σ. 171 - 182: δίστιχα 114.

540. Λελέκος Μ. Σ. Ὁ χωρισμός. Ποίημα δημοτικόν. Πανδώρα Δ' (1853 - 54) 283 - 284.

541. **Σακελλάριος Ἀθ. Α.** Ἡ ἐν Κύπρῳ γλῶσσα. Πανδώρα Δ' (1853 - 54) 111 - 115.

Ἐν σ. 115 δημοσ. 2 δημῶδη ᾠσματα.

542. **[Τερτζέτης Κ. Γ.]** Δημοτικὴ Ἀνθολογία. Πανδώρα Δ' (1853 - 54) 434 - 436, 501, 547 - 548, 599, 621 - 623, 647 - 648 [28]. — Δημοτικὴ Ἀνθολογία. Αὐτόθι Ε' (1854 - 55) 24, 71 - 72, 143 - 144, 191 - 192, 216, 239 - 240, 287 - 288, 312, 336, 383 - 384, 432, 456, 536, 584 [45]. — Δημοτικὴ Ἀνθολογία. Αὐτόθι ΣΤ' (1855 - 56) 168, 216, 362 [4].

543. **** Νεοσύλλεκτα δημοτικὰ τραγούδια ἐκδοθέντα ὑπὸ —. Ἐν Ζακύνθῳ 1857, 8ον, σελ. 24.

544. **Πρωτόδικος Ἰω. Δ.** Φιλολογικαὶ σημειώσεις (ἐκ Πάρου). Ἐφημ. Φιλομαθῶν Ε' (1857 - 58) 357 - 358, ΣΤ' (1858) 393.

Ἐν ΣΤ' (1858) 393: «Καταβαυκάλημα τροφοῦ ἐπὶ νηπίου κόρης».

545. **Φ. Χ.** Παράφρασις κλεπτικοῦ τραγωδίου δι' ἐλληνικῶν ἡρωϊκῶν στίχων. Πανδώρα Η' (1857 - 58) 539 - 540.

Ἐν σ. 540 τὸ κείμενον τοῦ δημῶδου ᾠσματος: Ἐνα πουλὶ κατέβαινε ἀπὸ ψηλὸ βουνάκι...

546. **Ἰατρίδης Ἀ.** Συλλογὴ δημοτικῶν ᾠμάτων παλαιῶν καὶ νέων. Μετὰ διαφορῶν εἰκονογραφιῶν ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1859, 8ον, σελ. 104 + 9 εἰκ. [Ἀσμ. 96].

547. **Passow Arnoldus** Τραγούδια ρωμαίικα. *Popularia carmina graeciae recentioris*, edidit —. Lipsiae MDCCCLX, 8ον, σελ. XII + 650.

Περιέχει 646 ᾠσματα, 1157 δίστ., τὰ πλεῖστα προεκ δεδομένα. Ἀνέκδοτα δὲ παρὰ τῶν Ulrich, Kind, Conze, Λυκούργου, Ἀ. Σχινᾶ καὶ τοῦ χ/φου τοῦ Βεργήρα.

Κρίσις: Göttinger gel. Anz. 1861, σ. 561 - 581 (F. Liebrecht).

548. **Σ(αλαπάντας) Π. Ἀ.** Τὸ Σούλι, ἦτοι τὰ ἡρωϊκὰ θαύματα τῶν Σουλιωτῶν καὶ Σουλιωτίδων ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1860, 8ον, σελ. γ' + 304 + 1 χάρτ.

Ἐν σ. θ' - ι' δημοσ. στίχοι δημ. ᾠμάτων, σ. 47-50: ᾠσμ. 4, σ. 100-101: ᾠσμα, σ. 171: ᾠσμα.

549. **Εἰρηνίδης Δ.** Διάφορα τραγούδια τοῦ λαοῦ, συλλεχθέντα ἐκδίδονται ὑπὸ —. Μέρος πρῶτον, ἐν Ἀθήναις 1861, 8ον, σελ. 32. Μέρος δεύτερον, αὐτόθι, σελ. 32.

550. **Kind Theodor** Anthologie neugriechischer Volkslieder im Original mit deutscher Übertragung, herausgegeben von Dr. —. Leipzig 1861, 16ον, σελ. XXXVI + 232.

Δημοσ. ᾠσμ. 85.

551. **Μπάρτας Τριαντάφ.** Ἀναμνήσεις φιλοπάτριδος, ἦτοι ποιήσεις εἰς ᾠσματα τρία μετὰ διαφορῶν ἄλλων ποιημάτων καὶ συλλογῆς τινος δημοτικῶν ᾠμάτων ὑπὸ —. Ἐν Παρισίῳ 1861, 8ον μικρ., σελ. 178.

Ἐν σ. 123 - 178: ᾠσμ. δημ. 31 μετὰ σημειώσεων.

552. **Σ(αλαπάντας) Π. Ἀ.** Ἡ Πάργα, ἥτοι μονογραφία αὐτῆς ἀπὸ τῆς κτίσεως μέχρι τῆς παρὰ τῶν Ἀγγλῶν πωλήσεως εἰς τοὺς Τούρκους, συνταχθεῖσα μὲν ὑπὸ —, ἀνατεθεῖσα δὲ τῇ αὐτοῦ αὐτοκρατορικῇ ὑψηλότητι τῷ μεγάλῳ δουκὶ ἀπασῶν τῶν Ρωσσιῶν Κωνσταντίνῳ. Ἐν Ἀθήναις 1861, 8ο, σελ. 368.
Ἐν σ. 275 καὶ 302 - 303 δημοσ. ἄσμ. 2.
553. Δημοτικὴ ποίησις: Νανούρισμα μητρὸς Κασίας ἐν ᾧ καταρᾶται τὸν εἰπόντα ἄσχημον τὴν μικρὰν θυγατέρα της. - Μήτηρ εὐχομένη τὴν θυγατέρα της. - Ἄσμα γυναικὸς Καρπαθίας ἐκ τοῦ χωρίου Ὀλύμπου. Πανδώρα IB' (1861-62) 208 - 239. — Δημοτικὴ ποίησις [γαμήλιον ἐκ Ρόδου ἄσμα]. Αὐτόθι, σ. 599 - 600. — Δημοτικὰ ἄσματα[59]. Αὐτόθι IG' (1862 - 63) 308 - 310, 341 - 344, 366 - 368 — Δημοτικὰ ἄσματα[12]. Αὐτόθι, σ. 459 - 461.
554. Ἀνέκδοτον ποίημα. Διήγησις συνοπτικὴ διὰ στίχων πολιτικῶν ὁμοιοκαταληκτῶν περὶ τῆς ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐπισυμβάσεως πυρκαϊᾶς τοῦ πανιέρου ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν... Πανδώρα IG' (1862 - 63) 372 - 377, 398 - 401, 421 - 424.
Στιχοῦργημα ποιητάρη.
555. **Βλάχος Ἀγγελος** Ὁ Βύργερ (Bürger). Χρυσάλλις Α' (1863) 271 - 277.
Ἐν σ. 276 ἀναδημοσιεύεται ἐκ τῆς συλλογῆς τοῦ Passow, Τραγούδια Ρωμανίκα, Leipzig 1860, σ. 394, τὸ ἄσμα τοῦ νεκροῦ ἀδελφοῦ.
556. Δημοτικὰ ἄσματα [24]. Πανδώρα IG' (1863 - 64) 484 - 485, 534 - 535.
557. Ἄσμα δημοτικόν. Χρυσάλλις Β' (1864) 753.
558. * **Παπαδόπουλος Τζανετάκης (Στεφανόπουλος Ἀ.)** Ἄσματα δημοτικὰ τῶν ἐν Κορσικῇ Ἑλλήνων. Ἀθήναι 1864.
559. **Βαλαβάνης Ἰω. Γ.** Δημοτικὸν ἄσμα Κερασσοῦντος. Ὁ ὑπὸ νεάνιδος ἀπατηθεὶς νέος. Πανδώρα IE' (1864 - 65) 257. — Δημοτικὸν ἄσμα Κερασσοῦντος. Ἡ σύζυγος τοῦ Κοντο-Θεοδώρου. Αὐτόθι.
560. Δημοτικὰ ἄσματα [19]. Πανδώρα IE' (1864 - 65) 411, 466, 537 - 538.
561. **(Κουμουτζῆς Ἰω.)** Μοιρολόγια Μανιάτικα [2]. Χρυσάλλις Γ' (1865) 656.
562. **Λάμπρος Μ. Π.** Ἄσματα Κυπριακὰ ἀνέκδοτα [5]. Χρυσάλλις Γ' (1865) 150 - 151.
563. **(Λουκάς Γ.)** Ἄσματα Κυπριακὰ [1]. Χρυσάλλις Γ' (1865) 429 - 431.
— Ἄσμα Κυπριακόν. Ὁ Διγενῆς καὶ ὁ Χάρος. Αὐτόθι, σ. 597 - 599.
564. — Ἄσμα Κύπριον. Ἐφημ. Φιλομαθῶν IG' (1865) 774 - 776.
565. **[Πυλαρινὸς Ἀ.]** Ἀπάνθισμα Κρητικῶν ἁσμάτων [10]. Ἐθν. Ἡμ. 5 (1865) 35 - 50.

566. **Σάθας Κ. Ν.** Χρονικὸν ἀνέκδοτον Γαλαξειδίου. Ἐν Ἀθήναις 1865, 8ον, σελ. η' + 248.

Πλὴν τῆς ἱστορικῆς ὕλης δημοσιεύονται καὶ ὀνόματα, τοπωνύμια καὶ δημ. ᾠσματα 19.
Κρίσις: Χρυσάλλης Γ' (1885) 68 - 70 (Ἐπαμ. Σταματιάδης).

567. ᾠσματα δημοτικὰ Μάνης. Πανδώρα ΙΣΤ' (1865 - 66) 539 - 541. [Μοιρολ. 5].

568. [Βαλαωρίτης Ἀ.] Δημοτικὰ ᾠσματα: Μειρολόγια [7]. Χρυσάλλης Δ' (1866) 489, 514.

569. **Comparetti Domenico** Saggi dei Dialetti greci dell' Italia meridionale raccolti ed illustrati da —. Pisa 1866, 8ον, σελ. XXVII + 106.

Σελ. VII - XXVII: πρόλογ., σ. 3 - 42: ᾠσμ. 38 ἐκ Bona, σ. 45 - 52: ᾠσμ. 3 ἐκ Corigliano, σ. 55 - 68: 1 ᾠσμα ἐκ Martano, σ. 71 - 81: 3 ἐκ Calimera, σ. 85 - 103: σημειώσεις.

570. **Πύρλας Σ. Π.** Δημοτικὸν ᾠσμα. Ἐθν Ἡμ 6 (1866) 258 - 259.

571. **Σάθας Κ.** Δημοτικὸν ᾠσμα. Χρυσάλλης Δ' (1866) 215.

572. **Χασιώτης Γ. Χρ.** Συλλογὴ τῶν κατὰ τὴν Ἠπειρὸν δημοτικῶν ᾠσμάτων ὑπὸ —, ἐκδίδοντος Κ. Τεφαρίτζη. Ἐν Ἀθήναις 1866, 8ον μικρ., σελ. 248.

Σελ. γ': ἀφιέρωσις, σ. ε' - κη': προλεγόμενα, σ. 29 κέξ.: ᾠσματα 321, σ. 225 κ. ἐξ.: γλωσσάριον.

Κρίσις: Χρυσάλλης Δ' (1866) 287 (Στέφ. Ἀ. Κουμανούδης).

573. Κρητικὰ δημοτικὰ ᾠσματα [2]. Πανδώρα ΙΖ' (1866 - 67) 54 - 55.

574. ***Πυλαρινὸς Ἀ.** Ἀπάνθισμα Κρητικῶν ᾠσμάτων. Παρίσιοι 1867.

575. **Firmenich - Richartz Johannes Matthias** Τραγούδια ρωμαϊκά. Neugriechische Volksgesänge. Zweiter Theil. Urtext und Übersetzung von —. (Professor u.s.w.). Berlin. Verlag von Wilhelm Hertz, 1867, 8ον, σελ. VIII + 194. (Volksdichtungen Nord- und Südeuropäischer Völker alter und neuer Zeit).

ᾠσμ. 102, δίστ. 31, παροιμ. 100 μετὰ σχολ. καὶ γερμαν. μεταφρ. Τὰ περισσότερα προέρχονται ἐκ τῆς συλλογῆς Fauriel, ὀλίγα δ' ἐξ ἰδίας συλλογῆς.

576. Στίχοι γενόμενοι εἰς τοὺς 1707 ὅταν εὐγῆκεν ἓνα νέον νησί εἰς τὴν Σαντορίνην εἰς τὰς 12 Μαΐου. Πανδώρα ΙΗ' (1867 - 68) 159 - 160. — ᾠσματα δημοτικὰ Μάνης [3]. Αὐτόθι, σ. 343 - 344.

577. Δημοτικὰ ᾠσματα ἐκ τῶν ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελάγει, συλλεχθέντα καὶ τὸ πρῶτον δημοσιευόμενα [7]. Ἐθν Ἡμ 8 (1868) 10 - 20.

578. **Οἰκονόμος Σ. Κ.** Ἀνέκδοτα ᾠσματα καὶ ποιήματα. Ἐθν Ἡμ 8 (1868) 105 - 113.

Εἰσαγωγή, χελιδόνισμα, τὸ ᾠσμα τῆς περπερούνας, Ρωμάννα.

579. **Ταταράκης Ἀριστείδης** Ρίμα τῆς Μανέταινας. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΣΤ' (1868) 1581 - 1583. [Παραλλαγαὶ 2].

580. Τὸ ἀλφάβητον τοῦ Χάρωνος. [᾿Ασμα]. Πανδώρα ΙΘ' (1868 - 69) 415 - 416.
581. ᾿Αγγελίδης Ν. ᾿Ανθολογία, ἦτοι συλλογὴ ᾠσμάτων, ἥρωικῶν, κλεπτικῶν καὶ ἐρωτικῶν μετὰ τῶν λυρικῶν καὶ βακχικῶν τοῦ ᾿Αθαν. Χρηστοπούλου· ᾿Εκδοσις δεκάτη (πληρεστέρα τῶν προηγουμένων) ὑπὸ —. ᾿Αθήνησι 1869, 16ον, σελ. στ' + 288.
᾿Εν σ. 54 - 63 κλέφτικα τραγ. 16, σ. 169 - 173 ᾠσμ. 8, σ. 186 - 187 ᾠσμα.
582. ᾿Α(σώπιος) ᾿Ε. Δημῶδη ᾠσματα ἀνέκδοτα [4]. ΑΗ ἔτ. 1869, σ. 344 - 345. [᾿Εκ τῆς συλλογῆς Μ. Λελέκου].
583. Λελέκος Μιχ. Σ. Δημοτικῆς ᾿Ανθολογίας μέρος δεύτερον ὑπὸ —. ᾿Εν ᾿Αθήναις 1869, 8ον, σελ. 28.
Δημοσ. 51 ᾠσμ. καὶ δίστ. ᾠσεμνα.
584. Δημοτικὰ γαμήλια ᾠσματα καὶ μυρολόγια [30]. Πανδώρα Κ' (1869 - 70) 113 - 115. (᾿Εκ τῆς ᾿Εφημ. τῶν Φιλομαθῶν).
585. Πολίτης Ν. Γ. Ποίησις δημοτικὴ τῆς Μάνης. [Μοιρολόγια 6]. Πανδώρα Κ' (1869 - 70) 342 - 344.
586. [Ἀμπελᾶς Τιμ. - Ζερλέντης Περ. - Κορομηλᾶς Δημ. - Λάμπρος Π. - Πετρίδης ᾿Αθ. - Πολίτης Νικ. - Γαταράκης Ἀρ. - Φέρμπος Δημ. - Φέρμπος Παν.] Δημοτικὰ ᾠσματα 81 [ἐκ διαφορῶν τόπων τῆς Ἑλλάδος καὶ ὀλίγων σημειώσεων ὑπὸ Ν. Γ. Πολίτου]. Νεοελλ. Ἀνάλ. Α' (1870), φυλλάδ. Β', σ. 70 - 128.
587. Wagner Wilhelm Medieval Greek Texts... Part I, London 1870, 8ον, σελ. XXIV + 190.
᾿Εν σ. XXII - XXIV δημοσ. 1 δημῶδ. ᾠσμα.
588. Μοιρολόγιον ἐν χωρίοις τῆς Κερκύρας. ᾿Εφημ. Φιλομαθῶν ΙΗ' (1870) 2191 - 2192. — ᾿Ωσμάτια ἐκ χωρίων τῆς Κερκύρας [6]. Αὐτόθι, σ. 2263.
589. Ραζέλου Στ. Π. Προοίμια μυρολογίων Λακωνικῶν συλλεγέντα ὑπὸ τῆς Κυρίας —. ᾿Εν ᾿Αθήναις 1870, 8ον μικρ., σελ. 40.
590. Σταματέλος Ἰω. Ν. Αἱ δεκατρεῖς μνημονευόμεναι καταστροφαὶ τῆς Λευκάδος. ᾿Εφημ. Φιλομαθῶν ΙΗ' (1870) 1985 - 1987.
᾿Εν σ. 1986 - 7: ῥίμα διὰ τὴν ἐνάτην ἐκ σεισμοῦ καταστροφὴν, ποιηθεῖσα ὑπὸ Στάθη Σπηλιώτη.
591. Τριανταφυλλίδης Π. Οἱ Φυγάδες, δράμα εἰς πέντε μέρη μετὰ μακρῶν προλεγομένων περὶ Πόντου ὑπὸ —. ᾿Εν ᾿Αθήναις 1870, 8ον, σελ. 6 ᾠ. ᾠ. + 183 + 232.
Σελ. 22 - 51: ᾠσματα 7 μεθ' ἑρμην. λέξ., σ. 169 - 175: ᾠσμ. 6.
592. Πετρίδης ᾿Αθ. Λακωνικά. Πανδώρα ΚΑ' (1870 - 71) 23 - 24, 523 - 524.
Δημοσ. ᾠσμ. 11, δίστ. 9.
593. Ζ. Π. Δημοτικὸν ποίημα. Ὁ Χαρζιανῆς. ᾿Εφημ. Φιλομαθῶν ΙΘ' (1871) 2382 - 2383.

594. **Pellegrini Astorre** Canti popolari dei Greci di Cargese (Corsica). Bergamo 1871, 8ον μικρ., σελ. 38.
Σελ. 5 - 9: είσαγ., σ. 11 - 21: ᾠσμ. 7, σ. 22 - 30: δίστ. 57, σ. 31: ᾠσμα, σ. 32 - 38: γλωσσάριον, παρατηρήσεις.
595. **Σάθας Κ.** Ἑρωτικά τραγούδια. Ἑφημ Φιλομαθῶν ΙΘ' (1871) 2374 - 2375.
Δίστιχα 15, τρίστιχα 2, πολύστιχα 5.
596. Ἄσμα δημοτικόν. Πανδώρα ΚΒ' (1871 - 72) 481.
Δημοσ. 2 παραλλαγαὶ τοῦ ᾠσματος τοῦ «Κάστρου τῆς Ὠριᾶς».
597. **Γουνάρπουλος Κ.** Κοζανικά. Πανδώρα ΚΒ' (1871 - 72) 488 - 497, 506 - 514, 531 - 538, 555 - 562.
Ἐν σ. 495 δημοσ. 1 ᾠσμα.
598. **Πετρίδης Ἀθ.** Μοιρολόγι τῆς Signore Maria. Πανδώρα ΚΒ' (1871 - 72) 206 - 207. — Λακωνικά. Αὐτόθι, σ. 463. [Ἄσμ. 2, παροιμ. 4].
599. Δημοτικὴ ποίησις [3]. Ἀνατολ Ἐπιθεώρ Α' (1872 - 73) 406 - 407.
600. **Ζ. Π.** Δημοτικὴ ποίησις [5]. Ἀνατολ Ἐπιθεώρ Α' (1872 - 73) 406 - 407, Β' (1873 - 74) 31 - 32.
601. **Legrand É.** Recueil de chansons populaires grecques publiées et traduites pour la première fois par —. Paris 1873, 8ον, σελ. XLIV + 376.
Ἄσμ. 147, δίστ. 93.
Κρίσις: Βύρων Β' (1876) 84 - 90 (Π. Σ. Φωτιάδης).
602. Δημοτικὴ ποίησις. Ἀνατολ Ἐπιθεώρ Β' (1873 - 74), φυλλάδ. Β', σ. 31.
[Ἐν ᾠσμα ἐξ Ἀχαΐας]. — Ὁ Κίττος. Αὐτόθι, σ. 144.
603. **Ζ. Π.** Μυρολόγιον τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς. Ἀνατολ Ἐπιθεώρ ἔτ. Β' (1873 - 74), φυλλάδ. Β', σ. 31 - 32.
604. Δημοτικὰ ᾠσματα Θήρας. Νεοελλ Ἀνάλ Β' (1874), φυλλάδ. Ζ', σ. 419-466.
Ἄσματα 42, βαυκαλήματα, 44 γαμήλια δίστιχα 54.
605. [**Ζαφειρόπουλος Θ.**] Δημοτικὰ ᾠσματα [3]. Βύρων Α' (1874) 629 - 632.
606. **Ζησίου Κ.** Δημώδης φιλολογία. Νανουρίσματα Ἀθηνῶν [14]. Βύρων Α' (1874) 75 - 78. — Δημώδης φιλολογία. Αὐτόθι, σ. 234 - 239, 318 - 320, 941 - 942 [ᾠσμ. 21].
607. **Καμπούρογλου Μαριάννα** Δημώδης φιλολογία. Τὰ ἐκατόλογα τῆς ἀγάπης. Παράπονο στὴ μοῖρα μου. Βύρων Α' (1874) 152 - 153. — Δημοτικὰ ᾠσματα Ἀθηνῶν [3]. Αὐτόθι, σ. 938 - 941.
608. **Ξένος Κωνστ. Γ.** Ὀμιλία. Βύρων Α' (1874) 700 - 702.
Ἐν σ. 702 δημοσιεύεται παραλλαγή τοῦ ᾠματος τοῦ Διγενῆ.

609. **Πετρίδης Ἀ. Θ.** Δημῶδης Φιλολογία. Ἡ ἀναγνώρισις. Βύρων Α' (1874) 479 - 480.
610. **Πῶπ Κ.** [Δημῶδες ᾄσμα]. Βύρων Α' (1874) 78.
611. **Σταματέλος Ἰω.** Φθογγολογία τῆς ζώσης δημοτικῆς τῶν Ἑλλήνων γλώσσης. ΕΦΣΚ 8 (1874) 429 - 435.
Ἐν σ. 437 - 438 δημοσ. ᾄσμ. 2, ἐν σ. 444-446 ἀναδημοσ. 2 ᾄσμ. ἐκ τῆς συλλογῆς Fauriel, 2 ἐκ τῆς συλλ. Μανούσου, 2 ἐκ τῆς συλλ. Ζαμπελίου.
612. Συλλογὴ μνημείων δημοτικῆς ποιήσεως. (Συνέχ. ἀπὸ Ἀνατολ. Ἐπιθεώρ. τόμ. Α' σ. 406 - 407, τόμ. Β' σ. 31 - 32, 79 - 80, 144). Ὁ Μιαούλης. Βύρων Α' (1874) 791 - 792. - [Δημοτικὰ ᾄσματα 3]. Αὐτόθι Β' (1876) 382 - 384.
613. **Ζησίου Κ.** Μοιρολόγια (Θρῆνοι) [πολύστιχα 10, δίστιχα 9]. Βύρων Β' (1876) 61 - 64. — Δημοτικαὶ παραδόσεις [5 ᾄσμ.]. Αὐτόθι, σ. 144 - 150, 193 - 198. — Δημοτικὰ ᾄσματα [8]. Αὐτόθι, σ. 435 - 440.
614. Ἡ ἐπάνοδος [δημῶδες]. Ἐστία 1 (1876) 672.
615. **Καμπούρογλου Μαριάννα Γρ.** Ναναρίσματα (βαυκαλήματα) [11]. Βύρων Β' (1876) 188 - 190. — Ἐπύλλια [1]. Αὐτόθι, σ. 310 - 312.
616. **Κρίσπης Μ. Κ.** Δημοτικὰ ᾄσματα [7]. Βύρων Β' (1876) 125 - 128, 191 - 192.
617. **Legrand É.** Chansons populaires Grecques publiées avec une traduction française par —. Annuaire 10 (1876) 1 - 69.
Δημοσ. 5 δημῶδη ᾄσματα εἰς ἑλλην. γλῶσσαν μετὰ γαλλικῆς μεταφράσεως καὶ στίχοι 2 ᾄσμάτων, ὁμοίως καὶ δίστιχα 100.
618. — Ὁ Δασκαλογιάννης. Collection de Monuments de la langue Néo-Hell. Athènes 1876, 8ον, σ. 98 - 102. — Ἡττα τῶν Τούρκων ἐν Ἀσκύφῳ. Αὐτόθι, σ. 158 - 60.
619. **Πολίτης Ν. Γ.** Ὁ Χάρος καὶ οἱ ἀποθαμένοι. Ἐστία 1 (1876) 447.
620. **Σταματέλος Ἰω. Ν.** Μυρολόγια Λευκάδος. Ἀνέκδοτα. Μετὰ γλωσσικῶν προλεγομένων. (Διανέμεται δωρεὰν ὑπὸ τοῦ ἐκδότου εἰς μνημόσυνον τοῦ τέκνου τοῦ Ἀναστασίου). Ἐν Ζακύνθῳ 1876, 8ον, σελ. 23.
621. Συλλογὴ ἐκδεδομένων καὶ ἀνεκδότων ποιημάτων ἐκδιδομένη χορηγία τῶν μαθητῶν τῆς Δ' τάξεως τοῦ Βαρβακείου Λυκείου ὑπὲρ ἰδρύσεως κενοταφίου τοῦ ἥρωος Ἀθανασίου Διάκου. Τεῦχος Α', ἐν ᾧ Νικήτα, Τσοπανάκου καὶ Ἀωνύμου στιχουργίαι. Ἀθήνησι 1876, 8ον, σελ. ιστ' + 55.
Σελ. ε' - ιστ': περὶ Νικήτα, Τσοπανάκου καὶ Ἀωνύμου, σ. 1 - 11: Νικήτα, Ἱστορία τῆς Μάνης (ἔμμετρος), ἥτοι περιγραφή ἡθῶν, χωρίων καὶ ἰντράδων αὐτῆς, σ. 12 - 48: Τσοπανάκου στιχουργήματα 28, σ. 49 - 55: Ἀωνύμου στιχουργήμ. 3.
622. **Βάμβας Κ. Χ.** Περὶ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ Ἑλληνοαλβανῶν καὶ ἰδίως περὶ τῶν εἰς Ἑλλάδα μεταναστευσάντων. Παρνασσός 1 (1877) 19 - 26.
Ἐν σ. 21 δημοσ. ᾄσματα 5, ἐξ ὧν τὸ 1 εἰς ἀλβανικὴν γλῶσσαν μὲ ἑλληνικὴν μετάφρασιν καὶ τὰ 4 ἑλληνικά.

623. Δημοτική Ἀνθολογία [1]. Ἑστία 3 - 4 (1877) 319. — Ἡ πέρδικα καὶ ἡ κακὴ μάνα [Κρήτης]. Αὐτόθι, σ. 703. — Ἡ κλεφτοπούλα. Αὐτόθι, σ. 782. — Ὁ βρυκόλακας [1]. Αὐτόθι, σ. 239. — Τὰ παρὰ τῷ λαῷ ἐν Ἀθήναις τελούμενα δωδεκάμερα. Αὐτόθι, σ. 825 - 826 [ἄσμ. 2, παράδ. 1].
624. [Ζερλέντης Π. Γ.] Ἀνέκδοτα δημοτικὰ ἄσματα [13]. Παρνασσὸς 1 (1877) 390 - 395.
625. Κοντὸς Γεώργ. Ἀρ. Δημοτικὰ ἀνέκδοτα Κερκύρας συλλεγέμενα ὑπὸ —. Τόμος πρῶτος. Φυλλάδιον πρῶτον. Ἐν Κερκύρᾳ 1877, 8ον, σελ. 16. [Ἄσματα 20]. [Γενν. Βιβλ. MGL 534].
626. Teza E. Canti popolari dell' isola di Milo con la versione di N. Tommaseo. Pisa 1877, 8ον μικρ., σελ. 25.
Ἄσμ. 5 (ἐλλην. κείμε.) μετὰ μεταφρ. εἰς τὴν ἰταλικήν.
627. Δημοτική Ἀνθολογία. Ἡ ξενιτειὰ [3]. Ἑστία 5 - 6 (1878) 63, 302, 479.
628. **Συλλογὴ Κρητικῶν ἐπιστολῶν εἰς τὴν ἐγγύωριον διάλεκτον ἢ τὸ κάτοπτρον τοῦ δημοσίου τῶν Χριστιανῶν τῆς Κρήτης φρονήματος ἀπὸ τοῦ ἔτους 1868 - 1878. Συλλεγεῖσα καὶ ἐκδοθεῖσα ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1878, 8ον, σελ. 58.
Ἀπὸ σ. 30 κέξ. εἰς τὰ κείμε. τῶν ἐπιστολῶν παρεμβάλλ. ἄσματά τινα καὶ διστίχα.
629. Γαοπανάκος Π. Ἄσματα — καὶ ᾠδαὶ ἡρωϊκαὶ ἀνώνυμα. (Ἐκδόσις δευτέρα). Ἐν Ἀθήναις, τύποις καὶ δαπάναις Ν. Παπαδοπούλου Τριπολίτου, ἐκδότου τῆς «Φήμης», 1878, 12ον, σελ. κατ' + 112.
Πλὴν τῶν ἐν τῇ πρώτῃ ἐκδόσει τοῦ ἔργου περιεχομένων δημοσ. καὶ ἱκανὰ ποιήμ. λογίων, ἐν δὲ ταῖς σ. 88 - 98 δημοσ. 9 ἄσμ. δημοτικοφανῆ (πλαστὰ) τὰ ὅποια ἐξυμνοῦν τοὺς Κολοκοτρωνάιους. (Ταῦτα ἀνεδημοσιεύθησαν εἰς τὸ βιβλ. τοῦ Γ. Τερτσέτη, Ὁ γέρον Κολοκοτρώνης, τ. Β', σ. 132 κέξ.). Ἐν σ. 110 - 111 σημειώσεις περὶ δημῶδ. παροιμίας.
630. Legrand É. La chanson de maître Jean ou révolte des Sfakiotes, en 1770, poème en dialecte crétois publié par —. Annuaire 13 (1879) 200 - 229.
Δημοσ. τὸ ἐκ 1032 στίχ. ἄσμα τοῦ Δασκαλογιάννη ἐλληνιστί.
631. Λελέκος Μιχ. Ἄσματα δημοτικὰ [4]. Παρνασσὸς 3 (1879) 165 - 168.
632. Τὸ περὶ Σαντορίνης χειρόγραφον. ΑΗ ἔτ. 1879, σ. 130 - 172.
956 στίχοι ἱστορ. ρίμας τοῦ ἔτους 1650 εὑρεθεῖσα ἐν Νάξῳ καὶ Διήγησις [εἰς τὸ πεζὸν] περὶ τῆς νήσου Σαντορίνης.
633. Γ. Κ. Ἰ. Δημοτική Ἀνθολογία [2]. Πλάτων Β' (1879 - 80) 367 - 368.
634. Λελέκος Μιχ. [Ἄσματα δημοτικὰ 2]. Πλάτων Β' (1879 - 80) 51 - 52.
635. Ἀραβαντινὸς Π. Συλλογὴ δημοδῶν ἁσμάτων τῆς Ἡπείρου ὑπὸ —, ἐκδομένη ὑπὸ τῶν υἱῶν αὐτοῦ. Ἐν Ἀθήναις 1880, 8ον, σελ. λβ' + 384.
Σελ. γ' - ιθ': πρόλογος τῶν ἐκδοτῶν, σ. κα' - κδ': προοίμιον τοῦ συγγραφέως, σ. κε' - λδ': πίναξ τῶν κυριωτέρων μέτρων τῆς δημοτικῆς ποιήσεως, σ. 3 - 25: ἄσμ. ἱστορ. 29, σ. 26 - 119: κλέφτικα 121, σ. 120 - 130: θρησκευτικὰ 12, σ. 131 - 140: βαυκαλήματα, ταχταρί-

σματα, παιδικὰ 38, σ. 140 - 183: ἐρωτικά 82, σ. 183 - 194: γαμήλια 34, σ. 195 - 202: ἐγκώμια ἢ ἐπαινετ. ἄσματα 18, σ. 202 - 212: τῆς ξενιτεῖας 17, σ. 213 - 225: σατιρ. καὶ ἀστεῖα 24, σ. 226 - 253: χορικά 51, σ. 254 - 259: μοιρολόγια 13, σ. 260 - 298: διάφορα 58, σ. 301 - 372: δίστιχα 1142, σ. 373 - 376: λεξιλόγιον ἐρμην. τῶν ἐν τοῖς ἄσμασι δυσνοήτων λέξεων.

636. **Βαλαβάνης Ἰω. Γ.** Δημοτικὴ ποίησις. Ὁ θάνατος τῆς μνηστῆς τοῦ Κωνσταντίνου. Εὐξείνος Πόντος, ἔτ. 1 (1880), ἀρ. 14, σ. 223 - 224 καὶ ἀρ. 15, σ. 237 - 240. — Ἡ εἰς Ἀδου κατάβασις. Αὐτόθι, ἀρ. 25, σ. 399 - 400. — Ὁ θάνατος συνοδοιπόρου. Αὐτόθι, ἀρ. 32, σ. 510 - 512.

637. **Γεράσιμος Θ.** Τὸ τουρκόπουλον (Τραπεζοῦς). Deffn Arch I (1880) 138.

638. **Δαμιανίδης Δ.** Ἄσμα ἐγχώριον: ὁ Κωνσταντῖνον κ' ἡ Ἑλένη. Εὐξείνος Πόντος, ἔτ. 1 (1880), ἀρ. 7, σ. 110 - 111.

639. **Deffner M.** Das Zaconische als Portentwicklung des Laconischen Dialectes. Deffn Arch I (1880) σ. 1 - 54. [Ἐν σ. 52 - 53 ἐν ἄσμα τῆς ξενιτείας]. — Das entflogene Voeglein. Αὐτόθι, σ. 152. — Leuckenbuesser, 13. — Κλαῖγε με, μάννα, κλαῖγε με. Αὐτόθι, σ. 224.

640. **Δόσιος Ν.** Δημοτικὴ Ἀνθολογία [2]. Ἑστία 9 - 10 (1880) 413 - 414.

641. — Ὁ πνιγμὸς τῆς κυρὰ-Φροσύνης (Γεωργία). Deffn Arch I (1880) 76.

642. * **Ἑλληνικὴ Ἀνθολογία** ὑπὸ Ἀνέστη Κωνσταντινίδου. Ἐν Ἀθήναις 1880, 8ον, σ. 542.

Περιλαμβάνονται καὶ τινὰ δημ. ἄσμ. καὶ δίστιχα.

643. **Λελέκος Μιχ.** Ὁθωνος ἔξωσις ἐξ Ἑλλάδος. Deffn Arch I (1880), 103-104. — Ὁθωνος ἄφιξις εἰς Ἑλλάδα. Αὐτόθι, σ. 114. — Ἡ ἐκ Ναυπλίου ἀναχώρησις τοῦ Ὁθωνος. Αὐτόθι, σ. 114. — Ἀνάπλι μου περήφανο. Αὐτόθι, σ. 114. — Peloponnesische Volkslieder: Οἱ Κολοκοτρωνέοι [15]. Αὐτόθι, σ. 139 - 148. — Ἀπόφασις ἥρωος [1]. Αὐτόθι, σ. 148 - 49. — Ὁ τὸν ζυγὸν θραύσας Ἑλλήν [1]. Αὐτόθι, σ. 149.

644. **Παπαδημητρίου Σκευοφύλαξ** Ἄσμα ἐγχώριον. Ξένος 'ς τὰ ξένα. Εὐξείνος Πόντος, ἔτ. 1 (1880), ἀρ. 5, σ. 78 - 79.

645. **Παπαδόπουλος Ἰ. Π.** Ὁ Χάρος καὶ ἡ Εἰρήνη. Deffn Arch I (1880) 123 - 124. [Ἄσμα ἐκ Σουρμένων Πόντου].

646. **[Πεταλᾶς Κ.]** Ἀνέκδοτα δημοτικὰ ἄσματα Θήρας [4]. Παρνασσὸς 4 (1880) 481 - 486.

647. **Στελλάκης Μιχ.** Ἡ μάνα τῶν ἀρπαγμένων. Deffn Arch I (1880) 88.

648. **Σταματέλος Ἰω. Ν.** Συλλογὴ ἀνεκδότων ἰσμάτων τῆς Λευκάδος [74]. Πλάτων Β' (1879 - 80) 400 - 404, 450 - 454, 484 - 488, Γ' (1880 - 81) 27 - 34, 182 - 189.

649. **Μαρινόπουλος Ἀπ. Ἰ.** Ἄσμα ἐγχώριον: Τσῆ τρίχας τὸ γεφύριν. Εὐξεινος Πόντος, ἔτ. 1 (1880), ἀρ. 4, σ. 63 - 64. — Ἀκριτικόν. Αὐτόθι, ἀρ. 8, σ. 125 - 127. — Τὸ κοράσιν κι ὁ Κωσταντῖνον. Αὐτόθι, ἀρ. 9, σ. 142 - 143. — Ἀκριτικόν. Αὐτόθι, ἀρ. 22, σ. 351 - 352. — Ἀλληγορικὸν παλαιόν. Αὐτόθι, ἀρ. 30, σ. 480. — Ἔτερα. Αὐτόθι, ἔτ. 2 (1881), τεῦχ. 12, σ. 189 - 190, τεῦχ. 28, σ. 462 - 463.
650. **Ἀγαπητὸς Ἀ. Σ.** Οἱ τουρκομάχοι ἥρωες τῆς Ἑλλάδος. Συλλογὴ τῶν κατὰ τὸν ὀκταετῆ ἑλλήν. ἀγῶνα ἀδομένων ἡρωϊκῶν ᾠσμάτων ὑπὸ —. Ἐν Πάτραις 1881, 16ον, σελ. 64.
Πλὴν τῶν λογίων δημοσ. καὶ 9 δημῶδη ᾠσματα ἐν σ. 35 - 36, 38 - 39, 46 - 47, 48.
651. — [64] Χοροτράγουδα, ἥτοι συλλογὴ διαφόρων ἀρχαίων καὶ νεωτέρων ᾠσμάτων τοῦ χοροῦ. Πρὸς χρῆσιν τοῦ λαοῦ, ὑπὸ —. Ἐν Πάτραις 1881, 16ον, σελ. 48.
652. **Aporti Pirro** Ellenia. Canti popolari della Grecia moderna. Milano - Torino 1881, 8ον μικρ., σελ. 251.
Ἄσμ. 39, 2 μοιρολ., δίστ. 30.
653. **Κωνσταντινίδης Ἀνέστης** Ἀφροδίτη ἢ Φίλομειδής, ἥτοι συλλογὴ ᾠσμάτων διςτίχων, ἡρωϊκῶν, κλέφτικων καὶ ἄλλων. Συλλεχθέντα καὶ ἐκδοθέντα ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1881, 16ον, σελ. 128.
Σελ. 3 - 81 δίστιχα 1250, σ. 81 - 99 ᾠσμ. 22, σ. 102 - 115 χορευτ. ᾠσμ. 11, σ. 115 - 121 ᾠσμ. διάφορα 3, σ. 121 - 122 γαμήλια δίστ. 6, σ. 125 - 128 ᾠσματα 4.
654. **Οἰκονομίδης Ἀθ. Κ.** Τραγούδια τοῦ Ὀλύμπου συλλεγέντα ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1881, 8ον, σελ. 160.
Μέρ. Α': τραγ. κλέφτικα 93. Μέρ. Β': τραγ. τοῦ χοροῦ 45. Μέρ. Γ': τραγ. τοῦ Χάρου 4. Μέρ. Δ': τραγ. τῆς ἀγάπ. 13. Μέρ. Ε': τραγ. διάφορα 10. Μέρ. ΣΤ': τραγ. δίστ. 203.
655. **Βουρδουμπάκης Χ.** Κρητικὸν δημῶδες ᾠσμα. Ἑστία 13 - 14 (1882) 31 - 32.
656. Δημῶδη μοιρολόγια [2]. Ἑστία 13 - 14 (1882) 111.
Ἀναδημοσιεύονται ἐκ τῆς «Συλλογῆς δημοδῶν ᾠσμάτων τῆς Ἠπείρου» τοῦ Π. Ἀραβαντινοῦ.
657. **Palumbo Vito** Ἀλφάβητος τῆς ἀγάπης. L'Alfabeto. dell'Amore. canti Rodii. Traduzione dal greco medievale con prefazione del professore A. de Gubernatis. Lipsia 1882, 16ον, σελ. XI + 173.
658. **Θεοδωρόπουλος Ἰ. Γ.** Δημοτικὴ Ἀνθολογία [25]. Πλάτων Β' (1879 - 80) 49 - 51, - 158 - 159, 203 - 204, 240, 271 - 272, 528 529, Γ' (1880 - 81) 34, 64, 127 - 128, Ε' (1882 - 83) 158 - 160.
659. **Βαρδουνιώτης Δ. Κ.** Μνησικακία Μανιάτου. Παρθενών. Κοινωνικὴ καὶ Φιλολογικὴ ἐκδοσις συνεργασία Ἀρίστου Καμπάνη καὶ ἄλλων πολλῶν λογίων. Πειραιεὺς 1883, 8ον, σελ. 69 - 71.
Δημοσ. 1 μοιρολόι.

660. **Βενετοκλής Δ.** [Δημῶδες γαμήλιον ἐκ Ρόδου]. 'Εστία 15 - 16 (1883) 62.
661. ***Wesselowski ΑΙ.** Τραγούδια τοῦ Ὀλύμπου. Ἐφημερίς τοῦ Ρωσικοῦ Ὑπουργείου τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, Δεκ. 1883.
662. [**Ζωγραφάκης Ἰω. Ν.**] Νεοελληνικά Ἀνάλεκτα. Δημοτικά ἄσματα Κρήτης. Παρνασσός 7 (1883) 769 - 772.
Δημοσ. 1) ὁ Δασκαλογιάννης, 2) ὁ Δασκαλαντώνης καὶ 3) Ἡ Αἰχμάλωτος.
663. Τῆς Ἀρτας τὸ γιοφύρι. Παρθενών. Κοινωνικὴ καὶ Φιλολογικὴ ἔκδοσις συνεργασίας Ἀρίστου Καμπάνη καὶ ἄλλων πολλῶν λογίων. Πειραιεὺς 1883, σ. 113 - 114.
664. ***Fauriel** Προλεγόμενα εἰς τὰ τῆς νέας Ἑλλάδος δημοτικά ἄσματα, συλλεγέμενα καὶ ἐκδοθέντα ὑπὸ —, νῦν τὸ πρῶτον μετενεχθέντα εἰς τὴν ἐλληνικὴν. Φιλόπατρις, ἐφ. Κερκύρας, 1883, ἀρ. 3 - 5.
665. Ἀλεκτορίδης Ἀναστ. Σ. Ἀσματα Καππαδοκικά [10]. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 712 - 728.
666. **Βαρδουνιώτης Δ. Κ.** Δημῶδες ποιήσεις [3]. Ἀπόλλων Α' (1883-84) 95.
667. Δημοτικά ἄσματα Πελοποννήσου [15]. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 549 - 558.
668. **Δροσίνης Γεώργ.** Δημῶδη ἄσματα τῆς βορείου Εὐβοίας [χωρίον Γούβας] [12]. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 133 - 138.
669. **Καραβίτης Σ.** Ἀσματα δημοτικά Τριφυλίας [8]. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 362 - 364.
670. **Βικέλας Δ.** Ἀπὸ Νικοπόλεως εἰς Ὀλυμπίαν. Ἐστία 19 - 20 (1885) 659 - 663 κ.ά.
Ἐν σ. 660 καὶ 662 δημοσιεύονται δύο ἄσματα.
671. **Garnett Lucy M. J.** Greek Folk-songs from the Turkish provinces of Greece, ἡ δούλη Ἑλλάς: Albania, Thessaly, (not yet wholly free), and Macedonia: Literal and metrical translations by — classified, revised, and edited, with an historial introduction on the survival of Paganism. By J. S. Stuart Glennie. London 1885, 8ον, σελ. XXXI, 260. (Βλ. The Athenaeum, 1885, φ. 2984, 2985, 2986).
Κρίσις: Δελτ. Ἐστίας 12 Μαΐου 1885 (Ν. Γ. Πολίτης).
672. **Μιχαλόπουλος Ν.** Ποιητικὴ Ἀνθολογία, ἥτοι συλλογὴ ἐκλεκτῶν ἁσμάτων συλλεγέντων ὑπὸ —, μετὰ εἰκόνων τῶν τε ἡρώων καὶ ποιητῶν. Ἐν Ἀθήναις 1885, 12ον, σελ. ιστ' + 544.
Σελ. 108 - 156: ἄσματα 28, σ. 169 - 171: ἄσμ. 2, σ. 177 - 192: ἄσμ. 19, σ. 483 - 512: ἄσμ. 41, σ. 513 - 528: δίστιχα 190.
673. **Νεστορίδης Κ.** Δύο δημοτικά ἄσματα [ἐκ Β. Ἡπείρου]. Ἐστία 19 - 20 (1885) 80.

674. **Σάθας Κ.** "Ἕλληνες στρατιῶται ἐν τῇ Δύσει καὶ ἀναγέννησις τῆς ἐλληνικῆς τακτικῆς. Ἑστία 19 - 20 (1885) 371 - 376, 387 - 392, 403 - 408, 419 - 422, 435 - 438, 451 - 456, 467 - 470, 482 - 487, 499 - 503, 521 - 537, 553 - 556, 569 - 572, 579 - 583, 600 - 603, 618 - 621.

Δημοσιεύονται καὶ ᾠσματα 15, στίχοι ἐξ ᾠμάτων καὶ μερικὰ δίστιχα.

675. **Φωτάκης Ν. Γ.** "Εναρξίς τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 ἐν Κρήτῃ [2]. Ἑβδομάς Β' (1885), ἀρ. 83, σ. 459 καὶ 461.

676. **Καρκαβίτσας Ἀνδρ. Δ.** Μικρὸν ἡμερολόγιον. Ἑβδομάς Γ' (1886), ἀρ. 100 σ. 42 - 44, ἀρ. 101 σ. 55 - 56, ἀρ. 102 σ. 65 - 66, ἀρ. 103 σ. 76 - 77, ἀρ. 104 σ. 87 - 89, ἀρ. 105 σ. 100 - 102.

Ἐν σ. 43 - 56, 65 - 66, 102 δημοσ. 5 δημῶδη ᾠσματα καὶ 1 δίστιχον.

677. **Lagarde Paul de** Neugriechisches aus K ein-Asien. Mitgetheilt von —. Göttingen 1886, 8ον μέγα, σελ. 68.

Ἐν σ. 7: μῦθοι ζώων 2, σ. 14 - 40: ᾠσμ. 39, σ. 41 - 68: λεξιλόγιον.

678. **Μάτεσις Ἀντ. Σ.** Τὰ κάλανδα τοῦ Σωτήρη (Διήγημα). Ἑβδομάς Γ' (1886), ἀρ. 116, σ. 234 - 238.

Ἐν σ. 237 δημοσιεύονται 3 λατρευτικὰ δημῶδη ᾠσματα.

679. **[Πεταλᾶς Κ.]** [Θηραϊκὰ ᾠσματα 5]. Παρνασσός 10 (1886) 342 - 347.

680. **Πολιτάκης Ἐπαμ. Π.** Χοῦρχουλόε καὶ κουκουβάγια. Ἑβδομάς Γ' (1886), ἀρ. 115, σ. 228.

Παραλλαγή δημῶδους ᾠσματος τοῦ νεκροῦ ἀδελφοῦ.

681. Σουλιωτικὸν ᾠσμα δημῶδες. Παρνασσός 10 (1886) 394 - 395.

682. **Φωτάκης Ν. Γ.** Ἡ κατὰ τῶν Μελάμπων ἐκστρατεία τῶν Τούρκων (περὶ τὸ μεσονύκτιον τοῦ Πάσχα τοῦ 1822). Ἑβδομάς Γ' (1886), ἀρ. 102 σ. 67 - 68, ἀρ. 103 σ. 78 - 79, ἀρ. 104 σ. 91 - 92, ἀρ. 105 σ. 103 - 104, ἀρ. 106 σ. 112 - 113.

Ἐν σ. 68 καὶ 113 ᾠσματα 2 καὶ ἐν σ. 92 μαντινάδες 4.

683. **Κρέμος Γεώργ. Π.** Ἱστορικὰ ἐπανορθώματα. Ἀπόλλων Δ' (1886 - 87) 693 - 698, 729 - 735.

Ἐν σ. 695 - 696 καὶ 730 δημοσ. δύο ᾠσματα.

684. **Ἀμπελᾶς Τιμ. Β'** Ἀράχωβα. ΑΗ ἔτ. 1887, σ. 317 - 326. [ᾠσμ. 5].

685. ᾠσματα δημοτικὰ Μυτιλήνης [3]. Ἡμερολ Δουκάκη 1887, σ. 111 - 115.

686. **Vlasto E. - A.** Relation d'un voyage en Corse. La colonie grecque de Cargèse par —. Annuaire 21 (1887) 207 - 226.

ᾠσμ. λατρ. 3.

687. **Μ. Γ.** Δημῶδη ᾠσματα Θράκης συλλεγέμενα ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1887, 8ον μικρ., σελ. 28.

Σελ. 7 - 17: Εἰσαγωγή, σ. 18 - 28: ᾠσματα 8.

688. **Πολιτάκης Έπαμ. Π.** Δημώδης ποίησις [ἄσμ. 2]. 'Ημερολ Δουκάκη 1887, σ. 167 - 169.
689. **Ἀνδριωτάκης Ν. Χ.** Δημοτικά ἄσματα Νισύρου. 'Εβδομάς Ε' (1888), ἀρ. 44, σ. 6.
Χορευτικά γαμήλια δίστιχα, τρίστιχα καὶ πολύστιχα ἄσματα.
690. **Βαρδίδης Έμμ.** Κρητικάι ρίμαι. Τὰ τραγούδια Δασκαλογιάννη καὶ Ἀληδάκη ἐκδίδονται ὑπὸ —. 'Εν Ἀθήναις 1888, 8ον, σελ. 62.
Σελ. 3 - 6: πρόλογος, σ. 7 - 38: τὸ τραγούδι τοῦ Δασκαλογιάννη, σ. 39 - 55: τὸ τραγούδι τοῦ Ἀληδάκη, σ. 57 - 62: λεξιλόγιον.
691. Δημώδης ποίησις [1]. 'Εστία 25 - 26 (1888) 807.
692. **Ζερλέντης Π. Γ.** Ἡπειρωτικά μελετήματα. Παρνασσός 12 (1888) 311 - 324, 366 - 384.
'Εν σ. 380 καὶ 383: ἄσματα 2.
693. **Λιακόπουλος Ἡλ.** Παλούμπα, Λιάκος Παλουμπιώτης [1]. 'Εβδομάς Ε' (1888), ἀρ. 10, σ. 4 - 5.
694. Μοιρολόγια τῆς Ρούμελης [2]. 'Εστία 25 - 26 (1888) 95.
695. **Μόρμορης Έμμ.** Ἡ ἡλικία τοῦ ἀνθρώπου (δημῶδες [ἐκ Κρήτης]). 'Εστία 25 - 26 (1888) 527.
696. **Παπαδόπουλος - Νισύριος Γεώργ.** Συλλογὴ λέξεων καὶ διαφορῶν δημοτικῶν ἁσμάτων τῆς νήσου Νισύρου. ΕΦΣΚ 19 (1888) 190 - 208.
Σελ. 190 - 197: λεξιλόγιον, σ. 197 - 208: ἄσμ. 23, δίστιχα γαμήλ. 13.
697. **Χαβιαρᾶς Δημοσθ.** Δημοτικὴ ποίησις Σύμης ἢ συλλογὴ Συμαϊκῶν δημῶδων ἁσμάτων. ΕΦΣΚ 19 (1888) 208 - 247.
Βαυκαλήματα 69, παιδ. ἄσμ. 4, ἐορταστικά 6, διηγηματικά 21, τοῦ χοροῦ 2, εὐχετικά 4, ἀστεῖα 6, σατιρικά 3, δίστιχα 95, μοιρολόγια δίστ. 132.
698. **Καραβίτης Σ.** Μοιρολόγια Τριφυλίας [27]. ΔΙΕΕ Β' (1885 - 89) 141 - 148.
699. **Ἀδρακτᾶς Γεώργ.** Τραγούδια τοῦ Πηλίου. 'Εβδομάς ΣΤ' (1889), ἀρ. 6, σ. 6.
Δημοσ. παραλλαγὴ τοῦ ἁσματος τοῦ «νεκροῦ ἀδελφοῦ».
700. **Ἀλεξάκης Έπ.** Ὁ Κουλοχέρης (Στιχοπλακιά). 'Εβδομάς ΣΤ' (1889), ἀρ. 24, σ. 7 - 8.
Δημῶδες τῆς Κῶ.
701. **Γερογιάννης Θ.** Μακεδονικά ἄσματα [Λαζαρικά 4]. 'Εστία 27 (1889) 323.
702. **Γερογιάννης Χ.** Μακεδονικά ἄσματα [3]. 'Εστία 27 (1889) 353, 406.
703. * **Γεωργιάδης Έμμ. Ἰ.** Ζίτσα. Ἀθῆναι 1889.
'Εν σ. 47 - 52 δημοσ. 9 ἄσματα.
704. Δημώδης ποίησις [ἄσμα 1]. 'Εστία 27 (1889) 12. - [ἄσματα 2]. Αὐτόθι 31. —[ἄσμα ἐκ Βορείου Εὐβοίας]. Αὐτόθι 28 (1889) 110.

705. 'Η ἄλωσις τῆς Κάσου [1]. 'Εβδομάς ΣΤ' (1889), ἀρ. 25, σ. 6 - 7.
706. **Καρκαβίτσας Ἀνδρ.** Σταματάκης Ἀσφακιανὸς Κουτρούκης. 'Ιστορικαὶ σημειώσεις. 'Εστία 27 (1889) 91 - 94. [Ἐν σ. 93 δημ. 2 ᾠσμ.]. — Μαρία ἡ Πενταγιώτισσα [1]. Αὐτόθι 28 (1889) 97 - 101.
707. Τὰ ἀριστουργήματα τῆς δημώδους ποιήσεως [11]. 'Εθν' Ἀγωγή Β' (1889) 30, 63, 111, 142, 156.
708. **(Τερτσέτης Γ.)** 'Ο γέρον Κολοκοτρώνης. Τόμ. Β'. Ἐν Ἀθήναις 1889, 8ον μικρ., σελ. 196. (Βιβλιοθήκη τῆς 'Εστίας 2).
'Εν σ. 107 - 195: τραγούδια τῶν Κολοκοτρωναίων 73.
709. **Φαφουτάκης Παῦλ.** 'Ι. Συλλογὴ ἡρωϊκῶν Κρητικῶν ᾠσμάτων εἰς τὴν δημῶδη γλῶσσαν μετὰ ἐξηγητικῶν σημειώσεων καὶ εἰκόνων ἐκδίδεται ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1889, 8ον μικρ., σελ. ιδ' + 128.
Δύο ρίμες (τοῦ Δασκαλογιάννη καὶ τοῦ Ἀληδάκη) καὶ 23 ἄλλα στιχουργήματα Κρητῶν ποιητάρηδων, λεξιλόγ. καὶ μουσ.
- 710 **Χρηστοβασίλης Χ.** "Ἡθὴ καὶ ἔθιμα Θεσσαλικά. [Ἀσμ. 14]. ΑΗ ἔτ. 1889, σ. 167 - 177.
711. **Ἀλεξάκης Ἐπαμ.** 'Ο θάνατος τῶν δύο ἐραστῶν (Κωικὴ στιχοπλακιά). 'Εβδομάς Ζ' (1890), ἀρ. 9, σ. 11.
712. **Ἐξάρχου Ἀ. Ἰ.** Ἡπειρωτικὰ τραγούδια [4]. 'Εστία, Ἰαν. - Ἰούν. 1890, σ. 499.
713. **Κρυστάλλης Κ. Δ.** 'Η πεντάμορφη. 'Εβδομάς Ζ' (1890), ἀρ. 45, σ. 7 - 8.
'Εμμετρος διασκευὴ δημώδους ᾠματος.
- 713α. **Λαμπρίδης Ἰω.** Ἡπειρωτικὰ μελετήματα. Τεῦχος δέκατον. Τὰ Σουλιωτικά. Ἐν Ἀθήναις 1890 8ον, μικρ., σελ. 72.
7 ᾠσματα.
714. **Meyer Gustav** Griechische Volkslieder in deutscher Nachbildung von — I. G. Cotta'sche Buchhandlung Nachfolger Stuttgart. 1890, 12ον, σ. 103.
Κρίσις: Hellas. Organ de la Société Philhellénique d'Amsterdam, τ. III (1891), σ. 313 - 324 (Aug. Boltz).
715. **Ραγκαβῆς Α. Ρ.** Οἱ ἐν Ἰταλίᾳ Ἕλληνες [4]. Παρνασσὸς 13 (1890) 126 - 134.
716. Τὸ λάγιο ἀρνὶ [δημῶδες]. 'Εβδομάς Ζ' (1890), ἀρ. 33, σ. 11.
717. **Χρηστοβασίλης Χ.** Αἱ ψάλτριαι τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς. Ἡμ' Ἐστ 1890, σ. 98 - 108. [Ἀσματα 15].
718. **Ἀλ[εξάκης] Ἐπ.** Κωικὴ στιχοπλακιά. 'Εβδομάς Η' (1891), ἀρ. 14, σ. 7.
719. **Ζηκίδης Γ. Δ.** Νεοελληνικά Ἀνάλεκτα ἐξ Ἡπείρου. ΖΑ Α' (1891) 25 - 67.
Σελ. 25-58: λεξιλ., σ. 58 κέξ. ᾠσμ. 25.

720. Ἡπειρωτικὰ δημοτικὰ ᾄσματα [337]. ΖΑ Α' (1891) 68 - 175. — Δημώδη ᾄσματα Καρπάθου [50]. Αὐτόθι, σ. 293 - 317.
721. **Καπράλος Κ. Δ.** Ὑπάτη. Ὀδοιπορικὸν σημείωμα [1]. Παρνασσὸς 14 (1891) 167 - 174.
722. **Μαντζαβῖνος Ν. Γ.** Ἀναμνήσεις Κεφαλληνίας [3]. Παρνασσὸς 14 (1891) 329 - 347.
723. * **Φαφουτάκης Παῦλος Ἰ.** Τραγούδια τοῦ Κλήδονα. Ἀθῆναι 1891.
724. (**Χαβιαρᾶς Δημοσθ.**) Συλλογὴ δημοτικῶν ᾠμάτων τῆς νήσου Καρπάθου. ΖΑ Α' (1891) 271 - 292.
Πρόλογος, ᾠσμ. 30 καὶ σημειῶσ.
725. **Γεωργίου Ἀντ. Στ.** Ὁ νέος τραγουδιστὴς καὶ τὰ πάθη τῆς ἀγάπης ὑπὸ —. Ἐν Ἀθῆναις 1892, 16ον, σελ. 96.
Πλὴν τῶν προσωπ. τοῦ συγγρ. ποιημάτων δημοσ. καὶ δημῶδη τινὰ ᾄσματα καὶ δίστιχα.
726. **Καπράλος Κ. Δ.** Λαμιακαὶ ἐντυπώσεις. Στ. Ἡμ ἔτ. 1892, σ. 294 - 303.
Ἐν σ. 302 δημοσ. 1 ᾠσμα.
727. **Κοῦζος Γεώργ. Ἰ.** Ὁ «Κατάλογος τῆς ἀγάπης» [Κυζικηνὴ στιχοπλακιά]. Ἑβδομάς Θ' (1892), ἀρ. 4, σ. 6 - 7.
728. **Μπουντώνας Εὐθ.** Μελέτη περὶ τοῦ γλωσσικοῦ ιδιώματος Βελβεντοῦ καὶ τῶν περιχώρων αὐτοῦ ὑπὸ —. Ἐν Ἀθῆναις 1892, 8ον, σελ. 122. (Ἀρχεῖα τῆς νεωτέρας ἐλληνικῆς γλώσσης ἐκδιδόμενα ὑπὸ τοῦ Συλλόγου «Κεραῆ» Β'). Ἐν σ. 109-120: μοιρολ. 14, ᾠσμ. 19, 1 παραμῦθι.
729. **Καλλιάρχης Κ.** [Ἐκθεσεις]. ΕΦΣΚ 23 (1893) 84 - 88.
Ἐν σ. 88 ἐν δημῶδες ᾠσμα.
730. **Πασσαγιάννης Κ.** Μανιάτικα Μοιρολόγια [10]. Παρνασσὸς 16 (1893) 951 - 955.
731. ——— Μανιάτικα Μοιρολόγια [68]. Παρνασσὸς 17 (1894) 75 - 80, 286 - 291, 473 - 479.
732. **Διαμαντάρης Ἀχιλλ.** ᾄσματα δημοτικὰ Καστελλοριζίων [3]. ΔΙΕΕ Δ' (1892 - 95) 722 β' - 722 γ'.
733. **Lübke Hermann** Neugriechische Volks- und Liebeslieder in deutscher Nachdichtung. Berlin, Calvary 1895, 8ον, σελ. XXVIII + 252.
Κρίσις: ΒΖ 5 (1896) 214 (Κ. Κ[rumbacher]).
734. * **Πλήμμυραι** ἐν Χαλκιδικῇ. Κωνσταντινούπολις 1895, ἀρ. 55.
Δημοσ. χελιδόνισμα.
735. **Λάμπρος Σπ.** Ἡ Φερενίκη καὶ ἡ κλεφτοπούλα. Ὀλύμπια Α' (1895 - 96), ἀρ. 4, σ. 25 - 26.
Δημοσ. παραλλ. τοῦ ἀκριτ. ᾠσμ. «τῆς ἀντρειωμένης λυγερῆς» ὑπὸ τὸν τύπον «τῆς κλεφτοπούλας».

736. **(Παλοῦμπος Βίτος)** Ἑλληνοσαλεντικά τραγούδια [1]. Ὀλύμπια Α' (1895 - 96), ἀρ. 31, σ. 247.
737. **(Παπαλεξανδρῆς Νικ.)** Τὸ τραγούδι τῶν Ἀνδρουτσαίων. Ὀλύμπια Α' (1895 - 96), ἀρ. 27, σ. 211.
738. Ἡ γέφυρα τῆς Ἀρτης. Δωδώνη Α' (1896) 146 - 158. — Δημῶδη Ἡπειρωτικά ᾠσματα [7]. Μοιρολόγια [2]. Αὐτόθι, σ. 165 - 170.
739. **Μενάρδος Σῖμ.** Ἡ γενικὴ κατὰ Κυπρίους. Ἀθηνᾶ 8 (1896) 435 - 450.
Δημοσ. σποράδην στίχοι ἐκ δημοδῶν ᾠμάτων.
740. **Χρηστινίδης Ν.** Συλλογὴ ᾠμάτων ψαλλομένων εἰς Ἀνω Ἀρχάνες χωρίον τῆς ἐπαρχίας Τεμένους [5]. ΖΑ 1896, σ. 50 - 52.
741. **(Χρηστοβασίλης Χρ.)** Ἐθνικὰ ᾠσματα τῆς Ἑλλάδος 1453 - 1821. Ἐν Ἀθήναις 1896, 16ον, σελ. 7' + 160. (Ἑταιρεία «Ἑλληνισμός»). [Ῥασμ. 184]. (Βλ. καὶ λ. ἀριθμ. 761).
742. Αἱ Μακεδονικαὶ ἐπαναστάσεις ἐν τῇ δημῳδῇ ποιήσῃ [3]. Μοκεδ Ἡμερ 1897, σ. 98 - 100.
743. **Παλοῦμπος Βίτος Δ.** Περί τῆς ἐν τῇ Νοτίῳ Ἰταλίᾳ Ἑλληνοσαλεντινῆς ἀπουρίας. Ἐπετ Πάρον Α' (1897) 23 - 48.
Πλὴν τῆς ἄλλης ὕλης δημοσ. καὶ 16 ᾠσματα.
744. **Λαμπρινίδης Μ. Γ.** Ἡ Ναυπλία ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς. Ἱστορικὴ μελέτη. Ἐν Ἀθήναις 1898, 8ον, σελ. 654.
Ἐν σ. 179 - 180, 258 - 259, 305 - 309 δημοσ. ᾠσμ. 4.
Κρίσις: ΒΖ 9 (1900) 549 - 551 (H. Zimmerer).
745. Μοιρολόγι [Πάργας]. Ἐθν Ἀγωγή Α' (1898) 331.
- 745α. Δημῶδη ἠπειρωτικά ᾠσματα [25] Δωδώνη Β' (1899) 161 - 173.
746. Ἡ ματωμένη βρύσι. Δημῶδες Κρητικὸν ᾠσμα. Κρ Ἡμ 1899, σ. 47. — Ὁ ξαρματωμένος. Αὐτόθι σ. 57. — Κατάρρα. Αὐτόθι, σ. 59. — Θάνατος Κρητός. Αὐτόθι, σ. 66. — Προσευχή. Αὐτόθι, σ. 71.
747. **Κανδηλῶρος Τάκης** Ἱστορία τῆς Γορτυνίας. Ἐν Πάτρας 1899, 8ον, σελ. 350.
Πλὴν τῆς ἱστορικῆς ὕλης, δημοσιεύονται ἐν σ. 130 - 137 στίχοι ᾠμάτων καὶ 1 ᾠσμα, σ. 160: ᾠσμα, σ. 166 - 167: ᾠσμ. 2, σ. 173: ᾠσμ., 2, σ. 179 - 193: ᾠσμ. 14, σ. 203: ᾠσμα, σ. 215 - 216: ᾠσμ. 3, σ. 321: ᾠσμ. 2.
748. **Λακίδης Σάββας Θ.** Ἱστορία τῆς ἐπαρχίας Βιζύης καὶ Μηδείας ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς ὑπὸ —. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1899, 8ον, σελ. 130.
Ἐν σ. 111 - 128 δημοσ. δημῶδη ᾠσμ. 16.

749. **Abbott G. F.** Songs of Modern Greece with introductions, translations and notes by —. Cambridge (at the University Press) 1900, 8ον μικρ., σελ. IX + 3 ἄ. ἄ. + 307.
Πρόλογος, εισαγωγή, ἄσματα 49, δίστιχα 100.
Κρίσεις: Classical Review, London, XV (1901) 463 (E. A. Gardner). Philologische Wochenschrift, Berlin, XXI (1901) 403 - 407 (K. Krumbacher). Folk-Lore XII (1901) 125 (Anon).
750. Δημοτικά ἄσματα Ἡπείρου [29]. Ἑλλ Χρονολ 1900, σ. 63 - 78, 89 - 93.
751. **Lambros Spyr. P.** Der Codex des Gedichtes über die Eroberung von Konstantinopel. BZ 9 (1900) 161 - 169.
752. **Ἀναστασόπουλος Δημήτρ.** Ἀ. ὁ Ἀθηναῖος Ἡ ἐλληνικὴ ἐπανάστασις καὶ τὰ δάση. Παναθήναια Α' (1900 - 1901) 368 - 373.
Ἐν σ. 369 - 370 δημοσ. στίχοι ἐκ διαφόρων ἁσμάτων.
753. **Γούσιος Ἀστέριος Δ.** Τὰ τραγούδια τῆς πατρίδος μου, ἥτοι συλλογὴ τερπνῶν δημωδῶν ἁσμάτων ἁδομένων ἐν τῇ κατὰ Πάγγαιον χώρᾳ ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1901, 8ον, σελ. 120. [*Ἄσμ. 166].
754. **Krumbacher K.** Ein dialogischer Threnos auf den Fall von Konstantinopel, Sitzungsber. der Philos. — Philol. und der Hist. Cl. der Bayer. Akad. d. Wiss. 1901, σ. 329 - 362 + 2 πίν.
Κρίσεις: BZ 11 (1902) 215 - 217 (K. Krumbacher), J. Wochenschr. f. Klass. Phil. 18 (1901), ἄρ. 49/50 Sp. 1345 (G. Wartenberg). Deutsche Literaturzeit. 23 (1902), ἄρ. 1. Sp. 21 (K. Praechter). Berlin. Philol. Wochenschr. 22 (1902), ἄρ. 11. Sp. 325 - 328 (Th. Fregier). Revue critique 52 (1901) 516 κέξ. (Jean Psichari καὶ H. Pernot). Neue philol. Rundschau 1902, ἄρ. 5, 104 (Oster).
755. Μοιρολόγια Ἡπειρωτικὰ τοῦ 1901 [13]. Ἑλλ Χρονολ 1901, σ. 31 - 36.
756. **Pernot H.** Compte rendu du livre de G. F. Abbott intitulé Songs of Modern Greece par —. Paris 1901, 8ον, σελ. 8. (Extrait de la Revue de Linguistique et de Philologie comparée. t. XXXIV fasc. 1, 1901, σελ. 105 - 112).
757. **Ζ(ώης) Α. Χ.** Λαογραφία Ζακύνθου [1]. Αἱ Μοῦσαι Ι' (1901 - 1902), φ. 206, σ. 6.
758. : Ἀετιδεὺς Ἀπὸ τὸν βίον τοῦ Ζαχαριᾶ [1]. Σπ Ἡμ 3 (1902) 56 - 58.
759. **Ζώης Λεων. Χ.** Δημῶδη ἄσματα Ζακύνθου [3]. ΗΦΑ 1902, σ. 438 - 440.
760. **Καλλιπολίτης Δημ.** Ἀθ. Ἐκλογὴ δημοτικῶν ἁσμάτων ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1902, 8ον, σελ. 192.
Σελ. 5 - 11: νανουρίσματα, σ. 11 - 13: προσευχαί, σ. 14 - 24: ἄσμ. ἐρωτ., σ. 24 - 43: δίστιχα, σ. 44 - 64: ἐρωτικά ἄσμ. καὶ εἰδύλλια, σ. 65 - 74: τραγούδ. τῆς ξενιτειᾶς, σ. 75 - 79: ἄσμ. θαλασσινά, σ. 80 - 91: βουκολικά (γαμήλ. ἄσμ. τῶν ποιμένων), σ. 92 - 104: ἄσμ. γαμήλ., σ. 105 - 121: μοιρολόγια, σ. 122 - 163: ἱστορικὰ καὶ μυθιστορικὰ ποιήματα, σ. 163 - 180: ἀκριτικὸς κύκλος, σ. 181 - 192: ποικίλα.

761. **Χρηστοβασίλης Χρ.** Ἐθνικὰ ἄσματα 1453 - 1821. Συλλογὴ καὶ ἐπιμελεία καὶ προσθήκη ἱστορικῶν σημειώσεων ὑπὸ —. (Ἑταιρεία «Ἑλληνισμός»). Ἔκδ. δευτέρα). Ἐν Ἀθήναις 1902, 16ον, σελ. 336.
762. **Μαλακάσης Μ.** Ὁ ἀετὸς [2]. Παναθήναια Ε' (1902 - 1903) 294 - 300.
763. ***Pavolini P. E.** Canti popolari Greci. (Μετάφρ. ἰταλικὴ ἀπὸ τὸν Tommaseo). Firenze 1903.
764. **Παπαδόπουλος - Κεραμεὺς Ἀ.** Θρῆνος τῆς Κωνσταντινουπόλεως. ΒΖ 12 (1903) 267 - 272.
765. **Ρουσσος Δημοσθ.** Θρῆνος ἀνωνύμου ποιητοῦ ἐπὶ τῇ ἀλώσει τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Πατρίς, Βουκουρέστιον 29 Μαΐου 1903.
Ἔσμα ποιητάρη τῆς ἐποχῆς.
Σημ.: ΒΖ 13 (1904) 232 (Κ. K[rumbacher]).
766. **Α. Γ. Μακεδονικὰ σύμμικτα** [1]. Ἐπετ Παρὸν Η' (1904) 196 - 199.
767. **Βουτετάκης Δημήτρ. Σ.** Τραγούδια Κρητικά, ἥτοι συλλογὴ ἁσμάτων ἡρωϊκῶν, πολεμικῶν, τῆς τάβλας τοῦ γράμου κλπ. [234]. Χανιά Κρήτης 1904, 8ον, σελ. 128.
768. **(Γνευτὸς Π.)** Ἀνέκδοτα δημοτικὰ τραγούδια τῆς Ρόδου [2 ἡμῆρ, 3 μι-
ρολ.]. Νουμᾶς Α' (1903), ἀρ. 43, σ. 1. — Ἀνέκδοτα δημοτικὰ τραγούδι [1].
Αὐτόθι Β' (1904), ἀρ. 93, σ. 5 - 6.
769. **: Θέρος Ἅγις** Οἱ τρεῖς σταυραῖται. Σπ. Ἡμ 1 (1900) 80. — Ὁ παπᾶ
Καλομοίρης. Αὐτόθι 5 (1904) 92.
770. Κρητικὰ τραγούδια [1]. ΑΟΔΟ, ἀρ. 9, Ἀθῆναι 4 Ἰαν. 1904, σ. 163.
771. **Legrand É.** Trois chansons populaires grecques, texte et traduction. Paris, 1904, 8ον, σελ. 33. (Collection de monuments pour servir à l'étude de la langue néo-hellénique, No. 12).
Κρίσεις: Echos d'Orient 7 (1904) 249 (S. Pétridès). Deutsche Literaturzeitung, Berlin XXV (1904), ἀρ. 37, σ. 224 κέξ. (A. Thum b).
772. **Λουκάς Ν.** Ἔσμα Ποντικόν. Ἡ Αὐγὴ τοῦ Πόντου 1904, σ. 160.
773. Μεσαιωνικὸν δημοτικὸν τραγούδι. Παναθήναια Η' (1904) 29 - 30.
774. Τὸ τραγούδι τοῦ Διγενῆ Ἀκρίτα. Νουμᾶς Β' (1904), ἀρ. 109, σ. 5.
775. **Ζῆλος Δ.** Τῆς Ὀβριᾶς τὸ κάστρο [ἄσμα ἐξ Ὀλύμπου]. Νουμᾶς Β' (1904), ἀρ. 124 σ. 10. — Τραγούδια τοῦ Ὀλύμπου [19]. Αὐτόθι, ἀρ. 125 σ. 10, ἀρ. 126 σ. 8 - 9, ἀρ. 127 σ. 5, Γ' (1905), ἀρ. 130 σ. 12, ἀρ. 131 σ. 12, ἀρ. 132 σ. 10, ἀρ. 133 σ. 11. [Εἰς ἀρ. 125 δημοσ. καὶ 1 παράδ.].
776. * Ἀφροδίτη Φιλομειδής, ἥτοι συλλογὴ ἁσμάτων διστίχων, κλέφτικων καὶ πολλῶν ἐκ τῶν τοῦ Λίγ' ἀπ' ὅλα καὶ Ἐπὶ τοῦ καταστρώματος. Ἀθῆναι 1905.

777. Ἡ φουρτούνα. Ἡμερολόγ 1905, σ. 275. Ἡ ξενιτειά. Αὐτόθι, σ. 291. — Τὸ τραγούδι τῆς κόρης. Αὐτόθι, σ. 319. — Τὸ σιδεράμαξο. Αὐτόθι, σ. 479. — Κατάρρα στὸν ἥλιο. Αὐτόθι, σ. 480. [5 ἄσμ. ἐξ Ἡπείρου].
778. **Θεοδωρόπουλος Ι. Γ.** Ἄσμα [1]. Νουμάς Γ' (1905), ἀρ. 129, σ. 4.
779. **Κονδύλης Δ. Α.** Περὶ τῆς γλώσσης καὶ καταγωγῆς τῶν Θρακῶν ἀρχαίων τε καὶ νεωτέρων. Ἐν Ἀθήναις 1905, 8ον, σελ. 30.
Ἐν σ. 8 - 25 δημοσ. 8 λατρευτ. ἄσματα.
780. (**Πασσαγιάννης Κ.**) Μανιάτικα μοιρολόγια [5]. Ἡμερολόγ 1905, σ. 223, 281, 297, 331, 395.
781. **Ροῦφος Δ.** Δημῶδη Μακεδονικὰ τραγούδια. Ἱστορικὰ τραγούδια Βορβοτσκού Ἐπταχωρίου Καστορίας [8]. Ἐφημ. «Πύρρος», 1905, ἀρ. 343. [Ἀνατύπώσεις εἰς φύλλον 4ον, ὑπὸ Χρ. Β. Τσώτση ἐκ Βυθοῦ Κοζάνης, 1964].
782. **Σπίγγος Δ.** Κορφιάτικα τραγούδια [1]. Νουμάς Γ' (1905), ἀρ. 147, σ. 8.
783. **Tommaseo Nicolò** Canti popolari Greci tradotti ed illustrati ta — con copiose aggirente ed una introduzione per cura di Paolo Emilio Pavolini Remo Sandron Editore. Milano - Palermo - Napoli, 1905, 8ον, σ. 200.
Κρίσεις: Deutsche Literaturzeitung, Berlin XXVI (1905) 2572 κέξ. (Α. Thumh). Revue critique d'histoire et de littérature, Paris LX (1905) 514 - 519. (J. Psichari). ΝΕΒ' (1905) 382 - 384. [Σ. Π. Λάμπρος].
784. **Βέης Ν. Ἀ.** Ἀρκαδικὰ γλωσσικὰ μνημεῖα. Δημῶδη ἄσματα Φιγαλίας μεθ' ὑπομνημάτων. ΔΙΕΕ ΣΤ' (1902 - 1906) 209 - 276. [Καὶ ἀνατύπ., ἐν Ἀθήναις 1904, 8ον, σελ. 64].
Κρίσεις: Νουμάς Β' (1904), ἀρ. 125, σ. 9 - 10 (Α. Α.) Ἀπάντησις εἰς τὴν κρίσιν ταύτην τοῦ Α. Α. ὑπὸ Ν. Α. Βέη, αὐτόθι, ἀρ. 128, σ. 2 - 4. Rev Ét Gr XVIII (1905) 294 (Ο. Β.).
785. **Θεοδωρόπουλος Ἰ. Γ.** Ὁ Νίκας (κλέφτικο). Σπ Ἡμ 4 (1903) 49. — Ζαχαριάς καὶ Νικολόπουλα. Αὐτόθι, 5 (1904) 64. — Οἱ προεστοὶ τοῦ Μωρηᾶ. Αὐτόθι, σ. 106. — Ὁ Μαμωλᾶς. Αὐτόθι 6 (1905) 40. — Ὁ στρατιώτης. Αὐτόθι 7 (1906), 64.
786. **Βέης Νικ. Ἀ.** Τραγούδια τῆς ἀγάπης [6 ἄσμ. μετὰ σχολίων]. Παναθήναια ΙΑ' (1905 - 1906) 333 - 335.
787. Ἄσματα [2]. Ἀρκαδ Ἐπ Β' (1906) 305, 306.
788. **Βέης Ν. Ἀ.** Παρατηρήσεις εἰς τὸ «Συναζάριον τῶν εὐγενικῶν γυναικῶν καὶ τιμιωτάτων ἀρχοντισσῶν» [Karl Krumbacher, Ein vulgärgriechischer Weiberspiegel. München 1905...]. Ἐπετ Παρν Θ' (1906) 133 - 143.
Δημοσ. καὶ στίχοι ἐκ δημοδῶν ἁσμάτων καὶ μερικὰ ὀνόματα.
789. **Παπαντωνίου Δ. Σ.** Γαμήλια ἄσματα, προπόσεις καὶ εὐωχίαι χωρικῶν Ἀρκαδῶν. Ἀρκαδ Ἐπ Β' (1906) 182 - 185. [Ὀλίγα γαμήλ. ἄσμ.].

790. **Στρίγγος Δ.** Τὸ «Ἅγιος ὁ Θεός» [ᾠσμα ἐκ Κερκύρας]. Νουμάς Δ' (1906), ἀρ. 185, σ. 9 - 10.
Κρίσις: *Echos d'Orient* 9 (1906) 190 (R. Bousquet).
791. Τραγούδι τοῦ Ζαχαριᾶ. Σπ' Ημ 3 (1902) 45. — Ὁ Ἀλλυφαντῆς. Αὐτόθι 6 (1905) 46. — Τὸ φίλημα. Αὐτόθι 7 (1906) 86.
792. **Χαβιαρᾶς Δημοσθ.** Ὁ θάνατος τοῦ Διγενῆ (ᾠσμα συμαϊκόν). Βυζαντ Χρονικά ΧΠ (1906) 499.
793. **[Γνευτὸς Παῦλος]** Ὁ Σαρακενὸς [δημῶδες ᾠσμα]. Παναθήναια IB' (1906) 36. — Τὸ ζευγάρι τὰ ρόδα [δημ. ᾠσμα]. Αὐτόθι 106. — Οἱ γρηῆς κι ὁ Χάρος. Αὐτόθι IG' (1906 - 1907) 69.
Ἀναδημοσ. ἐκ τῆς συλλογ. δημοτ. τραγ. τῆς Ρόδου τοῦ Παύλου Γνευτοῦ.
794. **Φιλαδελφεὺς Θ. Ν.** Ὁ Κολοκοτρώνης ποιητής. Αἱ Μοῦσαι IE' (1906-1907), φ. 350, σ. 2 - 3.
Δημοσ. δημῶδες ᾠσμα ποιηθὲν κατὰ τὸν συγγρ. ὑπὸ τοῦ Θ. Κολοκοτρώνη.
795. **Βλαχογιάννης Γιάνν.** Μοιρολόγια τῆς Ραΐμελης (συλλογὴ Π. Βασιλικοῦ) [18]. Προπύλαια Α' (1900 - 1908) 69 - 72.
796. * Ἀπάνθισμα Κρητικῶν ᾠμάτων ἀδωμένων εἰς Ἀντικύθηρα. Ἀν. τ. καὶ χρ. ἐκδ.
797. Ἀρματωλοὶ [ᾠσμ. 3]. Ἀν. τ. καὶ χρ. ἐκδ., 8ον, σελ. 22 - 31.
798. * Δημοτικὰ τραγούδια σχετικὰ μὲ τὴν ἐν Κρήτῃ δρᾷσιν Μάνου. Ἀν. τ. καὶ χρ. ἐκδ.

2. Μελέται.

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 26. 126. 127. 148. 253. 635. 724]

799. **Ζαμπέλιος Σπ.** Πόθεν ἡ κοινὴ λέξις τραγουδῶ; Σκέψεις περὶ ἐλληνικῆς ποιήσεως ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1859, 8ον, σελ. 88.
Κρίσις: Πανδώρα I' (1859 - 60) 495 - 499.
800. **Βρουνέτιος Βλαδίμηρος [Brunet de Présle Vladimir]** Δημοτικὰ ᾠσματα Ἐθν' Ημ 3 (1863) 176 - 179.
Σημείωσις καὶ κείμενον τοῦ ᾠσματος (στίχοι 38) τοῦ μικροῦ Βλαχόπουλου.
801. **Wescher Carle** Texte et explication d'un Décret en dialecte Dorien. Appendice. Chants populaires de Carpathos. *Revue Archéologique ou recueil de documents et de mémoires...* Paris 1864, σελ. 1 - 28.
Ἐν σ. 24 - 28 δημ. 1 νανούρ. καὶ 1 παραλογὴ μετὰ σχολίων.
802. **Σ[άθας] Κ.** Ὁ ἀρματωλὸς Κωσταντάρας. Χρυσάλλις Γ' (1864) 385 - 388, 417 - 419.
Ἐν σ. 418 - 419 δημοσ. καὶ 3 δημῶδη ᾠσματα.

803. **Ί. Δ.** Τὰ δημοτικὰ ᾠσματά μας. Χρυσάλλις Γ' (1865) 302 - 303.
Ὁ λόγος περὶ τῆς συλλογῆς τοῦ Fauriel.
804. **Σ[ταματιάδης] Ἐ.** Στέργιος Διοκλητιανός. Χρυσάλλις Γ' (1865) 341 - 344.
Βλ. καὶ Χασιώτης Γ. Χρ., Ὁ Στέργιος ὁ Σαλονικιὸς καὶ ὁ Ἀλῆ Πασσᾶς. Χρυσάλλις Δ' (1866) 70 - 71, ἐνθα τὸ ᾠσμα. [Βλ. κατωτ. λ. ἀριθμ. 808].
805. **Β[ρετὸς] Μ. Π.** Ὁ Χάρος. Ἐθν Ἡμ 6 (1866) 217 - 218.
806. **Déville G.** De popularibus cantilenis apud recentiores Graecos. Thesim proponebat Facultati Litterarum Parisiensi —. Lutetiae Parisiorum 1866, 8ον, σελ. 57.
Μελέτη δημοδ. ἑλλ. ᾠμάτων μετὰ πολλῶν εἰς τὴν ἑλλήν. σίχων ἐξ αὐτῶν σποράδην.
807. **Σάθας Κ.** Δημοτικὸν ᾠσμα. Χρυσάλλις Δ' (1866) 116 - 117.
808. **Χασιώτης Γ. Χρ.** Δημοτικὸν ᾠσμα. Ὁ Στέργιος ὁ Σαλονικιὸς καὶ ὁ Ἀλῆ Πασσᾶς. Χρυσάλλις Δ' (1866) 70 - 71. [Βλ. ἀν. λ. ἀριθμ. 804].
809. **D'Istria Dora** La Nationalité Hellénique d'après les chants populaires. Revue des deux Mondes, XXXVIIe année, Seconde Période. Tome Soixante-dixième, Paris 1867, σ. 587 - 627.
810. **Σάθας Κ.** Ὁ ἀρματολὸς Μεϊτάνης (1680 - 1716). ΑΗ ἔτ. 1867, σ. 141 - 146.
811. **Πολίτης Ν. Γ.** ᾠσματα δημοτικὰ Μάνης. Τῆς Λιγοροῦς τὸ τραγούδι. Πανδώρα ΙΗ' (1867 - 68) 438 - 440.
812. **Κοντὸς Χριστ.** Τὰ ἀρματολικά ὄπλα καὶ ἰδίως τὸ βροντόφωνον καρυοφύλλι. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΣΤ' (1868) 1513 - 1516.
813. **Λουκάς Γ.** Ὁ ἔρωρ παρὰ τοῖς Κυπρίοις [9]. Πανδώρα Κ' (1869-70) 33-35.
Ἐξετάζονται 9 ᾠσματα.
814. **Σάθας Κ.** Ἐπανάστασις Νικοτσάρα καὶ Βλαχάβα (1806 - 1807). Ἰλισσὸς Β' (1869 - 70) 156 - 162.
Ἀναδημοσίευσις ἐκ τοῦ ἔργου τοῦ συγγρ. «Τουρκοκρατούμενη Ἑλλάς». Ἱστορικὴ μελέτη ἐνδιαφέρουσα καὶ λαογραφικῶς διὰ τὴν σχέσιν τῶν ἡρώων μὲ τὴν δημώδη ποίησιν.
815. **Παπαζαφειρόπουλος Π.** [Μελέτη δημῶδους ᾠσματος]. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΗ' (1870) 2048.
Διόρθωσις τῆς λέξεως «ἀστρίδι».
816. **Πολίτης Ν. Γ.** Χελιδόνισμα [μετὰ 13 ᾠμάτων]. Νεοελλ Ἀνάλ Α' (1870), φυλλάδ. ΣΤ', σ. 354 - 368.
817. **Χούμης Γ. Κ.** Ὁ ἀρματολὸς Ζαχαριᾶς. Ἑλλ Ἡμερ 1871, σ. 205 - 217.
818. **Πετρίδης Ἀθ.** Περὶ τοῦ κάστρου τῆς Ὠριᾶς. Πανδώρα ΚΒ' (1871 - 72) 550 - 552.

819. **Luber A.** Τραγούδια Ρωμαϊκά. Neugriechische Volkslieder mit Einleitung, Commentar und Glossar von —. Salzburg, 8ον, σελ. 62. (Separatabdruck aus dem Programme des K. K. Staatsgymnasiums in Salzburg vom Jahre 1874).

Πρόλογος, εισαγωγή, μετρικαὶ παρατηρήσεις, ᾠσματα 12, γλωσσάριον.

820. **Verney F.** Songs and Legends of modern Greece. The Contemporary Review. Tenth Year, Dublin 1875, σ. 96 - 113.

15 ᾠσμ. εἰς ἀγγλικὴν γλῶσσαν μετὰ μελέτης αὐτῶν.

821. **Wagner Wilhelm** Ἀλφάβητος τῆς ἀγάπης. Das ABC der Liebe; ein Sammlung rhodischer Liebeslieder, zum ersten Male herausgegeben, metrisch Übersetzt und mit einem Wörterbuche versehen, von —. Leipzig, Druck und Verlag von B. G. Teubner 1879, 8ον, σελ. 87.

822. **Λάμπρος Σπ.** Τὸ πρῶτον δημῶδες ᾠσμα τῆς Νέας Ἑλληνικῆς γλώσσης. Παρνασσὸς 3 (1879) 400 - 407.

823. **Luber A.** Der Iambische Hendekasyllabus in kretischen Volksliedern von —. Görz, 1880, 8ον, σελ. 15 (Separatabdruck aus dem XXX. Jahresbericht des k. k. Staatsgymnasiums in Görz).

824. **Σάθας Κ.** Ἡ δημοτικὴ ποίησις καὶ τὸ χάστρον τῆς Ὠριᾶς. Ἑστία 9 + 10 (1880) 308 - 314.

825. ***Δεστούνης Γ.** Τοῦ Ξανθίνου, ᾠσμα δημοτικὸν τῆς βυζαντινῆς ἐποχῆς. Πετροῦπολις 1881.

826. **Luber A.** Die Vögel in den historischen Liedern der Neugriechen. Eine Skizze von —. Salzburg 1882, 8ον, σελ. 21. (Separat-Abdruck aus dem 32 Jahresberichte des k. k. Staats-Gymnasiums in Salzburg).

827. **Ζαννέτος Γεώργ.** Ἡ Ὀμηρικὴ φράσις ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς δημῶδει ποιήσει. Ἐν Ἀθήναις 1883, 8ον, σελ. 28 + 11.

828. **Psichari Jean** La ballade de Léonore en Grèce par —. Paris 1884, 8ον, σελ. 40. (Extrait de la Revue de l'Histoire des religions, τ. IX, (1884), σ. 27 - 64).

Κρίσις: Journal des savants, 1886, σ. 142 - 152 (Jules Girard).

829. **Πολίτης Ν. Γ.** Στιχουργικὰ παίγνια. Ἑστία 19 - 20 (1885) 249 - 252, 264 - 266, 283 - 285, 291 - 294.

Ἐνδιαφέρουσα μελέτη διὰ τὰς εἰδήσεις περὶ ἀκροστιχίδων ἐν τῇ δημῶδει ποιήσει.

830. **Holzer E. C.** Zum ABC der Liebe. Berliner Philol. Wochenschrift 1885, φ. 17. 18.

831. **Καλαϊσάκης Γ.** Ἰακ. Δοξασίαι Κρητῶν περὶ Χάρωνος καὶ Ἀδου. Ἑβδομάς Γ' (1886), ἀρ. 112 σ. 187 - 189, ἀρ. 113 σ. 196 - 197. [Μελέτη ᾠσμ. καὶ παραδ.].

832. **Λάμπρος Σπυρ. Π.** Ἀνέκδοτος Θρῆνος ἐπὶ τῇ ἀλώσει τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἑστία 21 - 22 (1886) 821 - 825.
833. **Κονδυλάκης Ἰω. Δ.** Ἡ τομὴ τοῦ Βοσπόρου (Κρητικὸν ᾄσμα). Ἑβδομάς Δ' (1887), ἀρ. 26, σ. 4 - 5.
Μελέτη ᾄσματος καὶ παραδόσεως.
834. **Ἀλεξάκης Ἐπαμ.** ᾠσμα Πατμιακὸν εἶτε ὡς κοινῶς τὰ τοιαῦτα ὀνομάζονται ῥίμα. Παρνασσός 12 (1888) 324 - 329.
835. **Πολίτης Ν. Γ.** Τὸ δημοτικὸν ᾄσμα περὶ τοῦ νεκροῦ ἀδελφοῦ. ΔΙΕΕ Β' (1885 - 89) 193 - 261, 552 - 557.
836. **Ζαννέτος Γεώργ.** Ἡ Ὀμηρικὴ φράσις ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς δημῳδῇ ποιήσῃ. Ἀπόλλων Ε' (1888 - 89) 796 - 800, 811 - 813, 825 - 828.
837. **Βουλόδημος Ἰ. Κ.** Τὰ κλέφτικα τραγούδια. Ἑθν' Ἀγωγή Β' (1889) 289-290.
838. **Ζησίου Κ. Γ.** Νικοτσάρας. Ἑβδομάς ΣΤ' (1889), ἀρ. 14, σ. 3 - 5, ἀρ. 15, σ. 1 - 2.
839. **Pherson F.** Historical notes on certain modern Greek Folk-Songs. Journal of Hell. Stud. 10 (1889) 88 - 89.
840. **Ἑφτάλιώτης Ἀργ.** Τὰ τραγούδια μας. Ἑστία, Ἰαν. - Ἰούν. 1890, σ. 156-157.
841. **Κρυστάλλης Κ. Δ.** Οἱ Ζαχαῖοι. Ἑβδομάς Ζ' (1890), ἀρ. 42, σ. 6 - 7.
842. ——— Λαογραφικά. Γεώργιος Κίτσος. Ἑστία, Ἰαν. - Ἰούν. 1890, σ. 382.
Δημῳδες ἡπειρωτικὸν ᾄσμα συνοδευόμενον ὑπὸ σχολίων καὶ ἱστορικῶν σημειώσεων.
843. **Babuder Giac.** Considerazioni sulla poesia popolare in generale con ispeciale riguardo a quella della Grecia moderna. Capodistria 1891, 8ον, σελ. 61. (Programma dell' I. R. d. Capodistria). [Γενν. Βιβλ. L.M.G. 576 - 595].
844. **Ψιλάκης Β.** Κλέφται καὶ ἄρματωτοὶ ἐν Κρήτῃ. Ἑβδομάς Η' (1891), ἀρ. 15 σ. 1-2, ἀρ. 18 σ. 1-2, ἀρ. 21 σ. 2-3, ἀρ. 27 σ. 3-5, ἀρ. 29 σ. 1-2, ἀρ. 31 σ. 2-4.
845. **Δε Βιάζης Σπ.** Ἱστορικαὶ σημειώσεις περὶ σταφίδος ἐν Ἑπτανήσῳ καὶ ἰδίως ἐν Ζακύνθῳ. Παρνασσός 15 (1892) 925 - 935, 16 (1893) 71 - 79, 146 - 158, 303 - 313, 435 - 447, 543 - 558, 612 - 631, 765 - 785.
Ἐν τόμῳ 15 (1892), σ. 927 - 931, ἡ σταφίς ἐν τῇ δημοτικῇ ποιήσῃ ἐν τόμῳ 16 (1893), σ. 151, ἐν ᾄσμα.
846. **Heisenberg Aug.** Die sogenannten "rodischen Liebeslieder". BZ 2 (1893) 549 - 562.
847. **Παπαμιχαήλ Θεόδ.** Τὰ δημοτικά μας τραγούδια. Ὀλύμπια Α' (1895-96), ἀρ. 41, σ. 322 - 323.

848. **Lübke Hermann** Ueber die rhodischen Liebeslieder in ihren Beziehungen zur neugriechischen Volksdichtung von —. Breslau 1896, 8ον (Satura Viadrina. Festschrift zum fünfundzwanzigjährigen Bestehen des philologischen Vereins zu Breslau), σελ. 69 - 88.

Κρίσις: BZ 6 (1897) 604 - 605 (K. K[rumbacher]).

849. **Σάρρος Δ. Μ.** 'Ο Ρόβας. Δωδώνη Α' (1896) 102 - 103.

850. 'Η ποίησις τῶν Ἑλληνοβλάχων τῆς Μακεδονίας. Μακεδ' Ἡμερ 1897, σ. 105 - 106.

851. **Κουρτίδης Κων. Γ.** Δημώδης ἐν Ροδόπῃ ποίησις. Θρ' Ἐπετ Α' (1897) 92-101.

852. **Mayo Isabella Fyvie** The patriot songs of Greece. Good Words, April 1897, σ. 275 - 278. [Γενν. Βιβλ. Μ. Γ. Λ. 576 - 595].

853. **Μετρηνὸς Ἀγγελ.** Τὸ ἄσμα τῆς Χελιδόνας. Θρ' Ἐπετ Α' (1897) 166-168.

854. **P. L.** Les publications populaires en Turquie. Echos d'Orient 1 (1897 - 98) 266 - 271.

Γίνεται λόγος καὶ περὶ τῶν «Ἀνθολογιῶν», αἱ ὁποῖαι περιεῖχον δημώδη ἄσματα.

855. **Σκουρμπουτάκος Β. Δ.** 'Η Ἀρετὴ ἢ ἡ κορυμβάγια, δημοτικὴ παράδοσις. Ἐθν' Ἀγωγὴ Α' (1898) 278 - 279.

Μελέτη περὶ τοῦ δημώδους ἄσματος «τοῦ νεκροῦ ἀδελφοῦ».

856. **Festa N.** Sul così detto Alfabeto dell'Amore. Atene e Roma 2 (1899). Nr. 11, 228 - 239.

Κρίσις: BZ 9 (1900) 571 (K. K[rumbacher]).

857. **Λάμπρος Σπ. Π.** Ἐθνικαὶ ἐλπίδες καὶ ὄνειρα. Παναθήναια Α' (1900 - 1901) 257 - 261.

858. **Καμπούρογλους Δ. Γρ.** 'Ο κλέφτης Ζαχαριᾶς. Ἀρμονία Β' (1901) 555 - 580.

859. **Μανταδάκης Π.** Περὶ τῆς δημώδους Κρητικῆς ποιήσεως. Ἑλλ' Ἡμ. 1901, σ. 18 - 34.

860. **Ζερλέντης Π. Γ.** Κερκυραϊκὸν δημοτικὸν ποίημα. BZ 11 (1902) 132 - 134.

861. **Krumbacher K.** Zur Bedeutungsgeschichte des Wortes τραγουδῶ. BZ 11 (1902) 523.

862. **Politis N. G.** Cola pesce in Grecia. Archivio per la tradizioni popolari, vol. XXII. Palermo 1903, 8ον, σελ. 6. (Ἀνατύπωσις).

863. **Πολίτης Ν. Γ.** 'Η παραχάραξις τῶν ἐθνικῶν ἁσμάτων. Ἐφημ. «Ἀθῆναι», ἀρ. 233 - 235 (10 - 12, 16 Ἰουνίου 1903) καὶ «Ἀγών», ἀρ. 228 - 230 (1, 8, 15 Αὐγ. 1903) (= Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 272 - 286).

Κρίσις: BZ 13 (1904) 232 (K. K[rumbacher]).

864. **Περιστέρης Δημ.** Περὶ δημώδους ποιήσεως. Φόρμιγξ Β' (1903-1904), ἀρ. 15 - 16, σ. 2.

865. **Σιγοῦρος Μαρῖνος** Δημοτική ποίησις ἐν Ζακύνθῳ. Πινακεθήκη Γ' (1903 - 1904) 17 - 18.
866. **Βέης Νῖκ.** Τὸ Ἀνδρονικόπουλο ἐπύλλιον τοῦ Ἀκριτικοῦ κύκλου ἐκ Μονεμβασιακοῦ χειρογράφου. Ἀκρίτας Α' (1904) 23 - 26.
867. **Dieterich Karl** Eine Gruppe neugriechischer Lieder aus dem Akritencyklus. BZ 13 (1904) 53 - 72.
868. **Μενάρδος Σῖμ.** Ὁ Διγενὴς τῆς Κύπρου. Ἀκρίτας Α' (1904) 295 - 300 (μετὰ Κυπριακῆς παραλλαγῆς τοῦ ἄσματος τοῦ Διγενῆ κατ' ἀνακοίνωσιν Γιαννῆ Ἀβράμη, ἐκ Κώμας τοῦ Γιαλοῦ).
869. **Πολίτης Ν. Γ.** Τὸ ἄσμα τῶν υἱῶν τοῦ Ἀνδρονίκου. Ἀκρίτας Α' (1904) 98 - 103, 120 - 125.
870. **Βέης Νῖκ.** Ἐθνικοὶ θρῆνοι. Παναθήναια Θ' (1904 - 1905) 78 - 79.
871. **Παπαδόπουλος - Κεραμεὺς Α.** Διορθώσεις εἰς τὸ ἀ' Ἀνακάλλημα τῆς Κωνσταντινόπολης». BZ 14 (1905) 495 - 497.
872. **Μενάρδος Σῖμ.** Θρῆνος τῆς Κύπρου. ΔΙΕΕ - ΣΤ' (1902 - 1906) 405 - 432.
873. **Βέης Νῖκ. Α.** Μοραῖτικα τραγούδια τοῦ Ἀκριτικοῦ Κύκλου. Παναθήναια ΙΑ' (1905 - 1906) 33 - 37.
874. **Περιστέρης Δημ.** Σκιαγραφία δημοδῶν ἁσμάτων. Φόρμιγξ, περ. Β', ἔτ. Α' (1905-6), ἀρ. 19 - 20, σ. 3.
875. **Π.** Τί ἀξίζουν τὰ τραγούδια μας. Νουμᾶς Δ' (1906), ἀρ. 185, σ. 10 - 11.
876. **Tosi T.** Τὰ ἑλλην. δημοτικὰ τραγούδια (Μετάφρ. Ν. Γ.). Νουμᾶς Δ' (1906), ἀρ. 179, σ. 7.
877. **Περιστέρης Δημ.** Περὶ δημοδῶν ἑλληνικῶν ἁσμάτων. Φόρμιγξ, περ. Β', ἔτ. Β' (1906-07), ἀρ. 15 - 16, σ. 1 - 2.
878. **Βλαχογιάννης Γιάνν.** Γιὰ τὴ μελέτη τῆς ἐθνικῆς γλώσσης. Προπύλ Α' (1900-1908) 133 - 35.

β') Δίστιχα.

1. Συλλογαί.

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 16. 24. 33. 60. 61. 64. 92. 101. 104. 112. 115. 124. 127. 129. 136. 141. 142. 144. 145. 146. 148. 170. 177. 184. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 201. 204. 209. 212. 213. 215. 218. 220. 224. 226. 230. 233. 234. 237. 242. 247. 248. 256. 257. 258. 268. 269. 271. 272. 273. 274. 276. 279. 284. 470. 473. 488. 501. 512. 517. 523. 536. 539. 547. 575. 583. 592. 594. 595. 617. 628. 635. 642. 652. 653. 654. 672. 674. 676. 682. 689. 696. 697. 723. 725. 749. 760. 1464. 1713. 1807]

879. **Pouqueville F.C.H.L.** Voyage en Morée, à Constantinople, en Albanie et dans plusieurs autres parties de l'empire Othoman, pendant les an-

nées 1798, 1799, 1800 et 1801, par —. Tom. I, A Paris 1805, 8ον, σελ. VII + 536.

Ἐν σ. 280 - 281 δημοσ. μανιάτ. μοιρολ. ἐν μεταφρ. εἰς τὴν γαλλ. γλῶσσαν, σ. 282 - 286 δημοσ. 22 ἐρωτ. δίστ. μετὰ γαλλ. μεταφρ., ἐν δὲ τῇ σ. 287 ἕτερα 6 δίστ. Ἐν σ. 320 ἐν μοιρολ. μόνον ἐν γαλλ. μεταφρ.

880. **Δαούτης Ζήσης** Διάφορα ἠθικὰ καὶ ἀστεῖα στιχουργήματα, ἐκδοθέντα ὑπὸ —, τοῦ ἐκ Τυρνάβου τῆς Θεσσαλίας, καὶ τυπωθέντα διὰ δαπάνης τῶν εἰλικρινεστάτων καὶ φιλογενεστάτων φίλων του κυρίων Παρίση Δημητρίου Παμφύλου, τοῦ ἐκ Τυρνάβου τῆς Θεσσαλίας, καὶ Δημητρίου Χ. Σωτῆρ Μαλκότζογλου, τοῦ ἐκ Ροδοσιοῦ τῆς Θράκης ἐν Βιέννῃ τῆς Ἀουστρίας. Ἐκ τῆς τυπογραφίας τοῦ Ἰωάννου Βαρθ. Ζβεκίου, 1818, 8ον, σελ. 128. [Δίστιχα 88].

881. **Dodwell Edward Esq. F. S. A.** A classical and topographical tour through Greece during the years 1801, 1805 and 1806. Vol. II, London 1819, 4ον, σελ. 537.

Εἰς τὰς σελ. 18 δημ. 2 δίστ., εἰς τὴν σ. 19 ἔν.

882. **Iken Carl** Leukothea. Eine Sammlung von Briefen eines geborenen Griechen über Staatswesen, Literatur und Dichtkunst des neueren Griechenlands, herausgegeben von D. — aus der griechischen Handschrift verdeutscht, nebst Beilagen des Herausgebers, Auszügen aus dem Logios Hermes, Gedichten, Sprachbemerkungen und beigefügten Verzeichnissen neugriechischer Werke als Anhang. Erster Band. Mit einer Abbildung der griechischen Flaggen u.s.w. in Farben. Leipzig bei C.H.F. Hartmann, 1825, 8ον, σελ. XII + 254.

883. **Ukert F. A.** Gemälde von Griechenland entworfen von —. Neue vermehrte Ausgabe. Darmstadt 1833, 16ον, σελ. 379.

Ἐν σ. 165, 180, 181, 182, 184 δημοσ. 5 δίστ. μετὰ γερμαν. μεταφρ., ἐν σ. 190 δημ. ἐξάστιχον, ἐν σ. 193 δημ. ἄσμη.

884. **Buchon J. - A.** La Grèce continentale et la Morée. Voyage, séjour et études historiques en 1840 et 1841 par —. Paris 1843 - 47, 8ον μικρ., σελ. VII + 568.

Ἐν σ. 82 δημοσ. δίστιχον, ἐν σ. 239 8 στίχ. γαμηλ. ἄσμ., ἐν σ. 401 - 402 γαλλ. μετάφρ. τοῦ ἄσμ. «τὸ Κάστρο τῆς Ὠριάς».

885. Ἄσματα Καλύμνου. Πανδώρα IB' (1861 - 62) 522 - 524. [Δίστιχα 55].

886. **Παπαδόπουλος Γ. Γ.** Ἄσματα δημοτικὰ τῶν ἐν Κορσικῇ Ἑλλήνων. Πανδώρα IE' (1864 - 65) 413 - 420.

Ἄσματα 6, δίστιχα 57.

887. *Λιανοτράγουδα, ἥτοι συλλογὴ διστίχων δημοτικῶν ἁσμάτων ὑπὲρ τὰς 2.000 ὧν τὰ πλεῖστα ἀνέκδοτα. Ἐν Ἀθήναις 1866. (Ἔκδ. Κ. Τεφαρίκη).

888. Ἔθιμα καὶ λέξεις ἐν Κρήτῃ. Πανδώρα IZ' (1866 - 67) 330 - 331. [Δίστ. 14].

889. **Ταταράκης Ἀριστείδης** Δίστιχα [217]. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΣΤ' (1868) 1601 - 1604, 1609 - 1613.
890. **Α. Μ. Δημοτική ποίησις.** Ἰλισσὸς Α' (1868 - 69) 251.
Ἄσμα συγκείμενον ἐκ 5 δημοτικοφανῶν διστίχων.
891. Συλλογὴ λέξεων ἐν χρήσει ἐν τε Αἰγύλῃ καὶ Κρήτῃ. Πανδώρα Κ' (1869 - 70) 235 - 236.
Δημοσ. καὶ 5 δίστιχα.
892. **Λάμπρος Παῦλ. Ἰ. - Ταταράκης Α. Μ. - Κορομηλᾶς Δημ. Α. - Αμπελᾶς Τιμολέων Δ. - Φέρμπος Δημήτρ. Ι. - Ζερλέντης Περικλῆς Γ.** Δημῶδη δίστιχα [739]. Νεωελλ Ἀνάλ Α' (1870), φυλλάδ. Ε', σ. 257 - 312.
893. Ἀνθολογίας ᾄσμάτων μέρος Α'. Λιανοτράγουδα, ἥτοι συλλογὴ διστίχων δημοτικῶν ᾄσμάτων ὑπὲρ τὰς 2.300, ὧν τὰ πλεῖστα ἀνέκδοτα καὶ τραγούδια τοῦ χοροῦ [50]. Ἐκδοσις τρίτη, Ἀθήνησι 1871, 16ον, σελ. 232.
894. **Ζησίου Κ.** Δημοτικὰ ᾄσματα. Δίστιχα [45]. Βύρων Β' (1876) 573 - 576.
895. ——— Δημοτικὰ ᾄσματα [1]. Δίστιχα [14]. Βύρων Β' (1876) 696 - 698.
896. **Λασκαρᾶτος Ἀνδρ.** Δοκίμιον ποιητικῆς. Παρνασσὸς 1 (1877) 921 - 951.
Ἐν σ. 923 δημοσ. δίστιχα 4, ἐν σ. 924 δίστιχα 5, ἐν σ. 925 ᾄσμα 1.
897. **Λελέκος Μιχ.** Kretische Liebeslieder. Deffn Arch I (1880) 150 - 51.
10 δίστ., 1 ᾄσμα.
898. * **Luber A.** Erotas. Neugriechische Liebesdistichen, übersetzt. Salzburg 1883. Kerber.
899. **Δροσίνης Γεώργ.** Ἐρωτικὰ δίστιχα τῆς Ρούμελης [51]. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 356 - 361.
900. Ἐθνογραφικά. Δίστιχα Κρήτης [4]. Ὀλύμπου [1]. Ἐβδομάς Α' (1884), ἀρ. 4, σ. 32.
901. **Πεταλᾶς Κ.** Μοιρολόγια (ξόδια) Θήρας. Παρνασσὸς 8 (1884) 410 - 412.
Μοιρολ. δίστιχα 38.
902. ——— Δημοτικὰ ᾄσματα Θήρας. Παρνασσὸς 9 (1885) 374 - 391.
Βαυκαλήματα [δίστιχα] 44, γαμήλια [δίστιχα] 52, [ἐρωτικὰ] δίστιχα 240.
903. **Δαπόντες Καισάρ.** Γεωγραφικὴ Ἱστορία (1781), ἐν **Κ. Σάθα**, Μεσχιων. Βιβλ., τόμ. Γ', Βενετία 1872, σ. μῆ' - ν', καὶ **É. Legrand**, Bibl. grecque vulgaire, τ. III, Paris 1888, σ. 259 - 279.
Πλὴν τῶν ἄλλων, περιλαμβ. εἰς τὸ βιβλ. τοῦ Δαπόντε σποράδην καὶ τινὰ δημῶδη δίστιχα.
904. **Δροσίνης Γ.** Ἐρωτικὰ δίστιχα τῆς Ρούμελης [11]. ΔΙΕΕ Β' (1885 - 89) 344.
905. **Πρασᾶς Κωνστ.** Ἀνέκδοτα Κρητικὰ δίστιχα [60]. ΔΙΕΕ Β' (1885 - 89) 557 - 564.

906. **Δελακοβίας Ν.** Δημώδη δίστιχα (Κυθήρων) [3]. 'Εστία 28 (1889) 372.
907. Δημώδης ποίησις. Δίστιχα τῆς Ρούμελης. 'Εξ ἀνεκδότου συλλογῆς [46]. 'Εστία 27 (1889) 125 - 126.
908. **Γεωργίου 'Αντ. Στ.** 'Αφροδίτη ἢ Φιλομειδῆς ἡ τραγούδια τοῦ ἔρωτος, ἥτοι συλλογὴ ἁσμάτων διστίχων, ἡρωϊκῶν, κλέφτικων, τῆς ξενιτειᾶς ἀνεκδότων καὶ ἄλλων νεωτέρων μὴ ὑπαρχόντων εἰς τὰς ἄλλας ἐκδόσεις. 'Επιμελῶς συλλεχθέντων. 'Εκδότης —. 'Εν 'Αθήναις [1890], 8ον μικρ., σελ. 96.
Σελ. 3 - 50: δίστιχα ἀλφαβητικῶς, σ. 50 - 70: ἄσμ. 27, σ. 71 - 75: ἄσμ. διάφ. 5, σ. 75 - 76: γαμ. δίστ. 6, σ. 79 - 81: ἄσμ. 5.
909. 'Ερωτικὰ δίστιχα τοῦ λαοῦ [37]. 'Ημ 'Εστ 1890, σ. 188 - 191.
910. **Μάργαρης Δ. 'Ι.** 'Ερωτικὰ δίστιχα [7] [ἐκ Ζακύνθου]. 'Εστία, 'Ιαν. - 'Ιούν. 1890, σ. 174.
911. * Τραγούδια τοῦ Κλήδονα (ἐκδ. Α. Κωνσταντινίδης). 'Αθῆναι 1891.
912. **Διαμαντάρης 'Αχιλλ. Σ.** Δημώδη ἄσματα αἰώρας ἐκ Καστελλορίζου. ΔΙΕΕ Δ' (1892 - 95) 343 - 348.
Δίστιχα 170.
913. Στιχοπλοκάκια. Δωδώνη Β' (1899) 159 - 160. [Δίστ. 12].
914. **Μενάρδος Στμ.** Κρησιώτικα τραγούδια. ΔΙΕΕ Ε' (1896 - 1900) 327 - 346.
Δίστιχα 662.
915. Δίστιχα ἡπειρωτικὰ [67]. 'Ελλ. Χρονολ. 1901, σ. 78 - 83.
916. **Pavolini P. E.** Δίστιχα ἐρωτικὰ ἀνέκδοτα [54]. Giornale della Società Asiatica Italiana, vol. XVI (1903), σ. 89 - 95.
917. 'Ἀσματα δίστιχα δημώδη [5]. Σαμ 'Ημερ 1904, σ. 69.
918. **Βέης Νίκ. Α.** Τραγούδια τοῦ Μαινάλου. Δίστιχα τῆς ἀγάπης [15]. 'Ακρίτας Α' (1904) 58.
919. Zante: Allgemeiner Theil. Prag 1904, τόμ. Α', 4ον, σελ. 687. — Zante: Specieller Theil. Prag 1904, τόμ. Β', σελ. 449.
10 δίστιχα ἐκ Ζακύνθου.
Κρίσεις: Παναθήναια Ι' (1905) 215 - 216 (Σπ. Δεβιᾶζης).
920. Λιανοτράγουδα (στὴ νύφη). 'Ημερολόγ 1905, σ. 376. [Δίστ. 2 καὶ 1 τρίστιχον].
921. **Θεοδωρόπουλος Σ. 'Ι.** Δημοτικὰ δίστιχα Λακεδαιμόνος [6]. Σπ 'Ημ 7 (1906) 37.
922. * Νέα 'Ελληνικὴ 'Ανθολογία... ὑπὸ Μιχ. 'Ι. Σαλιβέρου. 'Αθῆναι 1906.
Περιλαμβ. δίστιχα ἀπὸ τῆς σ. 539 κέξ.

923. **Γεωργίου Ἀντ. Στ.** Ὁ Σεβνταλῆς τραγουδιστῆς ἦτοι ὁ ἐρωτοκτυπημένος νέος. Τραγούδια δίστιχα πρώτην φοράν ἐκδιδόμενα ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις, ἄ. ἔ., 8ον μικρ., σελ. 64.
Σελ. 5 - 47: δίστιχα ἀλφαβητικῶς, σ. 48 - 49: 1 ᾠσμα, σ. 50 - 55: ᾠσμ. 7, σ. 55 - 63: μοιρολόγια, δίστιχα καὶ 5 πολύστιχα.
924. * Δίστιχα λιανοτράγουδα καὶ συλλογὴ νέων ᾠσμάτων δημωδῶν καὶ νεωτέρων. Ἀθήναι, ἄ. ἔ.
925. Τραγουδάκια Κωνσταντινουπολίτικα. Σμυρναϊκὰ καὶ Ἑλληνικὰ. Ἐκδοθέντα ὑπὸ Φ. Σ. Ἐν Σμύρνῃ, ἐκ τῆς Ἑμπορικῆς Τυπογραφίας ἢ Ἡώς, διευθυνομένης ὑπὸ Σ. Αὐλωνίτου, σχ. 16ον, σελ. 112.
Ἡμιλόγια ᾠμάτια καὶ τινὰ δημῶδη δίστιχα.

2. Μελέται.

926. **Βάλβης Σταμ.** Περὶ τοῦ διστίχου τοῦ ἥρωος Ἀθανασίου Διάκου. Ἀθήναιον 10 (1881) 129 - 151.

γ) Ἐπῳδαί. (βλ. Μαγεία).

δ) Μῦθοι ζῶων.

[βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 82. 101. 104. 110. 116. 173. 182. 183. 190. 200. 222. 227. 245. 253. 291. 677]

927. **Β.** Τὸ παραμῦθι τοῦ πετεινοῦ καὶ τῆς ἀλώπεκος. Φιλόστ μήτηρ Α' (1862), ἄρ. 16, σ. 246 - 48.
928. **Π. Ι.** Ἀτματσᾶς καὶ ἡ ποθίκα. Ὁ λύκο καὶ τὸ πρόβατο. Ἀστὴρ τοῦ Πόντου Α' (1885) 90 - 91. — Ὁ θώπεκας καὶ ὁ ζάρκο. Ἀσλάντς καὶ ὁ λύκον καὶ ἄλεπόν. Αὐτόθι 103 104. — Ἀλεπόν π' ἐξαγόρευεν. Αὐτόθι 121 - 122.
929. Δημῶδεις μῦθοι [3]. Ἐθν Ἀγωγὴ Β' (1889) 218, 239, 255.
930. **Ἀκροπολίτης Κωνστ.** Μῦθοι ἐκδιδόμενοι ὑπὸ Ἀ. Παπαδοπούλου-Κεραμέως [5]. ΔΙΕΕ Γ' (1890 - 91) 445 - 451.
931. **Αἰτωλὸς Γεώργ.** Μῦθοι νῦν τὸ πρῶτον ἐκδιδόμενοι ὑπὸ Σπ. Π. Λάμπρου. ΔΙΕΕ Ε' (1896 - 1900) 1 - 102.

ε) Παραμύθια.

1. Συλλογαί.

[βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 1. 15. 19. 21. 24. 26. 95. 97. 103. 110. 112. 121. 127. 143. 148. 177. 184. 190. 200. 201. 216. 226. 228. 229. 237. 244. 245. 247. 253. 256. 257. 260. 263. 264. 271. 272. 284. 288. 291. 478. 520. 728. 1170]

932. Γαδάρου, λύκου καὶ ἀλουποῦς διήγησις χαρίης. Νεωστὶ μετατυπωθεῖσα, καὶ μετ' ἐπιμελείας διορθωθεῖσα, καὶ ἐκδοθεῖσα ὑπὸ Δ. Ἰ. Τζακιροπούλου. Ἀθήναι 1856, 8ον μικρ., σελ. 16.

933. Γαδάρου, Λύκου καὶ Ἀλουποῦς διήγησις χάρις, νεωστὶ μετατυπωθεῖσα καὶ μετ' ἐπιμελείας διορθωθεῖσα. Ἐν Βενετίᾳ 1857, 8ον, σελ. 20.
934. **Λ. Σ.** Ὁ Ἔρως καὶ ἡ ψυχὴ (μετάφρ. ἐκ τοῦ Ἀπουληίου). Ἐφημ. Φιλομαθῶν Ι' (1862) 1870 - 1871.
935. **Hahn I. G. v.** Griechische und albanesische Märchen, gesammelt, übersetzt und erläutert von —. Τόμ. Ι - ΙΙ, Leipzig 1864, 8ον, σελ. XIV + 320, IV + 340.
Κρίσις: Heidelberger Jahrb. 1864, σ. 267 (F. Liebrecht).
936. Ψυχὴ καὶ Ἔρως. Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΙΕ' (1867) 1321 - 1325, 1345 - 1348, 1358 - 1360, 1369 - 1372.
937. **B. Γ. Χ.** Ἡ Τζιτζίναινα. Νεοελλ. Ἀνάλ. Α' (1870), φυλλάδ. Α', σ. 17 - 25.
938. **Βελισσάριος Α. Α.** Τὰ Κορακιστικά. Νεοελλ. Ἀνάλ. Α' (1870), φυλλάδ. Α', σ. 25 - 29. [Μετὰ σημειώσεως Ν. Γ. Π. [ολίτου] ἐν σ. 29].
939. **Λάμπρος Σπ. Π.** Ὁ γυιὸς τῆς χήρας. Νεοελλ. Ἀνάλ. Α' (1870), φυλλάδ. Α', σ. 56 - 64.
940. **Πολίτης Ν. Γ.** Ἡ βασιλοπούλα καὶ ὁ τσαπάνης (Πελοπόννησος). Νεοελλ. Ἀνάλ. Α' (1870), φυλλάδ. Α', σ. 35 - 39. — Τὰ αἰνίγματα [παραμῦθι ἐκ Πελοποννήσου]. Αὐτόθι, σ. 40 - 43. — Τὰ παραμῦθι τοῦ σπανοῦ [Πελοποννήσου]. Αὐτόθι, σ. 46 - 55.
941. **Ταταράκης Ἀρ. Μ.** Δημῶδη παραμῦθια: Τῆς κάτω γῆς ὁ ἀφέντης (Μῆλος). Οἱ δώδεκα μῆνες (Μῆλος). Ὁ ἀφέντης ὁ τριορρωγᾶς (Μῆλος). Ἡ βασίλισσα καὶ ὁ Ἀράπης (Μῆλος). Ἡ πόρταις τῶν μεγάλων. Νεοελλ. Ἀνάλ. Α' (1870), φυλλάδ. Α', σ. 7 - 11, 12 - 14, 14 - 17, 29 - 34, 44 - 45.
942. **Ζησίου Κ.** Παραμῦθια: 1) Ἡ κατάρρα τῆς μητρός, 2) Ὁ Ἀληθινός. Βύρων Α' (1874) 622 - 628.
Ἀντὶ τῆς ἐσφαλμένης ἐκ τυπογραφικῆς ἀβλεψίας σελιδώσεως 722 γράφε 622.
943. **Κρίσπης Μ. Κ.** [37] δημῶδη παραμῦθια. Παραβολαῖς [ἐκ Νάξου μετὰ προλόγου, διορθώσεων καὶ προσθηκῶν]. Νεοελλ. Ἀνάλ. Β' (1874), φυλλάδ. Α' - Β', σ. στ' [Πρόλογος], 1 - 134: [κείμενα παραμυθιῶν], 135 - 138 [διορθώσεις καὶ προσθήκαι]. [Ἐξεδόθη καὶ εἰς ἰδιαίτερον βιβλίον ὑπὸ τὸν τίτλον: Δημῶδη παραμῦθια [ἐκ Νάξου]. Νεοελληνικὰ Ἀνάλεκτα Παρνασσοῦ, τόμ. Β', ἐν Ἀθήναις 1874, 8ον, σελ. στ' + 138].
944. **Πολίτης Ν. Γ.** Δημῶδη βιβλία. Γαδάρου, Λύκου καὶ Ἀλουποῦς διήγησις χάρις. Ἐστία 3 - 4 (1877) 659 - 664 (= Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 186 - 195).
945. **D'Estournelles** Texte d'un conte populaire grec recueilli en Achaïe et publié pour la première fois par M. —. Annuaire 12, (1878), 118 - 123. [Παρατίθεται τὸ κείμεν. μόνον ἐλληνιστί: «Ἡ τρεῖς ἀδερφάδες»].

946. Δημώδη παραμύθια. 'Ο Νεσκιτζίν Γάσπαρης (Νάζου). 'Εστία 5 - 6 (1878) 109 - 110.
947. Γαδάρου, λύκου καὶ ἀλουποῦς διήγησις χαρίεις, νεωστὶ μετατυπωθεῖσα, καὶ μετ' ἐπιμελείας διορθωθεῖσα. Βενετία, ἐκ τοῦ 'Ελλην. Τυπογραφίου ὁ Φοῦνιξ, 1879, 16ον, σελ. 20.
948. **Pio Jean** Νεοελληνικὰ παραμύθια. Contes populaires grecs, publiés d'après les manuscrits du Dr. J. G. de Hahn, et annotés par —. Copenhague, Hoest, 1879, 8ον, σελ. XI + 260.
Κρίσις: 'Εστία Θ' (1880) 9 - 12, 22 - 23, 43 - 47 (Ν. Γ. Πολίτης) (= Δασγρ. Σύμμ. Α', σ. 196 - 210).
949. **Ι. Π. Π.** 'Απὸ κεῖνο 'ποὺ δὲν ἔχουμε. Μεσσηνιακὸν 'Ημερολόγιον 1 (1880), σ. 94 - 103.
950. **Μπέτσου Μαριέττα** Τῆς σταχτοπούτας τὸ παραμύθι. ΑΗ ἔτ. 1880, σ. 401 - 404. [Ἐμμ. διασκευὴ τοῦ παραμυθ.].
951. **(Πεταλᾶς Νικ.)** Drei Maerchen aus Santorini. Deffen Arch I (1880) 125 - 138.
Δημοσ. «ἡ κερά θάλασσα» (= Παρνασσ. 4, σ. 903), «ἡ ἀγέννητη» καὶ «ὁ ἀθάνατος» (= Παρνασσ. 5, σ. 438).
952. **(Pio Jean)** Οἱ δύο ἀδελφοὶ καὶ αἱ σαράντα ἐννεὶά δράκοι. Παρνασσός 4 (1880) 228 - 235.
953. **Legrand É.** Recueil de contes populaires grecs traduits sur les textes originaux par —. Paris 1881, 16ον, σελ. XX + 274. (Collection de chansons et de contes populaires. I. Contes populaires grecs). [30].
954. **Παπαζαφειρόπουλος Παν.** Δημοτικὴ 'Ανθολογία. Παραμύθι. Τὸ ἐμπορόπουλο καὶ τὸ τσοπανοῦδι. Πλάτων Δ' (1881 - 82) 50 - 53, 97 - 99.
955. **Πεταλᾶς Κ.** Νεοελληνικὰ ἀνάλεκτα. Δημώδη παραμύθια Θήρας [6]. Παρνασσός 4 (1880) 904 - 906, 5 (1881) 438 - 444, 7 (1883) 551 - 559.
956. **Καμπούρογλου Μαριάννα Γρ.** 'Αθηναϊκὰ παραμύθια [22]. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 138 - 167, 289 - 348, 533 - 549, 681 - 712.
957. **Geldart Edmund M.** The Folklore of Modern Greece. The Tales of the People... London, Sonnenschein 1884, 8ον, σελ. VIII + 190.
29 μεταφρασθέντα παραμύθια ληφθέντα ἐκ τῆς συλλογῆς τοῦ Pio.
958. **[Ζωγραφάκης Ἰω. Ν.]** Κρητικὰ παραμύθια [4]. Παρνασσός 7 (1883) 838 - 845, 8 (1884) 332 - 334, 712 - 776.
959. **Legrand É.** Quatre contes grecs recueillis à Smyrne en 1875 et traduits par —. (Extrait de la Revue de l'Histoire des religions). Paris 1884, 8ον, σ. 24.

960. **Βαλαβάνης Ίω. Γ.** 'Ο Τεπεκιο(γ)ης [ἐκ Κερασσοῦντος]. 'Αστὴρ τοῦ Πόντου Α' (1885) 135 - 139. — Τὸ βασιλόπουλον καὶ τὸ ὀψάριν ('Οβατσούκ, χωρίον Νικοπόλεως). Αὐτόθι, σ. 169 - 171.
961. **Ζωγραφάκης Ίω. Ν.** Νεοελληνικὰ ἀνάλεκτα. Κρητικὰ παραμύθια [3]. Παρνασσὸς 9 (1885) 233 - 238.
962. **Παπαδόπουλος Ἀβραάμ** Τὰ τρία βασιλόπουλα (Σούρμενα). 'Αστὴρ τοῦ Πόντου Α' (1885) 360 - 362, 375 - 378, 391 - 394.
963. **Π[αρχαρίδης] Ί.** Ποντιακὰ παραμύθια: 'Ο Τεπεκιοῦς (Τραπεζοῦς). 'Αστὴρ τοῦ Πόντου Α' (1885) 71 - 75. — 'Ο βασιλέας μὲ τὸ κέρατον [παραμύθι ἐκ Τραπεζοῦντος]. Αὐτόθι, σ. 153 - 154. — 'Αλεπὸν καὶ τ' ἄρνόπον (Τραπεζοῦς). Αὐτόθι, σ. 186 - 189. — 'Η Σαχταρίτσα (Τραπεζοῦς). Αὐτόθι, σ. 213-217, 234-237. — 'Ο Βροθακίτς (Τραπεζοῦς). Αὐτόθι, σ. 247-251, 265-268, 278 - 280, 298 - 300. — Τὸ στραβὸν τὸ λύκον εἶδα (Τραπεζοῦς). Αὐτόθι, σ. 329 - 330. — 'Αλεπὸν τρώει κ' ἡ ζέπυρα πρέσκειται (Τραπεζοῦς). Αὐτόθι, σ. 408 - 410. — 'Ο Γιαννίτς (Τραπεζοῦς). Αὐτόθι, σ. 424 - 425. — 'Αδὰ ποῦ κάμ τρώει (Τραπεζοῦς). Αὐτόθι, σ. 425 - 426. — Ποντιακὰ παραμύθια: 'Ο λύκον (Κρώμνη). Αὐτόθι, σ. 521-523. — Τὰ δύο ἄρκατάσα (Κρώμνη). Αὐτόθι, σ. 568 - 570. — Τὸ γυναικίσμα (Κρώμνη). Αὐτόθι, σ. 610 - 612.
964. **Παυλιανίδης Ἀ. Κ.** Τὰ τρία ἀδέλφια (Τραπεζοῦς). 'Αστὴρ τοῦ Πόντου Α' (1885) 472 - 474, 489 - 490.
965. **[Πεταλᾶς Κ.]** Νεοελληνικὰ ἀνάλεκτα. Θηραϊκὰ παραμύθια [5]. Παρνασσὸς 9 (1885) 358 - 374, 10 (1886) 517 - 525.
966. **Ζωγραφάκης Ίω. Ν.** Τὸ παραμύθι τῆς στακτοπούτας ἐξεταζόμενον ὑπὸ ἱστορικὴν ἔποψιν. Ἐν Ἡρακλείῳ 1886, 8ον, σελ. 33.
967. **Κρίσπης Μ.** Παραμύθι Ληξουριώτικο. 'Η Σταχτιαροῦ. Ἡμερολ Δουκάκη 1887, σ. 169 - 174.
968. **Mitsotakis Johannes K.** Ausgewählte griechische Volksmärchen. Berlin, Somernkeinner 1889, 8ον, σελ. VI + 162.
969. **Πασσαγιάννης Κ.** Μανιάτικα παραμύθια [1]. Παρνασσὸς 16 (1893) 103 - 111.
970. **Διαμαντάρης Ἀχιλλ. Σ.** Καστελλοριζικὰ παραμύθια [2]. ΔΙΕΕ Δ' (1892 - 95) 696 - 721.
971. : **'Ορφικὸς Τριπτόλεμος** Παραμύθια ἀπὸ τῆς Θράκης [3]. Θρ Ἐπετ Α' (1897) 224 - 232.
972. **Χρηστοβασίλης Χρ.** 'Η βασιλοπούλα τῆς ἄκρης τῆς γῆς. Πινακοθήκη Α' (1901) 223 - 227 ['Ηπειρωτικὸν παραμύθι]. — Οἱ ζηλιᾶρες ἀδερφεῖς. Αὐτόθι Γ' (1903 - 1904) 14 - 16, 31 - 34 ['Ηπειρωτικὸν παραμύθι].
973. ——— 'Ο σπανὸς κι' ὁ δράκος. Σκ Ἡμ ἔτ. 1904, σ. 49 - 57.
Λογοτεχνικὴ διασκευὴ παραμυθιοῦ.

974. : **Θέρος Ἀγ.** Ἡ μοῖρα δὲ μεταμοιραίνει. Σπ Ἡμ 6 (1905) 39 - 40 (= Νουμᾶς Γ', 1905, ἀρ. 129, σ. 4).
975. **Papahagi P.** Basme Aromâne și glosar de —. Editiunea Academiei Române. București 1905, 8ον, σελ. XXVIII + 748.
139 παραμύθια καὶ εὐτράπ. διηγ.
Κρίσις: *Echos d'Orient* 9 (1906) 256 (L. Bardou).
976. **Πασσαγιάννης Κ.** Τὸ χρυσὸ κοπάδι. Νουμᾶς Γ' (1905), ἀρ. 129, σ. 3.
977. **Θεοδωρόπουλος Ι. Γ.** Παραμύθια τῆς Λακεδαιμόνος: Ἡ ἄμοιρη. Παναθήναια ΙΑ' (1905 - 1906) 212 - 214.
Ἀναδημοσίευσιν ἀπὸ τὸ Σπαρτιατικὸν Ἡμερολόγιον.
978. **Ἐ. Ἀ.** Παραμύθια Μολίβου [12]. Νουμᾶς Γ' (1905), ἀρ. 176 σ. 5 - 6, ἀρ. 177 σ. 6 - 7, ἀρ. 178 σ. 6 - 7, Δ' (1906), ἀρ. 183 σ. 6 - 7, ἀρ. 184 σ. 7, ἀρ. 186 σ. 7, ἀρ. 187 σ. 7 - 8, ἀρ. 188 σ. 10, ἀρ. 189 σ. 10 - 11, ἀρ. 192 σ. 9 - 10, ἀρ. 195 σ. 2 - 11, ἀρ. 201 σ. 6 - 8.
979. **Θεοδωρόπουλος Ἰ. Γ.** Ἡ ἄμοιρη (παραμύθι). Σπ Ἡμ 7 (1906) 87 - 91.
980. **Κ. Μ.** Τὸ εἴνορο (Ἡπειρωτ. παραμύθι ἐκ Πλεσιβίτσας). Νουμᾶς Δ' (1906), ἀρ. 206, σ. 2 - 4.
981. **Παπαδοπούλου Ἀλεξάνδρα** Ἡ κόρη τῆς Δάφνης (ἀπὸ λαϊκὸν παραμύθι). Παναθήναια ΙΒ' (1906) 41 - 42.
Διασκευὴ παραμυθιοῦ.
982. **Χρηστοβασίλης Χ.** Ἡπειρωτικὰ παραμύθια. Ἀθῆναι 1906, 8ον, σελ. δ' + 176 (Ἔκδ. 2α, Ἰωάννινα 1963, 8ον, σελ. 6 ἄ. ἄ. + 158. Ἐκδόσεις Ἑταιρείας Ἡπειρωτικῶν Μελετῶν).
983. * **Duchesne E.** Un conte grec d'Asie Mineure. Mélusine, ἀρ. 2.
984. * **Καμπούρογλου Μαριάννα Γρ.** Ὁ Πολυφουμισμένος Δράκος. Deutsch von Aug. Boltz (Drosinis, Ländliche Briefe, σ. 170 - 180).

2. Μελέται.

[Βλ. καὶ τὸ ἄρθρον ὑπ' ἀριθμ. 148]

985. **Χασιώτης Γ. Χρ.** Συλλογὴ τῶν παρὰ τοῖς Ἡπειρώταις παραμυθίων. Χρυσάλλις Δ' (1866) 440 - 443.
986. **Πολίτης Ν. Γ.** Περὶ παραμυθίων παρὰ τοῖς νεωτέροις Ἑλλησι. Πανδώρα ΙΗ' (1867 - 68) 93.
987. **Λάμπρος Μιχ. Π.** Περὶ τῶν καθ' ἡμᾶς παραμυθίων. Ἐπτάλοφος Α' (1869) 306 - 326.
Ἐν σ. 317 - 18 τὸ ἄσμα τοῦ νεκροῦ ἀδελφοῦ.

988. **Λ[άμπρος] Σ. Π.** Σημ[είωσις] [εἰς τὸ παραμῦθι: 'Η Τζίτζιναινα]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Α', σ. 25. — Σημ[είωσις εἰς τὸ Πελοποννησιακὸν παραμῦθι: 'Η βασιλοπούλα καὶ ὁ τσοπάνης]. Αὐτόθι, σ. 39 - 40. — Σημ[είωσις εἰς τὸ Πελοποννησιακὸν παραμῦθι τοῦ σπανοῦ]. Αὐτόθι, σ. 55. — Σημ[είωσις εἰς τὸ παραμῦθι: 'Ο γυιὸς τῆς χήρας]. Αὐτόθι, σ. 64.
989. **Πολίτης Ν. Γ.] καὶ Λ[άμπρος] Σ. Π.** [Σημειώσεις εἰς τὸ ἐκ Μήλου παραμῦθι: Τῆς κάτω γῆς ὁ ἀφέντης]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Α', σ. 11 - 12.
990. **Πολίτης Ν. Γ.** Σημ[είωσις εἰς τὸ Πελοποννησιακὸν παραμῦθι: 'Η βασιλοπούλα καὶ ὁ τσοπάνης]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Α', σ. 40. — Σημ[είωσις εἰς τὸ Πελοποννησιακὸν παραμῦθι: Τὰ αἰνίγματα]. Αὐτόθι, σ. 43 - 44. — Σημ[είωσις εἰς τὸ Πελοποννησιακὸν παραμῦθι τοῦ σπανοῦ]. Αὐτόθι, σ. 56. — Σημ[είωσις εἰς τὸ παραμῦθι: 'Ο γυιὸς τῆς χήρας]. Αὐτόθι, σ. 64.
991. **Σ[ακελλαρόπουλος] Σ. Κ.** Σημ[είωσις εἰς τὸ ἐκ Μήλου παραμῦθι: 'Η βασίλισσα καὶ ὁ 'Αράπης]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Α', σ. 35.
992. **Πολίτης Ν. Γ.** 'Ιστορία τοῦ Πτοχολέοντος ('Ελληνικὴ μεσαιωνικὴ διήγησις). Παρθενών Β' (1872 - 73) 1125 - 1130.
 Πρόκειται περὶ μελέτης - κρίσεως τοῦ ἔργου: Collection de monuments pour servir à l'étude de la langue néo-hellénique. No. 19. Histoire de Ptocholéon précédée d'une étude littéraire par Ch. Gidel. Περὶ τοῦ γέροντος τοῦ φρονίμου Μουτζακουρεμένου ποιήμα νῦν τὸ πρῶτον ἐκ τοῦ ἐν Παρισίοις χειρογράφου ἐκδοθὲν ἐπιμελεῖα καὶ διορθώσει Αἰμυλίου Λεγρανδίου. Paris 1872, 8ον, σελ. 54.
993. — [Σημειώσεις εἰς τὰ 37 Ναξιακά παραμύθια]. Νεοελλ 'Ανάλ Β' (1874), φυλλάδ. Α' - Β', σ. 7, 9, 10 - 11, 13, 20, 24, 40, 74, 87, 93, 99, 117, 122.
994. — Δημῶδη παραμύθια. 'Εστία 9 - 10 (1880) 9 - 12, 22 - 23, 43 - 47 (= Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 196 - 210).
995. — 'Ελληνικὰ παραμύθια ἐξεταζόμενα ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ τῶν ἄλλων λαῶν. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 278 - 288.
996. * **Geldart** Folklore of modern Greece: The Tales of the people. London 1884, 8ον, σελ. 196.
997. **Marx Aug.** Griechische Märchen von dankbaren Tieren und Verwandtes von —. Stuttgart 1889, 8ον, σελ. 150.
998. **(Πολίτης Ν. Γ. - Δροσίνης Γ. - Παλαμᾶς Κ.)** Τὰ παραμύθια μας. (Κρισεῖς ὑποβληθέντων παραμυθίων εἰς διαγωνισμὸν τῆς 'Εστίας καὶ 2 παραμύθια δημοτικοφανῆ). 'Εστία, 'Ιούλ. - Δεκ. 1893, σ. 355 - 360.
999. **Prato Stanislas** Τὸ κόκκαλο ποὺ τραγουδεῖ (προσθῆκαι εἰς τοὺς παραλληλισμούς). 'Επετ Παρν Α' (1897) 52 - 77.
 Μετὰ σημειώσεων Ν. Γ. Πολίτου.

1000. **Ἀδαμαντίου Ἀδαμ. Ι.** Τηνιακὰ παραμύθια. ΔΙΕΕ Ε' (1896 - 1900) 277 - 326.

Εἰσαγωγή. Κείμενον ἐνὸς παραμυθίου «τῆς στρίγγλας» καὶ κείμενα 4 παραλλαγῶν αὐτοῦ. Ἐν τέλει μελέτη τῶν παραλλήλων τοῦ παραμυθίου.

Κρίσις: Rev Ét Gr XII, (1899) 392 (Philhellen).

3. Συλλογαὶ μύθων καὶ παραμυθίων ἐλληνικῶν καὶ ξένων διὰ παιδιὰ.

1001. **Δάρβαρις Δημ. Ν.** Ἐκλογάριον γραιικὸν εἰς χρῆσιν τῶν πρωτοπείρων τῆς ἀπλῆς διαλέκτου συλλεχθὲν ὑπὸ — τύποις δ' ἐκδοθὲν δαπάνῃ τῶν κυρίων αὐταδέλφων Δαρβάρεων. Ἐν Βιέννῃ τῆς Ἀουστρίας, ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Τυπογραφίᾳ Γ. Βενδότῃ, 1804, 8ον μικρ., σελ. 232. [Γενν. Βιβλ. MGL 140, 2]. Ἐν σ. 50 - 97] μῦθοι μετ' ἐπιμυθίου λαμβανομένου πολλάκις ἐκ δημῶδ. παροιμ. Ἐν σ. 25 - 30 παροιμίαι τινὲς καὶ γνωμικά.

1002. ——— Χρηστομάθεια ἀπλοελληνικὴ εἰς χρῆσιν τῆς νεολαίας τοῦ γένους. Ἐν Βιέννῃ... 1820, 8ον, σ. ζ' + 1 ἄ. ἄ. + 341 + 1 ἄ. ἄ.

Ἐν σ. 98 - 139 μῦθοι μετ' ἐπιγραφῶν, τῶν ὁποίων μερικαὶ διεσκευάσθησαν ἐκ δημοδῶν παροιμιῶν, ἐν σ. 296 - 301 παροιμ. δημῶδ. 160.

1003. ——— Ἐκλογάριον γραιικὸν εἰς χρῆσιν τῶν πρωτοπείρων τῆς ἀπλῆς διαλέκτου συλλεχθὲν ὑπὸ —. Ἐν τῇ τυπογραφίᾳ τοῦ Βουκουρεστίου, 1834, 12ον, σελ. 244.

Ἐν σ. 54 - 106 μῦθοι μετ' ἐπιμυθίου λαμβανομένου πολλάκις ἐκ δημοδ. παροιμ. Ἐν σ. 27 - 32 παροιμίαι τινὲς καὶ γνωμικά.

1004. **Ἀσλάνης Δ. Κ. Χ. Βυζάντιος** Μῦθοι, μυθιστορίαι καὶ διηγήματα ἠθικὰ καὶ ἀστεῖα ἐκτεθέντα πρὸς διασκέδασιν τῶν Ἑλλήνων παρὰ —. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τῆς τυπογραφίας ἡ Βιτόρια... 1839, 8ον, σελ. δ' + 5 - 126 + 2 ἄ. ἄ.

1005. ——— Μῦθοι, μυθιστορίαι καὶ διηγήματα ἠθικὰ καὶ ἀστεῖα ἐκτεθέντα πρὸς διασκέδασιν τῶν Ἑλλήνων. Παρὰ —. Ἐκδίδεται τὸ δεύτερον ὑπὸ Ἑμμ. Γ. Σαμίου. Ἀθήνησι... 1861, 16ον, σελ. 120.

1006. **(Λελέκος Μιχ.)** Νεοελληνικὰ ἀνάλεκτα. ΑΗ ἔτ. 1886, σ. 347 - 355.

1. Κάμε τὸ καλὸ καὶ ρίξ το 'ς τὸ γιᾶλό. 2. Βασιλεὺς, κουρεὺς καὶ καλάμη.

στ) Εὐτράπελοι διηγήσεις. Ἀνέκδοτα. Περιπαίγματα.

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 117. 144. 190. 214. 245. 253. 256. 269. 278. 976. 1215]

1007. **Κορύλλος Χ.** Περιπαίγματα τῶν χωρίων [12]. ΔΙΕΕ Β' (1885 - 89) 148-151 340 - 343.

1008. **Ρ. Σι-Τζοχά**, Νασρ-εδδὶν Χότζας καὶ Μπεκρῆ-Μουσταφᾶς. Ἐπτάλοφ Α' (1862 - 63) 279 - 283.

1009. **Λελέκος Μ.** Ἑλληνικὴ εὐτραπελία. ΑΗ ἔτ. 1881, σ. 179 - 194.

1010. 'Ανέκδοτα [3]. 'Αστεῖα [5]. ΑΗ ἔτ. 1882, σ. 183 - 194.
1011. **Λελέκος Μ.** 'Ελληνική Εὐτραπελία. ΑΗ ἔτ. 1882, σ. 179 - 183. ['Ανέκδ. 4, ἀστεῖα 5].
1012. — Νεοελληνικά ἀνάλεκτα. 'Αποσπάσματα τινὰ ἐκ τῶν συλλογῶν —. 'Απόλλων Α' (1883-84) 92.
Δημοσ. μία παροιμία καὶ δύο ἀνέκδοτα.
1013. Ποντικὸν ἀνέκδοτον (Τσαγγράκιον Κερασοῦντος). 'Αστὴρ τοῦ Πόντου Α' (1885) 730.
1014. **Μαγγιῶρος 'Ι.** 'Ο μπαρμπαμανώλης. (Διήγησις κατὰ παράδοσιν). 'Εβδομάς Γ' (1886), ἀρ. 111, σ. 173. [Εὐτράπ. διήγ.].
1015. **Καρκαβίτσας] 'Ανδρ. Δ.** 'Ιστορικὰ ἀνέκδοτα[3]. 'Εστία 25-26(1888) 365-367.
1016. **Καρκαβίτσας 'Ανδρ.** 'Ιστορικὰ ἀνέκδοτα [3]. 'Εστία 25 - 26 (1888) 628 - 630.
1017. **Χρηστοβασίλης Χ.** Δικαστικὰ ἀνέκδοτα. 'Αλῆ-Πασιᾶ τοῦ Τεπελενλῆ. 'Εβδομάς Ζ' (1890), ἀρ. 14, σ. 3-4.
1018. — Δικαστικὰ ἀνέκδοτα τοῦ Τεπελενλῆ. 'Αλῆ-Πασσιᾶ. ΑΗ ἔτ. 1890, σ. 203 - 212.
1019. **Κούτρας Γεώργ.** 90 μπουραμπάδες. 'Αθήναι 1899, 8ον, σελ. 90.
Εὐτράπελοι διηγήσεις.
1020. 'Ανέκδοτα τοῦ Κανάρη. 'Εθν 'Αγωγή Γ' (1900) 351 - 352.
1021. **Βέης Ν.** 'Αρκαδικὰ χωρικὰ περιπαίγματα (Λαογραφικὰ σημειώματα). 'Αρμονία Γ' (1902) 89 - 96, 135 - 157.
- 1021α. Κυνουριέων... τὸ ἀνάγνωσμα. 'Αρκαδ 'Επ Α' (1903) 201.
1022. **:Γαλαξίας** 'Η ἐξυπνάδα τοῦ παπᾶ. ΑΟΔΟ, ἀρ. 35, 4 'Ιουλίου 1904, σ. 580 [1 ἀνέκδ.].
1023. **Δ. Μ. Α.** Παπαδίστικα. Καὶ αὐτὸ δι' ἱερέα. 'Η πολυμαθία ἐνὸς ἱερέως [3 ἀνέκδ.]. ΑΟΔΟ, ἀρ. 37, 18 'Ιουλ. 1904, σ. 608 - 609.
1024. **Κοκκίνης Γ. Π.** Τὸ φιάσκο τοῦ Μαστρογιώργη. ΑΟΔΟ, ἀρ. 36, 11 'Ιουλ. 1904, σ. 594.
1025. **:Λύρκος** Τὸ Πάσχα τοῦ γυμνοῦ. Τύχη καὶ στραβωμάρα. 'Ασπροπρόσωπος [3 ἀνέκδ.]. ΑΟΔΟ, ἀρ. 37, 18 'Ιουλ. 1904, σ. 609 - 610.
1026. **Παπαμιχαήλ 'Επ.** Λαϊκὰ ἔθνη, ἔθιμα, παραδόσεις, θρύλοι, μῦθοι. ΑΟΔΟ, ἀρ. 39, 1 Αὐγούστου 1904, σ. 640 - 42 [7 ἀνέκδ.].
1027. **Χαραλαμπόπουλος 'Αν. Ν.** ['Ανέκδοτα 3]. ΑΟΔΟ, ἀρ. 38, 25 'Ιουλ. 1904, σ. 626.

ζ') Παροιμίες και γνῶμαι. Παροιμιώδεις ἐκφράσεις.

1. Συλλογαί.

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 13. 15. 16. 18. 19. 52. 53. 61. 63. 64. 67. 69. 71. 73. 77. 89. 92. 95. 101. 102. 107. 108. 111. 115. 116. 117. 118. 121. 124. 129. 130. 131. 133. 136. 139. 143. 144. 146. 151. 158. 161. 165. 170. 171. 175. 179. 182. 183. 184. 186. 190. 191. 192. 193. 200. 201. 209. 215. 216. 220. 223. 224. 225. 226. 231. 233. 234. 238. 242. 244. 245. 257. 258. 263. 264. 270. 271. 272. 273. 277. 279. 284. 291. 490. 575. 1001. 1002. 1003. 1013. 1780]

1028. **Κ(ρεμμύδης) Γ(εώργ.)** Ἀκολουθία τῆς διατριβῆς Γ. Κ. ἐπὶ τῆς καταστάσεως τῆς ἐνεστώσης κοινῆς ἡμῶν γλώσσης... Ἐν Βιέννῃ... 1811, 8ον, σελ. 43.
Ἐν σ. 2 - 38 παροιμ. 29 καὶ ἐν σ. 39 - 43 παροιμ. 107.

1029. ——— Β' Ἀκολουθία τῆς διατριβῆς Γ. Κ. ἐπὶ τῆς καταστάσεως τῆς ἐνεστώσης κοινῆς ἡμῶν γλώσσης... Ἐν Βιέννῃ τῆς Ἀουστρίας 1813, 8ον, σελ. 56.

Παροιμίες 624 μεθ' ἐρμηνείας.

1030. **Leake W. M.** Researches in Greece, London 1814, 4ον, σελ. 472.
Ἐν σ. 443 - 454 δημοσ. 90 παροιμ. (= Classical Journal, τ. 17, 1818, σ. 39 - 46).

1031. **Μεγδάνος Χαρίσιος Δ.** Λύχνος τοῦ Διαγένοους ἢ Χαρακτῆρες ἡθικοί... Ἐν Βιέννῃ τῆς Ἀουστρίας... 1818, 8ον, σελ. 18 ἄ. ἄ. + 276.
Δημοσ. σποράδην παροιμ. τινὲς δημῶδεις.

1032. *Sprichwörter der Neugriechen. **Περσίδ. Flora**, München, 1820, ἀρ. 86.
Βλ. Ν. Γ. Πολίτου, Παροιμίες, τ. Α' (1899), σ. 180'.

1033. **[Κρεμμύδης Γ.]** Ἀκολουθία τρίτη τῆς διατριβῆς Γ. Κ. ἐπὶ τῆς καταστάσεως τῆς ἐνεστώσης κοινῆς ἡμῶν γλώσσης, ἵνα διανεμηθῇ καὶ αὕτη δωρεὰν τοῖς φιλογενέοι. Μόσχα 1828, 8ον, σελ. 499.
Ἐν σ. 1 - 330 ἀρχ. παροιμ. Ἐν σ. 331 - 370 δημοσ. «ἀκολουθία καὶ ἄλλων κοινῶν παροιμιῶν» μεθ' ἐρμηνείας. Ἐν σ. 479 - 484 παροιμ. δημῶδ. ἄνευ ἐρμην.

1034. **Μανιάρης Ἰω. Ζαφ.** Ἡ Σφίγξ, ἡ συλλογὴ ἐλληνικῶν παροιμιῶν συλλεχθεῖσα ὑπὸ —. Ἐν Τεργέστη αὐλβ', 16ον, σελ. 48 [1130 παροιμ.].

1035. **Negris Alex.** A Dictionary of modern Greek proverbs, with an English translation, explanatory remarks, and philological illustrations. Edinburgh, Thomas Clark, 1834, 8ον, σελ. XI + 144.
Δημοσ. 950 παροιμ. οὐχὶ πᾶσαι δημῶδ. μεθ' ἐρμην.

1036. **Βενιζέλος Ἰ.** Παροιμίες δημῶδεις, συλλεγεῖσθαι καὶ ἐρμηνευθεῖσθαι ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1846, 8ον, σελ. ζ' + 136.
Περιέχει 1500 περίπου παροιμίας ἐξ ὧν 15 ἀνεδημοσ. ἐν Ἰωνικῇ Μελίσση, Σμύρνη 1850, τ. Α', σ. 48. Βλ. περὶ τῆς συλλογῆς ταύτης Ν. Γ. Πολίτου, Παροιμίες, τ. Α', σ. μγ', ἀρ. 24.

1037. **Δε-Κιγάλα Ί.** Γενικὴ στατιστικὴ τῆς νήσου Θήρας. Ἐν Ἑρμουπόλει 1850, 8ον, σελ. 126.
Ἐν σ. 68 - 71 δημοσ. 173 παροιμίαι.
1038. ——— Σύντομον δοκίμιον περὶ παροιμιῶν καὶ παροιμιωδῶν ἐκφράσεων τῆς νεοελληνικῆς γλώσσης [126]. Πανδώρα Γ' (1852 - 53) 320 - 324.
1039. **Κουτσούδης Μ.** Παροιμίαι καὶ γινῶμαι ἀρχαῖαι πρὸς νέας κατὰ παράθεσιν [36]. Ἐφημ Μαθητῶν Α' (1852 - 53) 183.
1040. **Μ.** Συνέχεια τῆς περὶ παροιμιῶν διατριβῆς, διακοπείσης ἀπὸ ἀρ. 152, σελ. 614. Ἐφημ Φιλομαθῶν Δ' (1856 - 57), ἀρ. 159, σ. 645 - 646.
1041. * Neugriechische Sprichwörter nach wörtlicher Übersetzung, ἐν Magazin f. die Literatur des Auslandes, 1857, φ. 62 καὶ 63.
1042. **Ἀθανασιάδης Σπ.** Φιλολογικαὶ σημειώσεις. [Λέξεις καὶ φράσεις ἐκ τῆς περιοχῆς Καλαμῶν]. Ἐφημ Φιλομαθῶν Ε' (1857 - 58) 201 - 203.
Δημοσιεύονται καὶ τινες παροιμ. φράσεις.
1043. **Δανασσῆς Δ.** Λέξεις καὶ φράσεις τινὲς συνήθεις ἐν Σικίνῳ. Ἐφημ Φιλομαθῶν Ε' (1857 - 58) 145 - 146.
Δημ.σ. καὶ 17 παροιμίαι.
1044. **Μωραΐτης Ν.** Φιλολογικαὶ σημειώσεις [ἐκ Σκύρου ἢ Κύμης]. Ἐφημ Φιλομαθῶν Ε' (1857 - 58) 365 - 367.
Δημοσ. πλὴν τῆς γλώσσ. ὕλης καὶ παροιμίαι 6.
1045. **Οἰκονομίδης Ν.** Φιλολογικαὶ σημειώσεις. [Λέξεις καὶ φράσεις ἐκ Λαμίας]. Ἐφημ Φιλομαθῶν Ε' (1857 - 58) 171 - 172. [Παροιμιώδεις τινὲς ἐκφράσεις].
1046. **Παπαδόπουλος Γ. Γ.** Περὶ τῶν προγενεσιτέρων ἐλληνικῶν σχολείων. Πανδώρα Η' (1858) 169 - 179.
Ἐν σ. 175 δημοσ. ἐκκλησιαστικὰ ρητὰ φερόμενα εἰς τὸ στόμα τοῦ λαοῦ. Ταῦτα ἀνεδημοσ. ἐν Ἑπταλόφῳ, τ. Α' (1862), σ. 331.
1047. **Βερέττας Ἰω. Φ.** Συλλογὴ παροιμιῶν τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων μετὰ παραλληλισμοῦ πρὸς τὰς τῶν ἀρχαίων ὑπὸ —. Ἐν Λαμίᾳ 1860, 8ον, σελ. δ' + 9 - 88.
Περιέχει 518 παροιμίας. Βλ. περὶ τοῦ ἔργου τούτου: Ν. Γ. Πολίτου, Παροιμίαι, τ. Α', σ. μδ', ἀρ. 35.
Κρίσεις: Ἐφημ Φιλομαθῶν Θ' (1861) 1685.
1048. **Πιττάκης Κ. Σ.** Χωρία παράλληλα τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς νῦν ἐλλ. γλώσσης. Ἐφημ Φιλομαθῶν Ζ' (1859) 1119 - 1121, 1129 - 1132, 1136 - 1137, 1147 - 1148, 1152 - 1153, Η' (1860) 1187 - 1188, 1195 - 1196, 1218 - 1219, 1225 - 1227.

1049. **Βενετοκλής Π.** Συνέγεια πίνακος ἀλφαβητικοῦ λεξικῶν σημειώσεων τῆς καθ' ἡμᾶς ἐλληνικῆς γλώσσης, μετὰ τινων παροιμιῶν καὶ φράσεων. Ἐφημ. Φιλομαθῶν Ι' (1862) 2164 - 2165, 2172 - 2174, 2176 - 2179, 2193 - 2196, 2199 - 2202.
1050. Λεξικῶν σημειώσεων τῆς καθ' ἡμᾶς Ἑλληνικῆς γλώσσης, μετὰ τινων παροιμιῶν [Ροδιακὸν γλωσσάριον]. Ἐφημ. Φιλομαθῶν Ι' (1862) 2096 - 2098, 2105 - 2108, 2114 - 2116, 2124 - 2125, 2131 - 2133.
Δημοσ. ὀλίγαι παροιμίαι.
1051. Παροιμίαι τῆς καθ' ἡμᾶς γλώσσης [20]. Ἐφημ. Φιλομαθῶν Ι' (1862) 2125 - 2126.
1052. ***Reinsberg - Düringsfeld** Das Sprichwort als Kosmopolit. Lpz. 1862 - 64, 8 φυλλάδ.
Περιλαμβ. καὶ τινες παροιμ. ἐν γερμ. μεταφρ. εἰλημμέναι ἐκ τῆς συλλογῆς Νέγρη.
1053. **Ἀραβαντινὸς Π.** Παροιμιαστήριον ἢ συλλογὴ παροιμιῶν. Ἐν χρήσει οὐσῶν παρὰ τοῖς Ἑπειρώταις, μετ' ἀναπτύξεως τῆς ἐννοίας αὐτῶν καὶ παραλληλισμοῦ πρὸς τὰς ἀρχαίας. Ὑπὸ —. Ἐν Ἰωαννίνοις 1863, 8ον, σελ. ια' + 13 - 184.
Σελ. γ' - ια' προοίμιον, σ. 13 - 174 παροιμίαι 1862, σ. 172 - 174: παροιμ. φρ. ἐκ τῆς Γραφῆς 21, σ. 175 - 176: δημοσ. παροιμ. φράσεις 51, σ. 177 πίναξ ξένων λέξεων.
1054. **Καλούτσης Α.** Συλλογὴ λέξεων, φράσεων καὶ παροιμιῶν ἐν χρήσει παρὰ τοῖς σημερινοῖς κατοίκοις τῆς νήσου Κυθήρων. Πανδώρα ΙΒ' (1861 - 62) 285 - 287, 333 - 335, 360 - 361, 383 - 386, 431 - 432, 450 - 453, 478 - 479, 502 - 504, 597 - 598. ΙΓ' (1862 - 63) 340 - 341, 387 - 389, 430 - 432, 461 - 463, 505 - 506, 528 - 529. ΙΔ' (1863 - 64) 38 - 39, 368 - 369, 549 - 551, 565 - 567, 602 - 604, 625 - 626. ΙΕ' (1864 - 65) 14 - 16, 32 - 34, 90, 133, 212 - 213, 257 - 258, 437 - 438.
1055. * **Magasin pittoresque** 1866, σ. 407. [7 παροιμ. ἐν γαλλ. μεταφρ.].
1056. **Βενιζέλος Ἰ.** Παροιμίαι δημῶδεις συλλεγεῖσθαι καὶ ἐρμηνευθεῖσθαι ὑπὸ —. Ἐκδοσις δευτέρα ἐπηυξημένη καὶ διωρθωμένη. Ἐν Ἐρμουπόλει 1867, 8ον, σελ. η' + 360.
Περιέχει περὶ τὰς 5000 παροιμ., παροιμ. φράσεις καὶ ρητά. Βλ. περὶ τῆς συλλογῆς ταύτης ἐν Ν. Γ. Πολίτου, Παροιμίαι, τ. Α', σ. μζ' - ν', ἀρ. 43.
Κρίσεις: Χρυσάλλης Α' (1866) 215. Πανδώρα ΙΗ' (1867 - 68) 350 - 354. Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΙΣΤ' (1868) 1469 - 1470.
1057. * **Reinsberg - Düringsfeld** Volkstümliches von Kephallonia, ἐν Ausland, 1869, σ. 15 - 16.
Δημοσ. 100 παροιμ. ἐν γερμ. μεταφράσει.
1058. Συλλογὴ λέξεων, φράσεων καὶ παροιμιῶν τῆς νήσου Κυθήρων. Πανδώρα ΙΘ' (1868 - 69) 18 - 21, 355 - 357, 382 - 383, Κ' (1869 - 70) 15 - 18.

1059. **Βαρδουνιώτης Δ.** [Δημώδεις παροιμίες 18]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Γ', σ. 141 - 142.
1060. **Δραγούμης Νικ.** [Δημώδεις παροιμίες 97 ἐκ τῶν τοῦ Φ. Προβιλεγκίου, πρωτοδίκου Σύρου]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Γ', σ. 151 - 160.
1061. **Ζερλέντης Π.** [Δημώδεις παροιμίες 10]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Γ', σ. 188 - 189.
1062. **Ζησίου Κ.** [Δημώδεις παροιμίες 11]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Γ', σ. 186 - 188.
1063. **Κρασσᾶς Ἰ. Σ.** [Δημώδεις παροιμίες 4]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Γ', σ. 142.
1064. **Λάμπρος Παῦλ.** [Συλλογὴ 22 παροιμιῶν]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Γ', σ. 161 - 163. — [Δημώδεις παροιμίες 12]. Αὐτόθι, σ. 189 - 190.
1065. **Ὀλύμπιος Ἀλ. Ι.** [Δημώδεις παροιμίες 8]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Γ', σ. 178 - 179.
1066. **Πάνδης Ἀρσένιος** [Δημώδεις παροιμίες 26]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Γ', σ. 168 - 171.
1067. **Πικραμμένος Α.** [Συλλογὴ παροιμιῶν 20]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Γ', σ. 163 - 165.
1068. **Πολίτης Ν. Γ.** [Δημώδεις παροιμίες 53]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Γ', σ. 145 - 151. — [Δημώδεις παροιμίες 7]. Αὐτόθι, σ. 186.
1069. **Ραφαήλ Ἐ. Ρ.** [Συλλογὴ παροιμιῶν 20]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Γ', σ. 165 - 167.
1070. **Σταμούλης Γ.** [Δημώδεις παροιμίες 64]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Γ', σ. 171 - 178.
1071. **Ταταράκης Ἀριστ. Μ.** Δημώδεις παροιμίες [61]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Γ', σ. 131 - 137. — [Δημώδεις παροιμίες 9]. Αὐτόθι, σ. 184 - 185.
1072. **Φέρμπος Παν.** [Δημώδεις παροιμίες 22]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Γ', σ. 138 - 140. — [Δημώδεις παροιμίες 19]. Αὐτόθι, σ. 143 - 145.
1073. **Χούμης Ἀνδρ. Κ.** [Δημώδεις παροιμίες 47]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Γ', σ. 179 - 184.
1074. Παραλληλισμὸς τῶν ἐν τοῖς Κυπριακοῖς τοῦ κ. Ἀθ. Σακελλαρίου παροιμιῶν πρὸς τινὰς τῶν Ροδιακῶν. Πανδώρα ΚΑ' (1870 - 71) 368 - 369.
1075. **Βενετοκλῆς Π.** Βραχεῖαι παρατηρήσεις εἰς τινὰς λέξεις καὶ παροιμίας τῆς καθ' ἡμᾶς ἐλληνικῆς γλώσσης ἐκ τῶν Ἀτάκτων τοῦ μακαρίτου σοφοῦ Κοραῆ καὶ ἐκ τῶν Κυπριακῶν τοῦ καθηγητοῦ κυρίου Σακελλαρίου ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1872, 8ον, σελ. 130.
Παροιμίες τινὲς ἐν τῷ λεξιλογίῳ, σ. 1 - 85, ἐν σ. 85 - 91 παροιμ. 71, ἐν σ. 126 - 127 κυπριακαὶ παροιμ. 37, ἐν σ. 127 - 129 ροδιακαὶ παροιμ. 37.

1076. **Παπαδόπουλος 'Α. 'Ι.** 'Ανεκδότοι δημώδεις παροιμίες [447]. 'Ανατολ 'Επιθεώρ Α' (1872 - 73) 423 - 426, 451 - 453, 510 - 511, 530 - 534, 558 - 562.
1077. **'Υ. Γ. Κ.** Παροιμίες καὶ παροιμιώδεις ἐκφράσεις [15]. 'Ανατολ 'Επιθεώρ Α' (1872 - 73) 378 - 380.
1078. * Volksthümliches aus Kephallonia, ἐν τῇ Βιενναίᾳ ἐφημερίδι Fremdenblatt τῆς 22ας Σεπτ. 1876, ἀρ. 262, σ. 11 [40 παροιμ.].
1079. Δημώδεις παροιμίες καὶ παραγγέλματα περὶ τῶν μηνῶν τοῦ ἔτους [68]. 'Εστία Α' (1876) 222 - 223, 302, 367, 428, 526 - 527, 640, 686, 794.
1080. **Ζησίου Κ. Γ.** Παροιμίες [21]. Βύρων Β' (1876) 441 - 442.
1081. **Καβαδίας Γεώργ.** 'Ο πρακτικὸς λόγος ἡ συλλογὴ 10.000 παροιμιῶν γνωμικῶν καὶ ἄλλων εὐφυῶν καὶ γλαφυρῶν φράσεων τῆς ἐλληνικῆς καθομιλουμένης γλώσσης. Κερκύρα 1876, 8ον, σελ. 104. [Παροιμ. 1191].
1082. **Καμπούρογλου Μαριάννα Γρ.** Παροιμίες [48]. Βύρων Β' (1876) 509 - 511.
1083. Δημώδεις παροιμίες καὶ παραγγέλματα περὶ τῶν μηνῶν τοῦ ἔτους [40]. 'Εστία 3 - 4 (1877) 79 - 80, 110, 142 - 143.
1084. Παροιμίες [50]. Περιοδ. Πιπταλός, Μυτιλήνη, τόμ. Α' (1877 - 78), σ. 16, 32, 48, 64, 128, 144, 192, 224, 240, 272, 288, 336, 352.
'Αναδημ. ἐκ τῆς συλλογῆς 'Ι. Βενιζέλου.
1085. **Βερέττας 'Ιω. Φ.** Παροιμίες τῶν νεωτέρων 'Ελλήνων μετὰ παραλληλισμοῦ πρὸς τὰς τῶν ἀρχαίων [215]. Βύρων Γ' (1878) 164 - 167, 280 - 285, 373 - 378, 435 - 441.
1086. **Κραχτόγλους Δ. Κ.** Συλλογὴ τῶν ἐν Βάρνη καὶ τοῖς πέριξ αὐτῆς ἐν χρήσει δημωδῶν παροιμιῶν ὑπὸ —. 'Εν 'Αθήναις 1880, 8ον σελ. θ' + 32.
Πρόλογος, παροιμίες 482.
1087. **Σταματέλος 'Ι.** Λεξιλόγιον τῆς Τραπεζουντίας διαλέκτου. Παρνασσός 4 (1880) 309 - 317.
Δημοσ. ἀρκεταὶ παροιμίες σποράδην.
1088. **Λελέκος Μιχ.** 'Ολίγαι λέξεις ἐκ τοῦ ἀνεκδότου λεξιλογίου. Παρνασσός 6 (1882) 752 - 755.
Δημοσ. καὶ 7 παροιμίες.
1089. **Πεταλᾶς Κ.** Δημώδεις παροιμίες Θήρας [108]. Παρνασσός 6 (1882) 424 - 427.
1090. **Κοραῖς 'Αδ.** 'Ο ἐπίσκοπος τοῦ Δαμαλᾶ. Ποικίλη Στοὰ Γ' (1883) 267 - 268.
1091. **Κρητικάκης Π. Ν.** Πλανῆται, ἥτοι συλλογὴ [815] δημωδῶν παροιμιῶν ὑπὸ—. 'Εν Τριπόλει 1883, 8ον, σελ. 32.

1092. **Κ(αμπούρογλου) Μ. Γρ.** 'Εθνογραφικά. Παροιμίες. 'Εβδομάς Α' (1884) ἄρ. 12 σ. 96, ἄρ. 13 σ. 104, ἄρ. 15 σ. 120, ἄρ. 17 σ. 136, ἄρ. 19 σ. 152, ἄρ. 21 σ. 168, ἄρ. 22 σ. 176, ἄρ. 24 σ. 192, ἄρ. 26 σ. 208, ἄρ. 27 σ. 216. Δημοσ. 348 παροιμίες ἑμμετροὶ καὶ πεζαί.
1093. **Καλλίφρων Β. Δ.** Συλλογὴ παροιμιῶν [86]. 'Ημερολ 'Ανατολ Δ' (1885) 177 - 184.
1094. **Παρχαρίδης Ἰω.** Ποντιακαὶ παροιμίες [405]. 'Αστὴρ τοῦ Πόντου Β' (1886) 11 - 12, 23 - 25, 55 - 58, 70 - 71, 117 - 119, 166 - 167, 213 - 214, 280 - 281, 296 - 297, 313 - 314, 330 - 332, 343 - 344, 410 - 412, 420 - 422.
1095. **Πολίτης Ν. Γ.** Δημῶδεις παροιμίες περὶ τοῦ Πάσχα [15]. 'Εστία 27 (1889) 340.
1096. * **Tozer H. F.** The Greek speaking population of Southern Italy, London 1889 (= Journal of Hellen. Studies, τ. X).
'Εν σ. 33 - 34 δημοσ. 8 παροιμίες.
1097. Δημῶδες μηνολόγιον [320 παροιμίες καὶ παραγγέλματα]. 'Ημ 'Εστ 1890, σ. 30 - 61.
1098. **Λιναρδάκης Π. Ἰ.** 'Ανέκδοτοι δημῶδεις παροιμίες 'Ηλείας [18]. 'Εστία, Παρ. - Ιούν. 1890, σ. 171, 190.
1099. Λέξεις, φράσεις καὶ παροιμίες ['Ηπείρου]. ΖΑ Α' (1891) 198 - 201.
1100. **Νεστορίδης Κ.** Παροιμίες καὶ παροιμῶδεις φράσεις ἀνέκδοτοι [153]. Παρνασσός 15 (1892) 469 - 477, 635 - 639, 878 - 880, 946 - 955, 16 (1893) 159 - 160.
1101. **Καλαϊσάκης Γ. Ι.** Κρητικαὶ παροιμίες [240]. Παρνασσός 16 (1893) 479 - 480, 559 - 560, 635 - 638, 878 - 880, 17 (1894) 795 - 800.
1102. **Τρίμης Κ. Α.** Κυμαϊκά, ἥτοι ἱστορία καὶ τοπογραφία τῆς Κύμης. 'Εν 'Αθήναις 1894, 8ον, σελ. 80.
'Εν σ. 62 - 70 δημοσ. 50 παροιμ.
1103. **Τσιτσέλης Ἡ. Α.** 'Η λέξις σέμπρος. Αἱ Μοῦσαι Γ' (1894 - 95) 232.
Δημοσ. ὀλίγαι παροιμίες.
1104. **Λάμπρος Σ. Π.** 'Εθνικαὶ ὕβρεις. 'Εστία, 1895, σ. 163 - 165, 172 - 173.
Διατριβὴ περὶ τῶν παροιμ. τῶν ἀναφερομένων εἰς τὰ ἀτυχήματα ἐθνῶν καὶ πόλεων.
1105. **Γιουζελέτης Μ.** Παροιμίες δημῶδεις [47]. Περιοδ. Κόσμος, 'Αλεξάνδρεια, τ. Α' (1896), ἄρ. 17, σ. 3.
1106. 'Ηπειρωτικαὶ παροιμίες [10]. Δωδώνη Α' (1896) 162.
1107. **Πολυχρονίδης Ν.** Συλλογὴ δημοτικῶν παροιμιῶν σωζομένων εἰς τὰ στόματα τοῦ λαοῦ ἐν Νεαπόλει Μιραμβέλλου καὶ τοῖς πέριξ χωρίοις [68]. ΖΑ 1896, σ. 48 - 50.

1108. **Ζώης Λεων. Χ.** Ζακύνθια παροιμιαί. Ἐφημ. Ζακύνθου «Δίκαιον», ἔτ. Ε' (1896 - 97), ἀρ. 10 - 14.
1109. **Καιροφύλας Κ.** Λαογραφία Ζακύνθου. Παροιμιαί καὶ παροιμιώδεις ἐκφράσεις. «Ἐλπίς», ἔφημ. Ζακύνθου, 16 Αὐγ. - 25 Ὀκτωβρ. 1898, ἀρ. 1188 - 1198. Δημοσ. 225 παροιμιαί μεθ' ἐρμηνειῶν.
1110. **Ζερβάνης Περάκης Π.** Νέα συλλογὴ ἀνεκδότων, γνωμικῶν, παροιμιῶν κλπ. Τεῦχος δεύτερον. Ἐκδότης —. Ἐν Ὁδησσῷ 1899, 8ον, σελ. 32. Ἐν σ. 22 - 26: παροιμ. 100.
1111. Παροιμιαί [95]. Δωδώνη Β' (1899) 154 - 157.
1112. **Βαρδουνιώτης Δ. Κ.** Διατί ἡ γάτα τρώγει τοὺς ποντικούς. Σκ' Ἡμ. ἔτ. 1900, σ. 321 - 326.
Λογοτεχνικὴ διασκευὴ τῆς λαϊκ. παροιμίας: «κατὰ τὴν τρύπα τὸ χορό».
1113. **Warner Levinus** Συλλογὴ ἐλληνικῶν παροιμιῶν ὑπὸ —, ἐκδιδομένη ὑπὸ D. C. Hesseling. Ἐν Ἀθήναις 1900, 8ον, σελ. 9 - 128. (Ἀπόσπασμα τοῦ Β' τόμου τῶν Μελετῶν περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς γλώσσης τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ ὑπὸ Ν. Π. ο Γ. λ ί τ ο υ).
1114. Παροιμιαί Ἡπειρωτικαί [137]. Ἐλ. Χρονολ. 1900, σ. 84 - 89.
1115. **Ζηκίδης Γ.** Παροιμιαί [57]. Ἀρμονία Γ' (1902) 294 - 300.
1116. Ἰονικαί παροιμιαί [78]. ΗΦΑ 1902, σ. 441 - 442.
1117. **Καμπούρογλους Δημ.** «Κρατεῖ ἀπ' τοὺς δώδεκα». Ἀρμονία Γ' (1902) 242.
1118. Παροιμιαί δημῶδεις [6]. Σαμ. Ἡμερ 1904, σ. 51.
1119. **Βλαχογιάννης Γιάνν.** Ζακυθινῆς παροιμίες (συλλογὴ τοῦ Κόμ. Γκίλφορδ) [65]. Προπύλαια Α' (1900 - 1908) 44 - 46.

2. Μελέται.

1120. **Μ.** Περὶ τῶν παροιμιῶν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. Εὐρωπ. Ἐραν Α' (1840), φυλλάδ. δ', σ. 361 - 379.
Ἐν σ. 379 γίνεται λόγος καὶ περὶ νεοελλ. παροιμιῶν τοῦ Γ. Κ ρ ο μ μ ύ δ α.
1121. Περὶ τῶν παροιμιῶν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. Ἐφημ. Φιλομαθῶν Γ' (1855 - 56) 593, 601 - 602, 610, 613 - 614.
Ἀναδρομὴ καὶ εἰς τὰς νεωτέρας.
1122. **Ἀραβαντινὸς Π.** Περὶ παροιμιῶν. Πανδώρα ΙΔ' (1863 - 64) 617 - 620.
Ἡ ὡς ἄνω σελίδωσις πρέπει νὰ διορθωθῇ εἰς 1 - 4.
1123. * **Ἀμπελᾶς Τιμολ.** Ἱστορία μιᾶς παροιμίας μετὰ συλλογῆς λυρικῶν ποιήσεων. Ἐν Ἐρμουπόλει Σύρου 1868.

1124. **Βάλληνδας 'Α.** 'Αντιπαράθεσις τῶν ἐν τε τοῖς Πλάτωνος διαλόγοις καὶ παρὰ τοῖς Σχολιασταῖς αὐτοῦ παροιμιῶν πρὸς τὰς νῦν ἐν χρήσει. 'Εφημ. Φιλομαθῶν ΙΖ' (1869) 1953 - 1958.
1125. **Πολίτης Ν. Γ.** Νεοελληνικὰ 'Ανάμικτα. Παροιμίαι. Πανδώρα ΙΗ' (1867 - 68) 432 - 436, 461 - 462, ΙΘ' (1868 - 69) 117 - 118, 357 - 358.
'Εξετάζονται 73 παροιμίαι.
1126. **Σταματέλος 'Ιω. Ν.** Περί τινος ἀρχαίας παροιμίας. 'Εφημ. Φιλομαθῶν ΙΗ' (1870) 1990 - 1991.
'Εν συσχετισμῷ καὶ πρὸς νεωτέρας.
1127. [**Φέρμπος Π. Ι. - Πολίτης Ν. Γ. - Λάμπρος Σ. Π. - 'Αβρᾶς Ι. - Σακελλαρόπουλος Κ.**] Βραχεῖα σημειώσεις περὶ τῶν προγενεστέρων συλλογῶν δημῳδῶν παροιμιῶν. Νεοελλ. 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Γ', σ. 129 - 130.
1128. (: **Φαλῆς**) Πόθεν ἡ φράσις «διὰ ψύλλου πήδημα». 'Ιλισσὸς Δ' (1871 - 72) 499 - 500.
1129. **Βενετοκλῆς Π.** Βραχεῖαι παρατηρήσεις εἰς τινὰς λέξεις καὶ παροιμίας τῆς καθ' ἡμᾶς ἐλληνικῆς γλώσσης ἐκ τῶν 'Ατάκτων τοῦ μακαρίτου σοφοῦ Κοραῆ καὶ ἐκ τῶν Κυπριακῶν τοῦ καθηγητοῦ κυρίου Σακελλαρίου ὑπὸ —. 'Εν 'Αθήναις 1872, 8ον, σελ. 130. [Πρβλ. γ. ἀριθμ. 1075].
1130. **Πολίτης Ν. Γ.** Περί τῶν δημῳδῶν παροιμιῶν. Παρθενῶν Β' (1872 - 73) 921 - 930.
1131. **Δαμβέργης 'Ιω. Μ.** 'Ο Κουζουλός. Κρητικαὶ παροιμίαι [13]. 'Εβδομάς Α' (1884), ἀρ. 16, σ. 128.
1132. **Μηλιαράκης Α.** Κολοκύθια 'ς τὸ πατερό. 'Εστία, 'Ιούλ.-Δεκ. 1893, σ. 221.
1133. **Δραγάτσης 'Ιάκ.** Κολοκύθια 'ς τὸ πατερό. Περιοδ. Στάδιον, τ. Α', Πειραιεύς. 1894, σ. 5 - 6.
1134. **Σκορδέλης Βλάσιος** Τοῦρκος εἶμαι, βούλλα κόφτω. ΔΙΕΕ Δ' (1892 - 95) 285 - 287.
1135. * **Πολεμίδης 'Ανδρ. 'Ι.** Πηγαὶ ὀλίγων Χιακῶν παροιμιῶν. Πιερία - Αἰγαῖον, ἐτήσιον εἰκονογραφημένον ἡμερολόγιον, 1896. ἐν 'Αθήναις, σ. 25 - 34.
1136. **Παπινιανὸς Αἰμίλ. (Δημητρακόπουλος Ν.)** Νομικὰ σκαλαθύρματα. Τεῦχος δεύτερον, ια'. Τὸ δίκαιον ἐν ταῖς παροιμίαις. 'Εν 'Αθήναις 1897, 8ον, σελ. 61.
1137. **Χατζιδάκης Γ. Ν.** Ein verkanntes Sprichwort. BZ 6 (1897) 392 - 393.
1138. **Lewy Heinrich** Parallelen zu antiken Sprichwörtern und Apophthegmen. Philologus 58 (1899) 76 - 87.
Κρίσις: BZ 8 (1899) 557 (Κ. Κ[rum]bacher).
1139. **Πολίτης Ν. Γ.** Δημῳδες ρητὸν «τὸν ἔπιασε τέρμενο». 'Αρμονία Α' (1900) 300 - 301.

1140. **Ροντήρης Ἀντ. Ἀ.** Δημῶδες ρητὸν [αὐτὸν ἔπιασε τέρμενο]. Ἀρμονία Α' (1900) 299 - 300.

1141. **Μηλιαράκης Ἀν.** Ἑρμηνεία τῆς παροιμίας «ὅποιος ἔχει πολὺ πιπέρι βάζει καὶ ὅς τὰ λάχανα». Ἀρμονία Β' (1901) 369 - 382.

1142. **Πολίτης Ν. Γ.** Μελέται περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς γλώσσης τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. ὑπὸ —. Παροιμίαι, τόμ. Α', ἐν Ἀθήναις 1899, 8ον, σελ. π' + 600, τόμ. Β', αὐτόθι 1900 8ον, σελ. 700, τόμ. Γ', αὐτόθι 1901, 8ον, σελ. 686, τόμ. Δ', αὐτόθι 1902, 8ον, σελ. 886. (Βιβλιοθήκη Μαρασλῆ).

Κρίσεις: — Τὸ Ἄστυ, 3 Ὀκτωβρίου 1899 (Ραδάμανθους [Μ. Λάππας]).

— Atti del R. Istituto Veneto di scienze. 1899-1900, τ. LIX, σ. 95-112 (Adunenga del 26 Nov. 1899). Dei proverbi popolari (in Grecia raccolti da Politès. Nota di E. Teza (ιδιαιτέρως 8ον, σ. 18). Βιβλιογραφία τούτου Archivio per lo Stud. delle tradiz. 1900, σ. 563.

— BZ 9 (1900) 251-253 (K. Krumbacher).

— Νέον Ἔθνος. Λάρινας 22/23 Φεβρ. 1900 (Δ. Μ. Σάρορος).

— Σουρῆ Ρωμῖος, 30 Ὀκτωβρ. 1899.

— Berlin, philol. Wochenschr. 1900, ἀρ. 14-15 (Heisenberg).

— Zts. d. Vereins f. Volkskunde 1901, σ. 105-108 (K. Dieterich).

— Βυζαντ Χρονικά 1900, σ. 250-251 (Α. Παπαδ. Κεραμεύς, ρωσιστὴ).

— Volksunde Tijdschrift Nederlandse Folklore 1900, σ. 188.

— Revue critique 1900, ἀρ. 27 σ. 10-11 (My).

— Beilage zur Allgemeinen Zeitung, 29 Μαΐου 1900, ἀρ. 122, σ. 7 (K. Dieterich).

— Revue des études Grecques 1900, σ. 217-218. (Philhellen). Ἐν τῷ αὐτῷ τεύχει κρίσις Hanvelte περὶ ἀπονομῆς τοῦ βουβείου.

— Mélusine 1900, τ. X, σ. 119-120 (H. G[on]d[oz]).

— Revue des universités de Midi 1900, σ. 396-403 (P. Fournier).

— K. Krumbacher, Die Moskauer Sammlung 1900, σ. 339-340.

— Archivio per lo studio delle tradiz. popolari 1900, σ. 279-280 (G.S.).

— Archiv für Religionswissenschaft. 1901, σ. 71-2 (B. Schmidt).

— Ἑπετηρίς Παρνασσοῦ Ε' (1901), 137-145 (Γρ. Βερναρδάκης).

— Revue de l'hist. des religions 1901, τ. 44, σ. 310-315 (J. Psichari).

— Literarisches Centralblatt 1902, ἀρ. 40, σ. 1336-9 Linde (τ. Α'-Γ').

— De Gids No 10, 1902, σ. 1-20 (D. C. Hesseling Griechischen noderlandische Sp. rekwoorden — Μετάφρ. ἐν Ἀγῶνι 7. 14-21 Φεβρ. 1903. (B. Z. 1903, σ. 646-647).

— Revue de philologie 1902, σ. 248, Α' καὶ Β' τόμ. (A. M[artin]).

— F. S. Krauss, Die Volkskunde in den Jahren 1897 - 1902, σ. 87 - 90.

— Indogermanische Forschungen, Anzeiger 1904, τ. XV, σ. 166-7, Α' - Δ' τ. (A. Thumb.).

— Journal of the Hellenic Studies 1906 (R. M. D[awkins]), τ. Α' - Δ'.

— Κροῦμβάχερ, Τὸ πρόβλημα τῆς νεοελληνικῆς γλώσσης, σ. 148. [Διὰ τὸν Α' τόμον]:

BZ 9 (1900) 251-53 (K.K.[rumbacher]) 137-145 (Γρ. Βερναρδάκης).

[Διὰ τὸν Α' - Β' τόμ.:] Berl. Phil. Wochenschr 1900, ἀρ. 14, σ. 435 - 438, ἀρ. 15, σ.

460-466 (A. Heisenberg). Rev Ét Gr XIII (1900) 217 - 218 (Philhellen).

Revue de l'Histoire des Religions 22 (1901) 310-315 (Jean Psichari).

[Διὰ τοὺς Α'-Β' τόμ.:] Literarisches Centralblatt 53 (1902) ἀρ. 40, σ. 1336-1339

(Linde). Holländische Zeitschrift «De Gids» 1902, ἀρ. 10, 8ον, σ. 20 (D. C.

Hesseling). Revue des Etudes anciennes 4 (1902) 243 (Paul Fournier).

Revue critique 36 (1902), ἀρ. 42, σ. 305 κέξ. (My.). Rev Ét Gr 15 (1902) 478 (A.M.). [Τοῦ Β' τόμ.:] BZ 10 (1904) σ. 319 (K. K[rumbacher]). [Τοῦ Γ' τόμ.:] BZ 11(1902)588 (K. K[rumbacher]). [Τοῦ Δ' τόμ.:] BZ 12 (1903) 360 (K. K[rumbacher]). [Τοῦ Γ' καὶ Δ' τόμ.:] Zeitschrift des Vereins für Volkskunde in Berlin 1903, σ. 245 κέξ. (K. Dieterich). Revue critique 56 (1903), ἀρ. 30, σ. 69-71 (My.).

1143. **Βλαστός Π. Γ.** Κρίσεις ἐπὶ παροιμιῶν. Παπαδ Κρ 'Ημ 1902, σ. 153 - 157.
1144. **Εὐαγγελίδης Τρύφων** Μία ἀθησαύριστος ἐλληνικὴ παροιμία. 'Αρμονία Γ' (1902) 121.
1145. **Πολίτης Ν. Γ.** Μία ἀθησαύριστος ἐλληνικὴ παροιμία. 'Αρμονία Γ' (1902) 266.
1146. ——— «Καθενὸς τὸ δικό του» (παροιμία). Σκ 'Ημ ἔτ. 1903, σ. 85 - 90.
1147. **Hesseling D. C.** 'Ελληνικαὶ καὶ ὀλλανδικαὶ παροιμίαι ὑπὸ —. 'Εν 'Αθήναις 1903, 8ον, σελ. 20. (Πραγματεία δημοσιευθεῖσα ἐν τῷ ὀλλανδικῷ περιοδικῷ De Gids τοῦ μηνὸς 'Οκτωβρίου 1902) ['Ἐξ ἀφορμῆς τῶν «παροιμιῶν» τοῦ Ν. Γ. Πολίτου].
- Κρίσεις: BZ 12 (1903) 646 - 647 (A. Heisenberg).

η) Παραδόσεις.

1. Συλλογαί.

- [Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 16. 24. 57. 103. 118. 122. 129. 135. 143. 148. 156. 158. 165. 167. 169. 178. 184. 196. 198. 200. 201. 203. 209. 211. 212. 214. 217. 222. 233. 244. 253. 254. 256. 258. 259. 270. 271. 272. 274. 278. 281. 283. 291. 297. 355. 1524. 1771. 1780]
1148. 'Αλέξανδρος ἐν 'Ινδαίαις ('Ανατολικὴ παράδοσις). Εὐτέρπη Β' (1848 - 49) 396 - 402.
1149. Βρουκόλακας. Βιβλιοθήκη τοῦ Λαοῦ, φυλλάδ. 4ον, ἐν 'Αθήναις, 'Απρίλιος 1852, σ. 282 - 290.
1150. **Κ. Κ. Σ.** Περὶ τοῦ ἐν Ρόδῳ ὄψεως [1]. Πανδώρα Δ' (1853 - 54) 281 - 282.
1151. **Σταματιάδης 'Επαμ.** Νῆσος Πάτμος. Χρυσάλλης Α' (1860) 385 - 388, 426 - 427.
- 'Εν σ. 426 γίνεται λόγος περὶ ἱερῶν λειψάνων καὶ ἐν σ. 427 περὶ παραδόσεως διὰ τὸ σπῆλαιον τῆς 'Αποκαλύψεως.
1152. **Λάμπρος Μ. Π.** 'Εκδρομὴ εἰς τὴν γέφυραν τοῦ διαβόλου [1]. Καζαμίας Κορομηλᾶ, 'Αθῆναι 1868, σ. 115 - 116.
1153. **Λουκᾶς Γ.** 'Ο Κύπριος ὄφεις [1]. Πανδώρα ΙΘ' (1868 - 69) 157 - 159.
1154. **Σάθας Κ.** Περὶ δύο ὄψεων. 'Ιλισσὸς Α' (1868 - 69) 237 - 239.
1155. 'Ανέκδοτος ἐπιστολὴ τοῦ Κυρίου ἡμῶν 'Ιησοῦ Χριστοῦ. 'Εφημ Φιλομαθῶν ΙΗ' (1870) 2148 - 2149.

1156. **Σάθας Κ. Ν.** Μάρτιος [παράδοσις]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. ΣΤ', 321 - 322.
1157. **Ταταράκης 'Αρ. Μ.** Οί Καλικάντσιαροι. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. ΣΤ', σ. 322. — Τὰ παρμένα τῆς Φανερωμένης. Αὐτόθι, σ. 322 - 324. — Ἀνθρακες ὁ θησαυρός. Αὐτόθι, σ. 324 - 325.
1158. **Χούμης 'Ανδρ. Κ.** Ἀντρειωμένοι. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. ΣΤ', σ. 326. — Περιπλανώμενος Ἰουδαῖος. Αὐτόθι, σ. 326. — Καρδάμυλα. Αὐτόθι, σ. 327. — Νῆσοι κολάσεως [ἐκ διηγήσεως γράϊας τινὸς ἐκ Καρδαμύλων]. Αὐτόθι, σ. 327 - 328. — Οἱ βρουκόλακες. Αὐτόθι, σ. 328 - 330.
1159. **Πολίτης Ν. Γ.** Τὸ κάστρο τῆς Ὠραίας. Δημώδης παράδοσις. Ἐθν Βιβλ ΣΤ' (1870 - 71) 85 - 90.
1160. **'Ολύμπιος Α. Ι.** Ὁ Χάρων. Ἑλληνικὴ παράδοσις. [Λογοτ. διασκευή]. Ἀνατολ Ἐπιθεώρ Α' (1872 - 73) 81 - 84.
1161. **Πζ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης.** Ἐφημ Φιλομαθῶν ΚΑ' (1873) 2644.
Γίνεται λόγος καὶ διὰ τὴν αἵρεσιν τῶν Καϊνιτῶν, αἱ θιασῶται τῆς ὁποίας ἐθεώρουν ὡς ἁγίους τὸν Κάιν, τοὺς Σοδομίτας, τὸν Κορέ κτλ.
1162. Συντέλεια τοῦ κόσμου (ἐκ τῆς Κλειώσε). Ἐφημ Φιλομαθῶν ΚΒ (1874) 2744.
1163. **Παράδοσις.** Ὁ Νῶε καὶ ὁ ἀμπέλων αὐτοῦ. Ἐστία 1 (1876) 287 - 288.
1164. **Βάλαωρίτης 'Αριστ.** Δημώδης περὶ βαλμῶν θρύλος. Ἐστία 5 - 6 (1878) 142 - 143.
1165. **[Δραγούμης Ν.]** Βουρκόλακες ἐν Νάξῳ. Ἐστία 5 - 6 (1878) 511 - 512. [Ἀναδημοσίευσις ἐκ τοῦ ἔργου τοῦ Ν. Δραγούμη, Ἱστορικαὶ Ἀναμνήσεις].
1166. **'Αντωνιάδης 'Αντ.** Ἡ χρυσομαλλοῦσα. Ἐστία 15 - 16 (1883) 217 - 218.
Διασκευὴ δημώδους παραδόσεως.
1167. **Κορύλλος Χ.** Ἑλληνικαὶ παραδόσεις [8]. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 355, 531 - 533.
1168. **Πολίτης Ν. Γ.** Ἑλληνικαὶ παραδόσεις [11]. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 349-354.
1169. **Δροσίνης Γεώργ.** Ἡ νεράιδα μάννα. Κρητικὴ παράδοσις [ποίημα]. Ἐστία 17 - 18 (1884) 156.
1170. **Κ(αμπούρογλου) Μ. Γρ.** Ἐθνογραφικά. Παραδόσεις περὶ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου [Ἀθῆναι]. Α'. Τὸ ἁμάρτημα τῆς Εὐας. Ἑβδομάς Α' (1884), ἀρ. 2, σ. 16. — Β'. Συζύγου ἔκλογη. Αὐτόθι, ἀρ. 3, σ. 24.
Ἡ «συζύγου ἔκλογη» εἶναι αἰνιγματικὸν παραμῦθι.
1171. **Κονδυλάκης Ἰ. Δ.** Κρητικαὶ παραδόσεις (ἐπαρχία Ἀρκαδίας). Ἑβδομάς Α' (1884), ἀρ. 7, σ. 51 - 52.
Παραδόσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὴν Κορακιάν, δυτικὴν συνοικίαν τῆς πόλεως Βιάννου.

1172. **Κονδυλάκης Ι. Δ.** 'Ο δαίμων κατὰ τοὺς Κρήτας [4]. 'Εστία 17 - 18 (1884) 317 - 319. — Κρητικαὶ δοξασίαι [3]. Αὐτόθι, σ. 366.
1173. **Ξενόπουλος Γρηγ. Δ.** Τ' ἄσπρα πανιά τοῦ Σκοποῦ. [Ζακυνθία παράδοσις]. 'Εβδομάς Α' (1884), ἀρ. 34, σ. 268.
1174. **Σπηλιωτόπουλος Α. Θ.** Δημοτικαὶ παραδόσεις (ἐξ ἀνεκδότου συλλογῆς). 'Ο Σερπιέρος ἢ τὸ Χριστόψαρο. 'Απόλλων Β' (1884) 85, 279 - 280. — 'Η φλέβις. Αὐτόθι, σ. 298 - 299. — Τὸ Κλαψοπουῦλι. (Τροιζηνία παράδοσις). Αὐτόθι, σ. 326 - 327.
1175. **Σταματέλος Νικ. 'Ιω.** Τὸ στοιχειὸ τῆς λίμνης. [Παράδοσις Λευκαδία]. Κυψέλη Α' (1884) 212 - 213.
'Εμμετρος διασκευὴ λαϊκῆς παραδόσεως.
1176. **Βαλαβάνης 'Ιωακείμ** Μία περὶ τοῦ ἁγίου 'Αμφιλοχίου παράδοσις ('Ικόνιον). 'Εβδομάς Β' (1885), ἀρ. 85, σ. 491. — 'Ελληνικαὶ παραδόσεις. 'Ο ἀπολιθωθεὶς ποιμὴν (Μεταλλεῖον τοῦ Ταύρου). Αὐτόθι, ἀρ. 87, σ. 515.
1177. **:Εθελοντής** Τὸ 'ξωσπήλιο (Κρήτη). 'Εβδομάς Β' (1885), ἀρ. 85, σ. 491 - 492.
1178. **Ζ. Κ. Γ.** Τοῦ παπᾶ ἡ λουῦτσα. 'Εβδομάς Β' (1885), ἀρ. 76, σ. 381.
1179. **Κ.** Τὸ Ζούδιο. 'Εβδομάς Β' (1885), ἀρ. 90, σ. 547 - 549.
Λογοτεχνικὴ διασκευὴ λαϊκῆς παραδόσεως.
1180. **Κ. Ν.** ['Ελληνικαὶ παραδόσεις]. 'Ο φαῦρος τῆς γρηᾶς ('Αγρίνιον). Τὸ σιτάρι πῶγινε χῶμα. Τὰ δυὸ βαγένια. 'Εβδομάς Β' (1885), ἀρ. 86, σ. 503 - 504.
1181. **Καρκαβίτσας 'Ανδρ. Δ.** 'Η Κίσσα (διήγημα κατὰ παράδοσιν). 'Εβδομάς Β' (1885), ἀρ. 95, σ. 603 - 606.
Λογοτεχνικὴ διασκευὴ λαϊκῆς παραδόσεως.
1182. **Κονδυλάκης 'Ι. Δ.** 'Ελληνικαὶ παραδόσεις. 'Ο δίκαιος δαίμων (Κρήτη). 'Εβδομάς Β' (1885), ἀρ. 86, σ. 503.
1183. **Πανᾶς Παν.** Οἱ στρίγγλες κατὰ Κεφαλληνιακὴν παράδοσιν. 'Εβδομάς Β' (1885), ἀρ. 84, σ. 478 - 480.
Λογοτεχνικὴ διασκευὴ λαϊκῆς παραδόσεως.
1184. **Χ. 'Α. Κ.** [Παραδόσεις 2 ἐκ Καρδαμύλων Χίου]. Τὸ ἀμπέλι τῆς κατάρας. 'Ο κουμπάρος τοῦ διαβόλου. 'Εβδομάς Β' (1885), ἀρ. 87, σ. 515 - 516.
1185. **Χρηστοβασίλης Χ.** 'Ελληνικαὶ παραδόσεις [2]. 'Εβδομάς Β' (1885), ἀρ. 83, σ. 467.
'Ο Γκιώνης, ἡ Μονοβύζα.
1186. **:Απόμαχος τῆς 'Ιατρικῆς** Πῶς συνωκίσθησαν τὰ Καρδάμυλα. 'Εβδομάς Γ' (1886), ἀρ. 103, σ. 83.
1187. **Γκορίτσας Εὐθ.** Πῶς ὠνομάσθη τὸ χωρίον «Τάτιζα». 'Εβδομάς Γ' (1886), ἀρ. 105, σ. 102 - 103.

1188. Διατί ὁ Φεβρουάριος ἔχει ὀλιγωτέρας ἡμέρας. 'Εβδομάς Γ' (1886), ἀρ. 103, σ. 84.
1189. **Κ(αρκαβίτσας) Ἄνδρ. Δ.** Τὰ δύο στοιχειά. (Ποίημα ἀναφερόμενον εἰς παράδοσιν καθ' ἣν εἰς ἀγνώστους χρόνους κατεστράφησαν τὰ Λεχαινὰ συνοικισθέντα ἐκ νέου ὑπὸ κατοίκων τῆς Ἀνδραβίδας). 'Εβδομάς Γ' (1886), ἀρ. 97, σ. 7. — Ἡμέραι τῆς γρηῃς. Διήγημα κατὰ παράδοσιν. Αὐτόθι, ἀρ. 114, σ. 207 - 242, ἀρ. 115, σ. 222 - 225. [Λογοτεχν. διασκευὴ λαϊκ. παραδ.].
1190. **Κυρτσώνης Ζ. Δ.** Ὁ Δράκος καὶ ἡ Νύφη. 'Εβδομάς Γ' (1886), ἀρ. 107, σ. 131.
1191. **Ἄ. Πέτρος Κ.** Τὸ γάλα τῆς Παναγίας. 'Εβδομάς Δ' (1887), ἀρ. 9, σ. 2.
1192. **Ζησίου Κ. Γ.** Ἑλληνικαὶ παραδόσεις: Οἰδίπους - Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης. 'Εβδομάς Δ' (1887), ἀρ. 10, σ. 6 - 7.
1193. **Καρκαβίτσας Ἄνδρ.** Ἀναμνήσεις Ρούμελης: Τῆς Ἀγαθῆς τὸ πῆδημα. [Λογοτεχνικὴ διασκευὴ παραδόσεως]. 'Εστία 25 - 26 (1888) 709 - 711.
1194. **Κλεωνᾶς Φίλ.** «Ἀπὸ τότες». Μακεδονικὴ παράδοσις. [Διασκευὴ λογοτεχνική]. 'Εστία 25 - 26 (1888) 244 - 251.
1195. **Καραβίτης Σ.** Ἑλληνικαὶ παραδόσεις [11]. ΔΙΕΕ Β' (1885 - 89) 132 - 141.
1196. **Βαλαβάνης Ἰωακείμ** Ἡ ἀηδὼν (μῦθος ἀνατολικός). 'Εστία 28 (1889) 430.
1197. **Ζησίου Κ. Γ.** Ἡ σπηλιὰ τῶν μαιρῶν. 'Εβδομάς ΣΤ' (1889), ἀρ. 40, σ. 2 - 3.
1198. **Καρκαβίτσας Ἄνδρ.** Οἱ Καλλιάντζαροι. Σκ. Ἡμ. ἔτ. 1889, σ. 137 - 142.
1199. **Κοσμῆς Ἀγγ.** Τὸ θαῦμα τῆς Χρυσόπηγης. (Παράδοσις τῆς Σίφνου). 'Εθν. Ἀγωγή Β' (1889) 61 - 62.
1200. Λαογραφία. Μῦθοι περὶ Ἀλεξάνδρου. 'Εστία 27 (1889) 486 - 487.
1201. **Μαρτζώκης Στέφ.** Ὁ Βρυκόλακας [παράδοσις διασκευασθεῖσα ἐμμέτρως]. 'Εστία 28 (1889) 206 - 207.
1202. **Σκορδέλης Βλ.** Ἡ ἄσβεστος καὶ οἱ λίθοι. Παράδοσις Στενημαχιτῶν. 'Εστία 27 (1889) 105 - 106.
1203. **Βιζυηνὸς Γ. Μ.** Ὁ βόας. Δημῶδης παράδοσις. 'Εστία, Ἰαν. - Ἰούν. 1890, σ. 24.
Ἐμμετρος διασκευή.
1204. **Δραγάτης Ἰάκ. Χ.** Ἀμαρυλλίς. Σκ. Ἡμ. ἔτ. 1890, σ. 217 - 224.
Διασκευὴ δημῶδους Σιφνιακῆς παραδόσεως.
1205. **Ζησίου Κ.** Ὁ τάφος τοῦ Παλαιολόγου. 'Εβδομάς Ζ' (1890), ἀρ. 22, σ. 2.
1206. **Μάνεσης Γ. Δ.** Ἡ πέτρα τοῦ καλόγηρου. [Ζακυνθία παράδοσις]. 'Εστία, Ἰούλ. - Δεκ. 1890, σ. 187.
Δημοσ. καὶ δημῶδες ᾄσμα.

1207. **Μαρκόπολις Μιχ. Ίακ.** 'Ο παληόπυργος τῆς πλάκας. 'Εστία, 'Ιούλ. - Δεκ. 1890, σ. 397 - 398.

Διασκευὴ δημῶδους παραδόσεως.

1208. **Τσοκόπουλος Γ. Β.** 'Ο Κάης (διήγησις τοῦ παπποῦ). 'Εβδομάς Ζ' (1890), ἀρ. 33, σ. 6.

'Εμμετρος διασκευὴ παραδόσεως ἐκ Κρήτης.

1209. **'Αδρακτᾶς Γ.** 'Εκδίκησις τοῦ Μάρτη (διήγημα). 'Εβδομάς Η' (1891), ἀρ. 10, σ. 3 - 4.

Λογοτεχνικὴ διασκευὴ λαϊκῆς παραδόσεως.

1210. **Μαρκόπολις Μιχ. Ίακ.** 'Ελληνικά Χριστούγεννα. 'Εν Νάξω. [2]. 'Εστία, 'Ιούλ. - Δεκ. 1891, σ. 394 - 396.

1211. **Χατζόπουλος Μῆτσος** Τὸ ἱσκιωμένο χωριό. Αἰτωλικὴ παράδοσις. 'Εστία, 'Ιούλ. - Δεκ. 1891, σ. 156 - 157.

Λογοτεχνικὴ διασκευὴ παραδόσεως.

1212. **Παπαρρούπας Πρ.** 'Η κουμπάραις. Πατραϊκὸν 'Ημερολόγιον ὑπὸ Δ. Β. Μαριώτου, Πάτραι 1892, σ. 60 - 77.

1213. **'Η πούλιας.** Σκ 'Ημ. 3τ. 1893, σ. 398 - 404.

1214. **Σταῦρος Ήλ.** Τὸ μαρμαρωμένο καράβι (Κερκυραϊκὴ παράδοσις). 'Εστία, 'Ιούλ. - Δεκ. 1893, σ. 142 - 143.

Λογοτεχνικὴ διασκευὴ παραδόσεως.

1215. **Carnoy H. et Nicolaïdes J.** Folklore de Constantinople par —. Paris 1894, 8ον, 16ον, σελ. VIII + 206. (Collection Internationale de la Tradition. Directeur: M. Henri Carney), vol. XII - XIII.

Παραδόσεις καὶ ἄλλαι διηγήσεις καὶ δεισιδ. δοξασίαι.

1216. **Μαρκόπολις Μιχ. Ίακ.** 'Η γυναικόπετρα. Δημῶδης Ναξιακὴ παράδοσις. 'Εστία 1894, σ. 413.

1217. **Boltz Aug.** 'Η γυναικόπετρα, δημῶδης Ναξιακὴ παράδοσις. Das steinerne Frauenbild. Volkssage von Naxos (Demos Τραγεία). Hellas. Organe de la Société philhellénique d'Amsterdam, V, Leiden 1895, σ. 362 - 367.

1218. **Λάμπρος Σπ. Π.** Τῆς κερᾶς τὸ μάρμαρο. 'Εστία 1895, σ. 202 - 205, 211 - 214.

Διασκευὴ δημῶδους παραδόσεως.

1219. **Χρηστοβασίλης Χ.** Τ' αὐτιά τοῦ Μεγάλου 'Αλεξάνδρου. (Παράδοσις τῶν Κουρεντοχωριῶν τῆς 'Ηπείρου). 'Εστία 1895, σ. 183 - 184.

1220. **Μπισκίνης Ἀ.** Ζεματᾶς [1]. Αἱ Μοῦσαι Δ' (1895 - 96) 452.

1221. **Δόσιος Ν. Γ.** Οἱ κεκρυμμένοι θησαυροί. Τὰ βλησεΐδια. Δωδώνη Α' (1896) 80 - 82.

1222. Παράδοσις περὶ τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ. (Κατ' ἀφήγησιν γραίας γυναικός). Δωδώνη Α' (1896) 113 - 114.
1223. Κοσμῆς Ἀγγ. Οἱ Καλλικάντζαροι. (Χριστουγεννιάτικη ἱστορία τῆς Σίφνου). Ἐθν Ἀγωγή Α' (1898) 328 - 329.
1224. Βέργος Β. Τοῦ παπᾶ τ' ἁλώνι. Σκ Ἡμ ἔτ. 1899, σ. 145 - 157.
Διασκευὴ λαϊκῆς ἡπειρωτικῆς παραδόσεως.
1225. Δόσιος Ν. Γ. Ἀπὸ τὸ ἔγκαιρὸ τῶν Ἑλλένων. (Ἡπειρωτικὴ παράδοσις περὶ τῶν ἀρχαίων). Δωδώνη Β' (1899) 37 - 38.
1226. (Κονδυλάκης Ἰω.) Ἡ Κορακιά. Κρητικὴ παράδοσις. Κρ Ἡμερ 1899, σ. 100.
1227. Ἀντωνιάδης Ἀντ. Ἰω. Ὁ Κατσαντώνης. Ἐποποιῖα τῶν ἀρματολῶν τυχοῦσα τοῦ πρώτου ἐπαίνου εἰς τὸν ποιητικὸν διαγωνισμὸν τοῦ φιλογενοῦς Κ. Βουτσινᾶ τῇ 21ῃ Μαΐου 1871. Ἐν Ἀθήναις 1900, 8ον μικρ., σ. 424.
Ποιητικὴ διασκευὴ λαϊκῶν παραδόσεων καὶ ᾠμάτων περὶ Κατσαντώνη καὶ ἄλλων κλεφτῶν, ὡς καὶ περὶ τῆς κλέφτικης ζωῆς.
1228. Κοσμῆς Ἀγγ. Ἀ. Νησιώτικη ζωὴ. Στοιχεῖα καὶ Νεράιδες [3]. Ἐθν Ἀγωγή Γ' (1900) 155 - 157.
1229. Μ. Α. Ν. Οἱ θαυματουργοὶ κόκκοι. (Σλαβικὴ παράδοσις περὶ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου). Ἐθν Ἀγωγή Γ' (1900) 378 - 379.
1230. Ζώης Α. Χ. Ὁ ἅγιος Διονύσιος. Αἱ Μοῦσαι Θ' (1900 - 1901), φ. 201, σ. 2 - 6.
Ἐν. σ. 4. παράδοσις περὶ τοῦ Ἀγίου.
1231. Λελέκος Μ. Ἡ γρηὰ καὶ οἱ δώδεκα μῆνες. Αἱ Μοῦσαι Θ' (1900-1901), φ. 186, σ. 32 - 33.
1232. Αἱ μέλισσαι. Μῦθοι - δοξασίαι - προλήψεις. Ἐθν Ἀγωγή Δ' (1901) 76-77.
Ἀρχαῖαι δοξασίαι περὶ μελίσσης καὶ μία νεοελλην. παράδοσις.
1233. Παναγιωτόπουλος Σ. Γ. Οἱ Καλλιτζάγκαροι. Πατρίς. Βουκουρέστιον 17/30 Ἰανουαρίου 1901.
1234. Γεωργιτσάνος Τά ζωτικὰ (παράδοσις). Σπ Ἡμ 4 (1903) 51 - 56.
1235. Σουμελίδης Κ. Ὁ περὶ τοῦ Ἀκρίτα θρῦλλος. Ἀττικὴ Ἴρις, ἐν Ἀθήναις, τόμ. ΣΤ' (1903), σ. 257 - 258.
- 1235α. Τὰ πάθη τοῦ Χριστοῦ [1]. Ἀρκαδ Ἐπ Α' (1903) 66.
1236. Χρηστοβασίλης Χ. Ὁ ἅγιος Κασσιανός. Σκ Ἡμ ἔτ. 1903, σ. 363 - 372.
Λογοτεχνικὴ διασκευὴ ἁγιολ. παραδόσεως.
1237. Χυτήρης Σταμάτ. Κερκυραϊκαὶ παραδόσεις [1]. ΑΟΔΟ, ἀρ. 5, 7 Δεκ. 1903, σ. 86.

1238. **Γουρζής Πᾶνος Χ.** Ἡ εὐλογημένη μέλισσα [1]. ΛΟΔΟ, ἀρ. 36, 11 Ἰουλ. 1904, σ. 592.
1239. Ἡ Δρακότρυπα (Τρυφωνία). Νουμᾶς Β' (1904), ἀρ. 125, σ. 5.
1240. Ἡ νεράιδα μάννα (Ἡλεία). Νουμᾶς Β' (1904), ἀρ. 122, σ. 11 - 12. — Τὸ στοιχειὸ τοῦ παλληκαριοῦ. Αὐτόθι, ἀρ. 125, σ. 7.
1241. **Κ. Χ.** Τὰ πάθη τοῦ Χριστοῦ κατὰ Γορτυνιακὴν παράδοσιν [1]. ΛΟΔΟ, ἀρ. 36, 11 Ἰουλ. 1904, σ. 592.
1242. **Κοκκίνης Γ. Π.** Μονὴ Φραγκοπηδήματος. ΛΟΔΟ, ἀρ. 36, 11 Ἰουλ. 1904, σ. 593. — Παπαδίστικα πηδήματα. Αὐτόθι, σ. 593. — Οἱ φύλακες. Αὐτόθι, σ. 593. — Ἡ ἱστορία τῆς κουκουβάγιας καὶ τῆς γουχουλούζας. Αὐτόθι, σ. 593 - 594.
1243. **Μιχαηλίδης Κ. Ἀ.** Τοῦ κουμπάρου τ' ἄχυρο (ὁ Γαλαξίας). ΛΟΔΟ, ἀρ. 33, 20 Ἰουν. 1904, σ. 547 - 548.
1244. Ὁ Γιάννος καὶ ἡ Μάρω. Νουμᾶς Β' (1904), ἀρ. 119, σ. 6. — Οὐρανὸς καὶ θάλασσα. Αὐτόθι, ἀρ. 123, σ. 5. — Ὁ Ἀράπης πού βόσκει τὰ λεφτά του (Λαγκάδια Γορτυνίας). Αὐτόθι, ἀρ. 125, σ. 1. — Ὁ Γκιώνης (Ἀγρίνιον τῆς Τριχωνίας). Αὐτόθι, ἀρ. 128, σ. 6.
1245. **Παναγιωτόπουλος Α. Γ.** Λαϊκὰ παραδόσεις καὶ ἀνέκδοτα. ΛΟΔΟ, ἀρ. 35, 4 Ἰουλ. 1904, σ. 586 [1 παράδ.].
1246. **Παπαδόπουλος Κ. Γ.** Ὁ Παπουλάκος [1]. Σπ' Ἡμ 5 (1904) 80 - 84.
1247. **Πολίτης Ν. Γ.** Διγενῆς Ἀκρίτας. Ἀκρίτας Β' (1904) 358 - 359.
Ἀναδημοσίευσις ἀπὸ τὰς Παραδόσεις τοῦ Ν. Γ. Πολίτου.
1248. Τὸ θαῦμα τ' ἄη-Ῑία. ΛΟΔΟ, ἀρ. 37, 18 Ἰουλ. 1904, σ. 610.
1249. Τὸ Κάστρο τῆς Ὠριᾶς (Θεσσαλία). Νουμᾶς Β' (1904), ἀρ. 122, σ. 2. — Τοῦ κουμπάρου τ' ἄχερα. Αὐτόθι, ἀρ. 124, σ. 10. — Τοῦ ρήγα ὁ πύργος καὶ ὁ λάκκος τῆς ρήγισσας. Αὐτόθι. — Τὸ ζούδιο πὺν πετροβολοῦσε (Λιβάρτζι Καλαβρύτων). Αὐτόθι, ἀρ. 125, σ. 12. — Τὸ μυρμήγκι (Βιζύη Θράκης). Αὐτόθι, ἀρ. 126, σ. 1.
1250. **Χαριτάκης Κ.** Τοῦ Διαβόλου κατορθώματα. Πρόβατα καὶ γίδια [2]. ΛΟΔΟ, ἀρ. 38, 25 Ἰουλ. 1904, σ. 625 - 626.
1251. **[Πολίτης Ν. Γ.]** [Παραδόσεις 8]. Παναθήναια Θ' (1904 - 1905) 93, 156 - 157.
Ἀναδημοσίευσις.
1252. — Τὸ Λογάρι. Ἀκρίτας Γ' (1905) 92 - 94.
Ἀναδημοσίευσις ἐκ τῶν Παραδόσεων τοῦ συγγρ.
1253. **Χρηστοβασίλης Χ.** Χριστὸς καὶ Μωαμέτης. Σκ' Ἡμ ἔτ. 1905, σ. 99 - 110.
Λογοτεχνικὴ διασκευὴ λαϊκῆς παραδόσεως.

1254. Ἀρκαδικαὶ παραδόσεις καὶ δεισιδαιμονίαι. Ἀρκαδ' Ἐπ Β' (1906), 102 - 105.
1255. :Θέρος Ἱ. Αγίς (Θεοδωρόπουλος Σπ.) Ὁ Μυζηθρᾶς (θρύλος). Σπ' Ἡμ 5 (1904) 50 - 52. — Ἡ μοῖρα δὲ μεταμοιραίνει. Αὐτόθι 6 (1905) 39 - 40. — Ἡ ρηγοπούλα. Αὐτόθι 7 (1906) 36 - 37.
1256. Θεοδωρόπουλος Ἱ. Γ. «Θὰν τὰ φέρ' ἡ γαῖδουρίτσα φορτωμένη». Σπ' Ἡμ 7 (1906) 60 - 61.
1257. Λάμπρος Σπ. Π. Δημῶδεις παραδόσεις ἐκ τῶν Τζουμέρκων [5]. ΝΕ Γ' (1906)) 109 - 112.
1258. Πολίτης Ν. Γ. Ὁ Καλογιάννος. Ἡ Λαμπιδουῖσα. Νουμᾶς Δ' (1906), ἀρ. 186, σ. 5.
Ἀναδημοσίευσις ἐκ τῶν Παραδόσεων τοῦ συγγρ.
1259. Τὰ Δελφίνια (Μεσσηνία). Τὰ Μεταξοσκούληκα (Μακεδονία). Νουμᾶς Δ' (1906), ἀρ. 187, σ. 5.

2. Μελέται.

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθ. 21, 122, 126, 148, 831, 833]

1260. Οἱ γίγαντες. Εὐτέρπη Η' (1854 - 55) 22 - 23.
1261. Ἱ. Δ. Περὶ δαιμονίων. Ἐφημ Φιλομαθῶν Θ' (1861) 1578.
1262. ——— Καληκαντζαρολογία. Ἐφημ Φιλομαθῶν Ι' (1862) 1909.
1263. Περὶ γιγάντων. Φιλόστ μήτηρ Α' (1862), ἀρ. 23, σ. 363 - 364.
1264. Πολίτης Ν. Γ. Περὶ λυκοκανθάρων. Πανδώρα ΙΣΤ' (1865 - 66) 453 - 454.
1265. Περὶ γιγάντων. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΔ' (1866) 850 - 851.
1266. Σχέσεις τῶν δημῶδων παραδόσεων τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων πρὸς τὴν ἑλληνικὴν μυθολογίαν ὑπὸ Φραγκίσκου Λενορμάν. Monographie de la voie sacrée. (Μετάφρασις Γ. Κ.). Ἐθν' Ἡμ 6 (1866) 421 - 435.
1267. Πολίτης Ν. Γ. Περὶ εἰμαρμένης. Πανδώρα ΙΖ' (1866 - 67) 399 - 400.
1268. Λουκᾶς Γ. Ὁ Χάρων παρὰ τοῖς Κυπρίοις. Πανδώρα ΙΘ' (1868 - 69) 412 - 415.
1269. Πολίτης Ν. Γ. Αἱ περὶ βρυκολάκων προλήψεις παρὰ τῷ λαῷ τῆς Ἑλλάδος. Ἱλισσὸς Β' (1869 - 70) 401 - 408, 450 - 456, Γ' (1870 - 71) 3 - 9.
1270. ——— Νεοελληνικὴ μυθολογία. Δήμητρα καὶ Κόρη. Ἐθν Βιβλ ΣΤ' (1870 - 71) 386 - 390.

1271. **Πολίτης Ν. Γ.** Νεράιδες. Παρθενών Α' (1871 - 72) 489 - 496, 560 - 564, 601 - 604. — Νεοελληνική μυθολογία. Γίγαντες - Ἡρώες. Αὐτόθι Β' (1872 - 73) 761 - 765, 817 - 824. — Τύχη - Μοῖραι. Αὐτόθι 877 - 889. — Ἡρακλῆς. Αὐτόθι, 1045 - 1049 — Μίδας. Χάρος. Αὐτόθι, σ. 1249 - 1259.

1272. ——— Ὁ περιπλανώμενος Ἰουδαῖος. Ἔθν Βιβλ Ζ' (1872 - 73), 66 - 69.

1273. ——— Ἡ Ἀγία Σοφία ἐν ταῖς παραδόσεσι τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἀνατολ Ἐπιθεώρ Β' (1873 - 74) φυλλάδ. Θ', σ. 129 - 132.

1274. ——— Μελέτη ἐπὶ τοῦ βίου τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων ὑπὸ —. (Σύγγραμμα βραβευθὲν ἐν τῷ Ροδοκανακείῳ φιλολογικῷ διαγωνισμῷ). Τόμος πρῶτος: Νεοελληνική μυθολογία. [Μέρος Α']. Ἐν Ἀθήναις 1871, 8ον μικρ., σελ. μγ' + 204. [Μέρος Β']. Αὐτόθι 1874, 8ον μικρ., σελ. 205 - 528.

Κρίσεις: [Διὰ τὸ Μέρος Α':] Παρθενών Α' (1871-72) 688 (I.K.). Παρθενών Β' (1872 - 73) 727-731 (Σ. Ν. Β[ασιλειάδης]), αὐτόθι 1041-1045. Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη ΣΤ' (1870 - 71) 442. Νέα Ἑλλάς, ἐφημ., Ἀθήναι, ἀρ. 35, 26 Ὀκτωβρίου 1874. N. G. Politis, Mythologie néohellénique. Compte rendu par É. Legrand. Paris, Librairie Maisonneuve, 1872. Βλ. καὶ L'Instruction publique, revue des lettres etc. 1872, σ. 52 κέξ. The Saturday Review, ἀρ. 372. (Κατὰ μετάφρ. τῆς Ἡμέρας, 15/17 Ἰουλίου 1872). Ἡμέρα 1872, ἀρ. 879. Revue de linguistique VI (1873) 189-191 (Girard de Rialle). Journal des Savants, 1872, σ. 264-265. Rivista filologica - letteraria, 1872, σ. 168-169. Cultura, τ. IV, σ. 197 (E. Teza). Tradição es populares portuguesas, τ. X, σ. 10 (Z. Consiglieri Pedrosa). Memorias de la Real Academia de Buenas Letras, τ. IV, σ. 15 (A. Rubio y Lluch). Academy, London 1873, σ. 298-299 (H. R. Tözer). Rivista Europea, 1872, σ. 411-412 (Ang. de Gubernatis).

1275. **Χελδράϊχ Θ.** Περὶ συμβολικῆς καὶ λατρείας τῶν δένδρων καὶ δασῶν. ΑΗ ἔτ. 1874, σ. 289 - 298.

Μελετῶνται αἱ σχετικαὶ περὶ δενδρολατρίας παραδόσεις καὶ δοξασίαι.

1276. **Νεστορίδης Κ.** Ὁ βασιλεὺς τῆς Φρυγίας Μίδας καὶ ὁ κουρεὺς αὐτοῦ. Παρνασσός 1 (1877) 538 - 547.

Ἐν σ. 546 - 547 γίνεται μνεία περὶ ἀραβικῆς παραδόσεως ἀναφερομένης εἰς τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον. Κατὰ τὴν παράδοσιν ταύτην ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος εἶχε δύο κέρατα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του, διὸ καὶ ἐλέγετο Δίκερος. Τὸ ἐπεισόδιον μὲ τὸν κουρέα ὑπάρχει καὶ εἰς τὴν Ἀραβικὴν παράδοσιν.

1277. **Πολίτης Ν. Γ.** Νεοελληνική μυθολογία. Ἐνάλιοι δαίμονες. Γοργόνα. Παρνασσός 2 (1878) 259 - 275. [Καὶ ἀνατύπ., ἐν Ἀθήναις 1878, 8ον, σελ. 17]. (Ἱταλ. μετάφρ. ἐδημοσιεύθη ἐν Rivista minima. Milano, Μάρτ.-Ἀπρ. 1879, ὑπὸ Α. Poli). Κρίσεις: Göttingische Gelehrte Anzeigen, 1878, σ. 1650-1660. (W. Roscher). Revue archéologique, τ. 36 (1878), σ. 68 - 69. The Academy 1878, σ. 577. Philologiae Közlöny, τ. III, 1879.

1278. **Παπαζῆς Κωνστ.** Τοῦ Ὀμήρου ἡ πέτρα ἢ τὸ δασκαλεῖο καὶ ἡ περὶ αὐτῆς παράδοσις τῶν κατοίκων τῆς νήσου Χίου. Παρνασσός 4 (1880) 640 - 647.

1279. **Πολίτης Ν. Γ.** Νεοελληνική Μυθολογία. Δημώδεις Μετεωρολογικοί μῦθοι. Παρνασσός 4 (1880) 585 - 608, 665 - 678, 762 - 773 (=Λαογρ. Σύμμ. Γ', σ. 3 - 63).
Κρίσεις: Deutsche Litteraturzeitung 1881, σ. 974. Magazin für die Literatur des In- und Auslandes 1881, σ. 770. Allgem. Zeitung. Beilage 1881, ἀρ. 60 (A. Boltz). Literar. Centralblatt 1881, σ. 380 (K. Krumbacher).
1280. Φονεύουσιν οἱ Ἑβραῖοι τέκνα Χριστιανῶν διὰ τὸ Πάσχα; Ἑστία 11-12 (1881) 234 - 235.
1281. **Πολίτης Ν. Γ.** Οἱ περὶ ἀστέρων καὶ ἀστερισμῶν μῦθοι τοῦ καθ' ἡμᾶς λαοῦ. ΑΗ ἔτ. 1882, σ. 246 - 267 (=Λαογρ. Σύμμ. Β', 1921, σ. 178 - 208, ἔκδ. β', 1975, σ. 212 - 248).
1282. ——— Ὁ ἥλιος κατὰ τοὺς δημώδεις μύθους. Ἐν Ἀθήναις 1882, 8ον, σελ. 54 (=Λαογρ. Σύμμ. Β', 1921, σ. 110 - 153, ἔκδ. β', 1975, σ. 130-183).
Κρίσεις: Ἡμερολ. Ἀνατολ. Β' (1883) 323 - 325. ΔΙΕΕ Α' (1883-84) 180. Philolog. Wochenschr. 1883, σ. 303 - 304 (G. Meyer). Deutsche Litteraturzeit. 1883, σ. 45 - 46 (E. H. Meyer). Magaz. f. die Liter. des In- u. Auslandes 1883, σ. 231. Revue critique 1883, σ. 123 - 126 (P. Decharme). Magazin für die Literatur des In- u. Auslandes 1882, σ. 620 - 621 (D. Sanders). Revue Archéologique, Ἀπρίλ. 1882. Archivio per le tradizioni popolari, 1882, σ. 322 (C. Moratti). Cultura 1883, σ. 199 - 201 (E. Peza). Magazin für die Literatur de In- u. Auslandes, 1885, σ. 261 - 264 (A. Boltz). Wochenschr. f. klass. Philol. 1884, σ. 12 - 627 (O. Gruppe).
1283. **Καλέμης Δ.** Περὶ τῆς γενέσεως τῶν μύθων. Ἡμερολ. Ἀνατολ. Β' (1883) 231 - 234.
1284. **Κονδυλάκης Ι. Δ.** Νεοελληνική τῆς Κρήτης μυθολογία. Γίγαντες. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 273 - 278.
1285. **Πολίτης Ν. Γ.** Αἱ ἀσθένειαι κατὰ τοὺς μύθους τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 1 - 30 (=Λαογρ. Σύμμ. Γ', σ. 64 - 100).
Κρίσεις: Allgem. Zeitung. Beilage 12 Ἰανουαρ. 1883 (G. Meyer).
1286. ——— Ζωολογία μυθολογική τοῦ καθ' ἡμᾶς λαοῦ. Ἡμερολ. Ἀνατολ. Γ' (1884) 199 - 202.
1287. **Ἡρειώτης Π.** Ὁ κακομοιραμένος καὶ αἱ περὶ μοιρῶν δόξαι παρὰ τῷ Αἰγυπτιακῷ λαῷ. Πλάτων Γ' (1887) 146 - 156. [Καὶ ἀνατύπωσις, Ἀθήναι 1888, 8ον, σελ. 10].
1288. **Πολίτης Ν. Γ.** Ἀλέξανδρος ὁ μέγας κατὰ τὰς δημώδεις παραδόσεις. Σκ. Ἡμ. ἔτ. 1889, σ. 37 - 40.
1289. **Κρυστάλλης Κ. Δ.** Τρεῖς δρακολίμναι ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῆς Πίνδου. Παρνασσός 13 (1890) 347 - 353.
1290. **Politis N. G.** Der Mond in Sage und Glauben der heutigen Hellenen, ἐν W. H. Roscher Studien zur griechischen Mythologie u. Kulturge-

- schichte. 4 tes Heft, über Selene und verwandtes. Leipzig 1890, σ. 173 - 189 (= 'Η Σελήνη κατὰ τοὺς μύθους καὶ τὰς δοξασίας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Λαογρ. Σύμμ. Β', 1921, σ. 154 - 177, ἔκδ. β', 1975, σ. 174 - 211).
1291. **Thumb Albert** Eine klostergründungssage aus Amorgos. BZ 2 (1893) 294 - 296.
1292. **Πολίτης Ν. Γ.** Δημώδεις κοσμογονικοὶ μῦθοι. ΔΙΕΕ Δ' (1892 - 95) 579 - 626 (= Λαογρ. Σύμμ. Β', 1921, σ. 77 - 109, ἔκδ. β', 1975, σ. 90 - 129).
Κρίσεις: BZ 4 (1895) 185 (K. K[rumbacher]).
1293. **Καμπούρογλους Δημ. Γρηγ.** Ὁ Καλικάτζαρος. Ὀλύμπια Α' (1895 - 96), ἄρ. 7, σ. 52.
1294. **Πολίτης Ν. Γ.** Ἀλέξανδρος ὁ μέγας κατὰ τὰς δημώδεις παραδόσεις. Μακεδ' Ἡμερ 1897, σ. 80 - 85.
1295. **Rocco Seraf.** Il mito di Caronte nell arte e nella letteratura. Torino, Carlo Clausen, 1897, 8ον, σ. 124.
Κρίσεις: BZ 7 (1898) 216 - 217 (K. K[rumbacher]).
1296. — Sull'origine del mito di Caronte. Rivista di storia antica 2 (1897) 73 - 81.
1297. **Hesseling D. C.** Charos. Ein Beitrag zur Kenntnis des neugriechischen Volksglaubens. Leipzig, Harrassowitz; Leiden, van Doesburgh 1897, 8ον, σελ. IV + 86.
Κρίσεις: Revue critique d'histoire et de littérature. Paris II (1897) 374 - 376 (J. Psicharis). Wochenschrift für klassische Philologie, Berlin XV (1898) 716 - 718 (G. Wartenberg). Deutsche Literaturzeitung, Berlin 1898, Nr. 22 σ. 881 - 882 (A. Thumb). Literarisches Zentralblatt für Deutschland, Leipzig, 1898, σ. 24 - 25 (C[ru]sius). Museum VI (1898) 119 - 121 (A. Van den Ess). Theologische Literaturzeitung, Leipzig, 1898, σ. 276 (P. h. Meyer). BZ 7 (1898) 216 (K. K[rumbacher]).
1298. **Waser Otto** Charon, Charun, Charos. Mythologisch-archäologische Monographie. Berlin 1898, 8ον, 4 Pl., σελ. 158.
Κρίσεις: BZ 8 (1899) 558 (K. K[rumbacher]). Berl. Phil. Wochenschr. 1899, Nr. 30, Sp. 944 - 947 (W. H. Roscher). Wochenschrift f. klass. Phil. 1899, Nr. 21 Sp. 572 - 574 (H. Steuding).
1299. — Charon. Archiv. für Religions. Wissenschaft. 1 (1898) 152 - 182.
'Εν σ. 172 - 177 γίνεται λόγος περὶ τοῦ νεοελληνικοῦ Χάρου.
1300. **Dossios N. G.** Le gendele asupra Bisericei "Aghia Sofia" la Bizantini și la Greci de astăzi studiu folcloro-ictoric, Arhiva din Jassy 9 (1898), nr. 3 καὶ 4, Martie April, σ. 224 - 230. [Καὶ ἀνατύπ., αὐτόθι, 8ον, σελ. 7].
Κρίσεις: Rev Ét Gr XI (1898) 350 (E.P.).
1301. **Kampers Franz** Alexander der Grosse und die Idee des Weltimperiums in Prophetie und Sage (Studien und Darstellungen aus dem Gebiete

der Geschichte. Im Auftrage der Görres. Gesellschaft herausg. von Herm. Grauert I Bd. 2. und 3. Heft). Freiburg i. B., 1901, 8ον, σ. XI + 192.

Κρίσεις: BZ 11 (1902) 558 - 561 (A. d. A. u. s. f. e. l. d.). Deutsche Litteraturzeit. 23 (1902), ἀρ. 6, Sp. 352 - 354 (J. G. e. f. f. c. k. e. n.). Revue des quest., historiques 72 (1902) 315 (A. Z. i. m. m. e. r. m. a. n. n.). Mitteilungen aus der historischen Literatur 30 (1902) 264 - 267 (E. d. u. a. r. d. H. e. y. d. e. n. r. e. i. c. h.). Allgemeines Literaturblatt 11 (1902). Nr. 16 Sp. 494 κέξ. (A. n. t. o. n. E. S. c. h. ö. n. b. a. c. h.). Berliner philologische Wochenschrift 22 (1902) Nr. 48 Sp. 1482 - 1485 (A. d. o. l. f. B. a. u. e. r.). Archiv für Kulturgeschichte 1 (1903) 480 - 484 (E. v. D. o. b. s. c. h. ü. t. z.).

1302. Ξανθουδίδης Στέφ. Ὁ τάφος τοῦ Καϊάφα ἐν Κρήτῃ. Ἀθηνᾶ 13 (1901) 305 - 316.

1303. Πολίτης Ν. Γ. Τὸ σκουφὶν τοῦ βαρυπνᾶ. Παναθήναια Β' (1901) 122 - 127 (=Λαογρ. Σύμμ. Α', 1920, σ. 58 - 67).

1304. Μενάρδος Σῖμ. Ἡ Ρήγαινα. Παναθήναια Ε' (1902 - 1903) 12 - 13.

1305. Πολίτης Ν. Γ. Ὁ μαρμαρωμένος βασιλιάς, ἡ περὶ τούτου παράδοσις καὶ ἡ ἐρμηνεία αὐτῆς. Ἀγών 5 (1903), ἀρ. 246 (5 Δεκ.), 247 (12 Δεκ.).

1306. Dieterich Karl Alexander der Grosse im Volksglauben von Griechen, Slaven und Orientalen. Beilage zur Allgemeinen Zeitung, (München) 1904, Nr. 184, σ. 289 - 292.

Κρίσεις: BZ 14 (1905) 312 (A. H[ei]s[e]n[be]rg]).

1307. Λάμπρος Σπυρ. Π. Μάρκου μοναχοῦ Σερραῶν ζήτησις περὶ βουλκολάκων. ΝΕ Α' (1904) 336 - 352.

1308. Πολίτης Ν. Γ. Μελέται περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς γλώσσης τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ ὑπὸ —. Παραδόσεις. Μέρος Α' καὶ Β'. Ἐν Ἀθήναις 1904, 8ον, σελ. 1348 + εἰκ. 13.

Κρίσεις: ΝΕ Α' (1904) 503 - 507 ([Σπ. Π. Λάμπρος]). BZ 14 (1905) 315 (K. K[ru]m[b]a[c]h[e]r). Revue critique 60 (1905), ἀρ. 31, 89 - 91 (H. u. b. e. r. t. P. e. r. n. o. t.). Berliner philologische Wochenschrift 25 (1905), ἀρ. 33 - 34, Sp. 1083 - 1086 (K. D. i. e. t. e. r. i. c. h.). Revue critique 60 (1905), ἀρ. 35, σ. 171 κέξ. (M. y.). Wochenschrift für Klassische Philologie 22 (1905) ἀρ. 44 Sp. 1200 - 1204 (A. l. b. T. h. u. m. b.).

1309. Μενάρδος Σῖμ. Ἡ Ρήγαινα. ΔΙΕΕ ΣΤ' (1902 - 1906) 117 - 148.

Κρίσεις: BZ 12 (1903) 360 (A. H[ei]s[e]n[be]rg]).

1310. Βέης Νῖκ. Ἀ. Οἱ Ἀκριτικοὶ θρύλοι εἰς τοὺς Μωαμεθανικοὺς λαοὺς τῆς Ἀσίας. Παναθήναια ΙΑ' (1905 - 1906) 123 - 124.

1311. Σβορώνος Ἰ. Ν. Νεοελληνικαὶ παραδόσεις περὶ ἀρχαίων νομισμάτων. Journal international d'archéologie numismatique VIII, 1906, σ. 257 - 292.

θ') Αινίγματα - Λογοπαίγνια.

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 13. 16. 64. 73. 82. 101. 102. 104. 116. 117. 118. 127. 129. 131. 134. 136. 139. 140. 142. 143. 150. 151. 158. 173. 177. 183. 186. 190. 191. 192. 200. 201. 209. 215. 218. 220. 225. 226. 227. 233. 242. 244. 245. 256. 257. 258. 263. 264. 271. 272. 273. 291]

1312. **Δε-Κιγάλλας Ι.** Περὶ Αἰνιγμάτων, γρίφων, ἐπιγραμμάτων, ἀναγραμμάτων κτλ. Πανδώρα ΙΔ' (1863 - 64) 149 - 153. [Μελέτη].

1313. Περὶ αἰνιγμάτων. Ἐπτάλοφ Β' (1863 - 64) 126 - 128.

Γεν. περὶ λογίων αἰνιγμάτων. Ἐνδιαφέρει καὶ λαογραφικῶς.

1314. **[Λουκάς Γ.]** Αἰνίγματα Κυπριακὰ [4]. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΓ' (1865) 760, 776. — Κυπριακὰ αἰνίγματα [23]. Αὐτόθι ΙΔ' (1866) 1079 - 1080. — Καθαρογλωσσήματα [5]. Αὐτόθι, σ. 1080.

1315. Μνημεῖα τῆς ἐν Πόντῳ δημοτικῆς Ἐπτάλοφος Α' (1869) 331 - 352. [Αἰνίγμ. 124].

1316. **Ζερλέντης Περικλῆς Γ. - Ταταράκης Ἀριστείδης Μ. - Δραγούμης Ν. - Μῆρτσος Θεμιστοκλῆς - Βαρδουνιώτης Δημ. Κ. - Λάμπρος Σπυρίδων Π. - Ποταμιᾶνος Δ. - Σταμούλης Γ. - Ραφαήλ Ἐλευθ. - Πολίτης Ν. Γ.** Δημώδη αἰνίγματα [351]. Νεοελλ Ἀνάλ Α' (1870), φυλλάδ. Δ', σ. 193 - 254.

Κρίσεις: Ἰλισσός Γ' (1870 - 71) 61, 447, 493 - 494.

1317. **Πολίτης Ν. Γ.** Αἰνίγματα καὶ λογοπαίγνια. Ἀνατολ Ἐπιθεώρ Β' (1873 - 74) 20 - 25.

Αἰνίγματα 40, λογοπαίγνια 4.

1318. Ἑπειρωτικὰ αἰνίγματα [17]. Δωδώνη Β' (1879) 158.

1319. **Dieterich Karl** Neugriechische Rätseldichtung. Zeitschrift des Vereins für Volkskunde in Berlin 1904, 87 - 104. [Μελέτη].

ι') Εὐχαὶ - Χαιρετισμοὶ - Κατάραι - Ὅρκοι - Βλασφημίαι.

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 24. 62. 90. 118. 129. 131. 141. 177. 183. 184. 190. 201. 207. 216. 225. 229. 241. 257. 263. 264. 272]

1320. **Πολίτης Ν. Γ.** Προλήψεις καὶ δοξασίαι τοῦ καθ' ἡμᾶς λαοῦ. Εὐχαὶ καὶ Κατάραι. Νεοελλ Ἀνάλ Β' (1874), φυλλάδ. ΣΤ', σ. 369 - 400.

1321. **[Τσιτσέλης Ἡλίας]** Ὅρκοι, κατάραι, εὐχαὶ Κεφαλληνίας. Νεοελλ Ἀνάλ Β' (1874), φυλλάδ. ΣΤ', σ. 401 - 418.

Ὅρκοι 23, κατάραι 73, εὐχαὶ 47.

1322. **Πολίτης Ν. Γ.** Εὐχαὶ καὶ κατάραι παρὰ τῷ Ἑλληνικῷ λαῷ. ΕΦΣΚ 9 (1875) 321 - 335. [Μελέτη].

1323. — Προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίαι τοῦ καθ' ἡμᾶς λαοῦ. Εὐχαὶ καὶ κατάραι. Βύρων Β' (1876) 77 - 83, 135 - 144.

1324. **Κούρτιος Ἑρνέστος** Οἱ δημοτικοὶ χαιρετισμοὶ τῶν καθ' ἡμᾶς Ἑλλήνων. [Μετάφρ. ἐκ τοῦ γερμανικοῦ]. Ἑστία 23 - 24 (1877) 417 - 421.
1325. **Ἀδρακτᾶς Γεώργ.** Τὸ ἀνάθεμα. Ἑβδομάς ΣΤ' (1889), ἀρ. 20, σ. 11.
1326. **Γαρδίκας Γ.** Περὶ τῶν παρ' Ἑλλησι χαιρετισμῶν ἐν παραβολῇ πρὸς τοὺς τῶν ἄλλων λαῶν. Εἰκοσιπενταετηρὶς τῆς καθηγeseίας Κων. Κόντου, ἐν Ἀθήναις 1893, σ. 183 - 238. [Καὶ ἀνατύπώσεις, ἐν Ἀθήναις 1892, 8ον, σελ. 61]
1327. **Λάμπρος Σπ. Π.** Ἑθνικαὶ ὕβρεις. Ἑστία 1895, σ. 130 - 132, 140 - 142, 154 - 156, 172 - 173.

ια') Γλῶσσα.

1. Συνθηματικαὶ γλῶσσαι. Ὄνόματα: κύρια, ἐπώνυμα, παρωνύμια κλπ.

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 15. 26. 55. 62. 68. 105. 121. 131. 134. 140. 143. 146. 172. 177. 181. 183. 186. 193. 194. 197. 211. 214. 216. 218. 226. 229. 233. 237. 239. 242. 246. 261. 264. 266. 273. 284. 288. 289. 290. 291. 509. 566. 788. 1784. 1888. 1905]

1328. **Flora Corcirese.** Χλωρίς Κερκυραϊκή. Ἰόνιος Ἀνθολογία 2 (1834) 430 - 469, 3 (1834) 668 - 703, 4 (1834) 940 - 961, 5 (1835) 180 - 227. [Ὀνόμ. φυτῶν δημώδη].
1329. **Μουσταξόδης Ἀ.** Παναγιώτης Δοξάρης. Ἑλληνομνήμων 1 (1843) 17 - 40. — Ἀντώνιος Πυρόπουλος. Αὐτόθι, ἀρ. 4, σ. 193 - 195. — Ἰάκωβος καὶ Κωνσταντῖνος Τριβῶλαι. Αὐτόθι, ἀρ. 6, σ. 321 - 322. — Ἀντώνιος Καλλιέργης. Αὐτόθι, ἀρ. 6, σ. 322 - 327. Φραγκίσκος Πόρτιος. Αὐτόθι ἀρ. 6, σ. 364 - 384. — Ἰωάννης, Γεώργιος καὶ Δημήτριος Μέσχος. Αὐτόθι, ἀρ. 7 (1845) σ. 385 - 405. — Μιχαὴλ Λήσταρχος ἢ Ἑρμόδωρος. Αὐτόθι, ἀρ. 10 (1847), σ. 581 - 615. — Θεοφάνης Ἑλεαβοῦλκος καὶ οἱ μαθηταί του. Αὐτόθι, σ. 615 - 623.
1330. **Βάλληνδας Ἀ.** Αὐτοσχέδιον περὶ κυρίων ὀνομάτων παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ νεωτέροις Ἑλλησιν. Πανδώρα ΣΤ' (1855 - 56) 538 - 545.
1331. **[Φοῖβος Κ. Π.]** Περὶ Ἀδριανουπόλεως. Πανδώρα ΙΓ' (1862 - 63) 68 - 72, 93 - 96, 108 - 112, 150 - 154. [Ὀνόμ. κύρια καὶ τοπωνύμια].
1332. **Θ.** Γράμμα ἀνέκδοτον [Ναξιακόν]. Χρυσάλλις Γ' (1865) 624 - 626. Ἑνδιαφέρον διὰ τὸ πλῆθος τῶν ὀνομάτων κατὰ τὸ 1736.
1333. **Πετρίδης Ἀθ.** Ἀπάντησις πρὸς τὸν ἑλεγχόν τοῦ Κ. Κουπιτώρη. Ἑφημ Φιλομαθῶν ΙΘ' (1871) 2324 - 2327, 2330 - 2335. Πλὴν τῶν ἄλλων γίνεται λόγος καὶ περὶ τῶν ὀνομ. τῶν Λιάπηδων κτλ.
1334. **Μανασσείδης Σ. Ἀ.** Συλλογὴ κυρίων ὀνομάτων (Αἵνου). ΕΦΣΚ 8 (1874) 531.
1335. **Μαραγγὸς Γ. Χ.** Ὀνοματολογικά. ΕΦΣΚ 8 (1874) 463.

1336. **Παγούνης Ἰω.** Ἑπειρωτικὴ διάλεκτος. Ὄνόματα γυναικῶν εἰς -ω λήγοντα κατὰ σύγκρισιν πρὸς τὰ ἀρχαῖα. ΕΦΣΚ 8 (1874) 594 - 595.
1337. **Σταματέλος Ἰ. Ν.** Ζῶντα μνημεῖα ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ λαοῦ. Λευκαδία διάλεκτος. ΕΦΣΚ 9 (1875) 280 - 320.
Ἐν σ. 305 - 306: ὀνόματα.
1338. **Bikélas D.** Sur la nomenclature moderne de la faune grecque par —. Annuaire 12 (1878) 208 - 237.
1339. **Ἐμμανουήλ Ἀναστ.** Καταγωγή, γλῶσσα καὶ ὄνομα τῶν Βλάχων. Ἑστία 5 - 6 (1878) 159 - 160.
1340. **Foy Karl** Lautsystem der griechischen Vulgär-Sprache. Leipzig 1879, 8ον, σελ. 146.
Δημοσ. καὶ πολλὰ ὀνόματα.
1341. **Πολίτης Ν. Γ.** Οἱ Ζυγιῶται τῆς Πελοποννήσου. Ἐφημ. «Αἰὼν» Ἀθηνῶν, ἀρ. 3812, 26 Μαρτίου 1882 (=Ἀποθρ. Σύμμ. Α', σ. 134 - 141).
1342. **Γεδεὼν Μ.** Σημειώσεις περὶ τῆς ἐν Μονεμβασίᾳ οἰκογενείας τῶν Λικινίων. Ἑκκλησ. Ἀλήθεια 3 (1883) 202.
1343. **Γουαρόπουλος Κ.** Περὶ τῆς ἐν Ἑλλάδι οἰκογενείας τῶν Μπραντουραίων. ΔΙΕΕ 1 (1883) 261 - 263.
1344. **Οἰκονομίδης Ἰ. Ν.** Ἐπιστολιμαῖα διαλέξεις περὶ τοῦ ἐθνικοῦ ὀνόματος Βυζαντῖνος ἢ Βυζαντινός. Πλάτων ΣΤ' (1883 - 84) 298 - 309, 430 - 446.
1345. **Boltz Aug.** Die hellenischen Taufnamen der Gegenwart soweit dieselben antiken Ursprungs sind, nach Gebrauch und Bedeutung zusammengestellt von —. Leipzig, 8ον, σελ. 48.
Κρίσεις: Ἑβδομάς Α' (1884), ἀρ. 1, 4 Μαρτίου, σ. 3 - 4, ἀρ. 2, 11 Μαρτίου, σ. 3 - 4, ἀρ. 3, 18 Μαρτίου, σ. 3 - 4 (Γ. Ν. Χατζιδάκις).
1346. **Πούσιος Θ.** Κύρια ὀνόματα ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἐν Ζαγαρίῳ Ἑπείρου. ΕΦΣΚ 14 (1884) 252 - 254.
1347. **Ζήσιος Κ. Γ.** Τὸ ὄνομα τοῦ Κατσαντώνη. Ἑβδομάς Β' (1885), ἀρ. 59, σ. 176. — Ποῦλος τὸ παρὰ τοῖς Πελοποννησίοις κύριον ὄνομα. Αὐτόθι, ἀρ. 77, σ. 392 - 393.
1348. **Χρηστομάνος Κ.** Ἀ. Γενεαλογικὰ μελετήματα. Τὸ γένος Λίμπονα. Παρνασσός 10 (1886) 349 - 371.
Μελέτη ἐνδιαφέρουσα κυρίως διὰ τὰ κύρια ὀνόματα καὶ τὰ ἐν σ. 354 καὶ 368 - 369 δύο ἄσματα.
1349. **Πετρίδης Ἀθαν.** Περὶ τοῦ ὀνόματος τῆς Μάνης καὶ ὡς περὶ τῆς οἰκογενείας Πετροπουλάκη. Ἀπόλλων Δ' (1886 - 87) 631 - 632, 645 - 647.

1350. **Βαλαβάνης Ίωακείμ** Ἡ καμπάνα τοῦ χωριοῦ μου. Παρνασσός 11 (1887) 316 - 334.
Ἐν σ. 325 - 326 δημοσ. ὀνόματα ἀρρένων καὶ θηλέων ἐκ Μ. Ἀσίας.
1351. **Χρηστομάνος Κ. Ἀ.** Γενεαλογικὰ μελετήματα ἐξ ἀνεκδότου πραγματείας «Τὸ Ἀθηναϊκὸν Ἀρχοντολόγιον καὶ ὁ Βυζαντινισμός». Τὸ γένος Λίμπονα. Παρνασσός 10 (1887) 349 - 371.
1352. **Σακκελίων Ίω.** Περὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ βασιλόπαιδος Χριστοφόρου. Ἡμερολ. Ἀνατολ. 1888, σ. 32.
1353. * **Διονυσιάδης Χρυσ.** Περὶ Γκαγκαούζων. Ἡμερολ. Ὀδησσός, Βάρνα 1890.
1354. **Κούσης Ἐμμ.** Περὶ Τραπεζουντίας διαλέκτου (ὀνόματα). Πλάτων 12 (1890) 191 - 194.
1355. **Boltz Aug.** Lexikologische Beiträge. Einiges zu-πουλος. Ἑλλάς 3 (1891) 244 - 53.
1356. **Γόνιος Ἀ.** Κύρια ὀνόματα. ΖΑ Α' (1891) 190.
1357. **(Χαβιαρᾶς Δημοσθ.)** Κύρια ὀνόματα ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἐν χρήσει παρὰ τοῖς κατοικοῖς τινῶν ἐκ τῶν νατίων Σποράδων. ΖΑ Α' (1891) 271.
1358. **Τσικόπουλος Ίω.** Μελέτη περὶ Λεξικοῦ τῆς παλ. ἡμᾶς δηλώδους γλώσσης ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1892, 8ον, σελ. 50. (Ἀρχεῖα τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς γλώσσης ἐκδιδόμενα ὑπὸ τοῦ Συλλόγου «Κοραῖ» Α'). [Ὀνόμ., τοπων.].
1359. **Λαυριώτης Ἀλ.** Περὶ τῆς Χιακῆς οἰκογενείας Καλοθέτου. Ἑβδομαδ. Ἐπιθεώρησ. Νεολόγου, 14 Μαρτίου 1893.
1360. **Μεταξᾶς Ἐπαμ. Κ.** Ἱστορία τῆς οἰκογενείας Μεταξᾶ ἀπὸ τοῦ 1081 μέχρι τοῦ 1864 ἔτους. Ἐν Ἀθήναις 1893, 8ον, σελ. δ' + 276.
1361. Παρατηρήσεις τινές περὶ τοῦ γένους Ραγκαβῆ. Ν. Ἐφημερίς, Ἀθῆναι 8 Μαΐου 1893.
1362. **Τσερέπης Γ.** Ἑτυμολογικὰ [Περσεφόνη - Κλυταιμνήστρα]. Εἰκασιπενταετηρίς τῆς καθηγεσίας Κων. Κόντου, ἐν Ἀθήναις 1893, σ. 115 - 121.
1363. **Χούμης Ἀ. Κ.** Τὰ οἰκογενειακὰ ὀνόματα τῶν Χίων Καρδαμυλιτῶν. ΔΙΕΕ Γ' (1890 - 91) 546 - 547, Δ' (1892 - 95) 352.
1364. — Βαπτιστικὰ ὀνόματα. ΔΙΕΕ Δ' (1892 - 95) 349 - 351.
Κρίσις: ΒΖ 4 (1895) 383 (Κ. Κ[rumbacher]).
1365. **Ζώης Α.** Ἱστορικαὶ σελίδες Ζακύνθου. Οἰκογ. Δε-Ρώσση. Παρνασσός 17 (1895) 913 - 920.
1366. **Χατζιδάκης Γ.** Μυζήθρα - Μυζηθρᾶς - Μυστρᾶς - Μυστριώτης. Βυζαντ Χρονικὰ 2 (1895) 58 - 77 (=Γλωσσολ. Μελέται Α', ἐν Ἀθήναις 1901, σ. 180 - 203).

1367. **Δασσαρήτης Ήλ.** Περί Κορυτσᾶς [ἐπώνυμα]. ΔΙΕΕ 5 (1896) 139.
1368. **Ζώης Λεων. Χ.** Στατιστική τῆς νήσου Ζακύνθου. Μοῦσαι. Ε' (1896-97), ἄρ. 100 καὶ 101. [Ἀνεδημοσ. μετὰ προσοθηκῶν ἐν ἰδίῳ τεύχει, ἐν Ζακύνθῳ 1896, 16ον, σελ. 24].
1369. **Kretschmer Paul** Der Esel Nikos. BZ 6 (1897) 569 - 570.
- 1369α **Ζώης Λ.** Περί τοῦ οἴκου Μαυρομιχάλη. Ἐφημ. Ζακύνθου "Οασίς Β' (1898), σ. 13 - 55.
1370. **Παπαγεωργίου Π. Ν.** Ἐκδρομὴ εἰς τὴν βασιλικὴν καὶ πατριαρχικὴν μονὴν τῆς ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας τὴν ἐν τῇ Χαλκιδικῇ. BZ 7 (1898) 57 - 82.
Ἐν σ. 68 - 71 δημ. ὀνόματα προσώπων, πόλεων καὶ χωρίων.
1371. **Χελδράϊχ Θ. Δέ** Ἡ γλωρὶς τῆς Αἰγίνης. Ἐπετ Παρν Β' (1898) 264 - 321.
Δημοσ. καὶ δημῶδη ὀνόματα φυτῶν.
1372. **Τσιτσέλης Ήλ.** Γυναικεῖα ὀνόματα. Αἱ Μοῦσαι Ζ' (1898 - 99) 1060- 1061.
1373. **Σπανδωνῆ Ν.** Αἱ Ἑλληνίδες καὶ τὰ ὀνόματά των. Ἐφημ. "Αστυ, περίοδ. Β', ἔτ. 4 (1899), ἄρ. 3138.
1374. **Χελδράϊχ Θ. Δέ** Ἡ γλωρὶς τῆς Θήρας. Ἐπετ Παρν Γ' (1899) 259 - 291.
[Ὀνόματα φυτῶν].
1375. **Ζώης Λ.** Ἀθηναϊκαὶ οἰκογένειαι καὶ Ἀθηναῖοι ἐν Ζακύνθῳ. Ραδάμανθους 6 (1901), ἄρ. 10.
1376. **Παλαμᾶς Κ.** Ρωμιὸς καὶ Ρωμιοσύνη. Ἐφημ. "Αστυ, 12 Ὀκτωβρ. 1901.
1377. **Πολίτης Ν. Γ.** Ἑλληνες ἢ ρωμιοί; ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1901, 8ον, σελ. 20 (=Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 122 - 133).
1378. **Σωτηριάδης Γ.** Ἱστορία τῆς Ρωμιοσύνης. Ἐφημ. Ἀκρόπολις, 5 Αὐγούστου 1901.
1379. **Χατζιδάκις Γ. Ν.** Γλωσσολογικαὶ Μελέται. Τόμος Α'. Ἐν Ἀθήναις 1901, 8ον, σ. 6 + 635. [Ὀνόμ. καὶ τοπωνύμια].
Κρίσις: BZ 11 (1902) 224 (Κ. K[rumbacher]).
1380. **Χελδράϊχ Θ. Δέ** Συμβολαὶ πρὸς σύνταξιν γλωρίδος τῶν Κυκλάδων. Χλωρὶς τῆς Μυκόνου καὶ τῶν παρακειμένων νήσων Δήλου καὶ Ρηνείας. Ἐπετ Παρν Ε' (1901) 239 - 259.
Δημοσ. καὶ δημῶδη ὀνόματα φυτῶν.
1381. **Γαρδίκας Γ.** Ἡ γυνὴ ἐν τῷ ἑλληνικῷ πολιτισμῷ. Ἀθηνᾶ 14 (1902) 488 - 489. [Μητρωνυμικά].
1382. **Ζησίου Κωνστ. Γ.** Γυναικῶν ὀνόματα κύρια ἐν Κυνouriᾳ. Ἐπετ Παρν ΣΤ' (1902) 227 - 246.

1383. **Μηλιαράκης Ἀ.** Οἰκογένεια Μαρωνᾶ. Ἱστορικὴ καὶ γενεαλογικὴ μελέτη τῆς οἰκογενείας Μαρωνᾶ ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως αὐτῆς ἐν τῇ ἱστορίᾳ μέχρι σήμερον (1248 - 1902). Ἐν Ἀθήναις 1902, 8ον, σελ. 158.
1384. **Μπαξεβανάκης Νικ. Σ.** Περὶ τῆς ὀρθογραφίας λατινικῶν τινῶν ἐν Σύρῳ ἐπωνύμων. Ἡμερολ. Σύρου 1 (1902) 212 - 216.
1385. **Ψυχάρης Γ.** Ρωμιὸς - Ρωμιοσύνη, εἰς τὸ ἔργον τοῦ «Ρόδα καὶ Μῆλα», τ. Α', Ἀθήνα 1902, σ. 39 - 51.
1386. **Χατζιδάκης Γ.** Γραμματικὰ ζητήματα περὶ τοῦ σχηματισμοῦ καὶ τῆς χρήσεως τῶν προσηγορικῶν ὀνομάτων γένους θηλυκοῦ ἐν τῇ νεωτέρᾳ ἐλληνικῇ. Ἐπ' Ἐπ Παν 1 (1902 - 1903) 129 - 135.
1387. **[Ζησίου Κ.]** Οἱ Μαυρομιχάλοι. Συλλογὴ τῶν περὶ αὐτῶν γραφέντων ἀπὸ ἐμφανίσεως τῆς οἰκογενείας ἐν Μάνῃ μέχρι ἐλεύσεως εἰς Ἑλλάδα τοῦ Καποδιστρίου [μετὰ εἰκόνων καὶ γενεαλογικοῦ δένδρου]. Μέρος Α'. Ἀθήναι 1903, σελ. 254.
1388. **Ζώης Α.** Οἶκος Μελισσηνῶν. Αἱ Μοῦσαι ΣΤ' (1897-98), ἀρ. 100.—Ἱστορικὸν σημείωμα οἰκογενείας Μερκάτη τοῦ 1798, αὐτόθι IB' (1903), ἀρ. 255.
1389. ———. Χλωρὶς Ζακύνθου. Παναθηναϊα Δ' (1903), τεύχ. 77.
1390. **Μπαξεβανάκης Ν.** Περὶ τῆς ὀρθογραφίας λατινικῶν τινῶν ἐν Σύρῳ ἐπωνύμων. Ἀθηνᾶ 15 (1903) 489 - 497.
1391. **Φιλήντας Μ.** Τὸ νεοελληνικὸν προσχόλλημα - πούλος. Νουμάς Γ' (1903), ἀρ. 138, σ. 8 - 10.
1392. **Μενάρδος Σῖμ.** Περὶ τῶν ὀνομάτων τῶν Κυπρίων. Ἀθηνᾶ 16 (1904) 257 - 294.
Κρίσις: Rev Ét Gr XVIII (1905) 294 (O. B.).
1393. **Τσιτσέλης Ἡλ. Ἀ.** Κεφαλληνιακὰ σύμμικτα. Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ λαογραφίαν τῆς νήσου Κεφαλληνίας εἰς τόμους τρεῖς. Τόμος Α'. Ἐν Ἀθήναις 1904, 8ον, σελ. κ' + 940.
Ἐνδιαφέρει διὰ τὸ πλῆθος τῶν ὀνομάτων.
1394. **Βέης Ν.** Ὁ εἶκος Κανικλείου ἢ Κανίκλη. Παχώμιος ὁ κτίτωρ τῆς ἐν Μυστρᾷ μονῆς τῆς Παναγίας τοῦ Βροντιοχίου. Ἀκρίτας 2 (1904 - 1905) 405 - 407.
1395. **Λάμπρος Σπ.** Μιχαὴλ Καλοφρενᾶς καὶ ὁ Πατριάρχης Μητροφάνης Β'. NE 1 (1904) 42 - 56. — Ἰχνη μητρικοῦ δικαίου παρὰ τοῖς νέοις Ἑλλησι τῆς Λυκίας. Αὐτόθι, σ. 162 - 171. — [Ἀσάνης]. Αὐτόθι, σ. 203 - 208. — Ἀνύπαρκα ὀνόματα. Αὐτόθι, σ. 321 - 332. — Ὀνόματα παραγνωρισθέντα. Αὐτόθι, σ. 333 - 335. — Ὀνόματα ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. Αὐτόθι, σ. 375 - 376. — Μητρωνυμικὰ οἰκογενειακὰ ὀνόματα. Αὐτόθι 2 (1905) 281 - 288. — Βλάχοι καὶ ὄχι Βράχοι. Αὐτόθι, σ. 502.

1396. **Λάμπρος Σπ.** [Οἱ Ἀρκολέοντες τῆς Κρήτης]. Μικταὶ Σελίδες, ἐν Ἀθήναις 1905, σ. 427 - 433.
1397. **Πανᾶς Μεν. Μ.** Μονογραφία περὶ τῆς καθόλου δράσεως τῆς οἰκογενείας Πανᾶ (καὶ ἰδίως τοῦ Ἡλία Πέτρου Πανᾶ) κατὰ τὸν ἱερὸν ὑπὲρ Ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος ἀγῶνα τοῦ 1821 - 1828, συμπεριλαμβάνουσα καὶ τὴν ἄχρι τῶν ἡμερῶν μας δράσιν της, ὑπὸ ἐθνικὴν, πολιτικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν ἔποψιν καὶ συνταχθεῖσα ἐπὶ τῇ βάσει αὐθεντικῶν ἱστορικῶν ἐγγράφων ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1905, 8ον μικρ., σελ. α' - η' + 9 - 80 + Παράρτημα, σελ. α' - ζδ' + 3 πίν. ἐκτὸς κειμένου.
1398. **Χατζιδάκις Γ.** Μάνθος, Μάνθα, Σαμφώ. Ἀθηνᾶ 17 (1905) 223 - 227 (= ΜΝΕ, τ. 2, 1907, σ. 550 - 555).
1399. **Βέης Νίκος Α.** Κατάλογος τῶν χειρογράφων κωδίκων τῆς ἐν Ἀροανεία μονῆς τῶν ἁγίων Θεοδώρων. Ἐπετ Παρν Θ' (1906) 43 - 80.
Ἐν σ. 67 - 68: ὀνόματα βαπτιστικὰ γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν.
1400. **Δισμαντάρης Ἀχιλλ.** Παράπλους Λυχίας ἀπὸ Μεγίστης (Καστελλορίζου) εἰς Μύρα. Ξενοφάνης 4 (1906) 33 - 35.
1401. **Λάμπρος Σπ. Π.** Μητρωνυμικὰ οἰκογενειακὰ ὀνόματα ἐν Σύμῃ. ΝΕ Γ' (1906) 253 - 255.
1402. **Μαρκόπουλος Α.** Ἑλληνικὴ ὀνοματολογία. Ξενοφάνης Δ' (1906) 36 - 48, 56 - 67, 115 - 124. Ἐπίμετρον. Ἀθήναι, σ. 162 - 169.
1403. **Παπανδρέου Γ.** Καλαβρυτινὴ Ἐπετηρίς... Ἐν Ἀθήναις 1906, 8ον, σελ. η' + 9 - 336.
Ὀνόμ. Καλαβρυτινῶν ἐπὶ τουρκοκρατίας ἐκ κωδίκων τοῦ ἐν Στρετζόβη ναοῦ τῆς Παναγίας καὶ τοῦ ἐν Σκουπίῳ ναοῦ τοῦ Προδρόμου. Δημοσ. ἐπίσης τοπωνύμια, συμφωνητικὰ καὶ 2 ἄσματα.

2. Τοπωνύμια.

- [Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 55. 62. 66. 68. 93. 94. 105. 121. 125. 128. 131. 137. 158. 164. 165. 172. 177. 178. 181. 188. 191. 194. 197. 203. 204. 210. 211. 212. 223. 226. 233. 235. 236. 239. 242. 246. 248. 251. 255. 257. 259. 264. 265. 296. 275. 289. 290. 296. 298. 329. 509. 566. 1102. 1331. 1349. 1358. 1368. 1370. 1403. 1885. 1905]
1404. **Fallmerayer Jac.** Geschichte der Halb-insel Morea während des Mittelalters. Stuttgart und Tübingen, 1830. Erster Theil, 8ον σελ. XVI + 432.
Ἐν σ. 243 κέξ. γίνεται λόγος περὶ τῆς λ. Μορέας καὶ ἄλλων τοπων. τῆς Πελοποννήσου.
1405. **Dapper D.** Ἀκριβὴς περιγραφή τῆς Κρήτης. (Μετάφρασις Μ. Βερνάρδου τοῦ Κρητός). Ἐν Ἀθήναις 1836, 8ον, σελ. ια' + 416.
1406. **Tafel F.** De Thessalonica eiusque agro. Dissertatio geographica. Berolini 1839, 8ον, σελ. 553.
Ἐνδιαφέρει καὶ τὴν τοπωνυμιολογίαν.

1407. [Μουστοξύδης 'Α.] 'Ολίγα τινὰ περὶ τῆς χερσονήσου Μεθάνων. 'Ελληνομνημῶν 1 (1843) 3 - 16. — 'Ορθὴ γραφὴ τοῦ ὀνόματος τῆς Κορ^Ησίας, πόλεως τῆς νήσου Κέω. Αὐτόθι, σ. 60 - 63.
1408. Σταματάκης 'Ι. Δ. Πίναξ χωρογραφικὸς τῆς 'Ελλάδος περιέχων τὰ ὀνόματα, τὰς ἀποστάσεις καὶ τὸν πληθυσμὸν τῶν δήμων, τῶν πόλεων, κωμοπόλεων καὶ χωρίων, ἐρανισθεῖς ἐκ διαφόρων ἐπισήμων ἐγγράφων τῆς Β. Κυβερνήσεως καὶ ἐκδοθεῖς ὑπὸ —. 'Εν 'Αθήναις 1846, 8ο λ, σελ. β' + 98 + 2 πίλ.
Δημοσ. πολλὰ τοπωνύμια.
1409. Plehn Severus Lucianus Περί τῆς νήσου Λέσβου τάνυν Μυτιλήνης κατὰ τὸν λατινιστὶ περὶ αὐτῆς συγγράψαντα Γερμανὸν —. [Μετάφρ. Ν. 'Αργυριάδης]. Φ Συν 1848 - 49, σ. 12 - 24, 49 - 64.
'Εν σ. 49 - 64: τοπωνύμια τῆς Λέσβου.
1410. Curtius Ern. Peloponnesos. Eine historische - geographische Beschreibung der Halb-insel. Erster Band. Gotha 1851, 8ον, σελ. 495.
'Εν σ. 113, σημ. 39, γίνεται λόγος περὶ τῆς λ. Μορέας.
1411. Β. Δ. Σ. 'Ο 'Ελλάσποντος καὶ ἡ Προποντίς. Εὐτέρπη Ε' (1851 - 52) 46 - 48.
1412. Περί Μήλου. Πανδώρα Γ' (1852 - 53) 571 - 574, Δ' (1853 - 54) 116 - 120. — Περί τῶν 'Ελλήνων τῆς Μεσημβρινῆς Ρωσίας. Αὐτόθι Δ' (1853 - 54) 40 - 45, 54 - 58, 76 - 82, 100 - 108. [Ἐν σ. 44 δημ. 17 ἐνδιαφέροντα τοπωνύμια].
1413. Σακελλάριος 'Αθ. 'Α. Εὐα ἡ 'Αγιος Πέτρος. Πανδώρα Δ' (1853 - 54) 407 - 410.
1414. 'Ι. Δ. Βάρνη. 'Εφημ Φιλομαθῶν Ε' (1857 - 58) 59 - 62.
1415. Μάγνης Κ. Τοπογραφία Λίμνης, Μαντουδίου, 'Αγίας 'Αννης, Σκοπέλου, Ξηροχωρίου, Κίμης, Πολιτικῶν. 'Εφημ Φιλομαθῶν Ε' (1857 - 58) 370 - 371, 375 - 376.
1416. Μαρινιώτης Γ. Περί τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς πόλεως «αἱ Βρασιαὶ» καὶ τῆς σῳζομένης γλώσσης αὐτῆς. 'Εφημ Φιλομαθῶν Ε' (1857 - 58) 249 - 250.
Τσακωνικὸν γλωσσάριον μὲ τοπωνύμια.
1417. 'Αθανασιάδης Σπ. Περί Κατζάνας, Βλειτορίας καὶ Λυκουρίας. 'Εφημ Φιλομαθῶν ΣΤ' (1858) 673 - 675.
1418. Βάλληνδας 'Αντ. Μελέται ἐπὶ τοῦ Κυθνιακοῦ καὶ Βαρναϊκοῦ γλωσσarioy. 'Εφημ Φιλομαθῶν Ζ' (1859) 959 - 962.
'Εν σ. 961: θρακικὰ τοπωνύμια.
1419. Σημειώσεις τινές περὶ τῆς ἐν Μακεδονίᾳ Κοριτσᾶς. Πανδώρα Ι' (1859 - 60) 69 - 70. 447 - 450.

1420. * **Κυριακὸς Διομήδης** Περὶ τῆς ἀρχαίας ὀνομασίας τῆς νήσου Πέτσας. Ἐν Ἀθήναις τὴν 3 Ἰανουαρίου 1860.
Γίνεται λόγος καὶ περὶ τῆς νεωτέρας ὀνομασίας τῆς νήσου.
1421. **Σεμιτέλος Δ.** Περὶ τοῦ ὀνόματος τῆς Ἡπείρου. Ἐφημ. Φιλομαθῶν Η' (1860) 1439 - 1441.
1422. **Ἰ. Δ. Σύμμικτα Καππαδοκικά.** Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΙΑ' (1863) 81 - 84.
1423. **Ψιλάκης Β.** Ἡ Ἀλμυρούπολις τῆς Κρήτης. Ἐστία, Ἰαν. - Ἰούν. 1863, σ. 364 - 365.
1424. **Κυριακὸς Διομήδης** Περὶ τῆς ὀνομασίας τῆς νήσου Σπετσῶν, Πετσῶν ἢ Πετσᾶς. Πανδώρα ΙΕ' (1864 - 65) 525 - 527.
1425. **Γαλάνης Ἐμμ.** Περὶ τῶν διαφορῶν τῆς Εὐβοίας ὀνομασιῶν καὶ τῆς γεωλογικῆς αὐτῆς καταστάσεως κατὰ τοὺς ἀρχαίους. Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΙΕ' (1867) 1196 - 1199.
1426. **Πανταζῆς Δ.** Ἡ παρὰ τῇ Καισαριανῇ Κρήνῃ Κυλλοῦ Πήρα (νῦν Καλοπούλα). Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΙΕ' (1867) 1249 - 1250.
1427. **Ἀραβαντινὸς Π.** Περὶ Ἀχρίδος. Πανδώρα ΙΗ' (1867 - 68) 310 - 313, 327 - 330.
1428. **Πετρίδης Α.** Περὶ Σουλίου. Πανδώρα ΙΗ' (1867 - 68) 265 - 271.
1429. Περὶ τῆς ἐν Μακεδονίᾳ Κοριτσᾶς. Πανδώρα Ι' (1859 - 60) 69 - 70, 447 - 450, ΙΖ' (1866 - 67) 493 - 494, ΙΗ' (1867 - 68) 175 - 177, 318 - 320, ΙΘ' (1868 - 69) 136 - 139.
1430. **Δήμιτσας Μαργαρίτης** Διορθωτέα τινὰ τῶν περὶ Ἀχρίδος δημοσιευθέντων ἐν τῇ Πανδώρα [ὑπὸ Π. Ἀραβαντινοῦ]. Πανδώρα ΙΘ' (1868 - 69) 201-207, 264 - 270.
1431. **Θεσπρωτὸς Π.** Περὶ Κοριτσᾶς. Πανδώρα ΙΘ' (1868 - 69) 195 - 198, 250 - 253.
1432. **Πετρίδης Ἀθ.** Περὶ τινῶν ἐν Ἡπείρῳ κωμῶν. Πανδώρα ΙΘ' (1868 - 69) 465 - 472.
1433. **Γουναρόπουλος Κ.** Σύντομος ἱστορικὴ καὶ τοπογραφικὴ περιγραφή τοῦ νομοῦ Πτολεμαΐδος. Πανδώρα Κ' (1869 - 70) 201 - 212.
1434. **Κονταρίνης Ἰω. Ν.** Περιγραφή τῆς νήσου Φολεγάνδρου. Πανδώρα Κ' (1869 - 70) 460 - 462, ΚΑ' (1870 - 71) 25 - 29.
1435. **Πετρίδης Ἀθ.** Περὶ τριῶν χωρίων τοῦ Δήμου Κολοκυνθίου τῆς ἐπαρχίας Γυθείου, ἧτοι Καββάλου, Μαυριανοῦ καὶ Χυμάρας. Πανδώρα Κ' (1869 - 70) 340 - 342.
1436. **Ἀμπελᾶς Τιμ.** Περὶ ἀρχαίων τινῶν ὀνοματοθεσιῶν ἐν Σύρῳ. Πανδώρα ΚΑ' (1870 - 71) 33 - 34.

1437. Δεκιγάλλας Ι. Ἀρχαιολογικά Νάξου. Πανδώρα ΚΑ' (1870 - 71) 380 - 384.
1438. Σ. Ὀνομασίαι θέσεων ἐν Σύρῳ. Πανδώρα ΚΑ' (1870 - 71) 135.
1439. Πετρίδης ἈΘ. Πρόλογος. Χρονικὸν Δρυοπίδος. Σημειώσεις τοῦ Χρονικοῦ. Νεοελλ Ἀνάλ Α' (1871), φυλλάδ. Α', σ. 3 - 32. — Σύντομος γεωγραφικὴ περιγραφή τῆς Ἡπείρου. Αὐτόθι, σ. 33 - 64.
1440. ——— Περὶ τοῦ ὀνόματος τῆς Μάνης, τῆς ἐν αὐτῇ ἀρχαίας πόλεως Οἰτύλου καὶ τῶν εἰς Κύρνον (Κορσικὴν) ἀποικησάντων Στεφανοπούλων. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΘ' (1871) 2433 - 2435, 2441 - 2445.
1441. Γουναρόπουλος Κ. Ἐκθεσις ἱστορικὴ καὶ τοπογραφικὴ τοῦ Γαυρίου. Πανδώρα ΚΒ' (1871 - 72) 178 - 184.
1442. Δεκιγάλλας Ι. Ἀρχαιολογικά Νάξου. Πανδώρα ΚΒ' (1871 - 72) 204 - 205. [Τοπων.].
1443. Πετρίδης ἈΘ. Περὶ τοῦ ὀνόματος τῆς Μάνης. Πανδώρα ΚΔ' (1871 - 72) 142 - 143, 153 - 157. — Ἐπίμετρον περὶ τοῦ ὀνόματος τῆς Μάνης. Αὐτόθι, σ. 404 - 408.
1444. Pischel R. Περὶ τῆς λέξεως Ἀργός (μετάφρ. Deffner). Ἐφημ Φιλομαθῶν Κ' (1872) 2561 - 2562.
1445. Χ. Α. Κ. Ἐπιστολιμαία διατριβὴ περὶ ὀνοματοθεσιῶν τινῶν ἐν Σύρῳ. Ἀνατολ Ἐπιθεώρ Α' (1872 - 73) 6 - 10, 31 - 34, 57 - 61.
1446. Πετρίδης ἈΘ. Περὶ τῆς ἐν τῇ Δυτικῇ Μάνῃ ἀρχαίας πόλεως Καρδαμύλης. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΚΑ' (1873) 2645 - 2648.
1447. Βογιατζῆς Ἱερώνυμος ἀρχ. Περὶ τῆς ὀνομασίας τῶν δήμων τῆς ἐπαρχίας Γόρτυνος καὶ ἐμβλημάτων τῶν δημοτικῶν σφραγίδων. Βύρων Α' (1874) 360 - 364. — Καὶ πάλιν περὶ θαυμασίου ὄρους. Καὶ πάλιν ἡ Μαδάρα θαυμάσιον. Αὐτόθι, σ. 561 - 565.
1448. Μηλιαράκης Ἀ. Κυκλαδικά, ἥτοι γεωγραφία καὶ ἱστορία τῶν Κυκλάδων νήσων ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῆς καταλήψεως αὐτῶν ὑπὸ τῶν Φράγκων ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1874, 8ον, σελ. η' + 416.
1449. Νεστορίδης Κ. Ὀδοιπορικαὶ ἀναμνήσεις ἀπὸ Πατρῶν εἰς Ἰωάννιννα. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΚΒ' (1874) 2741 - 2744.
1450. Παπαζαφειρόπουλος Παν. Ὅτι τὸ παρὰ Παυσανίᾳ θαυμάσιον ὄρος ἐστὶν ἡ Πατερίτζα καὶ οὐχὶ ἡ Μαδάρα. Βύρων Α' (1874) 364 - 366.
1451. Σ. Β. Γ. Ἑλληνικὸν Λεξιλόγιον (ἐκ τῆς Ροδώπης). Βύρων Α' (1874) 884 - 887. [Τοπων.].
1452. Κλὼν Στέφ. Ἐπιγραφαὶ τῆς νήσου Σύρου. Ἀθήναιον 3 (1874) 513 κέξ., 643, 4 (1875) 3 κέξ.

1453. **Τσιτσέλης Ήλ. Α.** Ὀνόματα θέσεων ἐν Κεφαλληνίᾳ μετὰ τοπογραφικῶν, ἱστορικῶν καὶ ἀρχαιολογικῶν σημειώσεων. Παρνασσός 1 (1877) 674 - 681, 783 - 787, 844 - 853, 902 - 911.
1454. **Φιλιππίδης Νικόλ. Γ.** Μακεδονικά. Περιήγησις τῶν ἐν Μακεδονίᾳ ἐπαρχιῶν Δράμας - Ζίχνης καὶ Ἐλευθερουπόλεως. Παρνασσός 1 (1877) 123 - 134, 286 - 302.
1455. Ἀπογραφικά. Πληθυσμὸς τῆς ἐπαρχίας Δελβίνου. Παρνασσός 2 (1878) 393 - 396.
1456. **Μηλιαράκης Ἀντ.** Ὀδοιπορικὰ Μακεδονίας, Ἡπείρου καὶ Θεσσαλίας κατὰ τὸν Emile Isambert ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1878, 16ον, σελ. κζ' + 320.
1457. **Πετρίδης Ἀθ.** Περὶ τῆς ἀρχαίας πόλεως Λυκίας (Λυκουρσίου νῦν) καὶ τοῦ λιμένος αὐτῆς Ὀγχησμοῦ (νῦν Ἀγίων Σαράντα). Παρνασσός 2 (1878) 636 - 643.
1458. **Παρχαρίδης Ἰ.** Στατιστικὴ τῆς ἐπαρχίας Ὀφείας τοῦ νομοῦ Τραπεζοῦντος. Παρνασσός 3 (1879) 224 - 232.
1459. **Μηλιαράκης Ἀντ.** Ὑπομνήματα περιγραφικὰ τῶν Κυκλάδων νήσων κατὰ μέρος ὑπὸ —. Ἄνδρος, Κέως (μετὰ δύο γεωγραφικῶν πινάκων). Ἐν Ἀθήναις 1880, 8ον, σελ. ι' + 276.
Κριτικὴ : Ἀθήναιον 9 (1880) 147 - 156 (Στέφ. Α. Καραμανοπούδης).
1460. **Paparrigopoulos C.** Le nom de la Morée. BCH 5 (1881) 145 - 148 [= Παρνασσός 5, 1881, σ. 120 - 122].
1461. **Δροσίνης Γ.** Ὀδοιπορικαὶ ἐντυπώσεις. Τρεῖς ἡμέραι ἐν Τήνῳ. Ἐν Ἀθήναις 1883, 18ον, σελ. 80.
1462. **Πετρῆς Ν.** Μία λέξις περὶ Θεσσαλονίκης. Ἀπόλλων Β' (1884 - 85) 342 - 345.
1463. **Δ. Βῶλος ἢ Βόλος.** Ἑβδομάς Β' (1885), ἀρ. 61, σ. 200.
1464. Ἡ Καλοπούλα. Ἑβδομάς Β' (1885), ἀρ. 77, σ. 395. [Τοπων. μεθ' ἐνὸς διστίχου].
1465. **Κονδυλάκης Ἰω. Δ.** Σφακιά καὶ Σφακιανοί. Ἑβδομάς Β' (1885) ἀρ. 51, σ. 75 - 76.
1466. **Α. Α.** Περὶ τῆς ὀνομασίας τοῦ Πολυγύρου (Μακεδονία). Ἑβδομάς Β' (1885), ἀρ. 87, σ. 515.
1467. **Γιοτσαλίτης Μ.** Περὶ τοῦ ὀνόματος «Κυνουρίας». Ἑβδομάς Γ' (1886), ἀρ. 108, σ. 143.
1468. Ἡ ἐπαρχία Σερρών. Ἡμερολ. Ἀνατολ. Ε' (1886) 158 - 166.
1469. **Καλέμης Δημ.** Ἡ ἐπαρχία Δέρκων. Ἐκκλησίαι - Σχολεῖα - Ἀριθμὸς κατοίκων - Ἡθὴ καὶ ἔθιμα. Ἡμερολ. Ἀνατολ. Ε' (1886) 135 - 157. [Τοπων.].

1470. **Μηλιόπουλος Ίω.** Περὶ Σουρμένων. Ἀστὴρ τοῦ Πόντου Β' (1886) 709 - 714.
1471. **Παπαδόπουλος Ἀβραάμ** Περιγραφή τῆς περιφερείας Σουρμένων. Ἀστὴρ τοῦ Πόντου Β' (1886) 340 - 343, 358 - 360, 373 - 375, 390 - 393.
1472. **Πετρίδης Ἀθαν.** Περὶ Ταινάρου (Cavo-Matara) Λακωνικῆς καὶ τοῦ μεσαιωνικοῦ φρουρίου «Μαῖνης» ἐξ οὗ τὸ ὄνομα «Μάνη». Παρνασσός 10 (1886) 504 - 512.
1473. **Φιλαδελφεὺς Θ. Ν.** Τὰ Παραδείσια καὶ ὁ δῆμος Βατή. Παρνασσός 10 (1886) 494 - 499. [Τοπων. μελέτη].
1474. **Παπαδῆμος Ἀν. Χ.** Ἱστορικο-γεωγραφικὴ ὀνοματολογία τῶν δήμων τῆς ἐπαρχίας Ὀλυμπίας. Παρνασσός 11 (1887) 89 - 92.
1475. **Σχινᾶς Ν. Θ.** Ὀδοιπορικαὶ σημειώσεις Μακεδονίας, Ἡπείρου, νέας ὀροθετικῆς γραμμῆς καὶ Θεσσαλίας, συνταχθεῖσαι τῇ ἐντολῇ τοῦ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν Ὑπουργοῦ ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1886, φυλλάδιον Α', 16ον, σελ. νε' + 200 + 1 χάρτ. Φυλλάδιον Β', 16ον, σελ. 4 ἄ. ἄ. + 201 - 488. Μακεδονίας τεύχος Γ', ἐν Ἀθήναις 1887, 16ον, σελ. 8 ἄ. ἄ. + 489 - 872 + χάρτ. 8. Ὀροθετικὴ γραμμὴ. Ἐν Ἀθήναις 1886, 16ον, σελ. 274.
1476. **Grasberger Lor.** Studien zu den griechischen Ortsnamen. Würzburg 1888, 8ον, σελ. 391.
1477. **Λάμπρος Σπ. Π.** Απογραφὴ τοῦ νομοῦ Μεθώνης. ΔΙΕΕ Β' (1885 - 89) 686 - 710.
1478. **Πετρίδης Ἀθ.** Περὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ Μορέως καὶ τῆς ἀνακαλυφθείσης ἀρχαίας πόλεως «Μορέας». Ἀπόλλων Ε' (1888 - 89) 763 - 767, 785 - 787, 803 - 805, 815 - 820, 828 - 830.
1479. **Λάμπρος Σπ.** Κυράδες - Χοιράδες. Ἑστία 27 (1889) 291.
1480. **Γεωργιάδης Ἐμμ.** Καὶ ἐν Ζίτση δασκαλειό. Ἑβδομάς Ζ' (1890), ἀρ. 7, σ. 11.
1481. **Εὐαγγελίδης Τρύφων Ε.** Τὸ Δασκαλειὸν καὶ ἐν τῇ δούλῃ Ἑλλάδι. Ἑβδομάς Ζ' (1890), ἀρ. 6, σ. 11.
1482. **Μηλιαράκης Ἀ.** Πόθεν ἡ λέξις Δασκαλειὸν ὡς γεωγραφικὸν ὄνομα. Ἑστία, Ἰαν. - Ἰούν. 1890, σ. 43 - 44. — Ἀνάβησος, ὅχι Ἀνάβυσσος. Αὐτόθι, σ. 75.
1483. **Σταυρακάκης Νικ.** Στατιστικὴ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Κρήτης μετὰ διαφόρων γεωγραφικῶν, ἱστορικῶν, ἀρχαιολογικῶν, ἐκκλησιαστικῶν κλπ. εἰδήσεων περὶ τῆς νήσου. Ἀθήνησι 1890, 8ον μέγα, σελ. 207 + 172.
1484. **Hesseling D.** Istambol. Rev Ét Gr 3 (1890) 189 - 196.
1485. **Ρωμανὸς Ίω. Ἀ.** Περὶ Βουθρωτοῦ. ΔΙΕΕ Γ' (1890 - 91) 548 - 559.
1486. **Μηλιαράκης Ἀ.** Πόθεν τὸ κοινὸν γεωγραφικὸν ὄνομα Νειμπουργιό, Νειμποργιός, Ἐμποργιός, Ἐμπορεῖον. Ἑστία, Ἰαν. - Ἰούν. 1891, σ. 409 - 411.

1487. **Ψιλάκης Β.** Ἀντικατάστασις γεωγραφικῶν ὀνομάτων. Ἑβδομάς Η' (1891), ἀρ. 45, σ. 3 - 4.
1488. **Ἀφθονίδης Ἰω. Δ.** Ἀκριβὴς τοποθέτησις πόλεων τινῶν τῆς Μακεδονίας. Παρνασσός 15 (1892) 461 - 463.
1489. * **Ζώης Α. Χ.** Πατριδογραφία Ζακύνθου. Ἐν Ζακύνθῳ 1892, 8ον, σελ. 14. [Ἀνετυπώθη αὐτόθι τὸ 1901 (σελ. 13) καὶ τὸ 1906 (σελ. 13)].
1490. **Καπράλος Κ. Δ.** Ὑπάτη. Ὀδοιπορικὸν σημείωμα. Ἀπόλλων Η' (1892) 88 - 90, 102 - 103.
1491. Καλαματιανός. Καλάμιος. Καλαμαῖος ἢ Καλαμάτης; Λαϊκὴ Καλαμῶν, ἔτ. Α', ἀρ. 16 καὶ 17 Ὀκτωβρ. 1893.
1492. **Καμπούρογλους Δ. Γρ.** Πόθεν τὸ ὄνομα τοῦ Δαφνίου. Ἑστία, Ἰαν. - Ἰούν 1893, σ. 65 - 66.
Κρίσις: BZ 2 (1893) 345 (Κ. K[rumbacher]).
1493. **Lambros Sp. P.** Die erste Erwähnung von Astros, Leonidion und Areia. BZ 2 (1893) 73 - 75 (=Μικτὰ Σελίδες, σ. 416 - 419).
1494. **Μηλιαράκης Ἀντ.** Σχίνοῦσα. Ἑστία, Ἰούλ. - Δεκ. 1893, σ. 285.
1495. **Παπνδρέου Γ.** Περὶ τοῦ ὄρους Φαλόης καὶ τῆς πόλεως Λασιῶνος. Εἰκοσιπενταετηρίς τῆς καθ' ἡγεσίᾳς Κων. Κόντου, ἐν Ἀθήναις 1893, σ. 241 - 254.
1496. **Πολίτης Ν. Γ.** Καλάμιος - Καλαματιανός. Λαϊκὴ Καλαμῶν, 7 Νοεμβρ. 1893 (=Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 146 - 148).
1497. **Φιλάρετος Γ. Ν.** Ἰστιαία, Ὠριά, Ὠρεός, Ἑλλοπία. Παρνασσός 16 (1893) 833 - 840.
1498. **Χατζιδάκις Γ. Ν.** Ἀνακοίνωσις ἐν συνεδρίᾳ τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἑταιρείας, Ἀθηνᾶ 4 (1892) 645 - 646. (Τοπων. Μορέας). — Περὶ τῆς ἐτυμολογίας τῆς λέξεως Μορέας - Μορεάς. Αὐτόθι 5 (1893) 231 - 39 [=Γλωσσ. Μελ. Α', (1901) σ. 1 - 25]. — Περὶ τῆς λέξεως Μωρέας. Αὐτόθι, σ. 491 - 508. [Ἰδὲ καὶ κρίσιν ἐν BZ 3 (1894) 420, ὑπὸ Κ. K(rumbacher)]. — Ὁ Μορεάς καὶ ἐν Κρήτῃ. Αὐτόθι, σ. 549. [Ἰδὲ καὶ κρίσιν ἐν BZ 3 (1894) 420 ὑπὸ Κ.Κ (rumbacher)].
1499. * Ἀνὰ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν. Ἡ Λυκία. Κωνσταντινούπολις 1894, ἀρ. 226.
1500. **Ζιάκας Μ. Ἰ.** Ἀπὸ Παραμυθίας εἰς Διχούνη. Νεολόγου Ἑβδομ. Ἐπιθεώρησις Γ' (1894) 825 - 828.
1501. **Jireček Const.** Zum Namen Plovdiv oder Plodiv. Arch. Slav. Philol. 16 (1894) 596 - 600.
Κρίσις: BZ 4 (1895) 188 (Κ. K[rumbacher]).
1502. **Καλομενόπουλος Νικόστρ.** Κρητικά, ἥτοι τοπογραφία καὶ ὁδοιπορικὰ τῆς νήσου Κρήτης. Ἐν Ἀθήναις 1894, 8ον, σελ. 360.

1503. **Kalužniacki** Zur Geschichte der bulgarischen Benennung der Stadt Philippopol. Arch. Slav. Philol. 16 (1894) 594 - 596.
Κρίσις: BZ 4 (1895) 188 (K. K[rumbacher]).
1504. **Μελισσηνός Χριστόδ.** Συριακαὶ ὁδοιπορίαι ἀπὸ Δαμασκοῦ εἰς τὰς μονὰς Σεῖδαναγίας καὶ Μαλούλας. Νεολόγος 1894, ἀρ. 7593, 7597.
1505. **Μηλιόπουλος Ἰ.** Σιδηροδρομικαὶ ἀναμνήσεις ἀπὸ Χαϊδάρ-πασσᾶ ἕως Ἑσκή-σεχίρ. Ἀθήνησιν [γρ.: ἐν Κωνσταντινουπόλει] 1894, 16ον, σελ. 8' + 88.
1506. **Παναγιωτίδης Δ. Ἀ.** Περὶ τῆς Φωτικῆς. Νεολόγου ἑβδομαδ. Ἐπιθεώρησις Γ' (1894) 735 - 736.
1507. **Παπαγεωργίου Πέτρος Ν.** Αἱ Σέρραι καὶ τὰ προάστια, τὰ παρὰ τὰς Σέρρας καὶ ἡ μονὴ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου. BZ 3 (1894) 225 - 329.
Σποράδην ἀρκετὰ τοπωνύμια.
1508. **Παπαδόπουλος Ἰ.** Ἡ νῆσος Νίσυρος. Ἀμάλθεια 1894, ἀρ. 5699.
1509. **Τρίμης Κ.** Κυμαϊκά, ἥτοι ἱστορία καὶ τοπογραφία τῆς Κύμης. Ἐν Ἀθήναις 1894, 8ον, σελ. 80.
1510. **Χατζιδάκις Γ. Ν.** Περὶ τοῦ ἐπύμου τῆς γέξεως Μεσσαρεᾶς. Ἀθηνᾶ 6 (1894) 3 - 64, 473. [Γλωσσολ. Μελέται, σ. 115 - 179].
Κρίσις: BZ 4 (1895) 186 (K. K[rumbacher]).
1511. **Ζερλέντης Περικλ. Γ.** Περὶ τοῦ γεωγραφικοῦ ὀνόματος Παρκιά. Παροιμία. ΔΙΕΕ Δ' (1892 - 95) 513 - 518.
1512. **Λάμπρος Σπυρ. Π.** Τὸ ὄνομα τοῦ Μωρέως θηλυκόν. ΔΙΕΕ Δ' (1892 - 95) 722 η'.
1513. **Μηλιαράκης Ἀντ.** Μεσσαριά. Ἱστορικαὶ ἔρευναι περὶ τοῦ ὀνόματος τούτου ὡς γεωγραφικοῦ. ΔΙΕΕ Δ' (1892 - 95) 423 - 474.
Κρίσις: BZ 3 (1894) 218 (K. K[rumbacher]).
1514. **Μινῶτος Ν.** [Κρηπὴ]. Αἱ Μοῦσαι Γ' (1894 - 95) 224.
1515. **Mitzschke P.** Der Name «Moreas». Ἑλλάς 5 (1895) 147 - 150.
1516. **Μυστακίδης Ν. Γ.** Τὸ Λάμποβον τῆς Δρυϊνουπόλεως. Νεολόγος 1895, σ. 7975 - 76, 7979 - 80.
1517. **Ν. Ἀ. Κ.** Ἀνὰ τὸν Εὐξείνιον. Κωνσταντινούπολις 1895, ἀρ. 112, 190, 192, 198.
1518. **Π.** Ἀπογραφὴ κτημάτων τῆς ἱερᾶς Μονῆς Λαύρας ἀνὰ τὴν Χαλκιδικήν. ΕΦΣΚ 25 (1895) 166 - 168 (=Μακ. Ἡμερ. 6, 1913, σ. 180 - 185).
1519. **Παναγιωτίδης Δ. Ἀ.** Τοπογραφικαὶ σελίδες· τὰ Ἰωάννινα. Νεολόγος 1895, ἀρ. 7631 - 32, σ. 3.
1520. **Σακελλαρίου Δ. Γ.** Καλύδνα - Καλύμνα. Νεολόγος 1895, ἀρ. 7689 - 90, σ. 4.

1521. **Hatzidakis G. N.** Μυζήθρα - Μυζηθρᾶς - Μυστρᾶς. Βυζαντ Χρονικά 2 (1895) 58 - 77 (=Γλωσσολ. Μελέται 1, σ. 180 - 203).
Κρίσις: BZ 5 (1895) 219 - 220 (E. Kurtz).
1522. ——— 'Ο Μορέας oder τὸ Μόρεον? BZ 5 (1896) 341 - 346.
1523. **Μπισκίνης Ἀντών. Σ.** Ἱστορικὴ παράδοσις: "Ἅγιος Ἰωάννης εἰς τὸν Κορνόν. - Ἀνθρωπινὴ σπηλιά. [Τοπων.]. Αἱ Μοῦσαι Ε' (1896 - 97) 709.
1524. **Λάμπρος Σπ. Π.** Ἡ ὀνοματολογία τῆς Ἀττικῆς καὶ ἡ εἰς τὴν χώραν ἐποικήσεις τῶν Ἀλβανῶν. Ἐπετ Παρν Α' (1897) 156 - 192.
1525. **Μηλιαράκης Α.** Καθορισμὸς τῆς θέσεως τοῦ Παπικίου ὄρους. Θρ Ἐπετ Α' (1897) 70 - 78.
1526. **Μητσόπουλος Κ.** Φυσικὴ Γεωγραφία τῆς Θράκης. Θρ Ἐπετ Α' (1897) 242 - 290.
1527. **Ζώης Α. Χ.** Ὅρια καὶ ὀνομασία τῶν δήμων Ζακύνθου. Αἱ Μοῦσαι ΣΤ' (1897 - 98) 733, 745 - 746, 761, 769 - 770, 779, 786, 794 - 795, 816 - 817, 824 - 826, 834, 842.
1528. **Μπυσκήνης Ἀντ. Σ.** Ἱστορικὴ παράδοσις: Φήμες, Παληοχώρα, Ἀμπελος. Αἱ Μοῦσαι ΣΤ' (1897 - 98) 856 - 857.
1529. **Καλαϊτάκης Γ.** Τὸ ἐν Κρήτῃ Ἀκρωτήριον Μελέγας. Νεολόγος Κωνσταντινουπόλεως 1898, ἀρ. 435 καὶ 436.
1530. **Lambros Sp. P.** Tavia, eine verkannte mittelgriechische Stadt. BZ 7 (1898) 309 - 315 (=Μικταὶ Σελίδες, σ. 448 - 456).
1531. **Χρυσόχοος Μιχ.** Γεωγραφικὰ σημειώματα. Ἐπετ Παρν Β' (1898) 261 - 264.
1532. **Ράγκος** Σούλιον ἢ Σόλλιον καὶ πόθεν ἡ ἐπωνυμία τοῦ Σουλίου. Αἱ Μοῦσαι Ζ' (1898 - 99) 915 - 916.
1533. **Baldacci Ἀντ.** Ἐκ τοῦ ἀνὰ τὴν Ἀλβανίαν ὁδοιπορικοῦ μου (1896). Ὁ Πίνδος καὶ ὁ Σμόλικας. Ἐπετ Παρν Γ' (1899) 152 - 174.
1534. Ἡ Χειμάρρα. Ζαγόρια - Δρόπολις - Λιούντζη - Ἀργυρόκαστρον. Δωδώνη Β', (1899) 21 - 26, 44 - 50.
Τοπωνύμια τῆς Βορ. Ἡπείρου.
1535. **Μηλιαράκης Α.** Νησιογραφικὰ κατὰ τὴν Γεωγραφίαν τοῦ Ἀραβος Ἐδριζί. Ἐπετ Παρν Γ' (1899) 81 - 91.
1536. **Πολίτης Ν. Γ.** Τὰ ὀνόματα τῶν δήμων. Ἐπετ Παρν Γ' (1899) 54 - 80 (=Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 149 - 170).
1537. ——— Ἡ ὀνομασία τῶν χωρίων Οἰχαλίας. Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν δήμαρχον Οἰχαλίας. Θάρρος Καλαμῶν, 13 Μαΐου 1899.
1538. **Χρυσόχοος Μ.** Ὀλυνθος. Ἐπετ Παρν Γ' (1899) 142 - 151.

1539. **Κωνσταντόπουλος Κ.** Ἡ μονὴ Δαφνίου. Ἀρμονία Α' (1900) 377 - 395.
Ἐν σ. 381 τοπωνύμιά τινά.
1540. **Σιδερίδης Ξ.** Ἀ. Λίβυσσα, Δακίβιζα, Γκέγπουζα. Ἀπόσπασμα Ἀστακηνῶν τοπογραφικῶν μελετῶν. ΕΦΣΚ 27 (1900) 264 - 287.
1541. **Φιλαδελφεὺς Θ.** Τὰ Παραδείσια καὶ ὁ δῆμος Βατή. Ἀρμονία Α' (1900) 436 - 442. [Μελέτη τοπων.].
1542. **Χατζιδάκης Γ. Ν.** Δύο λέξεις περὶ τῆς λέξεως Μεσαρέας. Ἀθηνᾶ 12 (1900) 205 - 206.
1543. **Χλωρὸς Ἰ.** Λεξικὸν Τουρκοελληνικόν. Τόμ. Β', ἐν Κωνσταντινουπόλει 1900, 8ον, σελ. 1051 - 2102.
Ἐν σ. 2064 - 2096 δημοσ. τοπων.
1544. **Παπανδρέου Γ.** Ἀνὰ τὰ Καλάβρυτα. Ἀροάνια ὄρη - ὕδατα Στυγός. Ἀρμονία Β' (1901) 49 - 56.
1545. ——— Μονογραφία περὶ τῶν κατὰ Μεσσηνιακὴν Πύλον. Ἀρμονία Β' (1901) 193 - 208. [Τοπων.].
1546. **Γιαννόπουλος Ν. Ι.** Ἐκθεσις ἀρχαιολογικῆς ἐκδρομῆς ἀνὰ τὸν δῆμον Σκοτούσης. Ἀρμονία Γ' (1902) 427 - 434. [Τοπων. 11].
1547. **Amantos Konst.** Die Suffixe der neugriechischen Ortsnamen. Münchener Diss., München 1903, 8ον, σελ. XI + 82.
Κρίσις: BZ 14 (1905) 293 - 296 (Karl Dieterich).
1548. **Γιαννόπουλος Ν.** Οἱ δύο μεσαιωνικοὶ Ἀλμυροὶ καὶ ὁ νῦν. Ἐπετ Παρν 8 (1904) 65 - 92.
1549. **Ζαχαριάδης Χρῖστ.** Περὶ τῆς ἐπαρχίας Προικοννήσου. Ξενοφάνης Α' (1904) 404 - 412.
1550. **Λάμπρος Σπυρ. Π.** Ὠρεὸς - Ὠρεοί. NE Α' (1904) 32 - 36. — Πόθεν ἡ τοπωνυμία Ψυχικό. Αὐτόθι, σ. 103 - 104. — Προσθήκη εἰς τὰ περὶ Ὠρεοῦ. Αὐτόθι, σ. 104. — Παρετυμολογία τοῦ ὀνόματος τῶν Ὠρεῶν. Αὐτόθι, σ. 500 - 501.
1551. **[Πασχαλίδης Γ.]** Ἀνακοίνωσις περὶ πόλεων τινων τῆς Βιθυνίας. Ξενοφάνης Α' (1904) 281 - 284.
1552. **Σαββόπουλος Κ.** Μορεᾶς ἢ Μορηᾶς. Μορηᾶς, ἔτ. Δ', περ. Β', ἀρ. 143, 17 Ἰαν. 1904, ἀρ. 145, 1 Φεβρ. 1904.
1553. **Ἰωσηφίδης Γρηγ.** Περὶ τινων πόλεων καὶ κωμῶν τῆς Βιθυνίας. Ξενοφάνης Β' (1905) 509 - 513.
1554. **Miller William** The name of Navarino. The English Historical Review 20 (1905) 307 - 309.
Κρίσις: BZ 14 (1905) 675 - 676 (K. K[rumbacher]).

1555. **Ίωσηφίδης Γρηγόρ. Σ.** Περί τινων πόλεων καὶ κωμῶν τῆς ἐπαρχίας Φιλαδελφείας. Ξενοφάνης Γ' (1905 - 1906) 424 - 426.
1556. **Γούναρης Κωνστ. Σ.** Τοπωνυμιῶν τινων ἔρευναι. Ξενοφάνης Δ' (1906) 404 - 408.
1557. * **Ζώης Λεων. Χ.** Παλαιὰ ὄρια τῆς κώμης Πισινώντχ. Ἐφημ. Ἐθνοσυνέλευσις, ἔτ. ΣΤ' (1906), ἀρ. 213 - 219.
1558. **Μενάρδος Σῆμ.** Τὸ τοπωνυμικὸν τῆς Κύπρου. Ἀθηνᾶ 18 (1906) 315 - 421.
1559. **Π. Ἰ.** Ἡ ἐπαρχία Ἀγκύρας. Ξενοφάνης Δ' (1906) 157 - 161.
1560. **Παρίσης Νικ.** Προεισαγωγικά τινα εἰς τὴν περιγραφὴν τῆς Τσοπανησίας. Ξενοφάνης Δ' (1906) 352 - 361.
1561. **Παυλίδης Κύριλλος Ἡλ.** Ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς πόλεως Κερασσοῦντος. Ξενοφάνης Δ' (1906) 10 - 28.
1562. **Παυλίδης Π. Ι.** Ἡ ἐπαρχία Νεοκαισαρείας. Ξενοφάνης Δ' (1906) 94 - 96, 125 - 136.

3. Γλωσσάρια - Λέξεις καὶ φράσεις λαογραφικῆς σημασίας.

[Βλ. τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 14. 52. 62. 76. 77. 80. 82. 83. 84. 113. 115. 116. 117. 136. 143. 147. 155. 161. 165. 173. 177. 183. 184. 204. 214. 215. 218. 226. 227. 242. 244. 251. 256. 264. 272. 288. 302. 337. 492. 572. 594. 635. 677. 690. 696. 709. 719. 892. 1040. 1050. 1054. 1075. 1088. 1090. 1099. 1416. 1451]

ιβ') Λαϊκὸν θέατρον.

[Βλ. καὶ τὸ ἄρθρον ὑπ' ἀριθμ. 1616]

1563. **Ἀννινος Χ.** Παράστασις τοῦ Ἑρωτοκρίτου. (Ἐθιμον τῶν Ἀπόκρεων). Ἑστία, Ἰαν. - Ἰούν. 1890, σ. 119.
1564. **Βασιλειάδης Ν. Ἰ.** Ὁ Καραγκιόζης. Σκ Ἡμ ἔτ. 1895, σ. 99 - 103.

ιγ') Δημῶδη βιβλία.

1565. * **Διήγησις Ἀλεξάνδρου** τοῦ Μακεδόνα περιέχουσα τὸν βίον αὐτοῦ, τοὺς πολέμους, τὰς ἀνδραγαθίας, τὰ κατορθώματα, τοὺς τόπους ὅπου περιώδευσεν, ὁμοῦ δὲ καὶ τὸν θάνατον αὐτοῦ, καὶ ἄλλα πλεῖστα πάνυ περίεργα καὶ ὠραῖα. αὐ'. Ἐνετίησιν 1800. Παρὰ Πάνω Θεοδοσίῳ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων, 12ον. [Βλ. καὶ Α. Π. Βρετοῦ, Ν. Φιλ., μέρ. Β', σ. 310].
1566. **Αἰσώπου** τοῦ Φρυγὸς βίος καὶ μῦθοι. Οἷς προσετέθησαν ἐν ταύτῃ τῇ νέᾳ ἐκδόσει μετὰ τῶν ἄλλων, Ἡ Χρηστοθήθεια Ἀντωνίου τοῦ Βυζαντίου, Καὶ τὸ χρυσοῦν καὶ χρησιμώτατον Ἐγχειρίδιον τοῦ σοφωτάτου Θεοφράστου,

- ἦτοι οἱ αὐτοῦ Ἠθικοὶ χαρακτῆρες, ,αωβ', Ἐνετίησιν 1802. Παρὰ Νικολάω Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων, 16ον, σελ. 8 + 200. [Βλ. καὶ Δ. Γκίνη - Β. Μέζα, Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία 1800 - 1863, τόμ. Α', ἐν Ἀθήναις 1939, σ. 18].
1567. Βίος τοῦ Μπερτολδίνου υἱοῦ τοῦ πανούργου Βερτόλδου καὶ αἱ γελοιόταται αὐτοῦ ἀπλότητες... Ἐν Βενετία 1807, 8ον. (Βλ. καὶ Βρετοῦ, Νεοελλ. Φιλ., μέρ. Β', σ. 426).
1568. Βίος τοῦ Μπερλτολδίνου... Ἐν Βενετία... 1847, 8ον, σελ. 80.
1569. Πανουργίαι ὑψηλόταται Βερτόλδου... Ἐν Βενετία... 1847, 16ον, σελ. 96.
1570. Ἀγαθαγγέλου Χρησμοί. Ἐν Ἀθήναις 1853, 8ον μικρ., σελ. 40.
1571. Γαδάρου λύκου καὶ ἀλουποῦς διήγησις χάρις. Νεωστὶ μετατυπωθεῖσα, καὶ μετ' ἐπιμελείας διορθωθεῖσα καὶ ἐκδοθεῖσα ὑπὸ Δημητρ. Ἰ. Τζακιροπούλου, Ἀθῆναι 1856, 8ον μικρ., σελ. 16.
1572. Πανουργίαι ὑψηλόταται Μπερτόλδου... Ἐν Βενετία 1856, 8ον μικρ., σελ. 112.
1573. (Ἀγάπιος μοναχὸς) Ἀμαρτωλῶν Σωτηρία... Συντεθὲν εἰς κοινὴν τῶν Γραικῶν διάλεκτον παρὰ —... Ἐν Βενετία 1857, 8ον, σελ. 406.
1574. Γαδάρου, Λύκου καὶ Ἀλουποῦς διήγησις χάρις. Νεωστὶ μετατυπωθεῖσα καὶ μετ' ἐπιμελείας διορθωθεῖσα. Ἐν Βενετία 1857, 8ον, σελ. 20.
1575. Ἡ εὐμορφη βοσκοπούλα... Ἐν Βενετία... 1857, 12ον, σελ. 22.
1576. Ἡ εὐμορφη βοσκοπούλα... Ἐν Ζακύνθῳ... 1857, 16ον, σελ. 32.
1577. Ἀραβικὸν μυθολογικόν... Ἐν Βενετία... 1858, 8ον μικρ., σελ. 296.
1578. Βίος τοῦ Μπερτολδίνου υἱοῦ τοῦ Πανούργου Μπερτόλδου... Ἐν Βενετία... 1858, 8ον μικρ., σελ. 80.
1579. Πανουργίαι ὑψηλόταται Μπερτόλδου... Ἐν Βενετία... 1858, 8ον, σελ. 102.
1580. (Ἀγάπιος μοναχὸς) Βιβλίον καλούμενον Ἀμαρτωλῶν Σωτηρία... Ἐν Βενετία... 1859, 8ον μέγ., σελ. 7' + 360.
1581. Ἡ εὐμορφη βοσκοπούλα... Ἐν Βενετία... 1860, 12ον, σελ. 22.
1582. Ὁ παλαιὸς καὶ νέος Ἀγαθάγγελος, ἥτοι προρρήσεις περὶ τῆς πτώσεως τοῦ μωαμεθανικοῦ κράτους. Ἐρανισθεῖσα ὑπὸ Μ. Ἀναγνωστοπούλου. Ἀθήνησι... 1860, 16ον, σελ. 64.
1583. Γκινάκας Ἰ. Π. Ἡ πρώτη ἐκδοσις τοῦ Ἑρωτοκρίτου. Ἰλισσὸς Α' (1868-69) 319 - 322.
1584. Σάθας Κ. Περὶ τοῦ ποιητοῦ τοῦ Ἑρωτοκρίτου. Ἰλισσὸς Α' (1868 - 69) 264 - 266.

1585. Ἡ εὐμορφη βοσκοπούλα, ποίημα Νικολάου Δριμυτικοῦ ἐξ Ἀποκορώνου τῆς Κρήτης ἐκδοθὲν ἐπιμελείᾳ καὶ δαπάνῃ Αἰμιλίου Λεγρανδίου. Ἐν Παρισίοις 1869, 8ον, σελ. 24, ἐκδ. 2α, αὐτόθι, 2ωο' (1870), σελ. 44.
1586. Ἡ θυσία τοῦ Ἀβραάμ, Ἐν Βενετίᾳ 1832, 1836, 1848, 1856, 1860, 1865, 1870, 1873.
1587. **Π(ολίτης) Ν. Γ.** Δημώδη βιβλία. Συντίπας. Ἐστία 3 - 4 (1877) 433 - 438, 659 - 664 (=Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 176 - 186) — Δημώδη βιβλία. Γαδάρου, Λύκου καὶ Ἀλουποῦς διήγησις χαρίεις. Αὐτόθι, σ. 659 - 664 (=Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 186 - 195).
1588. Γαδάρου, λύκου καὶ ἀλουποῦς διήγησις χαρίεις νεωστὶ μετατυπωθεῖσα καὶ μετ' ἐπιμελείας διορθωθεῖσα. Βενετία, ἐκ τοῦ Ἑλλην. τυπογραφ. Ὁ Φοῖνιξ, 1879, 16ον, σελ. 20.
1589. Ἡ θυσία τοῦ Ἀβραάμ. Ἀνατύπωσις ὑπὸ Ἐ. Legrand, ἐν Bibliothèque grecque vulgaire, τ. 1 (1880) 226 - 268.
1590. **Λάμπρος Σπυρ. Π.** Τὰ ἀναγνώσματα τῶν πάππων μας. Ἐστία 13 - 14 (1882) 209 - 211. [Ὁ Μπερτόλδος].
1591. **Γιάνναρης Ἀ. Ν.** Περὶ τοῦ Ἑρωτοκρίτου καὶ τοῦ ποιητοῦ αὐτοῦ. Ἱστορικὴ καὶ κριτικὴ καὶ γλωσσικὴ μελέτη μετὰ κρητικοῦ γλωσσarioῦ. Ἐν Ἀθήναις 1889, 8ον, σελ. 133.
Κρίσεις: Ἑβδομάς 6 (1889), τεύχ. 22, σ. 9 - 10, τεύχ. 23, σ. 9 - 11 (Ἰ. Δαμβέργης).
1592. **Δαμβέργης Ἰω. Μ.** Περὶ Ἑρωτοκρίτου καὶ τοῦ ποιητοῦ αὐτοῦ. Ἑβδομάς ΣΤ' (1889), ἀρ. 22, σ. 9 - 11, ἀρ. 23, σ. 9 - 11.
1593. **Πολίτης Ν. Γ.** Ἀγαθάγγελος. Ἐστία 27 (1889) 38 - 40 (=Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 28).
1594. ——— Ἀγαθάγγελος. Ἐγκυκλοπαιδ. Λεξικ. Μπάρτ - Χίρστ, τ. Α' (1890), σ. 34 (=Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 28).
1595. **Κόρς Θ.** Κριτικαὶ σημειώσεις εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ τιμημένου γαδάρου. Βυζαντ Χρονικὰ III (1896) 528 - 559.
1596. **Ίστριν Β.** Μεσαιωνικὸς βίος τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐκ τινος κώδικος τῆς μονῆς τῶν Ἰβήρων. Βυζαντ Χρονικὰ VI (1899) 97 - 130.
1597. La Belle Bergère, poème en Dialecte Cretois par Nicolas Drymitinos publié d'après le seul exemplaire connue de l'édition princeps par Émile Legrand. Paris 1900, 8ον, σελ. 42.
1598. **Psichari J.** Un mystère crétois. La Revue de Paris, 15 Avril 1903, σ. 850 - 864.
1599. Τὸ παραμῦθι τοῦ γαδάρου, τοῦ λύκου καὶ τῆς ἀλεποῦς. Ἐν Ἀθήναις, ἄ. ἔ., 16ον, σελ. 16.

4. Μουσική καὶ χοροί.

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 52. 62. 64. 92. 101. 104. 105. 116. 129. 130. 143. 184. 232. 250. 257. 264. 266. 268. 274. 489. 492 709. 1804]

1600. **Moore Thomas** and **Bishop H. R.** Evenings in Greece. London 1823, 4ον, σελ. 210. [Γενν. Βιβλ. M 118].

Ἐν σ. 34 δημοσιεύεται ὁ χορὸς Romaika (ἐλληνικὸς χορὸς).

1601. **Stackelberg O. M.** Bar. v. Der Apollotempel zu Bassae in Arcadien und die daselbst Ausgegrabenen Bildwerke dargestellt und erläutert durch—. Rom 1826, Frankfurt an Main, 2ον μέγα, σελ. 148 + εἰκ. 32 ἐκτὸς κειμ. Περιέχει καὶ 10 δημ. ἑλλ. ἄσμ. καὶ χοροὺς εἰς εὐρωπ. μουσ. γραφὴν μετὰ κειμένων καὶ γερμ. μεταφρ. ὑπὸ τὸν τίτλον: Volksgesänge und Tänze, σ. 113 - 120.

1602. * **Zuccarini Fr.** Musik und Tanz in Griechenland. Ausland, ἔτ. 1832, ἀρ. 353 - 357, σ. 1409 - 10, 1414 - 15, 1418 - 19, 1421 - 22, 1426 - 27. Εἰδήσεις περὶ δημ. ἄσμ., περὶ τινος τυφλοῦ ραψωδοῦ Ναυπλίου κ.ἄ.

1603. **Stephani Rudolf** Reise durch einige Gegenden des nördlichen Griechenlands von Dr — mit sechs Steindrucktafeln. Leipzig, Druck und Verlag von Breitkopf und Härtel, 1843, 8ον μικρ., σελ. 107.

Εἰδήσ. περὶ μελωδ. δημ. ἄσμ., μουσ., ὀργ. καὶ χοροῦ. Ἐν σ. 31 καὶ 32 ἄσμ. 2.

1604. **Ἀ[ραβαντινὸς] Π.** Περὶ ὀρχήσεως [ἐν Ἠπειρῷ]. Πανδώρα ΙΓ' (1862 - 63) 601 - 602.

1605. **Βλαχάκης Δ.** Ἡ Λεσβία Σαπφῶ ἦτοι ἄσματολόγιον περιέχον ἐξωτερικὰ ἄσματα εἰς ὕφος ἐλληνικόν, εὐρωπαϊκόν καὶ τουρκικόν ὑπὸ —. Ἀθήνησι 1870, σελ. ιδ' + 352. [Γενν. Βιβλ. Mus. 82].

Ἐν σ. 334 - 337 δημοσ. 5 δημ. ἄσμ. μὲ καταγρ. εἰς βυζαντ. παρασημαντικὴν.

1606. **Bourgault - Ducoudray L. A.** Trente mélodies populaires de Grèce et d'Orient recueillies et harmonisées par —. Traduction italienne en vers adaptée à la Musique et traduction Française en prose de M. A. De Lauzières, Paris (1876), 4ον, σελ. 88.

1607. **Ruelle Ch. - Ém.** Quelques mots sur la musique des Grecs anciens et modernes. Annuaire 12 (1878) 238 - 245.

1608. **Σιγάλας Ἀντ.** Συλλογὴ ἐθνικῶν ἁσμάτων περιέχουσα τετρακόσια ἄσματα τονισθέντα ὑπὸ τοῦ ἐκ Θήρας μουσικοδιδασκάλου — ἐκδιδομένη συνδρομῇ τῆς Βουλῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ ἄλλων φιλομούσων. Ἐν Ἀθήναις 1880, 8ον, σελ. κδ' + 544.

Ἄσματα 400 εἰς βυζαντ. παρασημαντικὴν.

1609. **Μάτσας Περικλ. Ἀ.** 80 ἐλληνικαὶ δημοτικαὶ μελωδίαί, διὰ μονωδίαν ἐν ἀκολουθίᾳ κλειδοκυμβάλου ἢ καὶ διὰ μόνον τὸ κλειδοκύμβαλον, συλλεχθεῖσαι

καὶ συναρμονισθεῖσαι. (**Matza Périclès A.**: «80 Mélodies populaires Grecques», pour Chant avec accompagnement de Piano, ou pour Piano seul, recueillies et harmonisées). [Μέρος πρῶτον]. Propriétaire Éditeur pour tous pays F. Adam. Constantinople [1883], 4ον, σελ. 87.

1610. **Weitzmann C. F.** Geschichte der Griechischen Musik. Mit einer Musikbeilage, enthaltend die Sämmtlichen noch vorhandenen Proben altgriechischer Melodien und vierzig neugriechische Volksmelodien. Verlag von Th. Ch. Fr. Enslin (Richard Schoetz). Berlin 1884, σελ. 36 + 12.

Ἐν σ. 5 - 12 τοῦ Παραρτήματος δημοσ. 40 μελωδ. χορῶν καὶ ᾄσμ. εἰς εὐρωπ. μουσ. γραφήν.

1611. **Κυριαζῆς Δ.** Ἄσματα ἡρωϊκὰ τῆς ἐλληνικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, ἐμπεριέχοντα ἐννέα ᾄσματα καὶ ὀλίγα μαθήματα ἐκκλησιαστικὰ παρ' αὐτοῦ συνταχθέντα καὶ τονισθέντα. Ἐν Ἀθήναις 1884, 8ον, σελ. 68.

1612. **Φωστηρόπουλος Κ.** Περὶ τῶν ἐλληνικῶν χορῶν. ΑΗ ἔτ. 1889, σ. 212 - 235.

1613. Ἐπιστολὴ τοῦ Πέτρου Αὐγούστου Γκαὺς. Οἱ Ἑλληνικοὶ χοροί: ὁ Κρητικός, Ἰονικός, Ἀγροτικός, Νυμφικός, Βασιλικός κλπ. Ἡμ Κυρ Γ' (1890) 211 - 233.

Βλ. καὶ Στ. Δ. Ἡ μέλλουσα. Εἰδήσεις περὶ ἐλληνικῶν χορῶν καὶ μουσικῆς παρὰ τῷ περιηγητῇ P. Aug. de Guys. Ἐπετ. Λαογρ. Ἀρχ. ΙΕ' - ΙΣΤ' (1962 - 63) 14 - 31.

1614. **Φωστηρόπουλος Κ.** Περὶ τῶν ἐλληνικῶν χορῶν. Ἡμ Κυρ Γ' (1890) 207 - 211.

1615. **Παχτίκος Γ. Δ.** Ἀπόλλων ὁ μουσηγέτης, περιέχων στοιχειώδεις ᾠδικὰς γνώσεις μετὰ μονοφώνων, διφώνων, τριφώνων καὶ τετραφώνων χορικῶν ᾠσμάτων. Ἀθῆναι 1895, 8ον, σελ. ιστ' + 128.

Ἐν σ. 113 - 125 δημοσ. 8 δημ. ᾄσμ.

1616. **Δεβιάζης Σπ.** Ἀγῶνες ἐν Ζακύνθῳ ἀπὸ τῶν ἀρχαίων χρόνων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς. Ὀλύμπια Α' (1895 - 96), ἀρ. 10 σ. 76 - 77, ἀρ. 11 σ. 83 - 85.

Εἰδήσεις περὶ λαϊκ. χορῶν καὶ λαϊκοῦ θεάτρου.

1617. **Τσικνόπουλος Ἀνδρ. Β.** Δημῶδη ᾄσματα. Τεῦχος πρῶτον ὑπὸ —. Ἀθῆναι 1896, 8ον μικρ., σελ. 52.

Εἰσαγ. καὶ 40 ᾄσμ. εἰς βυζαντ. παρασημαντικὴν.

1618. **Χαρισιάδης Ἰω. Ἀ.** Δημῶδεις ἡπειρωτικοὶ χοροὶ τονισθέντες ὑπὸ —. Δωδώνη Α' (1896), σελ. 4 ᾠδ. εἰς τὸ τέλος. [Χοροὶ 3 εἰς εὐρωπαϊκ. μουσ. γραφήν].

1619. **Bourgault - Ducoudray L. A.** Trois dances grecques. Illustrations de Fäche. Musique de —. Poèmes de P. - B. Cheusi. Toulouse - Paris (1899), 4ον, σελ. 24.

1620. **Λαυράγκας Διον.** 'Η έπιανησιακή κανιάδα. Ποικίλη Στοά ΙΔ' (1899) 243 - 244.
1621. **Χαρισιάδης 'Ιω. 'Α.** Δημώδεις ήπειρωτικοί χοροί τονισθέντες υπό —. Δωδώνη Β' (1899), σελ. 4 ά. ά. εις τὸ τέλος. [Χοροὶ 3 εις εὐρωπ. μουσ. γρ.].
1622. **Χατζιδάκις Γ. 'Ι.** Πυρρίχη. Χορὸς Κρήτης διὰ κλειδοκύμβαλον υπό —. Ζ. Βελούδιος εκδότης. 'Αθήναι (1899), 4ον, σελ. 12.
1623. **Βλάχος Χρ. Γ.** 'Ἀσματα δημοτικὰ [3]. Μουσικὸν παράρτημα Φόρμιγγος Α' (1901), τευχ. 6, σ. 81 - 84. — Δημοτικὰ ἄσματα [2]. Αὐτόθι, τευχ. 8, σ. 120 - 123.
1624. **Δούκας 'Ιω.** [Δημώδη ἄσματα 2]. Μουσικὸν παράρτημα Φόρμιγγος Α' (1901), τευχ. 7, σ. 100 - 102.
1625. **Κόντος Θεόδ.** Δημώδη ἄσματα [5]. Μουσικὸν παράρτημα Φόρμιγγος Α' (1901), τευχ. 11, σ. 161 - 165.
1626. **Περιστέρης Δημ.** Δημώδη ἄσματα [3]. Μουσικὸν παράρτημα Φόρμιγγος Α' (1901), τευχ. 7, σ. 97 - 100. — Δημώδη ἄσματα [2]. Αὐτόθι, τευχ. 8, σ. 116 - 117. — Δημώδη ἄσματα [1]. Αὐτόθι, τευχ. 10, σ. 145 - 146. — Τὸ Φεγγαράκι. Αὐτόθι, τευχ. 11, σ. 166.
1627. **Πολυκράτης Θεμ.** 'Η βυζαντινὴ καὶ ἡ νεώτερα μουσική. Φόρμιγξ Α' (1901), άρ. 1, σ. 2 - 3.
1628. **Φιλανθίδης Πέτρ.** Δημώδη ἄσματα [6]. Μουσικὸν παράρτημα Φόρμιγγος Α' (1901), τευχ. 10, σ. 148 - 156.
1629. **Λαμπελὲτ Γεώργ.** 'Η ἐθνικὴ μουσική. 'Η λαϊκὴ. Παναθήναια Γ' (1901 - 1902) 82 - 90, 126 - 131.
1630. **Σακελλαρίδης 'Ιω. Θ.** Περὶ τοῦ ἀρχαίου ρυθμικοῦ γένους τοῦ καλουμένου ἐπιτρίτου ἐπτασήμου ἐν τῇ δημώδει μουσικῇ. Φόρμιγξ Α' (1901 - 1902), άρ. 9, σ. 1.
1631. **'Αρτεμίδης Κ. Κλεόβουλος** 'Επιστολὴ ἐκ Κύπρου. Φόρμιγξ Α' (1902), άρ. 21, σ. 2 - 3.
Γίνεται λόγος καὶ περὶ δημοδῶν μελωδιῶν.
1632. **Βλάχος Χρ. Γ.** 'Ο ρυθμὸς εἰς τὴν ἑλληνικὴν μουσικὴν καὶ αἱ ἱστορικαὶ περίοδοι αὐτοῦ καὶ ἰδίως ὁ β' ἐπίτритος ἢ Καρινὸς πῶς δέσιν νὰ διατυπωθῇ καὶ εἰσαχθῇ εἰς τὰ δημοτικὰ ἄσματα. Φόρμιγξ Α' (1902), άρ. 12 σ. 1 - 2, άρ. 13 σ. 1 - 2, άρ. 15 σ. 1 - 2, άρ. 16 σ. 2 - 3.
1633. **Βουτετάκης Δημ.** Οἱ ἐθνικοὶ ἡμῶν χοροί. 'Ο «πυρρίχιος» τῆς Κρήτης. 'Εν Χανίοις 1902, εἰς φύλλ. σχ. 4ου, σελ. 2.

1634. Ἐπιστημονικαὶ παρατηρήσεις. Καὶ πάλιν ἐπὶ τοῦ ρυθμοῦ τῶν ἀσμάτων τοῦ κ. Π. Φιλανθίδου. Γινώμαι εἰδικῶν. Φόρμιγξ Α' (1902), ἀρ. 23 - 24, σ. 2 - 6.
Γινώμαι τῶν Δ. Περιστέρη, Χ. Βλάχου, Ν. Παγανᾶ περὶ τοῦ ρυθμοῦ τῶν ἀσμάτων τοῦ Π. Φιλανθίδου: Μουσικὴ δημῳδῶν ἀσμάτων.
1635. **Περιστέρης Δημ.** Περὶ τοῦ πῶς γανονιστέον δημῳδαὶς μελωδίας συναδούσας τῷ β' ἐπιτρίτῳ τῶν ἀρχαίων ρυθμῶν. Φόρμιγξ Α' (1902), ἀρ. 11, σ. 2 - 3.
1636. **Πολυκράτης Θεμ.** Ἐγχορδα ὄργανα. Ἀνατολή, ἔτ. Α', ἀρ. 1, Ἀθῆναι 1902, σ. 27 - 28.
1637. **Σακελλαρίδης Ἰω. Θ.** Περὶ τοῦ ἀρχαίου ρυθμικοῦ γένους τοῦ καλουμένου ἐπιτρίτου ἢ ἐπτασήμου, σφωζομένου δ' ἐν τῇ δημῳδαὶ Ἑλληνικῇ Μουσικῇ. Φόρμιγξ Α' (1902), σ. 1 - 3.
1638. **Ἀποστολίδης Χρ.** Κυπριακὰ δημῳδὰ ᾄσματα. Μουσικὸν παράρτημα Φόρμιγγος Β' (1903), τεύχ. 7, σ. 97 - 112.
Γυναικεῖος Κυπριακὸς καρτσιλαμάς. Παραλιμνίτσα, δίστιχα 35, ᾄσμα 1.
1639. **Παχτίκος Γ. Δ.** Δημῳδὰ ἑλληνικὰ ᾄσματα συλλεγέμενα καὶ παρασημανθέντα ὑπὸ —. Ἐν Ἀθῆναις 1903, 8ον, σελ. 32. [ᾄσμα 26· κείμεν. ἄνευ μουσ.].
Κρίσεις: Deutsche Literaturzeitung XXVII (1906), σ. 86 - 88 (A. Thum).
Berliner Philologische Wochenschrift XXVI (1906), σ. 599 - 601 (K. Dieterich).
1640. **Pernot Hubert** Mélodies populaires grecques de l'île de Chio. (Recueillies au Phonographe). Mises en musique par Paul le Flem. Paris, 1903, 8ον, σελ. 129.
1641. ——— Rapport sur une mission scientifique en Turquie par —. Paris MDCCCIII, 8ον, σελ. 128. (Extrait des Nouvelles Archives des Missions Scientifiques, τόμ. XI, σ. 117 - 241).
Δημοσ. 114 ᾄσμ. μετὰ μουσικ. εἰς εὐρωπ. γραφὴν.
Κρίσεις: Echos d'Orient 7 (1904) 249 - 250 (R. Bousquet). Παναθηναῖα Η' (1904) 246 - 250 (Ν. Ἀ. Βέης). ΝΕ Α' (1904) 115 - 117 ([Σπ. Π. Λάμπρος]).
1642. «Allgemeine Zeitung». Ἑλληνικὰ ἐθνικὰ ἔθιμα - (Ἐφημερὶς Μονάχου Γερμανίας, ἔτ. 1902, ἀριθμ. φύλλου 202). Φόρμιγξ Β' (1903 - 1904), ἀρ. 1, σ. 2.
Καὶ περὶ δημ. μουσ.
1643. **Ἀποστολίδης Χρ.** Ρυθμικὴ ἀνάλυσις τῶν ἐν τῷ Ζ' μουσικῷ τεύχει τῆς Φόρμιγγος δημοσιευομένων Κυπριακῶν ἀσμάτων. Φόρμιγξ Β' (1903 - 1904), ἀρ. 15 - 16, σ. 6 - 7.
1644. **Βλάχος Χ. Γ.** Τὰ δημῳδὰ ᾄσματα ἀπὸ σκηνῆς. Μία συναυλία τοῦ κ. Ἀραμι ἐν τῷ Παρνασσῷ. Φόρμιγξ Β' (1903 - 1904), ἀρ. 1, σ. 2. — Δημοτικὰ

- ᾠσματα με εὐρωπαϊκὴν ἁρμονίαν ὑπὸ τεχνικὴν καὶ καλαισθητικὴν ὄψιν. — Τίνες ἤχοι δύνανται νὰ ἑναρμονισθῶσιν. Αὐτόθι, ἀρ. 2, σ. 2. — Ἐθνικὸς χορὸς καὶ ἔθνικὴ μουσικὴ. Αὐτόθι, ἀρ. 3, σ. 2 - 3.
1645. **Βοσπορίτης** Τὰ δημοτικὰ μας ᾠσματα ἐν Κων/πόλει. Φόρμιγξ Β' (1903 - 1904), ἀρ. 15 - 16, σ. 6.
1646. Ἡ δημῶδης μουσικὴ μας καὶ ὁ κ. Ἄραμις. Φόρμιγξ Β' (1903 - 1904), ἀρ. 1, σ. 1.
1647. **Παπαδιαμάντης Ἀλέξ.** Ἀποσπάσματα σκέψεων. Α'. Ἡ μουσικὴ καὶ τὰ ἱερὰ Εὐαγγέλια. Φόρμιγξ, ἔτ. Β' (1903 - 1904), ἀρ. 1, σ. 2 - 3. — Β'. Ὁ ἔθνικος χορὸς καὶ ἡ μουσικὴ. Αὐτόθι, ἀρ. 2, σ. 3.
1648. **Παχτίκος Γ. Δ.** Ὀλίγαι λέξεις περὶ τῶν δημοτικῶν μας ᾠμάτων. Φόρμιγξ Β' (1903 - 1904), ἀρ. 15 - 16, σ. 7 - 8.
1649. ——— «Ἀρχὴν ἔκαμα στὸν χορόν», ᾠσμα Ἀρετσοῦ (Ρυσίου) τῆς Βιθυνίας. Συρτός. Ἐναρμόνις —. Παναθήναια Ζ' (1903 - 1904) 338 - 340. [Ἀναδημοσίευσις].
1650. **Γαροφαλίδης Ἐ.** Χώπα, χώπα, ποίημα καὶ χορὸς Ματσούκας, τονισμένα εἰς Εὐρωπαϊκὴν παρασημαντικὴν. Ἐχρυσέτο ἐν Αἰβερά ὅπου ἐγράφη κατ' Αὐγουστον τοῦ 1903. Ἡμερολόγιον τοῦ Πόντου, ἔτ. 2 (1904), σ. 139 - 142.
1651. **Κληρονόμος Θ.** Δημῶδες ᾠσμα «Τὸ Ναυαρίνον». Ὁ Πύρρος, ἐβδομαδ. ἐφημ. ἐν Ἀθήναις, ἔτ. Β' (1904), ἀρ. 72.
1652. * ——— Τὸ λαγιαρνὶ τονισθὲν ὑπὸ ——— διὰ χλειδοκύμβαλον. Ἀθῆναι 1904.
1653. ——— Δημῶδης ἑλληνικὴ ποίησις καὶ μελωδία. Ἑσπερινή (ἐφημ. Ἀθηνῶν), 1904, ἀρ. 1110.
1654. **Salvator Ludwig**, «Zante». Allgemeine Theil. Prag 1904, 8ον, σελ. 401.
Ἐν σ. 364 - 371 ἐννέα καντάδες, σ. 395 - 401 τρία χορευτ. ᾠσμ.
1655. **Ἀρτεμίδης Κλεόβ. Κ.** Ὀρφικὴ λύρα, ἥτοι ᾠσματα πατριωτικὰ δημῶδη καὶ διάφορα ἄλλα ἐν οἷς προσετέθη καὶ ὁ εἰκοστὸς ψαλμὸς τοῦ Δαυίδ, μετὰ τοῦ πολυχρονισμοῦ τῆς βασιλ. οἰκογενείας, πρὸς δὲ καὶ τοῦ ἀρτίως εὐρεθέντος ὕμνου τοῦ Κων. Παλαιολόγου πρὸς χρῆσιν τῶν Γυμνασίων παρθεναγωγείων καὶ παντὸς φιλομούσου. Ἐν Ἀθήναις 1905, 8ον, σελ. 200.
Ἐν σ. 24 - 26 ᾠσμα 1, σ. 97 - 145 ᾠσματα 29.
1656. Ζῶντα μνημεῖα τῆς ἀρχαίας μουσικῆς ἐν τοῖς δημοτικοῖς ᾠσμασι. Ξενοφάνης Β' (1905) 220 - 223.
1657. **Παχτίκος Γεώργ. Δ.** 260 δημῶδη ἑλληνικὰ ᾠσματα ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, Θράκης, Μακεδονίας, Ἡπείρου καὶ Ἀλβανίας, Ἑλλάδος, Κρήτης, νήσων τοῦ Αἰγαίου, Κύπρου καὶ τῶν παραλίων

της Προποντίδος, συλλεγόμενα καὶ παρασημανθέντα (1888 - 1904) ὑπὸ — φιλολόγου καὶ μουσικοῦ. Τόμ. Α'. Ἐν Ἀθήναις, 1905, 8ον, σελ. π' + 412.

ᾠσματα καὶ μουσικὴ εἰς εὐρωπαϊκ. γραφὴν.

Κρίσεις: Πινακοθήκη Ε' (1905 - 1906) 93 - 94 (Χ. Χρηστοβασίλης). Ξενοφάνης Β' (1905) 502 - 509, 537 - 548.

1658. **Περιστέρης Δημ.** [8] Δημῶδη ᾠσματα ἐκ τοῦ μουσικοῦ ταμείου —. Παράρτημα Φόρμιγγος Μουσικὸν Α' (1905), τεύχ. Α', σ. 1 - 9.
1659. **Σπηλιόπουλος Χρ. Ἀ.** [15] Δημῶδη ᾠσματα Πελοποννησιακὰ «Χορικὰ» ὑπὸ —. Παράρτημα Φόρμιγγος Μουσικὸν Α' (1905), τεύχ. Γ', σ. 33 - 44.
1660. * **Τσικνόπουλος Ἀνδρ. Β.** Δημῶδη ᾠσματα, τ. Β', Ἀθῆναι 1905, 8ον. (Μουσικὴ Βιβλιοθήκη τῆς ἐν Ἀθήναις Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς Σχολῆς).
1661. **Ψάχος Κ. Α.** Ἐκ τοῦ μουσικοῦ ταμείου. — (Δημῶδη ᾠσματα 12). Παράρτημα Φόρμιγγος Μουσικὸν Α' (1905), τεύχ. Α' - Β', σ. 10 - 22.
1662. **Ἀποστολίδης Χρ.** Ἐπὶ τοῦ ἐπιτρίτου ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν παλιμβάκλειον. Φόρμιγξ, περ. Β', ἔτ. Α' (1905 - 1906), ἀρ. 9, σ. 3 - 4, ἀρ. 10, σ. 3 - 4.
1663. **Βλάχος Χρ. Γ.** Ρυθμικά. Σύγκρισις ἐπτάσῃμου, πεντασῃμου καὶ τρισῃμου ρυθμοῦ. Φόρμιγξ, περ. Β', ἔτ. Α' (1905 - 1906), ἀρ. 7 - 8 σ. 1 - 3, ἀρ. 11 - 12 σ. 1 - 3, ἀρ. 11 - 12 σ. 3 - 4, ἀρ. 15 σ. 4, ἀρ. 17 - 18 σ. 2 - 3, ἔτ. Β' (1906 - 1907), ἀρ. 1 - 2 σ. 6 - 7.
1664. Κάλανδα τῆς πρωτοχρονιάς ὡς ᾄδονται ἐν Κων/πόλει. Φόρμιγξ, περ. Β', ἔτ. Α' (1905 - 1906), ἀρ. 19 - 20, σ. 4. — Κάλανδα τῆς πρωτοχρονιάς ὡς ᾄδονται ἐν Τήνῳ. Αὐτόθι, σ. 5. — Ἑτέρα. Αὐτόθι, σ. 5. — Κάλανδα Σκιάθου. Αὐτόθι, σ. 7. — Κάλανδα τῆς πρωτοχρονιάς ὡς ᾄδονται ἐν Τριπόλει. Αὐτόθι, σ. 8. — Κάλανδα Κεφαλληνίας. Αὐτόθι, σ. 8. — Ἑτέρα. Αὐτόθι, σ. 8.
1665. **Παχτίκος Γεώργ.** Ἐντυπώσεις ἐκ τῆς ἀνὰ τὴν Θράκην καὶ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν πρὸς περισυλλογὴν δημοτικῶν ᾠσμάτων μουσικῆς περιοδείας. Ξενοφάνης Γ' (1905 - 1906) 134 - 141, 150 - 163, 212 - 225.
1666. **Περιστέρης Δημ.** Ρυθμικά. Σύγκρισις ἐπτάσῃμου καὶ πεντασῃμου ρυθμοῦ, ἥτοι τοῦ β' ἐπιτρίτου καὶ παλιμβακχείου. — Φόρμιγξ, περ. Β', ἔτ. Α' (1905 - 1906), ἀρ. 6, σ. 2 - 3. — Ρυθμικά. Αὐτόθι, ἀρ. 10, σ. 2 - 3.
1667. **Ψάχος Κ.** Ἡ ἐπὶ τῶν τονιαίων διαστημάτων θεωρία τῆς Μουσικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ 1881. Φόρμιγξ, περ. Β', ἔτ. Α' (1905 - 1906), ἀρ. 1 σ. 1, ἀρ. 2 σ. 1, ἀρ. 3 - 4 σ. 4, ἀρ. 5 σ. 1. — Περὶ πεντασῃμου ρυθμοῦ. Αὐτόθι, ἀρ. 11 - 12, σ. 1 - 3. — Περὶ ἐπογδόου τόνου. Αὐτόθι, ἀρ. 10, σ. 1. — Περὶ ἐλάσσονος καὶ ἐλαχίστου. Αὐτόθι, ἀρ. 13 - 14, σ. 1. — Ρυθμικὴ ἀνάλυσις δέκα καλάνδων τῆς 1ης τοῦ ἔτους. Αὐτόθι, ἀρ. 19 - 20, σ. 2 - 3.
1668. **Ἀλεξόπουλος Θεόδ.** Ἐκ τῆς ἀνεκδότου συλλογῆς —. Παράρτημα Φόρμιγγος Μουσικὸν Β' (1906), τεύχ. Α', σ. 8 - 10 [3].

1669. **Καμαράδος Βασ.** «'Εγὼ εἶμ' ἡ βλάχα ἡ ξακουστή». Παράρτημα Φόρμιγγος Μουσικὸν Β' (1906), τευχ. Β', σ. 30 - 32.
1670. **Κληρονόμος Θ.** «'Ο Χουχουλόγιωργας». 'Η Εἰκονογραφημένη, μηνιαία πανελλήνιος ἐπιθεώρησις, ἐν 'Αθήναις, ἔτ. Γ' (1906), σ. 109 (=Παναθήναια Θ', 1909, σ. 129 - 130).
1671. **Παναγιωτίδης Σερ.** Ἄσματα Πατμιακὰ δημῶδη [3]. Παράρτημα Φόρμιγγος Μουσικὸν Β' (1906), τευχ. Β', σ. 28 - 29.
1672. **Περιστέρης Δημ.** [7] Δημῶδη ἄσματα ἐκ τοῦ μουσικοῦ ταμείου —. Παράρτημα Φόρμιγγος Μουσικὸν Β' (1906), τευχ. Α', σ. 1 - 7.
1673. **Ρήγας Γεώργ.** Ἐκ τῆς ἀνεκδότου συλλογῆς —. Παράρτημα Φόρμιγγος Μουσικὸν Β' (1906), τευχ. Β', σ. 26 - 27[2].
1674. **Σπηλιόπουλος Χρ.** Ἀ. [13] Δημῶδη ἄσματα τοῦ χοροῦ. Παράρτημα Φόρμιγγος Μουσικὸν Β' (1906), τευχ. Β', σ. 17 - 25.
1675. **Τσακαλόγλου Θεόδ.** Ἰ. Ἐκ τῆς ἀνεκδότου συλλογῆς —. Παράρτημα Φόρμιγγος Μουσικὸν Β' (1906), τευχ. Α', σ. 13 - 16 [5].
1676. **Ψάχος Κ.** Ἀ. Ἐκ τῆς συλλογῆς —. Παράρτημα Φόρμιγγος Μουσικὸν Β' (1906), τευχ. Α', σ. 10 - 12 [2].
1677. **Ἀποστολίδης Χρ.** Κάλανδα Φώτων ὡς ἄδονται ἐν Λεμεσῷ Κύπρου. Φόρμιγξ, περ. Β', ἔτ. Β' (1906 - 1907), ἀρ. 17 - 18, σ. 7.
1678. **Βλαστός Παῦλ.** Κάλανδα πρωτοχρονιάς ὡς ἄδονται εἰς τὰ ὄρεινά τῆς Κρήτης. Φόρμιγξ, περ. Β', ἔτ. Β' (1906 - 1907), ἀρ. 17 - 18, σ. 6.—Κάλανδα Φώτων ὡς ἄδονται ἐν Κρήτῃ. Αὐτόθι, σ. 8.
1679. **Κουτσογιαννόπουλος Στέφ.** Κάλανδα Χριστουγέννων ὡς ἄδονται ἐν Τσεσμέ Κρήνης. Φόρμιγξ, περ. Β', ἔτ. Β' (1906 - 1907), ἀρ. 17 - 18, σ. 3 - 4.—Κάλανδα Χριστουγέννων ὡς ἄδονται ἐν Σαμψοῦντι. Αὐτόθι, σ. 6.—Κάλανδα Πρωτοχρονιάς ὡς ἄδονται ἐν Σαμψοῦντι. Αὐτόθι, σ. 6.—Κάλανδα Φώτων ὡς ἄδονται ἐν Σαμψοῦντι. Αὐτόθι, σ. 7.
1680. **Μανασσείδης Σῖμ.** Κάλανδα Χριστουγέννων ὡς ἄδονται ἐν Αἴνῳ Θράκης. Φόρμιγξ, περ. Β', ἔτ. Β' (1906 - 1907), ἀρ. 17 - 18, σ. 3.
1681. **Μπαρτζάνης Θ.** Ἀ. Τὰ δημῶδη ἄσματα Βεροίας (Μακεδονίας). Φόρμιγξ, περ. Β', ἔτ. Β' (1906-1907), ἀρ. 19 - 20, σ. 3 - 4, ἀρ. 23 - 24, σ. 4.
1682. **Παλαιολόγος Γ.** Τὰ ὑπὸ τοῦ H. Gaisser δημοσιευόμενα ἰταλογραφίικα ἄσματα. Φόρμιγξ, περ. Β', ἔτ. Β' (1906 - 1907), ἀρ. 19 - 20 σ. 2, ἀρ. 21 - 22 σ. 1.
1683. **Παπούλας Βασ.** Μελέτη ἐπὶ τῶν τονιαίων διαστημάτων. Φόρμιγξ, περ. Β', ἔτ. Β' (1906 - 1907), ἀρ. 1 - 2 σ. 2, ἀρ. 3 - 4 σ. 6, ἀρ. 6 σ. 2, ἀρ. 7 - 8 σ. 6, ἀρ. 11 - 12 σ. 3, ἀρ. 13 - 14 σ. 3, ἀρ. 19 - 20 σ. 4, ἀρ. 23 - 24 σ. 4.
1684. ——— Ὁ Χάρων. Φόρμιγξ, περ. Β', ἔτ. Β' (1906 - 1907), ἀρ. 9, σ. 1 - 2.

1685. **Παχτίκος Γ.** Τὰ δημῶδη ᾠσματα. Φόρμιγξ, περ. Β', ἔτ. Β' (1906 - 1907), ἀρ. 15 - 16, σ. 3 - 6.
1686. **Περιστέρης Δημ.** Τὰ δημῶδη ᾠσματα. Φόρμιγξ, περ. Β', ἔτ. Β' (1906 - 1907), ἀρ. 3 - 4, σ. 2 - 3. — Δημῶδες βουκολικόν. Αὐτόθι, ἀρ. 15 - 16, σ. 4. — Κάλανδα Πρωτοχρονιάς ὡς ᾄδονται ἐν Αἰγίῳ Πελοποννήσου. Αὐτόθι, ἀρ. 17 - 18, σ. 6. — Ἡ κλεφτουριά (δημῶδες). Αὐτόθι, ἀρ. 21 - 22, σ. 2.
1687. **Ροδοσινὸς Νικ.** Κάλανδα Χριστουγέννων. Ὁρτάκιοι Ἀδριανουπόλεως καὶ συνοπτικὴ αὐτῶν τελετὴ. Φόρμιγξ, περ. Β', ἔτ. Β' (1906-1907), ἀρ. 17 - 18, σ. 2.
1688. **Τ. Ἰ. Θ.** Τὰ δημοτικά μας ᾠσματα ἐν τῷ Παρνασσῷ. Φόρμιγξ, περ. Β', ἔτ. Β' (1906-1907), ἀρ. 1 - 2, σ. 4.
1689. **Τσιμπούκης Νικ.** Ρυθμικαὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τινων δημοδῶν ἐλληνικῶν ᾠσμάτων δημοσιευθέντων ἐν τοῖς τεύχεσι τῆς Φόρμιγγος. Φόρμιγξ, περ. Β', ἔτ. Β' (1906 - 1907), ἀρ. 23 - 24, σ. 1 - 2.
1690. **Ψάχος Κ.** Κάλανδα Πρωτοχρονιάς ὡς ᾄδονται ἐν Χίῳ. Φόρμιγξ, περ. Β', ἔτ. Β' (1906 - 1907), ἀρ. 17 - 18, σ. 7.
1691. **Bourgault - Ducoudray L. A.** Anisychia (Inquietude). Mélodie Orientale transcrite pour violon avec accompagnement de piano par Paris, ἄ. ἔ., 4ον, σελ. 8.
Ἡ μελωδ. αὕτη ἐδημοσ. μετὰ τοῦ ποιητ. κειμέν. ὡς ἰταλ. μετάφρ. εἰς τὸ ἔργον τοῦ ἰδίου Trente mélodies populaires de Grèce et d'Orient.
1692. — Le Carnaval d'Athènes. Danses grecques pour le piano à 4 mains par —. Ἀ. τ. καὶ ἔ. ἐκδ., 4ον, σελ. 32.
1693. **Klein B.** Neugriechische Volkslieder nach C. Fauriel's Herausgabe, übersetzt von Wilhelm Müller für eine Singstimme mit Klavier-Begleitung in Musik, gesetzt von — zum Besten der Kreise Wittwen und Waisen der nothleidenden Griechen hergegeben. Berlin, bei Georg Reimes, ἄ. ἔ., 4ον, σελ. 13 (φυλλάδιον).

Ε' ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΒΙΟΣ

1. Οἱ κύριοι σταθμοὶ τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς. (Γέννησις, γάμος, τελευτὴ).

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 15. 18. 19. 26. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 60. 62. 63. 65. 69. 70. 71. 72. 76. 81. 82. 84. 86. 87. 88. 90. 92. 94. 96. 100. 105. 114. 119. 120. 123. 124. 128. 129. 130. 132. 137. 141. 142. 143. 146. 147. 151. 153. 155. 156. 162. 163. 165. 166. 167. 168. 178. 179. 183. 184. 185. 186. 191. 192. 193. 194. 195. 199. 200. 201. 202. 204. 205. 207. 208. 209. 210. 212. 213. 214. 217. 221. 229. 230. 232. 233. 235. 237. 241. 242. 244. 245. 246. 247. 251. 252. 255. 257. 259. 263. 264. 267. 268. 271. 272. 274. 276. 277. 281. 285. 286. 291. 292. 295. 1885]

1694. **Βαλαβάνης Ἰω. Γ.** Τὰ ἐν Κερασσοῦντι περὶ τὸν γάμον ἔθιμα. Πανδώρα. Θ' (1858 - 59) 509 - 512, 518 - 519.

1695. **Πρωτόδικος Ί.** Περὶ τῆς παρ' ἡμῖν ταφῆς. Μετὰ σημειώσεων καὶ παραβολῶν πρὸς τὴν ταφὴν τῶν ἀρχαίων, ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1860, 8ον, σελ. 32.
1696. **Γῶγος Γεώργ.** Ἀ. Ἔθιμα τῶν ἐν Λέσβῳ γάμων. Πανδώρα ΙΓ' (1862 - 63) 469 - 472.
1697. Περιγραφὴ μιᾶς τελετῆς γάμου ἐν Κερκύρᾳ κατὰ τὴν 12 Αὐγούστου 1863. Κερκύρα 1863, 8ον, σελ. 16.
1698. **Β[ρετὸς] Μ. Π.** Ἐπικήδειοι τελεταὶ παρὰ τοῖς νεωτέροις Ἑλλησιν. Ἐθν Ἡμ 6 (1866) 210 - 216. [Μελέτη].
1699. **Μ. Μ.** Οἱ γάμοι ἐν Κάσῳ. Χρόνος 6 (1867) 72 - 78.
1700. Ἦθη καὶ ἔθιμα. Οἱ γάμοι ἐν Κάσῳ. (Ἐκ τοῦ ἡμερολογίου «Χρόνος»). Πανδώρα ΙΖ' (1866 - 67) 487 - 490, ΙΗ' (1867 - 68) 130 - 134.
1701. **Πολίτης Ν. Γ.** Τὰ κατὰ τὴν γέννησιν. Νεοελλ Ἀνάλ Α' (1870), φυλλάδ. ΣΤ', σ. 374 - 384 (=Λαογρ. Σύμμ. Γ', σ. 206 - 221). [Μελέτη].
1702. **[Πούλιος Χαρίσης]** Περὶ τῶν νῦν ἐν Ἑλλάδι ἐθίμων. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΗ' (1870) 2053 - 2055, 2060 - 2062.
Ἔθιμα ἀναφερόμενα εἰς τὴν τελευτὴν καὶ τὸν γάμον.
1703. **Ταταράκης Ἀριστ. Μ.** Ὁ γάμος [ἐν Μήλῳ]. Νεοελλ Ἀνάλ Α' (1870), φυλλάδ. ΣΤ', σ. 349 - 354.
1704. **Λάζος Θεμιστ.** Οἱ γάμοι παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ νεωτέροις Ἑλλησι. Ἰλισσὸς Γ' (1870 - 71) 167 - 168.
1705. **Ν...** Ὀλίγα περὶ ἐπικηδείων τελετῶν. Ἰλισσὸς Δ' (1871 - 72) 505 - 507.
1706. **Πολίτης Ν. Γ.** Ὁ γάμος παρὰ τοῖς νεωτέροις Ἑλλησι. Παρθενῶν Α' (1871 - 72) 335 - 340 (=Λαογρ. Σύμμ. Γ', σ. 232 - 322). [Μελέτη].
1707. ——— Ἦθη καὶ ἔθιμα τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ. Τὰ κατὰ τὴν τελευτὴν. Παρθενῶν Β' (1872 - 73) 1137 - 1144, 1193 - 1200 (=Λαογρ. Σύμμ. Γ', σ. 323 - 362). [Μελέτη].
1708. **Δ. Ε.** Περὶ τοῦ γάμου τῶν ποιμένων τοῦ Ὀρθρου. Ἀθήναιον 4 (1875) 89 - 101.
Δημοσ. καὶ 14 γαμήλια ἄσματα, παρεμβαλλόμενα εἰς τὴν περιγραφὴν τῶν ἐθίμων.
1709. **Π(ολίτης) Ν. Γ.** Ὁ δακτύλιος τοῦ ἀρραβῶνος. Ἐστία 3 - 4 (1877) 541 - 542 (=Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 102 - 104).
1710. **Δ. Ε.** Περὶ τοῦ γάμου τῶν ποιμένων τῆς Ὀρθρου. Ἐστία 3 - 4 (1877) 386 - 390.
1711. **Σταματέλος Ι. Ν.** Οἱ γάμοι τῶν χωρικῶν τῆς Λευκάδος. Ἐστία 3 - 4 (1877) 701 - 702.
1712. Οἱ δακτύλιοι. Ἐστία 5 - 6 (1878) 317 - 319.

1713. **Σπυρίδης Α.** Ἔθιμα τοῦ γάμου ἐν Μεγίστῃ (Καστελλορρίζω). Παρνασσός 2 (1878) 882 - 886. [Μετ' ἀρκετῶν γαμηλίων διστίχων].
1714. **Ἀερικὸς Γρηγ.** Σύντομος περιγραφὴ τῆς Ἀμισοῦ καὶ τῆς περὶ αὐτὴν χώρας. Πλάτων Β' (1879-80) 523 - 528.
Εἰδήσεις περὶ παιδίου καὶ γάμου.
1715. **Παπαζαφειρόπουλος Παν.** Περὶ γάμου καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ἐθιζομένων παρὰ τοῖς νεωτέροις Ἑλλήσιν (ἐν Νυμφασίᾳ τῆς Γορτυνίας). Πλάτων Β' (1879-80) 45 - 49, 145 - 153. [Μετὰ 12 γαμηλ. ᾠσμάτων].
1716. **Γεωργόπουλος Γ. Α.** Περὶ τοῦ γάμου τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἐπὶ τῶν ἡρωικῶν καὶ ἱστορικῶν καλουμένων χρόνων παραβολικῶς πρὸς τὸν τῶν νέων. Ἐναίσιμος διατριβή —. Ἐν Τριπόλει 1880, 8ον, σελ. 40.
1717. * **Sakellarios Ph.** Die Sitten und Gebräuche der Hochzeit bei den Neu-griechen, verglichen mit denen der alten Griechen. Halle 1880. [Μελέτη].
1718. **Καρακατσάνης Ι.** [Γαμήλια] ἔθιμα χωρικῶν τῆς Ἀττικῆς. Ἑστία 11 - 12 (1881) 601 - 603.
1719. **Κ(αμπούρογλους) Α. Γρ.** Ἀθηναϊκά Γάμοι ἐπὶ τουρκοκρατίας. Ἑστία 13 - 14 (1882) 579 - 583, 592 - 598. [Μελέτη].
1720. **Παπαγεωργίου Γεωργ.** Ὁ γάμος ἐν Κιτταριόγλει τοῦ Ὀλύμπου. Ἑστία 15 - 16 (1883) 357 - 361.
1721. **Κονδυλάκης Ἰ. Α.** Γαμήλια ἔθιμα τῶν περὶ τὴν Ἀμισὸν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας οἰκούντων Ἑλλήνων. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 526 - 530.
1722. **Παπανικολάου Δημ.** Τὰ κατὰ τὸν γάμον ἔθιμα ἐν τῇ κωμοπόλει Βυσώκα τῶν Καλοβρύτων. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 122 - 133.
1723. * **Boettiger Ad.** Eine ländliche Hochzeit im neuen Griechenland. Allgemeine Zeitung. Beilage 5 Ἀπριλ. 1884, ἀρ. 96.
1724. **Καρακατσάνης Ι.** Ἔθιμα Γαλαξειδίου. Ἀρραβῶνες. Ἀπόλλων Β' (1884 - 85) 219 - 220. — Γάμοι ἐν Γαλαξειδίῳ. Αὐτόθι, σ. 284 - 285, 361 - 363.
1725. **Γιάγκος** Κι ὁ Θεὸς τὸ θέλει. Ἡμερολ. Ἀνατολ Δ' (1885) 67 - 91.
Γαμήλια ἔθιμα.
1726. **Βαλαβάνης Ἰωακείμ** Ἡ ἀλληλογραφία παρὰ τοῖς Μικρασιανοῖς. Παρνασσός 12 (1888) 49 - 68.
Ἐν σ. 52: εἰδήσεις περὶ γάμου.
1727. ——— Ἡθῆ καὶ ἔθιμα. Ἀρραβῶν καὶ γάμος ἐν Ἰκονίῳ. Ἑστία 27 (1889) 45 - 47.
1728. **Δήμιτσας Μ. Γ.** Νεοελληνικὰ ἔθιμα τοῦ γάμου. ΑΗ ἔτ. 1889, σ. 102 - 112.

1729. **Δράκος Εύστρ. Ί.** "Εθιμα συγχρόνων 'Ελλήνων. Ε'. Αί κηδεῖαι. Νεολόγος Κων /πόλεως, 9 'Ιουνίου 1889.
"Εθιμα τελευτῆς Μοσχονησίων.
1730. **Μαυρῆς Γ.** "Ερωε, γάμος, γέννησις, βάπτισις ἐν Κάσῳ. 'Εβδομάς ΣΤ' (1889), ἀρ. 26, σ. 4 - 6.
1731. **Οἰκονόμου Π. Π.** Αἱ ἐντυπώσεις μου ἐν τῷ χωρίῳ. Σκ 'Ημ ἔτ. 1889, σ. 347 - 353.
Γαμήλια ἔθιμα.
1732. **'Ασώπιος Ε. Κ.** Γαμήλια δῶρα. 'Ημ Κυρ Γ' (1890) 237 - 254.
1733. **Κανελλάκης Κ. Ν.** Τὰ κατὰ θάνατον ἔθιμα. 'Εβδομάς Ζ' (1890), ἀρ. 28, σ. 7 - 9.
'Αναδημοσίευσις ἐκ τῶν «Χιακῶν 'Αναλέκτων» τοῦ συγγραφέως, 'Αθῆναι 1890.
1734. **Κρυστάλλης Κ. Δ.** 'Ο γάμος τῆς στάνης. 'Εβδομάς Ζ' (1890), ἀρ. 37, σ. 3 - 6.
1735. **Μπουκουβάλας Π.** Περὶ ταφῆς τῶν νεκρῶν παρ' "Ελλησι. Πλάτων IB' (1890) 142 - 153.
1736. * **Ζώης Λεων. Χ.** 'Ο γάμος παρὰ τοῖς χωρικοῖς. Περιοδ. Ζακύνθου Πρόοδος, ἔτ. Α' (1892), ἀρ. 2.
1737. **Ἡλιακόπουλος Διον.** Νεκρικά τελεταὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ τοῖς νεωτέραις "Ελλησι. Παρνασσός 15 (1892) 841 - 855. [Μελέτη].
1738. **Delves - Broughton V.** Baptisms, Marriages, and Funerals in Greece. Newbery Home Magazine, August 1893, σ. 165 - 172.
1739. **Ε. Δ.** Περὶ τοῦ γάμου τῶν ποιμένων τῆς "Ορθρουο. Νεολόγου 'Εβδομ. 'Επιθεώρησις 1894, τ. Γ', σ. 938 - 939, 948, 965 - 968.
1740. **Πολίτης Ν. Γ.** Τὸ ἔθιμον τῆς θραύσεως ἀγγείων κατὰ τὴν κηδεῖαν. Παρνασσός 17 (1894) 81 - 87 (=Λαογρ. Σύμμ. Β', 1921, σ. 268 - 283, ἔκδ. β' 1975, σ. 321 - 340 = ἀγγλιστὶ ὑπὸ Louis Dyer, ἐν Journal of the Anthropological Institute of Great Britain and Ireland, τ. XXIII, 1893, ἀρ. 1, σ. 28 - 44).
1741. * **Γάσπαρης Ν.** 'Η νῆσος 'Αμοργός. 'Αθῆναι 1895.
'Εν σ. 66 - 67 γαμήλ. ἔθιμα.
1742. **'Αντωνόπουλος Νικ.** "Ενας γάμος στὸ Τσιβέρι ["Αργους]. 'Ολύμπια Α' (1895 - 96), ἀρ. 31 σ. 243 - 246, ἀρ. 32 σ. 253 - 254, ἀρ. 33 σ. 262 - 263, ἀρ. 34 σ. 268 - 269, 286 - 287.
1743. **Πασσαγιάννης Κ.** Χαρές ὁλόχαρες. Μανιάτικα ἔθιμα. Νέα 'Ελλάς Β' (1896) 420 - 425.

1744. **H. A.** Les cimetières en Turquie. *Echos d'Orient* 2 (1898 - 99) 180 - 184.
Περὶ τῶν ἐλληνικῶν νεκροταφείων ἐν Κων/πόλει καὶ τῶν ἐπὶ τῶν τάφων νεοελληνικῶν ἐμμέτρων ἐπιγραμμάτων.
1745. Τὸ Μέτσοβον. Ἦθος καὶ ἔθιμα. Ὁ γάμος. Δωδώνη Β' (1899) 105 - 114. [Μετὰ 4 γαμηλ. ἀσμάτων].
1746. **Γ. Ι. Ν.** Γάμος χωρικῶν. Σπ' Ἡμ 1 (1900) 84 - 86.
1747. **Μπάρτ Γουλιέλμος** Ἡ ἐπικήδειος σπονδή. Ἀρμονία Α' (1900) 306 - 315.
Ἀναγωγή καὶ εἰς τὴν νεωτέραν ἐποχὴν.
1748. **Πρώιος Ἰ.** Γαμήλια ἦθος καὶ ἔθιμα ἐν Μακεδονίᾳ. Ἐθ., Ἀγωγή Δ' (1901) 108 - 110, 122 - 124, 138 - 140, 156 - 158.
Μετὰ 14 γαμηλίων ἀσμάτων.
1749. **Στουραΐτης Σ.** Τὰ μνημόσυνα ἐν Σαλαμῖνι. Ἐθν. Ἀγωγή Ε' (1902) 247-249.
1750. **Ζώης Λεων. Χ.** Περὶ τῶν ἐν τῷ θανάτῳ ἡθῶν καὶ ἐθίμων παρὰ τοῖς ἐν Ζακύνθῳ χωρικοῖς. Αἱ Μοῦσαι Α' (1892 - 93), ἀρ. 21, 22, Ι' (1901 - 1902), ἀρ. 206, ΙΑ' (1902 - 1903), ἀρ. 238, 242.
1751. **Παπαντωνίου Δημ.** Ἡ τελετὴ τοῦ γάμου ἀπὸ τὰ χωρία τῆς Μεγαλοπόλεως. Ἀρκαδ' Ἐπ Α' (1903) 73 - 79.
1752. **Κοκκίνης Γ. Π.** Προμηνύματα θανάτου. ΑΘΔΟ, ἀρ. 36, 11 Ἰουλ. 1904, σ. 593.
1753. **Petrakakos D. A.** Die Toten im Recht nach der Lehre und den Normen des orthodoxen morgenländischen Kirchenrechts und der Gesetzgebung Griechenlands von —. Leipzig 1905, 8ον, σελ. XX + 248.
1754. **Samter E.** Antike und moderne Totengebräuche, ἐν Neue Jahrb. für das klass. Altertum, τ. XV (1905), σ. 34 - 45. [Μελέτη].
Περιέχει καὶ νεοελλ. ἔθιμα ταφῆς.
1755. **Τσιτσέλης Ἡλ.** Λαογραφικὰ Κεφαλληνίας. Προλήψεις καὶ ἔθιμα κατὰ τοὺς τοκετοὺς καὶ τὰς βαπτίσεις. ΔΙΕΕ ΣΤ' (1902 - 1906) 63 - 72.
1756. **Ἀ[δαμαντίου] Α.** Τὰ γαμήλια σύμβολα ἐν τῇ ἱερᾷ ἀκολουθίᾳ τοῦ στεφανώματος. Παναθήναια ΙΑ' (1905 - 1906) 218 - 219.
1757. **Ἰατρίδης Κλ. Σ.** Ἦθος καὶ ἔθιμα ἐν Ἀνατολῇ. Ἡ μνηστεία ἐν Βουρδουρίῳ ἄλλοτε καὶ νῦν. Ξενοφάνης Γ' (1905 - 1906) 72 - 82, 163 - 171, 202 - 211.
— Ἡ γέννησις καὶ βάπτισις ἐν Βουρδουρίῳ ἄλλοτε καὶ νῦν. Αὐτόθι, σ. 272 - 279.— Τὰ κατὰ καὶ μετὰ θάνατον ἐν Βουρδουρίῳ ἄλλοτε καὶ νῦν. Αὐτόθι, σ. 335 - 342.
1758. **Πολίτης Ν. Γ.** Γαμήλια Σύμβολα. Ἐπ' Ἐπ Παν [Β'] (1905 - 1906) 111 - 187 (=Λαογ. Σύμμ. Β', 1921, σ. 218 - 267, ἔκδ. β', 1975, σ. 260 - 320).
Κρίσις: *Wochenschrift für Klassische Philologie* 24 (1907), ἀρ. 6, σ. 158 (G. Wartenberg).

1759. **Παπαντωνίου Δ. Σ.** Γαμήλια ἄσματα, προπόσεις καὶ εὐωχίαι χωρικῶν Ἀρκάδων. Ἀρκαδ Ἐπ Β' (1906) 182 - 185.

1760. * **Καρακατσάνης Ἰ.** Γάμοι ἐν Γαλαξειδίῳ. Ἀπόλλων, φ. 18, 23.

2. Θρησκευτικὴ ζωὴ. Λαϊκὴ λατρεία.

α') Συλλογαί.

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 16. 55. 56. 57. 60. 63. 67. 70. 71. 74. 75. 77. 79. 90. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 96. 98. 99. 105. 109. 113. 114. 116. 119. 121. 123. 129. 130. 137. 140. 141. 142. 143. 145. 147. 149. 151. 154. 157. 163. 165. 167. 168. 169. 172. 174. 175. 178. 179. 180. 181. 187. 193. 194. 195. 196. 197. 200. 201. 203. 204. 208. 209. 212. 213. 221. 222. 229. 231. 242. 243. 244. 245. 247. 250. 257. 263. 264. 267. 268. 272. 273. 276. 278. 279. 281. 286. 287. 292. 293. 294. 296. 297. 298. 430. 441. 678. 686. 697. 723. 734. 779. 1095. 1667. 1677. 1678. 1679. 1680. 1687. 1690. 1692]

1761. **[Πῶπ Κ.]** Ἡ ἐν Σαλαμῖνι πανήγυρις τῆς Φανερωμένης. Εὐτέρπη Ε' (1851 - 52) 38 - 40.

1762. **Π. Κ.** Τὸ τραγούδι τοῦ Μαῖου. Ἔθιμα καὶ δημοτικὰ ἄσματα τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος. Εὐτέρπη ΣΤ' (1852 - 53) 398 - 400.

Ἔθιμα λαϊκῆς λατρείας ἐν Πάργῃ καὶ τὸ τραγούδι τοῦ Μαῖου.

1763. **Ἀπρίλιος καὶ Μάιος.** Πανδώρα ΙΒ' (1861 - 62) 6 - 7.

1764. **Ἀ. Ἰ.** Τὰ χαρμόσυνα πυρὰ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου. Ἐφημ Φιλομαθῶν Ι' (1862) 2175 - 2176.

1765. **Proust Ant.** Χειμερινὴ διατριβὴ ἐν Ἀθήναις. Χρυσάλλις Α' (1863) 9 - 13, 43 - 45.

Ἐν σ. 10 γίνεται λόγος διὰ τὸ χριστόψωμον.

1766. **Πανταζῆς Δ.** Ἀρτζιβούριον. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΕ' (1867) 1173 - 1174.

1767. **Χεν. Λ.** Ἡ πρώτη τοῦ ἔτους καὶ τὰ δῶρα αὐτῆς. Χρόνος 7 (1868) 78 - 81.

1768. **Μηλιαράκης Σπ.** Ἡ πρώτη τοῦ ἔτους ἐν Ἀνδρῳ. Ἰλισσὸς Β' (1869 - 70) 313 - 314.

1769. **Ζηοίου Κ.** Ἡθὴ καὶ ἔθιμα τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων. Τὰ Δωδεκαήμερα. Βύρων Α' (1874) 67 - 70.

1770. Περὶ τοῦ ἐν Κερκύρᾳ τιμαρίου τῶν Ἀθιγγάνων καὶ τῆς πρώτης τοῦ Μαῖου. Νεοελλ Ἀνάλ Β' (1874), φυλλάδ. Η', σ. 526 - 540.

1771. **Β. Ἀρ.** Τὰ παρὰ τῷ λαῷ ἐν Ἀθήναις τελούμενα δωδεκαήμερα. Ἐστία 3 - 4' (1877) 825 - 826.

Δημοσ. καὶ 2 ἄσματα καὶ παράδοσις περὶ Καλικαντζάρων.

1772. **Δεβιάζης Σ.** Ἡ ἐκκλησίᾳ τοῦ ἁγίου Νικολάου τοῦ Μόλου. Κυψέλη Δ (1877) 3 - 5.

1773. Πρωτομαΐα. Ἑστία 3 - 4 (1877) 287 - 288.
Γίνεται λόγος περὶ μαΐουμᾶ.
1774. Μακεδονικά: α') Γλῶσσαι, β') Ἦθη καὶ ἔθιμα. Παρνασσός 3 (1879) 953 - 957.
Ἐν σ. 956 - 957 δημοσ. τὸ ἔθιμον τῆς χελιδόνος μετὰ τοῦ σχετικοῦ ἄσματος.
1775. Τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος ἐν Κερκύρᾳ. Ἑστία 11 - 12 (1881) 794 - 795.
1776. Βαρδουνιώτης Δ. Κ. Ἡ 24ῃ Ἰουνίου. Ποικίλη Στοά 2 (1882) 236 - 54.
Εἰδήσεις λαϊκ. λατρ. καὶ μαντικῆς.
1777. Λασπόπουλος Ἀθ. Δ. Ὀλυμπος καὶ οἱ κάτοικοι αὐτοῦ. Ἦθη καὶ ἔθιμα Αυτοχώρου. Παρνασσός 6 (1882) 396 - 403, 581 - 588.
Ἔθιμα λαϊκῆς λατρείας μετὰ 5 λατρευτικῶν ἄσμάτων.
1778. Δροσίνης Γεώργ. Αἱ ἀπόκρεω ἐν Ἀθήναις. Ἑστία 15 - 16 (1883) 121 - 126.
1779. Καλαϊσάκης Γ. Π. Πῶς ἐορτάζεται ὁ Μάιος ἐν Χανίοις τῆς Κρήτης. Ποικίλη Στοά Δ' (1884) 127 - 138.
1780. Κ(αμπούρογλου) Μ(αριάννα) Γρ. Ἐθνογραφικά. Μάρτης [Ἀθῆναι]. Ἑβδομάς Α' (1884), ἀρ. 1, σ. 8. [Δημοσιεύονται λατρευτικὰ ἔθιμα τῆς παραμονῆς καὶ τῆς 1ης Μαρτίου, τοῦ τέλους Μαρτίου καὶ τῶν ἁγίων Σαράντα (9 Μαρτίου). Ἐπίσης 1 παράδοσις περὶ τοῦ Μαρτίου]. — Ἐθνογραφικά [Ἀθῆναι]. Αὐτόθι, ἀρ. 5, σ. 40. [Ἔθιμα καὶ δοξασίαι περὶ τοῦ Ἀαζάρου, τῆς πρωταπριλιάς καὶ τῶν Βαγιῶ μετὰ 2 λατρευτικῶν ἄσματιῶν καὶ 1 παροιμίας]. — Ἐθνογραφικά [Ἀθῆναι]. Ἔθιμα κατὰ τὴν Μεγάλην Ἑβδομάδα καὶ τὸ Πάσχα [μετὰ 1 παραδόσεως]. Αὐτόθι, ἀρ. 6, σ. 48. — Ἐθνογραφικά [Ἀθῆναι]. Ρουσάλια, πρωτόπεφτα, δευτέρα τοῦ Θωμᾶ [μετὰ λατρευτικοῦ ἄσματιοῦ]. Αὐτόθι, ἀρ. 7, σ. 56. — Ἐθνογραφικά. Τ' αἰ-Γιωργιοῦ. Ἔθιμα τσοπάνιδων. Τ' αἰ-Γιωργιοῦ τὸ λουλουγάτσι. Τὸ τραγούδι του. Ἡ εἰκόνα του. [Ἀθῆναι]. Αὐτόθι, ἀρ. 8, σ. 64. — Ἐθνογραφικά [Ἀθῆναι]. Ἡ πρωτομαγιά. Τῆς Μισοπεντηκοστῆς. Τῆς ἁγίας Μαύρας. Αὐτόθι, ἀρ. 9, σ. 72.
1781. Χιώτης Π. Διαμονὴ ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας ἐν Πάτραις. Κυψέλη Α' (1884) 12 - 16, 35 - 37, 63 - 65, 84 - 87, 111 - 113.
Ἐν σ. 36 - 37: εἰδήσεις λαϊκῆς λατρείας.
1782. Σταματέλος Νικ. Ἡ μεγάλη ἑβδομάς καὶ τὸ Πάσχα ἐν Λευκάδι. Ποικίλη Στοά Ε' (1885) 307 - 319.
1783. Χιώτης Π. Πολιορκία Κερκύρας τῷ 1716 καὶ ἡ κατὰ τὴν 11 Αὐγούστου λιτανεία τοῦ λειψάνου τοῦ θαυματουργοῦ ἱεράρχου Σπυρίδωνος πρὸς ἐτήσιον ἀνάμνησιν τῆς διασώσεως Κερκύρας ἐκ τῆς πολιορκίας. Κυψέλη Γ' (1886) 21 - 24, 29 - 32.
Ἐν σ. 29 - 32: εἰδήσεις περὶ λαϊκῆς λατρείας.

1784. **Εὐσέβιος ὁ Κερκύρας** Περὶ τῆς ἐορτῆς τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης. Παρνασσός 11 (1887) 206 - 212.
Ἐν σ. 211 - 212: σημειώσεις περὶ τοῦ ὀνόματος Αἰκατερίνα.
1785. Τὸ ἔθιμον τοῦ πυροβολεῖν. Ἑβδομάς Δ' (1887), ἀρ. 10, σ. 2 - 3.
1786. **Παπαγεωργίου Γ.** Οἱ Προδρομῖται. (Θρησκευτικὰ ἔθιμα ἐν Καταφυγίῳ τοῦ Ὀλύμπου). Ἑστία 25 - 26 (1888) 251 - 253.
Δημοσ. καὶ 12 ἄσματα λατρευτικὰ καὶ 1 κλέφτικο.
1787. **Τσιτσέλης Ἡλίας Ἀ.** Ἑθιμα ἐν Κεφαλληνίᾳ. Ἑστία 25 - 26 (1888) 789 - 790.
1788. **Ἀλεξάκης Ἐπ.** [Τὸ Πάσχα ἐν Ἑλλάδι]. Ἑθιμα ἐν Πάτμῳ. Ἡ τελετὴ τοῦ νιπτῆρος. Ἑστία 27 (1889) 336 - 338.
1789. **Διαμαντάρης Α.** Ἡ ἐορτὴ τοῦ ἁγίου Ἡλίου ἐν Καστελλορίζῳ. Ἑστία 28 (1889) 63.
1790. **Ζακύνθιος** [Τὸ Πάσχα ἐν Ἑλλάδι]. Ἑθιμα ἐν Ζακύνθῳ. Ἑστία 27 (1889) 338.
1791. **Ζερβὸς Γεράσιμ. Κ.** [Τὸ Πάσχα ἐν Ἑλλάδι]. Ἑθιμα ἐν Καλύμνῳ [μετὰ 2 ἄσμ.]. Ἑστία 27 (1889) 335.
1792. **Ἡ βασιλόπητα. ΗΕΚ Β'** (1889) 38 - 40.
1793. **[Καρκαβίτσας Ἀνδρ.]** Τὸ Πάσχα τῶν Βλαχτοποιμένων. Ἑστία 27 (1889) 338 - 340.
1794. **Κορυστινάκης Γεώργ. Α.** [Τὸ Πάσχα ἐν Ἑλλάδι]. Ἑθιμα ἐν Ἀνδρῳ [μετὰ 4 λατρ. ἄσμάτων]. Ἑστία 27 (1889) 335 - 336.
1795. **Παπαγεωργίος Σπ.** Τὸ Πάσχα ἐν Ἑλλάδι. Ἑθιμα ἐν Κερκύρᾳ. Ἑστία 27 (1889) 332 - 334.
1796. **Παπανδρέου Γ.** [Τὸ Πάσχα ἐν Ἑλλάδι]. Ἑθιμα ἐν Σκουπίῳ τῆς ἐπαρχίας Καλαβρύτων. Ἑστία 27 (1889) 334 - 335.
1797. **Τσιτσέλης Ἡλίας Ἀ.** Ἑθιμα ἐν Κεφαλληνίᾳ. Ἡ κουλούρα τῆς γωνιᾶς. Ἑστία 27 (1889) 420 - 421.
1798. **Χρηστοβασίλης Χρ.** Ἡ χελιδόνα τοῦ Μαρτίου. Ἑθν Ἀγωγή Β' (1889) 95.
1799. **Ἀδρακτᾶς Γεώργ.** Ἡ μεγάλη ἐβδομάς ἐπὶ τοῦ Πηλίου. Ἑβδομάς Ζ' (1890), ἀρ. 13, σ. 3 - 5.
1800. **Ἀλεξάκης Ἐπαμ.** Αἱ ἀπόκρεω ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα. Αἱ ἀπόκρεω καὶ αἱ προσωπιδοφορίαι ἐν Πάτμῳ. Ἑστία, Ἰαν. - Ἰούν. 1890, σ. 109 - 110.
1801. **Βασδραβέλης Γεώργ.** Ἡ ἐορτὴ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου ἐν Βλάτση τῆς Μακεδονίας. Ἑστία, Ἰούλ. - Δεκέμ. 1890, σ. 61.

1802. **Βλάχος Χρ. Γ.** [Αί απόκρεω ἀνά τὴν Ἑλλάδα]. Αἱ εὐωχίαι τῶν ἀπόκρεων ἐν Κατοχῇ τῆς Αἰτωλίας. Ἑστία, Ἰαν. - Ἰούν. 1890, σ. 93 - 94.
1803. **Δραγάτης Ἰάκ. Χ.** [Αί απόκρεω ἀνά τὴν Ἑλλάδα]. Ὁρχήσεις καὶ στιχουργικοὶ ἀγῶνες ἐν Σίφνῳ. Ἑστία, Ἰαν. - Ἰούν. 1890, σ. 92 - 93.
1804. **Ζῆκος Ἀστέριος** Ἡ πρώτη Μαΐου ἀνά τὴν Ἑλλάδα. Ἐν Κοζάνῃ. Ἑστία, Ἰαν. - Ἰούν. 1890, σ. 286.
Δημοσ. καὶ ἡ μελωδία δημῳδούς ᾄσματος εἰς εὐρωπαϊκὴν μουσικὴν γραφὴν.
1805. **: Ἰώσηπος** Ἡ πρώτη Μαΐου ἐν Καλύμνῳ. Ἑστία, Ἰαν. - Ἰούν. 1890, σ. 324.
1806. **Κανελάκης Κ. Ν.** Αἱ απόκρεω ἀνά τὴν Ἑλλάδα. Τὸ πρωτοπαλλήκαρον καὶ ὁ ἀγῶς ἐν Ὀλύμπῳ τῆς Χίου. Ἑστία, Ἰαν. - Ἰούν. 1890, σ. 91 - 92.
1807. **Κρυστάλλης Κ. Δ.** Ἡ πανηγύρις τῆς Μεταμορφώσεως ἐν Ἰωαννίνοις. Ἑβδομάς Ζ' (1890), ἀρ. 32, σ. 6 - 8, ἀρ. 33, σ. 6 - 8.
Δημοσιεύονται καὶ ᾄσματα 2, δίστιχα 15.
1808. **Λελέκος Μιχ.** Περὶ τῶν ἐθίμων, πανηγύρεων καὶ προλήψεων τοῦ λαοῦ. Τοῦ Χριστοῦ τὰ Πάθη. Ἀπόλλων ΣΤ' (1890) 1069 - 1070.
1809. **Παπαγεώργιος Σπυρ.** Ἡ πρώτη Μαΐου ἐν Κερκύρᾳ. Ἑστία, Ἰαν. - Ἰούν. 1890, σ. 269 - 270.
1810. **Τσιτσέλης Ἡλίας** Ἑθιμα ἐν Κεφαλληνίᾳ. Τὰ πανηγύρια. Ἑστία, Ἰούλ. - Δεκ. 1890, σ. 221 - 222, 237 - 238.
1811. **Χρηστοβασίλης Χ.** Ἡ πρώτη Μαΐου ἀνά τὴν Ἑλλάδα. Τ[οῦ] Κλήδονα [μεθ' 6 σχετικῶν ᾄσμάτων]. Ἑστία, Ἰαν. - Ἰούν. 1890, σ. 268 - 269.
1812. **XXX** [Αί απόκρεω ἀνά τὴν Ἑλλάδα]. Τὸ τελευταῖον ᾄσμα τῶν Ἀπόκρεων ἐν Φθιώτιδι. Ἑστία, Ἰαν. - Ἰούν. 1890, σ. 93.
1813. **Ἀποστολίδης Δημήτρ.** [Χριστούγεννα] ἐν Φοινικίῳ τῆς Ἡπείρου. Ἑστία, Ἰούλ. - Δεκ. 1891, σ. 397 - 398.
1814. **Δημάκης Ἡρακλῆς Γ.** [Χριστούγεννα] ἐν Γανοχώροις τῆς Θράκης. Ἑστία, Ἰούλ. - Δεκ. 1891, σ. 397.
1815. **Μακρῆς Κ. Γ.** [Ἑλληνικὰ Χριστούγεννα] ἐν Βάρνῃ. Ἑστία, Ἰούλ. - Δεκ. 1891, σ. 396 - 397.
1816. Easter-tide in Greece. Newbery Home Magazine, April 1892, σ. 416 - 420.
1817. **Κρυστάλλης Κ.** Αἱ απόκρεω ἐν Ἰωαννίνοις. Ἑστία, Ἰαν. - Ἰούν. 1892, σ. 97 - 100.
1818. **Τσιτσέλης Ἡλ. Α.** Ἑθιμα ἐν Κεφαλληνίᾳ. Ἡ Μεγάλῃ Ἑβδομάς καὶ τὸ Πάσχα. Παρνασσός 15 (1892) 280 - 297, 921 - 925.
1819. **Παπαδόπουλος Χρυσόστ.** Τὸ ἐν Μαδύτῳ ἁγίασμα τοῦ ἁγίου Εὐθυμίου. Νεολόγος 1895, ἀρ. 7844 - 45, σ. 3.

1820. :Μίλτως Ἀποκριὰ τῶν χωρικῶν (τῆς Κεφαλληνίας). Ὀλύμπια Α' (1895 - 96), ἀρ. 14, σ. 106 - 107.
1821. Παπάδη Μαρία Τὸ δένδρον τῶν Χριστουγέννων. ΗΕΚ Θ' (1896) 11 - 15.
1822. Λαυριώτης Ἀλέξ. Ε. Ἡ ἐορτὴ τῶν 40 μαρτύρων ἐν Ἀδριανουπόλει. Θρ Ἐπετ Α' (1897) 32 - 34.
1823. :Πρόδικος Ἡ πανήγυρις τῆς Σηλυβρίας (Ἀναμνήσεις). Θρ Ἐπετ Α' (1897) 55 - 69.
1824. Πομπέσκος Ε. Σ. Ἡ πανήγυρις τῆς Σηλυβρίας. Ἀστὴρ τῆς Ἀνατολῆς 1899, σ. 130 - 143.
1825. Τραυλαντώνης Ἀ. Ἡ κρεμάλα τῆς Καθαρᾶς Δευτέρας. Ἐθν Ἀγωγή Γ' (1900) 110 - 111.
1826. Ζερλέντης Ι. Α. Ἡ τελετὴ τοῦ νικτῆρος ἐν Πάτμῳ. Νέα Σμύρνη, 28 Μαρτίου 1901 (ἀρ. 6666).
1827. Ρωμαῖος Κ. Αἱ Ἀπόκρεω. Εἰς τὸ χωρίον Βούρβουρα τῆς Κυνourίας. Ἐθν Ἀγωγή Δ' (1901), ἀρ. 3, σ. 46 (=Μικρά Μελετήματα, Θεσσαλονίκη 1955, σ. 6 - 7).
1828. Ζώης Λεων. Χ. Ἐθιμα ἐν Ζακύνθῳ κατὰ τὴν ἐβδομάδα τῶν παθῶν καὶ τῆς Διακαινησίμου. Ἐκκλησι. Ἀλήθεια Κων/πόλεως, ἔτ. ΚΒ' (1902), ἀρ. 31 - 41.
1829. :Νικίας ὁ ἐξ Ὑακίνθων Τὸ σουδάριον καὶ ἡ εἰκὼν τοῦ Χριστοῦ. Παναθήναια Δ' (1902) 55 - 56.
1830. * Ζώης Λεων. Χ. Πασχαλινὰ ἔθνη καὶ ἔθιμα ἐν Ζακύνθῳ. Νεολόγος Πατρῶν, ἔτ. Θ' (1903), ἀρ. 3124.
1831. Ἀναστασόπουλος Δημήτρ. ὁ Ἀθηναῖος Ἡ πανήγυρις τῆς Λαρίσσης. Παναθήναια Ζ' (1903 - 1904) 33 - 37, 104 - 109.
1832. Λελέκος Μ. Ἀπὸ τὴν συλλογὴν τοῦ —. ΑΟΔΟ, ἀρ. 33, Ἀθῆναι 20 Ἰουν. 1904, σ. 543 - 544.
1833. Μυστακίδης Ν. Γ. Τὸ κωδώνισμα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Φωνὴ τῆς Ἡπείρου, Ἀθῆναι 1 Ὀκτωβρ. 1904, ἀρ. 591, σ. 4.
1834. Πετρίδης Μιχ. Γ. Ἡ ζωὴ στὸ Καστελλόριζο. Α' Ἡ πρωτομαγιά. Β' «Τὰ κορίτσια στὸ νερό». Νουμᾶς Β' (1904), ἀρ. 123, σ. 9.
1835. Σταμ. Γ. Σταμ. Ἀϊ-Λιάς. ΑΟΔΟ, ἀρ. 37, Ἀθῆναι 18 Ἰουλ. 1904, σ. 607.
1836. Πετρίδης Μιχ. Ἡ ζωὴ στὸ Καστελλόριζο. Τὸ Πάσχα. Νουμᾶς Γ' (1905), ἀρ. 143 σ. 12, ἀρ. 144 σ. 3 - 4.
1837. Βαρβερόπουλος Κ. Τὸ Τριπολιτικὸν πάσχα. Ἀρκαδ Ἐπ Β' (1906) 185 - 87.
1838. Παπαδόπουλος Γ. Δύο παιδραὶ πανηγύρεις. Ἀρκαδ Ἐπ Β' (1906) 308 - 311.

β') Μελέται.

[Βλ. καὶ τὸ ἄρθρον 122]

1839. Τὰ τῆς ἀποκρέω βακχεύματα καὶ τὰ παρὰ Ρωμαίοις Κρόνια. Ἐφημ Φιλομαθῶν Η' (1860) 1199.
1840. Α'. Σταυρός. Β' Σταύρωσις. Ἐφημ Φιλομαθῶν Θ' (1861) 1639 - 1641.
1841. Λεβίδης Δ. Ἡ Ἀπόκρεως. Ἰλισσὸς Β' (1869 - 70) 8 - 13, 56 - 62.
1842. Κ. Ι. Χ. Τὰ πυρὰ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου. Ἰλισσὸς Γ' (1870 - 71) 151.
1843. Καραβίας Ἰω. Περὶ μεταμφιέσεως καὶ προσωπιδοφορίας. Ἰλισσὸς Γ' (1870 - 71) 26 - 28.
1844. Λεβίδης Νικ. Δ. Μία ἀπάντησις. Ἰλισσὸς Δ' (1871 - 72) 560 - 564.
Ἀπάντησις εἰς βιβλιοκρισίαν τοῦ Ν. Γ. Πολίτου, δημοσιευθεῖσαν εἰς τὴν ἔφημερ. Καιροὶ τῆς 8 καὶ 10 Ἰουνίου (1872) καὶ ἀφορῶσαν εἰς μελέτην τοῦ Νικ. Λεβίδου περὶ ἁγίων λειψάνων.
1845. Πολίτης Ν. Γ. Προλήψεις καὶ δοξασαὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ρουσαλιῶ. Ἀνατολ Ἐπιθεώρ Α' (1872 - 73) 97 - 101.
1846. Τὰ Χριστούγεννα. Πόθεν ἤρξατο ἡ τῶν Χριστουγέννων ἐορτή. Ἐθν Βιβλ Ζ' (1872 - 73) 355 - 358.
Ἀνεδημοσιεύθη ἐκ τοῦ «Μέλλοντα», ὡς ἀναφέρεται ἐν ὑποσημ. τοῦ ἁρθροῦ.
1847. Χουρμουζιάδης Α. Περὶ τῶν ἀναστεναρίων καὶ ἄλλων τινῶν παραδόξων ἐθιμῶν καὶ προλήψεων ὑπὸ —. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τύποις Ἀνατολικοῦ Ἀστέρος, 1873, 8ον, σελ. 28. [Ἀνατύπωσις εἰς Ἀρχ. Θρακ. Θησ. 26, 1967, 143 - 166].
1848. Πολίτης Ν. Γ. Τὰ ἔθιμα τῆς Πρωτοχρονιάς. Ἐφημερίς [Κορομηλᾶ], 30 Αὐγούστου 1874, σ. 3 (=Λαογρ. Σύμμ. Γ', σ. 198 - 201).
1849. Βλάχος Ἀγγ. Ἀπόκρεω καὶ προσωπιδοφόροι. Ἐστία Α' (1876) 91 - 93.
1850. Πόθεν ἤρξατο ἡ τῶν Χριστουγέννων ἐορτή. Ἐστία Α' (1876) 821 - 823.
1851. Π(ολίτης) Ν. Γ. Ἡ πρώτη Μαρτίου. Ἐστία Α' (1876) 142 - 143 (=Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 72 - 73). — Τὰ αὐγά τοῦ Πάσχα. Αὐτόθι, σ. 220 - 221 (=Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 74 - 76). — Ἅγιος Γεώργιος. Αὐτόθι, σ. 268 - 271 (=Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 80 - 85). — Ἡ ἐορτὴ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου. Αὐτόθι, σ. 414 - 415 (=Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 86 - 88). — Ὁ ἅγιος Ἡλίας. Αὐτόθι, σ. 460 - 462 (=Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 89 - 92).
1852. Βυζάντιος Σ. Δ. Κάλανδα. Ἐστία 5 - 6 (1878) 13 - 14.
1853. Πολίτης Ν. Γ. Τὸ δένδρον τῶν Χριστουγέννων. Ἐστία 7 - 8 (1879) 814 (=Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 100 - 101). — Ὁ ἅγιος Νικόλαος. Αὐτόθι 13 - 14 (1882) 775 - 778 (=Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 93 - 99). — Μάρτης. Αὐτόθι 15 (1883) 190 - 191 (=Λαογρ. Σύμμ. Β', 1921, σ. 209 - 217, ἔκδ. β', 1975, σ. 249 - 259).

1854. **Φιλαδελφεὺς Νικολαΐδης Θ.** Περὶ ἁγίων λειψάνων ἐξ ἀνεκδότου χειρογράφου. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 666 - 675.
1855. **Λαμπάκης Γ.** Ἑορτὴ τῶν Φώτων καὶ ὁ μέγας ἁγιασμός. Ἑστία 17 - 18 (1884) 28 - 31.
1856. **Τρίκαρδος Διον.** Τὰ Θεοφάνεια κατὰ τοὺς δημώδεις μύθους. Κυψέλη Α' (1884) 53 - 57.
1857. **Βιζυηνὸς Γ.Μ.** Οἱ Καλογέροι καὶ ἡ λατρεία τοῦ Διονύσου ἐν Θράκῃ. Ἑβδομας Ε' (1888), ἀρ. 32 σ. 3 - 5, ἀρ. 33 σ. 2 - 5, ἀρ. 34 σ. 5 - 8, ἀρ. 35 σ. 6 - 9.
1858. **Χιώτης Π.** Τὰ κάλαντα καὶ ὁ μποναμαῖς. Ζακ Ἡμερ 1894, σ. 38 - 43.
Μετὰ 9 στίχους καλάντων ἐξετάζεται ἡ προέλευσις τῶν λέξεων κάλαντα καὶ μποναμαῖς.
1859. **Ζώης Λεων. Χ.** Ὁ ἅγιος Διονύσιος ὁ ἐκ Ζακύνθου. Ἐν Ζακύνθῳ 1895, 8ον, σελ. 70.
1860. **Π. Φορ.** Πόθεν ἤρξατο ἡ τῶν Χριστουγένων ἑορτὴ. Αἱ Μοῦσαι Ε' (1896 - 97) 645 - 670.
1861. **Βιζυηνὸς Γ. Μ.** Οἱ καλόγεροι καὶ ἡ λατρεία τοῦ Διονύσου ἐν Θράκῃ. Θρ Ἑπετ Α' (1897) 102 - 127.
1862. **Ἑκάεργος (Πολίτης Ν. Γ.)** Τὰ πρὸ Χριστοῦ Χριστούγεννα. Ἐφημερίς [Κορομηλά], 29 Δεκ. 1897.
1863. **Πολίτης Ν. Γ.** Τὰ πρὸ Χριστοῦ Χριστούγεννα. Ἑστία, 2 Ἰαν. 1898 (=Λαογρ. Σύμμ. Γ', σ. 202 - 205).
1864. **Μινῶτος Ν.** Ἡ ἑορτὴ τοῦ ἁγίου Βασιλείου. Αἱ Μοῦσαι Ζ' (1898 - 99) 939-941.
1865. **Σάρρος Δ. Μ.** Λείψανα τῆς λατρείας τοῦ Λίνου καὶ Ἀδώνιδος ἐν Ἡπείρῳ. ΔΙΕΕ Ε' (1896 - 1900) 347 - 351.
1866. **Καρολίδης Π.** Ἡ ἑορτὴ τῶν ρόδων. Ἀρμονία Α' (1900) 201 - 206.
Ροδισμός, ἀνθισμός, ἀνθηφόρια, rosalia, ρουσάλια, pascha rosarum, βαρτουβάρια, rus-salka.
1867. **Ζώης Λεων. Χ.** Ὁ ἅγιος Διονύσιος. Αἱ Μοῦσαι Α' (1892 - 39), ἀρ. 8, Θ' (1900 - 1901), ἀρ. 201.
1868. **Βάρνας Φ.** Αἱ προσωπίδες. Αἱ Μοῦσαι ΙΒ' (1903-1904), ἀρ. 260, σ. 1 - 2.
1869. **Μπήτος Ἰω.** Ἡ πρώτη τοῦ ἔτους διὰ μέσου τῶν αἰώνων. Αἱ Μοῦσαι ΙΒ' (1903 - 1904), ἀρ. 258, σ. 1 - 2.
1870. **Λάμπρος Σπ.** Παρανόησις τοῦ ὀνόματος τῆς Γοργοεπηκόου. ΝΕ 1 (1904) 376.
1871. **Rein Edv.** Zu der Verehrung des Propheten Elias bei den Neugriechen. Ofversigt af Finska Vetenskaps - Societetens Förhandlingar. XLVII (1904 - 1905), ἀρ. 1, σ. 1 - 33.
Κρίσις: ΒΖ 15 (1906) 355 - 356 (Κ. Κ[rumbacher]).

1872. **Σιγοῦρος Μαρίνος** Αἰ ἀπόκρεω ἐν Ἑπτανήσῳ. Παναθήναια Θ' (1904 - 1905) 293 - 295.
1873. **Dawkins R. M.** The modern carnival in Thrace and the Cult of Dionysus. The Journal of Hellenic Studies, London, vol. XXVI (1906) 191 - 206.
1874. **Κουκουλᾶς Φ.** Διατί θέτομεν ἐντὸς τῆς βασιλόπηττας νομίσματα. Ξενοφάνης Δ' (1906) 155 - 156.
1875. **Ζ(ώης) Α. Χ.** Τὸ γαητάνι. Αἱ Μοῦσαι ΙΕ' (1906 - 1907), ἀρ. 334, σ. 4.
1876. **Καλλιγέρης Δημ. Ν.** Ἡ πρώτη τοῦ ἔτους ἐπὶ Τιβερίου ἐν Ρώμῃ Αἱ Μοῦσαι ΙΕ' (1906 - 1907), ἀρ. 330 - 331, σ. 1 - 2.

3. Κοινωνικὴ ζωή.

α') Κοινωνικὴ ὀργάνωσις.

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 55. 58. 65. 68. 71. 86. 90. 94. 96. 98. 100. 105. 106. 116. 121. 128. 132. 141. 142. 151. 153. 160. 165. 166. 168. 174. 178. 180. 184. 185. 193. 197. 201. 202. 204. 207. 209. 212. 217. 233. 235. 240. 246. 249. 257. 263. 264. 267. 268. 272. 280. 281. 289. 290. 294. 295]

1877. **Δ[ραγούμης] Ν.** Τὸ χειροφίλημα. Πανδώρα Β' (1851 - 52) 991 - 992.
1878. **Ἱστορία τοῦ ἀσπασμοῦ.** Ἑπτάλοφος Α' (1869) 262 - 263.
1879. **Ταταράκης Ἀρ. Μ.** Ἡ ἐορτὴ τοῦ Βάκχου. [Ἔθιμα κατὰ τὴν ἀπὸ κοινοῦ φύτευσιν ἀμπέλου]. Νεοελλ' Ἀνάλ Α' (1870), φυλλάδ. ΣΤ', σ. 374.
1880. **Π[ολίτης] Ν. Γ.** Λέξεων ἱστορία. Κύριος - Κυρία. Παρθενῶν Β' (1872 - 73) 952 - 953.
1881. **Λαζόπουλος Γ.** Περὶ τοῦ ἐκουσίου συνεταιρισμοῦ τῶν ἐργατῶν καὶ κεφαλαιούχων Ἀμπελακιωτῶν καὶ περὶ τῆς πολιτείας καὶ παιδείας αὐτῶν. ΕΦΣΚ 10 (1877) 41 - 49.
1882. **Φιλαδελφεὺς Χ. Ν.** Ρουφέτιον καὶ ρουσφέτιον. Παρνασσός 1 (1877) 651-654.
1883. **Σ.** Ὑπομνηματικάί τινες σημειώσεις περὶ Δεμὶρ Ἰσσαρίου. Παρνασσός 2 (1878) 529 - 548.
Εἰδήσεις περὶ κοινωνικῆς ὀργανώσεως.
1884. **Πολίτης Ν. Γ.** Ἡ πενθερὰ παρὰ τοῖς διαφόροις λαοῖς. Ἑστία 7 - 8 (1879) 376 - 379 (=Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 105 - 110).
1885. **Κ. Π.** Περὶ Μάνης καὶ Μανιατῶν. Ἑβδομάς Δ' (1887), ἀρ. 21 σ. 1 - 2, ἀρ. 22 σ. 1 - 2, ἀρ. 23 σ. 1 - 3, ἀρ. 24 σ. 1 - 3, ἀρ. 25 σ. 1 - 2, ἀρ. 26 σ. 1 - 3, ἀρ. 31 σ. 1 - 2, ἀρ. 33 σ. 2 - 3, ἀρ. 34 σ. 1 - 3, ἀρ. 35 σ. 1 - 2, ἀρ. 37 σ. 1 - 3, ἀρ. 38 σ. 3 - 4.
Πλὴν τῶν εἰδήσεων τῶν ἀφορωσῶν εἰς τὴν κοιν. ὀργάνωσιν δημοσιεύονται καὶ πληροφορίες περὶ τελευτῆς καὶ μερικὰ τοπωνύμια.

1886. **Σκορδέλης Βλ.** 'Εορτή τοῦ ὀνόματος. 'Εβδομάς Δ' (1887), ἀρ. 25, σ. 4 - 6.
1887. **Κανελλίδης Πέτρ.** Οἱ Μανιάται. Σκ 'Ημ ἔτ. 1888, σ. 232 - 245.
Εἰδήσεις περὶ κοιν. ὀργαν.
1888. **Φαρδὺς Ν. Β.** 'Η ἐν Κορσικῇ ἐλληνικὴ ἀποικία. 'Εστία 25 - 26 (1888) 1 - 6, 25 - 28, 42 - 44, 49 - 51, 73 - 77, 90 - 93, 106 - 109, 113 - 115, 138 - 139, 174 - 176, 216 - 218, 232, 234, 253 - 255, 267 - 268.
Δημοσ. ὀνόματα καὶ πλῆθος εἰδήσεων ἀναφερομένων εἰς τὸν κοινωνικὸν βίον τῶν ἀποίκων.
1889. **Πετρίδης 'Αθαν.** Τὸ τυχερὸν τοῦ 'Αλῆ-Πασᾶ καὶ ἡ 'ξηντάρᾳ τοῦ παππᾶ-Κώστα. 'Ιστορικὴ παράδοσις. 'Απόλλων Ε' (1888 - 89) 867 - 869.
'Εν σ. 868 δημοσ. ἔθιμον ἀναφερόμενον εἰς τὴν κοινωνικὴν ὀργάνωσιν.
1890. **Κανελλίδης Π.** 'Ηθῆ καὶ ἔθιμα ἐν Μάνῃ. Σκ 'Ημ ἔτ. 1889, σ. 299-311.
1891. **Σωμερίτης Δ. Θ.** Τὰ ἄδικα δικαιώματα τῶν γυναικῶν τῆς 'Επτανήσου. Ζακ 'Ημερ 1890, σ. 20 - 23.
1892. **Μαρκόπολις Μιχ. 'Ιακ.** 'Η τελευταία ἐπὶ Τουρκοκρατίας διοικητικὴ ὀργάνωσις τῆς Κοινότητος Κάστρου Ναξίας. 'Εστία, 'Ιούλ. - Δεκ. 1892, σ. 333 - 335.
1893. **Μινῶτος Ν.** Γλωσσικά. Αἱ Μοῦσαι Γ' (1894 - 95) 215 - 216.
Περὶ τῆς λ. σέμπρος.
1894. **Ζῶης Λ. Χ.** Αἱ ἐν Ζακύνθῳ συντεχνίαι. Αἱ Μοῦσαι Β' (1893 - 94) 41 - 42, 49 - 50, 57 - 58, 65 - 66, 73 - 75, 81 - 83, 89 - 91, 100 - 101, 107 - 108, 117 - 118, 133 - 134, 142 - 143, 149 - 150, 159, 164 - 165, 175, 181 - 182, 192· Γ' (1894 - 95) 214, 223, 311 - 312, 316 - 317, 331 - 332, 343 - 344, 348 - 349, 358 - 359, 364 - 365, 372 - 373· Δ' (1895 - 96) 404 - 405, 423 - 424, 465 - 466, 476, 482, 498 - 499, 508, 522, 530 - 531, 538 - 539, 545 - 546, 555 - 556, 562 - 563, 567 - 568, 578 - 579, 586· Ε' (1896 - 97) 593.
1895. **'Αντωνιάδης Σωτ.** Περὶ Βεδενῶν καὶ Κουκλαίνης. Θρ 'Επετ Α' (1897) 133 - 144.
'Εθιμα κοινων. ὀργανώσεως.
1896. **Ρωμαῖος Κ.** Τὸ νυχτέρι. 'Εθν 'Αγωγὴ Β' (1899), ἀρ. 1, σ. 12 - 14 (=Μικρὰ Μελετήματα, σ. 1 - 5).
1897. **Σάρρος Δ. Μ** 'Εκ τῶν ἀρχείων τοῦ βιλαετίου Ζαγορίου (ἐξ ἀνεκδότου συλλογῆς —). Δωδώνη Β' (1899) 83 - 86.
Εἰδήσεις περὶ κοινων. ὀργανώσεως.
1898. **Φιλάρετος Γ. Ν.** Συνεργατικὴ 'Εταιρία 'Αμπελακίων [1795 - 1810]. Σκ 'Ημ ἔτ. 1901, σ. 49 - 64.
1899. * **Ζῶης Λεων. Χ.** Δημοσίᾳ ἀσφάλεια ἐν Ζακύνθῳ (ὀπλοφορία ἐπὶ Βενετοκρατίας). 'Εφημ. Ζακύνθου Φρουρός, ἔτ. Β' (1904), ἀρ. 55 - 59.

1900. **Ματθαίου Π.** Αἱ νεάνιδες τῆς Χίου. Παναθήναια Ι' (1905) 328 - 331.
1901. **Βογιατζίδης Ί.** Περὶ Νικλιάνων καὶ Φαμέγιων τῆς Μάνης. Ἀθηνᾶ 18 (1906) 59 - 62.
1902. * **Ζώης Λεων. Χ.** Οἱ Εὐγενεῖς καὶ ἡ Χρυσόβιβλος. Ροδών, ἔτ. Α' (1906), ἀρ. 7 - 12.

β') Λαϊκὸν δίκαιον.

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 55. 59. 62. 68. 86. 92. 121. 132. 151. 178. 187. 193. 201. 203. 209. 217. 233. 242. 245. 246. 257. 259. 261. 267. 1136. 1403]

1903. (**Ἀργυρόπουλος Π.**) Περὶ δημοτικῶν καὶ ἐπαρχιακῶν θεσμῶν πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως. Εὐρωπ Ἔραν Α' (1842), φυλλάδ. β', Β' ἔτ., σ. 69 - 95.
1904. **Glück Chr. Fr.** Συλλογὴ τοπικῶν τῆς Ἑλλάδος συνηθειῶν ἐξ ἐπισήμων πρὸς τὴν Ἑλλ. Κυβέρνησιν τῶν τοπικῶν ἀρχῶν ἀπαντήσεων. Καὶ ἀπόσπασμα τῆς περὶ συνηθειῶν πραγματείας, κατὰ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον, τοῦ Δ. Χρ. Φρεδ. Γλοῦκ (Glück). Μεταφρασθὲν ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ ὑπὸ Λ. Χρυσανθοπούλου. Ἀθήνησι 1853, 8ον, σελ. στ' + 216.
1905. **Δραγούμης Ν.** Βούνα πασκουλα καὶ εντρίτες 1670 μαγίου - 11 κατα το νέο. Βύρων Α' (1874) 264 - 266.
Ναξιακὸν ἐγγράφον ἐν ᾧ σημειοῦνται τοπωνύμια καὶ ὀνόματα.
1906. **Σάθας Κ.** Κρητικαὶ διαθήκαι. Μεσαιών. Βιβλιοθήκη, τ. 6, Βενετία 1877, σ. 654 - 692.
1907. **Τσοπανέλλης Ἀ. Δ.** Ἐν παλαιὸν προικοσύμφωνον. Ἑστία 13 - 14 (1882), σ. 712 - 713.
1908. **Πουρνάρας Γεώργ. Π.** Ἐλάσσονες ἱστορικαὶ σελίδες ἐκ τῆς Θεραπειάδος. Ἡμερολ Ἀνατολ Δ' (1885) 98 - 163.
Ἐν σ. 115 - 116: πωλητήριον οἰκίας.
1909. **Σακκελίων Ι.** Κυπριακὴ διαθήκη τῆς ΙΕ' ἑκατονταετηρίδος. Παρνασσός 11 (1887) 259 - 262.
1910. **Μηλιαράκης Ἀ.** Προικοσύμφωνον Ναξιακὸν τοῦ 1533. Ἑστία 25 - 26 (1888) 58 - 60.
1911. **Μομφερᾶτος Ἀ. Γ.** Περὶ Νοταρίων. Παρνασσός 14 (1896) 489 - 497.
1912. **Μομφερᾶτος Ἀ. Γ.** Τινὰ περὶ Νοταρίων, ἐν Δημ. Γρ. Καμπούρογλου, Μνημεῖα τῆς ἱστορίας τῶν Ἀθηναίων, τ. Γ', ἐν Ἀθήναις 1892, σ. 19 - 27.
1913. **Καμπούρογλους Δημ. Γρ.** Οἱ προικοθῆραι τοῦ παρελθόντος αἰῶνος καὶ τὰ τραχώματα. Παρνασσός 17 (1894) 161 - 167.
1914. **Φιλαδελφεὺς Θ. Ν.** Τὰ τραχώματα. Σκ Ἡμ ἔτ. 1894, σ. 209 - 218.

1915. **Ζιάκας Ἀναστ. Ι.** Περὶ τῆς ἀρχῆς τῆς λέξεως τράχωμα. Νεολόγος 1895, ἀρ. 7606, σ. 5.
1916. **Καραβοκυρὸς Μιλτ.** Τινὰ περὶ ἐθίμων ἐν τῇ νήσῳ Καρπάθῳ. Νεολόγος 1895, ἀρ. 7673 - 74, σ. 3.
1917. **Παπινιανὸς Αἰμ.** Νομικὰ σκαλαθύρματα. Τεῦχος δεύτερον, ια'. Τὸ δίκαιον ἐν ταῖς παροιμίαις. Ἐν Ἀθήναις 1897, 8ον, σελ. ζ' + 61.
1918. **Καλλιγᾶς Παῦλ.** Περὶ ἐθίμων. Εὐρετήριον Ἑλλήν. Νομολογίας (Παράρτ. Θέμιδος) ὑπὸ Ν. Ἰωαννίδου, τ. Γ', σ. 295 [=Καλλιγᾶς Π., Μελέται Α', Ἀθήναι 1899, σ. 211].
1919. **Μηλιαράκης Α.** Προικοσύμφωνον συνταχθὲν ἐν Σύρῳ τῷ 1597. Ἀρμονία Α' (1900) 695 - 704.
1920. **Παναγιωτίδης Δ. Α.** Κῶδιξ τοῦ ΙΗ' αἰῶνος κατὰ προικοδοσιῶν ἐν τῇ ἱερᾷ μητροπόλει Παραμυθίας καὶ ἱστορικαὶ τινες ἐξ αὐτοῦ σημειώσεις ὑπὸ —. ΕΦΣΚ 27 (1900) 307 - 12.
1921. **Φιλαδελφεὺς Θ. Ν.** Περὶ τραχώματος. Ἀρμονία Β' (1901) 258 - 268.
1922. **[Μαλακάσης Μιλτ.]** Μία διαθήκη. Παναθήναια Γ' (1901 - 1902) 90-91.
Ἡ διαθήκη αὕτη ἀνήκει εἰς τὸν ἐκ Ζακύνθου Ἀλέξανδρον δὲ Ρόσσην.
1923. **Διαθήκη Κολινοῦ Κολοκοτρώνη.** Σπ Ἡμ 3 (1902) 23-24.
1924. Προικοσύμφωνον τοῦ 1823. Παναθήναια Η' (1904) 338.
1925. **(Στασινόπουλος Κ. Ἀ.)** Ἱστορικὰ χαρτιά [2 συμβόλ. τῆς Ἑπτανήσου]. Νουμᾶς Β' (1904), ἀρ. 124, σ. 5.
1926. **Κωστῆς Ν. Κ. Χ.** Ἀποσπάσματα ἐκ Σμυρναϊκοῦ κώδικος ἐκδιδόμενα ὑπὸ —. ΔΙΕΕ ΣΤ' (1902 - 1906) 164 - 185.
Διάφορα ἔγγραφα ἐνδιαφέροντα ἀπὸ ἀπόψεως λαϊκοῦ δικαίου.
1927. Ἡ διαθήκη τοῦ στρατάρχου Κολοκοτρώνη. Ἀρκαδ Ἐπ Β' (1906) 113- 15.
1928. Μία πραγματογνωμοσύνη ἐπὶ τουρκοκρατίας. Σπ Ἡμ 7 (1906) 38 - 43.
1929. **Ζευγώλης Ἐμμ. Μ.** Ἐξ ἀφορμῆς ἐνὸς ἐγγράφου. Ζευγ Ἡμ 1907, σ. 52 - 59. [Λαϊκ. δίκ.].

4. Παιδικὴ ζωή.

α') Γενικά.

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 63. 70. 85. 87. 105. 123. 129. 137. 142. 147. 163. 165. 166. 167. 178. 183. 184. 185. 200. 201. 204. 217. 221. 227. 233. 242. 246. 257. 259. 261. 264. 271. 277. 283. 291. 1714]

1930. **Ζηκίδης Γεώργ. Δ.** Ἐθιμα ἀρχαῖα παρὰ τοῖς νῦν Ἑλλήσιν. Ἑβδομάς Γ' (1886), ἀρ. 118 σ. 256 - 258, ἀρ. 119 σ. 268 - 271.

Ἐθιμα σχετικὰ μὲ τὸ παιδίον.

1931. **Σκορδέλης Βλάσ.** Δημώδης παιδαγωγία. Πλάτων Ι' (1887) 57 - 60.
Ειδήσεις σχετικά με τὸ παιδίον.
1932. ——— Περὶ ἐργον ἔθιμον ἐν Στενημάχῳ. 'Εβδομάς Η' (1891), ἀρ. 8, σ. 6.
Δημοσ. ειδήσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὸ παιδίον.
1933. **Θ(εοδωρόπουλος) Μ. Ι.** Καλογέρεμμα καὶ ρίζιμο τῶν βρεφῶν. Σπ 'Ημ 1 (1900) 49.
1934. **Κοκκίνης Γ. Π.** Καὶ μερικαὶ προλήψεις γιὰ τὰ παιδιά. ΑΟΔΟ, ἀρ. 36, 11 'Ιουλ. 1904, σ. 593.
1935. **Κανδηλῶρος Τάκ. Χ.** Τὰ Γορτυνιακά. Λαογραφικὴ καὶ γλωσσολογικὴ μελέτη. 'Αρχαδ 'Επ Β' (1906) 225 - 291.
Παιδίον, παιδιαί, σχολικ. βίος.

β') Παιδιαί.

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 15. 19. 82. 90. 119. 129. 130. 142. 176. 184. 190. 200. 204. 212. 215. 242. 244. 245. 264. 266. 274. 291. 1935]

1936. **Δ[ραγούμης] Ν.** 'Η μόρρα [παιδιά ἐν Ζακύνθῳ]. Πανδώρα Β' (1851 - 52) 916 - 917.
1937. **Παπασλιώτης Κ. Γ.** Περὶ τῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις 'Ελλήσι παιδικῶν παγνίων. 'Εφημ Μαθητῶν Β' (1853 - 55) 365 - 372.
'Αναδρομὴ καὶ εἰς τινὰ νεοελληνικά.
1938. **Λουκάς Γ.** Περὶ πάλης ἐν [Κύπρῳ]. 'Εφημ Φιλομαθῶν ΙΓ' (1865) 702 - 703.
1939. **Μυστακίδης Β. 'Α.** Οἱ σωζόμενοι ἀγῶνες τῶν ἀρχαίων ἐν Θράκῃ. 'Εβδομάς Γ' (1886), ἀρ. 112 σ. 184 - 186, ἀρ. 113 σ. 194 - 195. [Παιδικὰ ἀγων.].
1940. **'Ολύμπιος Σ. Μ. Μακεδὼν** 'Ο 'Ελληνισμὸς ἐν Μακεδονίᾳ. Οἱ σωζόμενοι 'Ολυμπιακοὶ ἀγῶνες. 'Εβδομάς Γ' (1886), ἀρ. 103, σ. 75 - 76. [Παιδ. ἀγωνίσμ.].
1941. **Ζησίου Κωνστ. Γ.** 'Αρχαῖοι καὶ νέοι ἀθληταί. Παναθήναια Β' (1901) 17 - 22.
1942. **Σφάγγος Κ.** Δημώδεις παιδιαί [3]. 'Εθν 'Αγωγή Δ' (1901) 30 - 31, 47, 77 - 78.
1943. **'Αρβανιτόπουλος Α. Σ.** Νέον ἀντίγραφον τοῦ σαυροκτόνου τοῦ Πραξιτέλους. 'Εφημερὶς 'Αρχαιολογικὴ 1905, σ. 263 - 270.
'Εν στ. 268 - 269 δημοσ. παιδιὰ ἐξ 'Αρχαδίας ἐνέχουσα δεισιδαιμονίαν σχετιζομένην πρὸς τὸν μῦθον 'Απόλλωνος - 'Υακίνθου.
1944. **'Ιατρίδης Κλ.** 'Ηθῃ καὶ ἔθιμα ἐν 'Ανατολῇ. Παιδιαί ἐν Βουρδουρίῳ τῆς Πισσιδίας [65]. Ξενοφάνης Δ' (1906) 68 - 79, 362 - 374, 432 - 464.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Α'. ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ ΤΩΝ ΒΑΛΚΑΝΙΚΩΝ ΛΑΩΝ

1. Γενικά.

1945. Περὶ τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ γυναικῶν. Σύγγραμμα τῆς Κομήσσης Δώρας Ἰστριάδος μεταφρασθὲν μὲν ὑπὸ τῆς κυρίας Αἰμιλίας Γ. Σκοῦζέ, ἐκδοθὲν δὲ ὑπὸ Χρήστου Δούκα. Τόμ. πρῶτος, Ἀθῆναι 1861, 8ον, σελ. δ' + 5 - 374.

Ὁ πρῶτος τόμος ἀναφέρεται εἰς τὰς γυναῖκας τῆς Βλαχίας, Βουλγαρίας, Σερβίας, Ἀλβανίας, Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας. Πλὴν τῆς ἱστορ. ὕλης δημοσ. καὶ εἰδήσ. σχετ. μὲ τὴν κοινων. ὀργάν., τὸν γάμον, τὴν γένν., τὴν τελευτ., τὴν λαϊκ. λατρ., ἄσματα δημῶδη κ. ἄ.

1946. * *Canti popolari slavi, greci e napoletani*. Versiune di P. Turati. Milano, 1883. Battezzati, 16ον, σελ. IV + 176.

1947. *Šišmanov Iv. D.* Das Lied vom toten Bruder in der poesie der Balkanvölker. I. Theil, 1. Bisherige Untersuchungen, 2. Bibliographie. S. - A. aus dem Sbornik za narodni umotvorenija, nauka i knižnina, Bd. 13. Sofia 1896, 8ον, σελ. 96 (βουλγαρικῇ). Theil II. und III. Sbornik za narodni umotvorenija, nauka i knižnina 15 (Sofia 1898) 449 - 600 und zweite Abteil derselben Bandes, σ. 1 - 186. (Βουλγ.).

Κρίσεις: BZ 6 (1897) 189 - 190 (K. K[rum]bacher). Τὸ Ἀστὺ 1 καὶ 2 Αὐγούστου 1897 (Ἀδ. Ἀδαμαντίου). BZ 8 (1899) 557 - 558 (K. K[rum]bacher).

1948. *Dieterich Karl* Die Volksdichtung der Balkanländer in ihren gemeinsamen Elementen. Zeitschrift des Vereins für Volkskunde in Berlin 1902, σ. 145 - 155, 272 - 291, 403 - 415.

Κρίσις: BZ 12 (1903) 360 (A. H[ei]senberg).

1949. * *Heiling O.* Slovakische, Griechische, Walachische und Türkische Tanze Lieder... (τ. Δ' τῆς «Sammelbande der International Musikges»), 1903 (σ. 293 - 301).

1950. * *Dragomanov* Slavische Sagen über die Geburt Konstantins des Grossen. Sbornik des bulgar. Minist. der Volksaufkl. Sofia. Band 2 und 3.

Σημ. εἰς Βυζαντ Χρονικὰ I (1894) 242 ὑπὸ P. Syrk u.

2. Ἀλβανικὴ Λαογραφία.

1951. *Κουπιτόρης Π.* Διατριβὴ περὶ τῆς γλώσσης καὶ τοῦ ἔθνους τῶν Ἀλβανῶν ὑπὸ —. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΕ' (1867) 1141 - 1142, 1157 - 1159, 1181 - 1183, 1193 - 1196, 1204 - 1207, 1243 - 1246. ΙΣΤ' (1868) 1449 - 1454.

1952. **Πετρίδης 'Αθ.** Σκέψεις τινές ἐπὶ τῶν παρὰ τοῦ κ. Κουπιτώρη γραφομένων περὶ τοῦ 'Αλβανικοῦ ἔθνους καὶ τῆς γλώσσης αὐτοῦ. 'Εφημ. Φιλομαθῶν ΙΣΤ' (1868) 1483 - 1485, 1505 - 1510, 1542 - 1543.
1953. **Κουπιτώρης Π.** 'Ελεγχος τῶν 'Αθανασίου Πετρίδου σκέψεων. 'Εφημ. Φιλομαθῶν ΙΗ' (1870) 2045 - 2048, 2050 - 2052.
1954. **Πετρίδης 'Αθ.** 'Απάντησις πρὸς τὸν ἔλεγχον τοῦ Κ. Κουπιτώρη. 'Εφημ. Φιλομαθῶν ΙΘ' (1871) 2324 - 2327, 2330 - 2335.
1955. **Βάμβας Κ. Χ.** 'Ολίγα περὶ τῆς ἁλβανικῆς γλώσσης. Παρνασσός 3 (1879) 286 - 298.
Πλὴν τῆς ἄλλης ὕλης καὶ 6 ᾠσματα καὶ 3 δίστιχα.
1956. * Albanische Märchen, übersetzt von Gustav Meyer, mit Anmerkungen von Reinold Köhler. ('Απόσπασμα τοῦ ΙΒ' τόμου τοῦ Archiv für Litter. Geschichte).
Κρίσεις: ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 167 - 168 (Ν. Γ. Π[ολίτης]).
1957. **Μπόβος Ν. Θ.** 'Αλβανικὸν ᾠσμα [διὰ τὸν βασιλέα Γεώργιον]. 'Εβδομάς Δ' (1887), ἀρ. 16, σ. 1 - 2. — 'Αλβανικὸν ποίημα. Λύγκ(ι). (Μοιρολόγι). Αὐτόθι, ἀρ. 19, σ. 3.
1958. 'Η μπερσά τῶν 'Αλβανῶν. 'Εστία 28 (1889) 78 - 79.
1959. **Δευτεραῖος 'Αλέξ. Γ.** 'Αλβανικὰ ᾠσμα. Παρνασσός 14 (1891) 224 - 231, 281 - 290. — 'Αλβανικὰ καὶ Μαυροβουνιώτικα περίεργα. Αὐτόθι 15 (1892) 866 - 878.
1960. Δημῶδη ἁλβανικὰ ᾠσματα (μετὰ τῆς ἑλληνικῆς μεταφράσεως). Δωδώνη Β' (1899), 174 - 178. ['Ἀσμ. 13].

3. Βουλγαρικὴ Λαογραφία.

1961. **Πολίτης Ν. Γ.** Βούλγαροι κλέφτες κατὰ τὰ δημῶδη βουλγαρικὰ ᾠσματα. 'Εστία 19 - 20 (1885) 755 - 758 (=Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 287 - 296).
1962. **Schischmanov I. D.** Der Lenorenstoff in der bulgarischen Volkspoesie. Indogerm. Forschungen 4 (1894) 412 - 448.
Κρίσεις: BZ 4 (1895) 184 (Κ. Κ[rumbacher]).
1963. **Gisler Hermann I.** Coutumes du mariage chez les Bulgares. Echos d'Orient 5 (1901 - 1902) 237 - 243, 274 - 280. 6 (1902 - 1903) 63 - 74, 131 - 138. — Les Nistinars Bulgares. Αὐτόθι, σ. 103 - 107. — Coutumes funéraires chez les Bulgares. Αὐτόθι 6 (1902 - 1903) 257 - 263, 390 - 396, 7 (1904) 27 - 31.
1964. **Λεμάνσκι 'Ι.** Μῦθοι [5]. Παναθήναια Ι' (1905) 233. [Μετάφρασις Μ. Α. καὶ Κ. Μ.].

1965. * **Iljev A.** Bulgarische Überlieferungen über die als Hellenen, Juden und Lateiner bezeichneten Riesen. Sbornik des bulgar. Minist. der Volksaufkl. Sofia. Band 3 und 4.

Σημ. εἰς Βυζαντ Χρονικά I (1894) 242 ὑπὸ P. S y r k u.

4. Ρουμανικὴ Λαογραφία.

1966. **Ραπτάρης Ἰ. Μ.** Μανώλης. Βλαχικὴ παράδοσις τοῦ ΙΓ' αἰῶνος (ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ). Πανδώρα ΙΑ' (1860 - 61) 399 - 402.
1967. **Κουκούλης Δ. Ν.** Αἱ παραδουνάβιοι ἡγεμονίαι. Πανδώρα ΙΓ' (1862 - 63) 220 - 225, 251 - 257 (ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).
Δημοσ. καὶ λαογραφ. τινες εἰδήσεις ἐκ Ρουμανίας ἀναφερόμεναι εἰς ἔθιμα καὶ παραδόσεις.
1968. **Gaster M.** Die rumänische Version der trojanischen Sage. BZ 3 (1894) 528 - 552.
1969. **Praechter K.** Das griechische Original der rumänischen Troika. BZ 4 (1895) 519 - 546. — Die vulgärgriechischen Chroniken und die rumänische Trojasage. Αὐτόθι 8 (1899) 328 - 346.
1970. **Κακαβᾶς Γρηγ.** Δημῶδης ποίησις καὶ φιλαλογία τῶν Ρουμάνων. Ἡμερολ. 1905, σ. 464 - 466.

5. Σερβικὴ Λαογραφία.

1971. **Z. Ἰ.** Οἱ Μορλάχοι. Μνημοσύνη Α' (1852 - 53) 178 - 180.
Δημοσ. ἔθνογραφ. στοιχεῖα περὶ τῶν ἐν Δαλματία Μορλάχων.
1972. **Σερβία.** Πανδώρα ΙΒ' (1861 - 62) 257 - 259.
Ἐν σ. 259: εἰκὼν παριστῶσα τὸ ἐσωτερικὸν οἰκίας σερβικῆς.
1973. **Περβάνογλους Ἰω. Ἡσ.** Περὶ τῆς δημῶδους τῶν Σέρβων ποιήσεως. Φιλίστωρ Γ' (1862) 542 - 549.
1974. **Ράνκε Λεοπόλδος** Ἡ ἐπανάστασις τῆς Σερβίας... ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Κωστῆ. Ἐν Ἀθήναις 1862, 8ον μέγα, σελ. 72.
Ἐν σ. 18 - 24: ἔθιμα καὶ ἔθιμα, ὁ χαρακτήρ καὶ ἡ ποίησις τῶν Σέρβων.
1975. **P.** Τὰ περίεργα τῆς μεγάλης ἐβδομάδος. Τὰ ὥα τοῦ Πάσχα. Ἡ μεγάλη ἐβδομάς παρὰ τοῖς Σλάβοις. Ἐπτάλοφ Α' (1862 - 63) 326 - 329.
1976. **Τομαζαῖος Νικόλ.** Σερβικὰ ἄσματα [14]. Χρυσάλλις Β' (1864) 269 - 270, 494 - 495, Γ' (1865) 212 - 213, 244.
1977. **Κουμανούδης Στέφ. Α.** Μεταφράσεις σερβικῶν δημοτικῶν ἁσμάτων. Χρυσάλλις Γ' (1865) 109 - 111. [Ἄσμ. 15].

1978. Ἔθιμα καὶ ἄσματα τῆς Βοσνίας καὶ Ἑρζεγεβίνης. Παρνασσός 8 (1884) 681 - 696.
1979. Λαογραφία. Σερβικὴ παράδοσις. Ἑστία 27 (1889) 243.
1980. Ἑφ. Ν. Βοσνικὰ ἔθιμα. Οἱ ἄρραβῶνες ἐν Βοσνίᾳ. Αἱ Μοῦσαι Η' (1899 - 1900) 88.

6. Τουρκικὴ Λαογραφία.

1981. Διηγήματα ἀστεῖα καὶ περίεργα τοῦ Ναστραδὶν Χώντζα. Ἐκδοθέντα διὰ δαπάνης Π. Ὁρφανίδου. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1848, 12ον, σελ. 24.
1982. Ἑσωτερικὸν κατοικίας Ὀθωμανικῆς. Εὐτέρπη Η' (1854 - 55) 523 - 524.
1983. Δερβίσαι (μετάφρ. Δ. Καλ.). Ἐφημ Φιλομαθῶν Η' (1860) 1194 - 1195.
1984. Μαλλοῦφ Ν. Νασρεδδὶν Χότζα ἀστεῖα, οἷς προσετέθησαν καὶ παροιμίαι τουρκικαί, ἐκδοθέντα γαλλιστὶ ὑπὸ — καὶ μεταφρασθέντα ἐκ τῆς δευτέρας ἐκδόσεως. Ἐν Σμύρνῃ ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀγαλλθείας, 1861, 8ον, σελ. 36.
1985. Μ. Δ. Ὁ Χότζας Νάσρ-Ελ-Δὶν. Πανδώρα ΙΒ' (1861 - 62) 12 - 14.
1986. Ρ. Οἱ γάμοι ἐν Τουρκίᾳ. Ἐπτάλοφ Α' (1862 - 63) 153 - 156.
1987. Constant C. Ὁ μαγνητισμὸς ἐν Τουρκίᾳ [μετ' εἰκόνων]. Πανδώρα ΙΔ' (1863 - 64) 161 - 164. [Περὶ μαγνητισμοῦ καὶ μαγείας].
1988. Ἡ ἡμέρα τῆς Παρασκευῆς παρὰ τοῖς Μωαμεθανοῖς (Γέβμιλ Δζουμαά). Χρόνος 6 (1867) 67 - 69.
1989. Ξανθῆς Κωνστ. Οἰκιακὸς ἡμερήσιος βίος παρὰ τοῖς Ὀθωμανοῖς. Ἡθῆ καὶ ἔθῆ. Βύρων Α' (1874) 454 - 466.
1990. Δύο μῦθοι τοῦ Νασρ-εδ-δὶν-Χότζα. Ἑστία 5 - 6 (1878) 336.
1991. Βυζάντιος Σκαρλ. Τὰ πτηνὰ παρὰ τοῖς Τούρκοις. Ἑστία 7 - 8 (1879) 95 - 96.
- Ὀνόματα καὶ σχετικαὶ δοξασίαι καὶ συνήθειαι.
1992. Πετρῆς Ν. Περὶ γάμου Ὀθωμανίδος ἐν Πρεβέζῃ. Ἀπόλλων Γ' (1885-86) 513 - 515.
- Παρέκβασις περὶ ἐθίμων τῶν τουρκικῶν γάμων, σ. 515. Ἐν σ. 514: ὀνόματα Ἑλλήνων καὶ Τούρκων.
1993. Βαλαβάνης Ἰωακείμ Νασρ-εδ-δὶν Χώτζας. Βυζ' Ἡμ 1888, σ. 297 - 310.
1994. Ὀθωμανῶν γνωριμία. Βυζ' Ἡμ 1888, σ. 131 - 133 [παροιμ. 28]. — Ἡ ἡμέρα τῆς Παρασκευῆς παρὰ τοῖς Μωαμεθανοῖς. Αὐτόθι, σ. 146 - 147.
1995. Ἀφθονίδης Ἰω. Δ. Ζεῖμπέκιδες. Ἑστία, Ἰούλ. - Δεκ. 1891, σ. 152 - 155.
1996. Τσακύρογλους Μ. Περὶ Γιουρούκων, ἐθνολογικὴ μελέτη. Ἐν Ἀθήναις 1891, 8ον, σελ. 39.

1997. * **Smirnov V. D.** Türkische Legenden über die Hagia Sophia und andere byzantinische Altertümer. S. Petersburg 1898.

Κρίσις: BZ 9 (1900) 254 (K. K[rumbacher]).

1998. **Μ. Ί. Α.** Τουρκικά μυστήρια ἢ ἀποκαλύψεις πλείστων ἀποκρύφων τῆς Ἀνατολῆς. Περιγραφή παραδόξων ἐθίμων. Λύσις πάσης φαντασίας ἢ περιεργείας. Ἀνάγνωσμα λίαν ἐνδιαφέρον καὶ περιεργότατον. Ἐν Ἀθήναις 1900, 8ον, σελ. 112.

Ἔθιμα κοινων. ὄργαν., λαϊκ. λατρ. καὶ δεισιδαίμ. δοξασίαι τῶν Τούρκων.

1999. Δοξασίαι τῶν Μουσουλμάνων περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Αἱ Μοῦσαι ΙΑ' (1902 - 1903), φ. 245, σ. 1 - 2.

Β' ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ ΑΛΛΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΛΑΩΝ

1. Γενικά.

2000. Τρόποι χαιρετισμοῦ καὶ φιλοφρονήσεις φιλικαὶ παρὰ διαφόροις ἔθνεσιν. Εὐτέρπη Γ' (1849 - 50) 959 - 960.

2001. **Δε-Κιγάλας Ι.** Βιογραφία. Μιχαὴλ ὁ Ναστραδάμος. Πανδώρα Γ' (1852 - 53) 108 - 110. [Μαντική].

2002. Σλαβικά καὶ Οὐγγρικά ἐνδύματα (εἰκόνες). Πανδώρα Δ' (1853 - 54) 611 - 617. — Περὶ [εὐρωπαϊκοῦ] ἐνδύματος. Αὐτόθι Ε' (1854 - 55) 183 - 184.

2003. Τρόποι τοῦ χαιρετᾶσθαι παρὰ διαφόροις λαοῖς τῆς γῆς (ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ). Ἐφημ Φιλομαθῶν Ε' (1857 - 58) 53 - 54.

2004. Ὁ περὶ τοῦ περιπλανωμένου Ἰουδαίου θρύλος. Ἐφημ Φιλομαθῶν Θ' (1861) 1535 - 1539, 1545 - 1549, 1552 - 1554 (μετάφρασις Δ. Ἰορδανίδου) [=Χρυσάλλις Γ' (1865) 209 - 212, 244 - 248, 265 - 270 (ἐκ τοῦ γαλλικοῦ ὑπὸ Δ. Ἰ.)].

2005. **Παπαδόπουλος Ἡλ. Ν.** Μυθολογήματα τῆς Σκανδιναβίας (ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ). Ἐφημ Φιλομαθῶν Θ' (1861) 1663 - 1666.

2006. **Βιθυνὸς Ἰω. Π.** Περὶ τοῦ κατὰ καιροῦς, κατὰ κλίματα καὶ ἔθιμα τῶν διαφόρων ἐθνῶν γάμου. Ἐπτάλοφ Α' (1862 - 63) 214 - 17.

2007. **Ἰστριάς Δώρα** Αἱ γυναῖκες ἐν τῇ Δύσει. Πανδώρα ΙΑ' (1860 - 61) 345 - 349, 509 - 514, 585 - 589. ΙΒ' (1861 - 62) 169 - 173, 313 - 317, 481 - 485. ΙΓ' (1862 - 63) 49 - 53, 313 - 319, 441 - 448. ΙΔ' (1863 - 64) 84 - 88, 209 - 212, 417 - 421, 513 - 517, 561 - 565. ΙΕ' (1864 - 65) 34 - 36, 49 - 52, 199 - 201, 241 - 248.

2008. **Esquiros Alphonse** Ἡ ἀστρολογία, ἡ ἀλχημεία καὶ ἡ γαλλικὴ ἐπανάστασις. Ἐπτάλοφος Α' (1869) 545 - 551.

2009. **Ροῖδης Ἐ. Α.** Οἱ βρυκόλακες τοῦ μεσαιῶνος. Ἐθν Ἡμ 9 (1869) 412 - 421.

2010. Β. 'Ο Πολύφημος παρά διάφοροις λαοῖς. Περ. "Ομηρος, τόμ. ΣΤ', Σμύρνη 1878, σ. 165 - 174.
2011. * Α. Πῶς χαιρετίζουσιν οἱ διάφοροι λαοί. 'Εστία 11 - 12 (1881) 398-399.
2012. 'Αμοιβαῖαι τῶν λαῶν φιλοφρονήσεις. 'Εβδομάς Γ' (1886), ἀρ. 117, σ. 252. [Περιπαίγμ. καὶ παροιμίαι διαφόρων λαῶν, ἰδίᾳ εὐρωπαϊκῶν].
2013. Σαφχάουζεν 'Ερμαν 'Η δεισιδαιμονία καὶ ἡ φυσικὴ ἐπιστήμη. 'Εστία 21 - 22 (1886) 151 - 153, 170 - 172, 188 - 191.
2014. Πῶς ἐορτάζουσι τὰ Χριστούγεννα [ἐν 'Αγγλίᾳ, Σουηδίᾳ, 'Ισπανίᾳ, Ρώμῃ, Νορβηγίᾳ]. 'Εστία 25 - 26 (1888) 832 - 834.
2015. Ροῖδης 'Εμμ. Δ. Οἱ βρυκόλακες τοῦ μεσαιῶνος. 'Απόλλων ΣΤ' (1890) 1119 - 1121.
2016. Roth H. Ling 'Ο χαιρετισμὸς παρά τοῖς διάφοροις λαοῖς. 'Εβδομάς Ζ' (1890), ἀρ. 12, σ. 7 - 9, ἀρ. 13, σ. 6 - 8. [Μετάφρασις 'Α. Καραλή].
2017. Ροῖδης 'Εμμ. Οἱ βρυκόλακες τοῦ μεσαιῶνος. Σκ 'Ημ ἔτ. 1891, σ. 21 - 28.
2018. Κ[απράλος] Κ. Δ. 'Οδοιπορικαὶ σημειώσεις. 'Απόλλων Η' (1892) 60 - 61.
2019. Sozonovič J. Bürgers Lenore und ihr verwandte Stoffe in der europäischen und russischen Volkspoesie. Warschau 1893, 8ον, σελ. VII + 254.
2020. 'Επ. Ν. Τὰ Χριστούγεννα ἐν Εὐρώπῃ. Αἱ Μοῦσαι ΣΤ' (1897 - 98) 737 - 738.
2021. Σκριπ Τὸ Πάσχα ἄλλοῦ καὶ ἄλλοτε. Αἱ Μοῦσαι Γ' (1901 - 1902), φ. 217, σ. 2 - 3.
2022. Αἱ ἀπόκρεω ἀνὰ τοὺς αἰῶνας. Αἱ Μοῦσαι ΙΒ' (1903 - 1904), φ. 260, σ. 2 - 3.
2023. : Δωρικὸς Φίλ. Παράδοξοι ἐνταφιασμοί. Παναθήναια Ζ' (1903 - 1904) 269 - 271.
2024. Δ. Α. Οἱ Ρουθίνιοι. 'Ακρίτας Β' (1904) 463 - 467. [Μετάφρ.].

2. Βαλτικῶν λαῶν Λαογραφία.

2025. Α. Χαρακτήρ τῶν Λαπώνων. Εὐτέρπη Γ' (1849 - 50) 1001 - 1003.
2026. Παραδόσεις φινλανδικαὶ (ἐκ τοῦ Γαλλ. ὑπὸ Κ. Ν. Γερωγιόκα). Μνημοσύνη Α' (1852 - 53) 577 - 584.
2027. Λαπωνία. Πανδώρα Ε' (1854 - 55) 119 - 120.
Γενικὰ περὶ τῶν κατοίκων καὶ τῆς χώρας.
2028. 'Ο βίος παρά τοῖς 'Εσκιμῶσι. Χρυσάλλις Γ' (1865) 407 - 408.
2029. 'Εσκιμῶν ἥθη καὶ ἔθιμα. 'Εστία 6 - 7 (1879) 577 - 582.
2030. 'Ο ὡραιότερος στολισμὸς τῆς γυναικός [ἐν Σουηδίᾳ]. 'Εβδομάς Ζ' (1890), ἀρ. 20, σ. 15.

2031. **Τσιτσεκλής Παντ. Δ.** Ἐν Πολωνία οἱ χωρικοί, οἱ Ἰουδαῖοι, οἱ Εὐπατρίδαι, αἱ γυναῖκες. Ἐκ τῶν τοῦ Ἑρρίκου Χάϊνε. (Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ). Ἡμ Κυρ Γ' (1890) 43 - 59.

3. Ἀγγλική Λαογραφία.

2032. Ἑρμηνεία³ περὶ γυναικείων χειροτεχνημάτων. Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ. Ἐν Ἀθήναις 1849, 8ον, σελ. γ' + 233.
2033. **Βέϋ Φραγκίσκος** (μεταφρ. Ἀλ. Ἰωαννίδης) Περιήγησις εἰς Λονδῖνον. Εὐτέρπη Δ' (1850 - 51) 237 - 240, 241 - 245, 269 - 275, 289 - 293, 322 - 326, 341 - 344, 369 - 373, 395 - 398, 442 - 446, 470 - 474, 489 - 493, 522 - 526.
2034. **Γ. Ἰ. Ἐ. Μαγεία.** Εὐτέρπη Δ' (1850 - 51) 337 - 341, 381 - 383. (Μετάφρ ἐκ τῆς Revue Britannique).
2035. **Βέϋ Φραγκίσκος** Περιήγησις εἰς Λονδῖνον. Εὐτέρπη Ε' (1851 - 52) 55 - 61, 77 - 83, 134 - 142. (Ἐκ τοῦ περιοδικοῦ Musée des Familles).
2036. **Παπαδόπουλος Ἡλ. Ν.** Περὶ περονίων (μετάφρ. ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ). Ἐφημ Φιλομαθῶν Γ' (1862) 2079 - 2081.
2037. **Κ. Ἰ. Χ.** Δεύτεροι γάμοι ἐν Ἀγγλίᾳ. Ἐίσσος Γ' (1870 - 71) 150 - 151.
2038. **Φ. Π. Ἰ.** Περὶ τῆς δημόδους ἐν Ἀγγλίᾳ φιλολογίας κατὰ τὴν ἸΗ' ἑκατονταετηρίδα. Παρνασσός 6 (1882) 669 - 679.
2039. **Σμιθ Ἀγνή Ἰ.** Τινὰ περὶ Σκώτων καὶ περὶ τῶν ποικιλοχρόων ἐνδυμάτων αὐτῶν. Ἀπόλλων Δ' (1886 - 87) 578 - 581, 593 - 596.
2040. Λαογραφία. Μεσονύκτιοι ἱεροκήρυκες [ἐν Ἀγγλίᾳ]. Ἑστία 27¹ (1889) 62 - 63. — Ἀγγλικά δεῖπνα. Αὐτόθι 28 (1889) 191 - 192.
2041. **Κωνστ. Ν.** Τὰ ἄνθη καὶ τὰ χόρτα τῶν Χριστουγέννων. Αἱ Μοῦσαι Η' (1899 - 1900) 19 - 21.

4. Βελγικὴ Λαογραφία.

2042. **Ἀ. Ἰ.** Τὰ χαρμόσυνα πυρὰ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου. Εὐρωπ Ἑραν Β' (1840) 417 - 420.
Λατρευτικὰ ἔθιμα ἐν Βελγίῳ.

5. Γαλλικὴ Λαογραφία.

2043. Φυλακτήριον Καρόλου τοῦ Μεγάλου. Πανδώρα ΣΤ' (1855 - 56) 473 - 474.
2044. Σαρδώνιος γέλως. Ἐπτάλοφ Α' (1862 - 63) 12.
Περὶ ἔθιμου γεροντοκτονίας εἰς νῆσον Σαρδώ.

2045. **Λαζάρου Περ. Ι. Χ.** Ἡ νύξ τῆς τῶν μάγων συνελεύσεως (μετάφρ ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ). Χρυσασλλίς Β' (1864) 649 - 656, 684 - 688.
2046. **Λ[άμπρος] Μ. Π.** Ἐρως καὶ ψυχὴ. Χρυσασλλίς Γ' (1865) 526 - 527. (Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).
2047. **Ποταμιάνος Ἡλ.** Φαρμακεύτρια καὶ μάγισσαι ἐπὶ Λουδοβίκου ΙΔ'. Παρθενῶν Α' (1871 - 72) 433 - 445, 513 - 521.
2048. **Πολίτης Ν. Γ.** Δημώδης φιλολογία. Ἄσματα δημοτικὰ τῶν Γάλλων. Παρθενῶν Β' (1872 - 73) 1019 - 1024.
2049. **Καψάλης Χρηστ. Α.** Μετάφρασις τοῦ περὶ χρησμῶν ἄρθρου τοῦ Βολτέρου. Βύρων Β' (1876) 394 - 401.
2050. **Πολίτης Ν. Γ.** Δημώδης φιλολογία. Ὁ Μασσαλιώτικος θούριος. Ἐστία 3 - 4 (1877) 626 - 631.

6. Γερμανικὴ Λαογραφία.

2051. Ὁ βοῦς καὶ ὁ ἵππος. Φιλόστ μύθου Α' (1862), ἀρ. 6, σ. 82 - 83. [Μῦθος γερμανικός].
2052. Ἀναμνήσεις τινὲς ἐκ Γερμανίας. Πανδώρα ΙΔ' (1863 - 64) 373 - 380. [Πουκίλα ἔθιμα].
2053. **Περβάνογλους Ι.** Ἡ περὶ Φαύστου παράδοσις ὑπὸ φιλοσοφικὴν καὶ ἱστορικὴν ἐποψιν. Πανδώρα ΚΒ' (1871 - 72) 437 - 443.
2054. **Barine Arvède** Ὁ μῦθος τοῦ Φαύστου. (Μετάφρ. Π. Ι. Φ.). Παρνασσὸς 3 (1879) 863 - 878.
2055. **De Chamisso Α.** Τὸ παιχνίδι τῶν γιγάντων. Γερμανικὴ παράδοσις. Μετάφρ. Χρ. Θεμ. Δαραλέξη. Παναθήναια ΣΤ' (1903) 535.
2056. Γερμανικὸ παραμῦθι τῶν ἀδελφῶν Grimm. Ὁ φτωχὸς καὶ ὁ πλούσιος. Μετάφρ. Α. Steinmetz. Νουμᾶς Γ' (1905), ἀρ. 131, σ. 8. — Οἱ μουσικάντες τῆς Βρέμης. Αὐτόθι, ἀρ. 136, σ. 11.

7. Ἑλβετικὴ Λαογραφία.

2057. Ἡθὴ καὶ ἔθιμα τῶν κατοίκων τῶν καλυβῶν τῆς Ἑλβετίας. Εὐτέρπη Ε' (1851 - 52) 378 - 380.
2058. **Β. Ἀ.** Ἑαρινὴ ἐορτὴ ἐν Ζουρίχ τῆς Ἑλβετίας. Ἐφημ Μαθητῶν Α' (1852 - 53) 98.
2059. **Δυμᾶς Ἀ.** Ἡ γέφυρα τοῦ διαβόλου. Ἑλβετικὴ παράδοσις. Χρυσασλλίς Β' (1864) 401 - 404. (Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ Μ. Π. Λάμπρος).

2060. **Πολίτης Ν. Γ.** 'Ο Γουλιέλμος Τέλλ πρόσωπον μυθικόν. 'Εστία 3 - 4 (1877) 623 - 624 (=Λαογρ. Σύμμ Α', σ. 68 - 69).

8. 'Ιρλανδική Λαογραφία.

2061. Δεισιδαιμονίαι παρά τοῖς 'Ιρλανδοῖς. Εὐτέρπη Γ' (1849 - 50) 720.

9. 'Ισλανδική Λαογραφία.

2062. Χωρικοὶ τῆς 'Ισλανδίας (ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ). Εὐτέρπη Γ' (1849 - 50) 935 - 936.

10. 'Ισπανικὴ Λαογραφία.

2063. **Κ. 'Α.** 'Η ἐορτὴ τῶν Χριστουγέννων ἐν Μαδρίτη. Μνημοσύνη Β' (1853 - 55) 791 - 793.

2064. **Πῶπ Κων.** Οἱ 'Ισπανοὶ καὶ ὁ χαρακτήρ τῶν Παρθενῶν Γ' (1873) 135 - 139.

2065. 'Ισπανικαὶ παροιμίαι [10]. 'Εστία 28 (1889) 84.

11. 'Ιταλική Λαογραφία.

2066. Πῶς ὁ δούξ τῶν Βενετῶν ἐνυμφεύετο ἄλλοτε τὴν θάλασσαν. Εὐτέρπη Β' (1848 - 49) 521 - 523.

2067. **Κ. 'Α.** 'Η παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων ἐν Μαντούα. Μνημοσύνη Β' (1853 - 55) 788 - 789.

2068. **Περβάνογλους Ι. Η.** 'Η δημώδης ποίησις παρά τοῖς 'Ιταλοῖς. Φιλίστωρ Γ' (1862) 181 - 187.

2069. Οἱ ἐπαῖται τῆς Ρώμης. Χρυσάλλις Α' (1863) 321 - 326, 358 - 360 (Story Atlantic Monthly).

2070. **'Ασώπιος Εἰρηναῖος** 'Αναμνήσεις 'Ιταλίας. Χρυσάλλις Β' (1864) 306 - 312, 341 - 344, 371 - 375.

2071. **Βέργος Β.** 'Ο Βουκένταυρος καὶ ἡ ἐορτὴ τῆς 'Αναλήψεως ἐν 'Ενετία. 'Ιλισσὸς Δ' (1871 - 72) 137 - 140.

2072. **Φιλάρετος Γ. Ν.** Τὸ Μεδιόλανον. 'Ιλισσὸς Δ' (1871 - 72) 337 - 340, 361 - 365.

2073. *'Ηθῃ καὶ ἔθιμα. Κηδεῖα τοῦ Πατριάρχου Βενετίας. Παρνασσὸς 1 (1877) 370 - 373.

2074. **Γεωργαντόπουλος Δημ. Π.** Θρησκευτικαὶ ἐορταὶ καὶ δημῶδεις πανηγύρεις ἐν 'Ιταλίᾳ κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα. ΑΗ ἔτ. 1880, σ. 375 - 400.

2075. **Λάμπρος Σπυρ. Π.** Αί απόκρεω ἐν Βενετία. Σκ 'Ημ ἔτ. 1900, σ. 152 - 160.
2076. 'Η ἱστορία τῶν παιγνιοχάρτων. Αἱ Μοῦσαι ΙΕ' (1906 - 1907), φ. 330 - 331, σ. 7 - 8.

12. Ὁλλανδικὴ Λαογραφία.

2077. Οἱ τῆς Νέας Ὁλλανδίας αὐτόχθονες. 'Εφημ. Μαθητῶν Β' (1853 - 55) 259.
2078. 'Εθιμα Ὁλλανδικά. 'Εστία 13 - 14 (1882) 14 - 15.

13. Ρωσικὴ Λαογραφία.

2079. **Κ. 'Ι.** 'Η πόλις Μόσχα. Εὐτέρπη Γ' (1849 - 50) 1085 - 1092. ('Εκ τοῦ 'Αγγλικοῦ).
'Εν σ. 1090 - 1092 δημοσ. ἤθη καὶ ἔθιμά τινα καὶ εἰδήσεις περὶ λαϊκ. θρησκείας.
2080. Χριστιανικὰ ἔθιμα τῶν Καυκασίων. Πανδώρα Β' (1851 - 52) 945.
Τελεταὶ τινες χριστιανικαὶ τῶν μωαμεθανικῶν φυλῶν τοῦ Καυκάσου, ὡς ἡ τῆς ἐορτῆς τῆς Παναγίας.
2081. **Λ. Τ.** Οἱ Κοζάκοι τοῦ Εὐξείνου Πόντου (κατὰ τὸν Κ. Hell.). Εὐτέρπη ΣΤ' (1852 - 53) 571 - 572.
2082. **Ὁρφανίδης Θ. Γ.** 'Ηθη καὶ ἔθιμα τῶν εἰδωλολατρῶν Τζουβάχων. Μνημοσύνη Α' (1852 - 53) 60 - 64.
2083. **Γ. Π.** Περιηγήσεις. Ρωσσία καὶ Ρῶσσοι. Εὐτέρπη ΣΤ' (1852 - 53) 474 - 479, 502 - 506, 523 - 525, 567 - 569, Ζ' (1853 - 54) 39 - 42, 84 - 88. ('Εκ τοῦ Γαλλικοῦ).
2084. Καυκάσιοι. Πανδώρα Δ' (1853 - 54) 384 - 385. [Χαρακτήρ καὶ ἔθιμα].
2085. 'Εκλογή τῶν αὐτοκρατορισσῶν τῆς Ρωσσίας κατὰ τὸν ΙΣΤ' καὶ ΙΖ' αἰῶνα. Εὐτέρπη Η' (1854 - 55) 119.
2086. 'Ηθη ρωσικά. Πανδώρα Ε' (1854 - 55) 160. — 'Η σύγχρονος Ρωσσία. Αὐτόθι Θ' (1858 - 59) 538 - 541, Ι' (1859 - 60) 33 - 35, 60 - 62. [(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ). Ι. Μ. Ρ.]. [Δημοσ. καὶ ἔθιμα].
2087. **Π. 'Ι.** Ὀδοιπορικαὶ ἀναμνήσεις. 'Απὸ Ὁδησοῦ εἰς Ταϊγάνιον διὰ τῆς Κριμαίας κατὰ τὸ ἔτος 1860. Πανδώρα ΙΓ' (1862 - 63) 287 - 291, 323 - 326, 363 - 366. [Δημοσ. καὶ ἔθιμα].
2088. **:Βίων Ἡρακλῆς** Σκηναὶ τοῦ ἐν Γεωργία βίου (ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ). Πανδώρα ΙΔ' (1863 - 64) 403 - 408, 427 - 433.
2089. 'Εορτὴ ὀνόματος παρὰ Ρῶσσοις. Χρυσάλλις Β' (1864) 553 - 557, 583 - 587, 620 - 623. ('Εκ τῆς τοῦ Ζ - Φ μεταφράσεως ἐλευθέρα μετάφρασις Δ. Ι.).

2090. **Molinari G. de** 'Η μεγάλη εβδομάς ἐν Μόσχᾳ. 'Εστία 5 - 6 (1878) 251 - 252. [Μετ. κυρίας *Δ.].
2091. Μετάφρασις ρωσικοῦ ἔπους εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐλληνικὴν. Παρνασσὸς 4 (1880) 660 - 661. — Προφητεία ρωσικὴ περὶ ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Αὐτόθι, σ. 663 - 664.
2092. 'Ο ἅγιος Νικόλαος, ὁ προφήτης 'Ηλίας καὶ ὁ χωρικός. 'Αστὴρ τοῦ Πόντου Α' (1885) 693 - 696. [Ρωσικαὶ παραδόσεις].
2093. Ρωσικὸς μῦθος. 'Εστία 27 (1889) 27.
2094. 'Η ἐορτὴ τοῦ ἁγίου 'Ιωάννου ἐν Ρωσσίᾳ. 'Ηχ Πόντ 1901, σ. 68 - 69.
2095. Γεωργιανὸν παραμῦθι: 'Η 'Ομορφιά. Μετάφρ. Α. 'Αλυάτου. Παναθήναια ΣΤ' (1903) 745 - 750.

Γ' ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ ΛΑΩΝ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ, ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ, ΑΦΡΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΝΕΑΣ ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ

Ι. Γενικά.

2096. **P. A. P.** 'Εμά. Εὐτέρπη Β' (1848 - 49) 217 - 224, 244 - 248.
2097. 'Η Αἴγυπτος καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς. Εὐτέρπη Γ' (1849 - 50) 745 - 748.
2098. **Κ. 'Ι.** Οἱ Δροῦσοι. Εὐτέρπη Γ' (1849 - 50) 1078 - 1079.
2099. 'Ο 'Ιμάμης ἀρχηγὸς τοῦ Δακὰρ καὶ ὁ βασιλεὺς τοῦ ποταμοῦ ὁ ἅγ. 'Ανδρέας. Εὐτέρπη Γ' (1849 - 50) 926 - 927.
2100. **B. A.** Κηδεῖα τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Κοχινγκίνης. Εὐτέρπη Δ' (1850 - 51) 403 - 405.
2101. **Δ[ραγούμης] Ν.** Οἱ κατὰ τὴν 'Ανατολὴν μυθολόγοι. Πανδώρα Α' (1850 - 51) 69 - 71. — Περὶ μαγείας καὶ μαγνητισμοῦ κατὰ τὴν 'Ασίαν. Αὐτόθι, σ. 305 - 310.
2102. 'Η νῆσος τοῦ Πάσχα. Εὐτέρπη Δ' (1850 - 51) 474.
2103. **'Η. Π.** Μάρκου Πόλου περιηγήσεις. Εὐτέρπη Δ' (1850 - 51) 200 - 203 (κατὰ τὸ Γαλλικόν). — 'Εθνογραφία. 'Η 'Αλγερία. Αὐτόθι, σ. 234 - 237 (ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ). — 'Η πρωτεύουσα τῆς νήσου 'Αγίου Δομίγκου ('Αἷτιοῦ). Αὐτόθι, σ. 354 - 356.
2104. **Κ. Κ. Ν.** Περὶ τῶν Βραχμάνων. Εὐτέρπη Δ' (1850 - 51) 101 - 102.
2105. Κηδεῖα ἱερέως Βιρμανοῦ. Πανδώρα Α' (1850 - 51) 260 - 261.
2106. 'Η Μογαδόρη. Πανδώρα Β' (1851 - 52) 750 - 752.

2107. **Β. Ἀ.** Οἱ Γουέβροι (μετάφρ.). Ἐφημ Μαθητῶν Α' (1852 - 53) 74, 79.
2108. **Δίκενς** Αἴγυπτος καὶ Κάϊρον. Πανδώρα Γ' (1852 - 53) 327 - 330.
2109. **Καμτσιάτκα.** Ἐφημ Μαθητῶν Α' (1852 - 53) 2.
2110. **Μαδαγασκάρ.** Πανδώρα Γ' (1852 - 53) 254 - 258.
2111. **Ὁρφανίδης Θ. Γ.** Ἡθὴ καὶ ἔθιμα τῶν εἰδωλολατρῶν Τζουβάχων. Μνημοσύνη Α' (1852 - 53) 60 - 64.
2112. **Β. Α. Σ.** Περὶ Ὀπτεντῶτων (μετάφρ. ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ). Ἐφημ Μαθητῶν Β' (1853 - 55) 306 - 307.
2113. **Δε-Κιγάλλας Ἰ.** Περὶ Βιρμάνων. Πανδώρα ΣΤ' (1855 - 56) 494 - 497.
2114. Ὁ βασιλεὺς τῶν Κάφρων καὶ ὁ Γάλλος περιηγητής. Πανδώρα Η' (1857 - 58) 399 - 402. — Ἐπιτάφιος τελετὴ ἐν Χογγόγκ. Αὐτόθι Ι' (1859 - 60) 321 - 324.
2115. **Ραπτάρχης Ἰ. Μ.** Ταξίδιον εἰς τὴν νῆσον Ἰάβαν (κατὰ τὸ Γαλλικόν). Πανδώρα ΙΑ' (1860 - 61) 382 - 384.
2116. Δεισιδαιμονίαι εἰδωλολατρῶν. Φιλόστ. μήτηρ Α' (1862), ἀρ. 9, σ. 133 - 135.
2117. **Οἱ δασοδίται** τῆς Μεσημβρινῆς Ἀφρικῆς. Ἐφημ Φιλομαθῶν Ι' (1862) 2042.
2118. Οἱ τελευταῖοι ἀνθρωποφάγοι. Πανδώρα ΙΓ' (1862 - 63) 97 - 105.
2119. **Ρ.** Οἱ Τουαρογαῖοι. Ἐπτάλοφ Α' (1862 - 63) 70 - 73.
2120. **Σ.** Κουρίλλι νῆσοι. Πανδώρα ΙΓ' (1862 - 63) 336 - 337.
2121. Αὐστραλία. Χρυσάλλης Α' (1863) 479 - 480.
2122. **Παπαδόπουλος Β. Ν.** Περὶ Ὀπτε[ν]τότων. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΑ' (1863) 63. (Μετ. ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ).
2123. **Γαστινόου Βενιαμίν** Χαρακτῆρες καὶ ἥθη τῶν Ἀφρικανῶν. Χρυσάλλης Β' (1864) 129 - 133, 165 - 169, 208 - 211. (Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ, Ἰ. Γ. Χρυσοβέργης).
2124. Περὶ τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ γυναικῶν. Σύγγραμμα τῆς Κομήσσης Δώρας Ἰστριάδος μεταφρασθὲν μὲν ὑπὸ τῆς Κυρίας Αἰμιλίας Γ. Σκουζέ, ἐκδοθὲν δὲ ὑπὸ Χρήστου Δούκα. Τόμος δεύτερος, Ἀθῆναι 1864, 8ον, σελ. 436.
Ὁ τόμος οὗτος ἀναφέρεται εἰς τὰς Ρωσίδας, εἰς τὰς γυναῖκας τῶν Σλάβων τῆς Δύσεως, τὰς Περσίδας καὶ τὰς γυναῖκας τῶν Φίννων - Μογγόλων. Πλὴν τῆς ἱστορ. ὕλης δημοσ. καὶ εἰδήσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὴν κοινὴν. ὀργάνωσ., τὸν γάμ., τὴν τελευτ. κ. ἄ.
2125. **Περρὼ Γεώργ.** Ἀναμνήσεις περιηγήσεως ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ. Χρυσάλλης Β' (1864) 225 - 227, 257 - 261. [Μετάφρ. Θ. Ν. Φιλαδέλφειας].

2126. **Ampère J. I.** Περιοδεία τοῦ — εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν. (Μετάφρασις Κ. Χ. Μπάμπα). Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Κ. Sainte-Beuve. Χρυσάλλις Γ' (1865) 111 - 116, 141 - 146, 176 - 181.
2127. **Γεωργαντόπουλος Ἰ. Π.** Ἡ πανήγυρις τοῦ Σέϊτ-ἔλ-Μπέτεβη ἐν Τάντα τῆς Αἰγύπτου. Χρυσάλλις Γ' (1865) 668 - 671.
2128. Περιήγησις. Ἡ αὐγὴ τῆς Δαχομέης. Χρυσάλλις Γ' (1865) 46 - 50.
2129. **Gastineau B.** Χαρακτῆρες καὶ ἔθιμα τῆς Ἀφρικῆς. Ἐθν Βιβλ Α' (1865 - 66) 1 - 2.
2130. **Ἐδιπίδης Ἀλέξ. Θ.** Ἡθὴ καὶ ἔθιμα, πολιτεῖαι καὶ θρησκευματα ἔθνων τῆς Ἀσίας, τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ἀμερικῆς ὑπὸ —. Ἀθήνησι 1866, 8ον, σελ. 224.
2131. **Μ. Α.** Περὶ τῆς τοῦ νέου ἔτους ἐορτῆς παρὰ τοῖς διαφόροις λαοῖς. Ἐθν Ἡμ 6 (1866) 152 - 155.
2132. Ἱατρικὴ καὶ κηδεῖα παρὰ Ταρτάροις. Πανδώρα ΙΘ' (1868 - 69) 349 - 351.
2133. **P. K.** Νέον ἔτος ἐν Μαδαγασκάρ. Πανδώρα ΙΘ' (1868 - 69) 416 - 419.
2134. Αἰχμαλωσία παρὰ τοῖς Ταϊπίνκοις. Πανδώρα Κ' (1869 - 70) 438 - 440.
2135. **Δικ.** Ἡθὴ καὶ ἔθιμα ἐν Σιάμ. Πανδώρα Κ' (1869 - 70) 409 - 410.
2136. Θρησκευτικὰ τελετὰ ἐν Σιάμ. Πανδώρα Κ' (1869 - 70) 20 - 21.
2137. Ὁ χριστιανισμὸς ἐν Μαδαγασκάρ. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΗ' (1870) 2033 - 2034.
2138. **Βέργος Β.** Τινὰ περὶ Σουμάτρας. Ἰλισσὸς Γ' (1870 - 71) 135 - 137. (Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ).
2139. **Πανᾶς Μιλ. Η.** Περὶ Καῖρου. Ἰλισσὸς Γ' (1870 - 71) 1 - 3.
2140. **Πιλάβιος Γ. Ν.** Οἱ Ὀττεντόντοι. Ἰλισσὸς Γ' (1870 - 71) 44 - 45.
2141. **Βέργος Β.** Ἡ ἐν Σιάμ θήρα τῶν ἐλεφάντων. Ἰλισσὸς Δ' (1871 - 72) 225 - 226.
2142. Περιήγησις ἐν τῇ νοτίῳ Ἀφρικῇ. Ἰλισσὸς Δ' (1871 - 72) 65 - 66, 150 - 152, 207 - 208. — Τινὰ περὶ Θιβέτ. Αὐτόθι, σ. 208 - 210.
2143. Ἀγ. Ἀνατολικά ἔθιμα φιλοξενίας (ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ). Ἀνατολ Ἐπιθεώρ Α' (1872 - 73) 137 - 139.
2144. Ἐπίσκεψις τοῦ Ἐφεστιοῦ Θεοῦ τῆς φυλῆς τῶν Ταοσσέ... Ἀπόλλων Δ' (1886 - 87) 636 - 639.
2145. **Πετρῆς Ν.** Οἱ Εὐρωπαῖοι καὶ οἱ δοῦλοι ἐν Ζαζιβάρη. Πλάτων ΙΑ' (1888) 328 - 329.
2146. Αἱ Ἀμαζόνες τοῦ Σιάμ. Ἐστία 28 (1889) 223. — Λαογραφία. Κηδεῖα ἡγεμονίδος ἐν Μαδαγασκάρ. Αὐτόθι 27 (1889) 352 - 353.

2147. **Καπράλος Κ. Δ.** Τὸ βασίλειον τοῦ Τόφα. Ἀπόλλων Ζ' (1891) 167 - 169.
2148. **Ραπτάρης Ἰω. Κ.** Βόρειος Ἀφρικὴ (ἐκ τοῦ γαλλικοῦ). Πανδώρα IB' (1891 - 92) 344 - 352.
2149. **Δημητριάδης Φ.** Οἱ νάνοι τῆς Ἀφρικῆς. Παρνασσός 17 (1894) 920 - 923.
2150. **[Λάνδορ]** Ταξείδιον Ἀγγλοῦ εἰς ἀπηγορευμένους τόπους. Ἀρμονία Α' (1900) 623 - 630.
2151. **Τσοκόπουλος Γ.** Ἡ πανήγυρις τῆς Τάντας (Αἰγυπτιακαὶ μελέται). Ἀρμονία Α' (1900) 496 - 503.
2152. **Γ. Δ.** Τὸ ἐν Μαδαγασκάρῃ διασωζόμενον μέχρι τοῦδε ἀνθρωποφάγον δένδρον. Αἱ Μοῦσαι Ι' (1901 - 1902), φ. 213, σ. 3. — Θρησκεία καὶ ἔθιμα τῶν Κοπτῶν. Αὐτόθι, φ. 227, σ. 2 - 3, φ. 228, σ. 1 - 4.
2153. **Κ. Γ. Ν.** Αἰγυπτιακοὶ γάμοι. Αἶγ Ἡμερ 1904, σ. 25 - 31.
2154. **Μακρῆς Κωνστ.** Κάϊρον. Παναθήναια Η' (1904) 97 - 101.
2155. **Βασιλειάδης Βασ.** Ἡ καταγωγὴ τῶν παιγνιεχάρτων. Αἱ Μοῦσαι ΙΓ' (1904 - 1905), φ. 283, σ. 7.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ 2. Ἀβυσσηνικὴ Λαογραφία. ΑΘΗΝΩΝ

2156. **Γ. Τ. Σ.** Περιηγήσεις. Ἀβυσσινία. Εὐτέρπη Ι" (1849 - 50) 1104 - 1107.
2157. Ἐθνογραφία. Περὶ Ἀβυσσινίας. Διήγησις δύο Γάλλων περιηγητῶν. Εὐτέρπη Ι" (1849 - 50) 991 - 993. — Ἐθνογραφία. Γενικαὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς Ἀβυσσινίας [Αἰθιοπίας]. (Ἐκ τῶν σημειώσεων Γάλλου περιηγητοῦ). Αὐτόθι, ΣΤ' (1852 - 53) 543 - 547.
2158. **Β. Ἀ. Σ.** Περὶ μαύρων ἢ Αἰθιόπων. Ἐφημ Μαθητῶν Β' (1853 - 55) 410 - 412. (Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ).
2159. **Εὐθ.** Αἰθιοπικά. Πανδώρα IB' (1861 - 62) 130 - 131, 306 - 310.
2160. **Λάμπρος Μιχ. Π.** Περὶ Ἀβυσσινίας. Ἰλισσός Α' (1868 - 69) 111 - 115, 143 - 146, 173 - 176.

3. Ἀθιγγανικὴ Λαογραφία.

2161. Περὶ γύφτων. Ἐφημ Μαθητῶν Α' (1852 - 53) 31, 34.
2162. **Δανιήλογλους Δ. Ε.** Περὶ τῶν διαφόρων ὀνομασιῶν τῶν Ἀτζιγγάνων. Ἐφημ Φιλομαθῶν Θ' (1861) 1767 - 1770, 1776 - 1780.
2163. Περὶ τῶν Ἀθιγγάνων. Κασταλία Α' (1861) 25 - 28.
Οἱ γάμοι, τὸ βάπτισμα, ἡ θρησκεία, αἱ ἐργασίαι αὐτῶν.
2164. **Π. Κ.** Περὶ Ἀθιγγάνων. Ἐπτάλοφ Α' (1862 - 63) 41 - 42.

2165. **Paspatis Al. G.** Études sur les Tshinghianés ou Bohémiens de l'empire ottoman par —. Constantinople, 1870, 8ον, σελ. X + 2 ἄ. ἄ. + 652.
Κρίσις: Πανδώρα ΚΑ' (1870 - 71) 135 - 137.
2166. **Λάμπρος Σπ.** Περὶ τοῦ ἐν Κερκύρα τιμαρίου τῶν Ἀθιγγάνων καὶ τῆς πρώτης Μαΐου. Κερκυραϊκὰ Ἀνέκδοτα. Ἐν Ἀθήναις 1882, 8ον, σελ. 84.
2167. Οἱ Ἀθιγγανοί. [Μετάφρ. ἐκ τοῦ The New York Herald]. Ἑστία 1891, σ. 235 - 236.
2168. **Κ[απράλος] Κ. Δ.** Ὀδοιπορικαὶ σημειώσεις. [Ἀνὰ τὴν δούλην Ἑλλάδα. Οἱ Ἀθιγγανοί τῆς Μεγάλης Βρεττανίας]. Ἀπόλλων Η' (1892) 30 - 31.
2169. Ἀλεξάνδρου Ἀ. Κατσιβέλος. ΝΕ 1 (1904) 507 - 508.
2170. **Λάμπρος Σπ. Π.** Μαυροκατζίβελλος. ΝΕ Α' (1904) 439 - 441.—Κατακατσιβέλος. Αὐτόθι Β' (1905) 159 - 160. — Κατσιβέλλος. Αὐτόθι, Β' (1905) 507 - 508. — Συμπλήρωμα περὶ τῶν Κατσιβέλλων. Αὐτόθι Γ' (1906) 255 - 256.
2171. **Ζώης Α.** Συμπλήρωμα εἰς τὰ περὶ Κατσιβέλλων. ΝΕ Γ' (1906) 255 - 256.

4. Ἀραβικὴ Λαογραφία.

2172. Ἀραβικαὶ παροιμίαι καὶ παροιμιακαὶ φράσεις [32]. Ἀποθήκη ὠφελ. γνώσε-
αί. 7, σ. (1807) 100.
2173. Περὶ Ἀράβων. Εὐτέρπη Ε' (1851 - 52) 183 - 185. — Μῦθος τῶν μαύρων.
Διατί οἱ ἄνθρωποι εἶναι λευκοὶ καὶ αἰθίοπες. Αὐτόθι, σ. 216.
2174. Γνωμικὰ ἀραβικὰ [27]. γνωμικὰ ἀραβικά, τούρκικα καὶ περσικά [10].
Πανδώρα Ε' (1854 - 55) 215 - 216. — Γάμος ἀραβικός. Αὐτόθι Γ' (1859 -
60) 18. — Ἀραβικός χορὸς [μετ' εἰκόνας]. Αὐτόθι ΙΒ' (1861 - 62) 129.
2175. Σ. Σχέσεις μεταξὺ τῆς ἐνδυμασίας τῶν ἀρχαίων Ἑβραίων καὶ τῆς τῶν νέων
Ἀράβων. Πανδώρα ΙΔ' (1863 - 64) 315 - 317, 369 - 373.
2176. Θ. Περιήγησις εἰς Μέκκαν καὶ Μεδινάν. Χρυσάλλις Γ' (1865) 21 - 24.
2177. **Schnepp B.** Προσκύνησις εἰς Μέκκαν. Πανδώρα ΙΖ' (1866 - 67) 98 - 100,
132 - 135, 148 - 151.
2178. **Πολυχρονίδης ἢ Πολυχρονόπουλος Γ. Α.** Περίληψις τοῦ ἐκ Βαγδατίου
(Ἀραβίας) ταξιδίου μου μέχρι Καλκούττας. Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΙΖ' (1869)
1828 - 1830, 1934 - 1935.
2179. **Λιβαθηνόπουλος Α. Σ.** Ἀραβικὰ φύρδην μίγδην. Ἐθν. Βιβλ. ΣΤ' (1870 -
71) 132 - 134.
Παράδ. Ἀραβικὴ περὶ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου.
2180. Ἀραβικαὶ παροιμίαι [25]. Ποικίλη Στοὰ Γ' (1883) 279 - 80.

2181. Ὁ ναὸς τοῦ Σολομῶντος (Ἀραβικὴ παράδοσις). Ἑστία 21 - 22 (1886) 384.
2182. Οἱ ὠρυόμενοι Δερβίσαι. Ἀπόλλων Ε' (1888 - 89) 755 - 757.
2183. **Καλαϊσάκης Γ. Ἰακ.** Ἄν τὸν ἰδῆς γράψῃ τον (Ἀραβικὴ παράδοσις). Ἑβδομάς Θ' (1892), ἀρ. 27, σ. 4.
2184. **Ματαράγκας Ἀρχιμ. Π.** Μεδζέ. Ἀραβικὴ παράδοσις (κατὰ μετάφρασιν). Αἱ Μοῦσαι Γ' (1894 - 95) 270 - 271.
2185. **Κ. Κ. Χ.** Αἱ πανηγύρεις τῆς Μέκκας (ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ). Ἀρμονία Α' (1900) 83 - 91.
2186. **Β. Σ. Γ.** Ἡ Μεντζέ. Παράδοσις Ἀραβικὴ (μετάφρ. ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ). Παπαδ Κρ Ἡμ 1902, σ. 195 - 196.

5. Ἀρμενικὴ Λαογραφία.

2187. Ἀρμενικαὶ παροιμίαι [15]. Ἑστία 27 (1889) 273, 290, 319.

6. Ἑβραϊκὴ Λαογραφία.

2188. Ἡθὴ καὶ ἔθιμα τῶν ἐν Λομβαρδίᾳ Ἰσραηλιτῶν. Εὐτέρπη Η' (1854 - 55) 427 - 428.
2189. Ἰουδαϊκά. Πανδώρα Ε' (1854 - 55) 206 - 209.
2190. Οἱ Ἰουδαῖοι ἐν τῇ Δύσει (κατὰ τὸ Γαλλικόν). Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΒ' (1864) 321 - 325.
2191. **Ρωμανὸς Ἰ. Δ.** Ἡ ἑβραϊκὴ κοινότης Κερκύρας. Πανδώρα ΚΒ' (1871 - 72) 329 - 336.
2192. **Περδικίδης Κ.** Περὶ Λιλίθ καὶ Μαρούτ. ΕΦΣΚ 21 (1891) 160 - 64.
2193. * **Ζώης Λεων. Χ.** Οἱ Ἑβραῖοι ἐν Ζακύνθῳ. Περιοδ. τῆς Κερκύρας «Ὁ Ἰσραηλίτης Χρονογράφος», ἔτ. Α' (1900), ἀρ. 8 - 10.

7. Ἰαπωνικὴ Λαογραφία.

2194. **Λεβαδεὺς Ι. Ν.** Ἰαπωνία. Ἦτοι θέσις, κάτοικοι, ἥθη, ἔθιμα, προϊόντα, τέχναι, ἐπιστῆμαι, ἐμπόριον, θρησκεία, πολίτευμα τῆς ἀρχαίας ταύτης χώρας. Μνημοσύνη Α' (1852 - 53) 65 - 82.
2195. **Γ. Π.** Ἐθνογραφία. Ἰαπωνία. Εὐτέρπη Ζ' (1853 - 54) 178 - 181. (Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).
2196. Αἱ γυναῖκες ἐν Ἰαπωνίᾳ. Πανδώρα Θ' (1858 - 59) 23 - 24, 318 - 319. — Ἰαπωνία. Αὐτόθι ΙΒ' (1861 - 62) 281 - 282, 298 - 300, 371 - 375, 416 - 420, 464 - 465. [Διάφορα ἔθιμα].

2197. **Έ. Ά. Θ.** Θρησκευτικά τῶν Ἰαπώνων. Χρυσάλλις Γ' (1865) 79 - 80.
2198. **Βέργος Β.** Περὶ τῆς θρησκείας τῶν Ἰαπόνων. Ἰλισσὸς Γ' (1870 - 71) 192 - 193. (Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ).
2199. **Τ. Π. Ι.** Οἱ Ἰάπωνες (ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ). Ἰλισσὸς Δ' (1871 - 72) 114 - 116.
2200. Κηδεῖα ἐν Ἰαπωνίᾳ. Ἑστία 9 - 10 (1880) 509 - 510.
2201. **Π.** Ὁ γάμος ἐν Ἰαπωνίᾳ. Ἑστία 11 - 12 (1881) 603 - 604.
2202. **Κάρος** Σημειώσεις περὶ Ἰαπωνίας "Ἑλληνος ταξειδιώτου. Παρνασσὸς 15 (1892) 586 - 599. [Δημοσ. καὶ ἔθιμά τινα].
2203. **Μαρτζώκης Ἀνδρ.** Ἡ Ἰαπωνικὴ πείησις. Α' Ἰαπωνικὰ δημοτικὰ τραγούδια. Πινακοθήκη Δ' (1904 - 1905) 160 - 162.

8. Ἰνδικὴ Λαογραφία.

2204. Θαυμασία ἱστορία κυνὸς τῆς Βανδιάρρας (Παράδοσις Ἰνδική). Εὐτέρπη Α' (1847 - 48) 23 - 24. — Ἰνδικὴ θρησκεία. Αὐτόθι Β' (1848 - 49) 193 - 196.
2205. **Γ. Ἰ. Σ.** Ἰνδοστάν. Εὐτέρπη Γ' (1849 - 50) 1107 - 1108.
2206. Βομβάη καὶ Γαπρσβάνη. Πανδώρα Α' (1850 - 51) 329 - 333. — Ἰνδία. Αὐτόθι, σ. 505 - 508. [Γενικὰ περὶ ἠθῶν καὶ ἐθίμων].
2207. Φακίραι. Ἐφημ Μαθητῶν Α' (1852 - 53) 91.
2208. Οἱ Ἐρυθρόδερμοι. Πανδώρα Δ' (1853 - 54) 9 - 13.
2209. **Β. Ἀ. Σ.** Τύχη τῶν παιδίων ἐν Ἰνδίᾳ. Ἐφημ Μαθητῶν Β' (1853 - 55) 267 - 268.
2210. Ὅφεις τῶν Ἰνδιῶν. Πανδώρα Γ' (1859 - 60) 499 - 503. [Δοξασίαι].
2211. Περὶ τοῦ θανάτου τῶν χηρῶν γυναικῶν τῶν Ἰνδιῶν. Φιλόστ μήτηρ Α' (1862), ἀρ. 46, σ. 722 - 723.
2212. Γαλλικαὶ ἀποικίαι ἐν Ἰνδίᾳ. Πανδώρα ΙΕ' (1864 - 65) 300 - 302, 323 - 326, 375 - 376. [Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ]. [Γενικὰ περὶ ἐθίμων]. — Ἑορταὶ Ἰνδικαί. Αὐτόθι ΙΗ' (1867 - 68) 220 - 222.
2213. **Πολίτης Ν. Γ.** Ἰνδικὴ παράδοσις περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς γῆς. Παρθενῶν Β' (1872 - 73) 1173 - 1174.
2214. Ἐπικήδειοι τελεταὶ ἐν Καλκούττα. Ἑστία 11 - 12 (1881) 778.
2215. **: Δρύωψ** Ἰνδικαὶ ἀγριότητες. Αὐτοθυσία γυναικὸς (μετάφρασις). Ἡμ Ἑστ 1890, σ. 140 - 143.
2216. **Δημητριάδης Φώτ.** Οἱ Ἰνδοὶ μαγνητισταί. Παρνασσὸς 17 (1894) 635 - 639.

9. Κινεζική Λαογραφία.

2217. Κίνα. Εὐτέρπη Α' (1847 - 48), φύλλ. ΚΓ', σ. 1 - 2. — Περὶ τῶν ἀρραβώνων καὶ γάμων τῶν Κινέζων. Αὐτόθι, φύλλ. ΚΔ', σ. 21 - 24.
2218. **Γιαννόπουλος Ι. Ε.** Κίνα (περιήγησις). Εὐτέρπη Γ' (1849 - 50) 631 - 640. [Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ].
2219. Κηδεῖα τῶν κατοίκων τῆς Κίνας. Πανδώρα Α' (1850 - 51) 411 - 412.
2220. **Ἡ. Π.** Τὸ νέον ἔτος ἐν Κίνα. Εὐτέρπη Ε' (1851 - 52) 214 - 216.
2221. **Β. Ἀ. Σ.** Περὶ Κίνας. Ἐφημ. Μαθητῶν Α' (1852 - 53) 190 - 191, 194, 198 - 199, 202.
2222. Ἡ μεγάλη ἐβδομάς τῶν Σινῶν. Πανδώρα Γ' (1852 - 53) 502 - 503.
2223. Θρησκευτικὰ καὶ πολιτικὰ ἔθιμα τῆς Κίνας. Μνημοσύνη Α' (1852 - 53) 355 - 357. — Τὸ νέον ἔτος παρὰ Σίναϊς. Αὐτόθι, σ. 377.
2224. **Δε-Κινγάλλα Ἰ.** Περὶ Σινῶν. Πανδώρα Δ' (1853 - 54) 319 - 325. [Γενικὰ καὶ περὶ ἐθίμων].
2225. **Κ. Α.** Ἑορταὶ Σινῶν. Μνημοσύνη Β' (1853 - 55) 818 - 819.
2226. Ἡθῆ καὶ ἔθιμα ἐν Κίνα. Πανδώρα Η' (1857 - 58) 427 - 428, 483 - 485. Ὀλίγα περὶ Κίνας. Αὐτόθι Γ' (1859 - 60) 45 - 48, 117 - 119 [ἔθιμα]. Κινεζικὸς γάμος. Αὐτόθι ΙΑ' (1860 - 61) 603 - 607. Γυναῖκες Κινέζαι. Αὐτόθι ΙΒ' (1861 - 62) 45 - 46 [μετὰ εἰκόνας]. Αὐτόθι, σ. 47 [εἰκὼν Κινέζας ἐγγάμου]. — Ποινικὸς κώδιξ τῆς Κίνας. Αὐτόθι, σ. 231 - 235, 255 - 257 [ἐν σ. 233 εἰκὼν ναοῦ κινεζικοῦ]. — Σινικά. Αὐτόθι, σ. 568 - 569 [ἔθιμα].
2227. Αἱ κατοικίαι τῶν Κινέζων. Φιλόστ. μήτηρ, Α' (1862), ἀρ. 4, σ. 59 - 60, ἀρ. 6, σ. 91 - 93.
2228. Ἡθῆ καὶ ἔθιμα τῶν Κινέζων. Χρυσάλλις Γ' (1865) 77 - 78.
2229. **Μ. Α.** Περιγραφή Κινεζικοῦ γεύματος. Ἐθν. Ἡμ. 6 (1866) 239 - 241.
2230. Ἡθῆ καὶ ἔθιμα. Αἱ κηδεῖαι τῶν Σινῶν. Ἐθν. Βιβλ. Ε' (1869 - 70) 354.
2231. **Α. Π. Α.** Ἡθῆ καὶ ἔθιμα. Ὁ γάμος ἐν Κίνα. Ἐθν. Βιβλ. ΣΤ' (1870 - 71) 172 - 174.
2232. **Πιλάβιος Γ. Ν.** Οἱ γάμοι ἐν Κίνα. Ἰλισσὸς Γ' (1870 - 71) 121 - 123 (ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ). — Ἡθῆ καὶ ἔθιμα. Τὸ διαζύγιον ἐν Κίνα. Αὐτόθι, σ. 149.
2233. **Λιβαθηνόπουλος Ἀ.** Ἱστορία καὶ θρησκεία τῶν Κινέζων. Ἰλισσὸς Δ' (1871 - 72) 233 - 236, 241 - 245.
2234. **Π.** Ἡ διάδοχος τοῦ Σολομῶντος [δημώδης παράδοσις τῆς Σινικῆς]. Ἐστία 23 - 24 (1887) 310 - 311.
2235. **Τόγκ - Τσέγκ - Κι** Οἱ Κινέζοι ὑπ' αὐτῶν τῶν ἰδίων περιγραφόμενοι. Κυψέλη Δ' (1887) 69 - 71.

2236. Μ. Κινεζικαὶ διασκεδάσεις. Ἑστία 27 (1889) 454 - 455, 469 - 471.
 2237. Ἡ Κίνα καὶ οἱ Κινέζοι. Αἱ Μοῦσαι Η' (1899 - 1900) 100.
 2238. Σ. Δ. Ἱατρικὴ τῶν Κινέζων. Ἡχ Πόντ (1901) 155 - 163.

10. Περσικὴ Λαογραφία.

2239. Ἑορτὴ τῆς αἰχμαλωσίας τῶν ἀνδρῶν παρὰ τοῖς Πέρσαις. Εὐτέρπη Ε' (1851 - 52) 528. — Ἡθῆ Ἀσιανά. Αἱ βαγιαδέραι τῆς Περσίας καὶ τὰ ἄσματά των. Αὐτόθι ΣΤ' (1852 - 53) 380 - 381.
 2240. Λεβαδεὺς Ι. Ν. Ἡθῆ τινὰ τῶν ἀρχαίων Περσῶν. Μνημοσύνη Α' (1852 - 53) 422 - 423.
 2241. Κιόρογλους. Περσικὴ ἐποποιΐα. Πανδώρα Θ' (1858 - 59) 310 - 314, 331 - 336, 356 - 359, 377 - 382, 411 - 414, 425 - 436. [Μετάφρασις Ἀ. Κουζηνόπουλου].
 2242. Παροιμίαι περσικαὶ [5]. Ἡμ Ἑστ 1890, σ. 175.

11. Συριακὴ Λαογραφία.

2243. Μαρούτζη Αἰμυλία Περὶ τῶν κατὰ τὴν Συρίαν τελετῶν τοῦ γάμου. Πανδώρα ΙΔ' (1863 - 64) 33 - 34, 122 - 124.
 2244. Γουναρόπουλος Κ. Περὶ τοῦ θρησκευματοῦ τῶν ἐν Συρίᾳ Δρούζων. Πανδώρα Κ' (1869 - 1870) 25 - 30, 53 - 60.

Δ' ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

2245. Γ. Ί. Έ. Ὁκεανία. Εὐτέρπη Γ' (1849 - 50) 854 - 855. — Ἀμερικὴ. Οἱ αὐτόχθονες τῆς Βρεττανικῆς Γουϊάνας. Αὐτόθι, σ. 883 - 885.
 2246. Δ[ραγούμης] Ν. Περὶ Μεξικῆς καὶ Περουβίας. Πανδώρα Α' (1850 - 51) 526 - 529.
 2247. Α. Μ. Ἐπικήδαιοι τελεταὶ παρὰ τισι τῶν ἐν Ἀμερικῇ ἀγρίων φυλῶν. Ἐφημ Μαθητῶν Α' (1852 - 53) 59.
 2248. Β. Ἀ. Σ. Ἀνθρωποθυσίαι παρὰ τοῖς Μεξικανοῖς. Ἐφημ Μαθητῶν Β' (1853 - 55) 275.
 2249. Λεβαδεὺς Ί. Ν. Φύσις, ἥθη καὶ ἔθιμα τῶν ἀγρίων εἴτε αὐτοχθόνων τῆς Βορείου Ἀμερικῆς. Μνημοσύνη Β' (1853 - 55) 753 - 765.
 2250. Α. Φ. Θ. Τρόπος κατὰ τὸν ὅποιον οἱ Ἀμερικανοὶ Ἰνδοὶ συλλαμβάνουσι βουβάλια. Φιλόστ μήτηρ Α' (1862), ἀρ. 37, σ. 589 - 590.
 2251. Biard Περιήγησις εἰς Βρασιλίαν. Χρυσάλλις Α' (1863) 236 - 239.
 2252. Μπότσης Δ. Ν. Ἀπὸ Νεοβοράκου εἰς Νέαν Αὐρηλίαν. Χρυσάλλις Α' (1863) 651 - 655.

2253. Γροιλλανδῶν ἡθῆ. Ἑστία 21 - 22 (1886) 286 - 287.
2254. Ἦθη καὶ ἔθιμα ἐν Ἀμερικῇ. Πανδώρα ΙΗ' (1867 - 68) 55 - 56, 89 - 93, 171 - 175, 247 - 251, 287 - 291, 313 - 317, 331 - 336, 350 - 352, 372 - 377, 412 - 415, 446 - 448, 471 - 474. ΙΘ' (1868 - 69) 11 - 13, 53 - 56, 108 - 110, 151 - 154, 170 - 173, 207 - 212, 253 - 256, 296 - 299.
2255. **Πολίτης Ν. Γ.** Ἡ πρὸ τοῦ Κολόμβου Ἀμερικῇ. Ἰλισσὸς Β' (1869 - 70) 366 - 372.
Περὶ Ἀτλαντίδος.
2256. **O'Rell Max** Αἱ γυναικες ἐν Ἀμερικῇ. (Μετάφρ. ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ὑπὸ Ι. Γιαννοῦτσου). Αἱ Μοῦσαι Δ' (1895 - 96) 504 - 506.
2257. **Κ. Ἐφ.** Οἱ γάμοι ἐν Ἀμερικῇ. Αἱ Μοῦσαι Η' (1899 - 1900) 16 - 17.

ΕΠΙΜΕΤΡΟΝ Α'.

Βιβλιογραφία ἐκ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου τῶν Βυζαντινῶν.

2258. Περὶ Ἀποκρύφων τινῶν βιβλίων [Ἐξάστης, Ἑρμῆς Τρισμέγιστος, Διαθήκη τῶν δώδεκα Πατριαρχῶν]. Ἐφημ. Φιλορθῶν Θ' (1861) 1719 - 1721 (Εὐαγ. Κήρυξ).
2259. **Παπαρρηγόπουλος Κ.** Τὰ προφητικά ἡμερολόγια τῆς ΣΤ' ἑκατονταετηρίδος. Ἐθν. Ἡμ. 8 (1868) 1 - 9.
2260. **Σάθας Κ.** Ἰχνη Βουδισμού ἐν ἐλληνικῷ συναξαρίῳ. Ἰλισσὸς Α' (1868 - 69) 331 - 336.
Περὶ τῆς ἱστορίας Βαρλαάμ καὶ Ἰωάσαφ.
2261. **Gidel [Ch.]** Histoire de Ptocholéon. Etude sur un texte grec. Annuaire 6 (1872) 53 - 102.
2262. **Πολίτης Ν. Γ.** Ἱστορία τοῦ Πτωχολέοντος (Ἑλληνικὴ μεσαιωνικὴ διήγησις). Παρθενῶν Β' (1872 - 73) 1125 - 1130.
Μελέτη-κρίσις τοῦ ἔργου: Collection de monuments pour servir à l'étude de la langue néo-hellénique, No 19, Histoire de Ptocholéon précédée d'une étude littéraire par Ch. Gidel. Περὶ τοῦ γέροντος τοῦ φρονίμου Μουτζοκουρεμένου ποίημα νῦν τὸ πρῶτον ἐκ τοῦ ἐν Παρισίοις χειρογράφου ἐκδοθὲν ἐπιμελεία καὶ διορθώσει Αἰμυλίου Λεγρανδίου, Paris 1872, 8ον, σελ. 54.
2263. Étude sur un poème grec inédit intitulé Ὁ Φυσιολόγος par Ch. Gidel, suivi du texte grec édité par É. Legrand. Annuaire 7 (1873) 188 - 296.

2264. **Ζώρας Μιχ. Ἀ.** Πῶς ὁ ἅγιος Ἡλίας ἐθεραπεύθη τῆς ματαιοφροσύνης. Μῦθος τοῦ ἐβδόμου αἰῶνος. Ἀνατολ. Ἐπιθεώρ Β' (1873 - 74) 8 - 10. [Λογοτεχνική διασκευή παραδόσεως].
2265. **Gidel Ch. et Legrand É.** Les oracles de l'empereur Léon le sage, expliqués, interprétés en grec vulgaire au XIIIe siècle et publiés pour la première fois d'après les manuscrits de la Bibliothèque nationale par —. *Annuaire* 8 (1874) 150 - 192.
2266. Les exploits de Digénis Akritas, épopée byzantine du dixième siècle publiée pour la première fois d'après le manuscrit unique de Trébizonde par C. Sathas et É. Legrand. Paris, MDCCCLXXV, 8ον, σ. CLII, 299.
Κρίσις: Ἀθήναιον 4 (1875) 173 - 189 (Σπ. Π. Λάμπρος).
2267. **Ψελλὸς Μ.** Ἑρμηνεῖαι εἰς κοινολεξίας, ἐν Κ. Σάθα, Μεσαιωνικὴ Βιβλιοθήκη, τ. Ε' (1876), σ. 525 - 543. — Ἐξήγησις διὰ στίχων πολιτικῶν εἰς τινὰ δημῶδη αἰνίγματα. Αὐτόθι, σ. 544 - 578.
2268. **Δεστούνης Γαβριήλ** Τοῦ Ἀρμούρη. Ἀσμα δημοτικὸν τῆς βυζαντινῆς ἐποχῆς. St. - Petersburg 1877, 8ον, σ. XXII + 22 (— Ἀθήναιον 8, 1879, 385 - 394. Στ. Κυριακίδου, Ὁ Διγενὴς Ἀκρίτας, Ἀθήναι 1926, σ. 119 - 129. Π. Π. Καλονάρου, Βασίλειος Διγενὴς Ἀκρίτας, Ἀθήναι 1941, τ. Β', σ. 213 - 217. H. Gregoire, Ὁ Διγενὴς Ἀκρίτας, New York 1942, σ. 204 - 212. Γ. Ζώρα, Βυζαντινὴ ποίησις (Βασικὴ Βιβλιοθήκη 1), Ἀθήναι 1956, σ. 30 - 34. H. - G. Beck, Byzantinische Volksepik, München 1963, σ. 7 - 13).
2269. **Κ. Α. Δ.** Ἡ τεσσαρακοστὴ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις χριστιανοῖς. Ἑστία 3 - 4 (1877) 106 - 108.
2270. **Παπαδόπουλος - Κεραμεὺς Ἀθαν.** Περὶ τῶν βυζαντινῶν σταθμῶν τοῦ Μουσείου τῆς Ἀθήνησιν Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας. Ἀθήναιον 7 (1878) 257 - 265.
2271. [Σάθας Κ.] Αἱ καλάνδαι, αἱ ἀπόκρεω καὶ τὰ κούλουμα παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς. Ἑστία 5 - 6 (1878) 273 - 277.
2272. **Λάμπρος Σπ.** Κανανὸς Λάσκαρις καὶ Βασίλειος Βατάτζης... Παρνασσὸς 5 (1881) 707.
2273. **Μηλισράκης Ἀντ.** Βασίλειος Διγενὴς Ἀκρίτας, ἐποποιΐα βυζαντινὴ τῆς 10ης ἐκατονταετηρίδος, κατὰ τὸ ἐν Ἄνδρῳ ἀνευρεθὲν χειρόγραφον, ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1881, 8ον, σελ. ιστ' + 166, μετὰ πανομοιότυπων δύο σελίδων τοῦ χειρογράφου.
2274. **Πολίτης Ν. Γ.** Βυζαντινὰ ἀνέκδοτα. ΑΗ ἔτ. 1882, σ. 353 - 368. [Παροιμ. 80].
2275. **Sathas C.** La tradition hellénique et la légende de Phidias de Praxitèle et de la fille d'Hippocrate au moyen âge par —. *Annuaire* 16 (1882), 122 - 149. [Καὶ ἀνατύπ., Paris 1883, 8ον, σελ. 28].

2276. * **Destounis G.** Raziskania o gretcheskich bogatirskich bylinach sred-nevecovago perioda. Opyt perevodnagoi obiasnitelnago zbornica. Sanct-petersbourg, 1883, 8ον [Έρευνα περί ελληνικῶν ἡρωικῶν ᾠσμάτων τῶν μέσων χρόνων. Δοκίμιον μεταφραστικῆς καὶ ἐξηγητικῆς συλλογῆς].
2277. **Κ.** Μεσαιωνικὸς βίος τοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνους. Ἑστία 15 - 16 (1883) 177-186, 321 - 328, 337 - 340.
Δημοσ. εἰδήσεις περί κοιν. ὀργανώσεως, ὀνόματα καὶ ὀλίγα ᾠσματα.
2278. **Πολίτης Ν. Γ.** Ἑλληνικοὶ μεσαιωνικοὶ μῦθοι περί Φειδίου, Πραξιτέλους καὶ Ἱπποκράτους. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84), σ. 77 - 101 (= Λογογρ. Σύμμ. Β', 1921, σ. 1 - 17, ἐκδ. β', 1975, σ. 1 - 20).
2279. **Kurtz Eduard** Die Sprichwörterammlung des Maximus Planudes erläutert von —. Leipzig 1886, 8ον, σελ. 48.
2280. **Kropp A.** Beiträge zur griechische Excerpten litteratur, Berlin 1887, 8ον, σελ. 64.
2281. **Krumbacher K.** Eine Sammlung byzantinischen Sprichwörter, ἐν Sitzungsberichten der bayer. Akad. d. Wissensch. Philos. — philol. u. hist. Cl. 1887, τ. II, σ. 43 - 96.
2282. **Λάμπρος Σπ. Π.** Βυζαντινὰ αἰνίγματα. Συλλογὴ πρώτη [25]. ΔΙΕΕ Β' (1885 - 89) 152 - 166.
2283. **Treu Max** Die Sprichwörterammlung des Planudes im Baroccianus 68. Philologus, τ. III (1890), σ. 185 - 187.
2284. **Kirpitschnikow Alex.** Eine volkstümliche kaiserchronik. BZ 1 (1892) 303 - 315.
2285. Les exploits de Basile Digénis Acritas, épopée byzantine, publiée d'après le manuscrit de Grotta - Ferrata par Émile Legrand. Welter 1892, 8ον, σελ. XXII + 146. (Bibliothèque grecque vulgaire t. VI) Paris.
Κρίσις: BZ 1 (1892) 166.
2286. **Schlumberger G.** Amulettes byzantins anciens destinés a combattre les maléfices et maladies. Rev Ét Gr. V (1892) 73 - 93.
2287. The Testament of Abraham. The greek text now first edited with an introduction and notes by Montague Rhodes James. With an appendix containing extracts from the arabic version of the testaments of Abraham, Isaac and Jacob by W. E. Barnes. Cambridge University Press 1892, 8ον, σ. X + 166.
2288. **Istrin W.** Die Alexandreis der russischen Chronographen. Untersuchung und Text. Moskau 1893, 8ον, σελ. VIII + 361 + 356. [Ρωσιστί].

2289. **Krumbacher K.** Mittelgriechische Sprichwörter. Sitzungsber. der philos. — philol. und der hist. Cl. der K. bayer. Akad. d. Wiss. 1893 Bd. II, σ. 1 - 272.
Κρίσις: BZ 3 (1894) 195 - 196 (K. K[rumbacher]).
2290. **Praechter K.** Der Roman Barlaam und Joasaph in seinem Verhältnis zu Agapets königsspiegel. BZ 2 (1893) 444 - 460.
2291. **Schlumberger G.** Quelques monuments byzantins inédits (Amulettes, méreaux, etc.). BZ 2 (1893) 187 - 191.
2292. **Lambros Spyr. P.** Ein byzantinisches Volkslied, BZ 3 (1894) 165 - 166.
2293. **Meyer G.** Zu den mittelgriechischen Sprichwörtern. BZ 3 (1894) 396-408.
2294. **Papageorgiu Petros N.** Zu den mittelgriechischen Sprichwörtern. BZ 3 (1894) 553 - 580.
2295. **Εὐμορφόπουλος Ἀλ.** Ἐπίσημα βυζαντινὰ γράμματα. ΕΦΣΚ 25 (1895) 161 - 168. [Βαπτ. ὀνόμ.].
2296. **Carrière A.** La légende d'Abgar dans l'histoire d'Arménie de Moïse de Khoren. Centenaire de l'Ecole des langues orientales vivantes. Paris Imprimerie nationale, 1895, 357 - 414.
Κρίσις: BZ 6 (1897) 426 - 435 (Aug. Burckhardt).
2297. **Nestle E.** Die kreuzauffindungslegende nach einer Handschrift vom Sinai. BZ 4 (1895) 319 - 345.
2298. **Timošenko J.** Byzantinische Sprichwörter und slavische Parallelen zu ihnen. Werschau 1895 (Abdruck aus dem Russischen Philologischen Vestnik 1894. Bd. 32 σ. 126 - 139, 295 - 304, 1895, Bd. 33, σ. 205 - 218 καὶ Bd. 34, σ. 74 - 86) (Ρωσιστί).
Κρίσις: BZ 5 (1896) 213 - 214 (E. K[urtz]).
2299. **Γεδεών Μ. Ι.** Βυζαντινὰ συμβόλαια. BZ 5 (1896) 112 - 117.
2300. **Lévi Israël** Un nouveau Roman d'Alexandre. Festschrift zum achtzigsten Geburtstage Moritz Steinschneider's, Leipzig 1896, σ. 235 - 237.
2301. **Παναγιωτίδης Ἀ. Ν.** Τὰ Χριστούγεννα εἰς τὴν Βυζαντινὴν Αὐλήν. Ἀκρόπολις 25 Δεκ. 1896.
2302. **Polivka G.** Zur Geschichte des Physiologus in den slavischen Litteraturen. Archiv f. slav. Philol. 18 (1896) 523 - 540.
Κρίσις: BZ 6 (1897) 189 (K. K[rumbacher]).
2303. *** Raabe R.** Ἱστορία Ἀλεξάνδρου. Die armenische Übersetzung der sagenhaften Alexander - Biographia (Pseudo - Callisthenes) auf ihre mutmassliche Grundlage — zurückgeführt. Leipzig, Ainrichs 1896.
Κρίσεις: Berliner Philol. Wochenschrift 1896, No. 28, 868 - 871. Blätter für das bayer. Gymnasial- Schulwesen 34 (1898) 130 - 134 (A d. A u s f e l d).

2304. **Moritz Heinrich** Die Zunamen bei den byzantinischen Historikern und Chronisten I. Theil. Programm des K. Humanistischen Gymnasiums Landshut (Niederbayern) für das Schuljahr 1896/97, 8ον, σ. 55.
Κρίσεις: BZ 7 (1898) 449 - 452 (A. Fick). Βυζαντ Χρονικά V (1898) 713 - 735 (Σ. Παπαδημητρίου, ἑλληνιστί). Μεσαιων. καὶ Νέα Ἑλλην., τ. 2, σ. 522 - 531 (Γ. Χατζιδάκις).
2305. **Ausfeld Ad.** Zu Pseudokallisthenes und Julius Valerius. Rhein. Mus. 52 (1897) 435 - 445, 557 - 568.
2306. **Wartenberg Georg** Das mittelgriechische Heldenlied von Basileios Digenis Akritas. Wissenschaftliche Beilage zum Jahresberichtes Lessing-Gymnasiums zu Berlin. Berlin, R. Gaertner 1897, 4ον, σελ. 29.
Κρίσεις: Deutsche Litteraturzeit. 1899, Nr. 7, Sp. 261 - 263 (W. Fischer). BZ 9 (1900) 526 - 527 (Aug. Heisenberg). Revue critique 33 (1900), nr. 20, σ. 388 (My.).
2307. **Benigni Umb.** Una formula magica bizantina. Bessarione 2 (1897) 374 - 388.
2308. **Gaster M.** An old Hebrew Romance of Alexander. Journal of the Royal Asiatic Society, 1897, σ. 485 - 549.
Κρίσεις: BZ 7 (1898) 215 (K. Krumbacher).
2309. **Gleze Carl Erich** Zur Charakteristik des Pseudo-Kallisthenes. Philologus 56 (1897) 244.
2310. **Zuretti C. O.** Per la critica del Physiologus greco. Studi ital. di filol. class. 5 (1897) 113 - 219.
Κρίσεις: BZ 8 (1899) 510 - 522 (Max Goldstaub).
2311. **Kampers Franz** Mittelalterliche Sagen vom Paradiese und vom Holze des Kreuzes Christi in ihren vornehmsten Quellen und in ihren hervorstechendsten Typen. Köln. Bachem 1897, IV, 8ον, σ. 119.
Κρίσεις: BZ 6 (1897) 449 (C. Weyman).
2312. **Christensen H.** Die Vorlagen des byzantinischen Alexandergedichtes. Sitzungsberichte der philosophisch-philologischen und der historischen Classe des k. bayer. Ak. d. W. 1897, σ. 33 - 118.
Κρίσεις: BZ 6 (1897) 604 (K. Krumbacher).
2313. **Mann M. Fr.** Physiologus. Kritischer Jahresbericht über die Fortschritte der Romanischen Philologie, herausgegeben von K. Vollmöller 3 (1897) 108 - 112.
2314. **Πολίτης Ν. Γ.** Δημώδεις παροιμίες ἐν μεσαιωνικοῖς ἑλληνικοῖς ποιήμασι. Παρν. Α' (1897) 212 - 226 [Καὶ ἀνατύπ., ἐν Ἀθήναις 1896, 8ον, σελ. 17].
Κρίσεις: Deutsche Litteraturztg. 1898, σ. 703 (G. Wartenberg). Βυζαντ Χρονικά V (1898) 342 (Ἀ. Παπαδόπουλος - Κεραμεύς).

2315. **Πολίτης Ν. Γ.** Διορθωτικά τινὰ εἰς τὰ *Anecdota graeco-byzantina* τοῦ Vassiliev. *Βυζαντ Χρονικά* IV (1897) 94 - 99.
2316. **Christensen H.** Die Sprache des byzantinischen Alexandergedichtes. *BZ* 7 (1898) 366 - 397.
2317. **Lambros Spyr. P.** Tavia, eine verkannte mittelgriechische Stadt. *BZ* 7 (1898) 309 - 315.
2318. **Moritz Heinrich** Die Zunamen bei den byzantinischen Historikern und Chronisten. II. Teil. Programm des Kgl. Humanistischen Gymnasiums Landshut (Niederbayern) für das Schuljahr 1897 - 98. Landshut 1898, 8ον, σελ. 56.
Κρίσις: *BZ* 9 (1900) 530 - 533 (A. Fick).
2319. **Peters Emil** Der griechische Physiologus und seine orientalischen Übersetzungen von Prof. Dr. —. Berlin 1898, 8ον, σελ. 106.
Κρίσεις: *BZ* 8 (1899) 510 - 522 (Max Goldstaub). Berlin. Philolog. Wochenschr. 1899, No. 5, Sp. 133 - 135 (Keller).
2320. **Πολίτης Ν. Γ.** Ἑρμηνευτικά εἰς τὰς βυζαντινὰς παροιμίας. Ἐπετ Παρν Β' (1898) 79 - 135. [Καὶ ἀνατύπ., ἐν Ἀθήναις 1898, 8ον, σελ. 59].
Κρίσεις: *BZ* 7 (1898) 462 K. K[rumbacher]. Zeitschrift des Vereins für Volkskunde, 1898, σ. 351. *Βυζαντ Χρονικά* VI (1899) 271. *The Athenaeum* 2 Ἰουλ. 1898 (Rob Zimmernmann).
2321. — Δημῳδοὶς παροιμίαι ἐν τοῖς στίχοις τοῦ Μιχαήλ Γλυκᾶ. *BZ* 7 (1898) 138 - 165.
2322. **Wartenberg Georg** Das mittelgriechische Nationalepos. Beilage zur (Münchener) Allgemeinen Zeitung vom 6. Febr. 1899 (Nr. 30).
2323. **Bouché - Leclercq A.** L'astrologie grecque. Paris, E. Leroux 1899, 8ον, σ. XX + 658. [Καὶ φωτογρ. ἀνατύπωσ. 1963].
Κρίσις: *BZ* 10 (1901) 246 - 250 (H. Usener).
2324. **Istrin V.** Iwiron - Codex des mittelgriechischen Alexanderromans. *Βυζαντ Χρονικά* VI (1899) 97 - 130.
Κρίσις: *BZ* 9 (1900) 250 (E. K[urtz]).
2325. **Khakhanov Alex.** Φυσιολόγος en traduction géorgienne. Actes des onzième congrès international des Orientalistes, Cinquième - septième sections. Paris 1899, σ. 255 - 258.
2326. **Christensen H.** Zu Pseudo-Kallisthenes. *Rhein. Mus.* 54 (1899) 135 - 143.
2327. **Mann Max Friederich** Zur Bibliographie des Physiologus. *Anglia*, Beiblatt X (1899) 274 - 287.
Κρίσις: *BZ* 9 (1900) 571 (K. K[rumbacher]).
2328. **Hesseling D.** Zwei mittelgriechische Tiernamen. *BZ* 8 (1899) 148 - 151.

2329. **Zuretti C. O.** Ancora per la critica del Physiologus Greco. BZ 9 (1900) 170 - 188.

2330. *Catalogus codicum astrologorum graecorum. II. Codices Venetos descripserunt G. Kroll et A. Olivieri. Accedunt fragmenta selecta primum edita a Francisco Boll, Francisco Cumont, Guilelmo Kroll, Alexandro Olivieri Bruxellis, in aedibus Henrici Lamertin 1900, 8ον, σ. VIII, 224 + 1 πίν. III Codices Mediolanenses descripserunt Aemygdus Martini et Dominicus Bassi. Bruxelles 1901. 8ον σ. 60. Rev Ét Gr XIV (1901) 312-13 (T. R.).*

Κρίσις: BZ 11 (1902) 139 - 143 (Fraz Boll).

2331. **Κρουμβάχερ Κ.** Ἱστορία τῆς βυζαντινῆς λογοτεχνίας κατὰ μετάφρασιν ὑπὸ Γ. Σωτηριάδου. Τόμ. Α', ἐν Ἀθήναις 1897, 8ον, σελ. 828, τόμ. Β', αὐτόθι 1900, 8ον, σελ. 770, τόμ. Γ', αὐτόθι 1900, 8ον, σελ. 832.

Ἐν τ. Α' σ. 60, 773, τ. Β' σ. 140, 151, 177, 233, 274, 391, 693, 744, τ. Γ' σ. 236 - 247 παροιμιαὶ βυζαντιναὶ καὶ βιβλιογρ. περὶ αὐτῶν.

2332. **Krumbacher K.** Die Moskauer Sammlung mittelgriechischer Sprichwörter. Sitzungsber. d. philos. - philol. u. hist. Cl. d. bayer. Ak. d. Wiss. 1900, σ. 339 - 464 (μεθ' ἑξ πιν.). (Καὶ ἰδιαίτερος).

Κρίσεις: Νέα Ἡμέρα, 1901, ἀρ. 1366 - 1372 (Π. Παπαγεωργίου). Wochenschr. f. klass. Philologie 1901, Nr. 14 (G. Wartenberg). Neue Philol. Rundschau 1901, Nr. 7, σ. 145 - 152 (E. Kurtz). BZ 10 (1901) 661 - 662 K. K[rumbacher]. Rev Ét Gr XIV (1901) 324 (Th. R[einach]). Berl. philol. Wochenschrift 1902, Nr. 14. Sp. 421 - 423 (A. Heisenberg). Deutsche Literatur 23 (1902) nr. 29, σ. 1824 - 1825 (N. G. Politis). Revue critique 56 (1903) nr. 49, σ. 444 κέξ. (Hubert Pernot).

2333. **Pétridès S.** Une formule magique byzantine. Revue de l'Orient chrétien 5 (1900) 597 - 604.

2334. **Preger Th.** Die Erzählung vom Bau der Hagia Sophia. BZ 10 (1900) 455 - 476.

2335. **Μισσηλίδης Μισαήλ** Περὶ τοῦ ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικῇ μουσικῇ ὑπάρχοντος μέν, ἀλλὰ καὶ μὴ ὑπάρχοντος πλαγίου τετάρτου ἤχου. Φόρμιγξ Α' (1901), ἀρ. 1, σ. 3, ἀρ. 2, σ. 3.

2336. * **Παπαδόπουλος Κεραμεὺς Ἀ.** Δημῶδεις βυζαντιναὶ παροιμιαί. Journal des Minister der Volksauf. Bd. 334, 1901, Aprilheft, Abt. für klass. Philol., σ. 1 - 12.

Κρίσεις: BZ 10 (1901) 660 - 661 (K. K[rumbacher]). Βυζαντ Χρονικά VIII (1901) 222 - 223.

2337. **Σακελλαρίδης Ἰω. Θ.** Ὅσα εἰς ὕμνωδιαν. Ὅρθιος καὶ τροχαῖος σημαντός. Ρυθμοὶ ἀπαντῶντες ἐν τῇ Ἐκκλ. μουσικῇ. Φόρμιγξ Α' (1901), ἀρ. 2, σ. 2. — Περὶ τοῦ ρυθμοῦ τοῦ κρατοῦντος ἐν τῇ ἱερᾷ μουσικῇ. Αὐτόθι, ἀρ. 4, σ. 1 - 2.

2338. **Σπυριδάκης 'Αθ. Ι.** Αἵνιγμα Βυζαντιακόν. Ἐπετ Παρν Ε' (1901) 176.
2339. **Βέης Ν. Α.** Βυζαντινὰ αἰνίγματα. (Νῦν τὸ πρῶτον ἐκδιδόμενα ἐκ τῶν χειρογράφων τῆς Ἑθνικῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἑλλάδος). Ἐπετ Παρν ΣΤ' (1902) 103 - 110.
2340. **Βλάχος Χρ. Γ.** Χριστὸς Ἀνέστη. Φόρμιγξ Α' (1902), ἀρ. 14, σ. 1 - 2.
2341. **Γιαννοῦτσος 'Ι. Α.** Περὶ τοῦ ρυθμοῦ τοῦ κρατοῦντος ἐν τῇ ἱερᾷ μουσικῇ. Φόρμιγξ Α' (1901), ἀρ. 6, σ. 1 - 2.—Περὶ τοῦ ρυθμοῦ τοῦ κρατοῦντος ἐν τῇ ἱερᾷ μουσικῇ. Αὐτόθι, ἀρ. 9 (1902) 3 - 4. [Ἀνταπάντησις εἰς τὸν 'Ι. Σακελλαρίδην].
2342. **Jellinek Α.** Zur Bibliographie des Physiologus. IV. Anglia, Beiblatt 1902, σ. 236 - 239.
2343. ***Mair Jos.** Ein christliches Amulett aus Ägypten. Theologisch-praktische Monatschrift 13 (1902) 29 κέξ.
2344. **Περιστέρης Δημ.** Ἡ μουσικὴ τῆς ἐλληνικῆς ἐκκλησίας. Φόρμιγξ Α' (1902), ἀρ. 21, σ. 1 - 2.
2345. **Πετρίδης 'Αθ.** Μετρικὴ τῶν βυζαντινῶν. Φόρμιγξ Α' (1902), ἀρ. 11, σ. 3, ἀρ. 13, σ. 3 - 4. Ἡ ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ. Διατί θνομάζεται ἐθνικὴ καὶ βυζαντινὴ. Αὐτόθι, ἀρ. 17 σ. 1, ἀρ. 18 σ. 1, ἀρ. 19 καὶ 20 σ. 2.
2346. **Μαρτῖνος Ἰωάννης,** ἐπίσκοπος Γόρτυνος, Ἡ ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ καὶ ἡ καταγωγὴ αὐτῆς. Φόρμιγξ Α' (1901), ἀρ. 1 σ. 1, ἀρ. 3 σ. 1, ἀρ. 4 σ. 1, ἀρ. 7 (1902) σ. 2, ἀρ. 8 σ. 1, ἀρ. 10 σ. 1, ἀρ. 11 σ. 1 - 2, ἀρ. 12 σ. 1, ἀρ. 15 σ. 4, ἀρ. 22 σ. 3 - 4, ἀρ. 23 - 24 σ. 6 - 7.
2347. **Σακελλαριάδης 'Αθαν.** Περὶ βυζαντιακῆς μουσικῆς καὶ τοῦ χαρακτῆρος αὐτῆς. Φόρμιγξ Α' (1901), ἀρ. 1, σ. 1 - 2, ἀρ. 2 σ. 1, ἀρ. 3 σ. 1 - 2, ἀρ. 5 σ. 1 - 2, ἀρ. 7 (1902) σ. 2 - 3, ἀρ. 9 σ. 1, ἀρ. 10 σ. 1 - 2, ἀρ. 12 σ. 2 - 3.
- 2347α. **Σακελλαρίδης Ἰω. Θ.** Ἀπάντησις τῷ ἐμῷ ἀκουστῇ κ. Γιαννοῦτσῳ περὶ τοῦ ἐν τῇ ἱερᾷ ὕμνωδιᾳ ταπτομένου ρυθμοῦ. Φόρμιγξ Α' (1902), ἀρ. 7, σ. 3.
2348. **Χ. Σ.** Ἡ βυζαντινὴ μουσικὴ ἐν Ἑλλάδι. Φόρμιγξ Α' (1902), ἀρ. 19 καὶ 20, σ. 1 - 2.
2349. **Βέης Ν.** Οἱ Χαμάρετοι. Ἱστορικὸν καὶ γενεαλογικὸν σημεῖωμα. Ἐν Ἀθήναις 1903, σελ. 16.
2350. **Combes Louis de** De l'Invention à l'Exaltation de la Sainte Croix. Recherches historiques. Paris 1903, 8ον, σελ. 292.
Κρίσις: Bulletin critique 25 (1904), ἀρ. 2, σ. 25 κέξ. (Α. Roussel).
2351. **Lambros Sp. P.** Alexander Kabasilas. BZ 12 (1903) 40 - 41.

2352. **Lemm Oskar von** Der Alexanderroman bei den Kopten. Ein Beitrag zur Geschichte der Alexandersage im Orient. Text, Übersetzung, Anmerkungen Mit. 2 Tafeln. St. Petersburg 1903, 4ον, σελ. XVIII + 161. Κρίσις: BZ 13 (1904) 587 (A. H[eisenberg]).
2353. **Pargoire J.** A propos de Boradion. Τὰ Βοραδίου. Τὰ Κύρου. Τὰ Ἀνθεμίου. Τὰ Προμότου. BZ 12 (1903) 449 - 493.
2354. **Βέης Ν.** Δημώδεις παροιμιαὶ ἐκ μεσαιωνικοῦ ποιήματος. Φυλλίς, περιοδ. Ἀθηνῶν, ἔτ. Γ', τευχ. α' (1904), σ. 19 - 21.
2355. **Krumbacher K.** Eine neue Handschrift des Digenis Akritas. München, Verlag der Akademie 1904. Sitzungsber. der philos.- philolog. und histor. Kl. 1904 H. 2, σ. 309 - 356 (mit 2 Tafeln).
Κρίσεις: BZ 14 (1905) 313 (C. W[eymann]). Ὁ Νουμάς, 15 Αὐγ. 1904 (N. Βέης). Wochenschrift für klassische Philologie 21 (1904), ἀρ. 43, Sp. 1178 κέξ. (G. Wartenberg). Berliner phil. Wochenschrift 24 (1904), ἀρ. 52, p. 1638 - 1641 (Karl Dieterich). Echos d'Orient 8 (1905) 56 κέξ. (L. Petit). Revue critique 60 (1905), ἀρ. 28, σ. 39 (M. γλ. ΝΕ Α' (1904) 380 - 383 ([Σ. Π. Λάμπρος])).
2356. **Marr N.** Der Physiologus. Armenische und georgische Texte: Untersuchung. Ausgabe und Übersetzung. Petersburg 1904, 8ον, σελ. LII + 130. Κρίσις: Oriens Christianus 4 (1905) 210 (J. Guidé).
2357. **Σπυριδάκης Ἀθ. Ι.** Βυζαντινὰ αἰνίγματα. Ἐπετ Παρν Η' (1904) 187 - 195.
2358. **Φιλανθρωπινὸς Ἀγγελ.** Eine neue Handschrift des Digenis Akritas von Karl Krumbacher, mit zwei Tafeln. München 1904. Παναθήναια Η' (1904) 279 - 282.
2359. **Βέης Ν.** Ἑλληνίδες βιβλιογράφοι καὶ κυρίαι κωδίκων κατὰ τοὺς μέσους αἰῶνας καὶ ἐπὶ Τουρκοκρατίας. Ἀθῆναι 1905, σελ. 14. [Ἀνατ. ἐκ τοῦ Ποικίλ. Ἡμερολ.].
2360. **Gottwald J.** Une amulette Byzantine. Echos d'Orient 8 (1905) 240.
2361. **Λάμπρος Σπ. Π.** Τὸ ἔθος τοῦ μασχαλισμοῦ παρὰ τοῖς Μανιάταις τῶν μέσων αἰώνων. ΝΕ Β' (1905) 180 - 186.
2362. **Krumbacher Karl** Ein vulgärgriechischer Weiberspiegel. München, Verlag der Akademie. 1905, 8ον, (Ἀπόσπ. ἐκ τῶν Sitzungsber. der philos.- phil. und histor. Kl. 1905, 335 - 433).
Κρίσις: BZ 15 (1906) 354 - 355 (C. W[eymann]).
2363. **Marc Paul** Eine neue Handschrift des Donner - und Erdenbuchs. BZ 14 (1905) 614 - 615.
2364. **Pétridès S.** Amulette byzantine en or. Echos d'Orient 8 (1905) 148 - 149.
2365. **Ἀδαμαντίου Ἀδ. Ἰ.** Τὸ οἶκημα παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς. ΔΙΕΕ ΣΤ' (1902 - 1906) 304 - 320.

2366. **Καρολίδης Παῦλος** Σημειώσεις κριτικάι, ιστορικάι καὶ τοπογραφικάι εἰς τὸ μεσαιωνικὸν ἑλληνικὸν ἔπος «Ἀκρίταν» ὑπὸ —. Ἐπ' Ἐπ Παν [Β'] (1905 - 1906) 188 - 246.
2367. **Khirlanghidj P.** Amulette byzantine en plomb. Echos d'Orient 9 (1906) 77
2368. **Pétridès S.** Amulette byzantine en plomb. Echos d'Orient 9 (1906) 214 - 215.
2369. **Marc Paul** Neue Handschrift des Porikologos. BZ 15 (1906) 139 - 140.
2370. **Σπυριδάκης Ἀθ. Ι.** Βυζαντιακὰ αἰνίγματα. Ἐπετ Παρν Θ' (1906) 130 - 132.
2371. **Χαβιαρᾶς Νικήτ. Δ.** Ἑτυμολογίαι Βυζαντιακῆς τοπωνυμίας. Ξενοφάνης Δ' (1906) 399 - 403.

ΕΠΙΜΕΤΡΟΝ Β'.

Βιβλιογραφία ἐκ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων.

2372. **Μ.** Περὶ τῶν ἁσμάτων τοῦ λαοῦ εἰς τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνας. Εὐρωπ Ἑραν Α' (1840), φυλλάδ. β', σ. 115 - 137.
2373. Περὶ τῶν πρὸ τῆς Ἀλεξανδρινῆς ἐποχῆς συλλογῶν τῶν παροιμιῶν. Ἐκ τοῦ προλόγου τῆς ἐκδόσεως τῶν Ἑλλήνων παροιμιολογῶν τοῦ Schneidewin ὑπὸ Ἰ. Δ. Π [ρωτοδίκου]. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΣΤ' (1858) 599 - 601.
2374. **Λάνδερερ Ξ.** Περὶ τῶν φυλακτῶν (περιάπτων) τῶν ἀρχαίων. Ἐφημ Φιλομαθῶν Ζ' (1859) 916. — Περὶ τοῦ Ἀχέροντος Κωκύτου καὶ Λήθης. Αὐτόθι, σ. 917.
2375. **Ἰ. Δ.** Περὶ εὐχῶν καὶ καταρῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλησιν. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΑ' (1863) 61 - 63. (Μετάφρ.).
2376. [528] Παροιμίαι ἀρχαῖαι. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΑ' (1863) [ἀρ. 479] σ. 44 - 45, [ἀρ. 483] σ. 46 - 47, 55 - 56, 79 - 80, 93 - 94, 111 - 112, 119 - 120, 126 - 127, 134 - 135, 142 - 143, 151, 165 - 166, 181 - 183, 189 - 190, 194 - 196, 205, 211 - 213, 223, 229 - 230, 237 - 238, 245 - 246, 252 - 254, 264.
2377. Περὶ εὐχῶν καὶ καταρῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλησι (μετάφρ. Δ.). Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΒ' (1864) 437.
2378. **Σ[ταματιάδης] Ἐ[παμειν.]** Περὶ τῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλησι παιδιῶν. Χρυσάλλις Β' (1864) 138 - 140, 170 - 172.
Μελέτη χρήσιμος διὰ τοὺς ἐρευνητὰς τῶν νεοελληνικῶν παιδιῶν.
2379. **Λασὼ (Lasaulx)** Ὁ γάμος παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλησι. Ἐπιτάλοφος Α' (1869) 9 - 38.
2380. **Maurg Alfred** (μετάφρ. Δ. Κ. Εὐθυβούλου) Ἡ μαγεία καὶ ἡ ἀστρολογία παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλησι. Ἐπιτάλοφος Α' (1869) 398 - 407.

2381. **Βάλληνδας 'Α.** [Παρατηρήσεις εἰς τὰ ὑπὸ 'Ιω. Ν. Σταματέλου περὶ ἀρχαίας παροιμίας γραφέντα]. 'Εφημ Φιλομαθῶν ΙΗ' (1870) 2015 - 2016.
Περὶ τῆς λέξεως αἵτανόφρυς.
2382. **Παπαδόπουλος 'Α. 'Ι.** Αἱ θυσίαι παρὰ τοῖς ἀρχαίοις "Ελλησι. 'Ανατολ 'Επιθεώρ Α' (1872 - 73) 330, 343 - 351, 381 - 384.
2383. **Caillemet E.** Études sur les antiquités juridiques d'Athènes. Les enfants nés hors mariage étaient- ils citoyens? Annuaire 12 (1878) 184 - 200.
2384. **Κ. Ε.** Ψηφομαντεῖον ἐν τῷ Θριασίῳ πεδίῳ. 'Αθήναιον 8 (1879) 513 - 514.
2385. **Καστόρχης Εὐθ.** Περὶ τῆς ἐν τῷ οἴκῳ λατρείας τῶν Θεῶν παρ' "Ελλησι. 'Αθήναιον 9 (1880) 416 - 448.
Μελέτη χρησιμωτάτη διὰ τοὺς ἀσχολουμένους μὲ τὴν σημερινὴν λαϊκὴν λατρείαν.
2386. **Boll Franz** Beiträge zur Überlieferungsgeschichte der griechischen Astrologie und Astronomie. 'Ανατ. ἐκ τῶν Sitzungsber. d. philos.- philol. und hist. Cl. der K. bayer. Akad. d. Wiss. 1899, I, 8ον, σ. 77 - 140 + 1 πίν.
Κρίσεις: BZ 9 (1900) 560 - 561 (W. Kroll).
2387. **Legrand Ph. -É.** Questions oraculaires I. La Promanteia. Rev Ét Gr XIII (1900) 281 - 301.
2388. **Περβάνογλου Ι.** 'Η λατρεία τῆς Σελήνης ἐν 'Ελλάδι κατὰ τοὺς παναρχαίους χρόνους. 'Αρμονία Β' (1901) 313 - 321. [Θρησκευτολογικὴ μελέτη].
2389. **Μπάρτ Γουλιέλμος** Περὶ τῆς ἀρχαιστάτης ἐν 'Ελλάδι θρησκείας. 'Αρμονία Γ' (1902) 361 - 373.
2390. **Σβορώνος Ι. Ν.** 'Ελευσινιακαὶ μελέται. 'Αρμονία Γ' (1902) 301 - 329.
2391. **Βουλόδημος Χαρ.** Δοκίμιον περὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου τῶν ἀρχαίων 'Ελλήνων... Τόμ. Α', ἐν 'Οδησσῷ 1875, 8ον, σελ. κη' + 544, τόμ. Β', ἐν 'Αθήναις 1903, 8ον, σελ. ιθ' + 657.
2392. **Collignon M.** De l'origine du type des pleureuses dans l'art grec. Rev Ét. Gr XVI (1903) 299 - 322.
2393. **Strüd J. H. W.** 'Αττικὰ μετ' ἀρῶν μολύβδινα ἐλάσματα. 'Εφημερίς 'Αρχαιολογικὴ 1903, σ. 55 - 60.
2394. Πόθεν προέκυψεν ἡ παροιμία «πολλὰ μεταξὺ πέλει κύλικος καὶ χεῖλεος ἄκρου;». Ξενοφάνης Α' (1904) 353.
2395. **Reitzenstein R.** Poimandres. Studien zur griechisch- ägyptischen und frühchristlichen Literatur. Leipzig 1904, 8ον, σελ. VIII + 382.
Κρίσεις: BZ 13 (1904) 587 (K. K[rum]bacher). Rev Ét Gr XVII (1904) 483 (H.G.).
2396. **Reinach Salomon** Cultes, mythes et religions. Tom II, Paris 1906, 8ον, σελ. XVIII + 467.
2397. — Sycophantes. Rev Ét Gr XIX (1906) 335 - 358.

Α΄ ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΩΝ

Α 2011, 2025	Ἀντώνιος ὁ Βυζάντιος 1566
Α. Γ. 766	Ἀντωνόπουλος Νικ. 1742
Ἀ. Δ. 51	: Ἀπόμαχος τῆς Ἱατρικῆς 1186
Ἀ. Ἰ. 1764, 2042	Aporti Pirro 652
Α. Μ. 241, 890, 2247	Ἀποστολίδης Δημήτρ. 1813
Α. Π. Α. 2231	Ἀποστολίδης Χρ. 1638, 1643, 1662, 1677
Α. Πέτρος Κ. 1191	Ἀραβαντινὸς Π. 69, 635, 656, 1053, 1122, 1427, 1604
Abbott G. F. 271, 749	Ἀραβαντινὸς Περ. 49
Ἀβραῆς Ἰ. 1127	Ἀραβαντινὸς Σπ. Π. 248
Ἀγ. 2143	: Ἀραμὶς ὁ βλ. Ἀραβαντινὸς Περ.
Ἀγαθάγγελος 1570, 1582	Ἀραβαντιόπουλος Α. Σ. 1943
Ἀγαπητὸς Α. Σ. 650, 651	Ἀργυριάδης Ν. 506
Ἀγάπιος Μοναχὸς 462, 464, 467, 1573, 1580	Ἀργυρόπουλος Π. 1903
Ἀγγελίδης Ν. 581	Ἀριστάρχης Σ. 96
Ἀγγελόπουλος Γεώργ. Ἰ. 46	Ἀρτεμίδης Κλεόβ. Κ. 1634, 1655
Ἀδαμαντίου Ἀδ. 1000, 1756, 1947, 2365	Ἀρχέλαος Σαραντίδης Ἰ. 264
Ἀδρακτᾶς Γεώργ. 240, 328, 333, 699, 1209, 1325, 1799	Ἀσλάνης Δ. Κ. Χ. Βυζάντιος 1004, 1005
Ἀερικὸς Γρηγ. 1714	: Ἀσταρῶθ 382
: Ἀετιδεὺς 758	Ἀσώπιος Εἰρ. 17, 424, 582, 1732, 2070
Ἀθανασιάδης Σπ. 73, 321, 446, 463, 1042, 1417	Ἀθηνόπουλος Μ. 37
Αἰνιάν Γεώργ. 58, 79	Ausfeld Ad. 1301, 2303, 2305
Αἰτωλὸς Γεώργ. 931	Ἀφθονίδης Ἰω. 1488, 1995
Ἀκροπολίτης Κωνστ. 930	
Ἀλεκτορίδης Ἀναστ. 302, 665	B 927, 2010
Ἀλεξάκης Ἐπαμ. 700, 711, 718, 834, 1788, 1800	B. Α. 2058, 2107
Ἀλεξάνδρου Ἀ. 2169	B. Α. Σ 2112, 2158, 2209, 2221, 2248
Ἀλεξόπουλος Θεόδ. 1668	B. Ἀρ. 1771
Ἀλυάτου Ἀ. 2095	B. Γ. Χ. 937
Amantos Konst. 1547	B. Δ. 2100
Ἀμπελᾶς Τιμ. Δ. 586, 684, 892, 1123, 1436	B. Δ. Σ. 1411
Ampère J. J. 2126	B. Σ. Γ. 2186
Ἀναγνώστου Σπ. 272	Babuder Giac. 843
Ἀναστασόπουλος Δημήτρ. 752, 1831	Wagner Wilhelm 587, 821
Ἀνδρεάδης Νικόλ. 434	Bagnolo di Coriolano 515
Ἀνδριωτάκης Ν. Χ. 185, 689	Βαλαβάνης Ἰωακείμ 214, 1176, 1196, 1350, 1726, 1727, 1993
Ἄννινος Χ. 1563	Βαλαβάνης Ἰω. Γ. 173, 231, 348, 559, 636, 960, 1694
Ἀντωνιάδης Ἀντ. Ἰω. 101, 300, 1166, 1227	Βαλαωρίτης Ἀριστοτ. 568, 1164
Ἀντωνιάδης Σωτήρ. 1895	Βάλβης Σταμάτ. 926

- Baldacci 'Αντ. 1533
 Βάλληνηδας 'Αντ. 84, 86, 165, 166, 1124, 1330, 1418, 2381
 Βάμβας Κ. Χ. 622, 1955
 Βαξμοῦθος Κούρτιος. Βλ. Wachsmuth C.
 Βαρβερόπουλος Κ. Γ. 1837
 Βαρδίδης 'Εμμ. 690
 Bardou L. 975
 Βαρδουνιώτης Δημ. Κ. 400, 659, 666, 1059, 1112, 1316, 1776
 Βαρζώκας Κωνστ. 215
 Bartholdy J. L. S. 52, 471
 Barine Arvède 2054
 Βάρνας Φ. 1868
 Warner Levinus 1113
 Barnes W. E. 2287
 Wartenberg G. 754, 1297, 1758, 2306, 2314, 2322, 2332, 2355
 Βασδραβέλης Γεώργ. 1801
 Waser Otto 1298, 1299
 Βασιλειάδης Βασ. 2155
 Βασιλειάδης Ν. Ι. 1564
 Βασιλειάδης Σ. 275, 1274
 Bassi Domin. 2330
 Bauer Adolf 1301
 Wachsmuth Curt 89, 104
 Beck H. - G. 2268
 Βέης Ν. Α. 493, 784, 786, 788, 866, 870, 873, 918, 1021, 1310, 1394, 1399, 1641, 2339, 2349, 2354, 2355, 2359
 Weigand Gustav 244
 Weitzmann C. F. 1610
 Βελεφάντης 406
 Βελισσάριος Α. Α. 938
 Βελλεγάρδος Δοριέντης 495
 Belloc Louise Sw. 485
 Βενέτης Νικ. 216
 Βενετοκλής Δ. 660
 Βενετοκλής Π. 81, 121, 1049, 1075, 1129
 Benigni Umb. 2307
 Βενιζέλος Θεόδωρ. Β. 123
 Βενιζέλος 'Ι. 1036, 1056
 Βέργος Β. 1224, 2071, 2138, 2141, 2198
 Βερέττας 'Ιω. Φ. 1047, 1085
 Βερναρδάκης Α. Ν. 317
 Βερναρδάκης Γρ. 1142
 Βερνάρδος Μ. ο Κρής 1405
 Verney F. 820
 Wesselowski Al. 661
 Wescher Carle 151, 801
 Βέϋ Φραγκίσκος 2033, 2035
 Βιάζης Σπ. Δέ. Βλ. Δ.βιάζης Σπ.
 Weyman C. 2311, 2355, 2362
 Biard 2251
 Βιζυηνός Γ. Μ. 1203, 1857, 1861
 Βιθυνός 'Ιω. Π. 2006
 Βικέλας Δ. 670, 1338
 Bikelas D. Βλ. Βικέλας Δ.
 Bishop H. R. 1600
 Βίων 'Ηρακλής 2088
 Vlasto E. A. 686
 Βλαστός Παῦλ. Γ. 241, 1143, 1678
 Βλαχάκης Δ. 1605
 Βλαχογιάννης Γιάνν. 795, 878, 1119
 Βλάχος 'Αγγελος 555, 1849
 Βλάχος Χρ. Γ. 1623, 1632, 1634, 1644, 1663, 1802, 2340
 Βογιατζής 'Ιερώνυμος άρχ. 1447
 Βογιατζής 'Ι. 1901
 Boeffiger Ad. 1723
 Boll Franz 2330, 2386
 Boltz Aug. 714, 1217, 1279, 1282, 1345, 1355
 Βοσπορίτης 1645
 Βουλόδημος 'Ι. Κ. 837
 Βουλόδημος Χαρ. 2391
 Bourgault - Ducoudray L. A. 1606, 1619, 1691, 1692
 Bourguet M. 5
 Βουρδουμπάκης Χ. 655
 Bourquet R. 790, 1641
 Βουτετάκης Δημήτρ. Σ. 767, 1633
 Voutier 486
 Bouché - Leclercq A. 2323
 Vreto Papadopulo Andrea .Βλ. Βρετός Α.Π.
 Vréto Marino P. Βλ. Βρετός Μ. Π.
 Βρετός Α. Π. 56, 1565, 1567
 Βρετός Μ. Π. 7, 70, 92, 97, 98, 805, 1698
 Βρουιέτιος Βλαδίμηρος 800
 Bybilakis G. 61
 Βυζάντιος 'Αντ. 1566
 Βυζάντιος Σ. Α. Βλ. Βυζάντιος Σκαρλ.
 Βυζάντιος Σκαρλ. 1852, 1991
 Buondelmonti Christ. 262
 Burckhardt Aug. 2296
 Büchner L. 262
 Buchon J. A. 884
 Γ. Δ. 2152

Γ. 'Ι. 'Ε. 2034, 2245
 Γ. I. N. 1746
 Γ. I. Σ. 2156, 2205
 Γ. K. 1266
 Γ. K. I. 633
 Γ. Π. 2083, 2195
 Γαβαλάς Ζαφείριος Δ. 179, 181, 197
 Γαζής Γεώργ. 494
 Gaillemere E. 2383
 Γαλάνης Έμμ. 1425
 Γαλανός Έμμ. 104
 : Γαλαξίας 1022
 Γαρδίκας Γ. 1326, 1381
 Gardner E. A. 749
 Garnett Lucy Mary Jane 39, 253, 671
 Γαροφαλίδης Έ. 1650
 Γάσπαρης N. 1741
 Gaster M. 1968, 2308
 Gastineau B. 2123, 2129
 Γαστινόου Βενιαμίν. Βλ. Gastineau B.
 Γεδεών M. I. 1342, 2299
 Geldart Edm. M. 957, 996
 Γενάδης Θεόδοτ. 358
 Gennep A. Van 271
 Georgeakis G. 245
 Γεράσιμος Θ. 637
 Germer - Durand J. 405
 Γερογιάννης Θεοχ. 701
 Γερογιάννης X. 702
 Γερωγιόκας K. N. 2026
 Geffcken J. 1301
 Γεωργαντόπουλος Δημ. Π. 2074
 Γεωργαντόπουλος 'Ι. Π. 2127
 Γεωργιάδης Έμμ. 703, 1480
 Γεωργιάδης - Λευκίας 'Αναστάσιος 64
 Γεωργιάδης - Προκοπιεύς Γεώργ. 47
 Γεωργίου 'Αντ. Στ. 725, 908, 923
 : Γεωργιτσάνος 1234
 Γεωργίτσης 'Αλ. 217
 Γεωργόπουλος Γ. Δ. 1716
 Γιάγκος 1725
 Γιάνναρης A. N. 1591
 Γιαννόπουλος I. E. 2218
 Γιαννόπουλος N. I. 1546, 1548
 Γιαννοῦτσος I. 2256
 Γιαννοῦτσος 'Ι. A. 2341
 Γιγάντες Δημ. 299
 Gidel Ch. 992, 2261, 2262, 2263, 2265
 Girard de Rialle 1274

Girard Jules 828
 Γιοτσαλίτης M. 1467
 Γιουζελέτης M. 1105
 Gisler Hermann J. 1963
 Γκινάκας 'Ι. Π. 1583
 Γκίνης Δ. 527, 528, 1566
 Γκνέντιτς N. 475
 Γκορίτσας Εὐθ. 1187
 Glennie M. A. 253
 Gleye Carl Erich 2309
 Γλυκᾶς Νικηφ. 254
 Glück Chr. Fr. 1904
 Γνευτός Παῦλος 768, 793
 Gondoz H. 1142
 Goldstaub Max 2310, 2318
 Γονιός 'Α. 218, 1356
 Gottwald J. 2360
 Γούναρης Κωνστ. Ξ. 276, 1556
 Γουναρόπουλος K. 597, 1343, 1433, 1441, 2244
 Γουρζής Πᾶνος X. 1238
 Γούσιος 'Αστέριος Δ. 753
 Grasberger Lor. 1476
 Gregoire H. 2268
 Γρηγόριος Μην. Σ. (Φ4) 2047
 Grimm 2056
 Grünwald M. 396
 Gruppe D. 1282
 Guidi J. 2356
 Guys P. Aug. de 1613
 Γῶγος Γεώργ. A. 1696
 Δ. 392, 1463, 2090, 2377
 Δ. A. 2024
 Δ. E. 1708, 1710
 Δ. 'Ι. 2004 2089
 Δ. M. A. 1023
 Δ. T. 2081
 Δαμβέργης 'Ιω. M. Π. 1131, 1591, 1592
 Δαμιανίδης Δ. 638
 Δαμιράλης Κωνστ. N. 219
 Δανασσής Δ. 1043
 Δανιήλογλους Δ. E. 2162
 Δαούτης Ζήσης 880
 Δαπόντες Καισάρ. 903
 Dapper D. 1405
 Δαραλέξης Θεμ. 2055
 Δάρβαρις Δ. N. 1001, 1002, 1003
 Δασσαρήτης 'Ηλίας 266, 1367
 Dawkins R. M. 1142, 1873

Δεβιάζης Σπ. 341, 845, 919, 1616, 1772
 Deville G. 806
 Deffner Mich. 112, 159, 325, 639, 1444
 Δε-Κιγάλλας 'Ι. 310, 1037, 1038, 1312,
 1437, 1442, 2001, 2113, 2224
 Δελακοβίας Ν. 906
 Delves - Broughton V. 1738
 Δελγαῦος 'Ιω. 495
 Δεστούνης Γαβριήλ 825, 2268, 2276
 Destounis G. Βλ. Δεστούνης Γαβριήλ
 Δευτεραῖος 'Αλέξ. Γ. 1959
 Decharme P. 1282
 Δημάκης 'Ηρακλῆς Γ. 1814
 Δημητρακόπουλος Ν. Βλ. Παπινιανός Αἰμ.
 Δημητριάδης Φ. 2149, 2216
 Δήμιτσας Μαργαρίτης 1430, 1728
 Διαμαντάρης 'Αχιλλ. 220, 732, 912, 970,
 1400, 1789
 Dieterich Karl 271, 867, 1142, 1306, 1308,
 1319, 1547, 1639, 1948, 2355
 Dietrich Karl. Βλ. Dieterich Karl
 Δικ. 2135
 Δίκων 2108
 Διονυσιάδης Χρυσ. 1353
 Dodwell Edward Esq. F. S. A. 881
 Dobshütz E. V. 1301
 Dora d'Istria 87
 Dorsa V. 362
 Δόσιος Ν. 152, 389, 442, 640, 641, 1221,
 1225, 1300
 Dossios N. G. Βλ. Δόσιος Ν.
 Dossius Nicol. βλ. Δόσιος Ν.
 Δούκας 'Ιω. 1624
 Δραγάτσης 'Ιάκ. 1133
 Δραγάτσης 'Ιάκ. Δ. 335
 Δραγάτσης 'Ιάκ. Χ. 1204, 1803
 Dragomanov Slavische 1950
 Δραγούμης Ν. 113, 306, 308, 1060, 1165,
 1316, 1877, 1905, 1936, 2101, 2246
 Δρακιώτης 'Ιω. Κ. 114
 Δράκος Εὔστρ. 'Ι. 1729
 Δροσίνης Γεώργ. 167, 169, 668, 899, 904,
 998, 1169, 1461, 1778
 Δρύωψ 2215
 Dyer Louis 1740
 Δυμάς Α. 2059
 Düringsfeld 1052, 1057
 Duchesne E. 983
 Durand J. 405
 Δωρικὸς Φίλ. 2023

E. A. 978
 E. A. Θ. 2197
 E. Δ. 1739
 E. P. 1300
 'Εδιπίδης 'Αλέξ. Θ. 2130
 Edmonds E. M. 232, 370
 : 'Εθελοντῆς 1177
 Εἰρηνίδης Δ. 549
 : 'Εκάεργος. Βλ. Πολίτης Ν. Γ.
 'Ελευθεριάδης Ρῖζος 71, 155
 'Ελευθερίου Παρασκευᾶς 292
 Ellissen Adolf 523
 'Εμμανουήλ 'Αναστ. 1339
 'Εξάρχου 'Α. 'Ι. 712
 'Επ. Ν. 2020
 Esquiros Alphonse 2008
 Ess A. van den 1297
 Estournelles P. d' 129, 361, 945
 Εὐαγγελίδης Τρύφων 1144, 1481
 Εὐδ. 2159
 Εὐφύβουλος Δ. Κ. 2380
 Εὐφυσιάδης Κ. Γ. 349
 : Εὐφύρων 443
 Εὐλάμπιος Γεώργ. 520
 Εὐμορφόπουλος 'Αλ. 2295
 Εὐσέβιος ὁ Κερκύρας 1784
 'Εφ. Ν. 1980
 'Εφταλιώτης 'Αργ. 840
 Ζ. Ι. 1971
 Ζ. Κ. Γ. 1178
 Ζ. Π. 593, 600, 603
 Ζ. Φ. 2089
 : Ζακύνθιος 1790
 Ζαμπέλιος Σπυρίδων 534, 535, 799
 Ζαννέτος Γεώργ. 827, 836
 Ζανούβιος Ν. 77
 Ζαρράφτης 'Ι. Ε. 293
 Ζαφειρόπουλος Θ. 605
 Ζαχαριάδης Χρῖστ. 1549
 Ζερβάνης Περάκης Π. 1110
 Ζερβὸς Γεράσ. 1791
 Ζερλέντης Ι. Α. 1826
 Ζερλέντης Περικλῆς Γ. 269, 586, 624, 692,
 860, 892, 1061, 1316, 1511
 Ζευγώλης 'Εμμ. Μ. 1929
 Ζηκίδης Γεώργ. Δ. 186, 719, 1115, 1930
 Ζῆκος 'Αστέριος 1804
 Ζῆλος Δ. 775
 Ζησίου Κ. 606, 613, 838, 894, 895, 942,

1062, 1080, 1178, 1192, 1197, 1205,
1382, 1387, 1769, 1941
Ζιάκας Άναστ. Ί. 1915
Ζιάκας Μ. Ί. 1500
Zimmerer H. 744
Zimmermann A. 1301
Zimmermann Rob. 2319
Zuccarini Fr. 1602
Zuretti C. O. 2340, 2329
Ζωγραφάκης Ί. Κ. 364
Ζωγραφάκης Ίω. Ν. 256, 662, 958, 961, 966
Ζώης Λεων. Χ. 36, 43, 267, 375, 469, 757,
759, 1108, 1230, 1365, 1368, 1369α, 1375,
1388, 1389, 1489, 1528, 1557, 1736,
1750, 1828, 1830, 1859, 1867, 1875,
1894, 1899, 1902, 2171, 2193
Ζώρας Γ. 2268
Ζώρας Μιχ. Α. 2264

Η. Π. 2103, 2220

Ήλιακόπουλος Διον. 1737

Ήμελλος Στ. Δ. 1613

Ήρειώτης Π. 29, 1287

Θ. 1332, 2176

Θ. Δ. 445

Θ. Μ. Ί. 277

Θ. Π. 10

Θεοδωρόπουλος Ί. Γ. 13, 162, 658, 778, 785,
977, 979, 1256

Θεοδωρόπουλος Μ. Ι. 277, 1933

Θεοδωρόπουλος Σ. Ι. 921

Θεοδωρόπουλος Σπ. 769, 974, 1255

Theotokys B. 490

Θεόφραστος 1566

: Θέρος Άγισ. Βλ. Θεοδωρόπουλος Σπ.

Θεσπρωτός Π. 1431

Thumb Albert 228, 771, 783, 1291, 1297,
1308, 1639

Ί. Δ. 803, 1261, 1262, 1414, 1422, 2375

Ί. Π. Π. 949

Ίατρίδης Α. 546

Ίατρίδης Κλ. 290, 1757, 1944

Jeannarakis Anton 144

Jellinečk A. 2342

Jirecek Konst. 1501

Iken Carl 491, 882

Ilijev A. 1965

Ίορδανίδης Δ. 2004

Joss Paul Maria Leopold 487

Istria Dora d' 87, 809, 1945, 2007, 2124

Ίστριας Δώρα. Βλ. Istria Dora d'

Ίστριν Β. Βλ. Istrin W.

Istrin W. 1596, 2288, 2324

Ίωαννίδης Άλ. 2033

Ίωαννίδης Έμμ. 67

Ίωαννίδης Ν. 1918

Ίωαννίδης Σάβ. 116

Ίώσηπος 1805

Ίωσηφίδης Γρηγ. 1553, 1555

Κ. 1179, 2277

Κ. Α. 2063, 2067, 2225

Κ. Α. Δ. 2269

Κ. Άνδρέας Δ. 432, 1015

Κ. Γ. Ν. 2153

Κ. Ε. 2384

Κ. Έφ. 2257

Κ. Ί. 2079, 2098

Κ. Ί. Χ. 1842, 2037

Κ. Κ. Ν. 2104

Κ. Κ. Σ. 1150

Κ. Κ. Χ. 2185

Κ. Α. Ψ. 418

Κ. Μ. 980

Κ. Ν. 1180

Κ. Π. 1885

Κ. Χ. 1241

Καβαδίας Γεώργ. 1081

Caillemer E. 2383

Καιροφύλας Κ. 1109

Κακαβᾶς Γρηγόρ. 1970

Καλαϊσάκης Γ. Π. 1529, 1779

Καλαϊσάκης Γ. Ίακ. 198, 199, 318, 457, 831,
1101, 2183

Καλαποθάκης Μ. 66

Καλ. Δ. 1983

Καλέμης Δ. 454, 1283, 1469

Καλλιάδης Κ. 729

Καλλιγᾶς Παῦλ. 1918

Καλλιγέρης Δημ. Ν. 1876

Καλλιπολίτης Δημ. Άθ. 760

Καλλίφρων Β. Δ. 1093

Καλομενόπουλος Νικόστρ. 1502

Καλονάρος Π. Π. 2268

Καλούτσης Α. 1054

Καλούτσης Σοφοκλῆς Ν. 4

Kaluniacžki 1503

Καμαράδος Βασ. 1669

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Kampers Franz 1301, 2311
 Καμπούρογλου Μαριάννα Γρ. 607, 615, 956, 984, 1082, 1092, 1170, 1780
 Καμπούρογλους Δημ. Γρ. 201, 233, 257, 390, 439, 858, 1117, 1293, 1492, 1719, 1913
 Κανδηλώρος Τ. Χ. 294, 747, 1935
 Κανελλάκης Κ. Ν. 209, 1733, 1806
 Κανελλίδης Πέτρος 202, 1887, 1890
 Καπετανάκου Εὐαγγελία 249
 Καπράλος Κ. Δ. 721, 726, 1490, 2018, 2147, 2168
 Καραβίας Ἰω. 1843
 Καραβίτης Σ. Ν. 431, 669, 698, 1195
 Καραβοκυρὸς Μιλτ. 1916
 Καραγιάννης Α. 355
 Καραγιάννης Χρῆστ. 441
 Καρακατσάνης Ἰ. 1718, 1724, 1760
 Καράλης Ἀ. 234, 2016
 Καρκαβίτσας Ἀνδρ. 210, 432, 676, 706, 1015, 1016, 1181, 1189, 1193, 1198, 1793
 Κάρμας Ἀθ. 168
 Carnoy H. 200, 369, 1215
 Καρολίδης Π. 180, 1866, 2366
 Καρπάθιος Ἐμμ. 78
 Carrière A. 2296
 Κάρος 2202
 Cartain T. A. B. 6
 Καρυστινάκης Γεώργ. 1794
 Καστόρχης Εὐθ. 2385
 Κατραμῆς Νικ. 160
 Καψάλης Χρῆστ. Α. 2049
 Κεραμεὺς Π. Α. Βλ. Παπαδόπουλος - Κεραμεὺς Α.
 Κινδ Θεόδωρ. Βλ. Kind Carl Theodor
 Kind Carl Theodor 492, 499, 500, 508, 522, 525, 550
 Kirpitschmicov Alex. 2284
 Klein B. 1693
 Κλεόβουλος Εὐστ. 350
 Κλεωνᾶς Φίλιππος 1194
 Κληρονόμος Θ. 1651, 1652, 1653, 1670
 Κλών Στέφ. 1452
 Κοκκίνης Γ. Π. 278, 1024, 1242, 1752, 1934
 Collignon M. 2392
 Κολοκοτρώνης Θ. Γενν. 163
 Combes Louis 2350
 Compareti Domenico 569
 Κονδυλάκης Ἰω. Δ. 833, 1171, 1172, 1182, 1226, 1284, 1465, 1485, 1721

Κονδύλης Δ. Α. 779
 Consiglieri Pedroso Z. 1274
 Constant C. 1987
 Κονταρίνης Ἰω. Ν. 1434
 Κοντόπουλος Κων. 24
 Κεντὸς Γεώργ. 625
 Κόντος Θεοδ. 1625
 Κοντὸς Χρῆστ. 812
 Κοραῆς Ἀδ. 1090
 Κορομηλάς Δημ. Α. 586, 892
 Κόρος Θ. 1595
 Κορύλλος Χ. Π. 203, 211, 1007, 1167
 Κοσμάς Ἀγγελος 270, 414, 1199, 1223, 1228
 Κουγέας Σωκρ. Β. 538
 Κουζηνόπουλος Ἀ. 2241
 Κοῦζος Γεώργιος 727
 Κουκουλές Φ. 1874
 Κουκούλης Δ. Ν. 1967
 Κυμανούδης Στέφανος Α. 572, 1459, 1977
 Κωμωτῆς Ἰω. 561
 Κουπιώρης Π. 1951, 1953
 Κυριλίδης Κωνστ. Γ. 440, 851
 Κούρτιος Ἑρνέστος 1324
 Κούσης Ἐμμ. 1354
 Κούτρας Γεώργ. 1049
 Κουτσουμανόπουλος Στέφ. 1679
 Κουτσούδης Μ. 1039
 Köhler Reinold 1956
 Κρασσαῖς Ι. Σ. 1063
 Κραχτόγλους Δ. Κ. 1086
 Κρεμμύδης Γ. 53, 1028, 1029, 1033
 Κρέμος Γεώργιος Π. 235, 683
 Kretschmer Paul 284, 1369
 Κρητικάκης Π. Ν. 1091
 Κρητικίδης Ε. Ἰ. 142
 Κριεζῆς Γ. Δ. 82
 Κρινόπουλος Σωκρ. 204
 Κρίσπης Μ. Κ. 616, 943, 967
 Κριτοβουλίδης Κ. 90
 Kroll G. 2330, 2386
 Kropp A. 2280
 Κρυστάλλης Κ. Δ. 30, 221, 329, 713, 841, 842, 1289, 1734, 1807, 1817
 Krumbacher K. 376, 733, 749, 754, 765, 788, 848, 856, 861, 863, 1138, 1142, 1279, 1292, 1295, 1297, 1298, 1308, 1364, 1379, 1492, 1498, 1501, 1503, 1510, 1513, 1554, 1871, 1947, 1962, 1997, 2281, 2289, 2302, 2308, 2312,

2319, 2327, 2331, 2332, 2336, 2355,
2362, 2395

Κρουμβάχερ Κ. Βλ. Krumbacher K.
Crusius 1297

Quinet Edgar 496

Cumont Francisco 2330

Κυριαζής Δ. 1611

Κυριακίδης Στ. 2268

Κυριακός Διομήδης 1420, 1424

Kurtz E. 1522, 2279, 2298, 2324, 2332

Curtius Ern. 1410

Κυρτσώνης Ζ. Δ. 1190

Khakhanov Alex 2325

Khirlanghidj P. 2367

Κωνστ. Ν. 2041

Κωνσταντινίδης 'Ανέστης 642, 653

Κωνσταντινίδης Μιχ. Γ. 106, 268

Κωνσταντόπουλος Κ. 1539

Κωστής 'Αλέξανδρος 1974

Κωστής Ν. Κ. Χ. 1926

Λ. Α. 784, 1466

Λ. Σ. 934

Λ. Φ. Θ. 2256

Lagarde Paul de 677

Λαζάρου Περ. Γ. Χ. 2045

Λαζόπουλος Γ. 1881

Λάζος Θεμ. 1704

Λακίδης Σάββας 748

Λαμπάκης Γ. 1855

Λαμπελέρ Γεώργ. 1629

Λαμπρίδης 'Ιω. 187, 188, 189, 205, 206,
713α

Λάμπρος Μ. Π. 340, 344, 562, 987, 1152,
2046, 2050, 2160

Lambros M. P. Βλ. Λάμπρος Μ. Π.

Λάμπρος Παῦλος Ι. 586, 892, 1064

Λάμπρος Σπυρ. Π. 343, 363, 444, 735, 751,
783, 822, 832, 857, 931, 939, 987, 988,
989, 1104, 1127, 1218, 1257, 1307,
1308, 1316, 1327, 1395, 1396, 1401,
1477, 1479, 1493, 1512, 1524, 1525,
1530, 1550, 1590, 1641, 1870, 2075,
2166, 2170, 2266, 2272, 2282, 2292,
2317, 2351, 2355, 2361

Lambros Spyr. P. Βλ. Λάμπρος Σπυρ. Π.

Λαμπρινίδης Μ. Γ. 744

Λαναράς Κωνσταντῖνος 153

Lang Andrew 468

Λάνδερερ Ε. 379, 2374

Λάνδορ 2150

Λάππας Μ. 1142

Λασκαράτος 'Ανδρέας 72, 174 896

Λάσκαρης Ν. 'Ι. 291

Λασπόπουλος 'Αθ. Δ. 1777

Λασώ (Lasaulx) 2379

Lauzières M. A. de 1606

Λαυράγκας Διον. 1620

Λαυριώτης 'Αλέξανδρος Ε. 1359, 1822

Leake William M. 57, 509, 1030

Λεβαδεύς Ι. Ν. 346, 2194, 2240, 2249

Levi Israël 2300

Λεβίδης Δ. 1841

Λεβίδης Νικ. Δ. 387, 1844

Lewy Heinrich 1138

Legrand É. 262, 601, 617, 618, 630, 771,
903, 953, 959, 992, 1585, 1589, 1597,
2262, 2263, 2265, 2266, 2285, 2387

Λεγραντίος Αιμύλιος. Βλ. Legrand E.

Λελέκος Μιχ. Ε. 102, 170, 175, 190, 222,
360, 409, 461, 533, 536, 540, 582, 583,
631, 634, 643, 897, 1006, 1009, 1011,
1012, 1088, 1231, 1808, 1832

Λεράνσκυ Ι. 1964

Lemercier Nérommeene L. 474, 477, 478

Lemm Oskar 2352

Λενορμάν Φραγκίσκος 1266

Λεακόπουλος 'Ηλίας 693

Λεβαθηνόπουλος Α. Σ. 465, 2179, 2233

Liebrecht F. 547, 935

Λιλιμπάκης 'Εμμ. 258

Λιναρδάκης Π. 'Ι. 1098

Linde 1142

Λοβέρδος Σ. 342

Λουκάς Γ. 99, 129, 563, 564, 813, 1153,
1268, 1314, 1938

Λουκάς Ν. 316, 772

Λουλουδόπουλος Μιλτ. 'Α. 273

Luber A. 819, 823, 826, 898

Lübke Hermann 733, 848

Lüdermann W. v. 479, 488

: Λύρκος 1025

Μ. 1040, 1120, 2236, 2237

Μ. 'Α. Ν. 1229

Μ. Β. Α. 236

Μ. Γ. 9, 687

Μ. Δ. 1985

Μ. 'Ι. Α. 1998

Μ. Α. 2131, 2229

M. M. 1699

Μαγγιωρος 'Ι. 1014

Μάγνης Κ. 1415

Mair Jos. 2343

Μακρής Κωνστ. 'Ι. 1815, 2154

Μακρής Π. Γ. 191

: Μακρόας Δ. Βλ. Μακρόπουλος Δ.

Μακρόπουλος Δ. 295

Μαλακάσης Μιλτιάδης 762, 1922

Μαλανδράκης Μ. Η. 213

Μαλιάκας 'Αβρ. 19

Μαλλιαράκης Μ. 246

Μαλλούφ Ν. 1984

Μανασσείδης Σ. 'Α. 130, 143, 1334, 1680

Μάνεσης Γ. Δ. 393, 1206

Μανιάρης 'Ιω. Ζαφ. 1034

Mann Max Friederich 2313, 2327

Μαιούσος 'Αντ. 526, 527, 528

Μανταδάκης Π. 859

Μαντζαβίνος Ν. Γ. 722

Μανωλακάκης 'Εμμ. 151, 224, 259

Μανωλακάκης 'Ιω. 225

Μανωλακάκης Παπα-Μιχαήλ 296

Μαραγγός Γ. Χ. 131, 1335

Μαργαρης Δ. 'Ι. 910

Μαρινιώτης Γ. 1416

Μαρινόπουλος 'Απ. 'Ι. 649

Marc Paul 2363, 2369

Marcellus M. de 529, 530

Μαρκόπουλος Μιχ. 'Ιακ. 367, 372, 413, 1207,

1210, 1216, 1892

Μαρκόπουλος Δ. 1402

Marx Aug. 997

Μαρούλης 'Ανδρέας 412

Μαρούτση Αίμυλία 2243

Marr N. 2356

Μαρτζώκης 'Ανδρ. 2203

Μαρτζώκης Στεφ. 1201

Martini Aemygdios 2330

Μαρτίνος 'Ιω. 2346

Ματαράγκας 'Αρχιμήδης Π. 2184

Μάτεσις 'Αντ. Σ. 678

Ματθαίου Π. 1900

Μάτσας Περικλ. Α. 1609

Maurer G. Ludw. 60

Μαυρής Γ. 1730

Μαυροφρύδης Δ. Ι. 8

Maury Alfred 2380

Mayo Isabella Fyvie 852

Μεγδάνος Χαρίσιος Δ. 1031

: Μέλαινα 'Ελπίς 124, 192

: Melena Elpis. Βλ. Μέλαινα 'Ελπίς

Μελισσηνός Χριστόδ. 1504

Μενάρδος Σίμος 739 868, 872, 914, 1304,
1309, 1392, 1558

Μέξας Β. 527, 528, 1566

Μεταξάς 'Επαμ. Κ. 1360

Metcalf W. 44

Μετρηνός 'Αγγελ. Δ. 853

Meyer E. H. 1282

Meyer Gustav 242, 714, 1282, 1285, 1956,
2293

Meyer Ph. 1297

Μηλιαράκης 'Αντ. 172, 289, 313, 430, 1132,
1141, 1383, 1448, 1456, 1459, 1482,
1486, 1494, 1513, 1525, 1535, 1910,
1919, 2273

Μηλιαράκης Σ. 319, 1768

Μηλιόπουλος 'Ιω. 1470, 1505

Μηστός Θεμιστοκλής 1316

Μητσόπουλος Κ. 1526

Μισοβλής 'Αντ. 'Α. 132

Miller William 1554

Μίλων 1820

Μινώτος Ν. 330, 331, 1514, 1864, 1893

Μισαηλίδης Μισαήλ 2335

Mitsotakis Johannes K. 968

Mitschke P. 1515

Μιχαήλ 'Ιω. 156

Μιχαηλίδης Κ. 'Α. 1243

Μιχαλόπουλος Ν. 672

Molinari G. de 2090

Mommsen August 301

Μομφερᾶτος 'Αντ. Γ. 1911, 1912

Montague Rhodes James 2287

Moore Thomas 1600

Moratti C. 1282

Moritz Heinrich 2304, 2318

Μόρμορης 'Εμμ. 695

Morosi Gius. 117, 133

Μοστράτος Δημ. 38

Μουστοξύδης Α. 1329, 1407

Μπάμπας Κ. Χ. 2126

Μπαξεβανάκης Νικ. Σ. 1384, 1390

Μπάρτ Γουλιέλμος 374, 1747, 2389

Μπάρτας Τριαντάφ. 551

Μπαριτζάνης Θ. Α. 1681

Μπέτσου Μαριέττα 950

Μπῆτος 'Ιωάννης 1869

Μπισκίνης 'Αντ. Σ. 1220, 1524, 1528

- Μπόβος Ν. Θ. 1957
Μπότασης Δ. Ν. 2252
Μπουκουβάλας Π. 1735
Μπουντώνας Εύθ. 237, 728
Μy. 1308, 2306, 2355
Μυλωνᾶς Κ. Δ. 417
Müller W. 483, 1693
Μυστακίδης Β. Α. 1939
Μυστακίδης Ν. Γ. 1516, 1833
Μωραΐτης Ν. 1044
- N... 1705
N. 'Α. Κ. 1517
Negelein J. v. 271
Negris Alex. 1035
Νεόφυτος 'Αριστ. 368
Nestle E. 2297
Νεστορίδης Κ. 673, 1100, 1276, 1449
Νηφάκης Νικήτας 538
: Νικήτας 621
Νικίας ό έξ 'Υακίνθων 1829
Nicolaïdes J. 200, 369, 1215
Νικολάου 'Ιω. 247
Νοννότης Αίμ. 154
Ξανθῆς Κωνστ. 1989
Ξανθόπουλος Κ. 22
Ξανθουδίδης Στέφ. 1302
Ξερόπουλος Γρηγ. 304, 1173
Ξένος Κωνστ. Γ. 428, 608
- O. B. 784, 1392
'Οθ. Α. 'Α. 537
Οικονομίδης 'Αθ. Κ. 654
Οικονομίδης Δημοσθ. 'Η. 40
Οικονομίδης Ι. Ν. 1344
Οικονομίδης Ν. 1045
Οικονομόπουλος Διον. Τ. 193
Οικονόμος Σ. Κ. 578
Οικονόμος Κων/τίνος πρεσβύτερος ό έξ Οί-
κονόμων 501
Οικονόμου Π. Π. 207, 1731
Olivieri A. 2330
'Ολύμπιος 'Α. 'Ι. 1065, 1160
'Ολύμπιος Σ. Μ. Μακεδών 1940
O'Rell Max 2256
'Ορφανίδης Θ. Γ. 2082, 2111
'Ορφανίδης Π. 1981
: 'Ορφικός Τριπτόλεμος 971
Oster 754
Ουάδδινγκτων Κ. 352
- Π. 875, 1518, 2201, 2234
Π. Γ. 365
Π. 'Ι. 928, 1559, 2087
Π. Ι. Φ. 2054
Π. Κ. 1762, 2164
P. L. 854
P. S. 245
Π. Φορ. 1860
Pavolini P. E. 763, 783, 916
Παγανᾶς Ν. 1634
Παγούνης 'Ιω. 134, 176, 1336
Παλαιολόγος Γ. 1682
Παλαμᾶς Κ. 998, 1376
Παλιουρίτης Γρηγόριος 54
Palumbo Vito. Βλ. Παλοῦμπος Βίτος
Παλοῦμπος Βίτος Δ. 252, 657, 736, 743
Παναγιωτίδης 'Α. Ν. 2301
Παναγιωτίδης Δ. Α. 41, 1506, 1519, 1920
Παναγιωτίδης Σερ. 1671
Παναγιωτόπουλος Δ. Γ. 1245
Παναγιωτόπουλος Σ. Γ. 1233
Πανᾶς Μεν. Μ. 1397
Πανᾶς Μιλ. 'Η. 2139
Πανᾶς Παν. 1183
Πανᾶς 'Αρσένιος 1066
Πανταζῆς Δ. 351, 1426, 1766
Πανταζῆς Μ. 14
Παπαγεωργίος Σπ. 1795, 1809
Παπαγεωργίου Γ. 1720, 1786
Παπαγεωργίου Π. Ν. 1370, 1507, 2294, 2332
Papageorgiou P. N. Βλ. Παπαγεωργίου Π. Ν.
Παπάδη Μαρία 1821
Παπαδημητρίου Σ. 2304
Παπαδημητρίου Σκευοφύλαξ 644
Παπαδηῆμος 'Αν. Χ. 1474
Παπαδιαμάντης 'Αλέξ. 1647
Παπαδοπετράκης Γρηγόρ. 194
Παπαδόπουλος 'Αβραάμ 962, 1471
Παπαδόπουλος 'Α. 'Ι. 1076, 2382
Παπαδόπουλος Β. Ν. 2122
Παπαδόπουλος Γ. 226, 297, 1838
Παπαδόπουλος Γ. Γ. 87, 886, 1046
Παπαδόπουλος 'Ηλ. 2005, 2036
Παπαδόπουλος 'Ι. 1508
Παπαδόπουλος 'Ι. Π. 645
Παπαδόπουλος Κ. Γ. 1246
Παπαδόπουλος - Κεραμεύς 'Α. 21, 26, 259,
764, 871, 930, 1142, 2270, 2314, 2336
Παπαδόπουλος - Νισύριος Γεώργ. 696

Παπαδόπουλος Τζανετάκης, Βλ. Στεφανό-
 πουλος 'Α.
 Παπαδόπουλος Φ. 103
 Παπαδόπουλος Χρυσόστομος 1819
 Παπαδοπούλου 'Αλεξάνδρα 981
 Παπαζαφειρόπουλος Π. 145, 183, 322, 337,
 815, 954, 1450, 1715
 Παπαζής Κωνστ. 'Α. 1278
 Παπαλεξανδρής Νικ. 737
 Παπαμιχαήλ 'Επ. 1026
 Παπαμιχαήλ Θεοδ. 847
 Παπανδρέου Γ. 1403, 1495, 1544, 1796
 Παπανικολάου Δημ. 1722
 Παπαντωνίου Δ. Σ. 789, 1751, 1759
 Παπαρρηγόπουλος Κ. 1460, 2259
 Paparrigopoulos C. Βλ. Παπαρρηγόπουλος Κ.
 Παπαρρούπας Πρ. 1212, 1213
 Παπασλιώτης Κ. Γ. 1937
 Παπασταύρου 'Αμαλία 250
 Papahagi P. 975
 Παπαχριστόπουλος 'Αθ. 208
 Παπινιανός Αιμίλ. 1136, 1917
 Παπούλας Βασ. 1683, 1684
 Pargoire J. 274, 2353
 Παρίσης Νικ. 1560
 Παρλαπᾶς Γ. Χ. 327
 Παρχαρίδης 'Ιω. 27, 963, 1094, 1458
 Πασπάτης Α. Γ. 312, 2165
 Paspatis Al. G. Βλ. Πασπάτης Α. Γ.
 Πασσαγιάννης Κ. 730, 731, 780, 969, 976,
 1743
 Passow Arnoldus 547, 555
 Πασχαλίδης Γ. 1551
 Pashley Rob. 512
 Paton W. R. 245
 Παυλιανίδης Α. Κ. 964
 Παυλίδης Κύριλλος 'Ηλ. 1561
 Παυλίδης Π. 'Ι. 1562
 Παχτίκος Γ. Δ. 1615, 1639, 1648, 1649,
 1657, 1665, 1685
 Pellegrini Astorre 161, 594
 Περάνθης Μ. 221
 Περβάνογλους 'Ιω. 'Ησ. 1973, 2053, 2068,
 2388
 Περδικίδης Κ. 2192
 Perdrietz Paul 402
 Περιστερής Δημ. 864, 874, 877, 1626, 1634,
 1635, 1658, 1666, 1672, 1686, 2344
 Pernot Hubert 245, 274, 754, 756, 1308,
 1640, 1641, 2332

Perrot G. 135, 2125
 Περρώ Γεώργ. Βλ. Perrot G.
 Πεταλᾶς Κ. 646, 679, 901, 902, 955, 965,
 1089
 Πεταλᾶς Ν. 146, 951
 Peters Emil 2319
 Petit L. 2355
 Petrakakos D. A. 1753
 Πετρῆς Ν. 1462, 1992, 2145
 Pêtridés S. 271, 404, 771, 2333, 2364, 2368
 Πετρίδης 'Αθ. 25, 107, 108, 109, 111, 586,
 592, 598, 609, 818, 1333, 1349, 1428,
 1432, 1435, 1439, 1440, 1443, 1446,
 1457, 1472, 1478, 1889, 1952, 1954,
 2345
 Πετρίδης Μιχ. Γ. 286, 287, 1834, 1836
 Πετρόπουλος Δημ. 526, 527, 528
 Πζ 1161
 Πικραμμένος 'Α. 1067
 Πλάβιος Γ. Ν. 2140, 2232
 Pineau L. 245
 Pío Jean 948, 952
 Pischel R. 1444
 Πιστάκης Κ. Σ. 1048
 Plehn Severus Lucianus 1409
 Πολεμίδης 'Ανδρέας 'Ι. 1135
 Poli A. 1277
 Πολιτάκης 'Επαμ. Π. 680, 688
 Πολίτης Ν. Γ. 2, 3, 20, 23, 31, 100, 109, 126,
 127, 245, 320, 373, 377, 385, 386, 388,
 394, 425, 427, 429, 452, 455, 458, 466,
 585, 586, 619, 671, 811, 816, 829, 835,
 862, 863, 869, 876, 938, 940, 944, 948,
 986, 989, 990, 992, 993, 994, 995, 998,
 999, 1032, 1036, 1047, 1056, 1068,
 1095, 1112, 1125, 1127, 1130, 1139,
 1142, 1145, 1146, 1159, 1168, 1247,
 1251, 1252, 1258, 1264, 1267, 1269,
 1270, 1271, 1272, 1273, 1274, 1277,
 1279, 1281, 1282, 1285, 1286, 1288,
 1290, 1292, 1294, 1303, 1305, 1308,
 1316, 1317, 1320, 1322, 1323, 1341,
 1377, 1496, 1536, 1537, 1587, 1593,
 1594, 1701, 1706, 1707, 1709, 1740,
 1758, 1844, 1845, 1848, 1851, 1853,
 1862, 1863, 1880, 1884, 1956, 1961,
 2048, 2050, 2060, 2213, 2255, 2262,
 2274, 2278, 2314, 2315, 2320, 2321,
 2332
 Politis N. G. Βλ. Πολίτης Ν. Γ.

- Polivka G. 2302
 Πολυκράτης Θεμ. 1627, 1636
 Πετυλᾶς Ἰακ. 238, 527
 Πολυχρονίδης ἢ Πολυχρονόπουλος Γ. Α. 2178
 Πολυχρονίδης Ν. 1107
 Ποππέσκος Ἐ. Σ. 1824
 Ποταμιάνος Δ. 1316
 Ποταμιᾶνος Ἡλίας 2047
 Rouqueville F.C.H.L. 55, 537, 879
 Πουλάκης Δημ. 227, 261
 Πουλιανός Ι. Ν. 242
 Πούλιος Χαρ. 119, 1702
 Πουρνάρας Γ. Π. 433, 1908
 Πούσιος Θ. 177, 1346
 Praechter K. 754, 1969, 2290
 Πρασσᾶς Κωνστ. 905
 Prato Stanislas 999
 Preger Th. 754, 2334
 Pridik E. 401
 : Πρόδικος 1823
 Proust Ant. 1765
 Πρώιος Ἰ. 1748
 Πρωτόδικος Ἰω. 93, 157, 303, 326, 334, 544, 1695, 2373
 Πυλαρινός Ἀ. 565, 574
 Πύρλας Γ. Π. 339
 Πύρλας Σ. Π. 570
 Πῶπ Κ. 610, 1761, 2064
 Ρ. 1008, 1975, 1986, 2119
 Ρ. Α. Ρ. 2096
 Ρ. Κ. 2133
 Raabe R. 2303
 Ραγκαβῆς Ἰ. Ρ. 307
 Ραγκαβῆς Ἀ. Ρ. 715
 Ράγκος 1532
 Ραζέλου Στ. Π. 589
 Ράνκε Λεοπόλδος 1974
 Ραπτάρχης Ἰ. Μ. 1966, 2115
 Ραπτάρχης Ἰω. Κ. 2148
 Ραφαήλ Ἐ. Ρ. 1069, 1316
 Rein Edv. 1871
 Reinach Salomon 2396, 2397
 Reinach T. H. 2332
 Reinsberg Βλ. Düringsfeld
 Reitzenstein R. 2395
 Ρήγας Γεώργ. 1673
 Riess E. 436
 Rodd Pennell 35
 Ροδοσινός Νικ. 1687
 Ροῖδης Ἐμ. Δ. 453, 2009, 2015, 2017
 Rocco Seraf. 1295, 1296
 Ροντήρης Ἀντ. 1140
 Roscher W. H. 1277, 1290, 1298
 Ross Ludwig 62, 88, 531
 Roth H. Ling 2016
 Rouse W. H. D. 271
 Roussel A. 2350
 Ροῦσσος Δημοσθ. 765
 Ροῦφος Δ. 781
 Rubio y Lluch A. 1274
 Ruelle Ch. - Em. 1607
 Ρωμαῖος Κ. 1827, 1896
 Ρωμανός Ἰω. Α. 1485
 Ρωμανός Ἰ. Δ. 2191
 Σ. 1438, 1883, 2120, 2175
 Σ. Β. Γ. 1451
 Σαββόπουλος Κ. 1552
 Σάθας Κ. Ν. 94, 421, 566, 571, 595, 674, 802, 807, 810, 814, 824, 903, 1154, 1156, 1584, 1906, 2260, 2266, 2267, 2271, 2275
 Sathas C. Βλ. Σάθας Κ. Ν.
 Σακελλαριάδης Ἀθαν. 2347
 Σακελλαρίδης Ἰω. Θ. 1630, 1637, 2337, 2347α
 Σακελλάριος Ἀθαν. Ἀ. 68, 74, 105, 541, 1413
 Sakellarios Ph. 1717
 Σακελλαρίου Γ. 125
 Σακελλαρίου Δ. 1520
 Σακελλαρόπουλος Κ. 1127
 Σακελλαρόπουλος Σ. 991
 Σακκελίων Ἰ. 338, 1352, 1909
 Σαλαπάντας Π. Ἀ. 548, 552
 Salvator Ludwig 1654
 Σαλτέλης Θεμ. 32
 Σάμιος Ἐμ. Γ. 1055
 Samter E. 1754
 Sanders Daniel H. 65, 1282
 Σάρρος Δ. Μ. 849, 1142, 1865, 1897
 Σαφχάουζεν Ἑρμαν 2013
 Σαχίνης Ἀντ. 359
 Σβορώνος Ι. Ν. 459, 1311, 2390
 Σ. Δ. 2238
 Σεμιτέλος Δ. 1421
 Σεραφείμ ὁ Βυζάντιος 178
 Σιγάλας Ἀντ. 1608
 Σιγοῦρος Μαρῖνος 865, 1872

- Σιδερίδης Σ. 'Α. 1540
 Σιμόπουλος 'Ιω. Χ. 75, 80
 Sišmanov Iv. D. Βλ. Schischmanov I. D.
 Σκορδίλης Βλάσιος Γ. 76, 83, 85, 149, 437,
 1134, 1202, 1886, 1931, 1932
 Σκουζέ Αίμιλία Γ. 1945, 2124
 Σκουρμπουτάκος Β. Δ. 855
 Σκρίπ 2021
 Smart Rev. 472
 Σμιθ 'Αγνή Ι. 2039
 Smirnov V. D. 1997
 Σουμελίδης Κ. 1235
 Σουρμελής Διονύς. 503
 Σοῦτσος 'Αλέξ. 473, 511
 Soutzo Al. Βλ. Σοῦτσος 'Αλέξ.
 Sozonovič J. 2019
 Σπαθάκης 'Αριστείδης Κ. 419
 Σπανδωνή Ν. 1373
 Σπηλιόπουλος Χρ. 'Α. 1659, 1674
 Σπηλιώτης Στάθης 590
 Σπηλιωτόπουλος 'Α. Θ. 1175
 Σπίγγος Δ. 416, 782
 Spratt R.N.C.B.F.R.S. 6
 Σπυράντης Κ. 280
 Σπυριδάκης 'Αθ. 'Ι. 2338, 2357, 2370
 Σπυριδάκης Γ. Κ. 499
 Σπυρίδης 'Α. 1713
 Σς 50
 Stackelberg O. M., Baron von 336, 489,
 1601
 Σταμ. Γ. Σταμ. 1835
 Σταματάκης 'Εμμ. Γ. 539
 Σταματάκης 'Ι. Δ. 1408
 Σταματέλος Ι. Ν. 136, 590, 611, 620, 648,
 1087, 1126, 1337, 1711
 Σταματέλος Νικ. 'Ιω. 1175, 1782
 Σταματιάδης 'Επαμ. 'Ι. 91, 184, 242, 566,
 804, 808, 1151, 2378
 Σταμούλης Γ. 1070, 1316
 Στασινόπουλος Κ. 'Α. 1925
 Σταυρακάκης Νικ. 1483
 Σταῦρος 'Ηλ. 1214
 Steinmetz A. 2056
 Στελλάκης Μιχ. 647
 Stephani Rudolf 1603
 Stephanopoli Dimo 470
 Stephanopoli Nicolo 470
 Στεφανόπουλος Α. 558
 Steuding H. 1298
 Στουραΐτης Σ. 1749
 Στρίγγος Δ. 790
 Strüd J. H. W. 2393
 Stuart J. S. 253
 : Συλλέκτης 399, 410, 411
 Syrku P. 1950, 1965
 Σφάγγος Κ. 1942
 Σχινᾶς Ν. Θ. 1475
 Schischmanov I. D. 1947, 1962
 Schlumberger G. 2286, 2291
 Schmidt Bernard 122, 148, 1124
 Schmidt Fhiseldeck E. F. von Auswahl 493
 Schmitt John 376
 Schnepf B. 2177
 Schönbach Anton E. 1301
 Schweinitz Hanz-Hermann Graf von 298
 Sheridan Charles Brinsley 484
 Σωμερίτης Δ. Θ. 1891
 Σωτηριάδης Γ. 1378, 2331
 Σωτηρόπουλος Σ. 324
 Τ. 'Ι. Θ. 1688
 Τ. 'Ι. 'Ι. 2199
 Τάκης Φ. 33
 Ταταράκης 'Αριστ. Μ. 407, 423, 449, 579,
 586, 889, 892, 941, 1071, 1157, 1316,
 1703, 1879
 Tafel F. 1406
 Τερτζέτης Κ. Γ. 542
 Τερτσέτης Γ. 629, 708
 Teza E. 626, 1274, 1282
 Τζακιρόπουλος Δ. Ι. 932, 1571
 Timošenko J. 2298
 Τόγκ-Τσέγκ-Κι 2235
 Τομαζοῖος Νικ. Βλ. Tomaseo Nicolo
 Tomaseo Nicolo 519, 763, 783, 1976
 Tosi T. 876
 Tozer H. F. 110, 245, 1096, 1274
 Τραυλαντώνης Α. 395, 1825
 Treu Max 2283
 Τριανταφυλλίδης Π. 591
 Τρίκαρδος Διον. 1856
 Τρίμης Κ. 'Α. 1102, 1509
 Τσακαλόγλου Θεόδ. 'Ι. 1675
 Τσακίρογλου Μ. 1996
 Τσερέπης Γ. 1362
 Τσέτσης 'Ιω. 150
 Τσικνόπουλος 'Ανδρ. Β. 1617, 1660
 Τσικόπουλος 'Ιω. 239, 1358
 Τιμπούκης Νικ. 1689
 Τσιτσεκλής Παντ. Δ. 2031

Τσιτσέλης 'Ηλίας 'Α. 138, 243, 371, 397,
1103, 1321, 1372, 1393, 1453, 1755,
1787, 1797, 1810, 1818

Τσοκόπουλος Γ. Β. 1208, 2151

Τσοπανάκος Παναγ. 513, 621, 629

Τσοπανέλλης 'Α. Δ. 1907

Turati P. 1946

'Υ. Γ. Κ. 1077

Ukert F. A. 883

Ubrichs H. N. 516

Usener H. 2323

Φ. Δ. Θ. 332

Φ. Π. 'Ι. 2038

Φ. Σ. 925

Φ. Χ. 545

: Φαλές 1128

Fallmerayer Jac. 1404

Φαρασόπουλος Συμ. Σ. 251

Φαρδύς Ν. Β. 195, 1888

Fauriel Cl. 482, 483, 484, 664

Φαφουτάκης Παῦλος 'Ι. 709, 723

Φέρμπος Δημ. 'Ι. 353, 586, 892

Φέρμπος Παν. 586, 1072, 1127

Pherson F. 839

Festa N. 856

Fick A. 2304, 2320

Φιλαδελφεύς 'Αλ. 315

Φιλαδελφεύς Θ. Ν. 438, 794, 1473, 1541,
1914, 1921, 2125

Φιλαδελφεύς Νικολαΐδης Θ. 1854

Φιλαδελφεύς Χ. Ν. 1882

Φιλανθίδης Πέτρ. 1628, 1634

Φιλανθρωπινός 'Αγγ. 2358

Φιλάρετος Γ. Ν. 1497, 1898, 2072

Φιλήντας Μ. 1391

Φιλιππίδης Νικ. Γ. 1454

Philhellen 209, 1000, 1142

Firmenich - Richartz Johannes Mathias
517, 575

Fischer W. 2306

Φοῖβος Κ. Η. 1331

Fournier A. 398

Fournier P. 1142

Foy Karl 1340

Φραγκούδης Γ. Σ. 212

Φραντζεσκάκης 'Εμμ. Δ. 171

Φρυδάς Ν. 158

Φωστηρόπουλος Κ. 1612, 1614

Φωτάκης Ν. Γ. 675, 682

Φωτάκος Φ. Βλ. Χρυσανθόπουλος Φώτιος

Φωτιάδης Π. Σ. 601

Χ. 366

Η. Α. 1744

Χ. 'Α. Κ. 1184, 1445

Χ. Σ. 2348

Χαβιαράς Δημοσθ. 139, 229, 230, 697, 724,
792, 1357

Χαβιαράς Νικήτ. 2371

Hadzidakis G. N. Βλ. Χατζιδάκις Γ. Ν.

Chamisso A. de 2055

Χαραλαμπόπουλος 'Αν. Ν. 1027

Χαρίλαος 'Αλκιβιάδης 196

Χαρισιάδης 'Ιω. 'Α. 1618, 1621

Χαριτάκης Κ. 282, 1250

Hartlin A. 1142

Hartland E. S. 245

Χασιώτης Γ. Χρ. 15, 95, 572, 804, 808, 985

Χασιώτης Χ. 120

Χατζηχρήστος Χρ. 16, 18

Χατζιδάκις Γ. 'Ι. 1622

Χατζιδάκις Γ. Ν. 159, 1137, 1345, 1366,
1379, 1386, 1398, 1498, 1510, 1521,
1522, 1523, 1542, 2304

Χατζιδάκις 'Ιωσ. 164

Χατζόπουλος Κωνστ. 263

Χατζόπουλος Μήτσος 1211

Hautte coeur Henri 42, 45

Hahn I. G. v. 935

Heiling O. 1949

Heisenberg Aug. 846, 1142, 1147, 1306,
1309, 1948, 2306, 2332, 2352

Χελδράιχ Θ. Δε 1275, 1371, 1374, 1380

Χεν. Α. 1767

Hesseling D. C. 1113, 1142, 1147, 1297,
1484, 2328

Heydenreich Eduard 1301

Χιώτης Π. 72, 1781, 1783, 1858

Χλωρός 'Ι. 1543

Holzer E. C. 830

Χούμης 'Α. Κ. 354, 408, 1073, 1158, 1363,
1364

Χούμης Γ. Κ. 817

Χουρμούζης Βυζάντιος Μ. 63

Χουρμούζης Μ. 141

Χουρμουζιάδης 'Α. 1847

Χρηστινίδης Ν. 740

Χρηστοβασίλης Χ. 34, 435, 710, 717, 741,
761, 972, 973, 982, 1017, 1018, 1185,
1219, 1236, 1253, 1657, 1798, 1811

Χρηστομάνος Κ. Α. 1348, 1351

Χρηστόπουλος Ἀθαν. 581

Christensen H. 2312, 2316, 2326

Χριστοφίδης Ἡ. 514

Χρυσανθοπούλου Λ. 1904

Χρυσανθόπουλος (Φωτάκος) Φώτιος 182

Χρυσοβέργης Ἰ. Γ. 2123

Χρυσοχόος Μ. 1531, 1538

Hughes Thos. 472

Χυτήρης Σταμ. 1237

XXX 1812

Ψάλτης Σταμ. Β. 288

Ψαυράτης Νικ. 323

Ψάχος Κ. Α. 1661, 1667, 1676, 1690

: Ψελλίδης 283, 415

Ψελλός Μ. 2267

Ψιλάκης Β. 844, 1423, 1487

Ψυχάρης Γ. 754, 783, 828, 1242, 1297, 138 ,
1598

Psichari J. Βλ. Ψυχάρης Γ.

Ω. Ι. 391

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Β' ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

Προλογικὸν σημείωμα	Σελ.	63
Πρόλογος	»	63
Περιοδικὰ καὶ ἡμερολόγια ἐρευνηθέντα διὰ τὴν βιβλιογραφίαν καὶ βραχυγραφίαι αὐτῶν	»	65
Βιβλιογραφικὰ σημεῖα	»	70
Α' Βιβλιογραφία	»	71
Β' Γενικὰ καὶ Σύμμεικτα		
α') Γενικὰ	»	71
β') Σύμμεικτα	»	75
Γ' Ὑλικὸς βίος καὶ τέχνη τοῦ λαοῦ		
1. Συνεικισμός, οἰκία καὶ αὐλή. Ἐπιπλὰ καὶ σκεύη	»	103
2. Ἐνδύματα	»	103
3. Τροφαὶ καὶ ποτὰ	»	104
4. Βίοι. (Γεωργικός, ποιμενικός, ναυτικός, ἀλιευτικός κλπ.)	»	104
5. Βιοτεχνία καὶ λαϊκὴ τέχνη. (Ἀρχιτεκτονική, χειροτεχνία, ὕφαν- τική, κεντητική, ξυλογλυπτική, ἀγγειοπλαστική, μεταλλουργι- κή, λαϊκὰ ἐπιτηδεύματα)	»	106
Δ' Πνευματικὸς βίος		
1. Λαϊκὴ πίστις	»	106
α') Θρησκευτικαὶ καὶ δεισιδαίμονες συνήθειαι τοῦ λαοῦ	»	106
β') Μαγεία. Ἐπωδαὶ	»	108
I. Μαγεία	»	108
II. Ἐπωδαὶ	»	110
γ') Μαντική	»	111
2. Λαϊκὴ κοσμοθεωρία καὶ ἐπιστήμη	»	112
α') Κοσμογονικοὶ καὶ ἀστρολογικοὶ μῦθοι - Μετεωρολογία	»	112
β') Δημώδης ἰατρικὴ	»	113

3. Δημώδης φιλολογία καὶ γλῶσσα	Σελ.	114
α') Ἕσματα	»	114
1. Συλλογαὶ	»	114
2. Μελέται	»	142
β') Δίστιχα	»	147
1. Συλλογαὶ	»	147
2. Μελέται	»	115
γ') Ἐπῳδαὶ	»	151
δ') Μῦθοι ζῳων	»	151
ε') Παραμύθια	»	151
1. Συλλογαὶ	»	151
2. Μελέται	»	155
3. Συλλογαὶ μύθων καὶ παραμυθίων ἑλληνικῶν καὶ ξένων διὰ παιδιὰ	»	157
στ') Εὐτράπελοι διηγήσεις. Ἀνέκδοτα. Περιπαίγματα	»	157
ζ') Παροιμίαι καὶ γνῶμαι. Παροιμῳδεῖς ἐκφράσεις	»	159
1. Συλλογαὶ	»	159
2. Μελέται	»	165
η') Παραδόσεις	»	168
1. Συλλογαὶ	»	168
2. Μελέται	»	175
θ') Αἰνίγματα - Λογοπαίγνια	»	180
ι') Εὐχαὶ - Χαιρετισμοὶ - Κατάραι - Ὀρκοὶ - Βλασφημίαι	»	180
ια') Γλῶσσα	»	181
1. Συνθηματικαὶ γλῶσσαι. Ὀνόματα: κύρια, ἐπώνυμα, πα- ρωνύμια κλπ.	»	181
2. Τοπωνύμια	»	186
3. Γλωσσάρια - Λέξεις καὶ φράσεις λαογραφικῆς σημασίας	»	196
ιβ') Λαϊκὸν θέατρον	»	196
ιγ') Δημώδη βιβλία	»	196
4. Μουσική καὶ χοροὶ	»	199
Ε' Κοινωνικὸς βίος		
1. Οἱ κύριοι σταθμοὶ τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς. (Γέννησις, γάμος, τε- λευτή)	»	206
2. Θρησκευτικὴ ζωή. Λαϊκὴ λατρεία	»	211
α') Συλλογαὶ	»	211
β') Μελέται	»	216

3. Κοινωνική ζωή	Σελ.	218
α') Κοινωνική ὀργάνωσις	»	218
β') Λαϊκὸν δίκαιον	»	220
4. Παιδική ζωή	»	221
α') Γενικά	»	221
β') Παιδιά	»	222

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Α' Λαογραφία τῶν Βαλκανικῶν λαῶν

1. Γενικά	»	223
2. Ἀλβανική Λαογραφία	»	223
3. Βουλγαρική Λαογραφία	»	224
4. Ρουμανική Λαογραφία	»	225
5. Σερβική Λαογραφία	»	225
6. Τουρκική Λαογραφία	»	226

Β' Λαογραφία ἄλλων Εὐρωπαϊκῶν λαῶν

1. Γενικά	»	227
2. Βαλτικῶν λαῶν Λαογραφία	»	228
3. Ἀγγλική Λαογραφία	»	229
4. Βελγική Λαογραφία	»	229
5. Γαλλική Λαογραφία	»	229
6. Γερμανική Λαογραφία	»	230
7. Ἑλβετική Λαογραφία	»	230
8. Ἰρλανδική Λαογραφία	»	231
9. Ἰσλανδική Λαογραφία	»	231
10. Ἰσπανική Λαογραφία	»	231
11. Ἰταλική Λαογραφία	»	231
12. Ὀλλανδική Λαογραφία	»	232
13. Ρωσική Λαογραφία	»	232

Γ' Λαογραφία λαῶν τῆς Ἀσίας, Αὐστραλίας, Ἀφρικῆς καὶ Νέας Ζηλανδίας

1. Γενικά	»	233
2. Ἀβυσσηνιακή Λαογραφία	»	236
3. Ἀθιγγανική Λαογραφία	»	236
4. Ἀραβική Λαογραφία	»	237
5. Ἀρμενική Λαογραφία	»	238

6. Ἑβραϊκή Λαογραφία	Σελ.	238
7. Ἰαπωνική Λαογραφία	»	238
8. Ἰνδική Λαογραφία	»	239
9. Κινεζική Λαογραφία	»	240
10. Περσική Λαογραφία	»	241
11. Συριακή Λαογραφία	»	241
Δ' Ἀμερικανική Λαογραφία	»	241

ΕΠΙΜΕΤΡΟΝ Α'.

Βιβλιογραφία ἐκ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου τῶν Βυζαντινῶν	»	242
---	---	-----

ΕΠΙΜΕΤΡΟΝ Β'.

Βιβλιογραφία ἐκ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων	»	251
--	---	-----

Πίνακες

Α'. Ὄνομάτων τῶν συγγραφέων καὶ μεταφραστῶν	»	253
Β'. Περιεχομένων τῆς βιβλιογραφίας	»	267

ΕΚΘΕΣΙΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1973¹

Ὁ διευθ. Στέφανος Ἡμελλος μετέβη καὶ παρέμεινεν εἰς τὴν νῆσον Ἄνδρον ἐπὶ 20 ἡμέρας (1 - 20 Σεπτ.) πρὸς συλλογὴν λαογραφικῆς ὕλης καὶ ἰδίᾳ πρὸς ἠχογράφησιν δημῳδῶν μελωδιῶν διὰ τὸν ὑπὸ ἔκδοσιν τόμον νησιωτικῆς μουσικῆς.

Κατὰ τὴν ἀποστολὴν τοῦ ταύτην ἐπεσκέφθη εἰδικώτερον τὰ χωρία: Ἀλαδινού, Μένητες, Ἄνδρον (Χώραν), Στραπουργιές, Ὀρμον Κορθίου, Μεσαριὰν καὶ Πιτροφὸν καὶ συνέλεξε ποικίλην λαογραφικὴν ὕλην, ἡ ὁποία καταγραφεῖσα εἰς 241 σελίδας τετραδίου, σχήματος 8ου μεγάλου, κατετέθη εἰς τὸ Κέντρον Λαογραφίας ὑπ' αὐξ. ἀρ. 3669. Ἡ ὕλη αὕτη περιλαμβάνει εἰδικώτερον: παραδόσεις 125, παροιμίας 46, πολύστιχα ᾄσματα 51, δίστιχα 47, ἐπῳδάς 63, αἰνίγματα 5, καθαρογλωσσήματα 2, τὰ κατὰ τὴν γέννησιν, τὸν γάμον καὶ τὴν τελευτὴν ἔθιμα, εἰδήσεις ἀναφερομένας εἰς τὴν λαϊκὴν λατρείαν, τὴν μαγείαν, τὴν μαντικὴν, τὴν δημῳδὴν ἰατρικὴν καὶ τὸν γέωργικὸν βίον, προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίας κ. ἄ. Πρὸς τοῦτοις ἠχογράφησε 40 μελωδίας δημῳδῶν ᾠσμάτων καὶ χορῶν (ἀρ. εἰσαγ. μουσ. 19000 - 19039).

Ὁ συντ. Ἀγγελος Δευτεραῖος ἐπεσκέφθη κατὰ τὰ ἀπὸ 25 Αὐγ. - 24 Σεπτ. χρονικὸν διάστημα τὰς νήσους Κύθηρα καὶ Ἀντικύθηρα, ἔνθα συνέλεξε διὰ καταγραφῆς καὶ ἠχογραφήσεως ποικίλην ὕλην εἰς 380 σελίδας τετραδίου, σχήματος 8ου μεγάλου, καὶ εἰς 5 ταινίας μαγνητοφώνου. Εἰδικώτερον εἰς τὴν συλλεχθεῖσαν ὕλην περιλαμβάνονται: δημῳδὴ ᾄσματα 90, νανουρίσματα 2, παραδόσεις 3, παροιμίαι 58, εὐχαὶ 30, ᾠραὶ 14, αἰνίγματα 34, τοπωνύμια 40, εἰδήσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὴν λαϊκὴν λατρείαν, ἀστρολογίαν καὶ μετεωρολογίαν, μαντικὴν, δημῳδὴν ἰατρικὴν, μαγείαν, τὰς δεισιδαίμονας δοξασίας καὶ συνηθείας, τὰ κατὰ τὴν γέννησιν, τὸν γάμον καὶ τὴν τελευτὴν ἔθιμα, ὡς καὶ εἰδήσεις περὶ κοινωνικῆς ὀργανώσεως, πληροφορίας περὶ κατοικίας, ἐνδύματος, τροφῶν, γεωργίας, ἀμπελουργίας καὶ κτηνοτροφίας, 78 ἠχογραφήσεις καὶ φωτογραφικὸν ὕλικόν (ἀρ. εἰσ. χειρ. 3774, ἀρ. εἰσ. μουσ. 19190 - 19267).

Ὁ συντ. Γεώργιος Αἰκατερινίδης ἐπραγματοποίησε τριακονθήμερον ἀποστολὴν εἰς τὰς νήσους Μῆλον (13 - 26 Αὐγ.) καὶ Σίφνον (26 Αὐγ. - 12 Σεπτ.). Εἰδικώτερον εἰργάσθη εἰς τοὺς συνοικισμοὺς Ἀπολλώνια, Πλάκαν, Τριοβασάλον καὶ Πέραν

1) Ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἐρευνητικῶν τούτων ἀποστολῶν εἰς τὴν ὑπαιθρον, σκοπὸς τῶν ὁποίων εἶναι ἡ ἐπιτόπιος μελέτη τῶν λαογραφικῶν φαινομένων καὶ ἡ περισυναγωγή ὕλης πρὸς πλουτισμὸν τῆς ἐν τῷ Κέντρῳ ἀποκειμένης, ἀνατίθεται καθ' ἕκαστον ἔτος εἰς τὸ ἐπιστημονικὸν προσωπικὸν τοῦ Κέντρου ὑπὸ τῆς Συγκλήτου τῆς Ἀκαδημίας. Κατὰ τὸ ἔτος 1974 αἱ ἀνατεθεῖσαι ἀποστολαὶ ἐματαιώθησαν λόγῳ τῆς ἐπικρατησάσης ἐκρύβου καταστάσεως.

Τριοβασάλον Μήλου καὶ Πλατὺν Γιαλόν, Ἀπολλωνίαν, Ἀρτεμῶνα, Κάτω Πετάλιον, Καμάρας καὶ Χερρόνησον Σίφνου.

Κατὰ τὴν ἀποστολὴν τοῦ ὁ ἐν λόγῳ συντάκτης ἐπέτυχε νὰ ἡχογραφήσῃ 145 μελωδίας δημοδῶν ᾠσμάτων καὶ χορῶν καὶ νὰ συλλέξῃ καὶ ἄλλην ποικίλην λαογραφικὴν ὕλην, ἥτοι παραδόσεις 20, ἐπιδᾶς 21, ᾄσματα (μὴ ἡχογραφηθέντα) 4 καὶ εἰδήσεις ἀναφερομένας εἰς τὴν λαϊκὴν λατρείαν, τὴν μαντικὴν, τὴν γέννησιν καὶ βάπτισιν, τὸν ποιμενικὸν καὶ γεωργικὸν βίον κ. ᾧ.

Εἰς τὴν Σίφνον εἰδικώτερον ἡσχολήθη μὲ τὴν μελέτην τῆς τοπικῆς παραδοσιακῆς ἀγγειοπλαστικῆς, ἐπισκεφθεὶς πρὸς τοῦτο τὰ σπουδαιότερα κέντρα αὐτῆς (Πλατὺν Γιαλόν, Καμάρας, Χερρόνησον) καὶ παρακολουθήσας τὸν τρόπον ἐργασίας τῶν ἀγγειοπλαστῶν, τῆς ὁποίας ἐφωτογράφησε τὰς διαδοχικὰς φάσεις καὶ κατέγραψε τὴν τοπικὴν κεραμικὴν ὁρολογίαν. Τὸ σχηματισθὲν χειρόγραφον ἀπετελέσθη ἐκ 300 σελίδων καὶ κατετέθη εἰς τὸ Κέντρον ὑπ' ἀρ. 3670 (ἀρ. εἰσ. μουσ. 19056 - 19189).

Σ. Δ. Η.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Rapport sur les missions folkloriques pendant l'année 1973.

**ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΑΙ ΚΑΤΑΤΕΘΕΙΣΑΙ
ΕΙΣ ΤΟ ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1973, 1974¹**

Α'. ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1973

1. **Μᾶρκος Δραγούμης**, «Ήχογραφημένη μουσική ὕλη ἐκ Σκοπέλου», 1967, 8ον, σ. 80 (Α.Ε. 3651).
2. **Γ. Ἀμαργιανάκης**, «Δημοτικά τραγούδια Σαντορίνης», 1973, 8ον, σ. 15 (Α.Ε. 3652).
3. **Σωτ. Τσιάνης**, «Μουσική συλλογή ἐκ Σκύρου», 1972 - 73, 8ον, σ. 156 (Α.Ε. 3653).
4. **Ἀλ. Ἀδαμίδης**, «Ἅγιος Βασίλειος Λαγκαδᾶ Θεσσαλονίκης, (γηγενεῖς καὶ πρόσφ. ἐκ Μ. Ἀσίας)», 1973, 8ον, σ. 156 (Α.Ε. 3654).
5. **Ἀπ. Τζαφερόπουλος**, «Δημοτικά τραγούδια τῆς Βεροίας», Θεσσαλονίκη, 1973, 4ον, σ. 72 (Α.Ε. 3655).
6. **Κων. Γιαννούλας**, «Ἡπειρος», 1973, 4ον, σ. 40 (Α.Ε. 3656).
7. **Βασ. Γιτσούλης**, Πολυκάστανον Βοῖου Κοζάνης, 1973, 4ον, σ. 80 (Α.Ε. 3657).
8. **Βασ. Μαχᾶς**, Ψηλόβραχος Τριγωνίδος, 1973, 4ον, σ. 24 (Α.Ε. 3658).
9. **Γεώργ. Ἀμαργιανάκης**, «Δημοτική μουσική ἐκ τοῦ χωρίου Καβούσι Κρήτης», 1973, 8ον, σ. 21 (Α.Ε. 3659).
10. **Στ. Παπακωνσταντίνου**, «Μουσική ἐκ Κυθήρων», 1968, 8ον, σ. 7 (Α.Ε. 3660).
11. **Σπ. Περιστέρης**, «Ἄσματα ἐκ Κύπρου», 1968, 8ον, σ. 26 (Α.Ε. 3661).
12. **Γεωργία Ἀναγνωστάτου**, Ἰθάκη, 1973, 8ον, σ. 71 (Α.Ε. 3662).
13. **Εὐγενία Ἀδαμοπούλου**, «Μουσική ἐκ Κάτω Μητροσίου Σερρών», 1971, 8ον, σ. 24 (Α.Ε. 3663).
14. **Γεώργ. Ἀμαργιανάκης**, «Ριζίτικα τραγούδια [ἐκ Σελίνου Κρήτης]», 1973, 8ον, σ. 9 (Α.Ε. 3664).
15. **Θ. Σταμούλης**, Εὐρυτανία, 1967 - 73, 4ον, σ. 236 (Α.Ε. 3665).
16. **Αἰκ. Πολυμέρου**, Τσαγκαράδα Πηλίου, 1973, 8ον, σ. 600 (Α.Ε. 3666).

1. Σημειοῦνται: τὸ ὄνομα τοῦ συλλογέως, ὁ τόπος καὶ ὁ χρόνος τῆς συλλογῆς, τὸ σχῆμα καὶ αἱ σελίδες τοῦ χειρογράφου, ὁ ἀριθμὸς εἰσχωγῆς εἰς τὸ οἰκεῖον βιβλίον τοῦ Κέντρου, ὁ καταθέτης, ἐὰν οὗτος εἶναι διάφορος τοῦ συλλογέως, καὶ ὁ τίτλος ἢ τὸ περιεχόμενον, ἐφ' ὅσον ἡ συλλογή δὲν εἶναι γενικὴ ἀλλ' ἀφορᾷ εἰς εἰδικὸν θέμα.

17. **Σπ. Περιστέρης**, «Τραγούδια ἐκ Μελίκης Βεροίας», 1970, 8ον, σ. 10 (Α.Ε. 3667).
18. **Σπ. Περιστέρης**, «Μουσική ἐκ Δολιανῶν Κυνουρίας», 1970, 8ον, σ. 23 (Α.Ε. 3668).
19. **Στ. Ἡμελλος**, Ἴνδρος, 1973, 8ον, σ. 246 (Α.Ε. 3669).
20. **Γεώργ. Αἰκατερινίδης**, Μῆλος καὶ Σίφνος, 1973, 8ον, σ. 338 (Α.Ε. 3670).
21. **Ἐλευθερία Δήμου-Παπαδοπούλου**, «Καταγραφή τρόπου κατασκευῆς κεριῶν», Λίμνη Εὐβοίας, 1973, 8ον, σ. 17 (Α.Ε. 3671).
22. **Εὐαγγελία Φραγκάκι**, Κρήτη, Κιλικία κ. ἄ., 1973, 4ον, σ. 281 (Α.Ε. 3672).
23. **Κ. Πίπilas**, «Δημοτικοὶ χορευτικοὶ ρυθμοὶ Δεσκάτης Γρεβενῶν», Δεσκάτη, 1973, 4ον, σ. 36 (Α.Ε. 3673). [Πολυγραφ.]
24. **Παναγιωτούλα Μάλλιαρη**, «Ὁ γάμος. Λαογραφικὸν ὕλικὸν ἀπὸ τὰ χωριά τοῦ δήμου Ἀπεραντίων Εὐρυτανίας», 1973, 4ον, σ. 33 (Α.Ε. 3674).
25. **Μιχ. Βλάχος**, «Τὸ μυστήριον τῆς γεννήσεως εἰς τὴν Κορινθίαν», 1973, 4ον, σ. 7 (Α.Ε. 3675).
26. **Γεώργ. Περάκης**, Μουστάκος Χαλκίδος, 1973, 4ον, σ. 255 (Α.Ε. 3676).
27. **Ἀνανίας Νικολαΐδης**, «Συλλογὴ ἀπὸ [Ποντιακῆς] παροιμίας καὶ ἄλλα παρεμφερῆ ἀνάλεκτα», Πτολεμαῖς, 1973, 4ον, σ. 100 (Α.Ε. 3677).
28. **Γεώργ. Μουλός**, «Τσιριγώτικα Ἀνεσάμαλα...», Κύθηρα, 1973, 4ον, σ. 26 (Α.Ε. 3678).
29. **Χρ. Χατζηαγγέλου**, Φωτεινὴ Καστορίας, 1973, 4ον, σ. 29 (Α.Ε. 3679).
30. **Δημ. Δάνος**, Βίτσα Δωδώνης, 1973, 4ον, σ. 68 (Α.Ε. 3680).
31. **Παῦλ. Γκαλντέμης**, Κωσταντίνη Δωδώνης, 1973, 4ον, σ. 158 (Α.Ε. 3681).
32. **Θωμᾶς Κυρίτσης**, Κανάλια Καρδίτσης, 1973, 4ον, σ. 260 (Α.Ε. 3682).
33. **Ἀπόστ. Ψαθᾶς**, Βασιλικὴ Μητρακλῆ - Ψαθᾶ, Ἅγιον Πνεῦμα Σερρών, 1973, 4ον, σ. 128 (Α.Ε. 3683).
34. **Ἰω. Παπακώστας**, «Συλλογὴ δημοτικῶν τραγουδιῶν», Μικρὴ Λάκκα Πρεβέζης, 1973, 8ον, σ. 148 (Α.Ε. 3684).
35. **Δημήτρ. Λολώνης**, Βλαχέρνα Ἀρκαδίας, 1973, 8ον, σ. 104 (Α.Ε. 3685).
36. **Παν. Οἰκονόμου**, Παναγιώτα Σταύρου, Κέρτεζη Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 408 (Α.Ε. 3686)¹.
37. **Κωνσταντίνα Μαντᾶ**, Τρεχλὸν Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 45 (Α.Ε. 3687).
38. **Σπυρ. Σιώζος**, Βάλτη Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 17 (Α.Ε. 3688).
39. **Οὐρανία Πολυδώρου**, Δάφνη Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 100 (Α.Ε. 3689).
40. **Βασιλικὴ Γιάνναρη**, Δάφνη Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 40 (Α.Ε. 3690).
41. **Μελπομένη Δουφεξῆ**, Φίλια Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 21 (Α.Ε. 3691).
42. **Ἄγγ. Λιακόπουλος**, Καλάβρυτα, 1973, 8ον, σ. 65 (Α.Ε. 3692).

1) Τὰ χ/φα ὑπ' ἀριθμ. 3686 - 3763 κατετέθησαν ὑπὸ Δημητρ. Λολώνη, ἐπιθ. Δημ. Ἐκπαιδ. περιφ. Καλαβρύτων.

43. Ἀθαν. Δαλάπας, Βρυσάριον Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 94 (Α.Ε. 3693).
44. Θεόδ. Σταθόπουλος, Φλάμπουρα Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 45 (Α.Ε. 1694).
45. Λεων. Δημητρόπουλος - Ἀσπασία Κοκκίνου, Ψωφίς Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 69 (Α.Ε. 3695).
46. Ἀναστασία Οἰκονόμου, Σκεπαστὸν Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 11 (Α.Ε. 3696).
47. Βλ. Δρακόπουλος, Καλλιθέα Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 68 (Α.Ε. 3697).
48. Μιχ. Κουνδουράκης, Δάφνη Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 44 (Α.Ε. 3698).
49. Ἰω. Μῶρος, Χόβολη Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 58 (Α.Ε. 3699).
50. Γεώργ. Μαλλῆς, Δάφνη Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 66 (Α.Ε. 3700).
51. Θεώνη Μπαλαλᾶ, Καλάβρυτα, 1973, 8ον, σ. 33 (Α.Ε. 3701).
52. Μιχ. Τζεβελέκας, Δουμενὰ Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 67 (Α.Ε. 3702).
53. Γ. Γαῖτενίδης, Μεγάλος Μποντιᾶς Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 31 (Α.Ε. 3703).
54. Νικ. Καράμπελας, «Ὁ γάμος [καὶ] ὁ θάνατος εἰς τὸν Πριόλιθον Καλαβρύτων», 1973, 8ον, σ. 55 (Α.Ε. 3704).
55. Παν. Κωστόπουλος, Ἀροαρία Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 41 (Α.Ε. 3705).
56. Παν. Γαλάνης, Γλάστρα Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 102 (Α.Ε. 3706).
57. Γκόλφω Τερζῆ, Δάφνη Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 58 (Α.Ε. 3707).
58. Ἄννα Κιντῆ, Βλασία Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 31 (Α.Ε. 3708).
59. Μαρία Στριμμένου, Δάφνη Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 78 (Α.Ε. 3709).
60. Θεοδούλη Θεοδωρακοπούλου, Χόβολη Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 29 (Α.Ε. 3710).
61. Ἰω. Μῶρος, Πᾶος Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 30 (Α.Ε. 3711).
62. Θεόδ. Ντανίκας, Πετσάκοι Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 31 (Α.Ε. 3712).
63. Βασ. Σπανός, Βλασία, 1973, 8ον, σ. 34 (Α.Ε. 3713).
64. Ἀναστ. Μητρόπουλος, Καλάβρυτα, 1973, 8ον, σ. 35 (Α.Ε. 3714).
65. Ἀντ. Διακοδημητρίου, Καλάβρυτα, 1973, 8ον, σ. 15 (Α.Ε. 3715).
66. Νικηφ. Παππᾶς, Πλάκα (πρ. Μορόχοβα) Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 44 (Α.Ε. 3716).
67. Γεώργ. Κούβελος, Καλλιφώνιον (πρ. Σαββανοὶ) Καλαβρύτων, 1973, σ. 102 (Α.Ε. 3717).
68. Νικ. Τζελέπης, Μπούμπουκας Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 184 (Α.Ε. 3718).
69. Νικόλ. Βαρζακάκος, Σκοτάνη (πρ. Κόκκοβα) Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 50 (Α.Ε. 3719).
70. Χρ. Μποσμῆς, «Ὁ θάνατος εἰς τὸν Ἅγιον Γεώργιον Σειρῶν Καλαβρύτων», 1973, 8ον, σ. 13 (Α.Ε. 3720).
71. Β. Μέρτζιος, Μυγδαλιὰ (Ἀμυγδαλέα) Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 9 (Α.Ε. 3721).

72. **Θεόδ. Σταθόπουλος**, Λιβάρτζιον Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 17 (Α.Ε. 3722).
73. **Χαρίκλεια Σιάιου**, Λυκουρία Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 72 (Α.Ε. 3723).
74. **Κων. Λαπήχος**, Σιγούνιον Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 45 (Α.Ε. 3724).
75. **Ίω. Διαμαντόπουλος**, Πεῦκον (πρ. Τσαρούχλιον) Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 52 (Α.Ε. 3725).
76. **Βασιλική Καλογεράκη**, Λιβάρτζιον Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 99 (Α.Ε. 3726).
77. **Στέφ. Μασούρας**, Τουρλάδα Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 24 (Α.Ε. 3727).
78. **Ἀθαν. Κουφός**, Αἰκατερίνη Ἀλεξανδράτου-Κουφοῦ, Κρινόφυτα Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 99 (Α.Ε. 3728).
79. **Ἀθαν. Ζωγράφος**, Μουρίκιον Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 36 (Α.Ε. 3729).
80. **Ἀγγ. Μπουρδόπουλος**, Καστρία Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 15 (Α.Ε. 3730).
81. **Ίορδ. Παπαντωνίου**, Καλάβρυτα, 1973, 8ον, σ. 35 (Α.Ε. 3731).
82. **Εὐάγγ. Τόλης**, Ἀρμπουνας Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 21 (Α.Ε. 3732).
83. **Χαράλ. Συριόπουλος**, Δάφνη Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 83 (Α.Ε. 3733).
84. **Παναγ. Τσιόγκας**, Δρυμός (πρ. Μαστίτσι) Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 40 (Α.Ε. 3734).
85. **Λουῖζα Λαδακάκου**, Κουονέριον Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 70 (Α.Ε. 3735).
86. **Κων. Σιάτος**, Μανέσιον Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 190 (Α.Ε. 3736).
87. **Κων. Παυλόπουλος**, Βεσίνιον Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 20 (Α.Ε. 3737).
88. **Γεώργ. Παπακώστας**, Πλατανιώτισσα Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 20 (Α.Ε. 3738).
89. **Φωτεινή Σταματακοπούλου - Κανελλοπούλου**, Εὐάγγ. Κανελλόπουλος, Κλειτορία Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 49 (Α.Ε. 3739).
90. **Χρ. Στεφάνου**, Ἀγρίδιον Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 53 (Α.Ε. 3740).
91. **Ἑλένη Φωτοπούλου**, Καμενιάνοι Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 68 (Α.Ε. 3741).
92. **Σοφία Θωμᾶ**, Νάσια Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 51 (Α.Ε. 3742).
93. **Σταυρούλα Θεοδωρακοπούλου**, Λυκουρία Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 19 (Α.Ε. 3743).
94. **Γεωργία Ἀρβανίτη**, Κέρτεζη Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 97 (Α.Ε. 3744).
95. **Διον. Σταματόπουλος**, Δροσᾶτον Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 65 (Α.Ε. 3745).
96. **Ἀναστ. Σιοῦτος**, Δεχούνιον Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 64 (Α.Ε. 3746).
97. **Ἄνδρ. Καστάνης**, Βεσιναίικα Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 54 (Α.Ε. 3747).
98. **Εὐστ. Τασᾶκος**, Λευκάσιον Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 23 (Α.Ε. 3748).
99. **Κων. Μπαριτάκης**, Κερπινή Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 17 (Α.Ε. 3749).
100. **Διον. Μπουζαλᾶς**, Λαγοβούνιον Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 31 (Α.Ε. 3750).

101. **Δήμητρα Χριστοδούλου-Δρακοπούλου**, Πριόλιθος Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 44 (Α.Ε. 3751).
102. **Βαρβάρα Μιχαλοπούλου**, Μανέσιον Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 29 (Α.Ε. 3752).
103. **Κων. Παπαγγελῆς**, Λυκουρία Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 25 (Α.Ε. 3753).
104. **Μαργαρίτα Λουκοπούλου, Νικόλ. Σκρέμπος**, Παγκράτιον Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 70 (Α.Ε. 3754).
105. **Ἰω. Πετρόπουλος**, Κλειτορία Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 11 (Α.Ε. 3755).
106. **Βασ. Μαγκλάρας**, Παγκράτιον Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 48 (Α.Ε. 3756).
107. **Διον. Ζανέκας**, Λαπάθεια Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 10 (Α.Ε. 3757).
108. **Μαρία Βουτσινᾶ**, «Μοραῖτικα Λαμπρογιόρτια», Κούτελη Καλαβρύτων, 1973, 4ον, σ. 14 (Α.Ε. 3758).
109. **Κων. Ἀλεξόπουλος**, «Καλαβρυτινὰ καὶ Πατρινὰ δημοτικὰ τραγούδια», 1973, 4ον, σ. 15 (Α.Ε. 3759).
110. **Χρ. Ζιακούλης**, Σειραὶ Καλαβρύτων, 1971 - 72, 4ον, σ. 18 (Α.Ε. 3760).
111. **Χρ. Ἀλεξόπουλος**, Πριόλιθος Καλαβρύτων, 1972, 4ον, σ. 6 (Α.Ε. 3761).
112. **Σπυρ. Χριστόπουλος**, Πεῦλον Καλαβρύτων, 1972, 4ον, σ. 19 (Α.Ε. 3762).
113. **Ἰω. Βαμπίρης**, Ἀνω Κλειτορία Καλαβρύτων, 1972, 4ον + 8ον, σ. 9 + 6 (Α.Ε. 3763).
114. Τὸ πανηγύρι τῆς Ἀγίας Ἑλένης [Ἀναστενάρια]. Ἀγία Ἑλένη Σερρών, 1973, 4ον, σ. 22 (Α.Ε. 3764) (καταθ. Γ. Α. Μέγας).
115. **Γ. Ἀντωνακόπουλος**, Ἀραξος, 1973, 4ον, σ. 24 (Α.Ε. 3765).
116. **Λάμπρος Ζανίκας**, Πρέβεζα, 1973, 4ον, σ. 131 (Α.Ε. 3766).
117. **Τάσ. Φιλιππόπουλος**, Τρίκορφον Δωρίδος, 1973, 4ον, σ. 129 (Α.Ε. 3767).
118. **Χρ. Σκανδάλης**, [Διηγῆσεις διάφοροι], Ἡπειρος, 1973, 4ον, σ. 173 (Α.Ε. 3768).
119. **Κων. Μαντᾶς**, Παλλαδάριον Προύσης Μ. Ἀσίας, 1973, 4ον, σ. 310 (Α.Ε. 3769).
120. **Κ. Λαζαρίδης**, «Τὰ παραμύθια τοῦ χωριοῦ», Κουκούλιον Ζαγορίου, 1973, 4ον, σ. 130 (Α.Ε. 3770).
121. **Πολυχρ. Ντολάσης**, [Παροιμίαι, αἰνίγματα καὶ τραγούδια], Θεσσαλία καὶ Δυτ. Μακεδονία, 1973, 4ον, σ. 161 (Α.Ε. 3771). [Πολυγραφ.].
122. **Πέτρ. Παγώνης**, Πέτρα Τριφυλίας, 1973, 4ον, σ. 305 (Α.Ε. 3772).
123. **Παν. Ρουμελιώτης**, Σκούρα καὶ Βαρβίτσα Λακεδαιμόνος, 1973, 4ον, σ. 408 (Α.Ε. 3773).
124. **Ἀγγ. Δευτεραῖος**, Κύθηρα καὶ Ἀντικύθηρα, 1973, 8ον, σ. 377 (Α.Ε. 3774).

278 ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΑΙ ΚΑΤΑΤΕΘΕΙΣΑΙ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1973, 1974

125. Παραδόσεις ἐκ Θήρας συλλεγεῖσθαι ὑπὸ μαθητῶν τοῦ Γυμνασίου, 1969, 8ον, σ. 17 (Α.Ε. 3775) (καταθ. Στέφ. Δ. "Ημελλος).

Β'. ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1974

126. Ἰω. Δούπας, Ἑλληνοχώριον, 1974, 4ον, σ. 23 (Α.Ε. 3776).

127. «Ἐθιμα δωδεκαήμερου» συλλεγέντα παρὰ μαθητῶν Μ. Ἱερατικῆς Σχολῆς Κρήτης, 1974, 4ον, σ. 81 (Α.Ε. 3777) (καταθ. Ντ. Ψυχογιός).

128. Γ. Φλογαῖτης, Λευκάς, Πρέβεζα, Φοινίκιον Φιλιατῶν, 1963 - 67, 4ον, σ. 52 (Α.Ε. 3778).

129. Ἰω. Καραλιολίδης, Πλατανόρρευμα Κοζάνης καὶ Μανιάκιον Πυλίας, 1974, 4ον, σ. 28 (Α.Ε. 3779).

130. Ἐμμ. Δημητρακάκης, Ἀκτοῦντα Ρεθύμνης, 1974, 4ον, σ. 80 (Α.Ε. 3780).

131. Κων. Τζιάτζιος, Ἅγιος Χριστόφορος Σερρών, 1974, 4ον, σ. 163 (Α.Ε. 3781).

132. Παν. Καμηλάκης, Κάνταρος Χανίων, 1973 - 74, 8ον, σ. 366 (Α.Ε. 3782).

133. Ἑλένη Βλάχου, Ἰμβρος, 1974, 8ον, σ. 303 (Α.Ε. 3783).

134. Σπ. Περιστέρης, «Μεταγραφὴ θάματος», Σκῦρος, 1974, 8ον, σ. 3 (Α.Ε. 3784).

135. Σπ. Περιστέρης, «Μουσικὴ ἐκ Κύπρου», 1974, 8ον, σ. 10 (Α.Ε. 3785).

136. Γ. Ζόμπολας, Χαροκόπειον Πύλιν, 1974, 4ον, σ. 13 (Α.Ε. 3786).

137. Ἀριάδνη Διαμαντῆ, Μυτιλήνη, 1974, 8ον, σ. 45 (Α.Ε. 3787).

138. Ἀνανίας Νικολαΐδης, Πτολεμαῖς Κοζάνης (πρόσφ. ἐκ Πόντου), 1974, 4ον, σ. 354 (Α.Ε. 3788).

139. Σταμ. Ἀποστολάκης, «Ὁ ἅγιος Παῦλος εἰς τὸ Ἀνατ. Σέλινον», Χανιά, 1969, 4ον, σ. 5 (Α.Ε. 3789).

140. Τάσος Κοντογιαννίδης, Κομνηνὰ Ξάνθης (πρόσφ. ἐκ Πόντου), 1974, 4ον, σ. 101 (Α.Ε. 3790).

141. Δημ. Καμπασακάλης, Μελισσοχώρι (πρ. Μπάλτζα) Θεσσαλονίκης, 1974, 4ον, σ. 322 (Α.Ε. 3791).

142. Δροσούλα Πιστόλη, Δρυμαῖα (πρ. Γλούνιστα) Λοκρίδος, 1970, 4ον, σ. 109 (Α.Ε. 3792).

RÉSUMÉ

Collections de matériel folklorique, déposées au Centre de Recherches du Folklore Hellénique pendant les années 1973, 1974.

**ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ
ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1973, 1974**

Α'. ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1973

Τὸ Κέντρον Ἑρεύνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας εἰργάσθη κατὰ τὸ λήξαν ἔτος 1973 μὲ μειωμένον ἐπιστημονικὸν προσωπικόν, καὶ τοῦτο διότι ἡ συντάκτρια Ἑλένη Ψυχογιῶ-Ἰωαννίδη ἔλαβεν ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου τετράμηνον ἄδειαν ἀπουσίας λόγῳ κυήσεως καὶ τοκετοῦ, ἐργασθεῖσα ἐν συνεχείᾳ μὲ μειωμένον κατὰ δύο ὥρας ὥράριον, ἡ συντάκτρια Μιράντα Τερζοπούλου-Παπαγεωργίου ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας τὴν 1ην Ἀπριλίου καὶ ὁ συντάκτης-μουσικὸς Γεώργιος Ἀμαργιανάκης ἀνεχώρησε μὲ ἐκπαιδευτικὴν ἄδειαν τὴν 1ην Σεπτεμβρίου εἰς Δανίαν δι' εὐρυτέρας σπουδὰς.

Ἐπιτελεσθὲν ἔργον:

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Α'. Εἰσαγωγή λαογραφικῆς ὕλης

ΑΘΗΝΩΝ

Εἰς τὸ Κέντρον εἰσῆχθησαν:

1. 120 λαογραφικαὶ συλλογαὶ (χειρόγραφοι ἢ δακτυλογραφημένοι) ἐκ σελίδων 8890. Ἐκ τῶν συλλογῶν τούτων 95 ἀπέστειλαν εἰς τὸ Κέντρον ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοί, 15 διάφοροι ἄλλοι συλλογεῖς, τὰς δὲ λοιπὰς 10 κατήρτισε τὸ προσωπικὸν τοῦ Κέντρου.

2. 312 ἠχογραφήσεις μουσικῆς δημοτικῶν τραγουδιῶν καὶ λαϊκῶν χορῶν. Ἐκ τῶν ἠχογραφήσεων τούτων αἱ 263 προέρχονται ἐκ συντακτῶν τοῦ Κέντρου, αἱ δὲ λοιπαὶ ἐκ προσφορᾶς διαφόρων προσώπων, φίλων τῆς δημοτικῆς μουσικῆς.

3. 675 δίσκοι (εἰς διπλοῦν) ἰδίᾳ λαϊκῆς μουσικῆς, κατατεθέντες εἰς τὸ Κέντρον ὑπὸ διαφόρων παραγωγῶν μέσω τοῦ ἐργοστασίου τῆς Ἑλληνικῆς Φωνογραφικῆς Ἐταιρείας «Κολούμπια».

Β'. Ἀρχειακὸν καὶ εὐρύτερον ἐπιστημονικὸν ἔργον

α') Ἀπεδελτιώθη ὑπὸ τῶν γραφέων τοῦ Κέντρου δι' ἀντιγραφῆς καὶ ἀποκοπῆς τῶν φύλλων ἡ λαογραφικὴ ὕλη 17 χ/φων συλλογῶν καὶ πολλῶν ἐντύπων ποικίλου περιεχομένου ἐπὶ 9105 δελτίων.

β') Οἱ συντάκται ἐπεξεργάσθησαν καὶ ἐταξινόμησαν 3465 ᾠσματα, 440

παροιμίας και 2222 δελτία ποικίλης λαογρ. ύλης, έτοποθέτησαν δέ εις τὰ οίκεϊα ἀρχεῖα 4450 ἄσματα, 910 παροιμίας και 8155 δελτία ποικίλης λαογραφικῆς ὕλης.

γ') Ὁ συντάκτης μουσικὸς κατέγραψεν εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν μουσικὴν γραφὴν ἐκ ταινιῶν μαγνητοφώνου 108 μελωδίας δημοδῶν ἁσμάτων και ἐπεξεργάσθη μουσικολογικῶς 24 ἐξ αὐτῶν.

δ') Ὁ διευθυντὴς τοῦ Κέντρου ἡσχολήθη μετὰ τὴν ἐπιλογὴν ὕλης ἐκ τοῦ ἀρχείου ἁσμάτων και ἐπιστημονικὴν ἐπεξεργασίαν αὐτῆς διὰ τὸν ὑπὸ ἔκδοσιν Β' τόμον τῆς Ἑκλογῆς Ἑλληνικῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν.

Γ'. Δημοσιεύματα

1. Ἐξετυπώθη ὁ λαογραφικὸς χάρτης τοῦ ζυγοῦ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου, κατασκευασθεὶς τῇ ἐποπτεία τοῦ διευθυντοῦ ὑπὸ τοῦ ἐπὶ ἀναθέσει ἔργου ἐν τῷ Κέντρῳ ἐργασθέντος κ. Γρηγ. Δημητροπούλου, και ἀπεστάλη μετὰ τῶν χαρτῶν τῶν πυρῶν και τοῦ ξυλίνου ἀρότρου πρὸς ἔκθεσιν εἰς τὸ ἐν Σικάγῳ συνεληθὸν ἀνθρωπολογικὸν Συνέδριον.

2. Ἐξετυπώθη και ἐκυκλοφορήθη, ἐπιμελείᾳ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Κέντρου, ἡ μελέτη τοῦ Ἀρ. Πασαδαίου «Ἡ λαϊκὴ ἀρχιτεκτονικὴ τῆς Ἰμβρου».

3. Ἐγένετο ἡ ἐναρξὶς τῆς ἐκτυπώσεως τοῦ ΚΒ' τόμου τῆς Ἐπετηρίδος τοῦ Κέντρου, ἡ ὁποία θὰ περιλάβῃ μελέτας τῶν συντακτῶν τοῦ Κέντρου, ἀναφερομένας εἰς ἐνδιαφέροντα θέματα τοῦ ἐκ παραδόσεως ἐλληνικοῦ λαϊκοῦ πολιτισμοῦ, ὡς και τὴν βιβλιογραφίαν τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας τῶν ἐτῶν 1968 - 1971, συνταχθεῖσαν ὑπὸ τῶν συντακτῶν Ἀγγέλου Δευτεραίου και Γεωργίου Αἰκατερινίδου.

4. Ἦρχισεν ἀπὸ τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου και συνεχίζεται ἡ προπαρασκευαστικὴ ἐργασία διὰ τὴν ἔκδοσιν τόμου δημοδῶν μελωδιῶν ἐκ τῆς νησιωτικῆς Ἑλλάδος, τοῦ ἔργου τῆς μουσικολογικῆς ἐπεξεργασίας αὐτοῦ ἀνατεθέντος ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας εἰς τὸν μουσικολόγον κ. Σπυρ. Περιστέρην.

Δ'. Λαογραφικαὶ ἀποστολαὶ

Ἐξετελέσθησαν ἐπιτυχῶς τρεῖς λαογραφικαὶ ἀποστολαὶ πρὸς περισυλλογὴν λαογραφικῆς ὕλης και ἡχογράφειν δημοδῶν ἁσμάτων και μελωδιῶν, ἧτοι ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Κέντρου Στεφ. Ἡμέλλου εἰς Ἀνδρον (20 ἡμέραι), ὑπὸ τοῦ συντ. Ἀγγέλου Δευτεραίου εἰς Κύθηρα και Ἀντικύθηρα (30 ἡμέραι) και ὑπὸ τοῦ συντ. Γεωργίου Αἰκατερινίδου εἰς Μῆλον - Σίφνον (30 ἡμέραι).

Ε'. Βιβλιοθήκη

Εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τοῦ Κέντρου εἰσῆχθησαν 244 δημοσιεύματα.

Τὴν βιβλιοθήκην και τὸ ἐν αὐτῷ ἀποκείμενον ὕλικὸν ἐχρησιμοποίησαν πολλοὶ Ἕλληνες και ξένοι ἐρευνηταί. Πρὸς τούτοις παρεσχέθησαν δι' ἀλληλογραφίας εἰς ἄλλοις ἐρευνητὰς ἐπιστημονικαὶ πληροφορίαι ἀφορῶσαι εἰς ἐλληνικὰ λαογραφικὰ θέματα.

Β'. ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1974

Τὸ Κέντρον Ἑρέυνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας εἰργάσθη κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τοῦ λήξαντος ἔτους 1974 μὲ μειωμένον ἐπιστημονικὸν προσωπικόν, εἴτα ὁμως ἐνισχύθη διὰ τῆς προσλήψεως τῶν συντ. Αἰκατερίνης Πολυμέρου (16 Μαΐου) καὶ Ἐλευθερίου Ἀλεξάκη (1 Ὀκτωβρίου), ὡς καὶ διὰ τῆς ἐπανόδου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς συντ. Μιράντας Τερζοπούλου-Παπαγεωργίου (11 Νοεμβρίου).

Τὸ βοηθητικὸν προσωπικὸν ἐμειώθη ἔνεκα τοῦ θανάτου τῆς γραφέως Ἀλίκης Γιαννοπούλου (23 Ἀπριλίου).

Ἐπιτελεσθὲν ἔργον:

Α'. Εἰσαγωγή λαογραφικῆς ὕλης

Εἰς τὸ Κέντρον εἰσῆχθησαν:

1. 9 λαογραφικαὶ συλλογαὶ (χειρόγραφοι ἢ δακτυλογραφημέναι) ἐκ σελίδων 1058. Ἐκ τῶν συλλογῶν τούτων αἱ 5 ἀπεστάλησαν ὑπὸ ἐκπαιδευτικῶν, αἱ δὲ λοιπαὶ ὑπὸ διαφόρων ἄλλων συλλογέων.

2. 38 ἡχογραφήσεις μουσικῆς δημοδῶν ᾠσμάτων καὶ λαϊκῶν χορῶν ἐκ Κρήτης ἐκ προσφορᾶς τοῦ ἐλληνοαμερικανοῦ μουσικολόγου Μενελάου Καλογιαννίδη.

3. 381 δίσκοι (εἰς διπλοῦν), ἰδίᾳ λαϊκῆς μουσικῆς, κατατεθέντες εἰς τὸ Κέντρον ὑπὸ διαφόρων παραγωγῶν μέσω τοῦ ἐργοστασίου τῆς Ἑλληνικῆς Φωνογραφικῆς Ἑταιρείας «Κολούμπια».

Β'. Ἀρχειακὸν καὶ εὐρύτερον ἐπιστημονικὸν ἔργον

α') Ἀπεδελτιώθη ὑπὸ τῶν γραφέων τοῦ Κέντρου ἡ λαογραφικὴ ὕλη 10 χ/φών συλλογῶν ἐπὶ 3176 δελτίων.

β') Οἱ συντάκται κατέταξαν 606 ᾄσματα καὶ ἐτοποθέτησαν εἰς τὰς οἰκείας δελτιοθήκας 471 ᾄσματα καὶ 13867 δελτία ποικίλης λαογραφικῆς ὕλης.

Παραλλήλως ἡσχολήθησαν οὗτοι μὲ τὴν ἀποδελτιώσιν τοῦ ἐν τοῖς χ/φοῖς ὑλικοῦ διὰ τὴν σύνταξιν λαογρ. χάρτου τροφῶν καὶ ἄλλων θεμάτων, μὲ τὴν σύνταξιν ἐρωτηματολογίου διὰ τὸν ὑλικὸν βίον τοῦ λαοῦ, μὲ τὴν ἀντιγραφὴν ἐκ τῶν ἀντιτύπων τοῦ Α' ἐρωτηματολογίου τοῦ Κέντρου διὰ τὸν γεωργικὸν βίον καὶ ταξινόμησιν τῶν ἐν αὐτοῖς χωρίων τῆς Ἑλλάδος κατὰ γεωγραφικὰς περιφερείας διὰ τὸν καταρτισμὸν βασικοῦ χάρτου (ὑποβάθρου) τοῦ Ἀτλαντος τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας, ὡς καὶ μὲ τὴν σύνταξιν εὐρετηρίου ὀνομάτων καὶ πραγμάτων τῆς Βιβλιογραφίας τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας τῶν ἐτῶν 1921 - 1971, ἥτις ἔχει δημοσιευθῇ εἰς τοὺς τόμους τῆς Ἐπετηρίδος τοῦ Κέντρου.

γ') Ὁ διευθυντὴς τοῦ Κέντρου ἡσχολήθη μὲ τὴν ἐπιλογὴν ὕλης ἐκ τοῦ ἀρχείου ᾠσμάτων καὶ ἐπιστημονικὴν ἐπεξεργασίαν αὐτῆς διὰ τὸν ὑπὸ ἐκδοσιν Β' τόμον τῆς Ἐκλογῆς Ἑλληνικῶν Δημοτικῶν Τραγουδιῶν.

Γ'. Δημοσιεύματα

1. Έξετυπώθη καὶ ἐκυκλοφορήθη ἐπιμελείᾳ τοῦ διευθυντοῦ ὁ ΚΒ' τόμος τῆς Ἑπετηρίδας τοῦ Κέντρου τῶν ἐτῶν 1969 - 1972 μὲ μελέτας τοῦ διευθυντοῦ (2), τοῦ συντάκτου Γεωργ. Αἰκατερινίδου, τῶν διατελεσάντων κατὰ τὸ παρελθὸν διευθυντῶν Δημ. Οἰκονομίδου καὶ Γεωργ. Σπυριδάκη καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Ἀρχείου Δικαίου Μενελάου Τουρτόγλου. Ὁ τόμος οὗτος περιέχει προσέτι τὴν Βιβλιογραφίαν τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας τῶν ἐτῶν 1968 - 1971, συνταχθεῖσαν ὑπὸ τῶν συντακτῶν Γεωργ. Αἰκατερινίδου καὶ Ἀγγέλου Δευτεραίου.

2. Έξετυπώθη ὁ χάρτης τοῦ σιδηροῦ ἀρότρου κατασκευασθεὶς τῇ ἐποπτείᾳ τοῦ διευθυντοῦ ὑπὸ τοῦ ἐπὶ ἀναθέσει ἔργου ἐν τῷ κέντρῳ ἐργασθέντος Γρηγ. Δημητροπούλου.

3. Ἐπερατώθη ἡ ἐκτίπωσις εἰς β' ἔκδοσιν τοῦ Β' τόμου τῶν συμμείκτων τοῦ Ν. Γ. Πολίτου.

4. Συνεχίσθη ἡ προπαρασκευαστικὴ ἐργασία διὰ τὴν ἔκδοσιν δημῶδων μελωδιῶν ἐκ τῆς νησιωτικῆς Ἑλλάδος τοῦ ἔργου τῆς μουσικολογικῆς ἐπεξεργασίας αὐτοῦ ἀνατεθέντος ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας εἰς τὸν μουσικολόγον Σπυρ. Περιστέρην.

Δ'. Βιβλιοθήκη

Εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τοῦ Κέντρου εἰσῆχθησαν 156 δημοσιεύματα.

Ε'. Ἐπιστημονικὰ συνέδρια

Τὸ Κέντρον ἀντεπροσωπεύθη α') εἰς τὸ ἐν Θεσσαλονίκῃ συνελθὸν Α' Συμπόσιον Λαογραφίας τοῦ Βορειοελλαδικοῦ χώρου (18 - 20 Ἀπριλίου) διὰ τοῦ διευθυντοῦ Στεφ. Ἡμέλλου καὶ τοῦ συντ. Γεωργ. Αἰκατερινίδου, οἵτινες προέβησαν καὶ εἰς σχετικὰς ἀνακοινώσεις, β') εἰς τὴν ἐν Visegrád τῆς Οὐγγαρίας λαβοῦσαν χώραν 5ην Σύνοδον πρὸς ἔκδοσιν Ἐθνολογικοῦ Ἀτλαντος τῆς Εὐρώπης (23 - 28 Σεπτεμβρίου) διὰ τοῦ διευθυντοῦ, ὅστις καὶ προέβη εἰς σχετικὴν ἀνακοίνωσιν. (Περὶ τῆς συνόδου ταύτης βλ. ἐκτενῆ ἔκθεσίν του ἐν Λαογραφίᾳ 29 (1974), σ. 271 - 273).

ΣΤ'. Εἰς τὴν Μουσικὴν Συλλογὴν τοῦ Κέντρου εἰσῆχθησαν 11 ἀντικείμενα (ἀρ. 791 - 801), τὰ ὅποια προσέφεραν ὁ μουσικὸς Ἰάκ. Ἡλίας (2) καὶ ἡ Εὐαγγελία Φραγκάκι (9).

Τὴν Βιβλιοθήκην τοῦ Κέντρου καὶ τὴν ἐν αὐτῷ ἀποκειμένην λαογραφικὴν ὕλην ἐχρησιμοποίησαν πολλοὶ Ἕλληνες καὶ ξένοι ἐρευνηταί. Πρὸς τούτους παρεσχέθησαν δι' ἀλληλογραφίας εἰς ἀλλοδαποὺς ἐρευνητὰς ἐπιστημονικαὶ πληροφορίαι ἀφορῶσαι εἰς ἑλληνικὰ λαογραφικὰ θέματα.

Σ. Δ. Η.

RÉSUMÉ

Exposés sur l'activité du Centre de Recherches du Folklore Hellénique pendant les années 1973, 1974.

**ΤΙΜΗΤΙΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ
ΕΙΣ ΣΥΛΛΟΓΕΙΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΥΛΗΣ
ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1973, 1974**

Ἐκ τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἰδίᾳ λειτουργῶν, οἱ ὅποιοι κατὰ τὰ ἔτη 1973 - 1974 κατέθεσαν εἰς τὸ Κέντρον συλλογὰς λαογραφικῆς ὕλης, ἔτυχον τιμητικῶν διακρίσεων μετὰ πρότασιν τοῦ Διευθυντοῦ, εἰσήγησιν τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἀπόφασιν τῆς Συγκλήτου τῆς Ἀκαδημίας, συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀρ. 27761 /1952 ἐγκύκλιον αὐτῆς, οἱ ἐξῆς συλλογεῖς:

Α'. ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1973

I. ΠΡΩΤΟΣ ΕΠΑΙΝΟΣ ΜΕΤΑ ΧΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ ΔΡΧ. 6.000

1. Πηνελόπη Ψάνη, καθηγήτρια, διὰ τὴν συλλογὴν τῆς ἐκ Πολυχνίτου Λέσβου ἐκ σελ. 581 (ἀρ. χ/φου 3579).
2. Μενέλαος Καραμεσίνη, καθηγητῆς, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐξ Ἁγίου Γεωργίου Γρεβενῶν ἐκ σελ. 240 (ἀρ. χ/φου 3646).

II. ΤΡΙΤΟΣ ΕΠΑΙΝΟΣ ΜΕΤΑ ΧΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ ΔΡΧ. 3.000

1. Δημήτριος Χριστοδούλου, ἱερεὺς, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Κορινθίας ἐκ σελ. 152 (ἀρ. χ/φου 3612).
2. Μιχαὴλ Βλάικος, διδ/λος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐξ Ἀλοννήσου Βορ. Σποράδων ἐκ σελ. 72 (ἀρ. χ/φου 3628).
3. Χαρίλαος Φίτζιος, διδ/λος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Λεχόβου (ν. Ἡρωϊκὸν) Φλωρίνης ἐκ σελ. 179 (ἀρ. χ/φου 3629).
4. Φοῖβος Νικολακάκης, διδ/λος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐξ Ἀνατολικῆς Κρήτης ἐκ σελ. 116 (ἀρ. χ/φου 3633).
5. Ἀπόστολος Κάτσενος, διδ/λος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Καβάλλου Λευκάδος ἐκ σελ. 110 (ἀρ. χ/φου 3642).
6. Σοφία Ρουσάλη-Διατσίντου, διὰ τὴν συλλογὴν τῆς ἐκ Τσακωνιάς ἐκ σελ. 286 (ἀρ. χ/φου 3650).

III. ΕΠΑΙΝΟΣ ΑΝΕΥ ΧΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ

1. Ἰωάννης Γουλές, ἔμπορος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐξ Ἀστακοῦ Αἰτωλοακαρνανίας ἐκ σελ. 504 (ἀρ. χ/φου 3577).
2. Σπυρίδων Καραγιάννης, ἱερεὺς, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Γκούρας Κορινθίας ἐκ σελ. 100 (ἀρ. χ/φου 3586).

3. Δημήτριος Γκιώνης, ιερέυς, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Περαιώρας Κορινθίας ἐκ σελ. 152 (ἀρ. χ/φου 3643).
4. Χρῆστος Παπανικολάου, ιερέυς, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Κορινθίας ἐκ σελ. 164 (ἀρ. χ/φου 3645).
5. Ὁθων Νίκας, ιερέυς, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Δροσοπηγῆς Κορινθίας ἐκ σελ. 106 (ἀρ. χ/φου 3649).
6. Βλάσιος Γιαννακόπουλος καὶ Ἀλεξάνδρα Γιαννακοπούλου, διδ/λοι, διὰ τὰς συλλογὰς τῶν ἐκ Φιλίων Καλαβρύτων καὶ Πραστοῦ Κυνουρίας ἐκ σελ. 230 (ἀρ. χ/φων 3647 καὶ 3648).

Β'. ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1974

Ι. ΠΡΩΤΟΣ ΕΠΑΙΝΟΣ ΜΕΤΑ ΧΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ ΔΡΧ. 10.000

1. Παναγιώτης Ρουμελιώτης, διδ/τος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Σκούρας καὶ Βαρβίτσης Λακωνίας ἐκ 408 σελίδων πυκνῶς δακτυλογραφημένων + 180 φωτ. + 4 σχεδ. (ἀρ. χ/φου 3773).
2. Πέτρος Παγώνης, διδ/τος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Πέτρας Τριφυλίας ἐκ 305 δακτυλογραφημένων σελίδων + τετραγείρ. συνταγῶν ἐκ σελ. 30 + 12 φωτ. + 1 ταιν. μαγνητ. μὲ 24 ἡχογραφημένα ᾄσματα (ἀρ. χ/φου 3772).

Η. ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΕΠΑΙΝΟΣ ΜΕΤΑ ΧΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ ΔΡΧ. 5.000

1. Λάμπρος Ζιανίκας, διδ/τος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Πρεβέζης ἐκ σελ. 131 (ἀρ. χ/φου 3766).
2. Κωνσταντῖνος Μαντᾶς, διδ/τος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ προσφύγων Παλλαδαρίου Προύσης Μ. Ἀσίας ἐκ σελ. 310 + 29 φωτ. (ἀρ. χ/φου 3769).
3. Πολυχρόνης Νταλάσης, διδ/τος, διὰ 2 συλλογὰς τοῦ μὲ παροιμίας, αἰνίγματα καὶ δημῶδη ᾄσματα ἐκ Δυτ. Θεσσαλίας ἐκ σελίδων συνολικῶς 161 (ἀρ. χ/φων 3771Α, 3771Β).
4. Παναγιώτης Οἰκονόμου καὶ Παναγιώτα Οἰκονόμου, διδ/λοι, διὰ τὴν συλλογὴν τῶν ἐκ Κερτέζης Καλαβρύτων ἐκ σελ. 408 + 27 φωτ. (ἀρ. χ/φου 3686).
5. Γεώργιος Περάκης, διδ/τος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Μουστάκου Χανίων ἐκ σελ. 255 + 29 φωτ. (ἀρ. χ/φου 3676).
6. Θωμᾶς Σταμούλης, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐξ Εὐρυτανίας ἐκ σελ. 236 (ἀρ. χ/φου 3665).

ΙΙΙ. ΤΡΙΤΟΣ ΕΠΑΙΝΟΣ ΜΕΤΑ ΧΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ ΔΡΧ. 3.000

1. Ἀλέξανδρος Ἀδαμίδης, διδ/τος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐξ Ἀγίου Βασιλείου Λαγκαδᾶ ἐκ σελ. 156 (ἀρ. χ/φου 3654).
2. Παῦλος Γκαλντέμης, διδ/τος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Κωστάνιανης Ἡπείρου ἐκ σελ. 158 (ἀρ. χ/φου 3681).

3. *Θωμᾶς Κυρίτσης*, διδ/λος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Καναλίων Καρδίτσης ἐκ σελ. 260 + 41 φωτ. (ἀρ. χ/φου 3682).
4. *Κωνσταντῖνος Σιᾶτος*, διδ/λος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Μανεσίου Καλαβρύτων ἐκ σελ. 181 + 21 φωτ. (ἀρ. χ/φου 3736).
5. *Νικόλαος Τζελέπης*, διδ/λος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Μπουμπούκων Καλαβρύτων ἐκ σελ. 184 + 39 φωτ. (ἀρ. χ/φου 3718).
6. *Ἀναστάσιος Φιλιππόπουλος*, διδ/λος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Τρικόρφου Δωρίδος ἐκ σελ. 129 (ἀρ. χ/φου 3767).

IV. ΤΕΤΑΡΤΟΣ ΕΠΑΙΝΟΣ ΑΝΕΥ ΧΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ

1. *Γεωργία Ἀρβανίτη*, διδ/σσα, διὰ τὴν συλλογὴν τῆς ἐκ Κερτέζης Καλαβρύτων ἐκ σελ. 92 + 23 φωτ. (ἀρ. χ/φου 3744).
2. *Βασίλειος Γιτσούλης*, διδ/λος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Πολυκαστάνου Βοΐου Κοζάνης ἐκ σελ. 80 (ἀρ. χ/φου 3657).
3. *Δημήτριος Δάνος*, διδ/λος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Βίτσης Ζαγορίου ἐκ σελ. 68 (ἀρ. χ/φου 3680).
4. *Βασιλικὴ Καλογεράκη*, διδ/σσα, διὰ τὴν συλλογὴν τῆς ἐκ Λειβαρτζίου Καλαβρύτων ἐκ σελ. 93 (ἀρ. χ/φου 3726).
5. *Λεωνίδας Δημητρόπουλος καὶ Ἀσπασία Κοκκίνη*, διδ/λοι, διὰ τὴν συλλογὴν τῶν ἐκ Ψωφίδος Καλαβρύτων ἐκ σελ. 61 (ἀρ. χ/φου 3695).
6. *Γεώργιος Κούβελος*, διδ/λος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Καλλιφωνίου (πρ. Σαββανοῖ) Καλαβρύτων ἐκ σελ. 102 (ἀρ. χ/φου 3717).
7. *Ἀθανάσιος Κουφὸς καὶ Αἰκατερίνη Ἀλεξανδράτου-Κουφοῦ*, διδ/λοι, διὰ τὴν συλλογὴν τῶν ἐκ Κρινοφύτων Καλαβρύτων ἐκ σελ. 99 (ἀρ. χ/φου 3728).
8. *Μαργαρίτα Λουκοπούλου καὶ Νικόλαος Σκρέμπος*, διδ/λοι, διὰ τὴν συλλογὴν τῶν ἐκ Παγκρατίου Καλαβρύτων ἐκ σελ. 70 (ἀρ. χ/φου 3754).
9. *Χρῆστος Σκανδάλης*, διδ/λος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ διαφόρων χωρίων τῆς Ἡπείρου ἐκ σελ. 173 (ἀρ. χ/φου 3768).
10. *Ἀναστάσιος Σιοῦτος*, διδ/λος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Δεχουνίου Καλαβρύτων ἐκ σελ. 64 (ἀρ. χ/φου 3746).

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΛΗΦΘΕΝΤΑ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1973-1974
ΕΞ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΕΤΗΡΙΔΑ,
ΕΚ ΔΩΡΕΩΝ ΚΑΙ ΕΞ ΑΓΟΡΑΣ

(Revue reçues pendant les années 1973 - 1974 par donations,
achat et en échange de l'Annuaire du Centre de Recherches
du Folklore Hellénique)

Α'. ΕΛΛΗΝΙΚΑ
(en langue grecque)

Ἀμάλθεια. Τριμηνιαῖον ἱστορικὸν - λαογραφικὸν περιοδικόν. Ἅγιος Νικόλαος Κρήτης, ἔτ. Δ' (1973), Ε' (1974).

Ἀρχεῖον Εὐβοϊκῶν Μελετῶν. Ἀθῆναι, τόμ. ΙΣΤ' (1970) - ΙΘ' (1974). (Ἐκδοσις τῆς Ἑταιρείας Εὐβοϊκῶν Σπουδῶν).

Ἀρχεῖον τῶν Βυζαντινῶν Μνημείων τῆς Ἑλλάδος. Ἀθῆναι, τόμ. ΙΒ' (1973).

Ἐπετηρὶς (Κέντρον Ἐπιστημονικῶν Ἑρευνῶν). Λευκωσία, τόμ. V (1971), VI (1973).

Ἐπετηρὶς Ἑταιρείας Κυκλαδικῶν Μελετῶν. Ἐν Ἀθήναις, τόμ. Η' (1970), Θ' (1973).

Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρὶς τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἐν Ἀθήναις, τόμ. ΚΒ' (1971 - 1972), ΚΓ' (1972 - 73).

Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρὶς τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων, Δωδώνη. Ἰωάννινα, τόμ. 1 (1972), 2 (1973), 3 (1974).

Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρὶς τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Ἐν Θεσσαλονίκῃ, τόμ. 11 (1969).

Θησαυρίσματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἰνστιτούτου Βυζαντινῶν καὶ Μεταβυζαντινῶν Σπουδῶν. Βενετία, τόμ. 10 (1973).

Κιμωλιακά. Ἐν Ἀθήναις, τόμ. Γ' (1973), Δ' (1974).

Κυπριακαὶ Σπουδαί. Δελτίον τῆς Ἑταιρείας Κυπριακῶν Σπουδῶν. Ἐν Λευκωσίᾳ Κύπρου, τόμ. ΛΣΤ' (1972), ΛΖ' (1973).

Κυπριακὸς Λόγος. Λευκωσία, ἔτ. 2 (1970), 3 (1971), 4 (1972), 5 (1973), 6 (1974).

Λακωνικά. Διμηνιαία ἐπιθεώρησις. Ὅργανον τοῦ Συνδέσμου τῶν ἐν Ἀττικῇ Λακεδαιμονίων. Ἀθῆναι, ἔτ. Η' (1972), Ι' (1973), ΙΑ' (1974).

Λαογραφία. Δελτίον τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφικῆς Ἑταιρείας. Ἐν Ἀθήναις, τόμ. ΚΗ' (1972).

Λαογραφικὴ Κύπρος. Λευκωσία, χρόν. Β' (1972).

Μαθητική Έστια. Περιοδικόν τῶν μαθητῶν τοῦ Παγκυπρίου Γυμνασίου. Λευκωσία Κύπρου, ἔτ. ΚΑ' (1970 - 71), ΚΒ' (1971 - 72), ΚΓ' (1972 - 73), ΚΔ' (1973 - 74).

Μικρασιατικά Χρονικά. Ἀθῆναι, τόμ. 15 (1972).

Μόρφωσις. Παγκύπριον ἐκπαιδευτικόν περιοδικόν. Καραβῆς Κύπρου, ἔτ. ΚΘ' (1973), Λ' (1974).

Νιοχώρι. (Νεοχώριον), ἔτ. Γ' (1972), Δ' (1973), Ε' (1974).

Τὰ Συμαῖκα (Ἐπιτροπῆς Συμαῖκων Ἐκδόσεων). Ἀθῆναι, τόμ. Β' (1974).

Β'. ΞΕΝΑ

(en langues étrangères)

Bibliothèque du Musée de l'Homme. Paris. Liste des Acquisitions 1972, 1973.

Bulletin folklorique d'île-de-France. Paris, année XXXI (1969), XXXII (1970), XXXIII (1971).

Ethnologia Slavica. Bratislava, tom. V (1973).

Ethnologie française. Revue de la Société ethnographie française, tom. I (1971), II (1972), No. 1 - 2.

Fabula. Zeitschrift für Erzählforschung, hrsg. von Kurt Ranke. Berlin, Bd. 13 (1972).

Fataburen. Stockholm, 1972, 1973, 1974.

FF Communications. Helsinki, No 211, 212, 213, 214.

Folklore. London, vol. 82 (1971), 83 (1973).

Forschungen zur Volks- und Landeskunde. Bukarest, vol. 16 (1973).

Hessische Blätter für Volkskunde. Giessen, Bd. 62 - 63 (1971 - 72).

Hzbectja. Bulletin de l'Institut et Musée d'Ethnographie. Sofia, t. XIII (1971), XV (1974).

Internationale Volkskundliche Bibliographie. Bonn 1972, Jahrg. 1969 und 1970.

Jahrbuch für Volksliedforschung. Berlin, Jahr. 17 (1972), 18 (1973).

Journal of American Folklore. Philadelphia, vol. 84 (1971), 85 (1972), 86 (1973), 87 (1974).

Journal of the Faculty of Arts. Malta, vol. V (1972 - 4).

Národopismé Aktuality. Tschechoslowakei, vol. X (1973), XI (1974).

Nederlandse Volkskundige Bibliografie. Antwerpen, deel XIV (1972), XVIII (1974).

Objets et Mondes. Paris, tome XII (1972), XIII (1973), XIV (1974).

Österreichische Zeitschrift für Volkskunde. Wien, Bd. 75 (1972), 76 (1973), 77 (1974).

Proverbium (Société de Littérature Finnoise). No 16 (1971) - 24 (1974).

Revista de Etnografie si Folklor. Bucuresti, tom. 18 (1973), 19 (1974).

Revue des Etudes Sud-Est Européennes. Bucuresti, tom. X (1972), XI (1973).

Schweizerisches Archiv für Volkskunde. Basel, Bd. 68 - 69 (1972 - 73), 70 (1974).

Yearbook of the International Folk Music Concil. Vol. 3 (1971).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΠΙΝΑΞ ΛΕΞΕΩΝ, ΚΥΡΙΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ

Ἀβγανιστάν 17
 ἀβγόν: τοῦ Βατζελιοῦ 55
 — εὐαγγελισμένο 55 —
 κλούβιο 56 — κόκκινο
 Μ. Πέμπτης, Κόκκινης
 Πέμπτης 3, 4, 5, 55,
 56, 57, 58 — μύρης ὄρ-
 νιθος 3, 5, 56 — μεγα-
 λοπεφτιάτικο 55 — ἀνε-
 στημένα 55 — Πα-
 ναΐτσας 55 — τοῦ Πά-
 σχα 3, 6 — πρωτόγεν-
 νης κόττας 58 — ὡς
 ἀποτρεπτικὸν τῆς χαλά-
 ζης 4, 56 — δαχτυλίδι
 4 — δαχτυλιδόπετρα 5
 χειρὶ 5 — κρατητή-
 ρα 5 — περίπτων 4,
 6 — προφυλακτήριον ἐγ-
 κύου 5 — τιμιόζυλο 4 —
 εἰς τὸ εἰκονοστάσι 6,
 56
 ἀβγῶν θυσία 57 — κατὰ-
 θαψις εἰς ἀμπέλι 6, 55,
 56 — κέλυφος κόκκινο
 ἢ λευκὸ 57
 ἄγγελος τῆς βροντῆς 54
 — τῆς χαλάζης 54
 ἁγία Βλαχέρνα 53
 ἁγία Ἑλένη 53
 ἁγία Ἱεροσαλὴ 53
 ἁγία Τριάδα 54
 ἁγιασμός 53
 ἅγιοι προστάται τῶν γεωρ-
 γῶν 53
 ἅγιος Ἀντώνιος 54
 ἅγιος Ἀρσένιος 54
 ἅγιος Βαρθολομαῖος 53
 ἅγιος Γεώργιος 53
 ἅγιος Θεόδωρος (κόλλυβα)
 62

ἅγιος Ἰωάννης ὁ Θεολό-
 γος 54
 ἅγιος Τρύφων 53
 ἅγιος Χριστόφορος 54, 55
 ἁγκωνὴ κτήματος 55
 ἁέρος καθαρισμός 57
 λίθος ἀετίτης 7, 8
 ἀετόπετρα, ἀετοῦ πέτρα 8
 ἀετὸς 7
 ἀετοῦ πέτρα· βλ. ἀετόπετρα
 αἰδοῖα γυναικεῖα 61
 αἵματος προσφορά 60
 αἷμα σπάλακος 61
 ἀκουιλίνα 8
 ἄλατος ρῖψις εἰς τὴν φω-
 τιά 58
 ἁλώνι, κουλούρα με σταυ-
 ρὸν 56
 ἄμπελος 50 κέξ.
 ἄμπελὼν 6
 ἀμφιθαλὲς τέκνον 60
 Ἀναλήψεως ἁργία 53
 ἀνάποδα 57, 58, 60, 61
 ἀνάσκελα 58
 Ἀναστάσεως κηρίον 62 —
 στίχοι 62
 Ἀναστενάρηδων (χορὸς) 48
 ἀνθράκων ρῖψις εἰς τὴν
 αὐλὴν πρὸς ἀποτροπὴν
 τῆς χαλάζης 59
 ἀποβολὴ ἐγκύων 3
 ἀπόδεσις χαλάζης 59
 ἁργίας παραβίσεις 52 κέξ.
 ἀριστερὸς βραχίον 7
 ἄρπη καρχαρόδους 13
 ἀσπροβδόμαδο 52
 ἀσπροπέφτη 52
 ἄσπρη ρόκα 52
 ἄσπρο πέπλο 52
 Ἄττις (λατρεία) 3

γενεσίματος ἀποφυγὴ 52
 δεκαπεντασύλλαβος στίχος
 23, 24 κέξ.
 δεκασύλλαβος στίχος 38 κέξ.
 δεκατρισύλλαβος 23, 31 κέξ.
 δεξιὸν χέρι 61
 δέρμα κροκοδείλου 57 —
 ὑαίνης 57 — φώκης 57·
 βλ. καὶ κόσκινον
 δέσιμο καρπῶν 56
 Διακαινησίμου Πέμπτη 52
 Διρπανᾶς 11
 δίσημος 18
 δορὰ ἵππου ποταμίου 55
 Δραπανιάρης 11
 δρεπανάκι 13
 δρεπανάρα 13
 δρεπάνι 11, 16 — ἀτσα-
 λένιο 13 — δίκοπο 13 —
 ὀλόχρυσος 14 — ἀπὸ
 φλωρὶ 14 — εἰς ἀπο-
 τροπὴν χαλάζης 59 — εἰς
 σταύρωμα συννέφου 61
 δωδεκασύλλαβος στίχος 33
 κέξ.
 ἐγκωνὴ 59
 εἰκὼν Θεοτόκου 53 —
 εἰκόνας ἔκθεσις 58 —
 εἰκόνων περιφορὰ 55
 εἰκονοστάσιον 56
 ἔμμηνος γυνή 61
 ἐνδεκασύλλαβος στίχος 36
 κέξ.
 ἐννεκασύλλαβος στίχος 23
 ἐξάσημος 20
 ἐξόρκιον 59
 ἐξωμωσία χριστιανοῦ 51
 ἐπίτριτος 18, 19
 ἐπτάσημος ρυθμὸς 17 κέξ

ἐπτασύλλαβος στίχος 23,
43 κέξ.

ἐπωδὴ 54, 58, 59, 60, 61, 62
Erntegeräte 10 κέξ.

Erntemaschine 11, 12

ἐρωτική μεῖζις ἀδελφῶν 51
— μεταξὺ μητρὸς καὶ
υἱοῦ 51

Giftschlagen 13

Glöckchen 13

Grasschnitt 14

Harke 15

θόρυβος μεταλλικός 60

θυέλλης ἀπομάκρυνσις 57

Ἰατροσόφιον 59

Ἰνδία 17

Ἰουβενάλλης 57

Ἰουστῖνος, μάρτυς 61

Καλαματιανὸς (χορὸς) 17,
23, 30

κάλαντα 38

καρπῶν δέσιμος 56

κατάδεσις χαλάζης 56

κέλυφος ἀβγοῦ, κατάθα-
ψις εἰς ἀγρὸν 56

κερασσυντέικον, χορὸς Πόν-
του 23

κηρίον 53 — Ἀναστάσεως 62

κλειδιά κύκλω χωρίου 55

κόκκινο ἀβγὸ 58· βλ. καὶ
ἀβγὸ

κόλλυβα ἁγίου Θεοδώρου
62

κολλύβων μοίρασμα 62

κόμης λύσιμος 60

κοντὸς (τραγοῦδι) 51

κοπίδα 14, 15

κόσα 16

κόσκινον ἐκ δέρματος φώ-
κης 57

κουλούρα με σταυρὸν 56·
βλ. καὶ ἀλῶνι

κρατητήρα, φυλακτήριον
ἐγκύων, 3, 5, 8, 9

κραμαστάλα 59

κροκοδείλου δέρμα· βλ. δέρ-
μα

κωδόνων κροῦσις 60

λαμπροκέρι 58

λατρείας σύμβολα (ἀβγὸ) 6

Lederquasten 13

λεῖμμα 31

λείψανον (ἁγίου Χριστοφό-
ρου) 54

λελέκι 16

λίθος ἔγκυος 7, 8 — εὐτό-
κιος 7

λιτανεῖται 53 — λιτάνευσις
εἰκόνης 55 — λιτανευτιζή
πομπή 55

μαγικαὶ πράξεις πρὸς ἀπο-
τροπὴν χαλάζης 61

μαγικός κύκλος 55

μάγισσα 60

Mähmaschinen 14

Μάης εἰς παροιμίαν 50

Μάνδρα (χορὸς Κύπρου) 23,
44, 48

μανίκι ἁγίας Ἐλένης 53

μανίκια· βλ. μαχαίρι μαυ-
ρομάνικο

Μαντηλάτος, χορὸς Θρά-
κης 23, 44, 47, 48

Μαρία 60

μαύρη ὄρνιθα 6

μαύρης ὄρνιθος ἀβγὸν 56

μαυρομάνικο μαχαίρι 58,
59, 61

μαχαίρι μαυρομάνικο 58

— με κοκκαλένια ἢ ξύ-
λινα μανίκια 59, 61

μαχαίρας κάρφωμα εἰς τὴν
γῆν — εἰς τάβλαν 61

μαχιά 59

μεικταὶ μορφαὶ στίχων 23

μετάλλων ἀποτρεπτική δύ-
ναμις 58

Mittagspause 11

μοναστηριακῆς παρουσίας
φθορά 52

νεφοδιῶνται 61

νόθον 50

ὀκτασύλλαβος στίχος 23

ὄριον χωρίου 51· βλ. καὶ
σύνορον

ὀρίου ἀγροῦ περιχάραξις 55

παιωνικὸν ρυθμικὸν γ'νος
20

παλαμαριά 14, 15

παλαμαριά ἀσημένια 14

Παναγιά, εἰς ἐπωδὴν 61

παρθένου ράκος 57

παροιμία 50

Πάσχα 53

Πέμπτη 52

Πέμπτη ἀπὸ τοῦ Πάσχα
μέχρι τῆς Πεντηκοστῆς
53

Μ. Πέμπτη, 52, 56 57, 62

Μ. Πέμπτης θυμίαμα 6

πεντάσημος 20

Πεντηκοστή (ἐορτὴ) 53

περιόρασις 55

περισχοινισμός 55

περιφορά (εἰκόνων) 55

περιφορά εἰς ἀμπέλι, χω-
ρίον

ποδιά ἁγίας Τριάδας 54

προφήτης Ἡλίας 53, 54,
55

πρωτόγεννης κόττας ἀβγὸ
58

πρῶτος χρόνος (μουσ.) 18

πρωτότοκον τέκνον 60

πρωτότοκος κόρη 60

πυρὰ 58

πυροβολισμός 60

πυροστιὰ 57, 59, 60

πυροστιᾶς ἀνατροπὴ 61 —
ρῖψις ἀνάποδα 57

ράκη γυναικεῖα πρὸς ἀπο-
τροπὴν χαλάζης 61

ράκος παρθένου 57

Sense 13

σημεῖον (μουσ.) 18

Sichel 11, 14

Sichel - Monat 11

Münzengold (Sichel) 14

[Sichel] aus Stahl 13

Sichel zweischneidig 18

σιδερένια ἀντικείμενα πρὸς
ἀποτροπὴν τῆς χαλάζης
59

σιδερένιο φτυάρι 59

σίδηρα δι' ἐμπόδιον χα-
λάζης 59

σιδήρου ἀποτρεπτικὴ δύ-
ναμις 58 — μαγικὴ χρῆ-
σις 59

similia similibus 8

σκούπα 58

σουγιάς δεμένος 58

σουγκάρι 60

σπάλακος αἶμα 61

σταύρωμα συννέφου με ἄ-
λας 58 — με δρεπάνι 61

Storch-Sichel 11

σύνορα (τοῦ χωριοῦ) 53,
55

Τελχῖνες Ρόδου 61

Τετάρτη τῆς Λαμπρῆς 52

τετράσημος 18, 20, 21

τραγοῦδια (ἐρωτικά) 17

τραγοῦδι Κοντοῦ 51

τρία 58

τρίποδη πυροστιὰ 60

τρίσημος 18, 21

τρίσημος ἱαμβικός 20

Τρίτη τοῦ Πάσχα 53

Τρουτσέτα 14

τσάκισμα 23, 27, 28, 29,
33, 42, 45, 47

υαίνης δέρμα· βλ. δέρμα
ὄνι 52

Ὑπαπαντὴ (ἐορτὴ) 53

ὕψωμα 6

ὕψωσις ἄρτου 55

φαρτσέτα 14

Φλογοθεήλ 54

φτυάρι σιδερένιο 59

φώκης δέρμα· βλ. δέρμα

χάλαζα 50 κέξ.

χαλάζης ἀποτροπὴ καὶ κα-
τάπαυσις 50 κέξ. — κα-
τάδεσις 56

χαλαζοφύλακες 61

χαλκοῦς πίναξ 59

χελώνης περιφορά, ταφή 57

χορεῖος ἄλογος 18, 19

Χριστὸς εἰς ἐπωδὴν 51

χρῶμα κόκκινον, μαῦρον 6

ψαλμοὶ εἰς ἀποτροπὴν χα-
λάζης 59

ψίκι 52

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α
(TABLE DES MATIÈRES)

	Σελ.
Στέφ. Δ. Ήμελλος , Θρακικὸν πασχαλινὸν ἔθιμον μαγικοῦ περιεχομένου. (Coutume de Pâques de Thrace au contenu magique)	3 - 9
Steph. D. Imellos , Die Erntegeräte in Griechenland. (Τὰ ἐργαλεῖα θερισμοῦ ἐν Ἑλλάδι)	10 - 16
Σπυρ. Δ. Περιστέρης , Ὁ ἐπτάσημος ρυθμὸς εἰς τὰ ἐλληνικὰ δημοτικὰ τραγούδια. (La mesure de sept temps [Eptassimos] dans les chansons populaires grecques)	17 - 49
Αἰκατερίνη Πολυμέρου , Δημῳδοὶ δοξασαὶ περὶ χαλάζης καὶ τρόποι πρὸς ἀποτροπὴν ἢ κατάπαυσίν τῆς. (Croyances populaires concernant la grêle et les moyens utilisés pour l'éviter ou l'arrêter)	50 - 62
Δημ. Β. Οἰκονομίδης , Βιβλιογραφία τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας τῶν ἐτῶν 1800 - 1906. (Bibliographie du Folklore Grec des années 1800 - 1906)	63 - 270
Ἐκθεσις λαογραφικῶν ἀπεστολῶν κατὰ τὸ ἔτος 1973. (Rapport sur la missions folkloriques pendant l'année 1973)	271 - 272
Λαογραφικαὶ συλλογαὶ κατατεθεῖσαι εἰς τὸ Κέντρον Ἑρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας κατὰ τὰ ἔτη 1973, 1974. (Collections de matériel folklorique, déposées au Centre de Recherches du Folklore Hellénique pendant les années 1973, 1974)	273 - 278
Ἐκθέσεις πεπραγμένων τοῦ Κέντρου Ἑρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας κατὰ τὰ ἔτη 1973, 1974. (Exposés sur l'activité du Centre de Recherches du Folklore Hellénique pendant les années 1973, 1974)	279 - 282
Τιμητικαὶ διακρίσεις εἰς συλλογεῖς λαογραφικῆς ὕλης κατὰ τὰ ἔτη 1973, 1974.	283 - 285

Περιοδικὰ ληφθέντα κατὰ τὰ ἔτη 1973-1974 ἐξ ἀνταλλαγῆς πρὸς τὴν Ἑπετηρίδα, ἐκ δωρεῶν καὶ ἐξ ἀγορᾶς. (Revue reçues pendant les années 1973-1974 par donations, achat et en échange de l'Annuaire du Centre de Recherches du Folklore Hellenique).	286 - 288
Πίναξ λέξεων, κυρίων ὀνομάτων καὶ πραγμάτων.	289 - 291
Πίναξ περιεχομένων.	293 - 294

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΞΕΔΟΣΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΣΤΕΦ. Δ. ΗΜΕΛΛΟΥ
Η ΕΚΤΥΜΩΣΙΣ ΕΠΕΡΑΤΩΘΗ
ΤΟΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΝ 1976

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
(ΠΡΩΗΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ)

- 1) Ν. Γ. ΠΟΛΙΤΟΥ, Λαογραφικά σύμμεικτα, τ. Α'. 'Εν 'Αθήναις 1920, 8ον, σελ. 304.
- 2) Ν. Γ. ΠΟΛΙΤΟΥ, Λαογραφικά σύμμεικτα, τ. Β'. 'Εν 'Αθήναις 1921, 8ον, σελ. 375.
- 3) ΣΤΙΑΠ. Π. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ, 'Ελληνική Λαογραφία. Μέρος Α'. Μνημεῖα τοῦ λόγου. 'Εν 'Αθήναις 1922, 8ον, σελ. 446.
- 5) ΔΗΜ. ΛΟΥΚΟΠΟΥΛΟΥ, Αἰτωλικαὶ εἰρήσεις, σκεῦη καὶ τροφαί. Μετὰ 77 εἰκόνων καὶ σχεδίων. 'Εν 'Αθήναις 1925, 8ον, σελ. η' + 145.
- 6) Ν. Γ. ΠΟΛΙΤΟΥ, Λαογραφικά σύμμεικτα, τ. Γ'. 'Εν 'Αθήναις 1931, 8ον, σελ. 393.
- 7) (Γ. Κ. ΣΠΥΡΙΔΑΚΗ, Γ. Α. ΜΕΓΑ, Δ. Α. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ), 'Ελληνικά δημοτικά τραγούδια ('Εκλογή), τ. Α'. 'Εν 'Αθήναις 1962, 8ον, σελ. λβ' + 517.
- 8) ΣΤΙΑΠ. Π. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ, 'Ελληνική Λαογραφία. Μέρος Α'. Μνημεῖα τοῦ λόγου. 'Εκδ. β'. 'Εν 'Αθήναις 1965, 8ον, σελ. η' + 433.
- 9) 'Ελληνικά δημοτικά τραγούδια ('Εκλογή), τ. Β'. [Παρασκευάζεται].
- 10) ΓΕΩΡΓ. Κ. ΣΠΥΡΙΔΑΚΗ καὶ ΣΠΥΡ. Δ. ΠΕΡΙΣΤΕΡΗ, 'Ελληνικά δημοτικά τραγούδια, τ. Γ' (Μουσικὴ ἐκλογή). 'Εν 'Αθήναις 1968, 4ον, σελ. μθ' + 417 + 5 δίσκοι μουσικῆς.
- 11) 'Ελληνικά δημοτικά τραγούδια. Μουσικὴ ἀνθολογία. 'Εκδιδομένη ἐπὶ τῷ ἐορτασμῷ τῆς 150ετηρίδος ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀγώνος τῆς 'Ελληνικῆς 'Ανεξαρτησίας. (Greek folk songs. A musical anthology. Published to celebrate the 150th anniversary of the outbreak of the struggle for Greek Independence). Μουσικὴ ἐπιμέλεια ΣΠ. ΠΕΡΙΣΤΕΡΗ, εἰσαγωγή καὶ ὑπομνήματα Γ. Α. ΜΕΓΑ. 'Αθήναι 1972, 8ον, σελ. 45 + 3 δίσκοι μουσικῆς.
- 12) ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ ΠΑΣΑΔΑΙΟΥ, 'Η λαϊκὴ ἀρχιτεκτονικὴ τῆς 'Ιμβρου. 'Αθήναι 1973, 8ον, σελ. 80 + πίν. 22.
- 13) Ν. Γ. ΠΟΛΙΤΟΥ, Λαογραφικά σύμμεικτα, τ. Β', ἐκδ. β'. 'Εν 'Αθήναις 1975, 8ον, σελ. ζ' + 2 + 471.

ΕΠΕΤΗΡΙΣ ΤΟΥ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ

ΕΠΕΤΗΡΙΣ ΤΟΥ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ	ἔτ.	Α'	(1939)	'Εν 'Αθήναις	1939
» » » »	»	Β'	(1940)	» »	1940
» » » »	»	Γ' - Δ'	(1941 - 42)	» »	1941
» » » »	»	Ε' - ΣΤ'	(1943 - 44)	» »	1949
» » » »	τόμ. 5		(1945 - 49)	» »	1950 - 51
» » » »	» 6		(1950 - 51)	» »	1951
» » » »	» 7		(1952)	» »	1953
» » » »	» 8		(1953 - 54)	» »	1956 - 57
» » » »	» 9/10		(1955 - 57)	» »	1958
» » » »	» 11/12		(1958 - 59)	» »	1960
» » » »	» 13/14		(1960 - 61)	» »	1962
» » » »	» 15/16		(1962 - 63)	» »	1964
» » » »	» 17		(1964)	» »	1965

ΕΠΕΤΗΡΙΣ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΕΥΝΗΣ

ΤΗΣ	ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ	ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ	τόμ.	18/19	(1965 - 66)	Ἐν Ἀθήναις	1967
»	»	»	»	20/21	(1967 - 68)	»	1969
»	»	»	»	22	(1969 - 72)	»	1973 - 74
»	»	»	»	23	(1973 - 74)	»	1976

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ
«ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ» Ε.Π.Ε.
ΖΑΛΟΚΩΣΤΑ 5 - ΑΘΗΝΑΙ
ΤΗΛ. 3631 675

ΠΙΝΑΞ ΛΕΞΕΩΝ, ΚΥΡΙΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ

Ἀβγανιστάν 17
 ἀβγόν: τοῦ Βατζελιοῦ 55
 — εὐαγγελισμένο 55 —
 κλούβιο 56 — κόκκινο
 Μ. Πέμπτης, Κόκκινης
 Πέμπτης 3, 4, 5, 55,
 56, 57, 58 — μύρης ὄρ-
 νιθος 3, 5, 56 — μεγα-
 λοπεφτιάτικο 55 — ἀνε-
 στημένα 55 — Πα-
 ναΐτσας 55 — τοῦ Πά-
 σχα 3, 6 — πρωτόγεν-
 νης κόττας 58 — ὡς
 ἀποτρεπτικὸν τῆς χαλά-
 ζης 4, 56 — δαχτυλίδι
 4 — δαχτυλιδόπετρα 5
 χειρὶ 5 — κρατητή-
 ρα 5 — περίπτων 4,
 6 — προφυλακτήριον ἐγ-
 κύου 5 — τιμιόζυλο 4 —
 εἰς τὸ εἰκονοστάσι 6,
 56
 ἀβγῶν θυσία 57 — κατὰ-
 θαψις εἰς ἀμπέλι 6, 55,
 56 — κέλυφος κόκκινο
 ἢ λευκὸ 57
 ἄγγελος τῆς βροντῆς 54
 — τῆς χαλάζης 54
 ἁγία Βλαχέρνα 53
 ἁγία Ἑλένη 53
 ἁγία Ἱεροσαλή 53
 ἁγία Τριάδα 54
 ἁγιασμός 53
 ἅγιοι προστάται τῶν γεωρ-
 γῶν 53
 ἅγιος Ἀντώνιος 54
 ἅγιος Ἀρσένιος 54
 ἅγιος Βαρθολομαῖος 53
 ἅγιος Γεώργιος 53
 ἅγιος Θεόδωρος (κόλλυβα)
 62

ἅγιος Ἰωάννης ὁ Θεολό-
 γος 54
 ἅγιος Τρύφων 53
 ἅγιος Χριστόφορος 54, 55
 ἁγκωνὴ κτήματος 55
 ἁέρος καθαρισμός 57
 λίθος ἀετίτης 7, 8
 ἀετόπετρα, ἀετοῦ πέτρα 8
 ἀετὸς 7
 ἀετοῦ πέτρα· βλ. ἀετόπετρα
 αἰδοῖα γυναικεῖα 61
 αἵματος προσφορά 60
 αἷμα σπάλακος 61
 ἀκουῖλινα 8
 ἄλατος ρῖψις εἰς τὴν φω-
 τιά 58
 ἁλώνι, κουλούρα με σταυ-
 ρὸν 56
 ἄμπελος 50 κέξ.
 ἄμπελὼν 6
 ἀμφιθαλὲς τέκνον 60
 Ἀναλήψεως ἁργία 53
 ἀνάποδα 57, 58, 60, 61
 ἀνάσκελα 58
 Ἀναστάσεως κηρίον 62 —
 στίχοι 62
 Ἀναστενάρηδων (χορὸς) 48
 ἀνθράκων ρῖψις εἰς τὴν
 αὐλὴν πρὸς ἀποτροπὴν
 τῆς χαλάζης 59
 ἀποβολὴ ἐγκύων 3
 ἀπόδεσις χαλάζης 59
 ἁργίας παραβίσεις 52 κέξ.
 ἀριστερὸς βραχίον 7
 ἄρπη καρχαρόδους 13
 ἀσπροβδόμαδο 52
 ἀσπροπέφτη 52
 ἄσπρη ρόκα 52
 ἄσπρο πέπλο 52
 Ἄττις (λατρεία) 3

γενεσίματος ἀποφυγὴ 52
 δεκαπεντασύλλαβος στίχος
 23, 24 κέξ.
 δεκασύλλαβος στίχος 38 κέξ.
 δεκατρισύλλαβος 23, 31 κέξ.
 δεξιὸν χέρι 61
 δέρμα κροκοδείλου 57 —
 ὑαίνης 57 — φώκης 57·
 βλ. καὶ κόσκινον
 δέσιμο καρπῶν 56
 Διακαινησίμου Πέμπτη 52
 Διρπανᾶς 11
 δίσημος 18
 δορὰ ἵππου ποταμίου 55
 Δραπανιάρης 11
 δρεπανάκι 13
 δρεπανάρα 13
 δρεπάνι 11, 16 — ἀτσα-
 λένιο 13 — δίκοπο 13 —
 ὀλόχρυσος 14 — ἀπὸ
 φλωρὶ 14 — εἰς ἀπο-
 τροπὴν χαλάζης 59 — εἰς
 σταύρωμα συννέφου 61
 δωδεκασύλλαβος στίχος 33
 κέξ.
 ἐγκωνὴ 59
 εἰκὼν Θεοτόκου 53 —
 εἰκόνας ἔκθεσις 58 —
 εἰκόνων περιφορὰ 55
 εἰκονοστάσιον 56
 ἔμμηνος γυνή 61
 ἐνδεκασύλλαβος στίχος 36
 κέξ.
 ἐννεκασύλλαβος στίχος 23
 ἐξάσημος 20
 ἐξόρκιον 59
 ἐξωμωσία χριστιανοῦ 51
 ἐπίτριτος 18, 19
 ἐπτάσημος ρυθμὸς 17 κέξ

ἐπτασύλλαβος στίχος 23,
43 κέξ.

ἐπωδὴ 54, 58, 59, 60, 61, 62
Erntegeräte 10 κέξ.

Erntemaschine 11, 12

ἐρωτική μεῖζις ἀδελφῶν 51
— μεταξὺ μητρὸς καὶ
υἱοῦ 51

Giftschlagen 13

Glöckchen 13

Grasschnitt 14

Harke 15

θόρυβος μεταλλικός 60

θυέλλης ἀπομάκρυνσις 57

Ἰατροσόφιον 59

Ἰνδία 17

Ἰουβενάλλης 57

Ἰουστῖνος, μάρτυς 61

Καλαματιανὸς (χορὸς) 17,
23, 30

κάλαντα 38

καρπῶν δέσιμος 56

κατάδεσις χαλάζης 56

κέλυφος ἀβγοῦ, κατάθα-
ψις εἰς ἀγρὸν 56

κερασσυντέικον, χορὸς Πόν-
του 23

κηρίον 53 — Ἀναστάσεως 62

κλειδιά κύκλω χωρίου 55

κόκκινο ἀβγὸ 58· βλ. καὶ
ἀβγὸ

κόλλυβα ἁγίου Θεοδώρου
62

κολλύβων μοίρασμα 62

κόμης λύσιμος 60

κοντὸς (τραγοῦδι) 51

κοπίδα 14, 15

κόσα 16

κόσκινον ἐκ δέρματος φώ-
κης 57

κουλούρα με σταυρὸν 56·
βλ. καὶ ἀλῶνι

κρατητήρα, φυλακτήριον
ἐγκύων, 3, 5, 8, 9

κραμαστάλα 59

κροκοδείλου δέρμα· βλ. δέρ-
μα

κωδόνων κροῦσις 60

λαμπροκέρι 58

λατρείας σύμβολα (ἀβγὸ) 6

Lederquasten 13

λεῖμμα 31

λείψανον (ἁγίου Χριστοφό-
ρου) 54

λελέκι 16

λίθος ἔγκυος 7, 8 — εὐτό-
κιος 7

λιτανεῖται 53 — λιτάνευσις
εἰκόνης 55 — λιτανευτιζή
πομπή 55

μαγικαὶ πράξεις πρὸς ἀπο-
τροπὴν χαλάζης 61

μαγικός κύκλος 55

μάγισσα 60

Mähmaschinen 14

Μάης εἰς παροιμίαν 50

Μάνδρα (χορὸς Κύπρου) 23,
44, 48

μανίκι ἁγίας Ἐλένης 53

μανίκια· βλ. μαχαίρι, μαυ-
ρομάνικο

Μαντηλάτος, χορὸς Θρά-
κης 23, 44, 47, 48

Μαρία 60

μαύρη ὄρνιθα 6

μαύρης ὄρνιθος ἀβγὸν 56

μαυρομάνικο μαχαίρι 58,
59, 61

μαχαίρι μαυρομάνικο 58

— με κοκκαλένια ἢ ξύ-
λινα μανίκια 59, 61

μαχαίρας κάρφωμα εἰς τὴν
γῆν — εἰς τάβλαν 61

μαχιά 59

μεικταὶ μορφαὶ στίχων 23

μετάλλων ἀποτρεπτική δύ-
ναμις 58

Mittagspause 11

μοναστηριακῆς παρουσίας
φθορά 52

νεφοδιῶνται 61

νόθον 50

ὀκτασύλλαβος στίχος 23

ὄριον χωρίου 51· βλ. καὶ
σύνορον

ὀρίου ἀγροῦ περιχάραξις 55

παιωνικὸν ρυθμικὸν γ'νος
20

παλαμαριά 14, 15

παλαμαριά ἀσημένια 14

Παναγιά, εἰς ἐπωδὴν 61

παρθένου ράκος 57

παροιμία 50

Πάσχα 53

Πέμπτη 52

Πέμπτη ἀπὸ τοῦ Πάσχα
μέχρι τῆς Πεντηκοστῆς
53

Μ. Πέμπτη, 52, 56 57, 62

Μ. Πέμπτης θυμίαμα 6

πεντάσημος 20

Πεντηκοστή (ἐορτὴ) 53

περιόρασις 55

περισχοινισμός 55

περιφορά (εἰκόνων) 55

περιφορά εἰς ἀμπέλι, χω-
ρίαν

ποδιά ἁγίας Τριάδας 54

προφήτης Ἡλίας 53, 54,
55

πρωτόγεννης κόττας ἀβγὸ
58

πρῶτος χρόνος (μουσ.) 18

πρωτότοκον τέκνον 60

πρωτότοκος κόρη 60

πυρὰ 58

πυροβολισμός 60

πυροστιὰ 57, 59, 60

πυροστιᾶς ἀνατροπὴ 61 —
ρῖψις ἀνάποδα 57

ράκη γυναικεῖα πρὸς ἀπο-
τροπὴν χαλάζης 61

ράκος παρθένου 57

Sense 13

σημεῖον (μουσ.) 18

Sichel 11, 14

Sichel - Monat 11

Münzengold (Sichel) 14

[Sichel] aus Stahl 13

Sichel zweischneidig 18

σιδερένια ἀντικείμενα πρὸς
ἀποτροπὴν τῆς χαλάζης
59

σιδερένιο φτυάρι 59

σίδηρα δι' ἐμπόδιον χα-
λάζης 59

σιδήρου ἀποτρεπτικὴ δύ-
ναμις 58 — μαγικὴ χρῆ-
σις 59

similia similibus 8

σκούπα 58

σουγιάς δεμένος 58

σουγκάρι 60

σπάλακος αἶμα 61

σταύρωμα συννέφου με ἄ-
λας 58 — με δρεπάνι 61

Storch-Sichel 11

σύνορα (τοῦ χωριοῦ) 53,
55

Τελχῖνες Ρόδου 61

Τετάρτη τῆς Λαμπρῆς 52

τετράσημος 18, 20, 21

τραγοῦδια (ἐρωτικά) 17

τραγοῦδι Κοντοῦ 51

τρία 58

τρίποδη πυροστιὰ 60

τρίσημος 18, 21

τρίσημος ἱαμβικός 20

Τρίτη τοῦ Πάσχα 53

Τρουτσέτα 14

τσάκισμα 23, 27, 28, 29,
33, 42, 45, 47

υαίνης δέρμα· βλ. δέρμα
ὄνι 52

Ὑπαπαντὴ (ἐορτὴ) 53

ὕψωμα 6

ὕψωσις ἄρτου 55

φαρτσέτα 14

Φλογοθεήλ 54

φτυάρι σιδερένιο 59

φώκης δέρμα· βλ. δέρμα

χάλαζα 50 κέξ.

χαλάζης ἀποτροπὴ καὶ κα-
τάπαυσις 50 κέξ. — κα-
τάδεσις 56

χαλαζοφύλακες 61

χαλκοῦς πίναξ 59

χελώνης περιφορά, ταφή 57

χορεῖος ἄλογος 18, 19

Χριστὸς εἰς ἐπωδὴν 51

χρῶμα κόκκινον, μαῦρον 6

ψαλμοὶ εἰς ἀποτροπὴν χα-
λάζης 59

ψίκι 52

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α
(TABLE DES MATIÈRES)

	Σελ.
Στέφ. Δ. Ήμελλος , Θρακικὸν πασχαλινὸν ἔθιμον μαγικοῦ περιεχομένου. (Coutume de Pâques de Thrace au contenu magique)	3 - 9
Steph. D. Imellos , Die Erntegeräte in Griechenland. (Τὰ ἐργαλεῖα θερισμοῦ ἐν Ἑλλάδι)	10 - 16
Σπυρ. Δ. Περιστέρης , Ὁ ἐπτάσημος ρυθμὸς εἰς τὰ ἐλληνικὰ δημοτικὰ τραγούδια. (La mesure de sept temps [Eptassimos] dans les chansons populaires grecques)	17 - 49
Αἰκατερίνη Πολυμέρου , Δημῶδεις δοξαsaί περὶ χαλάζης καὶ τρόποι πρὸς ἀποτροπὴν ἢ κατάπαυσίν της. (Croyances populaires concernant la grêle et les moyens utilisés pour l'éviter ou l'arrêter)	50 - 62
Δημ. Β. Οἰκονομίδης , Βιβλιογραφία τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας τῶν ἐτῶν 1800 - 1906. (Bibliographie du Folklore Grec des années 1800 - 1906)	63 - 270
Ἐκθεσις λαογραφικῶν ἀπεστολῶν κατὰ τὸ ἔτος 1973. (Rapport sur la missions folkloriques pendant l'année 1973)	271 - 272
Λαογραφικαὶ συλλογαὶ κατατεθεῖσαι εἰς τὸ Κέντρον Ἑρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας κατὰ τὰ ἔτη 1973, 1974. (Collections de matériel folklorique, déposées au Centre de Recherches du Folklore Hellénique pendant les années 1973, 1974)	273 - 278
Ἐκθέσεις πεπραγμένων τοῦ Κέντρου Ἑρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας κατὰ τὰ ἔτη 1973, 1974. (Exposés sur l'activité du Centre de Recherches du Folklore Hellénique pendant les années 1973, 1974)	279 - 282
Τιμητικαὶ διακρίσεις εἰς συλλογεῖς λαογραφικῆς ὕλης κατὰ τὰ ἔτη 1973, 1974.	283 - 285

Περιοδικὰ ληφθέντα κατὰ τὰ ἔτη 1973-1974 ἐξ ἀνταλλαγῆς πρὸς τὴν Ἑπετηρίδα, ἐκ δωρεῶν καὶ ἐξ ἀγορᾶς. (Revue reçues pendant les années 1973-1974 par donations, achat et en échange de l'Annuaire du Centre de Recherches du Folklore Hellenique).	286 - 288
Πίναξ λέξεων, κυρίων ὀνομάτων καὶ πραγμάτων.	289 - 291
Πίναξ περιεχομένων.	293 - 294

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

